This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dionysii Halicarnassei de structura orationis liber

Dionysius Halicarnasseus

Mass. 424
m

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK GENT

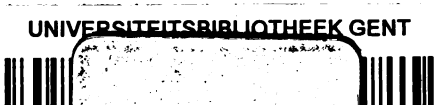

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

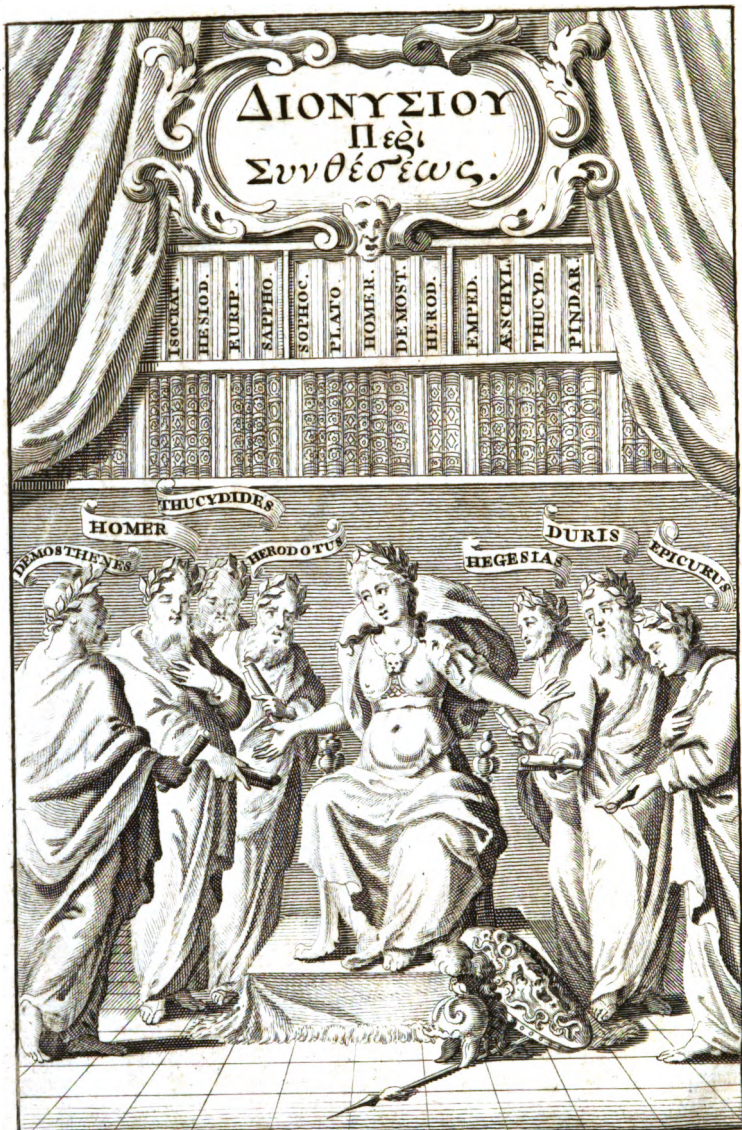

B. Lens delin: I. Stuart sculp:

Digitized by Google

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΩΣ
ΠΕΡΙ
ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ.

DIONYSII
HALICARNASSEI
DE
STRUCTURA ORATIONIS
LIBER.

Ex Recenſione *JACOBI UPTONI*, A. M.
Collegii Regalis apud Cantab. nuper Socii:

Qui & veterem Interpretationem emendavit, & Notis integris FRIDERICI SYLBURGII ſelectiſque aliorum, ſuas paſſim Animadverſiones adjecit.

HIS ACCESSERUNT
SIMONIS BIRCOVII Exempla Latina,
Cum Duobus INDICIBUS.

EDITIO TERTIA, prioribus emaculatior.

Ἡ τῶν λόγων κρίσις πολλῆς ἐστι πείρας τελευταῖον ἐπιγέννημα. LONG.

LONDINI,
Privato AUCTORIS ſumptu excudebatur
Typis J. BETTENHAM, et proſtat venalis apud G. HAWKINS,
in vico vulgò dicto Fleetſtreet, anno æræ chriſtianæ
MDCCXLVII.

Digitized by Google

Digitized by Google

LECTORI.

NON multis ipso in limine te morabor, dudum introeundi desiderio captum, ut intima Eloquentiæ penetralia, à Dionysio feliciter reclusa, contempleris. Neque enim mihi persuadere possum, multis opus esse, quò arcana hæc mysteria, quæ frustra apud præstantissimos etiam dicendi magistros quæsiveris, tibi gratiora commendentur. Satis eruditi norunt & argumentum libelli, cujus verè aureoli tibi à me facta est jam copia, & libelli Auctorem politissimum; cui primas communi prope omnium consensu, Ciceronem si exceperis & Aristotelem, ob gravissima dicendi præcepta optimi quique detulerunt judices. Qui cùm plurima eruditione singulari & exquisito judicio ad Oratorem formandum conscripserit volumina, nullum quo tantopere se jactet, aut cui à nobis plus debeatur, quàm tibi quod offerimus de struendâ Oratione, ad nostra usque propagatum est tempora. Quem librum, per se cùm pretii quantivis sit, ideo pluris etiam æstimabunt eruditi, quòd solus est ex omni Antiquitate de Verborum Constructione institutus, quem nobis veteres incolumem transmiserint, præterea nullum. Alia quæ rei literariæ injuriâ temporum evenerunt damna, ex aliis aliunde reliquiis resarciri possunt; sin nostra hæc intercidissent vetustate absorpta, nullis, nec

Digitized by Google

Græcorum nec Latinorum monumentis jactura eſſet reparanda. Id enim ſcriptionis genus, id argumentum ſibi illuſtrandum ſumpſit, quod veterum Oratorum nemini ante ſe ne quidem in mentem venerat: nec ſeculis eo mortuo ſubſequentibus, ab ullo artifice præter Longinum, (cujus itidem duo ſcripta non ſine magno detrimento ſunt amiſſa) ut dilucidius explicari poſſet, de integro ſuſceptum eſt.

Sed ut cætera omnia, quæ hoc ſcripto continentur Eloquentiæ myſteria, & pauciſſimis, ipſo affirmante Dionyſio, ſunt cognita, tacitus præteream; cùm tria ſint præcipua dicendi genera, quæ à Græcis Συνθέσεως χαρακτῆρες *appellantur, & à veteribus magiſtris aut calamo rudiori ſunt deſcripta, aut temerè prætermiſſa; hæc notis ſuis ille diſtincta, deſcriptionibus pleniſſimis illuminata, exemplorum ex optimis ſcriptoribus varietate & copiâ confirmata, adeò luculenter depinxit, ut nemini non poſſint eſſe luculentiſſima. Quæ ſi quis cognitione indigna judicabit, in errores idem ſæpiſſime inter legendum incurrat, vitia pro virtutibus, virtutes pro vitiis habeat, neceſſe eſt.*

Hæc cùm ita ſint, mirum nec immeritò quibuſdam videatur, quum cæteri omnes, qui Rhetorica præcepta memoriæ tradiderunt, in lucem toties prodeant doctiſſimorum laboribus illuſtrati, cur & Dionyſius, nemini eruditione ſecundus, eloquentiæ ſtudioſis pari jure non proponatur; & quemadmodum multa ex Græcis Latiniſque Oratoribus ſunt ſelecta, itidem

Digitized by Google

dem & hoc ſcriptum proprio edatur volumine. Equidem nolui per me ut fieret, (quanquam peritiori manu tractari dignus eſt) quò literis humanioribus juventus dedita, libello deſideratiſſimo diutius careret. meos adeò qualeſcunque, cæteris quieſcentibus, labores (ut ſpero) non aſpernabitur.

Jam verò, his ita expoſitis, quæ à nobis tibi ſint expectanda, paucis accipe. Cùm primam huic operi manum multis abhinc annis admovimus, aliorum auctoritate inducti, accuratam Friderici Sylburgii editionem, quæ typis Wechelianis excuſa eſt, ſummâ fide ſecuti ſumus, veſtigiis illius ubique inſiſtentes. Quod ut facerem, non ſolùm voluntas, ſed ipſa me neceſſitas adigebat, omnibus aliis, exceptâ Bircovianâ, adminiculis deſtitutum. Hanc autem, rogantibus amicis, mecum humaniter communicavit Joannes Laughton, *bibliothecæ Cantabrigienſis eo tempore præfectus; qui, cùm eſſet ipſe eruditus, & literis unicè favebat, & morum facilitate multum laudabatur. Nec quicquam aliud iſti adornandæ editioni mihi auxilio fuit, ſcriptum editumve: prodiit tamen ſuis haud denudata ornamentis, non ſolùm emaculata, (quod maximi faciendum eſt) ſed in quibuſdam ipſâ Sylburgianâ & auctior, & caſtigatior.*

Verùm ſecundis hiſce Curis, quæ ferè, ut dicitur, meliores ſunt, (& jam tertiâ recenſentur vice) alia haud contemnenda ad hanc provinciam, quam demùm in nos recèpimus adminiſtrandam, nacti

Digitized by Google

ſumus adjumenta. Quicquid enim ab exteris regionibus, ope clariſſimi viri Mich. Lequienii ſibi tranſmiſſum ad opera Dionyſii illuſtranda, mihi, dum in vivis fuit, amiciſſimus, doctiſſimuſque acceperat Hudſonus, *id omne, quantum ſcilicet ad hunc libellum attinet, ſuis locis diſtributum reperies. Quo factum eſt, ut multa prius aut mutila aut luxata, è codicibus calamo exaratis, duobus præcipuè Regiis & uno Colbertino, feliciter in hac impreſſione in integrum reſtituantur.*

Verſionem hujus libri ſuſcepit olim Simon Bircovius, *in Academiâ Samoſcenſi centum & triginta abhinc annis profeſſor; ſed infelici admodum ſucceſſu. Eſt enim ſi qua alia, non tantùm inepta, ſed in plurimis à ſenſu Auctoris aliena, & ſcriptori quæ politiſſimo adjungeretur, prorſus indigna. Sanè hunc hominem Hegeſiæ Magneſio, ſi ſcripta extarent, idoneum vix judices interpretem. Quod igitur ad Verſionem attinet, aut novam à me habes, aut veterem, inſtar Theſeæ navis, adeò immutatam, ut priſtinæ, ſi ulla, pauca admodum reperiantur veſtigia. De fide non ſum adeò ſolicitus, ne eam cuivis utriuſque linguæ perito non adprobem; elegantiam viri eloquentiſſimi, cujus ex orationc venuſtatcs Atticæ imprimis efflorescunt, ne in votis quidem fuit exprimere, aut dicendi gratiam exæquare.*

Integras Sylburgii notas, docti imprimis & eruditi viri, ſingulis paginis ſubjectas exhibemus: de quibus "*ipſe non veretur ita ſcribere:* Quicquid Victo-

"rius,

Digitized by Google

" rius, Muretus, Brodæus, Leopardus, Stephanus, " Canterus in Variarum Lectionum & Emendatio- " num libris notârant, diligenter excerpsi: è Ca- " merarii item, Xylandri & Wolfii libris quæ mihi " nobis suggesserant, eódem adhibui. *Hæc ille; nec est, cur jactantiorem credas: etenim promissis exhibitum reperies, plura etiam quàm quæ pollicitus est, impertientem. Quem tamen si nonnunquam errantem deprehendimus, venia omnino danda est; cùm longo in opere fas somnum sit obrepere. Sed cùm ad calcem ille notas rejecerit, & brevitatis studiosus Lectorem, paginâ versuque indicatis, ad alia subinde loca aliis Dionysii libris tractata, amandet; ea nos inseruimus, ne plurimis, qui integra Dionysii opera non haberent, à viro doctissimo annotata forent inutilia. Locum itidem quem citat ex Herodoto pag.* 26, *cùm esset longior quàm ut notis commodè immisceri posset, omisimus. Hæc dicenda judicavi, ne quis fidem suspicaretur. Quas insuper notas adjecimus, aut ad difficiliora explicanda è Casaubono, è Vossiis & patre & filio, aliisque eruditione pariter & judicio præstantibus viris, aut è nostro etiam penu, ut, si quid uspiam à nobis in contextu mutatum sit, fideliter indicent, depromptas habes.*

Exempla Latina, Græcis Dionysii respondentia, à Bircovio sunt collecta: quæ cùm aliquem usum essent habitura, nolui aut eorum utilitate studiosi juvenes, aut suâ laude Bircovius fraudaretur. Hoc tamen scias velim, me omnia recensuisse, cum optimis editionibus

Digitized by Google

editionibus collata, & passim fœdissimos (sive id incuriâ, sive ignorantiâ factum) errores sustulisse. Duos etiam indices, & Græcum & Latinum, ad finem habes adjectos: quos quidem composuit Sylburgius, quandam totius libri Synopsin non inutilem; nos autem utrumque locupletiorem fecimus.

Hæc sunt, amice Lector, quæ tuâ nonnihil interesse ut scires judicavi; nec habeo, quod ulterius te monitum velim, nisi æquum videri, ut te mihi candidum fore vicissim sperem, quemadmodum me tui causâ diligentem præstiti; idque eo æquius, ubi scieris me Amicorum potius hortatu, quàm meâ voluntate hoc munus suscepisse, ut ipse laborem molestiamque, alii fructum ex eruditissimo scriptore perciperent. Vale.

Digitized by Google

STRABO.

Εἶθ' Ἁλικαρνασσὸς, τὸ Βασίλειον τῶν τῆς Καρίας δυναστῶν, Ζεφύρα καλεμένη πρότερον. Ἄνδρες δὲ ἐγένοντο ἐξ αὐτῆς Ἡρόδοτός τε ὁ συγγραφεὺς, ὃν Θούριον ἐπάλεσαν διὰ τὸ κοινωνῆσαι τῆς εἰς Θουρίους ἀποικίας· καὶ Ἡράκλειτος ὁ ποιητὴς, ὁ Καλλιμάχε ἑταῖρος· καὶ καθ' ἡμᾶς Διονύσιος ὁ συγγραφεύς.

SUIDAS.

Διονύσιος Ἀλεξάνδρε, Ἁλικαρνασσεύς· ῥήτωρ, καὶ * παυλοῖος λόγιος, γέγονεν ἐπὶ Καίσαρος τῦ Σεβαστῦ, πρόγονος τῦ ἐπὶ Ἁδριανῦ γεγονότος Ἀτθικιστῦ.

* παυλοίους, *Portus.*

QUINTILIANUS.

Multa pòst Apollonius Molon, multa Areus, multa Cæcilius, & Halicarnasseus Dionysius. *Lib.* iii.

Eademque dicunt Theodectes ac Theophrastus, similia post eos Halicarnasseus Dionysius. *Lib.* ix.

Digitized by Google

Digitized by Google

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΩΣ
ΠΕΡΙ
ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ.

DIONYSII HALICARNARNASSEI
DE
STRUCTURA ORATIONIS
LIBER.

Digitized by Google

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΩΣ

[1]ΠΕΡΙ

ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ.

ΤΜΗΜΑ ά.

Ὅτι τὸ συγγραμμάτιον τοῦτο, τὸ περὶ Συνθέσεως Ὀνομάτων, πᾶσι τοῖς ἀσκοῦσι τὰς πολιτικὰς λόγους ἀναγκαῖόν ἐστι.

" [2] ΔΩΡΟΝ τοι κ᾽ ἐγὼ, τέκνον φίλε, τοῦτο δίδωμι· καθάπερ ἡ παρ᾽ Ὁμήρῳ φησὶν Ἑλένη ξενίζουσα τὸν Τηλέμαχον· πρώτην ἡμέραν ἄλοντι ταὐτηνὶ [3] γενέθλιον, ἀφ᾽ ἧς παραγέγονας εἰς ἀνδρὸς ἡλικίαν, [4] ἡδίστην

[1] Περὶ Συνθέσεως] Multimodis hanc inſcriptionem, eodem licet omnes ſenſu, verterunt viri docti. Alii de Verborum Compoſitione ; de Collocatione alii ; quidam de Structurâ Orationis, interpretantur. Addas ex Cicerone in Orat. de Verborum Conſtructione : *Et ipſa oratio conformanda, non ſolum electione, ſed etiam conſtructione verborum.*

Occurrit etiam, ſed rarius, vox Συνθήκη hâc ſignificatione : Chryſoſtomus in 4to περὶ Ἱερωσύνης, ubi de Paulo Apoſt. agit : Ἀλλ᾽ ἐξέστω καὶ τῇ λέξει φιλοχρεῖσθαι, καὶ τὴν Συνθήκην τῶν Ὀνομάτων ἁπλῆν τινα εἶναι καὶ ἀφελῆ. Nec non Lucianus de *Conſcribend. Hiſtoria*, Καὶ μὴν καὶ συνθήκη τῶν ὀνομάτων εὐκράτῳ καὶ μίσῃ χρηστέον.

Poſt Halicarnaſſeum ſcripſit etiam hâc de re Dionyſ. Longinus, præter Sectionem illam in libro περὶ Ὕψους nobis reliquam, duos, ſicuti ipſe teſtatur, libros integros, qui vetuſtate penitus interciderunt. *Dolor ingens*, (verba ſunt Fabri) *damnum ingens, quod hi libri perierint. Longe enim acrius eſt Dionyſii noſtri judicium & exquiſitius multo, quàm Dionyſii Halicarn. quod olim fuſe oſtendam ex iis Scriptorum locis, quos uterque examinavit.* Id opus ſcripſerit Faber, necne, haud ſcio; hoc interim certiſſimum habeo, omnes omnium ætatum eruditiſſimos homines hunc Dionyſii libellum maximi ſemper feciſſe. Teſtes proferre, otioſi eſt.

Lemna, quod primæ huic Sectioni

Digitized by Google

DIONYSII HALICARNASSEI

DE

STRUCTURA ORATIONIS

LIBER.

SECTIO I.

Hunc Dionysii de Structurâ Orationis Commentarium, viris esse civilibus in primis utilem.

HOC etiam accipies à me, charissime, munus: (liceat enim mihi iisdem affari te verbis, quibus apud Homerum Helena Telemachum affatur hospitem) hoc tuo natali die, quem primum jam, ex quo virilem ad ætatem perveniſti, agis, ex omnibus festis tam jucundissimum mihi,

ctioni inscriptum habes, è meo est; reliqua ex ipsis Dionysii verbis ut plurimum collecta, Editionis suæ margini apponenda curaverat Sylburgius.

[2] Δῶρον.] Plenius et fortasse rectius legemus,

Δῶρόν τοι κῆ ἐγὼ, τέκνον φίλε, τοῦτο δίδωμι.

ut apud Homerum est Odyss. ό. ῥ. 125; unde hic locus est desumptus. *Sylburgius.*

Ibid. Δῶρον.] Sylburgii conjecturam secutus, particulam καὶ, quæ huc usque defuit, suo loco inserendam curavi; quam ad rem nonnihil me movet initium, quo Theophylactus suam Παιδείαν Βασιλικὴν *ad Constantinum Porphyrogenitum* exorsus est.

Δῶρόν τοι κῆ ἐγὼ, Βασιλεῦ φίλε, τοῦτο δίδωμι· δῶρον ἐμοὶ διδόναι, καί σοι λαμβάνειν ἑλαφρῶς οἰκειότατον. Dionysium plane æmulari studuit, licet impari successu.

[3] Γενέθλιον.] Natalitii titulo Lucianus suum περὶ Μακροβίων libellum Quintillo, ut notat *Lindenbrogius*, & Censorinus itidem suum de Die Natali Q. Cerellio dedit. Mos verò antiquissimus, ut amici invicem, & clientes patronis die natali munera mitterent. Exempla passim obvia: Epidicus apud Plautum; *Non meministi me auream ad te afferre die natali Lunulam, atque anellum aureolum in digitum?* Est autem memoriæ lapsus, quod ibi in notis ad Censorinum doctissimis, Rufum Melitium, Dionysii filium Lindenbrogius dicit.

[4] Ἡδίστην.]

Digitized by Google

[4] ἡδίσ῾την κ᾽ τιμιω῾άτην ἑορ῾ῶν ἐμοί. Πλὴν ὅτε χειρῶν δημιούρ῾ημα πέμπω σοι τῶν ἐμῶν, [5] ὡς ἐκείνη ἔφη διδοῦσα τῷ μειρακίῳ τ᾽ πέπλον, ὅτε εἰς γάμ᾽ μόνον ὥραν, κ᾽ γαμε῾ῆς χάριν εὔθε῾ον· ἀλλὰ ποίημα μ᾽ κ᾽ γέννημα παιδείας κ᾽ ψυχῆς τῆς ἐμῆς, [6] κ῾ῆμα δέ σοι τὸ αὐτὸ, κ᾽ χρῆμα πρὸς ἁπάσας τὰς ἐν τῷ βίῳ χρείας, ὁπόσαι γίνον῾αι διὰ λόγων, [7] ὠφέλιμον, ἀναι῾καιότα῾ον ἁπάν῾ων χρημάτων· [8] εἴ τι δὴ κἀγὼ τυγχάνω τῶν δεόν῾ων φρονῶν· ἅπασι μ᾽ ὁμοίως τοῖς ἀσκοῦσι τὴς [9] Πο῾ιτικὴς λόγ᾽ς, ἐν ᾗ πο῾ῖ᾽ ἂν ἡλικίᾳ τε κ᾽ ἕξει τυγχάνωσιν ὄν῾ες· μάλισ῾α δὲ τοῖς μειρακίοις τε κ᾽ νεωσὶ τὴ μαθήμα῾ι ἁπ῾ομένοις [10] ὑμῖν, ὦ [11] Ῥῆφε Μελίτιε, πα῾ρὸς ἀγαθῆ, κἀμοὶ τιμιω῾άτε φίλων.

[12] Δι῾ῆς

[4] Ἡδίσ῾ην.] Non agnoscit codex alter Regius è bibliothecâ Gallicanâ, ut *Hudsonus* monet.

[5] Ὡς ἐκείνη.] Operæ pretium erit, integrum ex Homero locum ante oculos ponere:

——Ἑλένη δὲ πα῾ρίσ῾ο καλλιπάρῃ῾ος,
Πέπλον ἔχου᾽ ἐν χερσὶν, ἔπ᾽ τ᾽ ἔφα᾽ ἔκ τ᾽ ὀνόμαζε.
Δῶρόν τοι κ᾽ ἐγὼ, τέκνον φίλε, τῆ᾽το δίδωμι,
Μνῆμ᾽ Ἑλένης χειρῶν, πολυηρά῾ου εἰς γάμ᾽ ὥρην
Σῇ ἀλόχῳ φορέειν.

Amicos autem domum digredientes, pretiosissimis ornare muneribus erat olim in usu.

[6] Κτῆμα.] Locum Isocratis ad Demonicum, uti censet Wolfius, in animo noster habuit. Πειρῶ τὸν πλοῦτον χρήμα῾α κ᾽ κ῾ήμα῾α κα῾α῾σκευάζειν· ἔσ῾ι δὲ χρήμα῾α μὲν τοῖς ἀπο῾αύειν ἐπισα῾αμένοις, κ῾ήμα῾α δὲ, τοῖς χρῆσθαι δυναμένοις. Cicero Epist. ad famil. *Si vales, bene est. Sum enim* χρήσει μὲν *tuus,* κ῾ήσει δὲ *Attici nostri: ergo fructus est tuus, mancipium illius.* Lucretius lib. 3.

Vitaque mancipio nulli datur, omnibus usu.

Sed ita & Xenophon in *Oeconom.* τούτοις αὖ ὅτε αἱ ἐπισ῾ήμαι χρήμα῾ά ἐ῾σιν, ὅτε κ῾ήμα῾α.

[7] Ὠφέλιμον.] Eâdem ferè structurâ usus est Polybius lib. 4to. Μουσικὴν γὰρ, τήν γε ἁ῾ηθῶς μουσικὴν, πᾶσι μὲν ἀνθρώποις ὄφε῾ον ἀσκεῖν, Ἀρκάσι δὲ κ᾽ ἀνα῾καῖον. Sed versu priore articulum τὰς, auctoritate trium codicum addidi; τὰς ἐν τῷ βίῳ χρείας.

[8] Εἴ τι δὴ κἀγώ.] Ita Æschines contra Ctesiph. quem videtur hoc loco imitatus: Εἴ τι κἀγὼ τυγχάνω γινώσκων. *Si ullo modo assequi compleclique potuissem.* Cicero de Orat.

[9] Πο῾ιτικὴς.] Πο῾ιτικὸς λόγ᾽ς aut ad forum, aut ad populum pertinet, tribuiturque εἰς δικανικὸν κ᾽ δημη῾ορικόν. Sub genere *dicanico* quid sit, notum est. Sub *demegorico* autem longè plura sunt, eaque grandiora.

Digitized by Google

mihi, quàm honoratiſſimum. Veruntamen hoc, quod ad te mitto munus, neque manuum mearum opus eſt, (uti illa dicebat, juveni peplum tradens) neque tempori ſolummodo nuptiarum uxoriſque venuſtati conciliandæ accommodatum; ſed ingenii mei eruditioniſque, & fœtus eſt, & fructus: quod in uſum tibi commodumque cedat, ad quævis vitæ munia peragenda, quæ poſſint oratione confici, utiliſſimum; ex omnibus rebus (ſi quid ego demum, quod argumento reſpondeat, animo complector) cùm viris civilibus univerſis, oratoriam exercentibus eloquentiam, maximè neceſſarium, quâcunque fuerint ætate, & profectu; tum in primis tibi adoleſcenti, & ad ſtudia dicendi nuperrimè accedenti, ô *Rufe Meliti*, qui patre bono honeſtoque natus es, plurimumque ex amicis mihi obſervando.

Cùm

grandiora. Complectitur enim illa omnia, de quibus agi ad populum ſoleat. Item Legatorum orationes, Εὐχαριστήρια ob felicem prœliorum eventum, Laudationes funebres, ducum & imperatorum alloquia, ſeu adhortationes copiarum, &c. uno verbo πολιτικὸς λόγος opponitur rhetorum ſophiſtarumque μελέταις, quales ſunt declamationes, & illæ orationes, quæ in otio & umbra ſcholarum habentur. Eodem etiam conjicere haud dubitem Panegyricos rhetorum quorundam, qui populi fremitum, ſtrepitum, tumultum ferre non poterant, quod nimiam frontis teneritudinem, nec ſatis firmas aures haberent. Πολιτικὸν λόγον vocare poſſis *virilem & oratoriam eloquentiam*, ut auctor Dialogi *de cauſis corruptæ eloquentiæ*. Sed, inquies, ῥητορικὴν & πολιτικὴν eandem eſſe ſcribit Pollux, & ῥήτορα eſſe πολιτικόν. Fateor, ſi rhetoras pro iis accipiat, qui rempublicam adminiſtrant; ſin aliter, errat. *Faber.*

10 Ὑμῖν, ὦ Ῥῆφε.] Hæc verba per *communicationem*, ut loquuntur, ſunt accipienda, ac ſi dixerat, καὶ σοὶ αὐτῷ, καὶ τοῖς ἄλλοις μειρακίοις ἅπασι, τοῖς, &c. Sic Longinus Sect. 12. ubi Terentianum ſuum alloquitur, Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὑμῖς ἂν ἄμεινον ἐπιχείροιτε. Id eſt, *Tu & Romani tui.*

11 Ῥῆφε Μελίτιε.] Quia Rufus Latinum eſt cognomen, haud ſcio, an pro Μελίτιε legendum ſit Μινύκιε, ſeu Μινούκιε. Rufum autem Minuciæ familiæ cognomen fuiſſe, teſtantur in M. Minucii conſulatu Salluſtius, Eutropius, Faſti Siculi. Et hunc librum Romano adoleſcenti fuiſſe inſcriptum, non abſimilis vero eſt conjectura: quemadmodum ſequentium etiam unum Cn. Pompeio; & alium Q. Ælio Tuberoni dedicavit. Infra in fragmento de Atticorum oratorum Characteribus, meminit quidem hujus libri Περὶ τῆς Συνθέσεως τῶν Ὀνομάτων

Digitized by Google

[12] Διτλῆς γὰρ ὄσης ἀσκήσεως περὶ πάντας ὡς εἰπεῖν τοὺς λόγους, τῆς περὶ τὰ νοήματα, καὶ τῆς περὶ τὰ ὀνόματα· ἂν ἡ μὲν, τῷ [13] Πραγματικῷ τόπῳ μᾶλλον ἐφάπτεσθαι δόξειεν ἄν, ἡ δὲ [14] τῷ Λεκτικῷ καὶ πάντων, ὅσοι τῷ λέγειν εὖ σχολάζουσι, περὶ ἀμφοτέρας τὰς θεωρίας τῷ λόγῳ ταύτας σπουδαζόντων ἐξ ἴσου, ἡ μὲ ἐπὶ τὰ πράγματα καὶ τὴν ἐν τούτοις φρόνησιν ἄγουσα ἡμᾶς ἐπιστήμη, βραδεῖα ἐστι καὶ χαλεπὴ νέοις, μᾶλλον δὲ ἀδύνατος εἰς ἀγενείων. καὶ μειρακίων πεσεῖν ἡλικίαν. ἀκμαζούσης γὰρ ἤδη [15] συνέσεώς ἐστι, καὶ πολλαῖς καθηλυμένης ἡλικίας ἡ τούτων γνῶσις [ἐστιν] οἰκειοτέρα· πολλὴ μὲ ἱστορία λόγων τε καὶ ἔργων, πολλὴ δὲ πεῖρα καὶ συμφορᾶ παθῶν οἰκείων τε καὶ ἀλλοτρίων συναυξανομένη. τὸ δὲ περὶ τὰς λέξεις φιλότιμον καὶ φιλόκαλον, καὶ ταῖς νεαραῖς πεφυκὸς συναυθεῖν ἔχ ἥτλον ἡλικίαις. [16] Ἐπλόησαν γὰρ ἅπασαι νέαι ψυχὴ περὶ τ τῆς

μάτων; sed ejus, ad quem librum istum scripsit, nullam mentionem facit. *Sylburg.* Codex primus Regius cum Colbertino legunt, Ῥᾷφ Μιλίλιε.

[12] Διτλῆς.] Hanc operis divisionem duplicem observat, & in libro περὶ τῆς Δημοσθ. δεινότητος, ubi multa repetit, quæ hoc volumine continentur: τῷ λέγειν εὖ διτλὴ ἡ διαίρεσίς ἐστιν, εἴς τε τὸν πραγματικὸν τρόπον, καὶ εἰς τὸν λεκτικόν.

[13] Πραγματικῷ τόπῳ.] Τόπου vocabulum in hac ipsa significatione repetitur paulo post, ἵνα τὸν λεκτικὸν τόπον τελείως ἐξειργασμένον ἔχῃς. Et Sect. 2. τῶν περὶ τὸν λεκτικὸν τόπον θεωρημάτων, necnon infra multis in locis. Sed Henr. Stephanus Schediasmatum lib. 2. cap. 14: lectori considerandum relinquit, annon τύπου nomen in his locis reponendum sit. Infra certè in Γαμηλίων Μεθόδῳ sic legimus 35, 45. πότε μὲν ἓν ἐν ἀρχῇ χρηστέον τῷ τύπῳ τούτῳ, πότε δὲ καὶ ἐπὶ τέλει. Itidemque in Isocrate 95, 14. τοῖς αὐτοῖς τύποις τῶν σχημάτων τὰς περιόδους περιλαμβάνειν. Et rursum in Xenophonte 131, 3. ὁ πραγματικὸς τύπος, καὶ ὁ λεκτικός. In eodem Isocrate paulo post ver. 37, pro eodem τύπου nomine, usurpat etiam τρόπου vocabulum; cum ait, τὰ ἐν τῷ πρακτικῷ τρόπῳ θεωρήματα; itidemque 114, 31. εἰς τὸν λεκτικὸν τρόπον. Et mox p. 34. καὶ τὸν πραγματικὸν τρόπον. In Xenophontis & Philisti comparatione, non modo τύπον, sed etiam χαρακτῆρα dicit. Cum enim ejus comparationis initio scripsisset, (130, 40.) καὶ ἀμφοτέρους τοὺς χαρακτῆρας, τόν τε πραγματικὸν καὶ τὸν λεκτικὸν, paulo post, (131, 3.) τῷ πραγματικῷ

Cum itaque duplex sit exercitatio in omnibus, ut ita dicam, orationibus, altera in sensis animi rerumque inventione, altera in vocabulis versata; quarum illa quidem ad *Locum* rerum, hæc ad verborum, videtur pertinere: cúmque omnes oporteat, qui benè ornatéque dicendi laudem obtinere student, in utramque pariter orationis disciplinam incumbere: illa, quæ nos ad res ipsas earumque gerendarum solertiam deducit scientia, tardior est & juventuti perdifficilis; adeoque fieri vix potest, ut in teneram nondum ortâ lanugine, & juvenilem ætatem, possit cadere. Est enim intelligentiæ maturioris, ætatisque canis compositæ, harum rerum cognitio familiarior; utpote quæ ex multâ tam dictorum quàm factorum notitiâ, ex longo item usu atque experientiâ tum eorum quæ nobis, tum quæ aliis benè vel malè evenerunt, annis crescentibus simul incrementa sumat. Sed de verborum elegantiâ, et nitore ambitioso, studium videmus singulare in ætate etiam puerili efflorescere. Mens enim ferè omnis adolescentium

μαλικῶ χαρακτῆρος enarrationem sic concludit, καὶ ὁ μὲν πραγματικὸς τύπος αὐτῷ τοιοῦτος, & χαρακτῆρος vocabulum rursum usurpat §. 12. Quin & ἰδέα in hâc significatione dicit 69, 36: necnon etiam ἰδέα, 130, 11. 146, 22. è quibus locis perspicuum est, non absurdam esse Stephani conjecturam. Sed ne quid dissimulem, ut quibusdam in locis τύπος vocabulum videtur magis consentaneum, ita in quibusdam magis aptum est nomen τόπος sicut etiam in altero tractatu de Thucydide ad *Tuberonem*, dicit, τὰ περὶ τὸ πραγματικὸν μέρος ἁμαρτήματα, 146, 20. itemque 153, 4. 159, 28. edit. Francof. 1586. *Idem.*

14 Τῷ λεκτικῷ] Pro λεκτικῷ perperam in Aldinâ editione legi πολιτικῷ, adnotavit idem Stephanus eodem *Scheda tinatum* capite. Cognoscitur idem è loco Dionysii, quem modo citavi ex 130, 40. Ξενοφῶν μὲν γὰρ Ἡροδότου ζηλωτὴς ἐγένετο καὶ ἀμφοτέρους τοὺς χαρακτῆρας, τόν τε πραγματικὸν καὶ τὸν λεκτικόν· necnon ex aliis permultis locis. *Idem.*

14 Συνέσεώς ἐστι.] Τὸ ἐστὶ videtur abundare; & fine ullo aut sensûs, aut periodi detrimento potest auferri: posteriorem uncinis inclusi. Sed aliter hunc locum profert Reg. 2. Συνέσεώς ἐστιν ἡ τούτων καθάληψις; & mox pro καθηρημένης Colb. κεκοσμημένης ἡλικίας ἡ τούτων γνῶσις ἐστιν ἡ καρτερά. quæ vox postrema nihili est.

16 Ἐπιθήσει.] Ita Plato in *Phædone*, περὶ τὰς ἐπιθυμίας μὴ ἐπιτοῦσθαι; & Chrysost. in *Gen.* Ἐπειδὴ γὰρ Ἰουδαίοις διελέγετο, τοῖς περὶ τὰ παρόντα ἐπτοημένοις; & initio

Digitized by Google

τῆς [17] Ἑρμηνείας ὡραϊσμὸν, ἀλόγως τινὰς καὶ ὥσπερ ἐνθουσιώδεις ἐπὶ τοῦτον λαμβάνουσα ὁρμάς· οἷς πολλῆς πάνυ καὶ ἐμφρονος δεῖ τῆς πρώτης ἐπισασίας τε καὶ αἰσωγῆς, εἰ "μέλλουσι μὴ πᾶν ὅ, τι κεν [18] ἐπ' ἀκαιρίμαν γλώσσαν "ἔπος ἔλθῃ λέγειν, μηδὲ εἰκῇ συνθήσειν τὰ πρόσχοντα ἀλλήλοις, ἀλλὰ [19] ἐκλογῇ τε χρήσεσθαι καθαρῶν ἅμα καὶ γενναίων ὀνομάτων, καὶ συνθέσει ταῦτα κοσμήσειν μεμιγμένον ἐχούσῃ τῷ σεμνῷ τὸ ἡδύ.

Εἰς δὴ τοῦτο τὸ μέρος, ὃ δεῖ [20] πρῶτον νέοις ἀσκεῖσθαι, συμβάλλομαί σοι μέρος εἰς τὰ ἐρωτήματα περὶ Συνθέσεως τῶν ὀνομάτων, τὴν πραγματείαν ἐκ ὀλίγοις μὲν ἐπὶ νῦν ἐλθοῦσαν, ὅσοι τῶν ἀρχαίων Ῥητορικὰς ἢ καὶ Διαλεκτικὰς συνέγραψαν τέχνας, ἐδενὶ δὲ ἀκριβῶς οὐδὲ ἀποχρώντως μέχρι τοῦ παρόντος ἐξειργασμένην, ὡς ἐγὼ πείθομαι. Ἐὰν δὲ ἐγγένηταί μοι σχολὴ, καὶ περὶ τῆς [21] Ἐκλογῆς τῶν ὀνομάτων ἑτέραν ἐξοίσω σοι γραφὴν, ἵνα τὰ Λεκτικὸν τόπον τελείως ἐξειργασμένον ἔχῃς· ἐκείνην μὲν οὖν τὴν πραγματείαν [22] εἰς νέωσα πάλιν ὥραις ταῖς αὐταῖς προσδέχου,

itio primi περὶ Εἰρωσύνης pari modo; περὶ τὰς ἐν τῇ σκηνῇ τέρψεις. ἀπολογούμενον.

17 Ἑρμηνείας.] Demetrius Phalereus eodem etiam sensu Ἑρμηνείας vocabulo usus est; alio autem Aristoteles, qui λέξιν pro *Elocutione*, ut alii plerique φράσιν utuntur, teste Fabio lib. 8. sed & vocem Ἀπαγγελίας infra Sect. 20. hâc significatione habet; Οὐχὶ ζυγκαλακεκύλισαι τῷ βάρει τῆς πίτρας ἡ τῶν ὀνομάτων σύνθεσις, μᾶλλον δὲ ἔφθακε τὴν τοῦ λίθου φορὰν τὸ τῆς Ἀπαγγελίας τάχος; sic in Μεθόδῳ Προσφωνηματικῶν ad finem. Ita & Chrysostomus in 4to περὶ Εἰρωσύνης· Καὶ οὐδέν μοι φράσεως, οὐδὲ Ἀπαγγελίας μέλει. Unde lectio Ἀπολογίας, margini appositа, nihili est, ex ignorantiâ nata.

18 Ἐπ' ἀκαιρίμαν.] De hoc loquendi genere, ἐπὶ γλῶσσαν ἐλθεῖν, vide quæ a Petro Victorio adnotata sunt, Var. Lect. lib. 11. cap. 16. *Sylburg.*

Ibid.] Lucianus *de conscrib. Hist.* Ἀναπλάττουσιν ὅ, τι κεν ἐπ' ἀκαιρίμαν γλῶτταν φασιν ἔλθῃ. Et, *scribere quicquid in buccam venerit*, loquendi modus à Cicerone non semel usurpatus; valetque, temere nullo verborum aut sententiarum habito delectu, sensa animi effutire. Ita Isocrates in Panathen. Ὅμοιον ἂν εἶναι δόξαιμι τοῖς εἰκῇ καὶ φορικῶς καὶ χύδην, ὅ, τι ἂν ἐπέλθῃ λέγουσι. Plato auctorem videtur indicare Æschylum: Οὐκοῦν καὶ Αἰσχύλον, ἔφη, ἠρώμεν, ὅ, τι νῦν ἦλθε ἐπὶ γόμα. At

locus

Digitized by Google

centium, ſtupore veluti imbuta, venuſtatem oratoriam demiratur, incredibili pæne entheoque impetu ad eam delata: quibus ſanè moderandis, multâ admodum prudentique opus eſt inſtitutione & curâ; ſi modò hoc ſibi habeant propoſitum, ut *quicquid in buccam venerit, id ſermone non effutiant intempeſtivo*, nec quævis temerè oblata coagmentent vocabula; ſed ut verborum, quæ pura ſint & generoſa, delectu utantur, eâque tali illuſtrent compoſitione, quæ gravitati conjunctam habeat ſuavitatem.

Ad hanc itaque partem, quæ prima juventuti eſt exercenda, hoſce tibi labores meos confero; ut amor inde tuus ad hæc ſtudia pulcrè orationis componendæ excitetur: opus, quod non paucis quidem ex veteribus dicendi magiſtris in mentem venit, qui Rhetoricas artes vel Dialecticas conſcripſerunt; ſed à nemine, uti ipſe arbitror, eâ quâ decuit curâ ac diligentiâ, ne quidem mediocri, ad hanc uſque diem pertractatum. Quòd ſi mihi otium contigerit, alium inſuper tibi adferam de *Verborum Delectu* libellum, ut Locum de elocutione plenè habeas perfectéque conſcriptum. Illud utique opus anno proximo, natalibus iterum tuis expectes, Diis ab

locus in his, quæ ſuperſunt Æſchyli fabulæ, non apparet. Eſt autem in *Eumenidibus* quidam non adeò diſſimilis;

——τέρϛω δ' ὅμμαϲι πτίθως,
Ὅτι μοι γλῶσσαν κ) τόμ' ἐπωπᾶ
Πρὸς τὰς δ' αἰδοίως ἀπαναμμίνας.

Quam rem pulcrè ſanè exprimit Martialis:

Pallentes procul hinc abite curæ.
Quicquid venerit obvium, loquamur
Moroſâ ſine cogitatione.

19 Ἐκλογῆ τι χρήσισθαι.] Κεχρῆσθαι habet Reg. 1. alter χρήσασθαι: & mox pro ἀποχρώντως, Reg 1. ἱϲχυρῶς.

20 Συμβάλλομαί σοι μέρ.] Nihil dubito, quin hæc vox μέρ. à malâ manu ſit; cum ad rem parum attineat, & bis vitiosè occurrat repetita. Πραϲματείαν autem Victorius per *Inſtitutam ſcriptionem* explicat. Cicero in Orat. *Illud autem eſt hujus inſtitutæ ſcriptionis, ac temporis.* Opus itidem ſuum Ῥωμαϊκῆς Ἀρχαιολογίας eo nomine ſæpius appellat Dionyſius; non longè ab initio Hiſt. ὅτε πρὸς αὐτὸν ὥρμησα τὴν πραϲμαλείαν. ita & Joſephus, Dionyſii imitator, contra Apionem; πάσης μοι τῆς πραϲμαλείας (de bello Judaico) ἐν παρασκευῇ γεγενημένης.

21 Ἐκλογῆς.] Hunc librum ſcripſerit Dionyſius necne, quem *Ruſo Melitio*, non *Echecrati*, ut ait Gerh. Voſſius memoriæ errore, promittit, plane ſub ancipiti hæret. Huic verò dicata eſt *Ars Rhetorica*.

22 Εἰς νέωλα.] Heſychius, εἰς τὸ

Digitized by Google

δέχε, [23] Θεῶν ἡμᾶς φιλανθρώπων αἰτησάμενος τε καὶ εὑρόμενος· εἰ δή ποθεν ἡμῖν ἄρα τέκνα πέπρωται βεβαίως τυχεῖν. νυνὶ δὲ ἦν τὸ δαιμόνιον ἐπὶ νέῳ ἡλικιώτῃ μοι παιδαγωγείαν προσδέχε.

Τῆς πραγματείας ταύτης τὰ κεφάλαια.

Κεφάλαια δὲ αὐτῆς ἐστιν, ἃ πρόκειταί μοι δεῖξαι, ταῦτα· Τίς τέ ἐστιν ἡ τῆς συνθέσεως φύσις, καὶ τίνα ἰσχὺν ἔχει, καὶ τίνων ἐπιδέχεται, καὶ πῶς αὐτῶν τυγχάνει, καὶ τίνες αἱ γενικώταται αὐτῆς εἰσι διαφοραὶ, καὶ τίς ἑκάστης χαρακτὴρ, καὶ ποίαν κρατίστην αὐτῶν πείθομαι. Καὶ ἔτι πρὸς τούτοις, τί ποτ' ἐστὶ τὸ ποιητικὸν ἐκεῖνο, καὶ εὔγλωσσον καὶ μελιχρὸν ἐν ταῖς ἀκοαῖς, ὃ πέφυκε τῇ συνθέσει τῆς πεζῆς λέξεως παρακολουθεῖν· ποιητικῆς τε [24] καλασκευῆς τ' ἀποίητον ἐκμιμεμένης λόγον, καὶ σφόδρα ἐν τῇ μιμήσει καλορθέσης αὐτῷ τὸ κράτος· καὶ διὰ ποίας ἂν ἐπιτηδεύσεως γένοιτο ἑκάτερον αὐτῶν. Τοιαυτί μοι δή τινά ἐστιν, ὡς τύπῳ περιλαβεῖν, ὑπὲρ ὧν μέλλω λέγειν.

τὸ ἐπιὸν, ἢ νέον ἴτος. Theocritus in *Adoniaz.* εἰς νέωι' εὐθυμήσαις: nec aliter Moschopulus.

[23] Θεῶν ἡμᾶς.] Eodem ferè modo, nec minori pietate, ad Ammæum scribit, ad finem libri *de Demosthene*: Ἐὰν δὲ σώζῃ τὸ δαιμόνιον ἡμᾶς, καὶ περὶ τῆς παιδαγωγικῆς αὐτῷ δεινότητος, ἐν τοῖς ἑξῆς γραφησομένοις ἀποδώσομέν σοι λόγον. Erat autem et eruditione excellens, & religionis cultor observantissimus.

[24] Καλασκευῆς.] Locus difficilior, quantum equidem video. Neque enim liquidò constat à quo nomine Genitivus καλασκευῆς dependeat.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Συνθέσεως ὁρισμὸς, καὶ μέρη, καὶ τὸ ἔργον.

[1] Ἡ Σύνθεσίς ἐστιν, ὥσπερ καὶ αὐτὸ δηλοῖ τὄνομα, ποιά τις θέσις παρ' ἄλληλα τῶν τῆ λόγε μορίων·

[1] Ἡ Σύνθεσις.] Nota hic ellipsin conjunctionis δὲ, vel consimilis; ut infra Sect. 12 Οὐχ ἅπαντα πέφυκε τὰ μέρη, &c. & Sect. 16. Πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν; necnon alibi. In sequentibus vero Aldina Editio conjunctim scribit παραλληλα. Henricus Stephanus Schediasmatum lib. 2. c. 14, mavult παραλληλος· quanquam paulo post itidem sequitur οἰκείως θεῖναι τὰ ὀνόματα παρ' ἄλληλα: & infra Sect. 23, ἡ τῶν κώλων συμπλοκὴ πρὸς ἄλληλα. Sed

ab omni me periculo incolumem, morbisque immunem conservantibus; si modò nobis, id certo ut assequamur, à Parcis ordinatum est. Nunc verò, quam Deus componendam mihi in mentem attulit, hanc institutam scriptionem accipe.

Hujus libelli quæ sint capita.

Hujus verò libelli capita, quæ mihi suscepi
" demonstranda, sunt hæc: Quænam sit nempe
" compositionis natura, quam vim potestatem-
" que habeat, quem finem sibi propositum, &
" quibus eum modis consequatur: quæ deinde generalissimæ
" ipsius sint differentiæ, quæ nota, etiam uniuscujusque &
" character, earumque qualem ego judicem præstantissimam.
" Præterea quid illud tandem sit poeticum, illa suavitas, au-
" riumque oblectatio, quæ comitari soleat ornatam solutæ ora-
" tionis compositionem; quantum etiam robur, quanta vis po-
" etici sit apparatûs, nudum simplicemque imitantis sermonem,
" si modo felici successu facta sit imitatio: quibus denique stu-
" diis institutisque eorum sit utrumque assequendum. Hæc itaque
" sunt, ut ea summatim comprehendam, de quibus dicendum est.

dependeat. At mihi hæc Interpretatio videtur optima: Καί τί φοῖ ἐστὶ τὸ κράτῳ ποιητικῆς καλασκευῆς, τὸν ἀποίητον ἐκμιμεμένης λόγον, καὶ σφόδρα ἐν τῇ μιμήσει αὐτῇ καλοραθέσης. Nam pro αὐτῷ, αὐτῇ legendum censet (nisi αὐτὸ malueris, ut ad τὸ κράτῳ referatur) & καλοραθέσης absolutè debere accipi. Ita initio *de Thucydidis charactere*: τῆς δυνάμεως ἣν ἐν ἅπασι τοῖς ἔργοις καλοραθέσης. Vide Sectionem ult.

SECTIO II.

Compositionis definitio, partes, atque opus.

COmpositio, sicuti nomen ipsum indicat, est quædam orationis partium inter se mutua positio; quas dictionis etiam

Sed Stephano patrocinatur quod infra in Isocrate est, 94, 46. τῶν φωνηέντων τὰς παραλλήλους θέσεις. *Sylburg.*

Idem. Ἡ Σύνθεσις.] Collocatio quam alio vocabulo, ut et Longinus, Ἁρμογὴν vocat, à Scaligero definitur, *Aptus ordo partium inter se cohærentium.* Partes autem sunt, Elementa, Syllabæ, Voces. Hàc de re fusissimè agit Cicero in *Orat. perf.* ubi partes ejus tres esse tradit, Compositionem, Concinnitatem, & Numerum.

[2] Ταῦτα.]

Digitized by Google

ρίων, ἃ δὴ καὶ στοιχεῖά τινες τῆς λέξεώς καλοῦσι. [2] ταῦτα δὲ [3] Θεοδέκτης μὲν καὶ Ἀριστόλεως, καὶ [4] οἱ καθ' ἐκείνους φιλοσοφήσαντες τὸς χρόνους, ἄκρι τριῶν προήγαγον, Ὀνόματα, καὶ Ῥήματα, καὶ Συνδέσμους, πρῶτα μέρη τῆς λέξεως ποιοῦντες. οἱ δὲ μετ' αὐτὸς γενόμενοι, καὶ μάλιστα [5] οἱ τῆς Στωϊκῆς αἱρέσεως ἡγεμόνες, ἕως τεττάρων προέβίβασαν, χωρίσαντες ἀπὸ τῶν Συνδέσμων τὰ Ἄρθρα. εἶθ' οἱ μεταγενέστεροι [6] τὰ Προσηγορικὰ διελόντες ἀπὸ τῶν [7] Ὀνοματικῶν, τρίτε ἀπεφήναντο τὰ πρῶτα μέρη. ἕτεροι δὲ καὶ [8] τὰς Ἀντωνυμίας ἀποζεύξαντες ἀπὸ τῶν ὀνομάτων, ἕκτον στοιχεῖον τοῦτο ἐποίησαν. οἱ δὲ καὶ τὰ Ἐπιῤῥήματα διεῖλον ἀπὸ τῶν ῥημάτων, καὶ τὰς Προθέσεις ἀπὸ τῶν Συνδέσμων, καὶ τὰς Μεθοχὰς ἀπὸ τῶν Προσηγορικῶν. οἱ δὲ καὶ ἄλλας τινὰς εἰσάγοντες τομὰς, πολλὰ τὰ πρῶτα μόρια τῆς λέξεως ἐποίησαν· ὑπὲρ ὧν ὀ μικρὸς ἂν εἴη λόγος. Πλὴν ἤγε τῶν πρώτων, εἴτε τῶν τριῶν ἢ τεττάρων, εἶθ' ὅσων δή ποτε ὄντων μερῶν, πλοκὴ καὶ παράθεσις, τὰ λεγόμενα ποιεῖ κῶλα.

[2] Ταῦτα δέ.] Hunc locum ad verbum pæne deſcripſit Fabius cap. 4, lib. 1. *Veteres, quorum fuerunt Ariſtoteles quoque atque Theodectes, verba modò & nomina & convinctiones tradiderunt: videlicet quod in verbis vim ſermonis, in nominibus materiam, (quia alterum eſt quod loquimur, alterum de quo loquimur) in convinctionibus autem complexum eorum eſſe judicaverunt, quas conjunctiones à pleriſque dici ſcio, ſed hæc videtur ex συνδέσμῳ magis propria tranſlatio. Paulatim à Philoſophis, ac maximè Stoicis auctus eſt numerus: ac primum convinctionibus articuli adjecti; poſt præpoſitiones, nominibus appellatio; deinde pronomen; deinde miſtum verbo participium; ipſis verbis adverbia.*

[3] Θεοδέκτης.] Theodectes, cujus ſæpe meminit Dionyſius, erat orator è Lyciâ oriundus, Ariſtandri filiús; ſcripſit etiam Tragœdias. Sed ſimilem locum è libro *de Demoſth.* non pigebit adſcribere. Τοῖς πρώτοις μορίοις τῆς λέξεως, ἃ δὴ στοιχεῖα ὑπό τινων καλεῖται, εἴτε τρία ταῦτ' ἔστιν, ὡς Θεοδέκτῃ τε καὶ Ἀριστοτέλει δοκεῖ, ὀνόματα καὶ ῥήματα καὶ σύνδεσμοι, εἴτε πλείω, δύο ταῦτα ἀκολουθεῖ, μέλος καὶ χρόνος ἴσα. Sed de hâc ultimâ voce nonnihil dubito.

[4] Οἱ καθ' ἐκείνους.] Ita in *Antiquit.* de Attio Navio; τὸς καθὰ τὴν αὐτὴν ἀμείψαντας ἡλικίαν. Lege, οἰκοσκοπήσαντας, ſeu potius ἀκμάσαντας. Etenim unde ſit ἀμείψαντας, niſi à malâ manu, non intelligo.

[5] Οἱ τῆς Στωϊκῆς.] De verbis, eorumque ſignificatione atque origine

Digitized by Google

etiam elementa nonnulli vocant. Hæc autem Theodectes atque Ariſtoteles, & qui temporibus illis philoſophiæ operam dabant, ad tria produxere; Nomina, Verba, & Conjunctiones, quas primas orationis fecerunt partes. Hos vero, qui ſubſecuti ſunt, præcipuéque Stoicæ ſectæ principes, ad quatuor uſque promoverunt, à Conjunctionibus Articulis ſeparatis: Et qui deinceps eos exceperunt, à nominibus Appellativa reſecantes, quinque primas prodiderunt partes. Alii Pronominibus à Nominibus ſejunctis, ſextum & hoc orationis fecerunt elementum. Adverbia alii à Verbis, & Præpoſitiones à Conjunctionibus & Participia ab Appellativis diviſere: alii alias præterea diſtinctiones introduxerunt, multaque inde orationis prima poſuerunt elementa; de quibus longa ſanè eſſet oratio inſtituta. Hæ verò primæ partes, ſeu tres, ſeu quatuor, ſive quo alio fuerint numero, ſibi ipſis connexæ, ac compoſitæ, efficiunt illa, quæ in oratione dicuntur membra: quorum rurſus junctura illos Orbes, quæ Periodi vocantur,

gine inquirendâ multum laboris inſumebant Stoici. Cicero in Offic. *Audeamus imitari Stoicos, qui ſtudioſè exquirunt, unde verba ſint ducta:* Et in Oratore, *Architectos pæne verborum,* vocat. Noſter etiam Sect. 4. Εἰδὼς τὰς ἄνδρας, τὰς ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ὑ μικρὰν φρενῖδα τῇ λεκτικῇ τόπῳ πεποιημένας.

5 Προσηγορικά.] Theodorus *Introduct. Grammat.* capite περὶ ὀνόματος, ita ſcribit: Ὄνομα δί τὸ μὲν κύριον, οἷον Σωκράτης· τὸ δὲ προσηγορικόν, οἷον ἄνθρωπος· τὸ δὲ ἐπίθετον, οἷον ἀγαθός. Quam vocem alii *vocabulum,* alii *appellationem* interpretantur. *Vocabulum, an appellatio dicenda ſit* προσηγορία, *& ſubjicienda nomini, necne, quia parvi refert liberum opinaturis relinquo.* Quintil. lib. 1. Servius ad hunc Maronis verſum 4to Georgic. *Corycium vidiſſe ſenem.* Malè quidam *Corycium* proprium aſſerunt eſſe nomen, cum ſit appellativum ejus, qui more *Corycio* hortos excoluit.

7 Ὀνομαλικῶν.] Malet forſan aliquis ὀνομαστικῶν, ſed ὀνομαλικῶν vocabulum in hâc ipſâ ſignificatione uſurpatum eſt infra Sect. 12. Χρὴ δὲ καὶ τὰς πτώσεις τῶν ὀνομαλικῶν ταχὺ μεταλαμβάνειν: & alibi. Ὀνομαλικὰ verò hîc vocat nomina ſubſtantiva, ſeu quæ à nominibus ſunt declinata; ut infra Sect. 22. Πάλιν τῷ κλυδὼν προσηγορικῷ τὸ πέμπελε ἐημαλικὸν ἐπιτείμησεν. Imperativum Πέμπελε à verbo πέμπω deflexum, vocat ἐημαλικόν. Infrà Sect. 5. Ἔτι πρὸς τούτοις καὶ ἠξίουν τὰ μὲν ὀνομαλικὰ προσλάτλειν τῶν ἐπιθέτων· τὰ δὲ προσηγορικὰ τῶν ὀνομαλικῶν. Ὀνομαλικὰ vocat nomina ſubſtantiva, & quæ illorum vice funguntur. *Sylburg.*

8 Τὰς Ἀπλωνυμίας.] Codex 1. Regius habet Ἀπλωνομασίας.

8 Ἐπι

Digitized by Google

λα. ἔπειθ' ἡ τέτων ἁρμονία, τὰς καλεμένας συμπληρᾶ περιόδες· αὗται δὲ τ' σύμπασαι τελειᾶσι λόγον.

9 Ἔστι δὴ τῆς συνθέσεως ἔργα, οἰκείως θεῖναι τά τε ὀνόματα παρ' ἄλληλα, καὶ τοῖς κώλοις ἀποδοῦναι τὴν προσήκεσαν ἁρμονίαν, καὶ ταῖς περιόδοις διαλαβεῖν αὐτὸν ὅλον τ' λόγον. Δευτέρα δὲ ἅσα μοῖρα, τῶν περὶ τ' 10 Λεκτικὸν τόπον θεωρημάτων καλανοεῖνι τὴν τάξιν· ἥκιστα γὰρ ἡ τῶν ὀνομάτων Ἐκλογὴ, 11 καὶ προυφίσασθαι ταύτης καλὰ φύσιν· ἡδονὴν καὶ πειθὼ καὶ κράτος ἐν λόγοις ἐκ ὀλίγῳ κρείττω ἐκείνης ἔχει. Καὶ μηδεὶς ἡγήσηται παράδοξον, εἰ πολλῶν καὶ μεγάλων ὄντων θεωρημάτων περὶ τὴν Ἐκλογὴν, ὑπὲρ ὧν πολὺς ἐγένετο φιλοσόφοις τε καὶ ῥητορικοῖς ἀνδράσι λόγος, ἡ Σύνθεσις δευτέραν ἔχουσα χώραν τῇ τάξει, καὶ λόγων ὧδε πολλῶ δεῖ τῶν ἴσων ἐκείνῃ τυχοῦσα, τοσαύτην ἴσχυν ἔχει καὶ δύναμιν, ὥστε 12 περιεῖναι πάντων τῶν ἐκείνης ἔργων καὶ πράξεων· ἐνθυμεμένοις, ὅτι καὶ αἱ περὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν, ὅσαι διαφόρους ὕλας λαμβάνουσαι, συμφορητὸν ἐκ τέτων ποιοῦσι τὸ τέλος, ὡς Οἰκοδομική τε καὶ Τεκτονική, καὶ Ποικιλτική, καὶ ὅσαι ταῖς τοιαύταις εἰσὶν ἐμφενεῖς, 13 αἱ συνθετικαὶ δυνάμεις, τῇ μὲ τάξει δευτέραι τῶν ἐκλεκτικῶν εἰσι, τῇ δὲ δυνάμει πρότεραι. ὥστ' εἰ καὶ τῷ λόγῳ τὸ αὐτὸ συμβέβηκεν, ἐκ ἄτοπον ἡγητέον. Οὐδὲν δὲ κωλύει καὶ πίστεις παρασχεῖν τῶ προκειμένῳ, μήτι δόξωμεν ἐξ ἑτοίμε λαμβάνειν τῶν ἀμφισβήτησιν ἐχόντων λόγων.

ΤΜΗΜΑ

9 Ἔστι δὴ τῆς.] Cicero de Orat. lib. 3. cap. 43. *Sequitur continuatio verborum, quae duas res maximè, collocationem primùm, deinde modum quendam, formamque desiderat. Collocationis est componere, & struere verba sic, ut neve asper eorum concursus, neve hiulcus sit, sed quodam modo coagmentatus, & lævis:* & quæ sequuntur.

10 Λεκτικὸν τόπον.] De τόπῳ nomine

vocantur, constituit; ex quibus absoluta omnis perficitur oratio.

Est autem collocationis, aptissimè inter se verba componere, propriam membris tribuere harmoniam, suisque adeò periodis totam orationem distinguere. Et quanquam hæc sit pars posterior, si præceptionum, quæ ad Locum elocutionis pertinent, ordinem consideres, (præit enim Verborum delectus, ac illius est naturâ fundamentum,) voluptatem tamen, & suadam, & vim in dicendo, delectu longè præstantiorem obtinet. Nec verò id cuiquam mirum videatur, si, cum de vocabulis seligendis multa fuerint tradita et gravia præcepta, quâ de re tam philosophi, quàm rhetores scripserunt plurima, Compositio locum ordine posteriorem sortita, nec pares illi (multum enim abest) consecuta sermones, tantam vim tamen potestatemque habeat, ut omnia illius opera immanè quantum superet & vincat: secum modò consideret, quod & in aliis artibus, quæ diversam multiplicemque materiem recipiunt, & collatum inde finem constituunt, (veluti domuum struendarum peritia, & ars fabrilis, & illa acu pingendi, ac si quæ aliæ sunt ejusmodi) istæ facultates componendi ordine posteriores sint iis, quæ in delectu consistunt, virtute verò priores. Id quod orationi si contigerit, minimè absurdum est putandum. Nihil verò impedit, quò minus fidem propositæ rei adstruamus; ne temerè quicquam, quod in disceptationem cadat, pro manifesto sumere videamur.

SECTIO

mine dictum superius, Sect. 1. Not. 10. *Sylburg.*

[11] Καὶ περιφέρεσθαι.] Ideo dixit Cæsar, *Verborum delectum originem esse eloquentiæ.* Cic. de claris Orat.

[12] Περιεῖναι.] Quo sensu Homerus sæpissimè: Iliad. ά. ψ 258. Οἳ περὶ μὲν βουλῇ Δαναῶν, περὶ δ' ἐστὶ μάχεσθαι.

[13] Αἱ ζυνθέσεις.] Articulus αἱ ελλειπάζει, perspicuitatis gratiâ: nam superius dixerat, αἱ περὶ τὸν ἄλλον τεῦχος.

[1] Ἀπ-

ΤΜΗΜΑ γ'.

Λέξεως γένη· καὶ ποία ἡ τῆς Συνθέσεως δύναμις.

ΕΣΤΙ τοίνυν πᾶσα λέξις, ἢ σημαίνομεν τὰς νοήσεις, ἢ μὲ ἔμμετρος, ἢ δὲ ἄμετρος· ὧν ἑκατέρα, καλῆς μὲ ἁρμονίας τυχοῦσα, καλὸν οἵά τ' ἐστὶ ποιεῖν τὸ μέτρον καὶ τὸ λόγον· [1] ἀνεπισκάτως δὲ καὶ ὡς ἔτυχε ῥιπτομένη, προσαπόλλυσι καὶ τὸ ἐν τῇ διανοίᾳ χρήσιμον. [2] Πολλοὶ γὲν ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς, φιλόσοφοί τε καὶ ῥήτορες, λέξεις πάνυ καλὰς καὶ πρεπούσας τοῖς ὑποκειμένοις ἐκλέξαντες ἐπιμελῶς, ἁρμονίαν δὲ αὐταῖς περιθέντες εἰκαίαν τινὰ καὶ ἄμουσον, οὐδὲν χρηστὸν ἀπέλαυσαν ἐκείνῳ τῷ πόνῳ. ἕτεροι δὲ, εὐκαταφρόνητα καὶ ταπεινὰ λαβόντες ὀνόματα, συνθέντες δὲ αὐτὰ ἡδέως καὶ περιττῶς, πολλὴν τὴν [3] Ἀφροδίτην τῷ λόγῳ περιέθηκαν. Καὶ σχεδὸν ἀνάλογόν τι πεπονθέναι δόξειεν ἂν ἡ σύνθεσις πρὸς τὴν ἐκλογὴν, ὃ πάσχει τὰ ὀνόματα πρὸς τὰ νοήματα. ὥσπερ γὰρ οὐδὲν ὄφελος διανοίας ἐστὶ χρηστῆς, εἰ μή τις αὐτῇ κόσμον [4] ἀποδώσει καλῆς ὀνομασίας, οὕτω καὶ ταῦθ'

[1] Ἀνεπισκάτως.] Suidas, ἄνευ ἐπισασίας: cujus rei hoc profert exemplum, tacito auctore: οὐκ ἄξιον ἀνεπισκάτως παραδραμεῖν περὶ τῶν τοιούτων. Sed et Longinus eâdem voce usus est Sect. 33. παροξύμαλα δι' ἀμέλειαν εἰκῇ πως, καὶ ὡς ἔτυχεν, ὑπὸ μεγαλοφυΐας ἀνεπισκάτως παρεσπασμένα. Ita & Polybius lib. pri. Μηδ' ἐᾶσαι παρελθεῖν ἀνεπισκάτως τὸ κάλλιστον ἅμα καὶ ὠφελιμώτατον ἐπιδίδευμα τῆς τύχης.

[2] Πολλοὶ γὲν.] Hunc locum, ut notat Tollius, tantum non αὐτολεξεῖ descripsit Longinus Sect. 39. Ἀλλὰ μὴν, ὅτι τε πολλοὶ καὶ συγγραφέων καὶ ποιητῶν, ἐκ ὕλης ὑψηλοὶ φύσει, μήποτε δὲ καὶ ἀμιγέθεις, ὅμως κοινοῖς καὶ δημώδεσι τοῖς ὀνόμασι, καὶ ἐδὲν ἐπαλομένοις περιττὸν, ὡς τὰ πολλὰ συγχεώμενοι, διὰ μόνης τῆς ζυνθείνει καὶ ἁρμόσαι ταῦτα, ὅμως ὅσον καὶ διάστημα, καὶ τὸ μὴ ταπεινοὶ δοκεῖν εἶναι, περιεβάλοντο, (καθάπερ ἄλλοι τε πολλοὶ, καὶ Φίλιστος, Ἀρισοφάνης τε ἔν τισιν, ἐν δὲ τοῖς πλείστοις Εὐριπίδης) ἱκανῶς ἡμῖν δεδήλωται.

[3] Ἀφρο-

Digitized by Google

SECTIO III.

Dictionis genera: & quæ compositionis potestas.

EST igitur omnis dictio, quâ sensa animi significamus, aut numeris ligata, aut soluta & prosaica: quarum utraque, si pulcram fuerit consecuta juncturam, fieri nequit, quin pulcrum etiam efficiat & carmen & orationem: quod si nullo adhibito studio temerè projiciatur, etiam ea quæ animo præclarè sunt cogitata, corrumpit. Multi sanè poetæ, multi rerum scriptores, philosophi item & rhetores, cum verba summo studio & pulcra, & argumento accommoda selegissent, temerariam verò & insulsam iis compositionem adjungerent, nullam prorsus ex tanto labore frugem percepere. Alii autem, cùm vocabula usurparent abjecta & humilia, collocatione tamen ea adornarent jucunda & eleganti, multam Venerem suæ imposuerunt orationi. Et quidem eandem ferè rationem videtur habere Collocatio cum Delectu, quam habent verba ipsa cum rebus cogitatis. Nulla enim sicuti est utilitas præclaræ cogitationis, nisi locutionis etiam

3 Ἀφροδίτην.] Lucianus ad finem Scythæ: Τοσαύτην Ἀφροδίτην ἐπὶ τῇ γλώττῃ ὁ νεανίσκος ἔχει. Est autem Translatio non invenusta. Sic Horat. in Arte, *Ordinis hæc virtus erit, & Venus.* quâ usus est figurâ Halicarn. in Περὶ τῆς Δημοσθένους δεινότητος· Oratio ibi Demosthenis ob secretam numerorum suavitatem, Sirenibus ab Æschine comparatur: ὥστε κ᾽ τῶν φανερῶν αὐτὸν ἀδικημάτων ἀφεῖναι διὰ τὰς Σειρῆνας τὰς ἐπὶ τῆς ἀρμονίας. Nec pulcherrimus iste versus Euripidis omittendus est in *Phœnissis*:

Ἔχουσιν Ἀφροδίτην τὴν ἡδεῖαν θεόν.

Hæc autem translata, ait Cicero, tanquam stellæ quædam, notant, & illuminant orationem.

4 Ἀποδώσει.] In vulgatis exemplaribus legitur ἀποδώσῃ; itidemque paulo post πειθώσῃ; duplici errore, etymologico & syntactico. Tu si indicativi modi verba nolis, optativè legere poteris, ἀποδῴη & πειθοίη. Sequenti etiam versu perperam in iisdem exemplaribus nominandi casu scriptum πρᾶγος. *Sylburg.* †Ἀποδώσει & mox πρᾶγμα, Reg. 2. & Colb. μᾶλιστα μὲν, ἵνα πρᾶγμα τὶ γένηται. Isocrates Orat. Panegyr.

C 5 Φασίν.]

ταῦθ' ὑδέν ἐστι πρόῤῥησις, λέξιν εὑρεῖν καθαρὰν καὶ καλιῤῥήμονα, εἰ μὴ καὶ κόσμον αὐτῇ τῆς ἁρμονίας τ' προσηκοντα περιθήσει.

Ἵνα δὲ μὴ δόξω, [5] φασὶν, ἀναπόδεικτα λέγειν, ἐξ ὧν ἐπείσθην κρεῖττον εἶναι καὶ τελειότερον ἄσκημα τῆς Ἐκλογῆς [6] τὴν Σύνθεσιν, ἔργῳ πειράσομαι δεικνύναι, ἐμμέτρων τε καὶ πεζῶν λόγων ἀπαρχὰς ὀλίγας προχειρισάμενος. λαμβανέσθω δὲ ποιητῶν μὲν Ὁμηρος συγγραφέων δὲ, Ἡρόδοτος. ἀπόχρη γὰρ ἐκ τούτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων εἰκάσαι. Ἔστι δὴ παρ' Ὁμήρῳ μὲν ὁ παρὰ τῷ Συβώτῃ καλαγόμενος Ὀδυσσεὺς, περὶ τὴν ἑωθινὴν ὥραν [7] ἀκραλίζεσθαι μέλλων, ὡς τοῖς παλαιοῖς ἔθος ἦν· ἔπειτα ὁ Τηλέμαχος αὐτοῖς ἐπιφαινόμενος ἐκ τῆς εἰς Πελοπόννησον ἀποδημίας. [8] Πραγμάτια λιτὰ καὶ βιωτικὰ ἡρμηνευμένα ὑπέρευ. ᾗ δέ ἐστιν ἡ τῆς ἑρμηνείας ἀρετὴ, τὰ ποιήματα δηλώσει παραληφθέντα αὐτά.

" [9] Τῷδ' αὖτ' ἐν κλισίῃς, Ὀδυσεὺς καὶ [10] δῖος ὑφορβὸς,
" Ἐνδύνοντο ἄριστον ἅμ' ἠοῖ, [11] κιαμένῳ πῦρ,
" Ἐκπεμψάν τε νομῆας ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσι.
" Τηλέμαχον δὲ περίσσαιον κύνες ὑλακόμωροι,
" Οὐδ' ὕλαον προσιόντα. νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
" Σαίνοντάς τε κύνας, [12] ὑπὸ δὲ κλόπος ἦλθε ποδοῖιν.

" Αἶψα

[5] Φασίν.] Wolfius pro φασὶν, legit ὥς φασιν. *Idem.*

[6] Τὴν Σύνθεσιν.] Τὴν θέσιν. Colb.

[7] Ἀκραλίζεσθαι.] Ἀκραλίζω, ait Suidas, idem est atque ἀκραῖον οἶνον, & ἀκραλισμὸς, τὸ πρωΐνον ἔμβρωμα. Quod tempore matutino panem mero imbutum, ad vires corroborandas solebant fumere. Theocriti quoque Scholiastes annotat, ἀκραλισμὸν esse, quum πρωΐας ἔτι ὔσης ὀλίγον τινὰ ἐσθίομεν ἄκρατον, καὶ ἄκραῖον οἶνον πίνομεν, ut pares oneri ferendo fimus. Idyll, 1. περὶν ἢ ἀκρήτιστον ἐπὶ ξηροῖσι καθίξοι.

[8] Πραγμάτια.] Horat. in Arte, *Tantum series, junctura pollet, Tantum de medio sumptis accedit honoris.*
Est sanè in tenui labor, at, quæ inde provenit, si curam feliciter adhibueris, non tenuis est gloria.

[9] Τῷδ' αὖτ'.] Ita Virgilius pari cum elegantiâ & jucunditate, agricolarum opera, per se & tenuia

etiam puleræ addideris ornamentum; ita hâc in re parum intereſt, pura excogitare & venuſta vocabula, niſi aptus iis compoſitionis ornatus imponatur.

Sed ne cuiquam, quod aiunt, ea quæ nondum ſint demonſtrata, videar dicere; quibus rationibus inductus ſim affirmare, verborum compoſitionem delectu præſtantius eſſe & perfectius ſtudium, re ipsâ conabor oſtendere; cùm pauca prius tam ex ligatâ, quàm ſolutâ oratione, excerpta delibavero. Ex poetis Homerus, ex hiſtoricis aſſumatur Herodotus: nam ex his licebit de cæteris etiam conjecturam facere. Apud Homerum à ſubulco Ulyſſes matutino tempore deducitur jentaturus, ut priſcis erat hominibus in uſu: quibus deinde inopinato ſupervenit Telemachus, ex illâ reverſus, quam in Peloponneſum ſuſceperat, peregrinatione. Res perquam tenues, & quæ ad vitam communem pertinent, ſed egregiè admodum enarratæ. In quo autem ſit hæc virtus elocutionis ſita, verſus propoſiti indicabunt.

" *Jam verò in ſtabulis, ad lumina prima, ſubulcus*
" *Et Laertiades, cœnam accenſo igne parabant;*
" *Compulſaſque ſues tecto eduxêre magiſtri.*
" *Telemachum ecce! canes agnoſcunt murmure læto,*
" *Nec dominum allatrant venientem: advertit Ulyſſes*
" *Lætitiam, trebercque pedum ſonus attigit aures.*

" *Protinus*

nuia & pæne immunda, feliciter admodum pertractavit.

Sed tamen alternis facilis labor; arida tantum
Ne ſaturare fimo pingui pudeat ſola; neve
Effœtos cinerem immundum jactare per agros.
Sic quoque mutatis requieſcunt fœtibus arva:
Nec nulla interea eſt inaratæ gratia terræ.

Aliud exemplum ſanè pulcherrimum pete è ſeptimâ Virgilii Eclogâ, non longè ab initio.

10 Δῖος.] In vulgatis Homeri Editionibus pro δῖος legitur δαῖος. Ex iiſdem ſequenti verſu pro vulgato ἰσλύνοῖς repoſui ἰστύνοῖο. Extat verò hic locus Odyſſ. π. *Sylburg.*

11 Κτεαμένω.] Κραμένω Reg. 2. atque ita Euſtathius.

12 Ὑπὸ δὲ πλύπε.] In vulgat. Homeri editionibus pro ὑπὸ δὲ, legitur περί τε. Sed Dionyſiana lectio melius congruit cum his quæ mox ſequuntur, ποδῶν δ' ὑπὸ δῆτον ἀχεύω. *Sylburg.*

Digitized by Google

" Αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον [13] προσεφώνεεν ἐῢς ὑὸς·
" Εὔμαι', ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται ἐνθάδ' ἑταῖρος,
" Ἢ κὴ γνώριμος ἄλλος, ἐπεὶ κυνὲς ὄχ ὑλάουσιν,
" Ἀλλὰ περισσαίνουσι· [14] ποδῶν δ' ὑπὸ δοῦπον ἀκούω.
" Οὔπω πᾶν εἰρῆσ ἔπος, ὅτε οἱ φίλος υἱὸς
" Ἔσ ἐνὶ προθύροισι. ταφὼν δ' ἀνόρουσε συβώτης·
" Ἐκ δ' ἄρα οἱ χειρῶν πέσεν ἄγγεα, τοῖς ἐπονεῖτο,
" Κιρνὰς αἴθοπα οἶνον· ὃ δ' ἀνδρῶν ἦλθεν ἄνακτος·
" Κύσσέ δέ μιν κεφαλήν τε κὴ ἄμφω φάεα καλὰ,
" Χειράς τ' ἀμφοτέρας· θαλερὸν δὲ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.

Ταῦθ' ὅτι μὲ ἐπάσθαι κὴ κηλεῖ τὰς ἀκοὰς, ποιημάτων τε κὴ τῶν πάνυ ἡδίσων ὐδενὸς ἧττω μοῖραν ἔχει, πάντες ἂν οἶδ' ὅτι μαρτυρήσειαν. Πῶ δὴ αὐτῶν ἐσιν ἡ πειθὼ, κὴ διὰ τί τοιαῦτά ἐσι; πότερον διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ὀνομάτων, ἢ διὰ τὴν σύνθεσιν; ὐδεὶς ἂν εἴποι διὰ τὴν ἐκλογὴν, ὡς ἐγὼ πείθομαι. Διὰ γὰρ τῶν εὐτελεσάτων τε κὴ ταπεινοτάτων ὀνομάτων πέπλεκται πᾶσα ἡ λέξις, οἷς ἂν κὴ γεωργὸς, κὴ θαλαττουργὸς, κὴ χειροτέχνης, κὴ πᾶς ὁ μηδεμίαν [15] ὥραν τῦ λέγειν εὖ ποιούμενος, ἐξ ἑτοίμυ λαβὼν ἐχρήσατο. Λυθέντος γὰν τῦ μέτρυ, φαῦλα φανήσεσθαι τὰ αὐτὰ ταῦτα κὴ [16] ἄζηλα. οὔτε γὰρ [17] μεταφοραί τινες ἐν αὐτοῖς εὐγενεῖς ἔνεισιν, οὔτε ὑπαλλαγαὶ, οὔτε καταχρήσεις, οὔτε ἄλλη [18] τροπικὴ διάλεκτος.

[13] Προσεφώνεεν.] Hemistichium istud, προσεφώνεεν ἐῢς ὑόλα, in vulgatis Homeri Editionibus sic legitur, ἔπτα πλειοίλα προσήυδα; verbis tantum mutatis, non sententia. Sic ℣. 14, in eisdem exiguâ mutatione scriptum, ἀιλίον ἦλυθ' ἄνακτος. *Idem.* † At in Regio 2. codice hæc lectio exhibetur, ὁ δ' αἰλίος ἔδραμ' ἄνακτος.

[14] Ποδῶν δ' ὑπὸ δοῦπον.] Virg. in fine libri 11^mi.

Adventumque pedum, flatusque audivit equorum.

Sed proximo versu codex Colb. εἰρῆσι legit.

[15] Ὥραν.] Rectius exili spiritu ὥραν hic scribemus; ut Ammonius docet his verbis: Ὥρα διαφέρει, τῦ ἔτους, κὴ τῆς ἡμέρας· ψιλῶς δὲ, ἡ φρονίμις. *Idem.* † Ita imprimendum

" *Protinus adſtantique Eumæo talia fatur.*
" *Eumæe, huc aliquis nobis adventat amicus,*
" *Aut tibi quis notus: latratibus abſtinet acer*
" *Alluditque canis: plantarumque audio motus.*
" *Nondum finierat; cùm jam ſibi filius adſtat*
" *Veſtibulo. Surgit paſtor ſtupefactus, & amens;*
" *Et patera excuſſa eſt manibus, quâ munera Bacchi*
" *Miſcuerat; regi properans ipſe obvius ibat.*
" *Et capiti, atque oculis crebra oſcula figit, utriſque*
" *Et manibus; lacrymæque genis cecidêre profuſæ.*

Hæc verò noſtras aures delinire carmina, & ſummâ perfundere voluptate; verſibus etiam ſuaviſſimis nihil cedere, omnes, ſat ſcio, confitebuntur. In quo autem ſita eſt horum tam jucunda ſuavitas & delectatio? aut quam tandem ob rem hujuſmodi ſunt facta? ob verborum delectum, an eorundem potius ob ſtructuram? propter delectum nemo, ut arbitror, dicturus eſt. Tota ſiquidem oratio, ex viliſſimis compoſita humillimiſque conſtat vocabulis; quibus utique vel agricola, vel nauta, vel opifex, vel alius quilibet, qui nullam omnino benè ornatéque dicendi curam habet, ex promptu aſſumptis uteretur. Nam ſolutâ carminis menſurâ, humiles iidem ipſi videbuntur, nec verſus imitatione digni. Nullæ etenim generoſæ in his occurrunt Tranſlationes, nullæ Immutationes, nullæ Abuſiones, figurata denique locutio nulla; Linguæ paucîſſimæ, ut etiam peregrina, & facta

dum curavi, cùm & Suidas prolatis etiam exemplis idem tradat. Ἤδη γὰρ ἔσχες ἐλπίδ', ὡς ἐμοῦ θιεὶς Ὤραν τιν' ἕξειν, ὥστε σωθῆναί ποτε. Sophocles Oedip. Colon.

16 Ἄζηλα.] Heſychius, ἄτιμα καὶ ἀμίμητα. Nec honore, nec imitatione digna. Idem de Attio Navio, ὥστε πάντας ἀζήλως ἀποδείξαι. Antiquit. lib. 3tio.

17 Μεταφοραί.] Locum Ariſtotelis in Poetic. cap. 21, videtur reſpexiſſe. Ἅπαν δὲ ὄνομά ἐστιν, ἢ κύριον, ἢ γλῶττα, ἢ μεταφορὰ, ἢ κόσμος, ἢ πεποιημένον, ἢ ἐκτεταμένον, ἢ ὑφῃρημένον, ἢ ἐξηλλαγμένον. Quem conſule; exemplis ibi illuſtrantur omnia.

18 Τροπική.] Quamvis Dionyſius Τροπικὴν λέξιν opponat ſæpius τῇ κυρίᾳ, & in Lyſiâ dicat etiam διὰ τῶν κυρίων καὶ μὴ τροπικῶν καλασκευῶν ἐκφέρειν τὰ ὀνόματα; hoc tamen loco, ut Stephanus annotat, τὰ τροπικὰ ulterius ab eo quàm uſque ad metaphorica extenduntur.

Digitized by Google

τῷ οὐδεμία, οὐδὲ δὴ γλῶτται πολλαί τινες, οὔτε ξέναι ἢ πεποιημένα ὀνόματα. τί οὖν λείπεται, μὴ ἐχὶ τὴν σύνθεσιν τῶν κάλλους τῆς ἑρμηνείας αἰτιᾶσθαι; Τοιαῦτ' ἐστὶ παρὰ τῷ ποιητῇ μυρία, ὡς εὖ οἶδ' ὅτι πάνυ ἴσασιν. ἐμοὶ δὲ ὑπομνήσεως ἕνεκα λέγοντι ἀρκεῖ ταῦτα μόνα εἰρῆσθαι.

Φέρε δὴ μεταβῶμεν καὶ ἐπὶ τὴν πεζὴν διάλεκτον, καὶ σκοπῶμεν, εἰ κἀκείνῃ τὸ αὐτὸ συμβέβηκε πάθος· ὥστε περὶ μικρὰ καὶ φαῦλα πράγματά τε καὶ ὀνόματα συνηχθέντα καλῶς, μεγάλας γίνεσθαι τὰς χάριτας.

Ἔστι δὴ παρὰ τῷ Ἡροδότῳ βασιλεύς τις Λυδῶν, ὃν ἐκεῖνος [19] Κανδαύλην [καλεῖ, [20] Μυρσίλον δὲ καλεῖσθαί] φησιν ὑφ' Ἑλλήνων, τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς ἐρῶν, ἔπειτα ἀξιῶν τινα τῶν ἑταίρων αὐτῇ γυμνὴν τὴν ἄνθρωπον ἰδεῖν· ὁ δὲ, ἀπομαχόμενος μὴ ἀναγκασθῆναι· [21] ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν, ὑπομένων τε καὶ θεώμενος αὐτὴν ἦν. Τὸ δὲ πρᾶγμα οὐκ ὅτι σεμνὸν ἢ καλλιλογεῖσθαι ἐπιτήδειον, ἀλλὰ καὶ ταπεινὸν, καὶ ἐπικίνδυνον, καὶ τῇ αἰσχρᾷ μᾶλλον ἢ τῇ καλῇ ἐγγύς· ἀλλ' εἰρῆσθαι σφόδρα δεξιῶς, καὶ κρεῖττον γέγονεν ἀκούσθηναι λεγόμενον, ἢ ὀφθῆναι γινόμενον. Ἵνα δὲ μήτις ὑπολάβῃ τὴν διάλεκτον εἶναι τῆς ἡδονῆς αἰτίαν τῇ λέξει, μεταθεὶς αὐτῆς τὸ χαρακτῆρα εἰς τὴν Ἀττίδα γλῶτταν, καὶ οὐδὲν ἄλλο περιεργασάμενος, ἕτως ἐξοίσω τὸ διάλογον.

" [22] Γύγη,

[19] Κανδαύλην.] Verba signis his [ ] inclusa, ad explendam loci sententiam inserta sunt ex Herodoto; cujus lib. 1, pag. 3, *(edit. Londin.)* hæc verba sunt, Ἦν Κανδαύλης, τὸν οἱ Ἕλληνες Μυρσίλον καλέουσι, τύραννος Σαρδίων. Tu si variandæ locutionis gratiâ pro καλεῖ malis ὀνομάζει, non refragabor. *Sylburg.*

[20] Μυρσίλον.] Alio à Græcis nomine, quod notatu dignum judicavi, alio à Lydis, idem Candaules appellatur. Sed huic scriptori familiare est peregrina interpretari nomina, ita sexto libro, Δύναλαι δὲ καλὰ Ἑλλάδα γλῶσσαν ταῦτα τὰ ὀνόματα, Δαρεῖος, ἐξείης· Ξέρξης, ἀρηϊος· Ἀρταξέρξης, μέγας ἀρήϊος. Sed hæc ideo scripsi, ut versui, nobis ab Hephæstione conservato, lucem aliquam adferrem; video enim nondum intellectum:

occurrit

ita vocabula. Quid igitur reſtat, quo minus ipſi verborum Structuræ hanc elocutionis pulchritudinem adſcribamus? Qualia in eodem poetâ occurrunt etiam infinita, quæ nemini poſſunt, pulcrè ſcio, eſſe ignota. Mihi verò, ut facilius in memoriam præcepta redigantur, ſcribenti, ſola hæc ſufficiat dixiſſe.

Age itaque, ad ſolutam jam orationem tranſeamus, an ſimiles ei quoque affectus contigerint, quæſituri: ita ut tam ex rebus quàm vocabulis, quæ tenuia ſunt et abjecta, pulcram verò conſecuta orationis Structuram, egregiæ venuſtates oriantur.

Eſt igitur apud Herodotum rex quidam Lydiæ, (quem ille Candaulem vocat; Myrſilum verò à Græcis appellatum ſcribit) qui ſuam perditè amabat uxorem; ac quendam deinde ex amicis voluit, nudam mulierem conſpicere. Ille autem primo ne cogeretur, obſiſtebat; ſed regi cùm perſuadere non potuit, ſuſtinuit, eamque conſpexit. Argumentum ſanè non modò non grande, aut venuſtati ſermonis atque elegantiæ idoneum, verum etiam & humile & periculoſum, quodque turpi propius videtur, quàm honeſto: ſed felici explicatur elocutione, ita ut fando jucundius multo ſit auribus noſtris, quàm id ſi oculis ſubjiceretur. Sed ne quis fortè dialectum eſſe in causâ ſuſpicetur, cur adeò ſuavis & jucunda ſit oratio; Ionico charactere in linguam Atticam permutato, nullo inſuper aut fuco aut ornamento addito, ipſum, ut eſt, ſermonem colloquentium proferam.

" *Gyges,*

occurrit autem capite de *Trochaico metro*,

Ἐρξίη σῶ δῆτ' ἄνολβε· ἀθρόοι ζείαι γραλός.

Dario ſanè infelices comparantur copiæ.

Penultimam, metri gratiâ corripuit poeta; fuit autem, niſi me fallit conjectura, Simonides; qui de Cambyſis & Darii regno ſcripſit, ut auctor eſt Suidas; Hæc adeo ad pugnam cum Græcis Marathone ductu Datidis, et auſpiciis Darii, initam, videntur pertinere; quem regem hoc loco intelligendum puto.

21 Ὡς δὲ κ.] Redundare hîc videtur particula δέ. Sed ſi nominativa hæc omnia referantur ad initiale periodi verbum ἔτι, nullus eſt pleonaſmus. *Sylburg.*

Digitized by Google

" [22] Γύλη, οὐ γάρ σε δοκῶ πείθεσθαί μοι λέγοντι [τὰ]
" περὶ τῦ εἴδους [23] τῆς γυναικός· [24] ὅτα γὰρ τυγχάνει ἀν-
" θρώποις ὄντα ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν· ποιεῖ ὅπως ἐκείνην
" θεάσῃ γυμνήν. ὁ δὲ, [μέσα] ἀναβοήσας εἶπε· Δέσπο-
" τα, τίνα λέγεις λόγον οὐχ ὑγιᾶ, κελεύων με δέσποιναν τὴν
" ἐμὴν θεάσασθαι γυμνήν; [25] ἅμα δὲ χιτῶνι ἐκδυομένῳ
" συνεκδύεσθαι καὶ τὴν αἰδῶ γυνή. Πάλαι δὲ τὰ καλὰ ἀν-
" θρώποις ἐξεύρῃται, ἐξ ὧν μανθάνειν δεῖ· ἐν οἷς ἓν τόδε ἐστὶν,
" ὁρᾶν τινα τὰ ἑαυτῦ. ἐγὼ δὲ πείθομαι ἐκείνην πασῶν
" γυναικῶν εἶναι καλλίστην, καὶ σῦ δέομαι μὴ χρήζειν ἀνόμων.
" Ὁ μὲ δὴ λέγων ταῦτα, ἀπεμάχετο· [26] ἀρρώδων μή
" τι οἱ ἐξ αὐτέων γένηται κακόν.] ὁ δὲ ἠμείβετο τοῖσδε· Θάρ-
" σει, Γύλη, καὶ μὴ φοβῦ μήτ' ἐμὲ, ὡς πειρώμενός σε, λό-
" γον λέγω τόνδε· μήτε γυναῖκα τὴν ἐμὴν, μή τι σοι ἐξ
" αὐτῆς γένηται βλάβος. Ἀρχὴν γὰρ ἐγὼ μηχανήσομαι
" ἔτως, ὥστε μηδὲ μαθεῖν αὐτὴν ὀφθεῖσαν ὑπό σε. ἀγα-
" γὼν γάρ σε εἰς τὸ οἴκημα ἐν ᾧ κοιμώμεθα, ὄπισθεν τῆς
" ἀνοιγομένης θύρας στήσω· μετὰ δ' ἐμὲ εἰσελθόντα παρέσται
" καὶ

[22] Γύλη.] Si locum hunc cum vulgatis Herodoti editionibus conferas, præter Ionismos à Dionysio datâ operâ sublatos, invenies alias quoque diversitates. Primum enim inclusus articulus τὰ ab editionibus illis abest, & vicissim inclusum nomen μίσα, abest à vulgatis edit. Dionysii. Deinde pro ὁρᾶν τινα, quædam Herodoti exemplaria habent τινὰ σκοπεύειν; quædam σκοπέειν τινα. Tum pro πασῶν γυναικῶν εἶναι, mutato verborum ordine illic legitur, εἶναι πασέων γυναικῶν. Et mox pro χρήζειν, ibidem scriptum est δέεσθαι. Sic pro ταῦτα ibidem est τοιαῦτα. Et mox ibidem post ἀπεμάχετο leguntur hæc, quæ à Dionysii vulgatis exemplaribus absunt; ἀρρώδεων μή τι οἱ ἐξ αὐτέων γένηται κακόν. Adhæc pro sequentibus hisce, ἠμείβετο τοῖσδε, ibidem est ἀμείβεται τοιάδε. Præterea ibidem est, ὡς σέο πειρώμενον λόγον τόνδε; & in quibusdam exempl. ὡς σέο πειρώμενον λέγω λόγον τόνδε. Insuper ibidem pro αἰτιῶν legitur ἐγὼ; & mox θήσω pro στήσω. Ibidem eadem exemplaria pro κοίτῃ & ἰσχύς, habent κοιλῶνα & αἰσχῦ. Et rursum pro ἐκδύσα & παρέσται, eadem habent ἐκδύνεσα & παρέξει. Rursum pro ὅταν & παρεύηται in iisdem legitur ἐπεὰν & τείχη. Et deinde pro compositio ἀπιόντα, eadem habent simplex ἰόντα, & mox cum articulo διὰ τῶν θυρέων. Denique loci clausula in iisdem

" *Gyges, neque enim videris mihi fidem habere referenti de forma* " *conjugis; (quod magis incredulæ ſunt hominibus aures quam oculi)* " *fac illam conſpicias nudam. Hic autem vehementer exclamans,* " *Quemnam, inquit, here, ſermonem profers, haudquaquam ſanum,* " *qui me jubes inſpicere heram meam nudam? Mulier exutâ tu-* " *nicâ, & verecundiam pariter exuit. Jam olim hominibus ſunt* " *honeſta excogitata, unde diſcere oportet; ex quibus hoc unum eſt,* " *Quæ ſua ſint, quemque inſpicere debere. Ego verò tibi fidem* " *habeo, illam eſſe fœminarum omnium formoſiſſimam; teque oro,* " *ne illicita à me exigas.*

" *Atque hæc dicendo Gyges repugnabat; Cui viciſſim ille his* " *verbis, Fidens, inquit, eſto Gyges; cave timeas aut me, tanquam* " *hoc te ſermone tentantem; aut uxorem meam, ne quid tibi ex eâ* " *detrimenti fiat. Principio etenim, ſic ego machinabor, ut illa* " *ne deprehendere quidem poſſit ſe fuiſſe à te inſpectam. Te nam-* " *que in quo cubamus cubiculo deductum, poſt fores, quum apertæ* " *fuerint, collocabo. Ubi ergo fuero ingreſſus, aderit & uxor mea* " *ut lectum conſcendat; juxta cujus introitum ſella poſita eſt, ſuper* " *quam veſtes illa, ut quamque exuit, reponet, ſeſe per multum* *otium*

iiſdem hæc eſt, ἣν ἕτοιμος, factâ ſcilicet tranſpoſitione, & omiſſis ultimis hiſce, ποιεῖν ταῦτα. *Idem.*

[23] Τῆς γυναικός.] Quare nomen non poſuit? Herodoti παιδικὰ Pleſirrhous adamabat Nyſſiam, Halicarnaſſeam genere; repulſam paſſus, ſuſpendio vitam finivit. Fuit Reginæ huic nomen Nyſſia; quod ideo ſilentio obſcurare voluit Herodotus. Alii vocant Tudun, alii Clytiam, alii denique Abronen. *Gale.*

[24] Ὧτα γάρ.] Hor. in Arte poet.

Segnius irritant animos demiſſa per aurem,
Quàm quæ ſunt oculis ſubjecta fidelibus, & quæ
Ipſe ſibi tradit ſpectator.

Addam etiam è Sophocle in Oedipo Tyranno:

τῶν δὲ παραχθέντων τὰ μὲν Ἄλλης' ἄπεστιν· ἡ γὰρ ὄψις ἐ πάρα.

Sic Polybius, τὰ ὁμμάτια τῶν ὤτων ἀκριβέστεροι μάρτυρες, hunc locum Herodoti imitatus. Et Lucianus in libro *de Saltatione*; Ἡροδότῳ μὲν ἔν τὰ δι' ὀμμάτων φανόμενα, πιστότερα εἶναι τῶν ὤτων δοκεῖ· ὀρχήσει δὲ οὐ τὰ ὤτων οὐ ὀφθαλμῶν πρόσεστιν. At Strabo, τὴν ἀκοὴν πρὸς ἐπιστήμην ὀφθαλμῶ πολὺ κρείττω εἶναι, dicit: *quod licet certiora ſint, quæ oculis percepimus, pauca tamen ſint, quæ ſic ſciri poſſint.*

[25] Ἅμα δὲ χίλωνι.] Hæc è Theano, uxore Pythagoræ, videtur hiſtoricus accepiſſe. Γυναικὶ πρὸς τὸν ἴδιον ἄνδρα μελλούσῃ προτρεύεσθαι, παραῄνει, ἅμα τοῖς ἐνδύμασι καὶ τὴν αἰσχύνην ἀπολίθεσθαι, ἀναμάσσειν τε πάλιν ἅμα αὐτοῖσιν ἀναλαμβάνειν. Laertius in vitâ Pythagoræ.

[26] Ἀρχῳδῶν.] Quæ hic uncinis inclu-

Digitized by Google

" κὴ ἡ γυνὴ ἡ ἐμὴ ἐς κοίτην. κεῖται δὲ ἐγγὺς τῆς εἰσόδε
" θρόνῳ· ἐπὶ τοῦτον τῶν ἱμαλίων καθ' ἓν ἕκαστον ἐκδῦσα
" θήσει· κὴ καθ' ἡσυχίαν πολλὴν παρέσται σοι θεάσασθαι.
" Ὅταν δὲ ἀπὸ τᾶ θρόνε πορεύηται ἐπὶ τὴν εὐνὴν, καλὰ
" νώτε τε αὐτῆς γένη, σοὶ μελέτω τὸ ἐνγεῦθεν, ὅπως μή
" σε ὄψεται ἀπιόντα διὰ θυρῶν. Ὁ μὲ δὴ, ὡς οὐκ
ἠδύνατο διαφυγεῖν, ἕτοιμος ἦν [27] ποιεῖν ταῦτα.

Οὐκ ἂν ἔχοι τις οὐδὲ ἐνταῦθα εἰπεῖν, ὅτι τὸ ἀξίωμα κὴ ἡ σεμνότης τῶν ὀνομάτων εὔμορφον πεποίηκε τὴν φράσιν. ἀνεπιτήδευτα γάρ ἐστι κὴ [28] ἀνέκλεκτα, οἷα φύσις τέθεικε σύμβολα τοῖς πράγμασιν. οὐδὲ γὰρ ἥρμοττεν ἴσως κρείττοσι χρήσασθαι ἕτερος. Ἀνάγκη δή πε, ὅταν τοῖς [29] κυριωτάτοις τε κὴ προσεχεστάτοις ὀνόμασιν ἐκφέρηται τὰ νοήματα,

includimus, ex Herodoto habes desumpta, ipso sensu, ut videtur, postulante.

[27] Ποιεῖν ταῦτα.] Hæ sunt hujus loci in Herodoti & Dionysii vulgatis exemplaribus diversitates, de quibus hoc monendum videtur; quædam vocabula studio à Dionysio fuisse mutata; quippe quæ Ionicæ Dialecti magis sint propria. Sic enim pro σκοπεύειν, seu σκοπέειν, maluit ὁρᾶν: & ἐκδῦσα pro ἐκδύνεσα, itidemque ὅταν & προεύηται, pro ἐπειὰν & τείχη. forsan etiam κοιλῶνα & αἴχῃ, velut Ἰωνικώτερα summovit; quanquam ipse in Rom. Antiquitatum libris, adverbio αἴχῃ non infrequenter utitur. Similiter pro Ionico pronomine μὲν posuit commune αὐτὴν, ὥστε μηδὲ μαθεῖν αὐτὴν ὀφθεῖσαν.

Si verò etiam alterum Ionismorum genus cognoscere cupias, quod scilicet in vocum metaplasmis situm est, & ipsum tibi paucis exponam. Eorum metaplasmorum, sive ad Orthographiam referantur, sive ad Etymologiam seu Analogiam, alii cernuntur in quantitate, alii in qualitate. Quantitatis Metaplasmi sunt in additione & detractione: additione, ut cum Herodotus dicit ἀνθρώποισιν ἰόησα, pro ἀνθρώποις ὄησα. Ad eandem additionem referri potest contractorum dissolutio, seu incontractorum pro contractis usurpatio: ut εἴδεος pro εἶδος, itidemque ζέο pro ζῇ, sic ὑγιέα pro ὑγιᾶ; & πασέων pro πασῶν, θυρέων pro θυρῶν. Sic etiam in verbis δοκέω pro δοκῶ, διαφυγέειν pro διαφυγεῖν. contra per detractionem è communi εἰς facit ἐς. Eodem referri possunt quæ contra communis linguæ consuetudinem contrahit, ut ἀμῶσας pro ἀναῶσας.

Qualitatis metaplasmos vel in commutatione facit, vel in transpositione. Commutatio verò aut vocalium est, aut consonantium; vocalium, ut cùm θύρης pro θύρας: itidemque θεήσασθαι pro θεάσασθαι. Sic in diphthongis, ἰωθῶ pro ἰωνῶ: itidemque σεῦ pro σοῦ,

&

Digitized by Google

"tium tibi spectandam præbens: quæ quum ô fellâ cubitum per-
"gat, & ei fueris à tergo, curæ tibi sit deinceps, ne te per fores
"abeuntem conspiciat. Gyges igitur, ubi effugere non potuit, ad
"ea facienda se paratum dedit.

Nemo sanè vel hoc etiam loco potest dicere, dignitatem verborum gravitatemque, formosam effecisse locutionem; sunt enim nullo studio, nullo delectu habito, sumpta; qualia natura imposuit, ut rebus essent signa: nec decuit fortasse uti præstantioribus. Nam cùm sensa animorum propriis cognatisque exprimuntur vocabulis, nihil his majori cum dignitate efferri posse, quodammodo necesse est. Atqui elatum nihil his adesse, nihil vibrantibus pictum sententiolis, qui voluerit, mutatâ paululum solâ verborum constructione, cognoscet. Et quidem multa sunt in Herodoto hujusmodi loca, ex quibus facere conjecturam cuivis licet, non

in

& φοβεῦ pro φοβῶ quanquam in his duobus postremis contractio potius statui potest, ex σίο & φοβέο. Consonantium quoque commutationem facit; ut τοὶ pro σοὶ, ὅκως pro ὅπως, quibus addi potest, ἰν τῶν pro ἐξ ὧν, & τῷ pro ᾧ. Transpositionis Ionicæ exemplum est in κιθῶνι. Id enim aspirationis sede transpositâ, usurpant Iones pro communis linguæ vocabulo χιτῶνι. Sic ἐνθεῦτεν pro communi ἐντεῦθεν. In quibusdam duplicatus est metaplasmus, quantitatis scilicet et qualitatis, ut τοῖσι pro οἷς. Sic δεήσεαι pro δεάσῃ, quippe in quibus præter commutationem facta est etiam additio.

Hi metaplasmi Ionici, ne quid venustatis & gratiæ viderentur afferre, (sicut scilicet Fabius Quintilianus lib. 9. cap. 4. scribit, *ipsam διάλεκτον in Herodoto eam habere jucunditatem, ut latentes etiam numeros complexa videatur*) de industriâ sunt à Dionysio sublati, & Atticismi pro illis repositi. *Sed locus Herodoti tractandus:* ut clarius utriusque linguæ proprietates perspici queant. *Sylburg.*

28 Ἀνέκλεκτα.] Pro corrupto ἀνάλεκτα, incertum est fitne reponendum ἀνέκλεκτα, ἀνάλεσχα, vel aliud quippiam magis consentaneum. *Idem.* † Priorem Sylburgii conjecturam, probante codice Reg. 2. in contextum admisi. Nec dissimulandum est, posteriorem quoque, nempe ἀνέλεσχα agnoscere Colbertinum.

29 Κυριωλάτοις.] Alio sensu Κύριον ὄνομα, ᾧ χρῶνται ἅπαντες, cui γλῶττα opponitur. hìc verò, *nomina verè rebus imposita*, sunt κύρια ὀνόματα, οἷα δηλῶν οἷον ἕκαστόν ἐστι τῶν ὄντων, ex Cicerone, *verba usitata*, quæ propriè demonstrant ea, quæ nobis significanda sunt. Petronium libet addere: *Nondum juvenes declamationibus continebantur, cùm Sophocles aut Euripides invenerunt verba, quibus deberent loqui.*

Digitized by Google

νοήμαϲα, μηδὲν ϲεμνότερον εἶναι, ἢ οἷά ἐϲτιν. ὅτι δὲ ὐδὲν ἐν αὐτοῖς ἐϲτι ϲεμνὸν, ὐδὲ [30] περιτλὸν, ὁ βυλόμενος εἰϲελθὼν, μελαθεὶς, ὐδὲν ὅτι μὴ τὴν ἁρμονίαν. Πόλλα δὲ καὶ παρὰ τύτῳ τῷ ἀνδρὶ τοιαῦτά ἐϲτιν, ἐξ ὧν ἄν τις τεκμήραιτο, ὅτι ὐκ ἐν τῷ κάλλει τῶν ὀνομάτων ἡ πειθὼ τῆς ἑρμηνείας ἦν, ἀλλ' ἐν τῇ [31] συζυγίᾳ. Καὶ περὶ μὲ τύτων ἱκανὰ ταῦτα.

[30] Περιτλόν.] Nimia concinnitatis affectatio, Longinus, ὁρεγόμενοι μὲν τῦ περιτλῦ καὶ πεποιημένυ. *Accerſitum* vocat Fabius, & *elaboratum*.

[31] Συζυγίᾳ ἦν.] Redundat ἦν poſt.

ΤΜΗΜΑ δ'.

Συνθέσεως λύσις λύει καὶ τὸ κάλλος αὐτῆς καὶ τὸ κράτος.

Ἵνα δὲ πολὺ μάλλον αἴσθηται, ὅσην ἔχει ῥώμην ἡ συνθετικὴ δύναμις ἔν τε ποιήμασι καὶ λόγοις, λήψομαί τινας εὖ ἔχειν δοκούσας λέξεις, ὧν τὰς ἁρμονίας μεταθεὶς, ἀλλοῖα φαίνεσθαι ποιήσω καὶ τὰ μέτρα, καὶ τὲς λόγες. Λαμβανέσθω δὲ πρῶτον ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν ταυτί·

Ἀλλ' ἔχον, ὥϲτε γυνὴ χερνῆτις ἀληθὴς,
Ἥτε ϲαθμὸν ἔχεσα, καὶ εἴριον ἀμφὶς ἀνέλκει,
Ἰσάζεσ', ἵνα παισὶν ἀεικέα μισθὸν [1] ἄρηται.

Τοῦτο τὸ μέτρον ἡρωϊκόν ἐϲτιν, ἐξάπυν, τέλειον, καὶ πόδα δάκτυλον βαινόμενον. ἐγὼ δὴ τῶν αὐτῶν ὀνομάτων τύτων μεταμείνας τὴν σύνθεσιν, τὲς αὐτὲς ϲίχες ἀντὶ μὲ ἑξαμέτρων ποιήσω τετραμέτρες, ἀντὶ δὲ ἡρωϊκῶν προσῳδικὲς, τ τρόπον τοῦτον·

Ἀλλ' ἔχον, ὥϲτε γυνὴ χερνῆτις τάλαντα ἀληθὴς,
Ητ' εἴριον ἀμφὶς καὶ ϲαθμὸν ἔχεσ' ἀνέλκει,
Ἰσάζεσ', ἵν' ἀεικέα παισὶν ἄρηται μισθόν.

Τοιαῦτά

[1] Ἄρηται.] Ἄρηται, pro vulgato ἄροιτο ex Homeri Editionibus repoſitum, magis eſt conſentaneum: quanquam paulo poſt idem verbi modus optativus repetitur. Eſt autem deſumptus locus

in verborum pulcritudine, ſed ſtructurâ, conſtare dicendi ſuavitatem. Sed de his ſatis dictum eſt.

poſt συζυγία; neque enim video, cur repetatur. Quam vocem meritò è contextu ejeci, hiſce meis ſecundis curis, cùm nec Regius 1. agnoſcat, nec Colbertinus.

SECTIO IV.

Soluta verborum compoſitione, ſolvi etiam ipſius vim omnem & pulcritudinem.

SED ut omnibus multo magis innoteſcat, quantam poteſtatem habeat componendi facultas, tam pedibus adſtrictâ, quàm ſolutâ oratione; quaſdam locutiones aſſumam, quæ pulcræ videntur conſtrui; quarum compoſitione mutatâ, diverſa penitus ut appareant efficiam tum carmina, tum proſaicæ orationes. Primo itaque hæc ſint ex Homero decerpta:

Ac veluti æquatas mulier paupercula lances
Erigit, & lanam & pondus tenet æqua ſeorſim;
Exiguum ut poſſit pueris adferre lucellum.

Hæc menſura carminis eſt heroici, ſex conſtans pedibus, perfecta, quæ pede dactylico incedat, quorum ipſe jam mutatâ verborum collocatione, eoſdem verſus pro hexametris tetrametros faciam, pro heroicis proſodicos, hoc modo:

Ac veluti æquatas lances opifex Minervæ
Erigit, & lanam tenet & pondus ſeorſim:
Exiguum pueris ut adferat lucellum,

Cujuſmodi

locus ex Iliad. μ. ϒ. 433. *Sylburg.* † Idem verbum neceſſe eſt in utroque loco ponatur; itaque paulo poſt ἄρηλα etiam reponendum curavimus, cujus ultima corripitur. Alludit his verſibus poeta, ut cenſet Euſtathius, ad matrem Critheïda, quæ lanâ et telâ inopiam ſuam ſuſtentabat. Sed quod notandum judicavimus, hunc locum expreſſit Apollonius tertio *Argonaut.* ϒ. 291.

Ὡς δὲ γυνὴ μαλιῇ πενιὴ πάρος ἀμφὶ καλύπτρῃ
Χειρὶ τίτυσ', τῇ περ ταλασίφρων ἔθος ἔμμεν.

[2] Πειά-

Digitized by Google

Τοιαῦτά ἐστι τὰ [2] Πριάπεια, ὑπό τινων δὲ Ἰθυφάλλια λεγόμενα, ταυτί·

Οὐ βέβηλος, [3] ὡς λέλεται, τῷ νέῳ Διονύσῳ,
Κἀγὼ δ' ἐξ εὐεργεσίης ὡρμασμένος ἦκω.

Ἄλλως πάλιν λαβὼν στίχους Ὁμηρικοὺς, ἅτε προσθεὶς ἐδὲν αὐτοῖς, οὔτε ἀφελὼν, τὴν δὲ σύνθεσιν ἀλλάξας μόνον, ἕτερον ἀποδώσω μέλος τετράμετρον, τὸ καλούμενον Ἰωνικόν·

Ὡς ὁ πρόσθ' ἵππων κὴ δίφρῳ κεῖτο τανυσθείς,
Βεβρυχὼς, κόνις δεδραγμένος αἱμαλόεσσης.
[4] Ὡς ὁ πρόσθ' ἵππων κὴ δίφρῳ κεῖτο τανυσθείς,
Αἱμαλόεσσης κόνις δεδραγμένος, βεβρυχώς.

Τοιαῦτά ἐστι τὰ [5] Σωλάδεια ταυτί·

Ἔνθ'

[2] Πριάπεια.] Ludicra carmina in honorem Priapi conscripta, auctore, ut scribit Plutarchus, Archilocho; fracta verò sunt, & mollia, quæ minimè ad majestatem Heroici carminis assurgunt. Talia sunt & ista apud Hephæstionem:

Ἥρίσησα μὲν, ἱτρίῳ λεπτῷ μικρὸν ἀποκλάς·
Οἶνος δ' ἐξέπιον κάδον, νῦν δ' ἀβρῶς ἐρέσσαν
Ψάλλω πηκτίδα, τῇ φίλῃ κωμάζων παῖδ' ἀβρῇ.

Hi verò ab Heroicis non aliter discrepant, nisi quòd in tertiâ sede Creticus occurrat. Sed de Archilocho idem quoque tradit Hephæstion, eum tetrametris dactylicis Ithyphallica primùm subjunxisse; quod carmen tribus constat Trochæis, cujus hoc exemplum profert, Κάρβιλαι γὰρ ἤδη.

[3] Ὡς λέλεται.] Pro λέλεται Aldinus codex habet τελεταί. In Hephæstionis enchiridio quidam codices habent, ὃ τελεταί· quidam ὃ τελεσταί· non absurdè. Sequenti etiam versu eadem Aldina editio, idemque Hephæstionis Enchiridion, pro ἐρέσσης habent εὐεργεσίης. Veriusne sit Ἐλευσινίης, an aliùd consimile, viderint doctiores. In eodem Hephæstionis Enchiridio additur tertius hic versus;

Ὀδαίῳ σὺν Λυσιακὸν πεφαῖνος παρὰ τέλμα.

Tribuuntur autem istic versus hi Euphorioni Cherronesitæ, itidemque Priapei nominantur. *Sylburgius.* † Legendum est Πηλουσιακὸν, *Peluſiacam propter paludem*, ex Hephæstione: ita ut Sylburgii conjectura de Ἐλευσινίης non adeò vera sit. Ipse autem pro simplici ἐρέσσης ex eodem

Digitized by Google

Cujuſmodi ſunt & Priapeia, quæ ab aliis & Ithyphallica vocantur, qualia ſunt:

Non profanus, ut fertur; Bacchi juvenilis,
Sacro ipſe ex munere adſum orgiis celebratis.

Alios præterea accipiam Homeri verſus, quibus nihil addam, aut adimam; ipsâ ſolummodo mutatâ collocatione, aliud carmen, ut tetrametrum ſit, quod Ionicum vocatur, efficiam.

Sic ille inter equos fuſus jacet, inter & arma;
Ore fremens, terram fœdatam ſanguine mordet.
Sic ille inter equos fuſus jacet, inter & arma:
Tellurem ſanguine fœdatam mordet, ore frendens.

Qualia ſunt & Sotadea hæc:

Tum

dem ſcriptore ἐυεξιοίως repoſui, verſu, ut videtur poſtulante. Senſus eſt; *Non ſum profanus, ut dicitur: Bacchi juvenilis ex beneficio & ipſe ſacris initiatus adſum, dum veſpertinus iter facerem juxta Peluſiacam paludem.* Quod ad Bacchi ἐπίθετον attinet, erat illi, ut cum Naſone loquar, *inconſumpta juventas.* Niſi poſtremum hunc Hephæſtionis verſum ex alio loco deſumptum putes.

4 Ὡς ὁ πρόσθ'.] Locus deſumptus ex Iliad. ν. ψ. 392. Agitur de Aſio ab Idomeneo interfecto. Sed quæ ſcribit Iſocrates in *Encomio Evagoræ*, rem præſentem commodè illuſtrabunt; Ἦν γάρ τις τῶν ποιημάτων τῶν εὐδοκιμούντων τὰ μὲν διόμαλα, καὶ τὰς διανοίας καλαλίπῃ, καὶ τὸ μέτρον διαλύσῃ, φανήσεται πολὺ καλλιόν τα τῆς δόξης, ἧς νῦν ἔχομεν περὶ αὐτῶν. Omnis ſcilicet eodem modo Virgiliani carminis majeſtas interibit, ſi feceris Sotadeum; verbis etiam iiſdem manentibus.

Muſa, mihi cauſas memora, quo numine læſo.

Sotad.

Læſo numine quo, memora cauſas mihi, Muſa.

5 Σωλάδια.] Stephanus mavult Σωλάδεια diphthongως; ut apud Hephæſtionem quoque legitur. Sic certè mox ſequitur Εὐριπίδεια: & infra Sect. 9. Σοφόκλεια. tamen prioris quoque Scripturæ reperiuntur exempla. *Sylburg.* † Ita & Σιμωνίδεια Sect. ultimâ; ideo in hâc impreſſione Σωλάδεια reſcripſi.

Ibid. Σωλάδεια.] Sotadei verſus, qui & Ionici, nomen habent à Sotade, Cretenſi poetâ fœdiſſimo; qui, ut auctor eſt Strabo, ἤρξατο πρῶτος τῆς κιναιδολογίας. & pretium ſanè operæ tulit; nam in vincula conjectum ob ſpurcitiem contabuiſſe

Digitized by Google

Ἔνθ' οἱ μὲν ἐπ' ἄκραις πυραῖς νέκυες ἔκειντο
Γῆς ἐπὶ ξένης, ὀρφανὰ τείχεα προλιπόντες
Ἑλλάδος ἱερῆς, καὶ μυχὸν ἑστίης πατρώης,
Ἥβην τ' ἐραστεινὴν, καὶ καλὸν ἡλίκα πρόσωπον.

Δυναίμην δ' ἂν ἔτι πολλὰς ἰδέας μέτρων καὶ διαφόρους, εἰς τὸ ἡρωϊκὸν ἐμπιπτούσας ςίχον ἐπιδεικνύναι, τὸ δὲ αὐτὸ καὶν τοῖς ἄλλοις ὀλίγου δεῖν πᾶσι συμσεβηκὸς μέτροις τε καὶ ῥυθμοῖς ἀποφαίνειν, ὥςε τῆς μὲ ἐκλογῆς τῶν ὀνομάτων τῆς αὐτῆς μενούσης, τῆς δὲ συνθέσεως μόνης [6] μάλιςα πεσούσης, τά τε μέτρα μεταρρυθμίζεσθαι, καὶ συμμεταπίπτειν αὐτοῖς τὰ σχήματα, τὰ χρώματα, τὰ ἤθη, τὰ πάθη, τὴν ὅλην τῶν ποιημάτων ἀξίωσιν· ἀλλ' ἀναγκασθήσομαι πλειόνων ἅψασθαι θεωρημάτων, ὧν ἔνια ὀλίγοις πάνυ ἐςὶ γνώριμα. [7] Ἐπὶ πολλῶν δὲ ἴσως, καὶ οὐχ ἥκιςα ἐπὶ τῶν τοιούτων, καλῶς ἂν ἔχοι Εὐριπίδεια ταῦτα ἐπενεγκεῖν·

" [8] Μή μοι
" Λεπτῶν θίγανε μύθων, ψυχή.
" Τί περισσὰ φρονεῖς; εἰ μὴ μέλλεις
" Σεμνύνεσθαι παρ' ὁμοίοις.

Ταῦτα μὲ οὖν ἐάσειν μοι δοκῶ καλὰ τὸ παρόν. Ὅτι δὲ καὶ ἡ πεζὴ λέξις τὸ αὐτὸ δύναται παθεῖν τῇ ἐμμέτρῳ, [9] ὅλων

buisse scribit Plutarchus. Aliter verò de hujus morte Athenæus; Πάτροκλος ὁ τῶ Πτολιμαίω τραγηγὸς ἐν Καύνῳ τῇ νήσῳ λαβὼν αὐτὸν, καὶ εἰς μολυβδῆν κεραμίδα ἐμβαλὼν, καὶ ἀναςαγὼν εἰς τὸ πέλαγος, καταπόντωσε. Varia autem sunt genera Sotadici carminis; ut cùm heroicum recurrit, cujus exemplum appositè Quintilianus dabit; *fit ut iisdem verbis alii atque alii versus fiant*, ut,

Astra tenet cœlum, mare classem, area messem.

Hic retrorsum fit Sotadeus; & vocatur ἀνάπαιςος. eodem modo si retro legatur Iambicus, fit pentameter,

Micant nitore tecta sublimi aurea.

Aliud ex Hephæstione proferam exemplum;

Σείων μελίην Πηλιάδα δεξιὸν καθ' ὅμιλον.

Sunt autem invenustiores, quòd metris præcipuè constant anapæsticis, quæ fracta sunt, & roboris

Digitized by Google

Tum verò ſummis in rogis mortui jacebant,
Longè à patriâ, vidua mœnia relinquentes
Græciæ ſacræ, & penetrale Veſtæ patroæ,
Floremque juventutis, & ſolis dulce lumen.

Poſſem & alia etiam carminum multa genera, eaque diverſa, quæ in heroicos facilè incidunt verſus, oſtendere; & hoc idem accidere ferè omnibus tam menſuris quàm numeris, demonſtrare: permanente ſcilicet verborum delectu, ipſa ſolummodo mutatâ compoſitione, tranſmutari carmina, & corruere unà orationis figuras, colores, mores, affectus, totamque adeò poematis dignitatem. Sed neceſſe habeo plura præcepta attingere, quorum nonnulla quàm pauciſſimis ſunt cognita. Iſta autem ex Euripide cùm de multis rebus fortaſſe, tum his etiam præcipuè licebit proferre:

" *Ne ſubtiles*
" *Tange loquelas animi; ut quid enim*
" *Vana labores? niſi fortè inter*
" *Vis te jactare ſodales.*

Hæc itaque mihi in præſenti eſſe omittenda arbitror. Solutam verò orationem, idem hoc pati poſſe ſecum ligatæ commune,

boris expertia; cui ſententiæ adſtipulatur Demetrius Phalereus, Sect. 193. Sotades verò Ἰλιάδα ἔγραψε, μίλαθρις τὰ τῦ ποιητῦ εἰς ἴδιον μέτρον.

6 Μάλιστα.] Pro μάλιστα ποιότης legendum videtur μίλαποιότης; ſic ut mox ſequitur συμμιλαπίπλειν. *Sylburg.* † Fortè reponatur ἥκιστα; *vel minimum.*

7 Ἐπὶ πολλῶν.] Cicero in primo de Officiis: *Quod ab Ennio poſitum in unâ re, tranſferri in permultas poteſt.*

8 Μή μοι λεπτῶν.] Hos verſus in anapæſtos digerit Grotius in *Excerptis*, & Barneſius in *Euripide ſuo*; quos auctores in contextu reformando ſecutus ſum. Nihil verò aliud intelligit Dionyſius, quàm quod uno verbo λεπτολογεῖν Græci dicunt: *ſubtiliter & argutè diſputare, ſive niniam in rebus minutulis diligentiam adhibere.* Quin & alium ex eodem poetâ in *Medeâ* locum proferam;

Πολλάκις ἤδη διὰ λεπτολόγων
Μύθων ἤμολον, κ) πρὸς ἀμίλλας
Ἦλθον μείζως.

Sibi ipſi temperandum exiſtimat, ne nimius ſit, & fuſiori tractatione rem præſentem perſequatur. Sed incertum eſt, cui Tragœdiæ ſint hi verſus adſcribendi.

Digitized by Google

9 ὅλων μὲν ὀνομάτων, ἀλλασσομένης δὲ τῆς συνθέσεως, πάρεστι τῷ βουλομένῳ σκοπεῖν. Λήψομαι δὲ ἐκ τῆς Ἡροδότου λέξεως τὴν ἀρχὴν τῆς ἱστορίας, ἐπεὶ καὶ γνώριμός ἐστι τοῖς πολλοῖς, μεταθεὶς τὴν χαρακτῆρα τῆς διαλέκτου μόνον.

" 10 Κροῖσος ἦν Λυδὸς μὲν γένος, παῖς δὲ Ἀλυάττεω, τύ-
" ραννος δὲ ἐθνῶν τῶν ἐντὸς Ἅλυος πολαμοῦ· ὃς ῥέων ἀπὸ
" μεσημβρίας, μεταξὺ 11 Σύρων τε καὶ Παφλαγόνων ἔξίησι
" πρὸς Βορέαν ἄνεμον, εἰς τὸν Εὔξεινον καλούμενον πόντον.

Μεταλήθημι τῆς λέξεως ταύτης τὴν ἁρμονίαν, καὶ γενήσεταί μοι ἐκέτι ἐπαγωγικὸν τὸ πλάσμα, οὐδὲ ἱστορικὸν, ἀλλ' ὀρθὸν μᾶλλον καὶ ἐναγώνιον.

" Κροῖσος ἦν υἱὸς μὲν Ἀλυάττεω, γένος δὲ Λυδὸς, τύραν-
" νος δὲ τῶν ἐντὸς Ἅλυος πολαμοῦ ἐθνῶν, ὃς ἀπὸ μεσημ-
" βρίας ῥέων, μεταξὺ Σύρων καὶ Παφλαγόνων εἰς τὸν Εὔξει-
" νον καλούμενον πόντον ἐκδίδωσι πρὸς Βορέαν ἄνεμον.

Οὗτος ὁ χαρακτὴρ ἐμοὶ πολὺ ἀπέχειν ἂν δόξειεν τῶν Θουκυδίδου τούτων·

" 12 Ἐπίδαμνός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ εἰσπλέοντι τὸν Ἰόνιον
" κόλπον. προσοικοῦσι δὲ αὐτὴν Ταυλάντιοι βάρβαροι, Ἰλ-
" λυρικὸν ἔθνος.

13 Πάλιν διαλλάξας τὴν λέξιν, ἑτέραν αὐτῇ μορφὴν ἀποδώσω, τὸν τρόπον τοῦτον·

" Ἀλυάττεω μὲν υἱὸς ἦν Κροῖσος, γένος δὲ Λυδὸς,
" τῶν ἐντὸς Ἅλυος πολαμοῦ τύραννος ἐθνῶν, ὃς ἀπὸ με-
σημβρίας

9 Ὅλων μὲν.] Forfan legendum, μεγάλων μὲν τῶν ὀνομάτων: vel μεγάλων μὲν τῶν αὐτῶν ὀνομάτων: ut paulo ante, ὥστε τῆς μὲν ἐκλογῆς τῶν ὀνομάτων τῆς αὐτῆς μενούσης. Wolfius legit, ὅλων μὲν τῶν αὐτῶν ὀνομάτων. *Sylb.*

10 Κροῖσος ἦν.] Lucem aliquam huic argumento Demetrius de *Elocutione* afferet, qui simile exemplum habet ex Thucydide, Sect. 45.

11 Σύρων.] Syrorum nomine Leucofyros intellige. Quoniam verò, sublatis Ionismis, quædam in contextu manent variationes, verba Herodoti, ut eas faciliùs deprehendat lector, adscribam; Κροῖσος ἦν Λυδὸς μὲν τὸ γένος, παῖς δὲ Ἀλυάττεω· τύραννος δὲ ἐθνέων τῶν ἐντὸς Ἅλυος πολαμοῦ, ὃς ῥέων ἀπὸ μεσαμβρίης μεταξὺ Σύρων καὶ Παφλαγόνων, ἐξίει πρὸς Βορέην ἄνεμον ἐς τὸν Εὔξεινον καλεόμε-

POR

communi, manentibus scilicet iisdem verbis, mutatâ verò compositione, licet cuilibet volenti considerare. Assumam ex Herodoti dictione historiæ initium, locum plurimis notissimum, charactere tantùm dialecti immutato:

" *Crœsus genere quidem fuit Lydus, patre autem Alyatte;* ea-
" *rum verò nationum rex, quæ intra Halym amnem sunt, qui à*
" *meridie Syros ac Paphlagones interfluens, contra ventum Aquilo-*
" *nem in mare, quod vocant Euxinum, evolvitur.*

Transponam dictionis hujus structuram; & neque ad animos demulcendos accommodata mihi amplius erit compositio, nec historica, sed simplex potius, & forensis.

" *Crœsus erat filius quidem Alyattis, genere verò Lydus, tyran-*
" *nusque earum, quæ intra sunt Halym amnem nationes, qui à me-*
" *ridie interfluens Syros ac Paphlagones, in mare quod vocant Eux-*
" *inum, evolvitur contra ventum Aquilonem.*

Quæ sanè forma non multum ab hisce Thucydidis videtur differre:

" *Epidamnus est urbs ad dextram sita navigantibus Ionium*
" *sinum versus, cui finitimi sunt Taulantii barbari, gens Illy-*
" *rica.*

Hâc iterum transmutatâ dictione, aliam ei formam dabo, hoc modo:

" *Alyattis quidem filius erat Crœsus, genere verò Lydus, earum*
" *quæ intra sunt Halym amnem tyrannus nationum; qui à meri-*
" *die*

νον πόλιν. Mox in sequenti collatione, pro ἐξίησι habet ἐκδίδωσιν, in tertiâ ἔξεισιν.

12 Ἐπίδαμνος.] Thucydidis locus desumptus est ex initio narrationis, finitâ præfatione. edit. Oxon. pro ἐσπλέουσι legit ἐσπλέοντι: sic & Demetrius, Sect. 205, qui hunc locum citat, ut naturalis verborum ordinis exemplum.

13 Πρὸς διαλάξας.] Quintilianus lib. 9, cap. 4. *Quod cuique visum erit vehementer, dulciter, speciosè dictum, solvat & turbet: abierit omnis vis, jucunditas, decor.* Et mox: *Illud notâsse satis habeo, quo pulchriora & sensu & elocutione dissolveris, hoc orationem magis deformem fore: quia negligentia collocationis ipsâ verborum luce deprehenditur.*

14 Ἥσ-

Digitized by Google

" σημβρίας ῥέων, Σύρων τε καὶ Παφλαγόνων μεταξὺ πρὸς
" Βορέαν ἔξεισιν ἄνεμον εἰς τὸν καλούμενον πόντον Εὔξεινον.

[14] Ἡγησιακὸν τὸ σχῆμα τοῦτο τῆς συνθέσεως, μικρόκομψον, ἀγενὲς, μαλθακόν. τούτων γὰρ τῶν λήρων [15] ἱερεὺς ἐκεῖνος ἀνὴρ, τοιαῦτα γράφων·

" Ἐξ ἀγαθῆς ἑορτῆς ἀγαθὴν ἄγομεν ἄλλην·

" [16] Ἀπὸ Μαγνησίας εἰμὶ τῆς μεγάλης Σιπυλεύς.

" Οὐ γὰρ [17] μικρὰν εἰς Θηβαίων ὕδωρ ἔπτυσεν ὁ Διό-
" νυσος. [18] Ἡδὺς μὲν γάρ ἐστι, πρεπει δὲ μαίνεσθαι.

Ἄλις ἔστω τῶν παραδειγμάτων. Ἱκανῶς γὰρ οἶμαι πεποιηκέναι φανερὸν ὃ πρόκειταί μοι, ὅτι μείζονα ἰσχὺν ἔχει τῆς Ἐκλογῆς ἡ Σύνθεσις.

Ἡ Σύνθεσις μείζονα ἰσχὺν ἔχει τῆς Ἐκλογῆς.

Καί μοι δοκεῖ τις οὐκ ἂν ἁμαρτάνειν, εἰκάσας αὐτὴν τῇ Ὁμηρικῇ Ἀθηνᾷ. ἐκείνη τε γὰρ τὴν Ὀδυσσέα τὸν αὐτὸν ὅλα, ἄλλοτε ἀλλοῖον ἐποίει φαίνεσθαι· τοτὲ μὲν ῥυσὸν καὶ μικρὸν καὶ αἰσχρὸν,

" Πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον, ἠδὲ γέροντι·

τοτὲ δὲ, τῇ αὐτῇ ῥάβδῳ πάλιν ἐφαψαμένη,

[19] Μείζονά

[14] Ἡγησιακόν.] Plures fuerunt Hegesiæ; at hic, de quo sermo est, orator idem fuit atque historicus, ex Magnesiâ oriundus; & extremis Ptolemæi Lagi, ut Vossius conjicit, primisque Philadelphi temporibus vixit. Asiaticum genus dicendi introduxit, à nemine unquam, Varrone excepto, laudatum. Cicero in Orat. *Sunt etiam, qui illo vitio, quod ab Hegesiâ maximè fluxit, infringendis concidendisque numeris, in quoddam genus abjectum incidant, Siculorum simillimum.* Vid. Longinum Sect. 3, & quæ mox à Dionysio Sect. 18, dicentur; ubi illustre Hegesiacæ compositionis exemplum habes.

[15] Ἱερεύς.] Hanc loquendi formulam ex Aristophane *in Nub.* desumpsit;

Χαῖρε, ὦ πρεσβῦτα παλαιγενὶς ὦ
θηραλαζόνων φιλομύσων·
Σύ τε λιπλοπάτων λήρων ἱερεῦ.

Ita & Cicero in Oratione pro P. Sextio, eâdem & voce & figurâ usus: *Erat autem mihi res cum scurrarum locupletium scorta, cum fororis adultero, cum stuprorum Sacerdote.*

[16] Ἀπὸ Μαγνησίας.] Ità fortè opus aliquod inchoavit Sophista: ideo autem τῆς μεγάλης addidit, quia duæ erant ejusdem nominis Magnesiæ. Sed, opinor,

Digitized by Google

" *die fluens Syros inter ac Paphlagones, contra Boream erumpit* " *ventum in mare, quod vocant Euxinum.*

Hegesiaca hæc est struendæ orationis forma; parum compta, vilis, robore destituta. Est enim istiusmodi nugarum Sacerdos vir ille, hæc qui scribat:

" *Ex bonâ solennitate, bonam ducimus aliam.*

" *Ex Magnesiâ sum magnâ, Sipylenses.* —— *Neque enim gut-*
" *tulam in Thebanorum undam evomuit Bacchus. Est quidem potu*
" *dulcis, parit verò insaniam.*

Abunde satis exemplorum. id enim quod proposueram, me affatim demonstrâsse arbitror; majorem scilicet vim habere structuram verborum, quàm delectum.

Structura orationis majorem vim habet delectu.

Ac mihi quidem non multum ille videtur aberrare, quicunque structuram hanc verborum Homericæ Minervæ assimulaverit. Nam Minerva Ulyssem, unum eundemque hominem, aliàs alium videri efficit; modò rugosum, humilem & sordidum,

" *Mendico similem, curas annosque ferenti:*

modò eâdem ubi virgâ iterùm contigerit,

Majorem

non abs re erit, consimilem ex Luciano *de Conscribendâ Hist.* locum proferre. Ineptum ibi quendam Herodoti imitatorem, celato nomine, qui hoc exordio usus est, deridet. Ἔρχομαι ἐρέων περὶ Ῥωμαίων καὶ Περσέων. καὶ μικρὸν ὕστερον· Ἔδει γὰρ Πέρσησι γενέσθαι κακῶς. καὶ πάλιν· Ἦν Ὀσρόης, τὸν οἱ Ἕλληνες Ὀξυρόην ὀνυμάσσιν. In quod vitium videtur & ipse Dionysius ad finem prioris Sect. incidisse: Οὐδὲ γὰρ ἅρμοττεν ἴσως κρείττοσι χρήσασθαι ἐτέροις. necnon vicesimâ quartâ: δοκεῖ μοι τὰ περσικὰ ἐπιληδεία εἶναι φέρεσθαι.

17 Μικράν.] In μικρὰν ellipsis est substantivi fœminini, λιβάδα, χύσιν, aut alius consimilis. Forsan etiam in tribus his ex Hegesiâ desumptis periodis, triplex est exemplum, è tribus diversis locis petitum. *Sylburg.* Μικρὰν malit *Casaub.* ut Hudsonus monet.

18 Ἡδύς.] Πολαμὸς subintelligitur; neque enim ad ὕδωρ referri potest. Scholiastes Euripidis in *Oreste* ad ℣. 804, hæc verba profert, sed auctorem silentio præterit; Ἡδὺς ὁ πολαμὸς πιεῖν. Eandem quoque de amne Lyncestio naturam refert Ovidius;

Quem quicunque parum moderate gutture traxit,
Haud aliter titubat, quàm si mera vina bibisset.

19 Μείζονα.]

Digitized by Google

" Μείζονά τ' εἰσιδέειν, καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
" καὶδὲ κάρηϊ.
" Οὖλας ἦκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.

[20] Αὐτη τε, τὰ αὐτὰ λαμβάνουσα ὀνόματα, τοῖς μὲν ἄμορφα καὶ πλωχὰ καὶ ταπεινὰ ποιεῖ φαίνεσθαι τὰ νοήματα, τοῖς δὲ ὑψηλὰ καὶ πλέσια καὶ [21] ἀδρὰ καὶ καλά. Καὶ τέτῳ μάλιστα διαλλάτει ποιητής τε ποιητῆ, καὶ ῥήτωρ ῥήτορι, τῷ συνιθέναι δεξιῶς τὰ ὀνόματα.

Τοῖς μὲν οὖν [22] ἀρχαίοις ὀλίγα δεῖν πᾶσι πολλὴ [23] ἐπίδοσις ἦν αὐτῆ· παρ' ὃ καὶ καλά ἐστιν αὐτῶν τὰ μέτρα, καὶ τὰ μέλη, καὶ αἱ λόξοι· τοῖς δὲ μεταξυ ἔρασι ἐκέτι, πλὴν ὀλίγων· χρόνῳ δὲ ὕστερον πανταπασιν ἠμελήθη· καὶ οὐδεὶς ἔτι δεῖν ἀναγκαῖον αὐτὰ εἶναι, οὐδὲ συμβάλλεσθαί τι τῷ κάλλει τῶν λόγων. Τοιγάρτοι τοιαύτας συνθέσεις κατέλιπον, οἷας οὐδεὶς ὑπομένει μέχρι [24] Κορωνίδος διελθεῖν· [25] Φύλαρχον λέγω, καὶ [26] Δοῦριν,

[19] Μείζονα.] Sæpius occurrunt hi versus. Odyss. ζ. ν. 231.

Τὴν μὲν Ἀθηναίη θῆκεν Διὸς ἐκγεγαυῖα,
Μείζονά τ' εἰσιδέειν, καὶ πάσσονα· κάδδε κάρηϊ
Οὖλας ἦκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.

Priorem locum habes Odyss. π. ν. 273.

Αὐτάρ ἐμὲ πρῶτα ἄγυ συβώτης ὕστερον ἄξει,
Πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον.

[20] Αὐτη.] In vulgatis editionibus est αὐτή: nostrum αὐτη melius congruit cum ἐκείνη, quod præcedit. *Sylburg.*

[21] Ἀδρά.] Unde τὸ περὶ τὰς νοήσεις ἀδρεπὲς dicitur, in Longino. Τὸ ἀδρὸν, inquit Faber, circa τὰς νοήσεις, *nil aliud significat, quàm pleniorem copiam earum sententiarum, quæ stylo ἀδρῷ convenire possint; grandes, graves, politicæ, &* *quæ nihil scholiken recipere videantur.*

Idem testatur de dicendi facultate Isocrates, initio *Orationis panegyr.* Ἐπειδὴ δ' οἱ λόγοι τοιαύτην ἔχουσι τὴν φύσιν, ὥσθ' οἷόν τ' εἶναι περὶ τῶν αὐτῶν πολλαχῶς ἐξηγήσασθαι, καὶ τότε μεγάλα ταπεινὰ ποιῆσαι, καὶ τοῖς μικροῖς μέγεθος προσθεῖναι. κ. λ.

[22] Ἀρχαίοις.] Idem tradit Fabius cap. 4. lib. 9; idem etiam Dionysius in περὶ τῆς Δημοσθ. δεινότ. Πολλή τις ἐγένετο ἐν τοῖς ἀρχαίοις ἐπιθυμία καὶ πρόνοια τῶ καλῶς ἁρμόττειν τὰ ὀνόματα, ἵν τε μέτροις, καὶ δίχα μέτρων· καὶ πάλιν οὐ σπουδαίας ἐβελήθησαν ἐξευρεῖν γοαφὰς, ἐ μόνον ἐζήτησαν ὀνομάσαι τὰ νοήματα καλῶς, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ εὐκόσμως συνθέσει περιλαβεῖν. Nec omittendum Horatii judicium, etsi loco difficiliori; qui scripta Græcorum antiquissima non dubitet vel optima appellare; cum diversa de

" *Majorem exhibuit, præstanti corpore firmum:*
" *Et multo contortos orbe capillos,*
" *Purpureo similes flori, de vertice misit.*

Sic & structura, verbis iisdem sumptis, modò informes, abjectæ, ac humiles ut videantur sententiæ, facit: modò sublimes reddit, plenas, copiosas, atque elegantes. Atque hoc illud præcipuè est, quo poetæ poeta præstat, orator oratori; felici nempe verborum compositione & structurâ.

Antiquissimi quidem scriptores hâc in re pæne omnes multum laboris atque curæ posuerunt; quo factum est, ut pulcra sint eorum carmina, versus lyrici, & solutæ orationes: recentiores verò, paucis exceptis, eandem non adhibuerunt diligentiam; ac postea sequentibus temporibus omnino negligebatur. Nemo etenim aut eam esse necessariam, aut orationis venustati quicquam conferre existimabat. Quo fit, ut ea post se conscripta reliquerint volumina, quæ nemo sustinuerit ad Coronidem usque evolvere: Phylarchum dico,

de suis Romanis statuat.

23 Ἐπίδοσις.] Pro ἐπίδοσις convenientius legeris ἐπίληδευσις, ut infra Sect. 22. τίνι δὲ καλασκευασθέντα ἐπίληδεύσει τοιαῦτα γίγονεν. Major mutatio foret, si legeremus ἐπισροφή. sed idem sensus qui paulo post, ὑ μικρὰν φροντίδα τῦ λεκτικῦ τόπυ ποιουμένης, pro quo Sect. 5. dicit φρόνοια. πολλὴ φρόνοια τοῖς ἀρχαίοις ἦν. *Sylburg.*

Ibid. Ἐπίδοσις.] Eâdem quidem voce utitur initio epistolæ ad Ammæum, sed non eodem sensu & significatione, τῆς περὶ τὰς πολιτικὰς λόγυς ἐπιμελείας ὑ μικρὰν ἐπίδοσιν ποιουμένης ἐπὶ τὰ κρείττω. Appositè Aristoteles, primo Ethic. ὅθεν καὶ τῶν τεχνῶν γενόμασιν ἐπιδόσεις· *progressus, incrementa.*

24 Κορωνίδος.] Nota, quam veteres in fine librorum solebant apponere: *Hanc lineam brevem ab inferiore parte stantem* fuisse, annotavit Cæl. Rhodiginus lib. 15, cap. 20. Romanis in usu dicunt, non minus ut librorum initium, quam finem, *crescentis Lunæ* imagine signarent; unde adagium, Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς μέχρι τῆς Κορωνίδος; & Martialis,

Si nimius videor, seraque Coronide longus.

Alii volunt aut è navium rostris translationem, aut ab ædificio, cujus jam absoluti fastigio cornix apponitur.

25 Φύλαρχον.] Phylarchi patria incerta est; alii Ægyptium dicunt, alii Athenienscm. Euergetæ vixit ætate & Philopatoris, scriptor multarum rerum; libros historiarum ad mortem Euergetæ perducebat, sumpto ab expeditione Pyrrhi in Peloponnesum exordio.

26 Δῆριν.] Philadelphi tempore floruit Duris Samius; de Tragœdiâ librum scripsit, ut & historiam

Digitized by Google

ριν, καὶ [27] Πολύβιον, καὶ [28] Σάωνα, καὶ τὸν Καλαϊ]ιανὸν [29] Δημήτριον, [30] Ἱερώνυμόν τε καὶ [31] Ἀν]ίλοχον, καὶ [32] Ἡρακλείδην, καὶ Ἡ]ησίαν Μάγν]α, καὶ ἄλλους μυρίους· ὧν ἁπάν]ων τὰ ὀνόμα]α εἰ βελοίμην λέγειν, [33] ἐπιλείψει με ὁ τῆς ἡμέρας χρόνος. Καὶ τί δεῖ τοῦτο θαυμάζειν, ὅπου γε καὶ οἱ τὴν φιλοσοφίαν ἐπαγγελλόμενοι, καὶ τὰς διαλεκ]ικὰς ἐκφέρου]ες τέχνας, ὅτως εἰσὶν ἄθλιοι περὶ τὴν σύνθεσιν τῶν ὀνομάτων, ὥ]ε αἰδεῖσθαι καὶ λέγειν; Ἀπόχρη δὲ τεκμηρίῳ χρήσασθαι τῷ λόγῳ [34] Χρυσίππου τοῦ Στωϊκοῦ· περαι]έρω γὰρ ἐκ ἂν προβαί]ην. τοῦτο γὰρ ὅτε ἄμεινον ἰδεὶς τὰς διαλεκ]ικὰς τέχνας ἠκρίβωσεν, ὅτε [35] χείρονι ἁρμονίᾳ συν]αχθέν]ας ἐξήνε]-

κε

Agathoclis Syracuſani; de quo ita Cicero ad Atticum; *Num idcirco Duris Samius, homo in hiſtoriâ diligens, quòd cum multis erravit, irridetur?* Hunc etiam Photius dicendi venuſtate longè inferiorem fuiſſe Ephoro, & Theopompo judicat; quos tamen dictionis gratiâ, non adeò demiratur.

[27] Πολύβιον.] Megalopolitanus fuit, Lycortæ filius; ἀνὴρ πολυμαθὴς, Σκηπίωνι συγγενόμενος, ut de eo Ælianus; dictionis incuriam hoc loco reprehendit Dionyſius. "Sed profecto, *ait Voſſius*, nihil "mirum videtur, dictionis comptæ minus rationem habere virum "adeò ſeriis ſemper deditum; "ſive, ut cum Strabone loquar, "τὸν ὅτως ἐσπουδασμένον ἄνδρα. "Verùm ut ſanè Polybius eloquentiâ cedat Herodoto, Xenophonti, & præterea uni alteri"que Græcorum; attamen civilem prudentiam ſi ſpectes, & "ſcientiam militarem, nulli fuerit "ſecundus. Cicero in tertio de Offic. *Polybius, bonus auctor in primis.*

[28] Σάωνα.] Viri eruditi ſuſpicantur eundem eſſe, qui Σαΐων dicitur Athenæo, lib. 4; ubi eum citat ἐν τῇ Λακωνικῇ πολιτείᾳ. *Voſſius.* † Quem tamen alii Περσαῖον vocant, ut mutilato ſit nomine; & Cittienſem Perſæum intelligunt.

[29] Δημήτριον.] Siculus fuit; Patria illi Calantis, ſeu Calacta; quæ urbs erat medio intervallo inter Mylas & Panormum. Suidas in Καικίλιος, cum duplici λλ, Καλλαϊλιανὸς & Καλλαϊλις. Ita etiam dicitur Marciano Heracleotæ, ν extrito, Καλαϊλιανός.

Ὁ Καλαϊλιανὸς συγγραφεὺς Δημήτριος.

viginti ſcripſit libros de Aſiâ & Europâ.

[30] Ἱερώνυμον.] Patria fuit huic viro Cardia, Thraciæ Cherſoneſi civitas, ſcriptori inter hiſtoricos non ignobili: ὃς τὰ ἐπ' Ἀλεξάνδρου (ita enim legit Wolfius in Suidâ) πραχθέντα συνέγραψε.

[31] Ἀν]ίλοχον.] Viri docti legunt Ἀν]ίοχον, & Antiochum Syracuſanum intelligunt: at Voſſius Ἀν]ίλοχον potius, propter hunc locum Clementis lib. 1. Στρωμάτ. Ἀν]ίλοχος

Digitized by Google

dico, & Durim, & Polybium, & Saona, & Demetrium Calantianum; Hieronymum, Antilogum, Heraclidem, Hegesiam Magnessium, & sexcentos alios; quorum omnium nomina, si velim recensere, me prius diei spatium deficeret. Sed quid ego hos mirer, cùm & illi qui philosophiam profitentur, & artes Dialecticas conscribunt, adeò sunt miseri in collocandis sententiis, ut etiam me pudeat dicere? Sed dictione Chrysippi Stoici ad hanc rem confirmandam uti mihi sufficit: neque enim ulteriùs procedendum est. Nam eo nemo unquam accuratiùs dialecticorum disciplinas prosecutus est; neque deteriori compositos harmoniâ sermones in lucem protulit, ex iis omnibus, qui nomine

λοχος δὲ αὖ, ὁ τέτυς ἴσορας πρασμαλιωσάμενος ἀπὸ τῦ Πυθαγόρυ ἡλικίας ἐπὶ τῦ Ἐπικύρυ τελευτήν. Unde discimus, scripsisse doctorum Chronologiam.

32 Ἡρακλείδην.] Multi erant hujus nominis scriptores: verisimile autem est, fuisse hunc Heraclidem, Serapionis filium, cognomento Lembum. Qui ut multa alia, ita grande composuit historiarum opus, Ptolemæi Philometoris temporibus florens.

33 Ἐπιλείψει.] Usitata καθ' ὑπερβολὴν loquendi formula. Ita Cicero, *deficeret me dies*; & auctor epistolæ ad Hebræos in simili argumento: Καὶ τί ἔτι λέγω; ἐπιλείψει γάρ με διηγέμενον ὁ χρόνος. Quem si ex hoc loco corrigere nefas putes, tamen necesse est τῆς ἡμέρας subintelligas. Et multa sanè suadent, ut hunc librum legisse credam. Erat enim in omnium ferè doctorum manibus; quod probatu facillimum.

34 Χρυσίππυ.] De re Dialecticâ plurimos fecit libellos: de nominibus dialecticorum, de conjunctis probabilibus, de connexo, de proloquiis, de iis quæ negantur, de iis quæ dicuntur per privationem, de optimis proloquiis, de differentiâ indefinitorum, de interrogatione, de responsione, de categoriis, de syllogismis, de soritis, de definitionibus. Οὕτω δ' ἐπίδοξος ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς ἐγένετο, ὥστε δοκεῖν τὰς πλείστας, ὅτι μὴ παρὰ Θεοῖς ἦν ἡ διαλεκτική, ἂν ἂν ἄλλη ἢ Χρυσίππυ. Fuit ille vir πολύσραφος, qui composuerit volumina septingenta quinque, in quibus acutissimè disputâsse fertur, sed jejunè & exiliter. Cicero de Orat. lib. 1. *Etenim videmus iisdem de rebus jejunè quosdam & exiliter, ut eum, quem acutissimum ferunt Chrysippum, disputavisse.* Strebæus.

35 Χείρονι ἁρμονίᾳ.] Idem etiam, sed aliquanto mollius, tradit Diogenes Laertius; verba adscribam: πλουνόσας δὲ τοῖς πράγμασι, τὴν λέξιν οὐ καλῶς θωσε. Et Seneca lib. 1. de Beneficiis: *Chrysippus quoque, penes quem subtile illud acumen est, & in imam penetrans veritatem, qui rei agendæ causâ loquitur, & verbis, non ultra quàm ad intellectum satis est, loquitur.* Tradunt etiam obscu-

Digitized by Google

κε λόγους, τῶν ἀνομασ@ κ) δόξης ἀξιωθέντων. Καί τοι σπουδάζειν γέ τινες προσεποιήθησαν αὐτῶν κ) περὶ τοῦτο τὸ μέρ@, ὡς ἀναγκαῖον ὂν τῷ λόγῳ, κ) τέχνας τινὰς ἐπέγραψαν ὑπερ τῆς Συνθέσεως τῶν τοῦ λόγου μορίων. ἀλλὰ πολύ τι μᾶλλον πάντες ἀπὸ τῆς ἀληθείας ἀπεπλανήθησαν, κ) ἐδὲ [36] ὄναρ εἶδον, τί ποτ' ἐστὶ τὸ ποιοῦν ἡδεῖαν κ) καλὴν τὴν σύνθεσιν.

Ἔγωγ' οὖν, ὅτε διείλων συνθάττεσθαι ταύτην τὴν ὑπόθεσιν, ἐζήτουν εἴ τι τοῖς πρότερον εἰρῆσθαι περὶ αὐτῆς, κ) μάλιστα τοῖς ἀπὸ τῆς Στοᾶς φιλοσόφοις, εἰδὼς τοὺς ἄνδρας οὐ μικρὰν φρονίδα τοῦ λεκτικοῦ τόπου πεποιημένους. δεῖ γὰρ αὐτοῖς τἀληθῆ μαρτυρεῖν. οὐδαμῆ δὲ εἶδεν ὑπ' οὐδενὸς εὑρὼν τῶν ὀνομασ@ ἠξιωμένων, οὔτε μεῖζον οὔτε ἔλαττον [37] συναχθὲν εἰς ἣν ἐγὼ προήρημαι πραγματείαν· ἃς δὲ Χρύσιππ@ καταλέλοιπε συνθέσεις δίτας, ἐπιγραφὴν ἐχούσας, [38] Περὶ τῆς Συνθέσεως τῶν τοῦ λόγου μερῶν, οὐ ῥητορικὴν [39] θεωρίαν ἐχούσας, ἀλλὰ διαλεκτικὴν, ὡς ἴσασιν οἱ τὰς βίβλους ἀνεγνωκότες ὑπὲρ [40] ἀξιωμάτων συνθέσεως, ἀληθῶν τε κ) ψευδῶν, κ) δυνάτων κ) ἀδυνάτων, [41] ἐνδεχομένων τε κ) μεταπιπτόντων, [42] κ) ἀμφιβόλων, κ) ἄλλων τινῶν τοιουτοτρόπων, ὠφέλειαν ἔτε χρείαν ἔτ' ὠφέλειαν τοῖς πολιτικοῖς λόγοις συμβαλλομένων, εἰς γοῦν ἡδονὴν ἢ κάλλ@ ἑρμηνείας, ὧν δεῖ σχολάζεσθαι τὴν σύνθεσιν· ταύτης μὲ τῆς πραγματείας [43] ἀπέστην. Ἐσκόπουν δὲ αὐτὸς [44] ἐπ'

obscuritate laborâsse: sed hodie (quod mireris) apud Gellium lib. 14. cap. 4. hujus extat fanè quàm elegans fragmentum, è libro Περὶ τοῦ καλοῦ κ) ἡδονῆς desumptum.

[36] Ὄναρ.] Absolutè dicitur, pro καθ' ὄναρ: & verti potest, *ne vestigium quidem nitidum.*

[37] Συναχθὲν.] Dubito, an Συναγθὲν legi debeat.

[38] Περὶ τῆς συνθέσεως.] Inter varia librorum volumina, à Chrysippo conscripta, cujusdam Ἐπιγραφὴν recenset Laertius his verbis, Περὶ τῆς Συνθέσεως τῶν λεξομένων β'. itemque, Περὶ τῆς Συνθέσεως κ) στοιχείων τῶν λεξομένων, πρὸς Φίλιππον, γ'. Hos judicat Ægid. Menagius eosdem esse cum his, quorum meminit Dionysius. Idemque addit pro eo quod hìc legitur Περὶ τῆς

Digitized by Google

mine aliquo & famâ censentur digni. Et tamen eorum nonnulli hanc etiam partem, utpote quæ ad elocutionem plurimùm conferat, se curare videri noluerunt; & quædam præcepta de partium orationis Structurâ scriptis ediderunt. Sed omnes quàm longissimè à rei veritate aberrârunt, ne somnio quidem, quod aiunt, videntes, quid tandem sit, quod jucundam simul & pulcram efficiat compositionem.

Cùm itaque in animo mecum ipse decrevissem, hunc de principiis eloquentiæ tractatum componere, quærebam an aliquid ab antiquis etiam scriptoribus eâdem de re esset dictum, & præcipuè à Stoicis philosophis: novi etenim multam eos homines curam ac studium in verbis explicandis insumpsisse. nam æquum est vera de iis testari. Sed nihil uspiam ab ullo eorum, quos honore aliquo dignamur, conscriptum inveni, sive id magnum esset, sive parvum, quod nostræ huic institutæ scriptioni accommodum judicaretur. qui verò à Chrysippo relicti sunt libelli duo, qui *de partium orationis Constructione* inscribuntur, nihil artis Rhetoricæ habent, sed Dialecticæ, ut sciunt omnes, qui istos perlegerint; de compositione Enunciationum, tam verarum quàm falsarum, possibilium, & impossibilium, contingentium, migrantium, ambiguarum, aliarumque hujusmodi, quæ nullum commodum, nullam utilitatem virili adferunt eloquentiæ, quò voluptas pariter & dicendi pulcritudo concilietur; quæ sibi præcipuè assequenda proponit ars orationis struendæ: ab hoc propterea me opere abstinui. Consideravi autem mecum in animo, si quod naturale initium possem deprehendere; siquidem id in omni re & quæstione videtur

τῆς Συνλάξεως τῶν λεγομένων, δ'. scriptum esse ì in quibusdam codicibus calamo exaratis.

39 Θεωρίαν ἰχέσας.] Ἔχουσι lego; errore ex priore ἰχέσας nato.

40 Ἀξιωμάτων.] Cicero Tusc. Quæst. lib. 1. *Omne pronunciatum (sic enim mihi in præsentiâ occurrit, ut appellarem ἀξίωμα: utar post alio, sed si invenero melius) id ergo est pronunciatum, quod est verum, aut falsum.* Idem de Fato: *Non omnis enunciatio, quod ἀξίωμα dialectici appellant, aut vera aut falsa erit.*

41 Ἐνδεχομένων τε.] Si quis pro τὶ malit δὲ, fruatur suo judicio. *Sylburg.*

42 Καὶ ἀμφιβόλων.] *Ambiguum est, quicquid in duos pluresve sensus verti potest.*

43 Ἀνίσην.] Huic verbo nominativum εὐρὼν, qui præcesserat, referas necesse est. 44 Ἐπ'

Digitized by Google

44 ἐπ' ἐμαυτῷ γένοιμεν, εἴ τινα δυναίμην εὑρεῖν φυσικὴν ἀφορμὴν, ἐπειδὴ. παντὸς πράγματος καὶ πάσης ζητήσεως αὕτη δοκεῖ κρατίστη εἶναι 45 καὶ ἀρχή. Ἀφάμενος δὲ τινῶν θεωρημάτων, καὶ δόξας ὁδῷ τινι τὸ πρᾶγμα χωρεῖν, ὡς ἔμαθον ἐτέρωσέ ποι ταύτην ἄγουσαν ἐμὲ τὴν ὁδὸν, ἐκ ὅποι πρόθέμην, καὶ ἀναγκαῖον ἦν ἐλθεῖν, ἀπέστην. Κωλύει δὲ ἴσως κἀκείνης ἅψασθαι τῆς θεωρίας, καὶ τὰς αἰτίας εἰπεῖν, δι' ἃς ἐξέλιπον αὐτὴν, ἵνα μή με δόξῃ τις ἀγνοίᾳ παρελθεῖν αὐτὴν, 46 ἀλλὰ μὴ προαιρέσει.

44 Ἐπ' ἐμαυτῷ.] Ita de Scipione cogitabundo, dum flammas Carthaginis ex adjacenti colle intuebatur, scribit Appianus: ἐπὶ πολὺ δ' ἔνυς, ἐφ' ἑαυτῷ γενόμενός τε, καὶ συνιδών. Cicero, *cum contemplor animo.* Mox verò φυσικὴν ἀφορμὴν vertit Schottus, *si quod ab ingenio subsidium nanciſci poſſem:* Quæ interpretatio quid ſibi velit, equidem neſcio. Dionyſius lib. 1. Antiquit. de urbe Româ; Τῆς ἀοιδίμου γενομένης καθ' ἡμᾶς πόλεως, ἀδόξως καὶ πάνυ ταπεινὰς τὰς πρώτας ἀφορμὰς

ΤΜΗΜΑ ε.

Τὰ μόρια τῆς λόξης πῶς ἁρμοστέον.

ΕΔόκει δή μοι τῇ φύσει μάλιστα ἡμᾶς ἑπομένους ἅπτω δεῖν ἁρμόττειν τὰ μόρια τῆς λόξης, ὡς ἐκείνη βέλτιστα. Αὐτίκα τὰ ὀνόματα ἡγούμην τάττειν 1 πρὸ τῶν ῥημάτων· τὰ μὲν γὰρ, τὴν οὐσίαν δηλοῦν, τὰ δὲ, τὸ συμβεβηκός· πρότερον δὲ εἶναι τῇ φύσει τὴν οὐσίαν τῶν συμβεβηκότων· ὡς τὰ Ὁμηρικὰ ἔχει·

" Ἄνδρα μοι ἔννεπε, μοῦσα, πολύτροπον.

καὶ,

" Μῆνιν ἄειδε, θεά.

καὶ

1 Πρὸ τῶν ῥημάτων.] Nam οὐσίαι, quæ ſubſtantiæ dicuntur, priores ſunt accidentibus. Sed huc planiſſimè reſpexit Quintilianus Inſtit. Orat. lib. nono: *Illa nimia quorundam fuit obſervatio, ut vocabula verbis, verba rurſus adverbiis, nomina appoſitis, & pronominibus rurſus eſſent priora. Nam ſit contra quoque frequenter non indecorè.*

Digitized by Google

videtur plurimum valere, & esse fundamentum. Cùm quædam itaque præcepta attigissem, putaremque feliciori quâdam viâ mihi jam res procedere; posteaquam animadverti me aliò penitus esse deductum, non eò autem quò mihi proposueram, & quò erat veniendum, incepto absistebam. Nihil verò impedit, quò minus illam etiam attingamus disciplinam, & rationes, eam quare omisimus, proferamus; ne fortè quispiam nos hæc ignorantiâ potius quàm consilio defugisse arbitretur.

ἀφορμὰς λαβόσης; *ab initiis obscurissimis profecta.* Hanc adeò vocem cum ἐπιστήμη conjungit Xenophon in *Oeconom.* alterâ ab initio paginâ; ὁρῶμέν τινας ἐπιστήμας μὲν ἔχοντας καὶ ἀφορμάς; facto scilicet disciplinarum fundamento.

45 Καὶ ἀρχή.] Pro καὶ ἀρχὴ, forsan rectiùs legerimus ἡ ἀρχή. eo scilicet loquendi genere quo infra Sect. 16. μεγάλη τούτων ἀρχὴ καὶ διδάσκαλος ἡ φύσις. *Sylburg.*

46 Ἀλλὰ μὴ προαιρέσει.] Particulam negativam non exhibent, nec codex Reg. 1. nec Colb.

SECTIO V.

Quo modo construendæ sint partes orationis.

VISUM est itaque mihi, ducem naturam nobis esse sequendam, & ex illius prorsus arbitrio partes orationis coaptandas. Ac primo quidem nomina verbis præponenda censebam; illa rei quippe substantiam, hæc accidens tantum, connotent: naturâ autem priorem esse essentiam accidente; quemadmodum illa sunt Homeri:

" *Versutum mihi, Musa, virum cane.*

&,

" *Iram, Diva, cane.*

&,

decorè. Necnon & illud nimiæ est superstitionis, ut quæque sint tempore, ea facere etiam ordine priora: non quin frequenter sit hoc melius, sed quia interdum plus valent ante gesta, ideoque levioribus superponenda sunt. Verbo sensum cludere, multo, si compositio patiatur, optimum est; in verbis enim sermonis vis est.

2 Ἥλιος.]

Digitized by Google

καὶ,

" [2] Ἠλιτόμην δ' ἀνόρεσε λιπῶν'

καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις. ἡγεῖται μὲν γὰρ ἐν τούτοις τὰ ὀνόματα, ἑπεῖναι δὲ τὰ ῥήματα. πιθανὸς ὁ λόγος, ἀλλ' ἐκ ἀληθὴς ἔδοξεν εἶναί μοι. Ἕτερα γὰρ παράσχοι' ἂν τις παραδείγματα παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ κείμενα, ἐναντίως συνηγμένα, ἢ ταῦτα συνήκαμεν, καλά τε οὐκ ἧττον καὶ πιθανά. Τίνα ἔν ἐστι ταῦτα;

" [3] Κλυθί μευ Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη.

καὶ,

" Ἔσπετε νῦν μοι, μοῦσαι, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι.

καὶ,

" Μῆνιν ἄειδε θεὰ, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος.

ἐν γὰρ τούτοις ἡγεῖται μὲν ῥήματα, ὑποτέτακται δὲ τὰ ὀνόματα· καὶ εὐθὺς ἂν αἰτιάσαιτο τὴν σύνταξιν αὐτῶν ὡς ἀηδῆ.

Ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ἄμεινον ἐδόκουν εἶναι τὰ ῥήματα πρότερα τάττειν τῶν ἐπιῤῥημάτων. ἐπειδὴ πρότερόν ἐστι τῇ φύσει τὸ ποιεῖν ἢ πάσχειν, [4] τῶν συνεδρευόντων αὐτοῖς· τρόπε λέγω, καὶ τόπε, καὶ χρόνε, καὶ τῶν παραπλησίων ἃ δὴ καὶ καλοῦμεν Ἐπιῤῥήματα· παραδείγμασι χρώμενος τούτοις·

" [5] Τύπτε δ' ἐπισχοφάδην· τῶν δὲ σθένος ὦρυτ' ἀεικής.

καὶ,

" Ἤριπε δ' ἐξοπίσω, ἀπὸ δὲ ψυχὴν ἐκάπυσσεν.

καὶ,

Ἐκλίνθη δ' ἐτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.

Ἐν

[2] Ἠλιτόμην.] Desumptus est hic versus ex initio Odyss. γ.

Ἠλιτόμην δ' ἀνόρεσε, λιπὼν περικαλλέα λίμνην,
Οὐρανὸν εἰς πολύχαλκον.

[3] Κλῦθι.] In vulgatis Homeri editionibus legitur κλῦθί μοι: minus bellè locus est Odyss. δ. Sequens versus exordium est Catalogi navium, Iliad. β. Tertius verò desumptus est Iliad. ω. ϒ. 486. *Sylburgius.* † Primus versus Κλῦθι μευ, occurrit etiam Iliad. ε. ϒ. 115. ut aliis locis ubi μοὶ legitur; at initio Iliadis, Κλῦθί μευ ἀείδουσά τε, θεὰ Χρύσην ἀμφιβεβήκας.

[4] Τῶν συνεδρευόντων.] Huic certæ stabilique sententiæ quæ fiunt conjuncta, explicabo brevi. *Cicero de Finibus.* At *poeta Venusinus*;

Semper

Digitized by Google

&c,

" *Sol undam exililit linquens.*

aliaque his ſimilia: hîc etenim præeunt nomina, ſequuntur verba. ratio hæc probabilis, at non vera, mihi viſa eſt. Alia ſiquidem exempla apud eundem poetam ſparſa, cujuſvis eſt oſtendere, quæ prorſus è contrario, atque hæc ſint ordinata, componuntur; nec ideo tamen aut minus pulcra, aut probabilia. Quænam ergo ſunt hæc:

" *Audi invicta Jovis magni me filia, Pallas.*

&c,

" *Dicite jam, Muſæ, cœleſtia tecta tenentes.*

&c,

" *Par ſuperis, memor eſto tui genitoris, Achille.*

His etenim locis præponuntur verba, nominibus ſubſequentibus; nec quiſquam tamen eorum ſtructuram, tanquam injucundam, poteſt incuſare.

Præterea melius etiam mihi videbatur, ut verba adverbiis præponerentur: ſiquidem ita à naturâ comparatum eſt, ut id, quod agit aut patitur, prius ſit aſſidentibus; *modum* dico, *locum*, *tempus*, & quæ his ſimilia, quæ nos Adverbia appellamus; atque hujuſmodi utebar exemplis:

" *Enſe ferit validè: vox horum indigna cietur.*

&c,

" *Lapſa cadit retro, vitamque exhalat in auras.*

&c,

" *Procidit oblique; manibuſque excuſſa feruntur*
" *Pocula.*

In

Semper in adjunctis, ævoque morabimur aptis.

[5] Τύνδε.] Occurrit hic verſus Iliad. φ. ϒ. 20. At in ν. ϒ. 413, pro τύνδε legitur κλιτύν. Sed utroque loco pro ὄρνυ' in vulgatis Homeri editt. ὄρνυ' ſcriptum habes: quod multo convenientius eſt; atque ita reponendum curavi; Sequens autem in χ. ϒ. 467. Animo derelinquitur Andromache, occiſo Hectore. Tertius ex Odyſſ. χ. ϒ. 17. Antinous ab Ulyſſe inter vinum, fagittâ confixus, in menſam procumbit.

[6] Βάλεν.

Digitized by Google

Ἐν ἅπασι γὰρ τέτοις ὕςερα τέτακται τῶν ῥημάτων τὰ ἐπιῤῥήματα. καὶ τῦτο πιθανὸν μὲ ὡς τὸ πρῶτον, ἐκ ἀληθὲς δὲ, ὡς ἐδὲ ἐκεῖνο. καὶ γὰρ δὴ καὶ ταῦτα παρὰ τῷ ποιητῇ ἐναντίως ἢ ἐκεῖνα εἴρηται.

" [6] Βόρυδον δὲ πέτονται ἐπ' ἄνθεσιν εἰαρινοῖσι.

καὶ,

" Σήμερον ἄνδρα φάος δε μολοςόκον Εἰλείθυια

" Ἐκφανεῖ.

Ἆρ' ἔν χείρω τι γέγονε τὰ ποιήματα, ὑπολαχθέντων ἐνταῦθα τοῖς ἐπιῤῥήμασι τῶν ῥημάτων; Ἔτι [7] καὶ τάδε ᾠόμην δεῖν μὴ παρέργως φυλάτειν, ὅπως τὰ πρότερα τοῖς χρόνοις, καὶ τῇ τάξει πρότερα λαμβάνηται. οἷά ἐςι ταυτί.

" [8] Αὖ ἔρυσαν μὲ πρῶτα, καὶ ἔσφαξαν, καὶ ἔδειραν.

καὶ,

" Λίγξε βιὸς, νευρὴ δὲ μέγ' ἴαχεν, ἄλτο δ' ὀϊςός.

καὶ,

" Σφαῖραν ἔπειτ' ἔῤῥιψε μετ' ἀμφίπολον βασιλεία,

" Ἀμφιπόλε μὲν ἅμαρτε, βαθείη δ' ἔμβαλε δίνη.

νὴ Δία, φαίη τις ἄν. ἔςι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ἐχ οὕτω συντεταγμένα ποιήματα, ἐδὲν ἧττον ἢ ταῦτα καλά.

" [9] Πλῆξεν ἀνασχόμενος σχίζῃ δρυὸς, ἣν λίπε κείων.

πρότερον γὰρ δήπε τὸ Ἐπαναπείνασθαι ἐςι τῇ Πλῆξαι. καὶ ἔτι, Ἤλασεν

[6] Βόρυδόν.] Desumptus est hic versus ex Iliad. ε. ϒ. 89. alter ex Iliad. τ. ϒ. 103.

[9] Καὶ τάδε.] Forsan rectiùs singulare τόδε, *hoc*. Sequenti certè versu convenientius legitur τῇ τάξει πρότερα λαμβάνηται: *ordine priora accipiantur*. Sylburgius. † Quam lectionem pro dandi casu πρότερα in contextum recepi, auctoritate etiam codicum tum Regii 1. tum Colbertini.

[8] Αὖ ἔρυσαν.] Sæpissimè occurrit Iliad. α. ϒ. 454, & ε. ϒ. 422. Versus sequens notissimus Iliad. δ, ϒ. 125. Tertius ex Odyss. ζ. desumptus est, ϒ. 115. edidi verò ex vulgatis Homeri editionibus; cùm ita Sylburgius exhibet:

Σφαῖραν ἔπειτ' ἔῤῥιψε μετ' ἀμφιπόλῳ βασιλείῃ.

Ἀμφιπόλῳ μὲν ἅμαρτε, βαθείῃ δ' ἔμβαλε δίνῃ.

Nausicaa cum virginibus pilâ ludens

Digitized by Google

In hiſce omnibus, poſteriùs ordinantur verbis adverbia. Et hoc etiam veriſimile videbatur, ut & illud ſuperius, non tamen verum, uti neque id erat; etenim à poetâ hæc eadem modo contrario ſunt dicta.

" *Vere racematim volitant per florea rura.*

&c,

" *Maturos hodie partus quæ curat, in auras*
" *Educet Lucina virum.*

Ecquid igitur deteriores ſunt hi verſus, in quibus verba ſunt adverbiis ſubjecta? Quinetiam diligenter hæc eſſe obſervanda exiſtimabam; ut quæ tempore priora ſint, priora etiam ordine & loco ſumantur: qualia ſunt hæc;

" *Flexa retro eſt cervix, jugulata; & tergora rapta.*

&c,

" *Dat ſtridorem arcus, nervus ſonat, acta ſagitta eſt.*

&c,

" *Deinde pilam miſit celerem regina puellæ,*
" *Nec tetigit tamen; æquoream projecit in undam.*

Certiſſimè per deos, dicet aliquis. Sunt tamen verſus quàm plurimi, nec eodem conſtructi ordine, qui dicendi venuſtate his nihil cedunt.

" *Percuſſit manibus ſublatis, ſtipite querno,*
" *Quem capiti impacto projecit vulnere porcæ.*

nam prius elevanda eſt manus, quàm poſſit ictus infligi. necnon illud, *Percutit*

dens deſcribitur. Hic luſus Φεννὶς appellabatur, (unde Tennis linguâ noſtrâ) quem Suidas ita exprimit; Παιδιὰ διὰ σφαίρας, ὀπηνίκα ἑτέρῳ περοδεικνῦνλες, εἶτα ἄλλῳ ἀφιᾶσι τὴν σφαῖραν, ὥσπερ φενακίζοντες. De quo ita Apollonius, 4to *Argon.* ϒ. 951:

Σφαίρῃ ἀθύρεσκον περιηγέϊ, τὴν μὲν ἔπειτα
Ἄλλη ὑπ' ἐξ ἄλλης δέχεσθαι, κ) ἐς ἠέρα πέμπειν
Ὑψι μάλα χερνίην· ἡ δ' ἔπετο φίλη παλάμῃσι ἔδεσι.

9 Πλῆξεν.] Pro πλῆξιν ἀιασχόμενον, Antiquitatum Romanarum lib. 7, pag. 476, legi Κόψε δ' ἀπαρχόμενον, adnotavi: participium ἀιασχόμενον agnoſcit etiam Euſtathius, & interpretatur ἀναλίσκας. *Sylburg.*

Ibid. Πλῆξεν.] Verſus deſumptus ex Odyſſ. ξ. quem duobus verſiculis Latinum feci. agitur de Eumæo ſuem mactante. At apud codices Reg. 1. & Colb. alia occurrit lectio, κάλλιπε πείον.

Digitized by Google

" Ἤλασεν ἅλχι ϛαὺς, πέλεκυς δ' ἀπέκοψε τένοντας
" Ἀυχενίους.

πρῶτον γὰρ δή πϖ προσήκει [10] τῷ μέλλονλι τ πέλεκυν ἐμβάλλειν εἰς τοὺς τένοντας τὸ ταύρϖ, τὸ ϛῆναι αὐτοῦ πλησίον. Ἔτι πρὸς τύτοις κ ἠξίϖν τὰ μ ὀνομαλικὰ προλάτ]ειν τῶν ἐπιθέτων· τὰ δὲ προσηϛορικὰ τῶν ὀνομαλικῶν· τὰς δὲ ἀνωνυμίας τῶν προσηϛορικῶν· ἔν τε τοῖς ῥήμασι φυλάτ]ειν, ἵνα τὰ ὀρθὰ τῶν ἐϛεκλιμένων ἡγῆται, κ τὰ παρεμφαλικὰ τῶν ἀπαρεμφάτων, κ ἄλλα τοιαῦτα πολλά. Πάνλα δὲ ταῦτα διεσάλευσεν ἡ πεῖρα, κ τῦ μηδενὸς ἄξια ἀπέφηνε. τὸ μ γὰρ ἐκ τύτων ἐγίνε]ο, κ τῶν ὁμοίων αὐτοῖς, ἡδεῖα ἡ σύνθεσις κ καλή, τὸ δὲ ἐκ τῶν μὴ τοιύτων, ἀλλ' ἐναν]ίων. Διὰ ταύτας μ δὴ τὰς αἰτίας τῆς θεωρίας ἀπέϛην. Ἐμνήσθην δὲ αὐτῶν κ νῦν, ἐχ ὡς σπεδῆς ἀξίων· κ τὰς διαλεκ]ικὰς παρεθέμην τέχνας, [11] οὐχ ὡς ἀναγκαίας, ἀλλ' ἵνα μηδεὶς δοκῶν ἔχειν τὶ αὐτὰς χρήσιμον εἰς τὴν παρῦσαν θεωρίαν, περὶ πολλῦ ποιῆται εἰδέναι, θηρευθεὶς [12] ταῖς ἐπιϛραφαῖς τῶν πραγμαλειῶν ὁμοιότη]ά τινα ἐχέσαις, κ [13] τῇ δόξῃ τῶν συνλαξαμένων αὐτάς.

[14] Ἐπάνειμι δὲ ἐπὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς ὑπόθεσιν, ἀφ' ἧς εἰς

Sequens occurrit verſus Odyſſ. γ, non longè à fine. Thraſymedes, Neſtoris filius, ſacra facturus, taurum ſecuri ferit.

[10] Τῷ μέλλονλι.] Euripidem in *Telepho* reſpexiſſe videatur;

Ἀγάμεμνον, οὐδ', εἰ πέλεκυν ἐν χεροῖν ἔχων,
Μέλλοι τὶς εἰς τραχήλου ἐμβαλεῖν ἐμὸν,
Σιγήσομαι, δίκαιά γ' αἰλιεῖν ἔχων.

[11] Οὐχ ὡς ἀναγκαίας.] Ad inſtitutam hanc ſcriptionem de vocabulis ordinandis, & orationis Structurâ, nihil conducit *Dialectice*; quam etiam in ſecundo de Oratore apud Ciceronem dimittit Antonius: ut *quæ in excogitandis argumentis muta nimium ſit, in judicandis nimium laquax.* Eandem quoque araneorum telæ, teſte Stobæo, comparabat Ariſto Chius; Ἀρίϛων τὰς λόγους τῶν Διαλεκ]ικῶν τοῖς τῶν ἀραχνίων ὑφάσμασιν ἔλεγεν, οὐδὲν μὲν χρησίμους, λίαν δὲ τεχνικούς. Eſt tamen oratori neceſſaria; quippe quæ genus & ſpeciem cujuſque rei quærit, definiendo explicat, in partes

Digitized by Google

" *Pervutit ipse adstans propiùs, nervosque securis*
" *Cervici abscindit.*

primum scilicet illi, qui securim in tauri tendones immissurus est, ut propius adstet, necesse est. Volui præterea, ut substantiva præponerentur adjectivis, appellativa substantivis, appellativis pronomina: in verbis etiam putavi observandum, ut tempora præsentia derivatis præirent, modi indicativi infinitivis, & cætera hujusmodi quàm plurima. Hæc verò omnia ipsa labefecit experientia, ac nullius esse momenti declaravit. Nam ex hâc modò similique verborum constructione, jucunda proficiscitur & pulcra compositio; modò ex diversâ penitus et contrariâ. Propterea ob has causas, disciplinæ hujus contemplatione absistebam. Quorum ipse nunc etiam mentionem feci, non eò quidem, tanquam alicujus essent ponderis; artesque adhibui dialecticas, non tamen argumento quasi ducerem necessarias; sed ne quis, utile esse aliquid in iis suspicatus, quod ad præsentem hanc disciplinam conducat, multum ad eas intelligendas laboret, titulis librorum quorundam deceptus, similitudinem quandam præ se ferentium, aut eorum adeò auctoritate, qui istos composuerint.

Ad eam jam revertor quæstionem, à quâ ad hæc dicenda-

fum

partes distribuit: judicat quæ vera, quæ falsa sint: quæ consequentia, quæ repugnantia videt; ambigua distinguit.

[12] Τοῖς ἐπιξηφοῦσι.] Cujusmodi multas apud Laertium in vitâ Chrysippi reperies; Περὶ Λέξεων, πρὸς Σωσιγένην καὶ Ἀλέξανδρον, ἃ. Περὶ στοιχείων τῆς λέξεως, πρὸς Νικίαν, αἱ. Περὶ τῆς καλᾶς τὰς λέξεις ἀνωμαλίας, πρὸς Διώνα, ᾱ. Pari ferè modo & Cicero de Oratore lib. 2do: *In philosophos vestros si quando incidi, deceptus Indicibus librorum, quòd sunt ferè inscripti de rebus notis & illustribus.*

[13] Τῇ δόξῃ τῶν Ζηνωνείων.] Zenonis scilicet Eleatæ, dialectices inventoris; & in primis Chrysippi, qui magnam ob artes dialecticas sui nominis famam reliquerat.

[14] Ἐπάνειμι.] Locum, unde huc declinavit, Sectione quartâ consule; Τοῖς μὲν οὖν ἀρχαίοις. *Sed unde huc digressa est, eodem redeat oratio.* Cicero de Divinatione. Paulo infrà pro decomposito Ζυνεξευρεῖν Reg. 1. & Colb. ἐξευρεῖν legunt.

[1] Δοκεῖ

Τοῖς ἀρχαίοις πολλὴ ἦν πρόνοια τῆς Συνθέσεως.

εἰς ταῦτα ἐξέβην· ὅτι πολλὴ πρόνοια τοῖς ἀρχαίοις ἦν, καὶ ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσι, φιλοσόφοις τε καὶ ῥήτορσι τῆς ἰδέας ταύτης· καὶ ὅτε τὰ ὀνόματα τοῖς ὀνόμασιν, ὅτε τὰ κῶλα τοῖς κώλοις, ὅτε τὰς περιόδους ἀλλήλαις εἰκῇ συνάπτειν ὤοντο δεῖν· τέχνη δέ τις ἦν παρ' αὐτοῖς καὶ θεωρήματα, οἷς χρώμενοι συνετίθεσαν εὖ. Τίνα δὲ ἦν τὰ θεωρήματα ταῦτα πειράσομαι διδάσκειν, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, ὅσα μοι δύναμις ἐγένετο συνεξευρεῖν· ἐχ ἅπαντα λέγων, ἀλλ' αὐτὰ τὰ ἀναγκαιότατα.

ΤΜΗΜΑ ε'.

Τῆς Συνθετικῆς ἐπιστήμης ἔργα τρία.

Δοκεῖ [1] μοι τῆς συνθετικῆς ἐπιστήμης τρία ἔργα εἶναι· ἓν μὲν, ἰδεῖν τί μετὰ τίνος ἁρμοττόμενον, πέφυκε καλὴν καὶ ἡδεῖαν [2] ἀναλήψεσθαι συζυγίαν· ἕτερον δὲ, γνῶναι τῶν ἁρμόττεσθαι μελλόντων πρὸς ἄλληλα, πῶς ἂν ἕκαστον σχηματισθὲν κρεῖττον φαίνεσθαι ποιήσειε τὴν ἁρμονίαν· τρίτον δὲ, τί δεῖται μεταskευῆς τῶν λαμβανομένων, ἀφαιρέσεως λέγω καὶ προσθήκης, καὶ ἀλλοιώσεως, γνῶναί τε πῶς καὶ πρὸς τὴν μέλλουσαν χρείαν οἰκείως ἐξεργάσασθαι. Τί δὲ τούτων ἕκαστον δύναται, σαφέστερον ἐρῶ, χρησάμενος εἴκοσι τῶν [3] δημιουργικῶν τεχνῶν τισιν, ἃς ἅπαντες ἴσασιν· Οἰκοδομικῇ λέγω, καὶ [4] Ναυπηγικῇ, καὶ ταῖς παραπλησίαις. Ὅ τε γὰρ οἰκοδόμος, ὅταν πορίσηται τὴν ὕλην, ἐξ ἧς μέλλει καταskευάζειν τὴν οἰκίαν, λίθους, καὶ ξύλα, καὶ κέραμον, καὶ τἆλλα πάντα, συλλί-

[1] Δοκεῖ μοι.] Wolfius legit, δοκεῖ δή μοι. *Sylburg.* † Initio prioris Sect. Ἐδόκει δή μοι; infrà tamen Sect. 10: δοκεῖ δέ μοι. Atque ita sententiam repræsentavi, ne insuavis videretur.

[2] Ἀναλήψεσθαι.] Pro quo codices Reg. 2. & Colb. λήψεσθαι legunt, quæ vox paulo infrà occurrit; & mox Reg. 1. & Colb. καταskευῆς pro μεταskευῆς, sed paucis interjectis idem invenies vocabulum.

[3] Δημιο-

sum digressus: Antiquos scilicet, & poetas & rerum gestarum scriptores, tam philosophos quàm oratores, multum in hâc eloquentiæ parte curæ adhibuisse. Illi etenim nec verba verbis, nec membris membra, nec periodos temerè inter se committendas esse censuerunt. Erat autem iis quædam ars, & præcepta, quorum ope ac beneficio, pulcrâ utebantur compositione. Quæ autem hæc fuerint præcepta, quantum potero pro facultate solertiæ meæ in his rebus inquirendis, edocere conabor; nec tamen dicam omnia, sed quæ maximè sint necessaria.

Antiqui magnam Structuræ orationis habuerunt curam.

SECTIO VI.

Tria esse, quæ ad facultatem struendæ orationis potissimum spectant.

TRIA sunt, ut mihi quidem videtur, quæ spectant ad facultatem struendæ orationis: primò advertendum esse, cui quid connexum pulcram soleat accipere & jucundam collocationem: secundò sciendum, quo pacto eorum singula quæ sunt componenda, novâ conformatione efficiant, ut præstantior junctura orationis videatur: tertiò, paratis vocabulis, eorum quænam aliqua indigeant mutatione; sive ea ablatio sit, sive appositio, sive denique in aliam quamlibet formam traductio; necnon ad rem præsentem quibus modis aptissimè singula elaborentur. Quam verò potestatem eorum unumquodque habeat, à me apertiùs dicetur, adductis ad hæc illustranda quarundam artium vulgarium exemplis, quæ satis omnibus sunt notæ; domorum struendarum, naviumque scientiam dico, & quæ sunt istiusmodi. Nam cum ædificatori præsto est materia, ex quâ domum oporteat struere,

3 Δημιεργῶν.] Idem Wolfius mavult δημιεργικῶν. *Sylburg.*

Ibid. Δημιεργικῶν.] Wolfii conjecturam in contextu reformando secutus sum, ut quæ sit certissima, & mox ναυπηγικῇ admisi, emendante Sylburgio.

4 Ναυλικῆ.] Pro ναυλικῇ vereor ne auctor scripserit ναυπηγικῇ, ut conjicere licet è sequentibus; ὅ τε ναυπηγός. *Sylburg.*

5 Ἐπὶ

Digitized by Google

συνλίθησιν ἐκ τέτων ἤδη τὸ ἔργον, τρία ταῦτα πραγμαλευόμενον· ποίῳ δεῖ λίθῳ τε καὶ ξύλῳ καὶ πλίνθῳ ποῖον ἁρμόσαι λίθον ἢ ξύλον ἢ πλίνθον· ἔπειλα, πῶς τῶν ἁρμοζομένων ἕκαςον, καὶ [5] ἐπὶ ποίας πλευρᾶς ἑδρᾶσαι· καὶ τρίτον, εἴ τι δύσεδρόν ἐςιν, ἀποκρῦσαι καὶ περικόψαι, καὶ αὐτὸ τῦτο εὔεδρον ποιῆσαι. ὁ τε ναυπηγὸς τὰ αὐτὰ ταῦτα πραγμαλεύελαι δή.

Παραπλήσιά φημι δεῖν ποιεῖν καὶ τοὺς μέλλονλας εὖ συνθήσειν τὰ τῆ λόγε μόρια. πρῶτον μὲν, σκοπεῖν ποῖον ὄνομα ἢ ῥῆμα, ἢ τῶν ἄλλων τὶ μορίων ποίῳ συνλαχθὲν, ἐπιτηδείως ἔςαι κείμενον, καὶ πῶς ἐκ ἄμεινον· ἐ γὰρ δὴ πάντα γε μελὰ πάντων τιθέμενα, [6] ὁμοίως πέφυκε διαλιθέναι τὰς ἀκοάς· ἔπειλα διακρίνειν, πῶς σχημαλισθὲν τόνομα ἢ τὸ ῥῆμα, ἢ τῶν ἄλλων ὁτιδήποτε, χαριέςερον ἱδρυνθήσελαι καὶ [7] πότερον ἐνικῶς ἢ πληθυντικῶς λαμβανόμενα, κρείττω λήψελαι συζυγίαν· καὶ πότερον καλὰ τὴν ὀρθὴν ἐκφερόμενα πῶσιν, ἢ καλὰ τῶν πλαγίων τινά· καὶ εἴ τινα πέφυκεν ἐξ ἀρσενικῶν γίνεσθαι θηλυκὰ, ἢ ἐκ θηλυκῶν ἀρσενικὰ, ἢ ἀδέτερα, ἐκ τέτων πῶς ἂν ἄμεινον σχηματισθείη, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. Ἐπὶ δὲ τῶν ῥημάτων, πότερα κρείττονα ἔςαι λαμβανόμενα τὰ ὀρθὰ ἢ τὰ ὑπτια· καὶ καλὰ ποίας ἐκπλίσεις ἐκφερόμενα, ἃς δή τινες πῶσεις ῥημαλικὰς καλῦσι, κραλίςην ἕδραν λήψελαι· καὶ ποίας παρεμφαίνοντα διαφορὰς χρόνων, καὶ εἴ τινα τοῖς ῥήμασιν ἄλλα παρακολυθεῖν πέφυκε. Τὰ δὲ αὐτὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῆ λόγε μερῶν φυλακλέον, ἵνα μὴ καθ' ἓν ἕκαςον λέγω. Ἐπὶ δὲ τέτοις τὰ ληφθέντα διὰ-

[5] Ἐπὶ ποίας.] Malet fortasse quispiam singulariter, ἐπὶ ποίας πλευρᾶς ἑδρᾶσαι. *Idem.* † Ita reposui pro plurali πλευράς. Mox etiam in codicibus Reg. 1. & Colb. pro εὐεδρον habes ἑδραῖον, quod præterire nolui.

[6] Ὁμοίως.] Vide quæ annotavit Sylburgius ad initium Sectionis duodecimæ.

[7] Πότερον ἐνικῶς.] Ita Virgilius partim invidiæ augendæ gratiâ, partim orationis ornandæ, ad numerum pluralem transfit, lib.

ſtruere, lapides, ligna, tegulæ, ac id genus alia; opus demum ex his conſtituit, hæc tria ſedulò animadvertens: quali nempe cum lapide, ligno, vel latere, qualem deceat lapidem, quale lignum, aut laterem componere: eorum deinde unumquodque, quæ ita aptantur, quo modo oporteat, & quo in latere collocare: tertiò, locari ſi quid non eſt adeò habile, frangendo recidendoque id effingere, dum loco ſuo aptum evadat. Quæ etiam à naupego ſtudiosè obſervantur.

His etiam ſimilia ab iis eſſe præſtanda dico, quibus curæ eſt, ut orationis partes rotundiori formâ componantur. Primum itaque eorum eſt videre, quale nomen aut verbum, aut cæterorum pars alia, quali conjuncta ſcitè ponatur, ita ut nihil ſuprà: (neque enim eſt, ut omnia temerè omnibus appoſita, noſtras pari modo adficiant aures) deinde dijudicare, quo modo nomen aliquod conformatum, aut verbum, aut alia pars quæpiam orationis venuſtius collocetur: numero utrum ſingulari accepta an plurali, meliorem obtineant ſtructuram; rectóne an obliquo caſu prolata; ſi qua etiam ex maſculinis ſoleant in fœminina tranſire, aut ex fœmininis in maſculina, vel neutra, atque inde præſtantiori conformatione effingantur; & cætera his ſimilia. In verbis etiam, rectáne an ſupina uſui ſint commodiora; tum quibus Modis prolata, (quos nonnulli verborum Caſus appellant) optimam ſedem habeant; quas tandem temporum differentias indicantia; ac ſi quid aliud ulterius ſit, quod verbis ſoleat accidere. Hæc verò in cæteris quoque orationis partibus ſunt obſervanda, ne mihi de ſingulis neceſſe ſit dicere. Præterea quæ ſumuntur vocabula, diſcernant ea oportet, ſi quod ex iis aut nomen aut verbum mutatione

lib. 2. Æneid. *Vos aræ, enſeſque nefandi, Quos fugi.* Idem, ne faceret ὁμοιόλιξον, maſculino genere uſus eſt:

Cum canibus timidi venient ad pocula damæ.

Pauci quidem inter Græcos Latinoſque ſcriptores aut ſimiliter deſinentia, aut plura eodem modo declinata, conjungunt vocabula.

Sed hoc loco quod notatu dignum, multa addunt & Reg. 1. & Colb. nec ea à re aliena. Καὶ πρὸς τὰ ὑποκείμενα περιπωδιτέαν. λέγω δὲ ἐπὶ μὲν τῶν ὀνομάτων, πότερον ἐνικῶς. Pro maſculino ipſe περιπωδιτέαν dedi, ut cum ſubſtantivo ζυζυγίαν copuletur.

Digitized by Google

διακρίνειν, εἴ τι δεῖ μεταστευῆς ὄνομα ἢ ῥῆμα, ὡς ἂν [8] ἐναρμονιώτερόν τε καὶ εὐεδρότερον γένοιτο.

Τοῦτο τὸ στοιχεῖον ἐν μὲν ποιητικῇ ταπεινότερόν ἐστιν, ἐν δὲ λόγοις πεζοῖς [9] σπανιώτερον· γίνεσθαι δὲ καὶ ἐν τούτοις "ἐφ' ὅποσον ἂν ἐγχωρῇ. Ὅ τε γὰρ λέγων, — [10] Εἰς τέλος τὸν "τ' ἀγῶνα, προσέθεικέ τι τῇ ἀνταγωνυμίᾳ γράμμα, τῆς συν- "θέσεως στοχαζόμενος. ἄρτιον γὰρ ἦν, Εἰς τοῦτον τ' ἀγῶνα, "εἰπεῖν. Καὶ πάλιν ὁ λέγων, Καλλιδὼν Νεοπτόλεμον τ' "ὑποκριτὴν, τῇ προθέσει παρεύξηκε τὸ νόημα· τὸ γὰρ, Ἰδῶν, "ἀπέχρη. Ὅ τε γράφων, — Μήτ' ἰδίας ἔχθρας μηδημιᾶς "ἕνεκ' [11] ἤκειν· ταῖς συναλοιφαῖς ἠλάττωκε [12] μόρια τοῦ λόγου, καὶ παρακέκρουκέ τινα τῶν γραμμάτων. [13] καὶ τὸ Ἐποίησεν, ἀντὶ τοῦ Ἐποίησε λέγων, χωρὶς τοῦ ν· καὶ Ἔγραψε, ἀντὶ τοῦ Ἔγραψεν, λέγων· καὶ Ἀφαιρήσομαι, ἀντὶ τοῦ Ἀφαιρεθήσομαι, καὶ πάντα τοιαῦτα· ὅ τε Χωροφιλῆσαι λέγων τὸ Φιλοχωρῆσαι, καὶ Λελύσθαι λέγων τὸ Λυθήσεσθαι, καὶ τὰ τοιαῦτα τρόπα, μεταστευάζει τὰς λέξεις, ἵνα αὐτῷ γένοιντο ἁρμοσθεῖσαι καλλίους καὶ ἐπιηδειότεραι.

ΤΜΗΜΑ

[8] Ἐναρμονιώτερον.] Pro ἐναρμονιώτερον, malet fortasse quispiam εὐαρμονιώτερον, ut mox sequitur εὐεδρότερον. *Sylburg.*

[9] Σπανιώτερον.] Levem mutationem feci, novâ interpunctione adhibitâ. Antea legebatur, ut puto, minus concinnè; ἐν δὲ λόγοις πεζοῖς σπανιώτερον γίνεσθαί τε, καὶ ἐν τούτοις ἐφ' ὅποσον ἂν ἐγχωρῇ.

[10] Εἰς τέλος.] Locus desumptus est ex initio orationis Demosth. περὶ Στεφάνου. idem etiam paulo post, Περὶ τούτων δ' ὅλῳ τέλει τῷ ἀγῶνι. Vide Fabium, lib. 9. cap. 4. Utrum volet sumat compositio, *Vitavisse*, vel *Vitasse*: *Deprehendere*, vel *Deprendere*.

[11] Ἤκειν.] Pro corrupto εἶκειν, ex Demosthene reposui ἤκειν. Hunc locum fusè examinat Dionysius Sect. 25. est autem desumptus ex initio orationis adversus Aristocratem.

[12] Μόρια.]

tione aliquâ indigeat, quò jucundiùs in oratione & æquabiliùs collocetur.

Hujus quidem elementi in poeticâ frequentior occurrit usus, in solutâ verò oratione rarior; quatenus scilicet licuerit. " Nam qui, Εἰς τελοῦ τὸν ἀγῶνα, *ad hanc ipsam contentionem*, dixit, unam deditâ operâ pronomini appositi literam, structuræ " ratione habitâ: integrum enim esset, Εἰς τοῦτον τὸν ἀγῶνα, " *ad hanc contentionem*, dixisse. Rursum quum scribit, Καλιδὼν " Νεοπτόλεμον τὸν ὑποκριτὴν, *aspecto Neoptolemo histrione*, verbum appositione auxit; etenim per se, Ἰδὼν *viso*, sufficeret. Et " qui illud scripsit, Μήτ' ἰδίας ἔχθρας μηδεμιᾶς ἕνεκ' ἦκειν, *Nec propriæ simultatis ullius gratiâ me descendere*, duplici vocalium elisione contraxit orationis partes, & quasdam propria de sede literas depulit. Et qui Ἐποίησεν pro Ἐποίησε, cum ν dicit: Ἔξραψε pro Ἔξραψεν; & Ἀφαιρήσομαι pro Ἀφαιρεθήσομαι, & quæ his similia. sic qui Χωροφιλῆσαι eodem usurpat sensu, quo Φιλοχωρῆσαι, *loci alicujus magno teneri amore*; & Λελύσεται quo Λυθήσεται, ac alia hujusmodi: eo fine dictiones ille conformat, ut suo quæque loco positæ, ornatiores inde sibi atque habiliores evadant.

SECTIO

[12] Ἠλάτλωκε μόρια.] Formatur ab ἐλατλόω *imminuo*. sed τὰ articulus ante μόρια, ut arbitror, è contextu excidit. Appositè Demetrius Sect. 184. Κἂν μέλροιδὴ δὲ ᾖ, τὴν αὐτὴν ποιήσει χάριν. λανθανόντως δέ τοι παραδύεται ἡ ἐκ τῆς τοιαύτης ἡδονῆς χάρις. Hîc enim carmen habes elegiacum, si unam in fine addideris syllabam.

[13] Καὶ τὸ, Ἐποίησεν] Locus hic triplici metaplasmo, mutatione, additione, & transpositione, sic videtur interpolandus: Καὶ ὁ Ἐποίησεν ἀντὶ τῦ ἐποίησε λέγων, μετὰ τῦ ν. Καὶ Ἔξραψε ἀντὶ τῦ Ἔξραψεν, χωρὶς τῦ ν. Καὶ Ἀφαιρ. ut scilicet omnia hæc nominativa referantur ad unum verbum μετασκευάζει, quod sequitur. *Sylburg.* † Aliter codex Colb. Καὶ ὅ τε ἐποίησε, ἀντὶ τῦ ἐποίησεν, λέγων.

[1] Καὶ

ΤΜΗΜΑ ζ.

Τῶν κώλων ἁρμογή, ἡ δευτέρα τῆς συνθετικῆς ἐπιστήμης θεωρία.

ΜΙΑ μὲν δὴ θεωρία τῆς συνθετικῆς ἐπιστήμης, ἡ περὶ αὐτὰ τὰ πρῶτα μόρια καὶ στοιχεῖα τῆς λέξεως· ἑτέρα δέ, ὥσπερ καὶ [1] κατ' ἀρχὰς ἔφαμεν, ἡ περὶ τοὺς καλουμένους κώλα, ποικιλωτέρας τε θεωμένη πραγματείας καὶ μείζονος, ὑπὲρ ἧς αὐτίκα δὴ πειράσομαι λέγειν, ὡς ἔχω γνώμης. Καὶ γὰρ ταῦτα ἁρμόσαι πρὸς ἄλληλα δεῖ, ὡς οἰκεῖα φαίνεσθαι καὶ φίλα· καὶ σχηματίσαι ὡς ἂν ἐνδέχηται κράτιστα, προσκαταστευάσαι τε, εἴ πῃ τι δέοι, μειώσει καὶ πλεονασμῷ, καὶ εἰ δή τινα ἄλλην καταστευὴν δέχεσθαι τὰ κῶλα· τούτων δὲ ἕκαστον ἡ πεῖρα αὐτὴ διδάσκει. Πολλάκις γὰρ τυχὸν μὲν τὸ κῶλον τόδε προσεθὲν, ἢ ἐπὶ τόδε τεθὲν, εὐσταμίαν τινὰ ἐμφαίνει καὶ εὐρυθμότητα· ἑτέραν δέ τινα συζυγίαν λαβὸν, ἄχαρι φαίνεται καὶ ἄσημον. Ὃ δὲ λέγω, σαφέστερον ἔσται, εἴ τις αὐτὸ ἐπὶ παραδείγματος ἴδοι. Ἔστι δή τις παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ λέξις ἐν τῇ Πλαταιέων δημηγορίᾳ πάνυ χαριέντως συγκειμένη, καὶ μετὰ πάθους, ἥδε·

"Ὑμεῖς τε, ὦ Λακεδαιμόνιοι, ἡ μόνη ἐλπὶς, [2] δέδιμεν "μὴ ἀ βέβαιοι ἦτε.

Φέρε δέ τις λύσας τὴν συζυγίαν ταύτην, μεθαρμοσάτω τὰ κῶλα ὅτως·

"Ὑμεῖς τε, ὦ Λακεδαιμόνιοι, δέδιμεν μὴ ἀ βέβαιοι "ἦτε, ἡ μόνη ἐλπίς.

ἆρ' ἔτι μένει τοῦτον τὸν τρόπον ἡρμοσμένων τῶν κώλων, ἡ αὐτὴ

[1] Καθ' ἀρχάς.] Locum secundæ Sect. indicat: Ἔστι δὲ τῆς συνθέσεως εἴδη. Sed præcedentem particulam δὲ post ἑτέρα, nec codex Reg. 1. nec Colb. agnoscunt.

[2] Δίδιμεν.]

Digitized by Google

SECTIO VII.

Membrorum compositio; secunda in arte struendæ orationis contemplatio.

HÆC itaque prima est commentatio, quæ ad facultatem componendi pertinet; quæ quidem primas circa partes atque elementa versatur orationis: Altera verò, ut initio dixi, in membris (ita enim vocantur) occupata, fusiorem multo plenioremque tractatum requirit; de qua tamen quæ sit animi mei sententia, jam aggrediar proferre. Hæc etenim inter se ita sunt connectenda, ut cognata videantur & amica: deinde, quantum fieri potest, modo sunt præstantissimo conformanda, adornandaque, sicubi opus fuerit, minuendo augendoque, ac si quem alium apparatum admittant membra: quæ singula, ipsa nos docet experientia. Fit enim sæpe, ut hoc illi membrum præpositum, aut subjectum, quiddam sonet rotundius, ac præ se ferat gravitatem; sin aliam accipiat junctúram, ingratum prorsus videatur atque ignobile. Id quod dico, dilucidiùs apparebit, si quis in exemplo idem hoc intuitus fuerit. Est quædam apud Thucydidem in concione Plataensium oratio, eleganter admodum constructa & plena affectûs, nempe hæc:

" *Quinetiam, Lacedæmonii, veremur ne vos, unica spes nostra,*
" *parum constantes sitis.*

Age verò, hanc si quis constructionem solvat, & membra sic componat,

" *Quinetiam, Lacedæmonii, veremur ne vos parum constantes*
" *sitis, unica spes nostra.*

num adhuc eadem manebit gratia, idem etiam affectus, hoc modo

[a] Δέδιμεν.] In vulgatis exemplaribus est δεδίαμεν. Ego cum Stephano δέδιμεν reposui è Thucydidis exemplaribus: apud quem locus extat lib. 3. p. 102. *Sylburg.*

† Edit. Oxon. p. 181. Sect. ζ.

Digitized by Google

αὐτὴ χάρις, ἢ τὸ αὐτὸ πάθος; οὐδεὶς ἂν εἴποι. Τί δαὶ εἰ τὴν Δημοθένους λέξιν ταύτην,

" [3] Τὸ λαβεῖν ἔν τα διδόμενα ὁμολογῶν ἔννομον εἶναι,
" τὸ τέτων χάριν ἀποδῦναι, [4] παρανόμων γράφῃ;
εἶ λύσας τις, καὶ μεταθεὶς τὰ κῶλα τέτον τ τρόπον ἐξενέγκαι,

" Ὁμολογῶν οὖν ἔννομον εἶναι τὸ λαβεῖν τὰ διδόμενα,
" παρανόμων γράφῃ τὸ τέτων χάριν ἀποδῦναι;
[5] ἆρ' ὁμοίως ἔσαι δικανικὴ καὶ προγύλη; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι.

[3] Τὸ λαβεῖν.] Sumpta hæc ex Demosthenis oratione Περὶ Στεφάνου, Sect. λς'. Οὐκοῦν ἃ μὲν ἐπράξαμεν, ταῦτ' ἐστὶν ὧν οὐδὲν ζημιοῦμαι· ἃ δὲ φησιν ὁ Βελιὰρ δεῖν ἀντὶ τούτων γενέσθαί μοι, ταῦτ' ἐσθ' ἃ διώκεις. Τὸ λαβεῖν ἓν: ita se habet contextus. Sed notanda est εἰ particula, quæ bis in eâdem sententiâ, perspicuitatis scilicet

ΤΜΗΜΑ ή.

Τῶν κώλων, καὶ λέξεων σχηματισμός.

Ἡ Μὲν δὴ περὶ τὴν ἁρμογὴν τῶν κώλων θεωρία τοιαύτη· ἡ δὲ περὶ τ σχηματισμὸν ποία πή; [1] Οὐκ ἔστιν εἰς τρόπος τῆς ἐκφορᾶς τῶν ὀνομάτων· ἀλλὰ τὸ μὲν ὡς ἀποφαινόμενοι λέγομεν, τὰ δὲ ὡς διαπορῦντες, τὰ δὲ ὡς πυνθανόμενοι τὰ δὲ ὡς εὐχόμενοι, τὰ δὲ ὡς ἐπιτάττοντες, τὰ δὲ ὡς ὑποτιθέμενοι, τὰ δὲ ἄλλως πως σχηματίζοντες· οἷς ἀκολούθως καὶ τὴν λέξιν πειρώμεθα σχηματίζειν.

[1] Οὐκ ἔστιν εἷς τρόπος.] Quintilianus lib. 6. cap. 3. *Figuras quoque mentis, quæ σχήματα διανοίας dicuntur, res eadem recipit omnes, in quas nonnulli diviserunt species dictorum. Nam & interrogamus & dubitamus, & affirmamus, & minamur, & optamus quædam ut miserantis, & quædam ut irascentis.* (leg. miserantes, irascentes.) Vide etiam quæ habet Cicero ad finem lib. 3. de Orat. *Omnis enim motus animi suum quendam à naturâ habet vultum,* &

Digitized by Google

modo membris dispositis? nemo id dixerit. Quin igitur hanc si Demosthenis quoque locutionem,

" *Beneficia igitur accipere legitimum esse confiteris; gratiasque* " *ob accepta rependere, id quasi legibus contrarium reprehendis?*

si quis immutaverit, & transpositis membris hoc modo protulerit,

" *Confiteris igitur legitimum esse accipere beneficia; & quasi* " *legibus id esset contrarium, reprehendis gratias ob accepta repen-* " *dere?*

num rebus erit forensibus æquè apta, æquè contorta? equidem non arbitror.

licet gratiâ, occurrit: Τί δαὶ Εἰ τὴν Δημοσθένης — & mox, Εἰ λύσας. Posui etiam ex Demosthene notam interrogationis.

[4] Παρανόμων.] Reg. 1. παρὰ νόμον passim. *Hudsonus.*

[5] Ἆρ' ὁμοίως.[Οὐχ ὁμοίως ἴσως δικανικὴ ἢ τοιγύλη ἡ παρίσωσις. Reg. 2.

SECTIO VIII.

Membrorum, ac dictionis conformatio.

AC hujusmodi ea quidem est disciplina, quæ membris aptandis occupatur; qualis verò ista, quæ in eorundem conformatione versatur? Non unus est dictionum proferendarum modus; nam quædam declarantes eloquimur, quædam dubitantes; alia interrogantes, alia precantes; hæc præcipientes, illa pro concesso sumentes dicimus, alia porrò aliis exprimentes figuris gestibusque; quibus ut aptam habeat oratio conformationem, operam damus. Multæ autem figu-

ræ

& sonum, & gestum: totumque corpus hominis, & ejus omnis vultus omnesque voces, ut nervi in fidibus, ita sonant, ut à motu animi quoque sunt pulsæ. Et quæ sequuntur. Est autem notissimum, Ciceronem cum Roscio histrione solitum fuisse decertare, uter pluribus modis eandem sententiam variaret; alter verbis, alter verò figuratis gestibus.

Articulum τῆς ante ἐμφορᾶς non exhibent Reg. 1. et Colb.

[2] Καὶ

μαλίζειν. Πολλοὶ δὲ δή τε [2] σχηματισμοὶ καὶ τῆς λέξεως εἰσιν, ὥσπερ [2] καὶ τῆς διανοίας· ὃς ἔχ οἷόν τε κεφαλαιωδῶς περιλαβεῖν· ἴσως δὲ καὶ ἄπειροι, περὶ ὧν πολὺς ὁ λόγος, καὶ βαθεῖα ἡ θεωρία. Οὐ δὴ τὸ αὐτὸ δύναται ποιεῖν, τὸ αὐτὸ κῶλον ἔτω σχηματίσθεν, ἢ ἔτως. ἐρῶ δὲ ἐπὶ παραδείγματος. Εἰ τοῦτον ἐξήνεγκε τὸν τρόπον ὁ Δημοσθένης τὴν λέξιν ταύτην,

"Ταῦτα εἰπὼν ἔγραψα, γράψας δ' ἐπρέσβευσα, πρεσ-
"βεύσας δ' ἔπεισα Θηβαίους,

ἆρ' ἔτως ἂν συνέκειτο χαριέντως, ὡς νῦν σύκειται;

[3] Καὶ οὐκ εἶπον μὴ ταῦτα, ὡς ἔγραψα δὲ· οὐδ' ἔγραψα μέ, οὐκ ἐπρέσβευσα δέ· οὐδ' ἐπρέσβευσα μέ, οὐκ ἔπεισα δὲ Θηβαίους.

[4] Πολὺς ἂν εἴη μοι λόγος, εἰ περὶ πάντων βουλοίμην λέγειν τῶν σχηματισμῶν, ὅσους τὰ κῶλα ἐπιδέχεται. ἀπόχρη δὲ εἰσαγωγῆς ἕνεκα τοσαῦτα εἰρῆσθαι.

[2] Καὶ τῆς διανοίας.] Horat. de Arte Poeticâ:

Format enim natura prius nos intus ad omnem
Fortunarum habitum, juvat aut impellit ad iram;
Aut ad humum mœrore gravi deducit, & angit:

Post

ΤΜΗΜΑ Θ.

Τῶν κώλων μεταστευή.

[5] Ἀλλὰ μὴν ὅτι γε καὶ μεταστευὰς δέχεται τῶν κώλων ἕνεκα, τοῦτ' ἔμ' [1] προσθήκας λαμβάνουσι οὐκ ἀναγκαίας ὡς πρὸς τὸν νοῦν, τοῦτ' δὲ ἀφαιρέσεις ἀτελῆ ποιούσας τὴν διάνοιαν· ὡς οὐκ ἄλλου τινὸς ἕνεκα ποιῶσι ποιηταί τε καὶ συγγραφεῖς, ἢ τῆς ἁρμονίας, ἵν' ἡδεῖα καὶ καλὴ γένοιτο· πάνυ ὀλίγα δεῖν οἶμαι λόγα. Τίς γὰρ οὐκ ἂν ὁμολογήσαι, τήνδε τὴν λέξιν, ἣν ὁ Δημοσθένης εἶρηκε, προσθήκην πλεονάζειν οὐκ ἀναγκαίαν, τῆς ἁρμονίας ἕνεκα;

[2] Ὃ

[1] Προσθήκας.] Ita inferius Sect. 22: Οὔτε προσθήκαις τισὶν ὀνομάτων,

Digitized by Google

væ dictionis sunt, quemadmodum & mentis, ita ut summatim comprehendi nequeant, ne dicam esse infinitas: quas adeò fusiùs tractare, sermonis esset copiosi, ac scientiæ profundioris. Jam verò eandem non habet potestatem idem membrum, alio atque alio modo conformatum: id quod exemplo ostendam. Si sententiam hanc Demosthenes hoc modo protulisset;

His dictis, legem scripsi; scriptâ, legationem obii; obitâ legatione, persuasi Thebanis.

Adeóne esset venustè constructa oratio, utì jam constituitur?

Nec hæc dixi quidem, sed non scripsi; nec scripsi quidem, sed non obii legationem; nec obii quidem, sed non persuasi Thebanis.

Longa sanè mihi esset oratio, si vellem omnia figurarum genera, quas membra admittunt, recensere. Hæc autem prima veluti rudimenta, instituendi gratiâ, sufficiat tradidisse.

Post effert animi motus interprete linguâ.

[3] Καὶ ὐκ εἶπον.] Hæc etiam ex oratione toties laudatâ pro *Ctesiphonte* sunt desumpta. Quem locum imitatur & Synesius in Epistolâ adversus Andronicum: Καὶ ὐκ εἶπε μὲν ὕτως, ὐκ ἐποίησε δὲ, ἀλλὰ Βασιλώνιος βασιλεύς. Sed optime hanc figuram exprimit Paulus Manutius in Præfat. ad Epist. *Neque verò vidi tu quidem, sed non imitaris; aut imitaris quidem, sed non assequeris.*

[4] Πολὺς ἂν εἴην.] Ita in *Antiquit.* lib. 1mo, iisdem usus verbis: πολὺς ἂν εἴην λέγων, εἰ βουλοίμην τὴν ἀκριβείαν γράφειν.

SECTIO IX.

Membrorum ornatus.

VERUM enimvero quod varios ornatus quædam recipiant membra, assumptis modò adjectionibus, quæ ad mentem scriptoris aperiendam non ita sint necessariæ; modò ablationibus, quæ sensum loci reddant imperfectum; (quæ ambo non aliam ob causam faciunt tam ligatæ quàm solutæ orationis scriptores, nisi ut jucundior inde evadat harmonia atque elegantior) brevissimo mihi opus esse sermone arbitror. Quis enim non fateatur locutionem hanc Demosthenis, adjectione haud necessariâ abundare, idque structuræ solummodo gratiâ?

Qui

ων, ἵνα ὁ κύκλος ἐκπληρώθη, μηδὲν ὀφελήσαις τὸν νῦν, χρωμένη.

[2] O

" [2] Ὁ γὰρ οἷς ἂν ἐγὼ ληφθείην, ταῦτα πράττων κ᾽ " καταστρεφόμενος, [3] ἕτως ἐμοὶ πολεμεῖ, [4] κἂν μήπω " βάλλῃ μηδὲ τοξεύῃ.

Βραχύτερον τὸ δέον ὂν, κ᾽ οὐχ ἡδὺ ἀκουσθῆναι, τῇ προσθήκῃ ταύτῃ γεγένηται χαριέστερον. Καὶ ἔτι τὴν Πλατωνικὴν ἐκείνην περίοδον, ἣν ἐν τῷ Ἐπιταφίῳ ὁ ἀνὴρ γράφει, τίς οὐκ ἂν φαίη παραπληρώματι λέξεως οὐκ ἀναγκαίῳ προσηρτῆσθαι;

" Ἔργων γὰρ εὖ πραχθέντων λόγῳ καλῶς ῥηθέντι " μνήμη κ᾽ κόσμος [5] γίνεται τοῖς πράξασι παρὰ τῶν ἀκουσάντων.

Πρὸς ἅδην ἀναγκαῖον λέγεται, ἀλλ᾽ ἵνα τὸ τελευταῖον " κῶλον τὸ, Τοῖς πράξασι, πάρισόν τε κ᾽ ἐφάμιλλον τοῖς πρὸ αὐτοῦ γένηται. Τί δὲ δὴ τὸ παρ᾽ Αἰσχίνῃ λεγόμενον τυγί;

" [6] Ἐπὶ σαυτὸν καλεῖς, ἐπὶ τοὺς νόμους καλεῖς, ἐπὶ τὴν " Δημοκρατίαν καλεῖς.

Τρίκωλον ἐν τοῖς πάνυ ἐπαινούμενον, οὐχὶ τῆς αὐτῆς ἰδέας ἔχεται; ὃ γὰρ οἷόν τε ἦν ἑνὶ κώλῳ περιληφθῆναι τόνδε τὸν τρόπον, Ἐπὶ σαυτὸν κ᾽ τοὺς νόμους κ᾽ τὴν δημοκρατίαν καλεῖς· τοῦτο εἰς τρία διῄρηται, τῆς αὐτῆς λέξεως, οὐ τοῦ ἀναγκαίου ἕνεκα, τοῦ δὲ ἡδίω ποιῆσαι τὴν ἁρμονίαν, πολλάκις τεθείσης κ᾽ πρόσθεν τῷ λόγῳ.

Τῆς

[2] Ὁ γὰρ οἷς.] Περίοδος καθ᾽ εὐθεῖαν, ut scholiastes Demosthenis. Est autem locus desumptus ex tertiâ Philippicâ: Ὅστε κ᾽ Μεγάρων ἀπλόμενον — λύειν φημὶ τὴν εἰρήνην, κ᾽ πολεμεῖν ὑμῖν· εἰ μὴ κ᾽ τοὺς τὰ μηχανήματα ἐφιστάντας, εἰρήνην ἄγειν φήσετε, ἕως ἂν αὐτὰ τοῖς τείχεσιν ἤδη προσαγάγωσιν· ἀλλ᾽ οὐ φήσθε, ὁ γὰρ οἷς ἂν ἐγώ. Ita se habet locus.

[3] Οὕτως ἐμοί.] Malet fortasse quispiam adverbium ἕτως, *sic*, *hac ratione*. Sylburg. † Nihil opus est emendatione; nam in pronomine major est emphasis; eamque lectionem vulgatæ habent Demosth. editiones.

[3] Κἂν μήπω.] Citat hæc verba Fabius, κἂν μήπω βάλλῃ, μηδὲ τοξεύῃ, lib. 9. cap. 4. quem locum nemini non præter Brutum placere arbitratur. In clausulis, ubi præcipua numerosæ orationis

Digitized by Google

" *Qui etenim, quibus ego capiar, ea agit & instruit: is bellum* " *mecum gerit; etsi me nondum vel jaculis, vel sagittis incesserit.*

Quod cùm esset brevius quàm oportuerit, nec auditu jucundum, adjectione hac multo factum est venustius. Præterea & Platonis illam periodum, qua usus est in *Oratione funebri* vir ille admirabilis, expletione dictionis quis non dicat haud necessariâ esse cumulatam?

" *Rebus siquidem bene gestis, ex ipso verborum ornatu, ad eos* " *qui gesserunt, apud auditores memoria perennis splendorque pro-* " *venit.*

Nihil est necesse cur id dicatur, nisi ut ultimum hoc membrum, Τοῖς πράξασι, æquale sit & respondeat illis, quæ superiùs sunt dicta. Quid autem ad id dicam, quod ab Æschine prolatum est?

" *Contra teipsum vocas, contra leges vocas, contra Democratiam* " *vocas.*

Trimembris oratio in primis celebrata, ejusdem nonne formæ affinis est? Quod enim unico posset concludi membro " hoc modo: *Contra teipsum & leges & Democratiam vocas*; id in tria diducitur, eâdem dictione, non alicujus necessitatis gratiâ, sed ut jucundior evadat orationis structura, sæpius repetitâ: quo factum est, ut ei major affectus etiam concilietur.

Atque

nis sita est virtus, plurimum à veteribus laudatur Creticus ante Spondeum: Ita, πᾶσι καὶ πάσαις, &, *Esse pro nobis*. Est autem illa Ciceronis notissima, *esse videatur*, quæ Trochæo & Pæone tertio constat.

4 Γίνεσθαι τοῖς πεπράξασι.] Sed apud Platonis exemplaria non eadem apparet verborum structura: Nam ibi, τοῖς πεπράξασι γίνεσθαι, verbis transpositis legitur.

5 Ἐπὶ σαυτὸν καλεῖς.] Αἴξεως σχῆμα ἐκ τῆς ἀναφορᾶς, ut ait Demetrius, qui profert hæc Æschinis verba in exemplum, Sect. 281. Καὶ διυότης ἤθροισται ἐκ τῶν τριῶν. εἰδ' εἴποι τις ἄτων, Ἐπὶ σαυτὸν, καὶ τὰς νόμους, καὶ τὴν δημοκρατίαν καλεῖς, ἅμα τοῖς σχήμασιν ἐξαιρήσει καὶ τὴν διυότητα. Ex Æschinis oratione contra *Ctesiphontem* locus desumptus est.

6 Ποιεῖ.]

Digitized by Google

Τῆς μὲν δὴ Περισθέσεως, ἣ γίνεται τοῖς πώλοις, οὗτος ὁ τρόπος· τῆς δὲ Ἀφαιρέσεως τίς; Ὅταν τῶν ἀναισθήτων τὶ λέγεσθαι λυπεῖν μέλλῃ καὶ διοχλεῖν τὴν ἀκρόασιν, ἀφαιρεθὲν δὲ χαριέστερον [6] ποιεῖ τὴν ἑρμηνείαν. οἷόπερ ἐστὶν ἐν τοῖς μέτροις τὰ Σοφόκλεια ταυτί·

"Μήν τε καὶ δέδορκα, [7] κἀξανίσταμαι,
"Πλεῖον φυλάσσων αὐτὸς, ἢ φυλάσσομαι.

Ἐνταῦθα γὰρ ὁ δεύτερος στίχος ἐκ δυοῖν συλλαβῶν πώλων· τελεία γὰρ ἂν ἡ λέξις ἦν ἔτως ἐξενεχθεῖσα, Πλέον φυ-
"λάσσων αὐτὸς ἑτέρους, ἢ φυλασσόμενος ὑφ' ἑτέρων· τὸ δὲ μέτρον ἠδίκηλο, καὶ οὐκ ἂν ἔσχεν ἣν νυνὶ χάριν ἔχει. Ἐν δὲ τοῖς πεζοῖς λόγοις τὰ τοιαῦτα·

"[8] Ἐγὼ δ' ὅτι μέν τινων καταγορεύσω, παύσας ἀφαι-
"ρεῖσθαι τὴν ἀτέλειαν, τῶν ἀδίκων ἐστὶν, ἐάσω.

Μεμειῶσθαι γὰρ καὶ ταῦτα τῶν δυοῖν κώλων ἑκάτερον· αὐτόσελῆ δ' ἂν ἦν, εἰ ταῦτα οὕτως ἐξήνεγκεν· Ἐγὼ δ'
"ὅτι μέν τινων κατηγορήσω, ὡς ἐκ ἐπιτηδείων ἔχειν τὴν
"ἀτέλειαν, παύσας ἀφαιρεῖσθαι καὶ τὰς δικαίως αὐτῆς τυ-
"χούσας, τῶν ἀδίκων ἐστὶν, ἐάσω. ἀλλ' οὐκ ἐδόκει τῷ Δημοσθένει πλείονα ποιεῖσθαι λόγον τῆς ἀκριβείας τῶν κώλων, ἢ τῆς εὐρυθμίας.

Ταῦτα δὲ εἰρήσθω μοι περὶ τῶν καλουμένων περιόδων. [9] καὶ γὰρ ταύταις χρὴ ταῖς τε προηγουμέναις, καὶ ταῖς ταύταις ἑπομέναις, οἰκείως συναρμόττειν, ὅταν ἐν ταῖς περιόδοις προσήκῃ τὸν λόγον ἐκφέρειν. [10] ἐ γὰρ παντάχῃ γε τὸ ἐμπερίοδον χρήσιμον. Καὶ αὐτὸ δὲ τοῦτο τὸ θεώρημα τῆς συνθε-

[6] Ποιεῖ.] In ποιεῖ mutatus est verbi modus. regula postulat subjunctivum ποιῇ. *Sylburg.*

[7] Κἀξανίσταμαι.] Grotius in Excerptis pag. 144. legit κἀξιστάμαι. Est autem incertum, ad quam Sophoclis tragœdiam hi versus pertineant. Regiæ autem vitæ solicitudinem poeta videtur exprimere:

Οὐ χρὴ παντύχως εὔδειν βουλη-
φόρον ἄνδρα.

[8] Ἐγὼ δ' ὅτι.] Desumptus est hic locus ex initio orationis contra Leptinem. sed multo aliter se habent verba in edit. Lambi-

Digitized by Google

Atquè hæc quidem Adjectionis est ratio, quæ membris accidit: quænam verò est Ablationis? Cum quiddam scilicet ex iis, quæ necessariò sunt dicenda, molestiâ posset afficere & perturbare audientiam; idem ablatum venustiorem multo elocutionem reddat. qualia sunt è versibus hæc Sophoclea,

" *Conniveo, conspicio, consurgo quoque;*
" *Nec servor aliis ipse, quàm servo magis.*

Hîc enim versus secundus ex duobus constat membris, nam perfecta esset locutio, si hoc modo efferretur: *Magis & ipse* " *alios servo, quàm ab aliis servor.* Atqui metrum inde violaretur, nec eam omnino habuisset venustatem & gratiam, quam nunc habet. Ex solutâ verò oratione hæc:

" *Enimverò ne dicam quantopere cum omni æquitate pugnet, ut,*
" *dum unum alterumve accusas, omnes concessâ immunitate spoliatos*
" *velis.*

Est enim hoc loco imminutum duorum membrorum utrumque: essent autem absoluta & perfecta, si sic protulisset: " *Enimverò ne dicam quantopere cum omni æquitate pugnet, ut dum* " *unum itemque alterum accusas, ut indignos qui concessâ immuni-*" *tate fruantur, omnes, etiam eos qui justè consecuti sunt, spoliatos* " *velis.* Atqui non visum est Demostheni, majorem curam & rationem habere membrorum, ea ut exactè essent plena, quàm ut numerosè procederent.

Hæc de periodis, ut vocantur, dicta sint: nam et eas quæ præcedant, & quæ consequuntur, sibi ipsis accommodatas aptare oportet, quandocunque per periodos oratio erit efferenda. Neque enim in omni loco utilis est dictio periodica. Ista verò

nianâ, atque ea protulit Dionysius, sunt enim hæc: Ἐγὼ δὲ ὅτι μέν τινων καλησορεΐλας, παῦλα ἀφαιρεῖσθαι τὴν δωρεάν, τῶν ἀδικούντων ἐστὶν, ἰάσω. quanquam ex scriptis codicibus καλησορεΐλα, παῦλας, & ἀδίκων Morelius eruerit.

9 Καὶ γὰρ ταύτας.] Legendum arbitror quarto casu: Καὶ γὰρ ταύτας χρὴ τὰς τε προσημένας, καὶ τὰς ταύταις ἐπομένας οἰκείως συναρμόττειν.

10 Οὐ γὰρ παῦλαχῆ.] Nam ut pulcherrimè ait Longinus, τὸ παῦλαχῆ κώδωνας ἐξηφθαι, λίαν Σοφιστικόν.

Digitized by Google

συνθετικῆς ἐπιστήμης ἴδιον, πότε δεῖ χρῆσθαι περιόδοις, καὶ μέχρι πόσε, καὶ πότε μή.

ΤΜΗΜΑ ι.

Τίνων σοχαστέον τῷ τὴν λέξιν εὖ συνιθέναι βουλομένῳ.

Διωρισμένων δή μοι τούτων, ἀκόλουθον ἂν εἴη τὸ λέγειν, τίνα ἐστὶν, ὧν δεῖ σοχάζεσθαι τὸν βουλόμενον συνιθέναι τὴν λέξιν εὖ, καὶ διὰ τίνων θεωρημάτων τυγχάνοι τις ἂν ὧν βούλεται. Δοκεῖ δέ μοι δύο τοῦτα εἶναι τελικώτατα, ὧν ἐφίεσθαι δεῖ τὴν συνιθέσεως εὖ μέτρα τε καὶ λόγους, ἥ τε Ἡδονὴ καὶ τὸ Καλόν. ἀμφότερα γὰρ ἐπιζητεῖ ταῦτα ἡ ἀκοὴ, ὁμοιόν τι πάσχουσα τῇ ὁράσει. Καὶ γὰρ ἐκείνη πλάσματα, καὶ γραφὰς, καὶ γλυφὰς, [1] καὶ ὅσα δημιουργήματα χειρῶν ἀνθρωπίνων ὁρῶσα, ὅταν εὑρίσκῃ τό θ' ἡδὺ ἐνὸν αὐτοῖς, καὶ τὸ καλὸν, ἀρκεῖται, καὶ οὐδὲν ἔτι ποθεῖ. Καὶ μὴ παράδοξον ἡγήσηταί τις, εἰ δύο ποιῶ τέλη, καὶ χωρίζω τὸ καλὸν ἀπὸ τῆς ἡδονῆς· μηδὲ ἄτοπον εἶναι νομίσῃ, εἴ τινα ἡγοῦμαι λέξιν ἡδέως μὲ συγκεῖσθαι, μὴ καλῶς δέ, ἢ καλῶς μέ, [2] οὐ μὴν καὶ ἡδέως. Φέρει γὰρ ἡ ἀλήθεια τὸ τοιοῦτο, καὶ οὐδὲν ἀξιῶ καινόν. Ἡ δέ τοι [3] Θουκυδίδου λέξις, καὶ ἡ [4] Ἀντιφῶντος τε Ῥαμνουσίου, καλῶς μὲ σύγκεισθαι νὴ Δία, εἴπερ τίνες καὶ ἄλλαι, οὐ μὴν ἡδέως γε πάνυ· ἡ δέ γε τοῦ Κνιδίου συγγραφέως [5] Κτησίου, καὶ

[1] Καὶ ὅσα.] Hoc ſenſu, ἄλλα poſt ὅσα ſæpius additur: καὶ ὅσα ἄλλα δημιουργήματα. Sed conſulas, ſi tibi otium fuerit, quid de his quæ mox ſequuntur, ſcripſerit Cœl. Rhodiginus Lectionum Antiquar. lib. 25. cap. 3.

[2] Οὐ μὴν καὶ ἡδέως.] Forſan aliquis malet οὐ μὴν ἡδέως γε, ut mox οὐ μὴν ἡδέως γε πάνυ: & οὐ μὴν καλῶς γε ἐφ' ὅσον ἔδει. Sed ſimilis locutio eſt etiam apud Ariſtotelem Polit. 40, 18. (οὐ μὴν μίγ' οὐδὲ ὡς εἰπεῖν. *Sylburg.*

[3] Θουκυδίδου.] Olori filius, Athenienſis. Scriptor denſus, & brevis, rerum explicator prudens, ſententiis creber; qui *de bellicis rebus canit etiam quodammodo bellicum.* Huic tamen Cicero laudem

Digitized by Google

verò pertinet diſquiſitio ad facultatem orationis componendæ: Ubi ſcilicet, quatenus, ubi non, utendæ ſint periodi.

SECTIO X.

Quæ ſcriptori bene ornateque orationem compoſituro ſunt advertenda.

QUIBUS adeò ſic definitis, poſtulat ſermonis filum, ut ea jam dicamus, quæ ſibi habeat ſcriptor propoſita neceſſe eſt, qui pulcrâ compoſitione ornare ſtudet orationem; ac quibus præceptis inſtitutiſque idem, quæ animo deſignat, conſequatur. Duo autem ſunt, quæ præcipuè mihi videntur ad finem pertinere, quæ iis ſunt expetenda, qui benè ornatéque orationem ſtruere, ſeu ligatam, ſeu ſolutam, ſedulò operam dant, *Voluptas* ſcilicet, & *Pulcritudo*; noſtræ etenim aures, ſimile quiddam cum oculis paſſæ, hæc utraque efflagitant. nam dum imagines, picturam ullam, aut ſtatuam, aut ſi qua alia artificum opera oculi intuentur, jucunditate ſimul & pulcritudine in iis repertâ, acquieſcunt illico, nec quicquam amplius requirunt. Nemo autem hoc à me ineptè factum eſſe, & præter omnium opinionem arbitretur, ſi duos faciam fines, & à voluptate ſejungam pulcritudinem: neque adeò abſurdum putet, ſi quaſdam orationes jucundè conſtructas eſſe ſtatuam, non autem pulcrè; pulcrè quaſdam, ſed injucundè. Ipſa etenim hoc probat veritas; nec quicquam novi molior. Thucydidis ſiquidem oratio, & Antiphontis Rhamnuſii, pulcrè per deos, ſi quæ alia, ſed parum jucundè compoſita eſt. Cnidii verò hiſtorici Cteſiæ, & Socratici Xenophontis dictio, quàm maximâ

laudem detrahit numerosè dicendi: *in Thucydide*, inquit, *orbem modò orationis deſidero, ornamenta comparent:* quemadmodum hoc loco Dionyſius ſuavitatem ei non concedit.

4 Ἀντιφῶντος.] Athenienſis è tribu Rhamnuſiâ. ob eloquentiam & dicendi ſuavitatem *Neſtor* vocatus eſt: & Thucydidem diſcipulum habuiſſe quidam prodiderunt. fuit autem poſt Gorgiam oratoriæ forenſiſque eloquentiæ princeps: ac tandem à triginta Tyrannis occiſus.

5 Κτησίου.] Rerum Perſicarum

Digitized by Google

καὶ ἡ τῦ Σωκρατικῦ [6] Ξενοφῶντος, ἡδέως μὲ ὡς ἔνι μάλιστα, ἐ μὴν καλῶς γε ἐφ' ὅσον ἔδει. Λέγω δὲ κοινότερον, ἀλλ' ἐχὶ καθάπαξ· ἐπεὶ καὶ παρ' ἐκείνοις ἥρμοσταί τινα ἡδέως, καὶ παρὰ τύτοις καλῶς. [7] ἡ δὲ Ἡροδότυ σύνθεσις ἀμφότερα ταῦτα ἔχει· καὶ γὰρ ἡδεῖά ἐστι καὶ καλή.

scriptor sanè fabulosus, Xenophonti æqualis. de quo insigne est Is. Vossii commentum, hunc scilicet *non aliunde quàm ex Judæorum Babylone & inter Persas viventium tapetibus, pleraque ipsæ Indica hausisse portenta.* Credat Judæus Apella. Sed Photii verba, ut qualis fuerit hujus scriptoris elocutio innotescat, adscribam. Ἔστι δὲ ὅτε ὁ συγγραφεὺς ζαφής τε καὶ ἀφελὴς λίαν, διὸ καὶ ἡδονῇ αὐτῷ ζύγκεται ἐστιν ὁ λόγος. Κέχρηται δὲ τῇ Ἰωνικῇ διαλέκτῳ, εἰ καὶ μὴ δι' ὅλου, καθάπερ Ἡρόδοτος, ἀλλὰ καί' ἰνίας τινὰς λέξεις.

[6] Ξενο-

ΤΜΗΜΑ ιά.

Ἡδεῖαν καὶ καλὴν τὴν λέξιν τίνα ποιεῖ.

Ἐξ ὧν δὲ οἶομαι γενήσεσθαι λέξιν ἡδεῖαν καὶ καλὴν, τέτταρά ἐστι τὰ κυριώτατα ταῦτα καὶ κράτιστα, Μέλος, καὶ Ῥυθμὸς, καὶ Μεταβολὴ, καὶ τὸ παρακολυθεῖν τοῖς τρισὶ τύτοις Πρέπον. τάττω δὲ ὑπὸ μὲν τὴν Ἡδονὴν, τὴν ὥραν, καὶ τὴν χάριν, καὶ τὴν εὐτομίαν, καὶ τὴν γλυκύτητα, [1] καὶ τὸ πιθανὸν, καὶ παίγνια τὰ τοιαῦτα· ὑπὸ δὲ τὸ Καλὸν, τὴν μεγαλοπρέπειαν, καὶ τὸ βάρος, καὶ τὴν σεμνολογίαν, καὶ τὸ ἀξίωμα, καὶ τὸ πιθανὸν, καὶ τὰ τύτοις ὅμοια. Ταῦτα γάρ μοι δοκεῖ κυριώτατα εἶναι, καὶ ὥσπερεὶ κεφάλαια τῶν ἄλλων ἐν ἑκάστῳ. Ὧν μὲν ἔν τοχάζονται παίγνες οἱ σπευδῆ γράφοντες μέτρον, ἢ μέλος, ἢ τὴν λεγομένην [2] περῳδὴν λέξιν, ταῦτ' ἐστὶ καὶ ἐκ οἶδα εἴ τι παρὰ ταῦθ' ἕτερον.

[1] Καὶ τὸ πιθανὸν.] Comma istud, καὶ τὸ πιθανὸν, Wolfius in suo libro lineis inclusit; forsan quod ei superfluum videretur. Sylburg. † Mox etiam τήντε μεγαλοπρέπειαν, pro τὴν, Reg. 1. & Colb.

[2] Περῳδὴν λέξιν.] Hanc vocem περῳδὴν nulla dubitatione in contextum

Digitized by Google

maximâ quidem jucunditate, non tamen eâ, quâ oportuerit, pulcritudine. Hæc quæ dico, in communi velim, non universim, accipiantur: siquidem non pauca in istis scriptoribus & suavi, & in his pulcrâ compositione constructa possint inveniri. At Herodoti dictio utrasque has continet virtutes: est enim & jucunda, & pulcra.

[a] Ξενοφῶν.] Grylli filius, Athenienſis, non multum abſimilis eſt Cæſari: uterque enim purus eſt, & elegans, ac cum lenitate quâdam fluit: ſed hoc differunt, quod Cæſar gravior aliquanto, Xenophon ſuavior eſt. Quippe ſcriptor hic adeò eſt dulcis, ut Gratiæ ejus ſermonem finxiſſe videantur, quemadmodum Fabius ſcribit. Imo Tullius ipſe in Orat. ait, ſermonem eſſe ei melle dulciorem, Muſaſque ore ejus locutas videri: ac propter hanc ſuavitatem *Muſa Attica* dicebatur. *G. Voſſius.*

[7] Ἡ δὲ Ἡροδότου.] Idem omnes de Herodoto; ſed Dionyſius populari ſuo nonnihil videtur favere.

SECTIO XI.

Quæ ſuavem ſimul, & pulcram orationem conſtituant.

SUNT autem quatuor, ut arbitror, quæ plurimum conducunt, & præcipuam poteſtatem habent, ad orationem & jucundam & pulcram conſtituendam, *Modulatio*, *Numerus*, *Mutatio*, &, hæc tria quod conſequitur, *Decorum*. Sub Voluptate venuſtatem pono, gratiam, ſtylum uberem, ſuavitatem, facultatemque perſuadendi, & cætera iſtiuſmodi: Sub Pulcritudine, magnificum illud dicendi genus, grave, & ſeverum, dignitate ac ſuadelâ plenum, & quæ his ſimilia. Hæc enim mihi videntur eſſe validiſſima, atque cæterorum quodammodo capita, in utroque genere: Atque adeò ea ſunt, quæ ſibi omnes habent deſtinata, quicunque carmina, verſus lyricos, vel ſolutam ſeriò conſcribunt orationem: nec ſcio equidem

textum, auctoritate inductus duorum codicum Reg. 1. & Colb. inſerui; quam et ſenſus & Structura videntur poſtulare. Paulò infrà iidem libri κατ' ἴκαστον.

Digitized by Google

ἕτερον. Οἱ δὲ πρωτεύσαντες ἐν ἑκατέρῳ τε καὶ ἐν ἀμφοτέροις πολλοί τε καὶ ἀγαθοὶ ἄνδρες. παραδείγματα δὲ ἀμφοῖν καθ' ἑκάστας φέρειν ἐν τῷ παρόντι οὐκ ἐχωρεῖ, ἵνα μὴ περὶ ταῦτα καταρίψω τὸν λόγον· καὶ ἅμα εἴ τι λεχθῆναι περί τινων αὐτῶν καθῆκει, καὶ δείσει τις μαρτυριῶν, ἕτερος αὐτοῖς ἔσται καιρὸς ἐπιτηδειότερος, ὅταν τὰς χαρακτῆρας τῶν ἁρμονιῶν ὑπογράφω. νῦν δὲ ταῦτα εἰρῆσθαι περὶ αὐτῶν ἀπόχρη. Ἐπάνειμι δὲ πάλιν ἐπὶ τὰς διαιρέσεις, ἃς ἐποιησάμην, τῆς θ' ἡδείας συνθέσεως καὶ τῆς καλῆς, [3] ἵνα μοι καθ' ὁδόν, ὥς φασι, χωρῇ ὁ λόγος.

Ἄκοαῖς ἡδία τίνα.

Ἔφην δὲ τὴν ἀκοὴν ἥδεσθαι [4] πρώτοις μὲ τοῖς μέλεσιν, ἔπειτα τοῖς ῥυθμοῖς, τρίτον ταῖς μελῳδίαις· ἐπὶ δὲ τούτοις ἅπασι, τῷ πρέποντι. ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, τὴν πεῖραν αὐτὴν παρέξομαι μάρτυρα, ἣν ἔχ οἷόν τε διαβάλλειν τοῖς κοινοῖς πάθεσιν ὁμολογουμένην. τίς γάρ ἐστιν, ὃς ἔχ ὑπὸ μὲ ταύτης τῆς μελῳδίας ἄγεται καὶ γοητεύεται, ὑφ' ἑτέρας δέ τινος ἥδιον πάσχει τοιοῦτον; καὶ ὑπὸ μὲ τούτων τῶν ῥυθμῶν οἰκειοῦται, ὑπὸ δὲ τούτων διοχλεῖται; Ἤδη δ' ἔγωγε καὶ ἐν τοῖς πολυανθρωποτάτοις θεάτροις, ἃ συμπληροῖ [5] πανδοδαπὸς καὶ ἄμυστος ὄχλος, ἔδοξα καταμαθεῖν, ὡς φυσική τις ἔστιν ἁπάντων ἡμῶν οἰκειότης πρὸς εὐμέλειάν τε καὶ εὐρυθμίαν· κιθαριστήν τε ἀγαθὸν σφόδρα εὐδοκιμοῦντα ἰδὼν θορυβηθέντα ὑπὸ τοῦ πλήθους, ὅτι μίαν χορδὴν ἀσύμφωνον ἔκρουσε, καὶ ἔφθειρε τὸ μέλος· καὶ αὐλητὴν [6] καλὰ τῆς ἄκρας ἕξεως χρώμενον τοῖς ὀργάνοις, καὶ αὐτὸ τοῦτο παθόντα, ὅτι ἀσυμφώνως ἐμπνεύσας, ἢ μὴ πιέσας τὸ στόμα, θρυλισμὸν

[3] Ἵνα μοι καθ' ὁδόν.] Cicero de Finibus: *Non quò ignorare vos arbitror, sed ut ratione et viâ procedat oratio.*

[4] Πρώτοις.] Haud scio, an πρῶτον legendum sit, cùm ἔπειτα mox sequatur, ac deinde τρίτον.

[5] Πανδοδαπός.] Quâ de re ita Horatius in *Arte*:

Indoctus quid enim saperet, liberque laborum
Rusticus, urbano confusus, turpis honesto?

Sed hanc nimiam spectatorum elegantiam, ne dicam fastidium, tangit quoque Cicero in Orat. Quotus

equidem, an aliud præterea quidpiam reſtet. Multi autem ſunt ac præſtantiſſimi viri, qui & in ſingulis, & utroque egregiè primas meruerunt. Exempla verò utrorumque ſigillatim in præſentiâ afferre, non hujus eſt loci, nè his diutiùs immorantes, tempore abuti videamur; tum ſi quid fortè de iis dicendum, allatiſque opus fuerit teſtimoniis, aliud erit tempus aptius, cùm formas ſtructuræ, dicendique characteras aggrediar delineare: nunc verò de iis hæc ſufficiat dixiſſe. Redeo jam ad diviſionem illam à me antè conſtitutam de jucundâ compoſitione & pulcrâ, ut curſu mihi, quod dicitur, rectiori procedat oratio.

Quæ auribus jucunda.

Dixi itaque oblectari aures noſtras, primùm modulatione, deinde numeris, tertiò permutationibus, ac præcipuè ſupra hæc omnia, decoro. Vera autem me hæc dicere, ipſa teſtis erit experientia, quam arguere poteſt nemo, ut communibus animorum affectibus temerè aſſentientem. Quis enim eſt, qui non ab hoc cantu ducitur, & quâdam demulcetur faſcinatione, ab alio autem nihil tale perſentit? qui numeris hiſce non lenitur, illis turbatus offenditur? Quin egomet in frequentiſſimis etiam theatris, quæ confuſa hominum multitudo, & turba occupat incondita, mihi videbar obſervare, naturalem quandam nobis omnibus ineſſe familiaritatem ad percipiendos concentus & numerorum concinnitates. vidi enim citharœdum optimum, ac magnæ propter artem exiſtimationis, exſibilari à plebe, quòd unam ſolummodo chordam, concentu inde vitiato, diſſonam pepulerat; necnon tibicinem, qui ſummâ perfectione inſtrumentis uteretur, idem quoque paſſum, quòd tibiis minùs eleganter inflatis, aut oris ſpiritu non ſatis

Quotus quiſque eſt, qui tentet artem numerorum, ac modorum? At in his ſi paulum modò offenſum eſt, ut aut contractione brevius fieret, aut productione longius, theatra tota reclamant. Idem in Paradoxis: *Hiſtrio ſi paulum ſe movit extra numerum, aut ſi verſus pronuntiatus eſt ſyllabâ unâ brevior, aut longior, exſibilatur & exploditur.* Scilicet ut idem ſcribit ad finem lib. primi de Oratore: *A quibus nihil præter voluptatem aurium quæritur, in iis offenditur, ſimul atque imminuitur aliquid de voluptate.*

ὁ Καλὰ τῆς ἀκρὰς.] Nota hîc καλὰ in ſignificatione τῦ μέλα. *Sylburg.* † Sequenti etiam verſu ἀσυμ-

θρυλίσμὸν ἢ τὴν καλυμένην ἐκμέλειαν ἤνεγκε. Καίτοι εἴ τις κελεύσειε τὴν ἰδιώτην τούτων τὶ ὧν ἐνεκάλει τοῖς τεχνίταις ὡς ἠμαρτημένων, αὐτὸν ποιῆσαι λαβόντα τὰ " ὄργανα, ἐκ ἂν δύναιτο. Τί δήποτε; ὅτι τοῦτο μὲ " [7] ἐπιστήμης ἐστὶν, ἧς ἐ πάντες μετειλήφαμεν· ἐκεῖνο δὲ, " πάθους, ὃ πᾶσιν ἀπέδωκεν ἡ Φύσις.

[8] Τὸ δὲ αὐτὸ κὴ ἐπὶ τῶν ῥυθμῶν γινόμενον. ἐθεασάμην ἅμα πάντας ἀλογακήτους κὴ δυσαρεστημένους, ὅτε τὶς ἢ κρούσιν ἢ κίνησιν ἢ φωνὴν ἐν ἀσυμμέτροις ποιήσαιτο χρόνοις, κὴ τὰς ῥυθμὰς ἀφανίσειεν. Καὶ οὐχὶ τὰ μὲ εὐμελῆ κὴ εὔρυθμα ἡδονῆς μεστά ἐστι, κὴ πάντες ὑπ' αὐτῶν κηλέμεθα· αἱ μεταβολαὶ δὲ, κὴ τὸ πρέπον, οὐκ ἔχουσι τὴν αὐτὴν ὥραν κὴ χάριν, οὐδ' ὑπὸ πάντων ὁμοίως [9] διακούονται. ἀλλὰ κἀκεῖνα πάνυ κηλεῖ πάντας ἡμᾶς καλορθούμενα, κὴ εἰς πολλὴν ὄχλησιν ἄγει ἁμαρτανόμενα. τίς γὰρ ἐκ ἂν ὁμολογήσειε; Τεκμαίρομαι δὲ, ὅτι κὴ τῆς ὀργανικῆς μούσης, κὴ τῆς ἐν ᾠδαῖς γοητείας, κὴ τῆς ἐν ὀρχήσει χάριτος ἐν ἅπασι διευσοχούσης, μεταβολὰς δὲ μὴ ποιησαμένης εὐκαίρους, ἢ τοῦ πρέποντος ἀποπλανηθείσης, βαρὺς μὲ ὁ κόρος, ἀηδὲς δὲ τὸ μὴ τοῖς ὑποκειμένοις ἁρμόττον ἐφάνη. Καὶ οὐκ ἀλλοτρίᾳ κέχρημαι τοῦ πράγματος εἰκόνι. μουσικὴ γάρ τις ἦν κὴ ἡ τῶν πολιτικῶν λόγων ἐπιστήμη, [10] τῷ ποσῷ διαλλάττουσα τῆς ἐν ᾠδαῖς κὴ ὀργάνοις, οὐχὶ τῷ ποιῷ. Καὶ γὰρ ἐν ταύτῃ κὴ μέλος ἔχουσιν αἱ λέξεις, κὴ ῥυθμὸν, κὴ μεταβολὴν, κὴ πρέπον. ὥστε κὴ

ἀσύμφωνον, ut paulò ſuprà, habet codex Colb.

7 Ἐπιστήμης] Appoſitè Ovidius in Epiſt. ad Brutum, *lib.* 3. de Ponto.

Non eadem ratio eſt ſentire, & demere morbos:
Senſus ineſt cunctis; tollitur arte malum.

Cicero etiam in tertio de Oratore: *Mirabile eſt, cùm plurimum in faciendo interſit inter doctum & rudem, quàm non multum differat in judicando.*

8 Τὸ δὲ αὐτό.] Hic nominativus abſolutè poni videtur; vel poſt γινόμενον verbum ἐστὶ ſubauditur. Cujuſmodi ſententia paulò infrà occurrit, pag. 78. Τὸ δὲ αὐτὸ γίνεσθαι κὴ περὶ τὰς ῥυθμούς. nos autem, commate poſt γινόμενον ſublato, punctum repoſuimus.

9 Διακ-

ſatis compreſſo, extra numerum, ut dicitur, diſcordem ſibilum accinerat: quanquam aliquem ex multitudine imperitum ſi quis juberet, ut, quod in ſummis artificibus peccatum argueret, ipſe idem ſumptis inſtrumentis tentaret, nequaquam " poterit præſtare. Quid ita tandem? quia hoc eſt ſcientiæ, " cujus omnes participes non ſumus; illúd verò affectûs, quem " omnibus natura indidit.

Quod idem numeris etiam accidit. vidi unà omnes in theatris indignari, omnes ægrè ferre, cùm pulſum aliquis, aut motum, aut vocem ſuo indiſtinctam ediderat intervallo, numeroſque obſcurârat. Quæ igitur aptâ ſunt modulatione & numero compoſita, non poſſunt non eſſe jucundiſſima, & noſmet iis quàm plurimùm oblectari: ſed tamen mutationes, & decorum fortaſſe parem non habent venuſtatem & gratiam, nec eodem animi affectu ab omnibus exaudiuntur. At verò hæc etiam rectè facta, magnâ nos omnes voluptate perfundunt: eadem, cum peccati aliquid erroriſve acciderit, in multam ſolent perturbationem conjicere: quod omnes fateantur neceſſe eſt. Hoc autem inde colligo, quod tam ex eâ quæ nervis intendatur musâ, quàm ex melicorum verſuum lenocinio, ſaltationiſque gratiâ, ſi tempeſtivis non utantur mutationibus, aut à decoro paululum aberraverint, etſi in aliis feliciter adminiſtrata, gravis tamen oritur ſatietas, nec minor etiam moleſtia, eò quòd ſubjectæ rei parum videantur congrua. Nec ſimilitudine à re uſus ſum alienâ. Eſt enim muſica quædam & civilium orationum ſcientia: differt autem ab eâ quæ ad cantum inſtrumentaque pertinet, quanti-

9 Διαχεῖσθαι.] Minùs recte, διοικεῖσθαι, Colb. & mox πάλιν Reg. 1. pro πάνυ. Omittunt adeò Reg. 1. & Colb. hanc ſententiam, Τίς γὰρ ἐκ ἂν ὁμολογήσειε;

10 Τῷ ποσῷ διαλλάττ.] Hanc rem fuſiùs explicat Ariſtoxenus; cujus verba è primo *Harmonic. Element.* adſcribam. Πρῶτον μὲν ἂν ἀκούσωμεν, τὴν τῆς φωνῆς κίνησιν διορισέον τῷ μέλλοντι παραμελήσεσθαι περὶ μέλους, αὐτὴν τὴν καλὰ τόπον. Οὐ γὰρ εἷς τρόπος αὐτῆς ἂν τυγχάνει. Κινεῖται μὲν γὰρ, καὶ διαλεγομένων ἡμῶν καὶ μελῳδούντων, τὴν εἰρημένην κίνησιν. ὀξὺ γὰρ καὶ βαρὺ δῆλον ὡς ἐν ἀμφοτέροις τούτοις ἐστίν. αὕτη δ' ἔστιν ἡ καλὰ τόπον, καθ' ἣν ὀξύ τε καὶ βαρὺ γίνεται. ἀλλ' ὁ ταὐτὸ εἶδος τῆς κινήσεως ἐκαλέσας ἐστίν.

11 Τὸ

καὶ ἐπὶ ταύτης ἡ ἀκοὴ τέρπεσθαι μὲ τοῖς μέλεσιν, ἄγεσθαι δὲ τοῖς ῥυθμοῖς, ἀσπάζεσθαι δὲ τὰς μεταβολάς, προθεῖ δ' ἐπὶ πάντων [11] τὸ οἰκεῖον. [12] ἡ δὲ διαλλαγὴ καθ' ὃ μᾶλλον καὶ ἧττον.

Διαλέκτῳ μὲ οὖν μέλος ἐνὶ μερεῖται διαστήμασι [13] τῷ λεγομένῳ Διὰ πέντε, ὡς ἔγγιστα· καὶ οὔτε ἐπιτείνεσθαι πέρα τῶν τριῶν τόνων καὶ ἡμιτονίου ἐπὶ τὸ ὀξύ, οὔτε ἀνίεσθαι τῇ χωρίς τούτου πλεῖον ἐπὶ τὸ βαρύ. ἢ μὴν ἅπασά γε ἡ λέξις, ἢ καθ' ἓν μόριον λόγου [14] τασσομένη, τῆς αὐτῆς λέγεσθαι τάσεως· ἀλλ' ἡ μὲ ἐπὶ τῆς ὀξείας, ἡ δὲ ἐπὶ τῆς βαρείας, ἢ δὲ ἐπ' ἀμφοῖν. τῶν δὲ ἀμφοτέρας τὰς τάσεις ἐχουσῶν αἱ μὲ, καθ' μίαν συλλαβὴν συνεφθαρμένον ἔχουσι τῷ ὀξεῖ τὸ βαρύ, ἃς δὴ περισπωμένας καλοῦμεν· αἱ δὲ, ἐν ἑτέρῳ τε καὶ ἑτέρῳ χωρὶς ἑκάτερον, ἐφ' ἑαυτῆς τὴν οἰκείαν φυλάττον φύσιν. καὶ ταῖς μὲ δισυλλάβοις ἐδέν τὸ διὰ μέσου χωρίον βαρύτητος καὶ ὀξύτητος· ταῖς δὲ πολυσυλλάβοις, δι' αἱ πολ' ἂν ὦσιν, ἡ τ' ὀξὺν τόνον ἔχουσα μία [15] ἐν πολλαῖς βαρείαις ἔνεστιν. Ἡ δὲ ὀργανικὴ τε καὶ ᾠδικὴ μοῦσα, [16] διαστήμασί τε χρῆται πλείοσιν, ἢ τῷ Διὰ πέντε μόνον, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Διὰ πασῶν ἀρξαμένη, καὶ τὸ Διὰ πέντε μελῳδεῖ, καὶ τὸ Διὰ τεσσάρων, καὶ τὸ Διάτονον, καὶ τὸ Ἡμιόλιον, ὡς δέ τινες οἴονται, καὶ τὴν [17] Δίεσιν αἰσθητῶς

[11] Τὸ οἰκεῖον.] Τὸ περίπον, mutatâ voce.

[12] Ἡ δὲ διαλλαγή.] Verba hæc existimo in textum Dionysii aliunde irrepsisse. *Bircovius.* † Idem hoc loco aliis verbis tradit Dionysius, quod superiùs dixerat; τῷ ποσῷ διαλλάττουσα, οὐχὶ τῷ ποιῷ.

[13] Τῷ λεγομένῳ.] Τῶν λεγομένων codex Colb. Sed ex hoc loco observat Vossius, in *de Poematum cantu*; vocem in communi sermone ut plurimum intra *diapente* subsistere, ita ut neque plus tribus tonis cum dimidio intendatur, neque majori intervallo infra communem loquendi modum deprimatur. Idem etiam alio loco scribit, in cantu latiùs evagari tonos, quàm in recitatione, aut communi sermone, utpote in quo vitiosum habeatur, si vox ultra *diapente*, seu tres tonos & semitonium, acuatur.

[14] Τασσομένη ἐπὶ τῆς.] Hanc lacunam optimè supplevit editio Hudsoniana auctoritate codicum

Digitized by Google

quantitate ſolummodo, non qualitate. nam in hâc admittunt dictiones modulationem, numerum, mutationem, & decorum: ita ut ibi etiam concentu delectentur aures noſtræ, rapiantur numeris, varietatem amplectentur, atque id adeò præ aliis deſiderent, quod proprium eſt & naturale. fit autem differentia, ratione quantitatis intenſæ remiſſæve habitâ.

In communi ſermone vocis modulatio uno ut plurimum menſuratur intervallo, dicto *Diapente*: ita ut neque plus tribus tonis cum dimidio intendatur ad acutum, neque majori diſtantiâ ad gravem accentum deprimatur. Nec verò omnis dictio, quæ unâ ſcilicet orationis particulâ effertur, unâ eâdemque pronuntiatur intenſione; ſed alia acutâ, alia gravi, alia denique utrâque. Quæ verò utramque intenſionem admittunt, earum nonnullæ in unâ ſyllabâ commiſtum habent cum acuto gravem, qui vocantur accentus circumflexi; quædam alio atque alio loco ſeorſim utrumque habent, qui propriam per ſe poteſtatem conſervant. Et quidem in diſyllabis nullus in medio locus eſt aut gravi, aut acuto accentui, ſed in polyſyllabis, qualeſcunque tandem fuerint, una eſt inter multos graves, quæ acutum habet accentum. Quæ verò fidibus, & lyricorum inſtrumentis aptatur muſa, intervallis utitur pluribus, nec intra *Diapente* ſubſiſtit: ſed ſumpto à *Diapaſon* initio,

dicum Reg. 1. & Colb. Antea legebatur, τατλομένη ἐπὶ τῆς βαρείας, ἡ δὲ ἐπ' ἀμφοῖν, nullo planè ſenſu.

Ibid.] Ante ἐπὶ τῆς, inſerendum videtur ἡ μέν: vel pro ſequenti ἡ δὲ, reponenda disjunctiva ἢ *aut. Sylburg.*

15 Ἐν πολλαῖς βαρείαις.] Nam in omni ſyllabâ, ut loquuntur Grammatici, ubi nullus eſt accentus, gravis ſubintelligitur. Sed verſu præcedenti, εἰ μὴ πού ἀν ὦσιν, Reg. 1. & Colb.

16 Διαστήμασι.] Diſcrimen illud, quo alter φθόγγος acutior eſt, alter gravior, appellatur διάστημα. Eſt autem φθόγγος, vox ſimplex, & utcunque miſſa. Cenſorinus cap. x: conſule Macrobium in Somn. Scip. cap. 1, lib. 2. ubi fuſiùs hæc omnia explicantur. Vide & Ariſtoxenum lib. 1. Harmon. Element. ubi differentiam tradit inter φωνὴν ζυνεχῆ & διαστηματικήν.

17 Δίεσιν.] Quid δίεσις, quæ & λεῖμμα à Platone appellatur, docent muſici, & in primis Vitruvius lib. 5, cap. 4. τὸ ἐλάχιστον μέτρον τῶν ἐναρμονίων διαστημάτων. *Suidas.* 18 Σῖσα.]

Digitized by Google

σθηλῶς. Τάς τε λέξεις τοῖς μέλεσιν ὑποβάλλειν ἀξιοῖ, καὶ ἐκ τὰ μέλη ταῖς λέξεσιν, ὡς ἐξ ἄλλων τε πολλῶν δῆλον, καὶ μάλιστα τῶν Εὐριπίδου μελῶν, ἃ πεποίηκε τὴν Ἠλέκτραν λέγουσαν ἐν Ὀρέστῃ πρὸς τὸν χορόν·

" Σῖγα [18] σῖγα λευκὸν ἴχνος ἀρβύλης

" Τιθεῖτε, μὴ κλύπειτε.

" Ἀπὸ πρόβαλ' ἐκεῖσ', ἀπόπροθι κοίτας.

Ἐν γὰρ δὴ τούτοις, τὸ Σῖγα σῖγα λευκὸν, ἐφ' ἑνὸς φθόγγου μελῳδεῖται, καί τοι τῶν τριῶν λέξεων ἑκάστη βαρείας τε τάσεις ἔχει καὶ ὀξείας. Καὶ τὸ Ἀρβύλης, [19] ἐπὶ μέσης συλλαβῆς τὴν τρίτην ὁμότονον ἔχει, ἀμηχάνου ὄντος ἐν ὀλίγῳ δύο λαβεῖν ὀξείας. καὶ τῷ Τιθεῖτε, βαρυτέρα μὲν ἡ πρώτη γίνεται, δύο δὲ μετ' αὐτὴν ὀξύτονός τε καὶ ὁμόφωνος τῷ Κλυπεῖτε, ὁ περισπασμὸς ἠφάνισται. μιᾶς γὰρ αἱ δύο συλλαβαὶ λέγονται τάσει. καὶ τὸ, Ἀποπρόβαλε, ὃ λαμβάνει τὴν τῆς μέσης συλλαβῆς προσῳδίαν ὀξεῖαν, ἀλλ' ἐπὶ τὴν τελαυτὴν συλλαβὴν καταβέβηκεν ἡ τάσις τῆς τρίτης.

Τὸ δ' αὐτὸ γίνεται καὶ περὶ τὰς ῥυθμούς. Ἡ μὲν γὰρ πεζὴ λέξις ἄδηλός ἐστε ὀνόματος ἔτε ῥήματος βιάζεται τὰς

[18] Σῖγα.] In vulgatis Euripidis editionibus aliter leguntur hi verſus; ibi enim choro tribuuntur hi duo: Σίγα, σίγα, λευκὸν ἴχνος ἀρβύλης, Τιθεῖτε μὴ κλύπειτε, μηδ' ἔτω κλύπος: & Electræ hi, Ἀπὸ πρόβαλ' ἐκεῖσ', ἀπὸ πρό μοι κοίτας: quod adnotavit etiam Stephanus. Porro λευκὸν ἴχνος in Dionyſii exempl. dici videtur obſcurum veſtigium, & levi pede impreſſum: quia ſcilicet profundiora præ ſe ferunt aliquid nigredinis, ut omnia loca profundiora. at φωνὴν λευκὴν dici τὴν εὐήκοον, tradit in Organo Ariſtoteles pag. 286, & 287. *Sylburg.* Λευκὸν confirmat etiam MS. Bodl.

Ibid. Σῖγα.] Extat locus in Euripidis *Oreſte*, quem ita exhibet editio Barnefiana:

Χο. Σῖγα, σῖγα, λευκὸν ἴχνος ἀρβύλης

Τιθεῖτε, μὴ κλύπειτε, μηδ' ἔτω κλύπος.

Ηλ. Ἀπὸ πρόβαλ' ἐκεῖ —— σ', ἀπὸ πρό μοι κοίτας.

Cavet Electra, nè furiis Oreſtes agitatus è ſomnis excitetur; ita ut malè Electræ verba, quemadmodum docti adnotârunt, adſcribantur choro. Idem adeò ſentiebat, qui argumentum hujus fabulæ ſcripſit: Ἔστι δὲ ὑπονοῆσαι τοῦτο, ἐξ ὧν φησὶν Ἠλέκτρα τῷ

initio, per *Diapente* concinit, & *Diatessaron*, & extentum illud genus; *Diatonon* dictum, cum *Semitonio*, ac ipsam sensili etiam, ut quidam putant, *Diesin* discrimine. Dictiones præterea concentui submittendas postulat, non autem dictionibus concentum; quod cùm ex multis aliis apparet, tum præcipuè ex hoc Euripidis cantico, quo, fecit in *Oreste*, ut ad chorum uteretur Electra:

"*Tacitè, tacitè candidum soleæ vestigium*
"*Ponite, strepitum ne edite.*
"*Procul abite hinc, procul à lecto.*

Nam in his, Σῖγα σῖγα λευκὸν, uno vocis sono proferuntur; tres illæ licèt dictiones, suas unaquæque, tam acutas quàm graves habeant intensiones. Et vox Ἀρβύλης præterea, eundem & in mediâ & tertiâ syllabâ tonum habet: etsi fieri minimè potest, ut una dictio duos habeat acutos. Quin & vocabuli Τίθειτε, prima gravior est syllabæ; duæ autem quæ sequuntur, acutum habent accentum eundemque sonum: hujus denique Κτυπεῖτε, circumflexus obscuratur; unâ etenim syllabæ duæ extensione proferuntur: atque adeò vox Ἀποπρόβαλε, mediæ syllabæ acutum accentum non recipit, sed in quartam usque syllabam tertiæ rejicitur intensio.

Quod

τῷ χορῷ, Σίγα, σίγα, λιπλὸν ἴχνος ἀρβύλης. Sed pro κώπας, codex Regiæ Societatis habet πάχυς, testante eruditissimo *Joanne King*, qui nuperrimè tres fabulas Euripidis edidit; quod cum sequente Antistrophe melius videtur quadrare. Est autem σῖγα (licet aliter Sylburgius) idem cum σιγῇ accipe: cujus ultima corripitur, ut facilius ab imperat. σῖγα *tace*, distinguatur.

——Δμώεσσι δ' ἀρηΐα τεύχε' ἀείρειν
Πέφραδεν· οἱ δαὶ σῖγα καληφόρα εἴροντα.

Apollonius *Argon.* 1mo.

19 Ἐπὶ μίσῃ.] Rectiùs arbitror pro ἐπὶ, legatur ἔτι, *insuper*, *præterea*. Καὶ τὸ Ἀρβύλης ἔτι, μίσῃ.

20 Πιῷ λέξει.] Insigne testimonium. Nihil sanè apertiùs dici posset, contrà receptam apud nos accentuum rationem, eorumque usum. Est autem suus ex his etiam (seu iis potius, quos veteres adhibuerunt) Accentibus sermoni cantus, sed paucis opinor notus. Δίδαι γὰρ δὴ ἡ λογῳδὸς τι μέλος, τὸ συγκείμενον ἐκ τῶν προσῳδιῶν, τὸ ἐν τοῖς ὀνόμασι. φυσικὸν γὰρ τὸ ἐπιβάλλειν ἢ ἀνιέναι ἐν τῷ διαλέγεσθαι. Aristoxenus.

21 Πῇ

τὰς χρόνους, ἃ δὲ μεταλίθησιν· ἀλλ' οἵας παρείληφε τῇ φύσει τὰς συλλαβὰς, τάς τε μακρὰς καὶ τὰς βραχείας, τοιαύτας φυλάττει. ἡ δὲ ῥυθμικὴ καὶ μουσικὴ, μεταβάλλουσιν αὐτὰς μειοῦσαι καὶ αὔξουσαι, ὥστε πολλάκις εἰς τἀναντία μεταχωρεῖν. οὐ γὰρ ταῖς συλλαβαῖς ἀπευθύνουσι τοὺς χρόνους, ἀλλὰ τοῖς χρόνοις τὰς συλλαβάς.

Δεδειγμένης δὴ τῆς διαφορᾶς, ἣ διαφέρει μουσικὴ λογικῆς, λοιπὸν ἂν εἴη καὶκεῖνα λέγειν, ὅτι τὸ μὲν τῆς φωνῆς μέλος, λέγω δὲ οὐ τὸ ᾠδικῆς, ἀλλὰ τὸ ψιλῆς, κἂν ἡδέως διαλιθῇ τὴν ἀκοὴν, εὐμελὲς λέγοιτ' ἄν, ἀλλ' οὐκ ἐμμελές· ἡ δ' ἐν τοῖς χρόνοις τῶν μορίων συμμετριάζουσα τὸ μελικὸν σχῆμα, εὔρυθμος, ἀλλ' οὐκ ἔνρυθμος. [21] πῶς δὲ διαφέρουσιν ἀλλήλων, ταῦτα καὶ τὸν οἰκεῖον καιρὸν ἐρῶ. Νυνὶ δὲ τὰ κατὰ μέρος ἀποδεῖναι πειράσομαι, πῶς ἂν γένοιτο λέξις ποιητικὴ [22] παρὰ τὴν σύνθεσιν, ἡδύνουσα τὴν ἀκρόασιν, καὶ τὰ μέλη τῶν φθόγγων, καὶ τὰς συμμετρίας τῶν ῥυθμῶν, καὶ τὰς ποικιλίας τῶν μεταβολῶν, καὶ τὸ πρέπον τοῖς ὑποκειμένοις· ἐπειδὴ ταῦτα ὑπεθέμην τὰ κεφάλαια.

[21] Πῇ δὲ διαφέρουσιν.] Codex Colb. Πῇ δὲ διαφέρει ταῦτα, καὶ τὸν; nec sanè disiplicet. Sed hanc rem duabus postremis Sectionibus fusiùs tractat.

[22] Παρὰ

ΤΜΗΜΑ ιϚ'.

Ποιητικὴ λέξις πῶς τῇ συνθέσει τὴν ἀκρόασιν ἡδύνει.

ΟΥΧ [1] ἅπαντα πέφυκε τὰ μέρη τῆς λέξεως ὁμοίως διαλιθέναι τὴν ἀκοήν· ὥσπερ οὐδὲ τὴν ὁραϊκὴν αἴσθησιν

[1] Οὐχ ἅπαντα.] Conjunctionis ellipsis similis, suprà quoque notata est ad Sect. 2. Ἡ σύνθεσις ἐστι. Pro sequenti autem ὁμοίως, in Aldinâ editione spatium esse vacuum, propter tachygraphicum compendium à librariis ignoratum, adnotat Henricus Stephanus Schediasmatum libro 2. cap. 14. Idem de aliis tribus locis ibidem adnotat: quorum primus extat infrà, Sect. 14. δύναται,

Quod idem ſolet etiam numeris accidere. nam oratio ſoluta neque nominis neque verbi ullius tempora, vi illatâ, perturbat, vel loco movet: ſed & longas & breves ſyllabas, ſicuti à naturâ acceperit, eaſdem conſervat. Has verò rythmicorum & muſicorum ſcientia, minuendo augendoque immutat, ita ut ſæpiſſimè in contraria deventum ſit: etenim ſyllabis non exigit tempora, ſed temporibus ſyllabas.

Oſtenſo jam, quâ differt à ſermone communi Muſica, reſtat ea quoque à nobis ut dicantur; quòd vocis modulatio, (non quæ in cantu verſatur, dico, ſed quæ ad nudam ſolutamque orationem pertinet) etiamſi auribus noſtris ſe ſuaviter inſinuat, canora jure vocari poſſit, non autem cantus: quæ verò in partium orationis temporibus, habitâ proportione, ad menſuram verſuum lyricorum ſe exigit, numeroſa itidem, non tamen numeris adſtricta. Quænam verò ſit earum differentia, ſuo dicetur loco. Sed jam quæ ordine ſequuntur, ea mihi curæ erit exponere; quali nempe verborum compoſitione ita illuminetur oratoria dictio, ut ea tam vocum modulatione, quàm numerorum æquabilitate, variis adeò mutationibus, & decoro rei ſubjectæ accommodato, noſtris auribus jucundam afferat delectationem. Hæc enim capita mihi explicanda propoſui.

22 Παρὰ τὴν σύνθεσιν.] Παρ' αὐτὴν τὴν σύνθεσιν, Reg. 1. & Colb.

SECTIO XII.

Quâ compoſitione oratoria civiliſque dictio, audientiæ grata ſit & jucunda.

NON omnes à naturâ ſolent orationis partes eâdem ratione auditum afficere; ſicuti neque viſum ea omnia,

ναῖαι δὲ ἐκ ὁμοίως κινεῖν τὴν ἀκοὴν ἅπαντα. ſecundus, Sect. 15. πλὴν οὐχ ὁμοίως: tertius, Sect. 21. οὐχ ὁμοίως αὐτὰ συνῆθεμεν. Rurſum eandem edit. Ald. eo in loco qui ſuprà exſtat Sect. 6: Οὐ γὰρ δὴ πάντα γε μεῖα πάντων τιθέμενα, ὁμοίως πέφυκε διαλιθάνειν τὰς ἀκοάς: pro ὁμοίως, habere ὧν, per ejuſdem compendii ignorationem, adnotat ibidem idem Stephanus. *Sylburg.*

2 Τραχίσι

αἴσθησιν τὰ ὁραλὰ πάνλα, οὐδὲ τὴν γευσικὴν τὰ γευσὰ, οὐδὲ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις τὰ κινῆνλα ἑκάσλην. ἀλλὰ καὶ γλυκαίνεσί τινες αὐτὴν ἤχοι, καὶ πικραίνεσι καὶ τραχύνεσι, καὶ λεαίνεσι, καὶ πολλὰ ἄλλα πάθη ποιῆσι περὶ αὐτήν. Αἰτία δὲ ἥτε τῶν γραμμάτων φύσις, ἐξ ὧν ἡ φωνὴ συνέσηκε, πολλὰς καὶ διαφόρὰς ἔχυσα δυνάμεις, καὶ ἡ τῶν συλλαβῶν πλοκὴ πανλοδαπῶς σχημαλιζομένη. Τοιαύτην δὴ δύναμιν ἐχόνλων τῶν τῆς λέξεως μορίων, ἐπειδὴ μελαθεῖναι τὴν ἑκάσλε φύσιν οὐχ οἷόν τε, λείπεσθαι τῇ μίξει καὶ κράσει καὶ παραθέσει συγκρύψαι τὴν παρακολεθοῦσαν αὐτῶν τισιν ἀτοπίαν, [2] τραχέσι λεῖα μίσγονλα, καὶ σκληροῖς μαλακὰ, καὶ κακοφώνοις εὔφωνα, καὶ δυσεκφόροις εὐπρόφορα, καὶ βραχέσι μακρὰ, καὶ τἆλλα τ' αὐτὸν τρόπον εὐκαίρως συνλιθένλα, καὶ μήτε ὀλιγοσύλλαβα πολλὰ ἑξῆς λαμβάνονλα· κόπλεσθαι γὰρ ἡ ἀκρόασις· μήτε πολυσύλλαβα πλείω τῶν ἱκανῶν, μηδὲ δὴ ὁμοιότονα παρ' ὁμοιοβόνοις, μηδ' ὁμοιόχρονα παρ' ὁμοιοχρόνοις. Χρὴ δὲ καὶ τὰς πλώσεις τῶν ὀνομαλικῶν ταχὺ [3] μελαλαμβάνειν· [4] μηκυνόμεναι γὰρ ἔξω τὸ μέλρον, πάνυ προσίσανλαι ταῖς ἀκοαῖς· καὶ τὴν ὁμοιότηλα διαλύειν, συνεχῶς ὀνομάτων τινῶν ἑξῆς τιθεμένων πολλῶν ῥημάτων, καὶ τῶν ἄλλων μερῶν, τ' κόρον [5] φυλαλόμενον· σχήμασί τε μὴ τοῖς αὐτοῖς [6] διαμένειν, ἀλλὰ θαμινὰ μελαβάλλειν, καὶ τρόπους μὴ τοὺς αὐτοὺς ἐπεισφέρειν, ἀλλὰ ποικίλλειν· μηδὲ δὴ ἄρχεσθαι πολλάκις ἀπὸ τῶν αὐτῶν, μηδὲ λήγειν εἰς τὰ αὐτὰ, ὑπερτείνονλα τ' ἑκάλερε καιρόν. Καὶ

[2] Τραχέσι λεῖα.] Fabius idem præcipit, lib. 9, cap. 4. *Miscendi sunt* pedes, *curandumque ut sint plures qui placeant, & circumfusi bonis deteriores lateant. Nec verò in literis syllabisque natura mutatur, sed refert, quæ cum quâ optimè coëat.*

[3] Μιλαλαμβάνειν.] *Corripere, Συναιρέσαι*, seu ἀλλάσσειν. Paulo post pro πολλῶν ῥημάτων, πολλῶν τε forsan legendum, commate post τιθεμένων posito: seu, ἑξῆς τιθεμένων πολλῶν, ῥημάτων τε, καὶ τῶν. Ita enim legenti omnia multo erunt clariora.

[4] Μηκυνόμεναι.] Quale istud poetæ Dithyrambici, Ἑρμοκαϊκόξανθε, ab Aristotele prolatum: ideoque illud Pacuvii reprehendit Fabius:

Nerei

Digitized by Google

nis, quæ adſpectu ſentiuntur; neque guſtandi facultatem, quæ guſtu percipi poſſunt; nec alios ſenſus, quæ ſingulos eorum movent. etenim ex ſonis alii deliniunt, alii etiam exacerbant aures noſtras, ſuâque aſperitate perſtringunt, alii molliunt, & varios omnino affectus excitant. Cujus rei cauſa eſt, tam literarum natura è quibus vox conſtituitur, quæ multas variaſque poteſtates habet, quàm multiplex ſyllabarum copulatio, diverſis modis conformata. Cùm eam itaque vim habeant orationis partes, nec in noſtrâ poteſtate ſit earum naturas immutare, ſupereſt ut miſturâ, temperatâ poſitione, ac ſitu aſperitatem, earum nonnullis quæ videtur ineſſe, occultemus; levia miſcentes aſperis, duris mollia, ſonora malè ſonantibus, prolatu facilia difficilioribus, longa brevibus, cæteraque omnia pari ratione concinnè componentes, ut neque paucarum ſyllabarum dictiones multas ordine aſſumamus, (nam inde offenduntur aures noſtræ) neque plures ex polyſyllabis, quàm neceſſe ſit, aut quæ ſunt ejuſdem accentûs, aut temporum ſimilium. Quin & nominum caſus ſubinde oportet correptos dare: nam plus æquo producti in longitudinem, graviſſimè auribus inſultant: ſimilia etiam ne occurrant, cavendum eſt, multis inter ſe nominibus ordine, aut verbis, reliquiſve orationum partibus, temerè conjectis, vitandæ ſatietatis gratiâ. Nec iiſdem loquendi formulis immorandum, quas ſubinde nos debemus mutare; nec iiſdem continuò, ſed variis figuris utendum eſt; neque principia ſunt ab iiſdem ſæpius ſumenda, nec cum ſimilibus definendum, obſervata utriuſque opportunitate. Nemo

Nerei
Repandiroſtrum incurvicervicum pecus.

Mox verò προϊσχάλαι Colb: atque ita *Antiquit.* lib. 1mo, προϊσχάμεναι eodem ſenſu habet codex Vat: ubi de ſcriptis parum elegantibus agit Dionyſius, pari uſus locutione; μονοειδεῖς ἐκεῖναί τε καὶ ταχὺ προσισχάμεναι τοῖς ἀκούουσιν.

[5] φυλατόμενον] Reg. 1. & 2. φυλατομένους numero plurali, atque ita in præcedentibus maluerim; quanquam infrà ſingulari quoque utatur.

[6] Διαμένειν.] Forſan legendum ἐνδιαμένειν. *Sylburg.* † Ita διαλείβειν apud Lucianum in *de Conſcrib. Hiſt.* quanquam Marcilius ἐνδιατρίβειν maluerit: τοῖς ἐπαίνοις ἀγχόνλων καὶ τραλλιγῶν διαλείβουσι.

[7] Τὸν

Καὶ μηθεὶς οἰηθῇ με καθάπαξ ταῦτα παραγέλλειν, ὡς ἡδονῆς αἴτια διὰ παντὸς ἐσόμενα, ἢ τἐναντίον ὀχλήσεως· οὐχ οὕτως ἀνόητός εἰμι. οἶδα γὰρ ἐξ ἀμφοῖν γινομένην πολλάκις ἡδονὴν, τοῖς μὲν ἐκ τῶν ἀνομοίων, τοῖς δὲ "ἐκ τῶν ὁμοίων. ἀλλ' ἐπὶ πάντων οἶομαι δεῖν [7] τὸ καιρὸν ὁρᾶν. οὕτω γὰρ ἡδονῆς καὶ ἀηδίας κράτιστον μέτρον. Καιρὸς δὲ οὔτε ῥήτωρ οὐδεὶς, οὔτε φιλόσοφος [8] εἰς τόδε χρόνου τέχνην ὥρισεν. οὐδ' ὅσπερ πρῶτος ἐπεχείρησε περὶ αὐτῆς γράφειν, [9] Γοργίας ὁ Λεοντῖνος, ἐδ' ὅ, τι λόγῳ "ἄξιον ἔγραψεν· οὐδὲ ἔχει φύσιν τὸ πρᾶγμα [10] εἰς καθο-"λικὴν καὶ ἔνλεχόν τινα περίληψιν πεσεῖν· ἀδ' ὅλως ἐπιστήμη θηρατός ἐστιν ὁ καιρὸς, ἀλλὰ δόξῃ. Ταύτην δὲ οἱ μὲ ἐπὶ πολλῶν καὶ πολλάκις γυμνάσαντες, ἄμεινον τῶν ἄλλων, εὑρίσκουσιν· οἱ δὲ ἀνάσκηλον ἀφέντες, [11] σπανιώτερον, καὶ ὥσπερ ἀπὸ τύχης.

Ἵνα δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων εἴπω, ταῦτ' οἶομαι χρῆναι φυλάττειν ἐν τῇ συνθέσει, ἃ μέλλοντα διαθήσειν τὴν ἀκοὴν ἡδέως· τὰ εὐμελῆ καὶ εὔρυθμα καὶ εὔφωνα ὀνόματα, ὑφ' ὧν γλυκαίνεταί τε καὶ μαλάττεται, καὶ τὸ ὅλον οἰκείως διατίθεται ἡ αἴσθησις, ταῦτα ἀλλήλοις συναρμόττειν, ἢ τὰ μὴ τοιαύτην ἔχοντα φύσιν ἐκκαταπλέκειν τε καὶ συνυφαίνειν τοῖς δυναμένοις [12] αὐτὴν γοητεύειν, ὥστε ὑπὸ τῆς ἐκείνων χάριτος ἐπισκοτεῖσθαι τὴν τάτων ἀηδίαν· οἷόν τι ποιοῦσιν οἱ φρόνιμοι [13] στρατηλάται καὶ τὰς τάξεις τῶν στρατευ-

[7] Τὸν καιρὸν ὁρᾶν.] Πάντα γὰρ καιρῷ καλὰ, ut ait Sophocles in *Oedipo Tyranno*. Vide hac de re quid scripsit Quintilianus, lib. 11. cap. 1.

[8] Εἰς τόδε χρόνου.] Εἰς τὸ λέγειν τέχνην ὥρισεν, ita Reg. 1. & Colb. iidem codices mox πρῶτον ἐπεχείρησε.

[9] Γοργίας.] Rhetor & Sophista, ex oppido Siciliæ Leontino: qui de omni re quæcunque in disceptationem quæstionemque vocaretur, se copiosissimè dicturum profitebatur; isque princeps ex omnibus ausus est in conventu poscere, quâ de re quisquis vellet audire. cui tantus honos habitus est, ut Delphis aureâ donaretur statuâ. *Centum & septem complevit annos; neque unquam*, ut ait Cicero, *in suo studio atque opere cessavit.*

[10] Εἰς καθολικὴν.] Observa hanc vocem καθολικὴν, apud Theologos satis

Nemo autem arbitretur me hæc in universum præcipere, tanquam perpetuò essent delectationem, alia verò molestiam, allatura: non sum adeò demens. Novi etenim ex utrisque sæpe conflatam voluptatem, modò ex dissimilibus, modò similibus; sed rerum opportunitatem præcipuè advertendam esse censeo: est enim tam jucundi, quàm injucundi mensura præstantissima. nec tamen aut rhetorum quispiam, aut philosophorum, huc usque *Opportunitatis* artem definivit; neque ipse Gorgias Leontinus, qui primus de eâ scribere aggressus est, quicquam alicujus momenti protulit. Neque ita sanè res est à naturâ comparata, ut in generalem possit atque artificiosam comprehensionem cadere. nullâ etenim omnino scientiâ, opinione duntaxat, percipi potest *Opportunitas*. Quâ in re quicunque diu & frequentissimè se exercuerunt, eam aliis multo feliciùs adinveniunt; dum ii contra, qui inexercitatam omisere, longè longéque rariùs, idque non nisi fortuitò, assequuntur.

Ut verò & de cæteris pariter loquar, hæc illi in collocatione observanda censeo, qui auribus placere studeat: ut verba suavi modulatione temperata, numerosa, ac sonora, quibus egregiè delinitur audiendi sensus, & summa voluptate perfunditur, sibi invicem connectat; aut si quorundam ea non fuerit natura, potentioribus passim immisceat, quæ valeant aures nostras miris affectibus exercere; ut illorum venustate

satis celebrem; neque enim ab ullo antiquiore facilè reperies. Sed Ciceronem adeamus, lib. primo de Oratore. *Est definitio earum rerum, quæ sunt ejus rei propriæ, quam definire volumus, brevis & circumscripta quædam explicatio. Opportunitatis* verò, ut ipse scribit eodem libro, *nulla est definitio: Quod tamen unum id esse, quod tradi arte non possit.*

[11] Σπανιώτερον.] In vulgatis editionibus scriptum est σπανιωλίεαν, *rariorem*. nostrum adverbium ζπανιώτερον, meliùs quadrat ad præcedens ἄμεινον. *Sylburg.*

[12] Αὐτὴν γοητεύειν.] Τὴν αἴσθησιν, *audiendi sensum.*

[13] Στρεβλήλαται.] Fortasse ad hos poetæ versus, Iliad. δ. ψ. 297. alludit:

Ἵππῃας μὲν πρῶτα κ᾽ ἰσθλὰς,
Ἔχθε ἴμεν πολέμοιο· κακὰς δ᾽ ἐς
μέσσον ἴλασσε.

Eadem usus est similitudine & Cicero in *de claris Oratoribus*: Omnia

Digitized by Google

στρατευμάτων. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι συγκρύπτουσι τοῖς ἰσχυροῖς τὰ ἀσθενῆ, καὶ γίνεται αὐτοῖς οὐδὲν τῆς δυνάμεως μέρος ἄχρηστον. [14] Διαναπαύειν τε καὶ ταυλότητά φημι δεῖν, "μεταβολὰς εὐκαίρους εἰσφέρουσα. καὶ γὰρ ἡ μεταβολὴ "παντὸς ἔργου [15] χρῆμα ἡδύ. Τελευταῖον δὲ, ὃ δὴ καὶ πάντων ἐστὶ κράτιστον, οἰκείαν ἀποδιδόναι τοῖς ὑποκειμένοις καὶ πρέπουσαν ἁρμονίαν. Δυσωπεῖσθαι δὲ ἐδὲν οἶομαι δεῖν, οὔτε ὄνομα, οὔτε ῥῆμα· οὔτ' ἐπιλέγεσθαι μὴ σὺν αἰσχύνῃ λέγεσθαι. [16] οὐδὲν γὰρ ἔτω ταπεινὸν, ἢ ῥυπαρὸν, ἢ μιαρὸν, ἢ ἄλλην τινὰ δυσχέρειαν ἔχον ἔσεσθαί φημι λόγου μόριον, ᾧ σημαίνεταί τι σῶμα ἢ πρᾶγμα, ὃ μηδεμίαν ἕξει χώραν ἐπιηδείαν ἐν λόγοις.

Παρακελεύομαι δὲ ἐν τῇ συνθέσει πιστεύοντας ἀνδρείως πάνυ καὶ τεθαρρηκότως αὐτὰ ἐκφέρειν, Ὁμήρῳ τε παραδείγματι [17] χρωμένους, παρ' ᾧ καὶ τὰ εὐτελέστατα κεῖται τῶν ὀνομάτων· καὶ Δημοσθένει, καὶ Ἡροδότῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις, ἂν ὀλίγον ὕστερον μνησθήσομαι, καθ' ὅ, τι ἂν ἁρμόττῃ περὶ ἑκάστου. Ταῦτά μοι περὶ τῆς ἡδείας εἰρήσθω συνθέσεως, ὀλίγα μὲ ὑπὲρ πολλῶν θεωρημάτων, ἱκανὰ δὲ, ὡς κεφάλαια, [18] εἶεν.

TMHMA

Omnia veniebant Antonio in mentem; eaque suo quæque loco, ubi plurimum proficere & valere possent, ut ab imperatore equites, pedites, levis armatura; sic ab illo in maximè opportunis orationis partibus, collocabantur. Hanc adeo instruendi exercitûs peritiam à Xenophonte habes laudatam, lib. nono *Institutionis*: Ἀναπνευχθείσης δ' ὕπω τῆς φάλαγγος, ἀναλίσκειν τοὺς πρώτους ἀρίστους εἶναι, καὶ τοὺς τελευταίους, ἐν μέσῳ δὲ τοὺς κακίστους τάττεσθαι.

[14] Διαναπαύειν] 1 Reg. 2. & Colb. meliùs fortasse διαπαύειν τε τὴν ταυλότητα.

[15] Χρῆμα ἡδύ.] Idem in *Epist. ad Pompeium*, ἡδὺ χρῆμα ἐν ἰσοτιμίαις, γεαφῆς μεταβολή. & Euripides in *Oreste*, Μεταβολὴ πάντων γλυκύ.

[16] Οὐδὲν γὰρ ἔτω.] Quo igitur sensu

Digitized by Google

venuſtate atque gratiâ, hiſce aſperis injucundiſque quaſi velum obtendatur. id quod ordinibus inſtruendis prudentiſſimi imperatores factitant. Etenim infirmiora ſolent illi fortioribus occultare; quo fit, ut nulla copiarum pars inutilis reddatur. Aio etiam ab iterationibus eſſe abſtinendum, & commodas mutationes inſerendas. Eſt enim in omni re varietas gratiſſima. Poſtremò, ut propria rei ſubjectæ atque accommodata, (quod omnium præſtantiſſimum eſt) ſtructura adhibeatur. Nullum præterea de ſede aut nomen, aut verbum cum dedecore moveri debere arbitror: nec ideo committendum, ut quæ pudorem incutiant, eloquamur. Nam ne ullam quidem adeò humilem, aut ſordidam, aut impuram, aut aliâ quâvis aſperitate præditam, fore dico orationis particulam, quâ corpus aut res notatur, quin commodum in ſermone noſtro locum habitura ſit.

Moneo porrò atque hortor, iſta ut omnia in oratione componendâ ſecuri, nullâ omnino dubitatione, ſcriptores efferant, Homeri exemplum ſecuti, apud quem vocabulorum quæque etiam viliſſima reperiuntur; nec non Demoſthenis, ac Herodoti, aliorumque; quibus de ſingulis paulò inferiùs, quantum ad inſtitutum faciat, dicetur. Hæc verò de jucundâ compoſitione dicta ſint, pauca ſanè de multis doctrinis, ſed quæ capitum loco ſatis ampla videri poſſint.

SECTIO

ſenſu ſunt hæc Petronii intelligenda? *Effugiendum eſt ab omni verborum, ut ita dicam, vilitate, & ſumendæ voces à plebe ſubmotæ, ut fiat,*

Odi profanum vulgus, & arceo. Videtur Dionyſio contraria præcipere, & prorſus repugnantia. Neque enim ſatis erit dixiſſe, hæc præcepta ad poetas ſolummodo pertinere.

[17] Χωμένως.] Hoc loco numerum mutavit, ſuperiùs ſingulari uſus; ſed quod adnotandum eſt, χωμένω habent Reg. 1. 2. & Colb.

[18] Εἶεν.] Wolfius pro εἶεν, legit εἶναι. *Sylburg.* † Particula ἂν deſiderari ante εἶεν videtur.

Digitized by Google

ΤΜΗΜΑ ιγ'.

Καλὴ πῶς γίνεται ἡ τῆς λέξεως, καὶ τῶν κώλων ἁρμονία.

ΚΑΛΗ δὲ ἁρμονία πῶς γένοιτ' ἂν, εἴ τις ἔροιτο, ἢ ἐκ ποίων θεωρημάτων, ἐκ ἄλλως πως μὰ Δία φαίην ἂν, οὐκ ἐξ ἄλλων τινῶν, ἢ ἐξ ὧνπερ ἡδεῖα. τὰ γὰρ αὐτὰ ποιητικὰ ἀμφοῖν, [1] Μέλος εὐγενὲς, Ῥυθμὸς ἀξιωματικὸς, Μεταβολὴ μεγαλοπρεπὴς, [2] τὸ πᾶσι τούτοις παρακολουθῶν Πρέπον. ὥσπερ γὰρ ἡδεῖά τις γίνεται λέξις, ἕτω καὶ γενναία τις ἑτέρα· καὶ ῥυθμὸς ὥσπερ γλαφυρός τις, ἕτω καὶ σεμνὸς ἕτερος· καὶ τὸ μεταβάλλειν ὥσπερ χάριν ἔχει τινὰ, οὕτω καὶ πιθανόν. τὸ δὲ δὴ πρέπον εἰ μὴ τῷ καλῷ πλεῖστον ἔχει μέρος, σχολῇ γ' ἂν ἄλλῳ τινός. Ἐξ ἁπάντων δή φημι τούτων ἐπιτηδεύεσθαι δεῖν τὸ καλὸν ἐν ἁρμονίᾳ λέξεως, ἐξ ὧνπερ καὶ τὸ ἡδύ. Αἰτία δὲ καθέστηκεν, ἥ τε τῶν γραμμάτων φύσις, καὶ ἡ τῶν συλλαβῶν δύναμις, ἐξ ὧν πλέκεται τὰ ὀνόματα· [3] Ὑπὲρ ὧν καιρὸς ἂν εἴη λέγειν, ὥσπερ ὑπεσχόμην.

ΤΜΗΜΑ

[1] Μέλος εὐγενές.] Codex Colbertinus εὐμελὲς, & paulo post ἀκολουθῶν, pro compositio παρακολουθῶν. sed priore periodo lego, ἔδ' ἐξ ἄλλων τινῶν. Ita concinnior erit structura.

[2] Τὸ πᾶσι.] Dictio ἀσύνδετος celeritatem exprimit, aut orationi etiam conciliat venustatem: hoc tamen loco copulam καὶ fortasse insertam malueris καὶ τὸ πᾶσι. Vide initium Sectionis undecimæ: eadem ferè habet Dionysius in libello Περὶ τῆς Δημοσθένους δεινότητος, sed locus corruptus est, pag. 192, edit. Sylb.

Εὕρισκε

SECTIO XIII.

Quibus præceptis pulcra efficiatur orationis membrorumque Structura.

PULCRA verò Structura quomodo efficiatur, interroganti, aut quibus ex præceptis, non aliunde equidem, aut ex aliis herculè reſponderem, quàm quibus fit jucunda. Nam eadem utrumque conſtituunt, Concentus nobilis, Numeri cum dignitate graves, magnifica Permutatio, &c, hæc omnia quod conſequitur, Decorum. Quemadmodum enim jucunda quædam fit oratio, ita & alia generoſa: & numerus ut alius politus eſt, ita alius gravis: ſua etiam ut permutationi ineſt gratia, ita & ſuadendi facultas. Jam verò ſi maximam pulcritudinis partem Decorum non habuerit, nedum alius rei cujuſpiam particeps futurum eſt. Ex his itaque omnibus conficiendam arbitror Structuræ orationis pulcritudinem, unde etiam conſtituitur jucunditas. Eſt autem & hoc loco cauſa tam literarum natura, quàm poteſtas ſyllabarum, è quibus componuntur vocabula. Sed de his jam tempus eſt, ſicuti pollicitus ſum, dicendi pauca.

SECTIO

Εὕρισκε δὴ (ὁ Δημοσθένης) τὰ μὲν αὐτὰ ἀμφοῖν (κάλλους καὶ ἡδονῆς) ὅλα αἰτία, τὰ μέλη, καὶ τὰς ῥυθμὰς, καὶ τὰς μελῳδολὰς, καὶ τὸ παρακολουθεῖν ἅπασιν αὐτοῖς, παραίτιον. Quid ſit παραίτιον hoc loco, ignotum eſt: lego itaque, ſenſu poſtulante, τὸ πρέπον, ut hic locus indicat.

[3] Ταῦτα ὑπὲρ ὧν.] Primàm hanc vocem nec Reg. 1. nec Colb. agnoſcunt; & commodè ſatis, Hudſono judicante, abeſſe poteſt. Auctoritate veterum exemplarium è contextu ejeci.

[1] Γράμματα.

Digitized by Google

ΤΜΗΜΑ ιδ'.

Φωνῆς στοιχεῖα τὰ γράμματα· καὶ αὐτῶν ἡ φύσις διάφορος.

[1] ΑΡΧΑΙ μὲν οὖν εἰσι τῆς ἀνθρωπίνης καὶ ἐναρθρου φωνῆς, αἱ μηκέτι δεχόμεναι διαίρεσιν, ἃς καλοῦμεν στοιχεῖα καὶ γράμματα· [1] γράμματα μὲν, ὅτι γραμματῖς τισι σημαίνεται· στοιχεῖα δὲ, ὅτι πᾶσα φωνὴ τὴν γένεσιν ἐκ τούτων [2] λαμβάνει πρώτων, καὶ τὴν διάλυσιν εἰς ταῦτα ποιεῖται τελευταίαν. Τῶν δὲ στοιχείων τε καὶ γραμμάτων οὐ μία πάντων φύσις, διαφορὰ δὲ αὐτῶν. Πρώτη μὲν, ὡς [3] Ἀριστόξενος ὁ μουσικὸς ἀποφαίνεται, καθ' ἣν τὰ μὲν φωνὰς ἀποτελεῖ, τὰ δὲ ψόφους· φωνὰς μὲν, τὰ λεγόμενα φωνήεντα· ψόφους δὲ, τὰ λοιπὰ πάντα. δευτέρα δὲ, καθ' ἣν [4] τῶν φωνηέντων ἃ μὲν καθ' ἑαυτὰ [5] ψόφους ὁποίους δή τινας ἀποτελεῖν πέφυκε, [6] ῥοῖζον, ἢ συριγμὸν, ἢ ἀποπνυσμὸν, ἢ τοιούτων τινῶν ἄλλων ἤχων δηλωτικά· ἃ δὲ ἔστιν ἀπάσης ἄμοιρα φωνῆς καὶ ψόφου, καὶ ἄχ οἵάτε ἠχεῖσθαι καθ' ἑαυτὰ, ταῦτα μὲν ἄφωνά τινες ἐκάλεσαν, θάτερα δὲ ἡμίφωνα. Οἱ δὲ τριχῆ νείμαντες τὰς

[1] Γράμματα.] Ita etiam ex *lineaturâ* contractam esse literam arbitratur Jul. Scaliger.

[2] Λαμβάνει πρώτων.] Cùm mox τελευταίαν sequatur adjectivum, πρώτην hoc loco legendum arbitror.

[3] Ἀριστόξενος.] Hujus viri sententiam profert Dionysius in libello περὶ διανοήσεως Δημοσθ. *de ἠγέμονος pedis ortu*. Erat autem Musicus peritissimus tempore Alexandri regis, Tarento natus Italiæ oppido, sed Mantineæ plurimam ætatis partem degit. Musicæ grammaticen subjectam putavit, utriusque rei præceptor. *Vocis rationem*, inquit Fabius, *dividit in ῥύθμον, & μέλος· ἔμμελες: quorum alterum modulatione, alterum canore ac sonis constat.*

[4] Τῶν φωνηέντων.] Lege *Συμφώνων*, sensu postulante.

[5] Ψόφους.] Eadem ferè habet, & fortasse à Dionysio mutuata, Sextus Empiricus: Καὶ ἡμίφωνα μὲν,

Digitized by Google

SECTIO XIV.

Vocis elementa esse literas; quarum naturæ differentes ostenduntur.

PRINCIPIA itaque humanæ articulatæque sunt vòcis, quæ divisionem ulterius non admittunt; quæque elementa vocamus & literas. Literæ appellantur, quia lineis quibusdam exprimuntur; elementa, quia primam ex his originem vox omnis sumit, extremoque in ea se resolvit. Est autem non una omnium elementorum literarumque natura; sed variæ differentiæ. Prima est, quemadmodum tradit Aristoxenus Musicus, quâ voces literæ aliæ, aliæ sonos tantùm conficiant: voces ex vocalibus, è reliquis formantur soni. Secunda verò, quâ consonantium quædam per se sonos qualescunque soleant edere, veluti stridorem, aut sibilum, aut quo nostra exprimitur aversatio, & quæcunque istiusmodi sonos indicant; quædam autem omnis vocis & soni expertes, ne possunt quidem omninò per se voce pronunciari: has nonnulli mutas appellârunt, illas semivocales. Quidam verò triplici divisione institutâ primarum vocis potestatum, vocales appellârunt, quæ tam per se, quàm cum aliis

μὲν, ὅσα δι' αὐτῶν ῥοῖζον, ἢ σιγμὸν, ἢ μυσμὸν, ἤ τινα παραπλήσιον ἦχον καλὰ τὴν ἐκφώνησιν ἀπόλειπε ταῖς φυκότα. Ex hoc loco Dionysii pro σισμὸν, συρισμὸν corrige.

6 Ῥοῖζον.] Genitivo casu legendum videtur, ῥοίζῳ, ἢ συρισμῷ, ἢ ἀποπλυσμῷ: aut pluraliter, ῥοίζων, ἢ συρισμῶν, ἢ ἀποπλυσμῶν. Significantur autem his nominibus litteræ ρ, σ, π, cum cognatis β, φ. Nam in his quoque, etiamsi non accedat vocalis ulla, φωνῆς τινος seu ἦχος σημασία est. Wolfium quoque gignendi casu legisse ῥοίζων, monuit me Hœschelius meus. *Sylburg.*

Ibid. Ῥοῖζον.] Si gignendi casu cum Wolfio legas, pendeant necesse est à voce δηλωτικά; sin ὡς inseras ante ῥοῖζον, nullâ casuum mutatione opus erit. Atque haud scio, an per se etiam sana sententia sit, *Appositione*, ut loquuntur Grammatici, connexa. Sed monendus est lector, codices Reg. 2. & Colb. mox ποππυσμὸν exprimere; quæ lectio fortasse verior.

7 Τρι-

Digitized by Google

τὰς πρώτας τε καὶ στοιχειώδεις φωνῆς δυνάμεις, φωνήεντα μὲν ἐκάλεσαν, ὅσα καθ' ἑαυτὰ φωνεῖται, καὶ μεθ' ἑτέρων, καὶ ἔστιν αὐτοτελῆ· ἡμίφωνα δὲ, ὅσα μετὰ μὲν τῶν φωνηέντων κρεῖττον ἐκφέρεται, καθ' ἑαυτὰ δὲ χεῖρόν τε καὶ οὐκ αὐτοτελῶς· ἄφωνα δὲ, ὅσα οὔτε τὰς τελείας, οὔτε τὰς ἡμιτελείας φωνὰς ἔχει καθ' ἑαυτὰ, μεθ' ἑτέρων δὲ ἐκφωνεῖται.

Ὁ ἀριθμὸς δὲ αὐτῶν ὅστις ἐστὶν, οὐ ῥᾴδιον εἰπεῖν ἀκριβῶς· ἐπεὶ πολλὴν παρέσχε καὶ τοῖς πρὸ ἡμῶν ἀπορίαν τὸ πρᾶγμα. Οἱ μὲν γὰρ ὠήθησαν εἶναι [7] τριακαίδεκα τὰ πάντα τῆς φωνῆς στοιχεῖα, καλεσκευάσθαι δὲ τὰ λοιπὰ ἐκ τούτων· οἱ δὲ, καὶ τῶν [8] εἰκοσιτεσσάρων, οἷς χρώμεθα νῦν, πλείω. Ἡ μὲν οὖν ὑπὲρ τούτων θεωρία Γραμματικῆς τε καὶ [9] Μετρικῆς, εἰ βούλεταί τις, καὶ Φιλοσοφίας οἰκειοτέρα· ἡμῖν δὲ ἀπόχρη μήτε ἐλάττους τῶν κδ', μήτε πλείους ὑποθεμένοις, δεικνύναι τὰς τῆς φωνῆς ἀρχὰς, καὶ τὰ συμβεβηκότα αὐτῇ λέγειν, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν φωνηέντων ποιησαμένοις.

Φωνήεντα. Ἔστι δὲ ταῦτα τὸ ἀριθμὸν ζ'· δύο μὲν μακρὰ, τό τε η καὶ τὸ ω· [10] δύο δὲ βραχέα, τό τε ε, καὶ τὸ ο· τρία δὲ, [11] δίχρονα, τό τε α καὶ τὸ ι καὶ τὸ υ, ἃ καὶ

[7] Τριακαίδεκα.] Pro τριακαίδεκα legendum videtur ἑκκαίδεκα, *sexdecim*. Nam, ut Plinius tradit, lib. 7. cap. 56: Cadmus olim è Phœnice in Græciam intulit literas sedecim numero, A, B, Γ, Δ, E, I, K, Λ, M, N, O, Π, P, Σ, T, Υ: quibus pòst à Palamede, Simonide, Epicharmo, additæ sunt literæ compositæ; duæ vocales, η & ω: tres semivocales, ζ, ξ, ψ: tres mutæ aspiratæ, θ, χ, φ. Siquis τριακαίδεκα retinendum putet, è sedecim paulo ante numeratis demendæ erunt medii generis mutæ, β, γ, δ. *Sylburg.*

[8] Εἰκοσιτεσσάρων.] De literis passim multi multa scripsêre; easque à Phœnicibus in Græciam deveniſſe, Cadmi ministerio, traditum est. Josephus contra Apionem, non longè ab initio: παρὰ Φοινίκων καὶ Κάδμου στοιχεῖσθαι μαθεῖν. unde Timon Phliasius, Φοινικικὰ ζήματα Κάδμου: & Lucanus:

Phœnices primi, famæ si creditur, ausi
Mansuram rudibus vocem signare figuris.

Quot

Digitized by Google

aliis conjunctæ, vocem edunt absolutam, semivocales verò, quæ meliùs cum vocalibus efferuntur, per se deterioris soni, nec jam perfecti: mutas denique, quæ neque perfectam per se vocem neque imperfectam habent, sed cum aliis unà pronunciantur.

Literarum numerum, qui sit, non adeò facile est exactè dicere: est enim quæstio, quæ difficultate pænè inextricabili vetustiores ante nos satis exercuit. Nonnulli vocis elementa omnia esse tredecim numero putaverunt, & ex his constitui reliqua; alii autem viginti quatuor, quibus hoc tempore nos utimur, & eo etiam plura. Sed de his instituta consideratio, grammaticæ multò magis, metricæque facultati, aut etiam, ut quidam volunt, philosophiæ familiaris est & propria; nobis quidem sufficit, neque pauciores viginti quatuor, neque plures admittentibus literas, principia vocis, & quæ ei accidunt, enarrare, initio à vocalibus facto.

Sunt autem numero septem: duæ quidem longæ, η & ω, totidem breves, ε & ο, tres verò communes α, ι, υ, quæ & producuntur & corripiuntur; *Vocales.*

Quot verò Cadmus Græciæ intulerit, omninò dubium est: Aristoteles fuisse duodeviginti, videtur indicare; dum totidem, Plinio teste, *priscas* vocat. Postea Palamedis ingenio, Epicharmi atque Simonidis, ad numerum viginti quatuor auctæ sunt; quas barbaris adeò hisce vocabulis, Κραξζῖ, χθύπλης, φλεῖμω, δρὸψ, è veteribus nonnulli exprimebant, ut esset στοιχειωτικὴ τῶν παίδων διδασκαλία.

9 Μέτρικῆς.] Gellius lib. 16, cap. 18. *Est & alia species Geometriæ, quæ appellatur* μετρικὴ: *per quam syllabarum longarum, & brevium, & mediocrium junctura & modus congruens cum principiis Geometriæ, aurium mensura examinatur.* Hanc etiam disputationem Aristoteles arti metricæ adjudicat, in περὶ Ποιητικῆς cap. 20: ἀλλὰ καὶ τούτων θεωρῆσαι τὰς διαφορὰς, τῆς Μετρικῆς ἐστι.

10 Δύο δὲ βραχία.] Hoc membrum, δύο δὲ βραχία. τό τε ε, καὶ τὸ ο, quod editio Sylburgiana non exhibet, in contextum ex eruditissimo Thomæ Smithi nostratis, qui hæc verba citat, libello de *Rectâ linguæ Græcæ pronunciatione*, inserui.

11 Δίχρονα.] De his ita Sextus Empiricus: ἅπερ δίχρονα καὶ ὑγρὰ καὶ ἀμφίβολα καὶ μεταβολικὰ καλεῖσιν. ἱκανὸν γὰρ αὐτῶν σήμαινειν ὅτι μὲν ἐκτείνεσθαι, ὅτι δὲ συστέλλεσθαι, οἷον, τὸ

Digitized by Google

καὶ ἐκλείνεται, καὶ συνέλλεται· ἃ οἱ μὲν δίχρονα, ὥσπερ ἔφην, οἱ δὲ μειαπτωτικὰ καλοῦσιν. Ἐκφωνεῖται δὲ ταῦτα πάντα, τῆς ἀρτηρίας συνεχούσης τὸ πνεῦμα, καὶ τῷ στόματι ἁπλῶς σχηματιζομένου, τῆς τε γλώσσης ἠρέμα προσπαλευομένης, ἀλλ' ἠρεμούσης. πλὴν τὰ μὲν μακρὰ, καὶ τῶν διχρόνων ὅσα μακρῶς λέγεται, τεταμένον λαμβάνει καὶ διηνεκῆ τὸν αὐλὸν τοῦ πνεύματος· τὰ δὲ βραχέα, ἢ βραχέως λεγόμενα, ἐξ ἀποκοπῆς τε καὶ μιᾶς [12] πληγῆ πνεύματος, καὶ τῆς ἀρτηρίας ἐπὶ βραχὺ κινηθείσης ἐκφέρεται. Τούτων δὴ κράτιστα μέν ἐστι, καὶ φωνὴν ἡδίστην ἀποτελεῖ τά τε μακρὰ, καὶ τῶν διχρόνων ὅσα μηκύνεται κατὰ τὴν ἐκφοράν, ὅτι πολὺν ἔχειται χρόνον, καὶ τῷ πνεύματος οὐ καταλείπει τὸν τόνον· χείρω δὲ τὰ βραχέα, ἢ τὰ βραχέως λεγόμενα, ὅτι μικρόφωνά τέ ἐστι καὶ σπαδονίζει τὸν ἦχον.

[13] Αὐτῶν δὲ τῶν μακρῶν [14] εὐφωνότατον τὸ α, ὅταν ἐκλείνηται· λέγεται γὰρ ἀνοιγομένου τοῦ στόματος ἐπὶ πλεῖστον, καὶ τοῦ πνεύματος ἄνω φερομένου πρὸς τὸν [15] οὐρανόν. [16] δεύτερον

τὸ μὲν α ἐπὶ τοῦ,

Ἄρες, Ἄρες βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα.

τὸ δὲ ι,

Ἶλιον εἰς ἱερὴν· τῇ δ' ἄνλιος ὦρτο Ἀπόλλων.

τὸ δὲ υ,

Θεσπέσιον νιφάων ἐκ Διὸς ὕσιν ὕδωρ.

[12] Πληγῇ πνεύματος.] Πληγῇ τοῦ πνεύματος. *Smithus.* Sequenti etiam versu verbum ἐστὶ à Regio 1. & Colb. abest.

[13] Αὐτῶν δὲ τῶν.] Hunc locum usque ad ἡμιφώνων δὲ τοιάδε, profert idem Tho. Smithus in libro quem suprà laudavimus; ubi occurrunt hæ lectiones variantes. pro εὐφωνότατον, habet ἐκφωνότατον: pro ἐκλείνηται, indic. ἐκλείνεται, & ἐρείδῃ subjunct. pro ἐρείδει. Idem προσγύλλεται gemino λ, ut emendat Sylburgius. mox pro γινομένης, legit γινομένης: & ἐμπίπλει ὁ ἦχος, quod vertit, *augustus incidit sonus:* nec τὲ particulam post ἀδόλας agnoscit: & pro ἐκ ἐπιλαμπρυνόμενον, ἐκ ἔτι λαμπρυνόμενον. denique, posito post Dalèque puncto, legit ὁ τὴν πληγήν: figitque ante φύσις articulam ἡ, αὐτὴ ἡ φύσις. Tum vero in auctoris laudem his verbis prorumpit: *Quis Apelles aut Parrhasius faciem hominis penicillo, vel coloribus, exprimere potuit feliciùs, differentiamque constituere inter diversos vultus, quam hic verbis vocalium naturam distinxit ac separavit?*

[14] Εὐφωνότατον τὸ α.] Omnium literarum, ut dignitate, ita quoque ordine, prima est apud pleraſque gentes A vocalis. Quam vastam

tur; & ab aliis, quemadmodùm ſuperiùs dixi, communes, ab aliis mutabiles appellantur. Omnes autem, arteriâ ſpíritum cohibente, & ſimplici oris conformatione proferuntur, linguâ interim nihil adlaborante, ſed prorſus quietâ. Verùm longæ, & ancipitum quotquot longo efferuntur tempore, extentum capiunt & continuum ſpiritûs meatum: breves è contra, aut brevi tempore prolatæ, vocis interruptione factâ, itemque unà ſpiritûs percuſſione, ipsâ leniter arteriâ ad tempus breviſſimum motâ, pronunciantur. Ex his præſtantiſſimæ ſunt, vocemque adeò jucundiſſimam edunt longæ, & communium quæcunque inter efferendum producuntur; quippe diu ſonant, nec ſpiritûs reſcindunt tenorem. Breves autem, & breviter dictæ, deteriores habendæ ſunt: nam ſoni multo ſunt exilioris, & quaſi caſtratam vocem emittunt.

Inter longas α ſonantiſſima eſt, quum extenditur, ore enim plurimum dilatato profertur, ſurſumque ſpiritu palatum verſus ſublato.

vaſtam & ſonoram hæc edat vocem, vel ipſe ſatis declarat oris hiatus. Suavitate ferè deſtituitur, ſed magnificentiâ aures propemodum percellit. In culto ſermone magnam præ ſe fert majeſtatem, eadem tamen, ſi nimiùm producatur ejus ſonus, vocem edit ruſticam: quomodocunque tamen prolata, ſemper grande & vaſtum quid ſonat. Meritò itaque laudatur non in Bucolicis tantùm, ſed & dithyrambicis ſcriptoribus, qui latos & patententes affectant ſonos, ideoque perpetui ſunt in Doriſmis. *Iſ. Voſſ.*

[15] Οὐρανὸν.] Satis audax Metaphora, præcipuè à pedeſtri ſcriptore prolata. Nam Lucretium quidem inter Latinos poetica tuetur licentia, dum ſcribit:

Suaviter omnia tractant
Humida linguai circum ſudantia templa.

Videntur autem hâc in re ad Μικρὸν κόσμον alludere: quâ ſcilicet appellatione nihil auguſtius de *Homine* potuerunt veteres excogitare. Sicut etiam à Chryſoſtomo (Hom. 19. in Epiſt. ad Epheſ.) vocatur οὐρανὸς, καλὴ καὶ μεγάλη καμάρα, *pulcher & magnus fornix*: ita ἡ τῦ ἀνθρώπου καμάρα, ſive *palatum*, οὐρανὸς dici poteſt. Nec minorem ὑπερῷον ſeu ὑπερῶα, quâ voce *palatum* ſignificatur, præ ſe fert audaciam. Sed, quod monuit Hudſonus ex Heſychio, Πίρσαι τὰς βασιλείας σκηνὰς καὶ αὐλὰς, ἢν τὰ καλύμματα κυκλοῖεῖη, οὐρανὸς, appellabant. Mox adeò poſt ἀνοιγομένου, deeſſe videtur τῦ στόματος: καὶ μετρίως ἀνοιγομένου τῦ στόματος.

[16] Διύτερον δὲ τὸ η.] Nulla hâc blandior eſt litera, cum fractum & effeminatum habeat ſonum. Grandi

Digitized by Google

τερον δὲ το η, ὅτι κάτω περὶ τὴν βάσιν τῆς γλώσσης ἐρείδει τ' ἦχον ἀκόλυθον, ἀλλ' ἐκ ἄνω, καὶ μερίως ἀνοιγομένου. [17] τρίτον δὲ τὸ ω· [18] στρογγύλλεται γὰρ ἐν αὐτῷ τὸ στόμα, καὶ περιστέλλει τὰ χείλη, τήν τε πληγὴν τὸ πνεῦμα περὶ τὸ ἀκροστόμιον ποιεῖται. [19] Ἔστι δὲ ἥττον τέτε τὸ υ· περὶ γὰρ αὐτὰ τὰ χείλη συστολῆς γενομένης ἀξιολόγε, πνίεται, καὶ στενὸς ἐκπίπτει ὁ ἦχος. [20] Ἔσχατον δὲ πάντων τὸ ι· περὶ τὰς ὀδόντας τε γὰρ ἡ κρότησις τῦ πνεύματος γίνεται, μικρὸν ἀνοιγομένε τῦ στόματος, καὶ οὐκ ἐπιλαμπρυνόντων τῶν χειλέων τ' ἦχον. Τῶν δὲ βραχέων ὑδέτερον μὲ εὐηχον, [21] ἥττον δὲ δυσηχὲς τὸ ο. διίστησι γὰρ τὸ στόμα πρεῖττον θαλέρε, τὴν δὲ πληγὴν λαμβάνει περὶ τὴν ἀρτηρίαν μᾶλλον.

Ἡμίφωνα. Φωνηέντων μὲν οὖν γραμμάτων αὕτη φύσις· ἡμιφώνων δὲ τοιάδε. οἷς γὰρ τ' ἀριθμὸν ὅλων αὐτῶν, πένθε μέν ἐσιν ἁπλᾶ, τό τε λ, καὶ τὸ μ, καὶ τὸ ν, καὶ τὸ ρ, καὶ τὸ σ· τρία δὲ διπλᾶ, τό τε ζ, καὶ τὸ ξ,

Grandi itaque & ſublimi orationis generi penitus eſt contraria; quapropter apud dithyrambicos poetas vix unquam occurrit. Quod ſiquis frequenter eâ utatur, non humilem tantùm, ſed & inſipidam facit orationem. Magna tamen eſt hujus literæ potentia in mollibus & amatoriis canticis: ineſt quippe huic quidpiam ἑλκυστικὸν, delectanturque eâ imprimis mulieres. *Voſſ.*

[17] Τρίτον δὲ τὸ ω.] Ultima apud Græcos vocalis Ω; licèt ex geminato O compoſita credatur, ſonum tamen efficit diverſum, & velut medium inter O & A. Eſt hæc vocalis magis ſonora & magnifica quàm O, minus tamen quàm A, cùm & ſonum habeat obſcuriorem, & propemodùm in ipſis faucibus ſepultum. Dithyrambici eo imprimis gaudent, & imprimis Pindarus. *Idem.*

[18] Στρογγύλλεται.] Malim στρογγύλλεται gemino λ, ut ποικίλλεται, & conſimilia. *Sylburg.* † Ita quidem reponendum curavi, partim conjecturâ Sylburgii adductus, partim fide codicis, quo uſus eſt Tho. Smithus, vir egregiè doctus.

[19] Ἔστι δὲ ἥττον τέτε τὸ υ.] Infimum dignitatis gradum tenet Υ vocalis. Non obſcurum tantùm, ſed & fœdum & impurum ut plurimùm efficit ſonum, cùm naribus potius quàm ore proferatur. Lepidè itaque Ariſtophanes in Pluto inducit Sycophantam olfacientem ſacrificiorum nidorem, qui totum ſenarium naribus abſolvit;

ὑ ὑ, ὑ ὑ, ὑ ὑ, ὑ ὑ, ὑ ὑ, ὑ ὑ.

Digitized by Google

infrà ad radicem linguæ ſonum ſequentem ſiſtat, non ſurſum versùs, atque os etiam mediocriter aperit. Tertia eſt ω: nam in eâ exprimendâ os rotundatur, contrahuntur labra, & ſummos oris margines ſpiritus ferit. Hâc deterior eſt υ: nam labiorum notabili contractione factâ, præfocatur, & anguſtus exiliſque ſonus excidit. Extrema eſt omnium ι; circa enim dentes ſpiritus alliditur, ore paululum diducto, nec labra quicquam ſonum illuminant. Brevium verò neutra ſonora eſt; ο tamen eſt minùs abſona. nam latiùs quàm altera diducit os, circa arteriam maximè repercuſſione factâ.

Hæc itaque vocalium natura eſt: Semivocalium verò hujuſmodi. Cùm enim octo ſint numero, earum quinque ſimplices reperiuntur, λ, μ, ν, ρ, σ; tres duplices, ζ, ξ, ψ. Vocantur autem duplices, *Semivocales.*

Ubi tamen notandum, priorem cujuſque pedis ſyllabam ſcribi debere ſpiritu tenui, ſequentem verò denſo, ipsâ id exigente rei naturâ. *Voſſius.*

[20] Ἔσχαλον δὲ φαύλων τὸ ι.] Nulla eſt exilior vox illâ, quam efficit ι vocalis. In levibus & argutis uſum habet præcipuum. Multum tamen diſcrepat hujus ſonus, prout nempe ille plus minuſve ad dentes alliditur. Aliàs itaque ſtridet hæc litera, aliàs rogat, blanditur, & ſupplicat. Nonnunquam & admirationem exprimit, ſed in rebus inanibus & minutis. Quàm verò illa aures offendat, ſi crebrò nimis iteretur, ſatis declarant hodierni Græci, qui perpetuo Iotaciſmo reliquas ferè ita obtundunt vocales, ut eos hinnire potius quàm loqui exiſtimes. *Idem.*

[21] Ἥτιον δὲ δυσηχὲς τὸ ο.] O vocalis ſonum quidem habet vaſtum, & aliquâ ratione magnificum, longè tamen minùs quàm α, cùm & obſcurum & ſæpe ruſticum quid ſonet, præſertim ſi duplicetur & longiùs protrahatur. Nulla hâc aptior litera ad ſignificandam magnorum animalium & ingentium corporum ſeu vocem, ſeu ſonum. Præclarè itaque pelagi murmur explicat Homerus, cùm inquit,

Ἀμφὶ δὲ τ' ἄκραι
Ἠϊόνες βοόωσιν, ἐρευσομένης ἁλὸς ἔξω.

Non dixit βοάυσι, ſed βοόωσι, ad ampliorem ſimilitudinem fluctuum maris exprimendam. *Idem.*

Digitized by Google

ξ, καὶ τὸ ψ. διπλᾶ δὲ λέγεσθαι αὐτὰ, ὅτι δοκεῖ τὸ σύνθετα εἶναι, τὸ μὲν ζ διὰ τοῦ σ καὶ δ, τὸ δὲ ξ διὰ τοῦ κ καὶ σ, τὸ δὲ ψ διὰ τοῦ π καὶ σ, συναφθεγγομένων ἀλλήλοις καὶ ἰδίαν φωνὴν λαμβανόντων· ἢ διὰ τὸ χώραν ἐπέχειν δυοῖν γραμμάτων ἐν ταῖς συλλαβαῖς παραλαμβανόμενα. Ἐκείνων δὴ τούτων κρείττω μέν ἐστι τὰ διπλᾶ τῶν ἁπλῶν· ἐπειδὴ μείζονά ἐστι τῶν ἑτέρων, καὶ μᾶλλον ἐγγίζειν δοκεῖ τοῖς τελείοις· ἥττω δὲ τὰ ἁπλᾶ, διὰ τὸ μὴ εἰς βραχυτέρους αὐτῶν τόνους συνάγεσθαι τὸ ἦχον. Ἐκφωνεῖται δὲ αὐτῶν ἕκαστον τοιόνδε δή τινα τρόπον· τὸ μὲν λ, τῆς γλώττης πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀνιεμένης, καὶ τῆς ἀρτηρίας συνεχούσης τὸ πνεῦμα· τὸ δὲ μ, τοῦ μὲν στόματος τοῖς χείλεσι [23] πιεσθέντος, [τοῦ δὲ ἤχου] διὰ τῶν ῥωθώνων μεριζομένου· τὸ δὲ ν, τῆς γλώττης τὴν φορὰν τοῦ πνεύματος ἀποκλειούσης, καὶ μεταφερούσης ἐπὶ τοὺς ῥωθώνας τὸν ἦχον· τὸ δὲ ρ, τῆς γλώσσης ἄκρας ἀπορραπιζούσης τὸ πνεῦμα, καὶ πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐγγὺς τῶν ὀδόντων ἀνιεμένης· τὸ δὲ σ, τῆς μὲν γλώσσης προσαναλομένης ἄνω πρὸς τὸν οὐρανὸν, τοῦ δὲ πνεύματος διὰ μέσου αὐτοῦ φερομένου, καὶ περὶ τοὺς ὀδόντας λεπτὸν καὶ στενὸν ἐξωθουμένου τὸ σύριγμα. Τρία δὲ τὰ λοιπὰ ἡμίφωνα μικρὸν λαμβάνει τὸ ψόφον, ἐξ ἑνὸς μὲν τῶν ἡμιφώνων τοῦ σ, τριῶν δὲ ἀφώνων, τοῦ τε κ, καὶ τοῦ δ, καὶ τοῦ π.

Οὗτοι σχηματισμοὶ γραμμάτων ἡμιφώνων. Δύνασθαι δὲ οὐχ ὁμοίως κινεῖν τὴν ἀκοὴν ἅπαντα. ἡδύνει μὲν γὰρ αὐτὴν τὸ λ, καὶ ἔστι τῶν ἡμιφώνων γλυκύτατον· [24] τραχύνει δὲ τὸ ρ, καὶ ἔστι τῶν ὁμογενῶν γενναιότατον· μέσως δὲ πως διατίθησι

[22] Εἰς βραχυλέξεις αὐτῶν.] Fortasse ὑπ' αὐτῶν, legendum est: quo tamen sublato, facilior erit structura. Sequenti verò versu pro compositio ἐκφωνεῖται, in tribus codicibus Reg. 1. 2. & Colb. simplex φωνεῖται reperitur.

[23] Πιεσθέντος.] Post πιεσθέντος, deesse videtur, τοῦ δὲ ἤχου, vel τοῦ δὲ πνεύματος: ut colligitur ex eo quod sequitur, τὰ διὰ τῶν ῥωθώνων συνηχούμενα: & Sect. 22. καὶ

duplices, aut quòd compositæ sint, veluti ζ ex σ & δ, ξ ex κ & σ, ψ ex π & σ, literis se invicem mutuâ coitione corrumpentibus, ita tamen ut propriam vocem singulæ conserverent; aut quòd duarum literarum locum, in syllabis assumptæ habeant. Sunt autem harum singulæ simplicibus præstantiores: cæteris quoniam pleniores videntur, & perfectarum ad naturam propiùs accedere. eo autem deteriores simplices, quòd breviori ab iis intensione vox contrahatur. Harum unaquæque tali ferè modo profertur: λ, erectâ ad palatum linguâ, & spiritum arteriâ constringente: μ, ore labiis compresso, ac per nares undatim emisso spiritu: ν, linguâ spiritûs impetum intercludente, & sonum ad nares transferente: ϱ, linguæ extremitate spiritum vibrante, ad palatum juxta dentes sublatæ: σ, linguâ sursum ad palatum adductâ, spirituque per medium erumpente, & circa dentes tenuem quendam ejiciente anguſtumque sibilum. Tres verò reliquæ semivocales mistum accipiunt sonum, ex unâ è semivocalibus σ, itemque ex tribus mutis κ, δ, & π.

Hæ sunt illæ literarum, quæ semivocales appellantur, conformationes: non tamen eandem potestatem habent omnes in auditu movendo; nam eum λ demulcet, semivocalium longè jucundissima: ϱ exacerbat, cæteris ejusdem generis robustissima; sed mediâ quâdam ratione nostras aures afficiunt, quæ per nares efferuntur μ & ν, corneum sibi quendam, tubæque æmulum, edentes sonum. Ingrata prorsus

κ) τῷ πνεύματι· διὰ τῶν ἐωθούντων μερίζομένου. sic certè & Marius Victorinus Artis Grammaticæ cap. 4. *M, impressis invicem labiis, mugitum quendam intra oris spacum attractis naribus dabit.* Et Julius Scaliger de causis linguæ Latinæ, lib. 1. cap. 10. *Clauso enim ore & effuso in nares sono, M conformatur.* Sylburg. † Idem ipse notâram, nondum perspecto, quid scripserat Sylburgius: nec secundâ impressione, in contextum recipere, uncis inclusa, dubitavi.

24 Τραχύτητι.] Locum hunc citat Paulus Leopardus Emendationum lib. 8, cap. 15. *Idem.*

Digitized by Google

τίθησι τὰ διὰ τῶν ῥωθώνων συνηχούμενα, τό τε μ, καὶ τὸ ν, κεραλοειδεῖς ἀπολελύηλα τὰς ἤχους. [25] Ἄχαρι δὲ καὶ ἀηδὲς τὸ σ, καὶ εἰ πλεονάσειε, σφόδρα λυπεῖ. Θηριώδες γὰρ καὶ ἀλόγῳ μᾶλλον ἢ λογικῇ ἐφάπλεσθαι δοκεῖ φωνῇ ὁ συριγμός. Τῶν γὲν παλαιῶν σπανίως ἐχρῶηλό τινες αὐτῷ καὶ πεφυλαγμένως. εἰσὶ δὲ, οἱ [26] ἀσίγμους ᾠδὰς ὅλας ἐποίευν· δηλοῖ δὲ τᾶτο Πίνδαρος, ἐν οἷς φησι·

" [28] Πρὶν μὶ ἤριπε [29] σχοινοτενῆ φωνήευσα διθυράμβων,
" καὶ τὸ Σὰν κίβδαλον, ἄνθρωποι.

Τριῶν

[25] Ἄχαρι.] De hoc quoque loco monet Brodæus Miſcellaneorum lib. 3, cap. 14. *Idem.* Mox πλεονάσει habet Colb.

[26] Ἀσίγμους.] Nemini opinor ignotum eſſe, quantum antiquis Atticis diſplicuerint Euripidis Σίσυφοι; quem & Plato & Eubulus ob hanc cauſam finiſtrè exceptum deriſerunt. Vide Scholiaſten ad hunc Medeæ verſum;

Ἔσωσά σ', ὡς ἴσασιν Ἑλλήνων ὅσοι.

[27] *Ibid.*] Hujus literæ ſonus inſuavis ſemper eſt habitus, cùm tamen è conſonantibus nulla fit crebrior. Itaque Euripidis verſiculus, Ἔσωσά σ' ὡς ἴσασιν, ab omnibus laceratur. Quidam etiam è veteribus vocavit σίσυφα Εὐριπίδου. Pindarus oden ἄσιγμον edidiſſe fertur, & poeta neſcio quis, è totâ Odyſſea exemiſſe omnia ſigmata. *Caninius.*

[28] Πρὶν μὶν ἤριπε.] Pindari locus hic citatur etiam ab Athenæo lib. 10, & 11. ſed utrobique corruptus legitur. ſic enim lib. 10, Baſil. edit. p. 225, γ. 2. Πρὶν μὶν εἶρπε σχοινολονία τὰ οἶδα, καὶ τὸ σὰν κίβδηλον, ἄνθρωποι. at lib. 11, (230, 37,) ſic, πρὶν μὶν ἔρπε σχοινολυσίαλα οἶδα καὶ τὸ σὰν κίβδηλον ἀπὸ τομάτων. Dionyſianorum exemplarium ſcripturæ eſt integrior. ſiquis tamen pro ἄνθρωποι è poſteriore Athenæi loco reponere malit ἀπὸ τομάτων, nequaquam improbavero: hoc videlicet ſenſu: πρὶν μὶν ἀπὸ τομάτων ἤριπε (id eſt ἔπιπτε) σχοινολινῆ διθυράμβων φωνήεσσα, καὶ τὸ κίβδαλον Σάν. Porrò σχοινοτενῆ φωνήεσσα nominare videtur vocales longas, & quæ latiore oris diductione proferuntur, ut præ cæteris α Doricum. quo faciunt quæ Dionyſius infrà in auſteræ compoſitionis charactere tradit, Sect. 22. μεγάλοις τε καὶ διαζευκτικοῖσιν εἰς πλάτος ὀνόμασιν ὡς τὰ πολλὰ μηκύνεσθαι φιλεῖ: & ſuprà, τῶν διχρόνων ὅσα μακρῶς λέγεται: & εὐφωνότατον τὸ α, ὅταν ἐκλείνηται. cujus generis apud Horatium de tragico Stilo ſunt ampullæ & ſeſquipedalia verba. Σὰν verò (ut idem Athenæus 230, 3, & Herodotus lib. 1, p. 59. teſtantur, τὸ Δωριεῖς μὶν σὰν καλέουσι, Ἴωνες δὲ σῖγμα) Dorico nomine Pindarus eam literam vocat, quam Iones, Attici, & communis lingua nominat σῖγμα: atque inde, eodem Athenæo

Digitized by Google

prorſus eſt, & inſuavis σ, ac crebrò repetita vehementer moleſtiam creat. Agreſtium enim belluarum magis & ratione carentium, quàm eorum, qui ſermone utuntur ad diſſerendum apto, videtur eſſe ſibilus. Et veterum ſanè ſcriptorum nonnulli eâ rariùs uſi ſunt, & cauté. Sunt etiam, qui ſine hâc literâ integras odas compoſuerunt; quòd ſatis indicat his verbis Pindarus:

" *Olim ſanè exulârunt exiles junceæque dithyramborum voca-*
" *les, & illud, ô homines, impurum* Σάν.

Ex

thenæo teſte, apud Ariſtophanem comicum σαμφόρας dicitur ἵππος ὁ τὸ Σ ἰλλιχαραγμένον ἔχων, equus literâ S inſignitus: quæ à Græcis quadruplici figurâ pingitur Σ, ϛ, σ, ς. κίδδαλον autem propterea dicit τὸ σὰν, quia (ut idem Athen. ibidem ex Ariſtoxeno tradit) οἱ μουσικοὶ πολλάκις τὸ σίγμα λέγειν παρῄνεσαν, διὰ τὸ σκληρόφωνον εἶναι καὶ ἀνεπιτήδειον αὐλῷ. Sicut verò Dionyſius hìc refert fuiſſe, qui integras ᾠδὰς ἄσιγμους fecerint, ita idem Athenæus in priore loco tradit Laſum Hermionenſem feciſſe ἄσιγμον ᾠδὴν, & ὕμνον ἄσιγμον. quâ de re monuit Paul. Leopard. loco jam ante citato. *Sylburg.*

Ibid. Περὶν μὲν ἤρπτε.] Hæc Pindari verba principium fuiſſe cujuſdam dithyrambici carminis ſcribit Strabo lib. 10. qui locum multo corruptiorem exhibet, quàm aut Athenæus, aut Dionyſius, & tamen ex eodem carmine pauca profert alia:

Σοὶ μὲν καλαρχαὶ μᾶτερ, πάρα
Μεγάλοι ξόμβοι κυμβάλων·
Ἐν δὲ καχλάδων κρόταλα,
Αἰθομένα τε δαῖς ὑπὸ ξανθῇσι πτύχαις.

Magnam Matrem his verſibus celebrat. ſed ex primo qui apud Strabonem ita legitur, Περὶν μὲν εἶχεν σχοινολογίας τ' ἀοιδοὶ διθυραμβῶν, verbiſque ipſius Strabonis, non pauca diſcimus de argumento. Videtur enim recentem poeſin cum vetere, & inſtitutâ antiquorum poetarum cum nuperis inventis comparâſſe.

29 Σχοινολογῶν.] Eruditi viri exiſtimârunt vocales σχοινολογεῖς eſſe vocales longas, & quæ buccas impleant: ut α Doricum, & ω. Planè contrarium vox Græca ſignificat; σχοινολογεῖς, ut ſi dicas *junceæ*, literæ ſunt exiles, & tenuis ſoni: putà inter vocales ι & ο. inter conſonantes ſ. ſic σχοινόλινὸς mentum, prominens & longum. Nicetas Choniates, καὶ τὴν σχοινοτενῆ γένυν ἐκέκαρτο: inde oratio σχοινολογῶν ſoluta & inconcinnis longiſque periodis conſtans, parum toroſa. *Caſaubonus.* † Addam notum illud e Terentio:

Si qua eſt habitior paulo, pugilem
eſſe ajunt: deducunt cibum:
Tametſi bona eſt natura, reddunt
curatura junceas.

Digitized by Google

Τριῶν δὲ τῶν ἄλλων γραμμάτων, ἃ δὴ διπλᾶ καλεῖται, 30 τὸ ζ μᾶλλον ἡδύνει τὴν ἀκοὴν τῶν ἑτέρων. τὸ μὲν γὰρ ξ, διὰ τὲ κ· τὸ δὲ ψ, διὰ τὲ π, τὸ συριγμὸν ἀποδίδωσι, ψιλῶν ὄντων ἀμφοτέρων. τῦτο δ' ἡσυχῇ τῷ πνεύματι δασύνεται, καὶ ἔστι τῶν ὁμογενῶν γενναιότατον. Καὶ περὶ μὲν τῶν ἡμιφώνων τοσαῦτα.

Τῶν δὲ καλυμένων ἀφώνων ἐννέα ὄντων, τρία μέν ἐστι ψιλά, τρία δὲ δασέα, τρία δὲ μεταξὺ τέτων. ψιλὰ μὲν τό, τε κ, καὶ τὸ π, καὶ τὸ τ. δασέα δὲ τό, τε χ, καὶ τὸ φ, καὶ τὸ θ· κοινὰ δὲ ἀμφοῖν, τό, τε γ, καὶ τὸ β, καὶ τὸ δ. Ἐκφωνεῖται δὲ αὐτῶν ἕκαστον τρόπον τόνδε· τρία μὲν, ἀπὸ τ χειλέων ἄκρων, τὸ π, καὶ τὸ φ, καὶ τὸ β, ὅταν τῷ στόματι πιεσθέντα, τὸ πρεσβαλλόμενον ἐκ τῆς ἀρτηρίας πνεῦμα λύσῃ τ δεσμὸν αὐτᾦ. Καὶ ψιλὸν μέν ἐστιν αὐτῶν τὸ π, δασὺ δὲ τὸ φ, μέσον δὲ ἀμφοῖν τὸ β· τῷ μὲν γὰρ ψιλώτερόν ἐστι, τῷ δὲ δασύτερον. 31 Μία μὲν αὕτη συζυγία τριῶν γραμμάτων ἀφώνων, ὁμοίως σχήματι λεγομένων, ψιλότητι δὲ καὶ δασύτητι διαφερόντων. Τρία δὲ ἄλλα λέγεται, τῆς γλώττης ἄκρῳ τῷ στόματι προσερειδομένης καλὰ τὰς μετεωροτέρας ὀδόντας, ἔπειθ' ὑπὸ τᾦ πνεύματος ὑποῤῥαπιζομένης, καὶ τὴν διέξοδον αὐτῷ περὶ τὰς ὀδόντας ἀποδιδόσης, τὸ τ, καὶ τὸ θ, καὶ τὸ δ. 32 διαλλάττει δὲ καὶ ταῦτα δασύτητι καὶ ψιλότητι· ψιλὸν μὲν γάρ ἐστιν αὐτῶν τὸ τ, δασὺ δὲ τὸ θ, μέσον δὲ καὶ ἐπίκοινον τὸ δ. Αὕτη δευτέρα συζυγία γραμμάτων ἀφώνων. Τρία δὲ τὰ λοιπὰ τῶν ἀφώνων λέγεται μὲν, τῆς

Ἄφωνα.

30 Τὸ ζ μᾶλλον ἡδύνει.] De suavissimo hujus literæ sono, vide quæ scripserit Vossius ad *Smyrnam Cinnæ* apud Catullum, p. 321.

31 Μία μὲν αὕτη.] Videtur μία hoc loco idem esse, idemque quod πρώτη, significare. Quod observatu ideò dignum judicavi, quia vulgò hanc locutionem Hebræis esse propriam dicitur; & Josephus historiæ initio, suis adeò peculiarem arbitratur, ut ejus rei se olim certo volumine rationes daturum scribat.

32 Διαλ-

Ex tribus autem reliquis literis, quæ vocantur duplices, egregiè ζ præ cæteris jucundam auribus affert delectationem. Nam ξ propter κ, & ψ propter π, fibilum quendam efficiunt, cùm utræque sint tenues. Hæc verò sensim spiritu asperiori profertur, inter affines literas generosissima. Atque hactenus de semivocalibus.

Ex mutis, ita enim vocantur, quæ novem sunt numero, tres sunt tenues, aspiratæ tres, *Mutæ.* tres intermediæ. tenues sunt κ, π, & τ: aspiratæ χ, φ, ϑ: utrisque communes, γ, β, & δ: quæ singulæ hoc modo proferuntur. tres quidem supremis labiis, π, φ, & β, ore scilicet compresso, ubi ex arteriâ spiritus prorumpens ipsius vinculum resolverit. Ex his π tenuis est, φ densa, media vero inter utramque β: earum enim alterâ tenuior est, alterâ densior. Hæc quidem trium mutarum conjugatio prima est; eâdem quæ figurâ ac habitu vocis proferuntur, tenui solummodo asperoque spiritu differentes. tres verò aliæ, τ scilicet, & ϑ, & δ, linguâ summo oris margini ad dentes superiores affixâ, deinde spiritu leniter vibratâ, meatumque ipsi circa dentes præbente, enascuntur. Hæ quoque densitate inter se differunt, & tenuitate; nam ex iis tenuis est τ, densa ϑ, media verò δ, & utriusque communis. Hic alter ordo est mutarum. Reliquæ tres κ, χ, γ, proferuntur, linguâ ad palatum nec procul à gutture sublatâ, adjutante etiam arteriæ flatu, sonumque subministrante; nec

32 Διαλλάττει.] Quod de mutarum distinctione attulit, id paucis accipe; π, β, φ, labiis efferri: τ, δ, ϑ, dentibus: κ, γ, χ, intimo palato & gutture, arteriæ quoque flatu vocem simul adjuvante. Ex his, quæ vocis eodem instrumento utuntur, magnam affinitatem habent, & solâ spiritûs intensione vel remissione differunt. id quod in iis ostendam, quæ labiorum adminiculo proferuntur. Nam ut exprimatur φ, maxima spiritûs copia, ut π, minima, ut β, mediocris requiritur.

33 Τελει-

τῆς γλώττης ἀνιςαμένης καὶ τὸ ὑρανὸν ἐγγὺς τῆς φάρυγγος, καὶ τῆς ἀρτηρίας ὑπηχούσης τῷ πνεύματι, τό τε κ καὶ τὸ χ καὶ τὸ γ, ὁδενὶ ταῦτα διαφέροντα τῷ σχήματι ἀλλήλων, πλὴν ὅτι τὸ μὲ κ ψιλῶς λέγεται, τὸ δὲ χ δασέως, τὸ δὲ γ μέτριως καὶ μεταξὺ τούτων. Χράτιστα μὲν ἓν ἐστιν, ὅσα τῷ πνεύματι πολλῷ λέγεται· δεύτερα δὲ, ὅσα μέσῳ κακίῳ δὲ, ὅσα ψιλῷ. Ταῦτα μὲν γὰρ τὴν ἑαυτῶν δύναμιν ἔχει μόνην· τὰ δὲ δασέα, καὶ τὴν τοῦ πνεύματος προσθήκην, ὥστε ἐγγὺς τοῦ [33] τελειότατα εἶναι ἐκεῖνα.

[33] Τελειότατα.] Ferri potest ἐγγὺς ἐκεῖνα τοῦ τελειότατα εἶναι. lectio, si verba sic construas, ὥστε alioqui legendum foret, ὥστε ἐγγὺς

ΤΜΗΜΑ ιέ.

Συλλαβῶν φύσις διάφορος.

Ἐκ δὴ τῶν γραμμάτων τοσούτων τε ὄντων καὶ δυνάμεις τοιαύτας ἐχόντων, αἱ καλούμεναι γίνονται συλλαβαί. [1] τούτων δέ εἰσι καὶ μακραὶ μέν, ὅσαι συνεστήκασιν ἐκ τῶν φωνηέντων τῶν μακρῶν, ἢ τῶν διχρόνων, ὅταν μακρῶς ἐκφέρηται, καὶ ὅσαι λήγουσιν εἰς μακρὸν ἢ μακρῶς λεγόμενον γράμμα, ἤτοι τῶν ἡμιφώνων ἢ ἀφώνων· βραχεῖαι δὲ, ὅσαι συνεστήκασιν ἐκ βραχέος φωνήεντος, ἢ βραχέως λαμβανομένου, καὶ ὅσαι λήγουσιν εἰς ταῦτα. Μήκους δὲ καὶ βραχύτητος συλλαβῶν οὐ μία φύσις, ἀλλὰ καὶ μακρότεραί τινές εἰσι τῶν μακρῶν, καὶ βραχύτεραι τῶν βραχειῶν. ἔστι δὲ τοῦτο φανερὸν ἐπὶ τῶν παραδειγμάτων.

[2] Ὁμο-

[1] Τούτων δέ εἰσι.] Pro ἐστὶ, convenientius legemus εἰσί. *Sylburg.* † Hanc emendationem Sylburgii non dubitavi in contextum recipere

nec ullo conformationis modo à ſe invicem differunt, niſi quòd tenuiter κ pronunciatur, χ densè, γ mediocriter, ac mediâ inter eas ratione. Sunt autem præſtantiſſimæ, quæ ſpiritu copioſo proferuntur.; quibus proximæ ſunt, quæ medio; quæ verò tenuiſſimo, eæ omnium deterrimæ. Nam hæ ſuam ipſarum ſolummodò poteſtatem obtinent, cùm denſæ & ſpiritûs habent adjectionem, ita ut parùm abſit, quin perfectiſſimæ judicentur.

ἰσχὺς τῆς τελειότητος εἶναι ἐκείνας, & Colb. τελειότερον εἶναι ἐκείνων: *Sylburgius.* Fortaſſe δοκεῖν poſt ἰσχὺς deſideratur. ſed in Reg. 1. quæ ſanè lectio non eſt improbanda.

SECTIO XV.

Multiplicem eſſe ſyllabarum naturam.

EX literis itaque tot numero, talique naturâ præditis & poteſtate, oriuntur ſyllabæ: quarum longæ ſunt, quæ vocalibus conſtant longis, aut communibus, ubi longo efferuntur tempore, aut quæ deſinunt in longam, aut longo tempore prolatam literam, ſeu ſemivocalem ſeu mutam: breves verò, quæ brevi vocali conſtant, aut breviter ſumpta, quæque deſinunt in breves. Longitudinis verò & brevitatis ſyllabarum non una eſt eademque natura; ſed longiores quædam ſunt longis, & brevibus breviores: id quod exemplis adductis magis patebit.

Eam

recipere. Sed conſulendus eſt Hephæſtion, ſi plura de ſyllabarum quantitate ſcire deſideras.

a Ὁμο-

Digitized by Google

[2] Ὁμολογεῖται δὴ βραχεῖαν εἶναι συλλαβὴν, ἣν ποιεῖ φωνῆεν βραχὺ γράμμα τὸ ο, ὡς λέγεται Ὁδός. [3] ταύτῃ προσεθήτω ἓν γράμμα τῶν ἡμιφώνων τὸ ρ, καὶ γενέσθω Ῥόδος· μένει μὲ ἔτι βραχεῖα ἡ συλλαβή, πλὴν οὐχ ὁμοίως, ἀλλ' ἔχει τινὰ παραλλαγὴν [4] ἀκαρῆ παρὰ τὴν πρόσθεν. Ἔτι προσεθήτω ταύτῃ τῶν ἀφώνων γραμμάτων τὸ τ, καὶ γενέσθω Τρόπος· μείζων αὕτη τῶν πρόσθεν ἔσται συλλαβῶν, καὶ ἔτι βραχεῖα μένει. [5] Τρίτον γ' ἔτι γράμμα τῇ αὐτῇ συλλαβῇ προσεθήτω τὸ σ, καὶ γενέσθω Στρόφος· τρισὶν αὕτη προσθήκαις ἀκμῆς μακροτέρα γενήσεται τῆς βραχυτάτης, μένουσα ἔτι βραχεῖα. [6] Οὐκοῦν τέσσαρες αὗται βραχείας συλλαβῆς διαφοραὶ, τὴν ἀνάλογον ἔχουσαι αἴσθησιν, τῆς παραλλαγῆς μέτρον. Ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῆς μακρᾶς. ἡ γὰρ ἐκ τοῦ η γινομένη συλλαβὴ, μακρὰ τὴν φύσιν οὖσα, τετταράρων γραμμάτων προσθήκαις παραυξηθεῖσα, τριῶν προσατομένων,

Ὁμολογεῖται.] Quintilianus lib. 9, cap. 4. hunc videtur respexisse: *Sit in hoc quoque aliud fortasse momenti, quòd & longis longiores, & brevibus sunt breviores syllabæ: ut quatuor is neque plus duabus temporibus, neque uno minùs habere videantur, (ideóque in metris omnes breves longæque inter se obtinere sunt pares) lateat tamen nescio quid, si quicquam superfit, aut desit.* Sed duo codices Reg. 1. & Colb. ita hunc locum exhibent: φωνῆεν βραχὺ τὸ ο, ᾧ λείπεται Ὁδός,

[4] Ταύτῃ προσεθήτω.] Differentiam docet inter voces ὁδὸς, ῥόδος, τρόπος & στρόφος; in quibus licèt breves dicantur priores quælibet syllabæ, satis tamen sensile est temporis discrimen, quod in singulis ut distinctè proferantur, requiritur, ut scribit Vossius.

[4] Ἀκαρῆ.] Wolfius legit ἀκαρῆ *exiguam. Sylburg.* † Wolfium sequor, ita pro ἀκαρεῖ conjicientem: quæ emendatio ut proba videtur, ita à Reg. 1. codice confirmatam habemus. Dionysius libro 15to *Antiquit:* ἀκαρῆ χρόνου ἀυθήσας, de Bruto Regum exactore.

[5] Τρίτον γέ τι.] Pro γέ τι rectiùs fortasse legeris γ' ἔτι, vel simpliciùs ἔτι. *Sylburg.* † Cùm Reg. 2. agnoscat ἔτι, & structura videatur postulare, diutius à contextu abesse nolui.

[6] Οὐκοῦν τέσσαρες.] De hoc loco vide Petr. Victor. Var. lectionum lib. 13, cap. 6. ubi posteriorem ejus partem sic legit: τὴν ἄλογον αἴσθησιν ἔχουσαι τῆς παραλλαγῆς μέτρον: & ἄλογον αἴσθησιν, è Cicerone reddi posse arbi-

Digitized by Google

Eam esse brevem syllabam constitendum est, quam o vocalis litera brevis constituit, verbi gratiâ Ὁδός. huic additur ρ, una ex semivocalibus, & fiat Ῥόδ: adhuc syllaba brevis manet, non tamen eodem modo; nam habebit quoddam, etsi non ita magnum, temporis discrimen priori additum. Præterea una ex mutis, τ scilicet, adjiciatur, & fiat Τρόπ: syllabis erit prioribus longior, & tamen adhuc brevis. Tertia insuper litera huic syllabæ apponatur σ, ut fit Στρόφ: hâc triplici literarum accessione sensili erit longior, quàm breviſſimâ, cùm tamen ipsa brevis permaneat. Quamobrem hæ quatuor syllabæ brevis differentiæ, habitâ mensuræ variationis ratione, sensile discrimen temporis sortiuntur. Eadem quoque ratio est & longæ. Nam syllaba, quæ ex η vocali constituitur, cùm sit naturâ longa, adjectione quatuor literarum aucta, tribus præpositis, unâ subjectâ,

arbitratur *tacitum sensum*. Sic certè infrà Sect. 23. τὸ ἄλογον ἐπιμαςύρειν τῆς ἀκοῆς πάθος, & rursum in Lysiâ, 84, 47. ἀλόγῳ πάθει τὴν ἄλογον συναισθῆσιν: & mox 85, 8. ὡς ἔτι βιάζομαι τὴν ἄλογον αἴσθησιν: quæ scilicet nullâ ratione vel oratione potest exprimi, 84, 39. Ὥστε εἴ τις ἀξιοίη λόγῳ διδαχθῆναι ταύτην τὴν δύναμιν, ἥτις ποτέ ἐστιν, ὡς ἂν φθάνοι κ᾽ ἄλλων πολλῶν κ᾽ καλῶν πραγμάτων δυσκολωτάτων ἀπαλλῶν λόγον. Mentio fit infrà etiam συλλαβῆς ἀλόγου, Sect. 17. καλοῦσιν αὐτὴν ἄλογον. *Sylburg.* † Adde è libro de *Vi Demosthenis*, ἐκ τῆς ἐμμελείας, ἧς κριτήριον ἄριστον ἡ ἄλογος αἴσθησις.

Ibid. Οὐκοῦν τέσσαρες.] Quod annotavit Sylburgius ex Victorio non satis locum videtur explicare. quis enim sensus? *Quamobrem hæ quatuor syllabæ brevis differentiæ, tacitum habentes (seu habent) sensum, qui nullâ ratione potuit exprimi, additæ variationis mensuram.* At potest interferendum sensile discrimen percipi. Cui præpositæ verbo nominativus ἔχουσαι referendus est? neque enim tam duram loquendi formulam posse Atticis adscribi puto. Positâ itaque interrogationis notâ, legendum arbitror: Οὐκοῦν τέσσαρες αὗται βραχείας συλλαβῆς διαφοραὶ, τὴν ἀνάλογον ἔχουσιν αἴσθησιν τῷ τῆς παραλλαγῆς μέτρῳ; seu, ἔχουσαι αἴσθησιν τῷ τῆς παραλλαγῆς μέτρῳ, φανεραί εἰσι; nam necesse est, aliquid ejusmodi addatur. Maluit Hudsonus, levi mutatione, τὴν ἀνάλογον ἔχουσιν αἴσθησιν πρὸς τὰ τῆς παραλλαγῆς μέτρα.

† Καὶ

νων, ἑνὸς δὲ ὑπολατ]ομένυ, [7] καθ' ἣν λέγ]ηαι Σπλὴν, μείζων ἂν δήπυ λέγοι]ο εἶναι τῆς προ]έρας ἐκείνης τῆς μονογραμμάτυ. [8] Μειυμένη δ' αὖ πάλιν καθ' ἓν ἕκας-ον τῶν προς-εθέι]ων γραμμάτων, τὰς ἐπὶ τἔλατ]ον παραλλαγὰς αἰσθη]ὰς ἂν ἔχοι. Αἰτία δὲ ἥτις ἐς-ὶ τῦ μήτε τὰς μακρὰς ἐκβαίνειν τὴν ἑαυ]ῶν φύσιν, μέχρι γραμμάτων [9] ἑπ]ὰ μηκυνομένας, μήτε τὰς βραχείας εις ἓν ἀπὸ πολλῶν γραμμάτων συς-ελλομένας, ἐκπίπ]ειν τῆς βραχύτη]ος, ἀλλὰ κ᾽ἐκείνας ἐν διπλασίῳ λόγῳ θεωρεῖσθαι τῶν βραχειῶν, κ᾽ ταύτας ἐν ἡμίσει τῶν μακρῶν, οὐκ ἀναγ]καῖον ἐν τῷ παρόν]ι σκοπεῖν. Ἀρκεῖ γὰρ, ὅσον εἰς τὴν παρῦσαν ὑπόθεσιν ἡρμοτ]εν, εἰρῆσθαι, ὅτι διαλλάτ]ει κ᾽ βραχεῖα συλλαβὴ βραχείας, κ᾽ μακρὰ μακρᾶς, κ᾽ ἔτε τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν, ἔτε ἐν λόγοις ψιλοῖς, ἔτ᾽ ἐν πα-ήμασιν, ἢ μέλεσι διὰ ῥυθμῶν ἢ μέτρων κα]ασκευαζομένοις, πᾶσα βραχεῖα, κ᾽ πᾶσα μακρά.

Πρῶτον μὲ δὴ θεώρημα τῦτο τῶν ἐν ταῖς συλλαβαῖς παθῶν, ἕτερον δὲ τοιόνδε. Τῶν γραμμάτων πολλὰς ἐχόν]ων διαφορὰς, ἐ μόνον [10] παρὰ τὰ μήκη κ᾽ τὰς βραχύτη]ας, ἀλλὰ κ᾽ παρὰ τὰς ἤχυς, ὑπὲρ ὧν ὀλίγῳ πρότερον εἴρηκα, πᾶσα ἀνάγκη τὰς ἐκ τέτων συνις-αμένας συλλαβὰς, ἢ διὰ τέτων πλεκομένας, ἅμα τήντε [11] ἰδίαν ἑκάς-υ σώζειν δύναμιν, κ᾽ τὴν κοινὴν ἀπάν]ων, ἢ γίνε]αι διὰ τῆς κράσεώς τε κ᾽ τῆς παραθέσεως αὐτῶν· ἐξ ὧν μαλακαί τε φωναὶ γίνον]αι, κ᾽ σκληραὶ, κ᾽ λεῖαι, κ᾽ τραχεῖαι, γλυκαίνυσαί τε τὴν ἀκοὴν κ᾽ πικραίνυσαι, κ᾽ σύφυσαι κ᾽ διαχέυσαι, κ᾽ πᾶσαν τὴν ἄλλην καλασκευάζυσαι διάθεσιν φυσικήν· αὗται δ᾽ εἰσὶ μυρίαι τὸ πλῆθος ὅσαι.

Ταῦτα

[7] Καθ' ἣν λέγ]ηαι.] Forsan legendum, καθάπερ ἣν λεγ]ηαι, *veluti* ß *dicatur*. Sylburg.

[8] Μειυμένη δ' αὖ.] Μειυμένης γῶν αὖθις καθ' ἓν, Reg. 1. & Colb. & paucis interjectis iidem codices. τὰς ἐπὶ τὸ λοιπὸν παραλλαγάς.

[9] Ἑπ]ά.] An πίν]ε legendum? qui

ſubjectâ, unde, exempli gratiâ, Σπλὴν conflatum habes, longior ſine dubio dicatur, quàm illa prior, quæ unicâ conſtabat literâ. Quæ rurſus diminuta, demptis ſigillatim quæ adjectæ fuerant, literis, permutationes, priori quamque breviorem, ſenſu etiam ut poſſint percipi, habebit. Quid verò cauſæ ſit, cur neque longæ naturam ſuam excedant, etiamſi ad *ſeptem* uſque literas extendantur, nec breves, in *unam* licèt à pluribus literis contrahantur, ſuâ excidant brevitate: verùm illæ duplici ratione brevium conſiderentur, hæ dimidiâ longarum, non neceſſe eſt in præſenti examen inſtituere. Nam ſufficit, quod hujus quidem temporis eſt atque inſtituti, dixiſſe, & brevem ſyllabam à brevi, & à longâ differre longam; neque omnem brevem, aut omnem longam, nec in oratione ſolutâ, nec ligatâ, ſeu heroicum id fuerit carmen, ſeu melicum numeris conſcriptum aut metris, eandem omninò habere poteſtatem.

Hæc itaque prima eſt eorum quæ ſyllabis accidunt diſquiſitio, altera verò hujuſmodi. Cùm varias habeant literæ differentias, non ſolùm propter longitudinem & brevitatem, ſed etiam ſonos, de quibus paulò ſuperiùs diximus; fieri non poteſt, quin iſtæ, quæ ex iis conſtant & implicantur ſyllabæ, tam propriam ſingularum quàm omnium communem vim & poteſtatem conſervent, quæ earum variâ ex admiſtione & ſitu naſcitur: ex quibus molles & duræ voces oriuntur; leves atque aſperæ, quæ ſuavi voluptate aures perfundant, iiſdem etiam quæ ſint peracerbæ, quæ conſtringant ac diffundant, & nullos non affectus naturales, qui quidem infinitæ ſunt multitudinis, eliciant.

His

qui numerus eſt literarum, è quibus Σπλὴν vocabulum conſtat.

[10] Παρὰ τὰ μήκη.] Mutat præpoſitionem Colb. & περὶ exhibet tum hìc, tum ſequenti verſu.

[11] Ἰδίαν ἑκάστου.] Simile eſt, quod priore Sect. dixit, Συνεφθαρμένων ἀλλήλοις, καὶ ἰδίαν φωνὴν λαμβανόντων.

[12] Ἡϊόνες.]

Digitized by Google

Ταῦτα δὴ καλαμαθόνλες οἱ χαριέσλαλοι ποιηλῶν τε καὶ συγγραφέων, τὰ μὲ αὐτοί τε καλασκευάζεσιν ὀνόμαλα, συμπλέκονλες ἐπιηδείως ἀλλήλοις τὰ γράμμαλα· καὶ τὰς συλλαβὰς δὲ οἰκείως, οἷς ἂν βέλωνλαι παρασῆσαι πάθεσι, ποικίλως φιλολεχνῦσιν, ὡς ποιεῖ πολλάκις Ὅμηρος· ἐπὶ μὲ προσηνέμων αἰγιαλῶν, τῇ παρεκλάσει τῶν συλλαβῶν τ' ἄπαυσον ἐμφαίνειν βελόμενος ἦχον·

" [12] Ἠιόνες βοόωσιν, ἐρευγομένης ἁλὸς ἔξω.

ἐπὶ δὲ τῦ τυφλεμένε Κύκλωπος, τό τε τῆς ἀλιηδόνος μέγεθος, καὶ τὴν διὰ τῶν χειρῶν βραδεῖαν ἔρευναν τῆς τῦ σπηλαίε θύρας·

" Κύκλωψ δὲ ςεναίχων τε καὶ ὠδίνων ὀδύνῃσι,
" Χερσὶ [13] ψηλαφόων.

καὶ ἄλλοθί πε δέησιν ἐνδείξασθαι βελόμενος πολλὴν καὶ καλεσπεδασμένην·

" Οὐδ' εἴ κεν μάλα πολλὰ πάθοι ἑκάεργος Ἀπόλλων,
" [14] Προπροκυλινδόμενος πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο.

Μυρία ἐςιν εὑρεῖν παρ' αὐτῷ τοιαῦτα, χρόνε μῆκος, ἢ σώματος μέγεθος, ἢ πάθες ὑπερβολὴν, ἢ ςάσεως ἠρεμίαν, ἢ τῶν παραπλησίων τι δηλῶνλα, παρ' οὐδὲν οὕτως

[12] Ἠιόνες.] Desumptus est hic versus ex Iliad. ρ, ϒ. 265.

Ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προχοῇσι διϊκτέος πολεμοῖο,
Βίβρυχεν μέγα κῦμα πολὺ ἑόν· ἀμφὶ δέ τ' ἄκραι
Ἠιόνες βοόωσιν.

Ut verò, quanta sit hujus vocis efficacia, quanta vis ad fluctus marinos, dum scopulis illiduntur, & pelagi murmur exprimendum, clariùs intelligatur, aliam substituit Aristoteles, Poet. cap. 22. hoc modo: Ἠιόνες κράζουσιν. quæ quidem *propria* est, at humilis, & parum sonora. Hæc autem ejusmodi est ὀνομαλοποιία, ut, veterum nonnullis si fidem habeas, admiratione perculsus Plato sua combusserit poemata, ne nimium Homero videretur inferior. Nec potuit Maro, eandem rem aggressus, eâdem felicitate explicare:

Quem super ingens
Porta tonat cæli, & scopulis illisa reclamant
Æquora.

Qui

His itaque cognitis, politissimi quique, tam poetæ quàm prosaicæ orationis scriptores, ipsi sibi nomina confingunt, opportunâ literarum connexione; syllabas etiam appositè ad quosvis pro lubitu excitandos affectus, vario accommodant artificio: id quod sæpissime facit Homerus. In describendis litoribus excelsis, continuum illum sine intermissione fremitum exprimere conatus, syllabarum extensione utebatur:

" *Littora mugitus elisis fluctibus edunt.*

Verùm in Cyclope excæcato, doloris magnitudinem, tardamque illam in vestigandis speluncæ foribus manuum palpationem:

" *Crebra gemens Cyclops, curisque ingentibus æger,*
" *Vestigat manibus.*

Alio etiam loco, vehementem precandi ardorem, re seriò susceptâ, cùm vellet indicare:

" *Non, si multa ferat studioso pectore, summi*
" *Et Jovis ante pedes sese provolvat Apollo.*

Innumera hujusmodi nemo non potest apud illum loca reperire, quæ temporis diuturnitatem, magnitudinem corporis, affectûs exuperantiam, stationis tranquillitatem, & quæ sunt ejusdem generis, egregiè exprimunt; idque nullâ prorsus aliâ re magis, quàm variâ syllabarum constructione: necnon

Qui sequitur versus de Polyphemo, occurrit Odyss. ι. ν. 416.

[14] Ψηλαφόων.] Extensione scilicet vocabuli manuum extensionem, quâ Cyclops utebatur in foribus investigandis, indicare voluit poeta: quam rem ita Ovidius in Fastis exprimit;

Et præfert cautas subsequiturque manus.

Ἐθήεων τὰς χῆρας ἐπιπλάσας: Lucianus. Prior versus ipsâ tarditate, si quid video, mœstitiam quandam videtur & dolorem repræsentare.

[14] Περιπεροκυλινδόμενος.] Eâdem compositione bis usus est Apollonius, *Argonaut.* 1mo, ν. 385.

—Ἐπὶ δ' ἐξῆϊσαν πόδισσιν
Περιπροβιαζόμενοι· ἡ δ' ἴσπιλο Πιλιὰς Ἀργώ.

& libro 2do, ν. 596:

Ἡ δ' ἄφαρ, ὥστε κύλινδος, ἐπὶ τρηχεῖ κύμαλι λαύῃ
Περιπροκαλαΐγδην κοίλης ἀλὸς.

Nullus tamen excitatur affectus.

[15] Ἀμβλήδην.]

Digitized by Google

οὕτως ἕτερον, ἢ τὰς τῶν συλλαβῶν καλασκευάς· καὶ ἄλλα τούτοις ἐναντίως εἰργασμένα εἰς βραχύτητα, καὶ τάχος καὶ σπουδήν, καὶ τὰ τούτοις ὁμογενῆ· ὡς ἔχει ταυτί·

" Ἀμβλήδην γοόωσα μετὰ Τρωῇσιν ἔειπεν.

καὶ,

" Ἠνίοχοι δ' ἔκπληγεν, ἐπεὶ ἴδον ἀκάματον πῦρ.

Ἐφ' ὧν μὲ γὰρ ἡ τῦ πνεύματος δηλῶται συσκοπὴ, καὶ τὸ τῆς φωνῆς ἄτακτον· ἐφ' ὧν δ' ἡ τῆς διανοίας ἕκλασις, καὶ τὸ τῦ δείλματος ἀπροσδόκητον. ποιεῖ δὲ τούτων ἑκάτερον ἡ τῶν συλλαβῶν τε καὶ γραμμάτων ἐλάττωσις.

15 Ἀμβλήδην.] Occisum Hectorem deplorat Andromache, Iliad. χ. ϒ. 476. Sed ex Homeri vulgatis exemplaribus, quod rei veritas exigebat, ipse Τρωῇσιν reposui, cùm priùs δμωῇσιν, parum rectè legeretur. In versione vox *Troäsin*, Ovidiana est, Græco fonte detorta; Ep. ad Protesilaum. *Troäsin invideo.*

Alter autem versus occurrit, Iliad. σ. ϒ. 225: quem pariter emendavimus, cùm antea Sylburgius exhibuerat, Ἠνίοχον δ' ἔκπληγον. Paulò pòst pro ἡ τῆς διανοίας ἕκλασις, lege ἔκτασις: ut

ΤΜΗΜΑ ιε'.

Ὀνόματα οἰκεῖα καὶ δηλωτικά· καὶ καλὴ πῶς γίνεται ἡ λέξις.

ΚΑΙ αὐτοί τε δὴ καλασκευάζουσιν οἱ ποιηταὶ καὶ λογογράφοι, [1] πρὸς χρῆμα ὁρῶντες, οἰκεῖα καὶ δηλωτικὰ τῶν ὑποκειμένων τὰ ὀνόματα, ὥσπερ ἔφην. πολλὰ δὲ καὶ παρὰ τῶν ἔμπροσθεν λαμβάνουσιν, ὡς ἐκεῖνοι καλασκευ-

1 Πρὸς χρῆμα.] Qui rem ipsam de quâ tractat, suis ipsius oculis quodammodo subjicit, non potest non apta reperire vocabula. Hoc videtur ex Aristotele sumpsisse cap. 17. Poet. Οὕτω γὰρ ἂν ἐναργίσαιτο ὁρῶν, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς γινόμενος τοῖς πραττομένοις, εὑρίσκοι τὸ πρέπον, καὶ ἥκιστα ἂν λανθάνοιτο τὰ ὑπεναντία. agit de fabulæ constitutione philosophus. Sed consulatur Longi-

Digitized by Google

non & alia his etiam contraria, ad brevitatem expressa, celeritatem, festinationem, & quæ his similia; quemadmodum hæc se habent:

"Corde ciens imo gemitus, ita Troäsin infit.

Et,

"Attoniti aurigæ stabant, viso igne furenti.

Illis etenim ostenditur spiritûs præcisio, vocisque perturbatus tenor; his verò mentis emotæ excessus, & terriculum inopinatò oculis oblatum: quorum utrumque ipsa syllabarum efficit literarumque imminutio.

ut ἔκστασις μανικὴ, καὶ ἡ τῶν φρενῶν, intelligatur.

16 Τὸ τῦ δείσματος.] Trojanis terrorem injecerat facer iste ignis, quem ex vertice Achillis Minerva accenderat; Iliad. σ, ν. 225:

Ἠίοχοι δ' ἔκπληξιν, ἐπεὶ ἴδον ἀκάματον πῦρ
Δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς μεγαθύμε Πηλείωνος·
Δαιόμενον· τόδε δ' ἴδατο δῖα γλαυκώπις Ἀθήνη.

SECTIO XVI.

Rei subjectæ convenientia eligenda esse vocabula: quibus etiam modis pulcra constituatur dictio.

IPSI etiam poetæ, quemadmodùm & solutæ orationis scriptores, rem ipsam oculis subjicientes, propria confingunt & apta argumento vocabula, ut jam antè diximus: multa quoque ex veteribus sumunt, jam conformata, quæ rerum

Longinus, ubi egregiam ex Euripide φαιθοντίαν profert; qui solicitam Phœbi curam, ob filium equos cœlis ducentem, summo affectu luculenter admodum depingit. Ἆρ' ἐκ ἂν εἴποις, ὅτι ἡ ψυχὴ τῷ γεάφοντι συνεπιβαίνει τὸ ἅρμα, καὶ συνεπιδυνεύουσα τοῖς ἵπποις συνεπιλέγεται; ἐ γὰρ ἄν, εἰ μὴ τοῖς ἐκείνοις ἐκείνοις ἔρωσι ἰσοδρόμησα ἐφέρετο, τοιαῦτ' ἄν ποθ' ἐφθέγξατο. *Si vis me fieri, dolendum est Primum ipsi tibi.*

16 Ῥοχθεῖ.]

Digitized by Google

τεσκευάσαν, ὅσα μιμητικώτατα τῶν πραγμάτων ἐστὶν, ὡς ἔχει ταυτί·

" [2] Ῥοχθεῖ γὰρ μέγα κῦμα πολὺ ξερὸν ἠπείροιο.

καὶ,

" Αὐτὸς δὲ κλάγξας πέτετο πνοιῇσ' ἀνέμοιο.

καὶ,

" Αἰγιάλῳ μεγάλῳ βρέμεται, σμαραγεῖ δέ τε πόντος.

καὶ,

" Σκέπτεθ' ὅτῳ τε ἑοίξον, καὶ δῦπον ἀκούετον.

Μεγάλην τούτων ἀρχὴν καὶ διδάσκαλον ἡ φύσις, ἡ ποιοῦσα [3] μιμητικὰς ἡμᾶς, καὶ θηλικὰς τῶν ἀναφάτων, οἷς δηλοῦται τὰ πράγματα, καλά τινας εὐλόγους καὶ κινητικὰς [4] τῆς διανοίας [5] ὁμοιότητας· ὑφ' ὧν ἐδιδάχθημεν ταύρων τε μυκήματα λέγειν, καὶ χρεμετισμοὺς ἵππων, καὶ φρυαγμοὺς τράγων· [6] πρός τε βρόμον καὶ πάταγον ἀνέμων, καὶ συριγμὸν [7] κάλων, καὶ ἄλλα τούτοις ὅμοια πάμπληθη, τὰ μὲ φωνῆς [8] μιμητικὰ, τὰ δὲ μορφῆς, τὰ δὲ ἔργα, τὰ δὲ πάθους, τὰ δὲ κινήσεως, τὰ δὲ ἠρεμίας, τὰ δὲ ἄλλης χρήματος ὁτουδήποτε, περὶ ὧν εἰρῆσθαι πολλὰ τοῖς πρὸ ἡμῶν. Τὰ κράτιστα δὲ νέμω, ὡς πρώτῳ τ ὑπὲρ [9] Ἐτυμολογίας εἰσάγοντι λόγον, Πλάτωνι τῷ Σωκρατικῷ, πολλαχῇ μὲ καὶ ἄλλοθι, μάλιστα δὲ ἐν τῷ Κρατύλῳ. Τί δή τὸ κεφάλαιόν ἐστί μοι τοῦ λόγου; ὅτι παρὰ

[2] Ῥοχθεῖ.] Hæc vox de maris fluctu propriè dici existimatur, & ex ejus imitatione per ὀνοματοποιΐαν esse facta. versus autem desumitur ex Odyss. ι. ψ. 502. est autem ξερὸν ζυγολὴ Ionica, pro ξηρόν. alter ex Iliad. μ. ψ. 207. tertius ex Iliad. β. ψ. 210. quartus ex Iliad. π. ψ. 361.

[3] Μιμητικὰς.] Imitationem naturâ nobis esse insitam docet philosophus cap. 4. Poetic. Τό τε γὰρ μιμεῖσθαι, σύμφυτον τοῖς ἀνθρώποις ἐκ παίδων ἐστὶ, καὶ τούτῳ διαφέρουσι τῶν ἄλλων ζώων, ὅτι μιμητικώτατόν ἐστι, καὶ τὰς μαθήσεις ποιεῖται διὰ μιμήσεως τὰς πρώτας. Sed duo quæ sequuntur vocabula καὶ θηλικὰς, nec Reg. 1. nec Colb. agnoscunt. si quid video, Cuthelicus auctor scripsit.

[4] Διανοίας.] Wolfius cum articulo legit, τῆς διανοίας ὁμοιότητας. *Sylburg.* † Admisi in contextum, cùm ita linguæ Græcæ idioma postulat.

[5] Ὁμοιότητας.] Vide, si libet, Observationes Poeticas And. Schoti, lib. 2, cap. 51. Hæc autem describendi ratio (ut Taubmanni

rùm naturam optimè videantur depingere; cujuſmodi ſunt hæc:

" *Cum gemitu illiſi volvunt ad littora fluctus.*

&c.

" *Ipſa volat ſtridens, ventis adjuta, per auras.*

&c.

" *Littera pulſa fremunt, vaſtumque immurmurat æquor.*

&c.

" *Stridorem jaculûmque ſagittarumque notabat.*

Harum ſanè rerum fundamentum eſt natura, & magiſtra præſtantiſſima; quæ nos, imaginibus quibuſdam, rationi conſentaneis, & ad mentem aptiſſimis excitandam, efficit, ut imitari poſſimus, & vocabula ſtruere, quibus res ipſæ feliciter exprimantur: His imaginibus edocti ſumus, taurorum mugitus, equorum hinnitus, fremituſque hircorum verbis repræſentare: præterea fragorem & ſtrepitum ventorum, rudentum ſtridorem, atque alia ejuſdem generis quamplurima; quorum alia vocem, alia formam, alia rem geſtam, alia affectiones, aut motùm, aut quietem, aut quodvis denique aliud imitantur; de quibus multa ſunt ab iis hominibus ſcripta, qui nos ætate præceſſerunt. Laudem verò præciptam Platoni Socratico, ut primò nominum ad origines ſuas reductori, equidem aſſigno: qui hâc de re cùm ſæpe aliàs, tùm

manni verbis utar) Quintiliano *credibilis rerum imago*, aliis *Evidentia*, aliis *Informatio* dicitur. Aphthonius ἔμφασιν, Rutilius Lupus χαρακτηρισμὸν, Aquilà Rom. διαλύπωσιν, vulgò ὑποτύπωσιν vocant.

[6] Πρόσθε.] Idem ſignificat, quod πρόσθεν, *præterea*. Sed dubium eſt an pro ἐνίμων, ὑδάτων reponendum ſit, cùm paulò infrà pag. 118, ℣. 6. hæc conjuncta reperias: ἢ πόταμον ὑδάτων ἀναμισγομένων ἐκμιμήσασθαι βελόμενος.

[7] Κλάων.] Si mendo careat, confirmari poterit Virgiliano iſto Æneid. 1, ℣. 87. *Inſequitur clamorque virûm ſtridorque rudentum*. Sylburg. † Apollonius 2do *Argonaut.* ℣. 727. — ὑπὸ σφετέρῃ δὲ πάλαιτες, Ὄπλων νήϊα πάσσαλα τινάσσεῖο νισσομένοισιν.

[8] Μιμηλικά.] Colb. μιμήματα; Idem codex paulo infra cum Reg. 1. εἰσαγωγάς habet.

[9] Ἐτυμολογίας.] Fabius lib. 1, cap. 4. *Etymologia, quæ verborum originem inquirit, à Cicerone dicta eſt* Notatio, *quia nomen ejus apud Ariſtotelem invenitur σύμβολον, quod eſt nota: nam verbum è verbo ductum, id eſt* Veriloquium, *ipſe Cicero qui finxit, reformidat. Sunt qui vim potiùs intuiti,* Originationem *vocent.*

[10] Πλεῖ

μὴ τὰς τῶν γραμμάτων συμπλοκὰς, ἢ τῶν συλλαβῶν γένεσι, σύνθεσις ποικίλη, [10] παρὰ δὲ τῶν συλλαβῶν συνθέσεις, ἢ τῶν ὀνομάτων φύσις παντοδαπὴ, παρὰ δὲ τὰς τῶν ὀνομάτων ἁρμονίας πολύμορφος ὁ λόγος γίνεσθαι· ὥστε πολλὴ ἀνάγκη καλὴν μὴ εἶναι λέξιν, ἐν ᾗ καλά ἐστιν ὀνόματα, καλῶν δὲ ὀνομάτων συλλαβάς τε καὶ γράμματα καλὰ αἴτια εἶναι, ἡδεῖάν τε διάλεκτον ἐκ τῶν ἡδυνόντων τὴν ἀκοὴν γίνεσθαι· καὶ τὸ παραπλήσιον, ὀνομάτων τε καὶ συλλαβῶν καὶ γραμμάτων [11] τάς τε καλὰ μέρη ἐν τούτοις διαφορὰς, καθ' ἃς δηλοῦται τά τε ἤθη, καὶ τὰ πάθη, καὶ αἱ διαθέσεις, καὶ τὰ ἔργα τῶν προσώπων, καὶ τὰ συνεδρεύοντα τούτοις, ἀπὸ τῆς πρώτης κατασκευῆς τῶν γραμμάτων γίνεσθαι τοιαῦτα.

Χρήσομαι δὲ ὀλίγοις δείγμασι τοῦ λόγου τοῦδε, τῆς [12] σαφηνείας ἕνεκα· τὰ γὰρ ἄλλα πολλὰ ὄντα, ἐπὶ σεαυτῷ [13] συμβαλλόμενος εὑρήσεις. Ὁ δὴ πολυφωνότατος ἁπάντων τῶν ποιητῶν Ὅμηρος, ὅταν μὴ ὥραν ὄψεως εὐμόρφου, καὶ κάλλος ἡδονῆς ἐπαγωγὸν ἐπιδείξασθαι βέληται, τῶν τε φωνηέντων τοῖς κρατίστοις χρήσεται, καὶ τῶν ἡμιφώνων τοῖς μαλακωτάτοις, καὶ οὐ [14] καταπυκνώσει τοῖς ἀφώνοις τὰς συλλαβὰς, οὐδὲ συγκόψει τὰς ᾠχας, παρατιθεὶς ἀλλήλοις τὰ δυσέκφορα, πραεῖαν δέ τινα ποιήσει τὴν ἁρμονίαν τῶν γραμμάτων, καὶ ῥέουσαν ἀλύπως διὰ τῆς ἀκοῆς, ὡς ἔχει ταυτί·

"[15] Ἡ δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
"Ἀρτέμιδι ἰκέλη, ἠὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.

καὶ,

[10] Παρὰ δὲ τῶν.] Articulus τὰς desideratur, vel ante vel post genitivum τῶν συλλαβῶν, ut in sequenti membro. *Sylburg.*

[11] Τάς τε καλὰ μέρη.] Lege τὰς καλὰ μέρη, neque enim conjunctionem postulat sententia.

[12] Σαφηνίας.] Alibi ζαφηνείας, diphthongus. *Sylb.* † Ita contextum reformavi, ζαφηνίας mutato: quam mutationem confirmant duo codices Reg. 1. & Colb. Sed libet annotare, quod scribit Cicero *de Orat. Cum tradita sint cujusque artis difficillima, reliqua, quia aut faciliora, aut similia sunt,*

Digitized by Google

tum potiſſimùm in *Cratylo* diſputat. Summa autem noſtri ſermonis huc redit: è variâ literarum connexione, variam naſci multiplicemque ſyllabarum compoſitionem, è ſyllabis compoſitis, omnimodam vocabulorum naturam, ex vocabulorum denique ſtructurâ, orationem prodire multiformem. quo neceſſariò factum eſt, ut ea pulcra ſit elocutio, cujus pulcra fuerint vocabula; necnon ex literis & ſyllabis pulcris ut pulcrarum dictionum ſit origo deducenda, adeóque ex iis ſermo jucundiſſimus oriatur, quæ noſtris auribus jucundam afferunt voluptatem; ac proinde fieri non poteſt, quin vocabulorum, ſyllabarum, literarumque particulares, quæ his inſunt, differentiæ, quibus exprimuntur mores, affectus, diſpoſitiones, opera perſonarum, & quæ his adjuncta, è primâ omnino literarum conſtructione proficiſcantur.

Utar verò, orationis illuſtrandæ gratiâ, ut clara ſint omnia, paucis exemplis; alia quæ ſuperſunt ſanè multa, tibi, *mi Rufe*, initâ ratione, invenienda relicturus. Homerus omnium poetarum dicendi varietate præſtantiſſimus, ſi quando vultûs pulcerrimi venuſtatem, aut formam voluptati inducendæ accommodam, exhibere ſtatuit, vocalium optimis utitur, & ſemivocalium molliſſimis: non ille mutis denſat ſyllabas, non ſonos præſcindit, non ſecum prolatu aſperrimâ conjungit; ſed lenem quandam profert literarum ſtructuram, noſtras aures ſine moleſtiâ ſuaviter permeantem; quo in genere ſunt hæc:

" *Penelope thalamum, prudens regina, relinquit,*
" *Formoſæ Veneri ſimilis, caſtæve Dianæ.*

&,

tradi non neceſſe eſt.

13 Συμβαλλόμενος.] Ex Herodoto in Polymnia, συμβαλλόμενος εὑρίσκω.

14 Καλαπυκνώσει.] Præſenti tempore proferunt καλαπυκνοῖ & Cuſtonius Reg. 1. & Colb.

15 Ἡ δ' ἴεν.] Deſumpti ſunt ex Odyſſ. τ. ψ. 53. Alter ρ. ψ. 36. ibi etenim, Βῆ δ' ἰέναι Σαλαμοῖο. proximè ſequentes ex Odyſſ. ζ. ψ. 163. ultimi ex λ. ψ. 280. ſed pro διὰ κάλλος editt. Homeri vulgatæ habent μετὰ κάλλος; quo modo legit & codex Colbertinus.

Digitized by Google

καὶ,

" Δήλῳ δήποτε τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ βωμῷ,
" Φοίνικος [15] νέον ἔρνος ἀνερχόμενον ἐνόησα.

καὶ,

" Καὶ Χλῶριν εἶδον περικαλλέα, τήν ποτε Νηλεὺς
" Γῆμεν ἑὸν διὰ κάλλος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα.

Ὅταν δὲ οἰκίραν, ἢ φοβεράν, ἢ ἀγέρωχον ὄψιν εἰσάγῃ, [17] τῶν τε φωνηέντων οὐ τὰ κράτιστα θήσει. ἀλλὰ τῶν ψοφοειδῶν, ἢ ἀφώνων τὰ δυσεκφορώτατα λήψεται, καὶ καταπυκνώσει τούτοις τὰς συλλαβάς· οἷά ἐστι ταῦτί.

" [18] Σμερδαλέος δ' αὐτῆσι φάνη κεκακωμένος ἅλμῃ.

καὶ,

" Τῇ δ' ἔπι μὲ Γοργὼ βλοσυρῶπις ἐσεφάνωτο,
" Δεινὸν δερκομένη· περὶ δὲ Δεῖμός τε Φόβος τε.

Πολαμῶν δέ γε σύρρυσιν εἰς χωρίον ἕν, καὶ πάταγον ὑδάτων ἀναμισγομένων ἐκμιμήσασθαι τῇ λέξει βουλόμενος, οὐκέτι λείας συλλαβὰς, ἀλλ' ἰσχυρὰς καὶ ἀνωμάλους θήσει·

" Ὡς δ' ὅτε χείμαρροι ποταμοὶ κατ' ὄρεσφι ῥέοντες,
" [19] Ἐς μισγάγειαν συμβάλλετον ὄμβριμον ὕδωρ.

Διαζόμενον δέ τινα πρὸς ἐναντίον ῥεῦμα ποταμοῦ μετὰ τῶν ὅπλων, καὶ τὰ μὲ ἀνέχοντα, τὰ δὲ ὑποφερόμενον εἰσάγων [20] ἀνακοπάς τε ποιήσει συλλαβῶν, καὶ ἀναβολὰς χρόνων, καὶ ἀνωμαλιστηρίσμους γραμμάτων·

" [21] Δεινὸν

[16] Νέον ἔρνος.] Nauficaam teneræ proceræque palmæ poeta comparat. *Homericus Ulysses Deli se proceram & teneram palmam vidisse dixit; hodie monstrant eandem.* Cicero 1mo de Legibus.

[17] Τῶν τε φωνηέντων.] Videtur et hoc loco abundare: quo sublato facilior erit structura.

[18] Σμερδαλέος.] Locus ex Odyss. ζ. ν. 137. desumptus est. sed inter hunc forsan & sequentes versus copulativa καὶ desideratur, ut jam appositi; qui Iliad. λ. ν. 36. occurrunt.

Digitized by Google

&,

" *Talem equidem Delo, ſacratam ad Apollinis aram,*
" *Frondentem palmæ ſtirpem proſerpere vidi.*

&,

" *Et Chlorin vidi formoſam, quam ſibi Neleas*
" *Duxerat, egregio vultu, ſine dote, puellam.*

Quum verò miſerabilem, aut horrendam, aut arrogantem ſpeciem inducit, non optimas jam inſerit vocalium, ſed quæ ſonantiſſimæ ſunt, aut mutarum ſibi eligit prolatu aſperrimas, iiſque ſyllabas condenſat; cujuſmodi hæc ſunt:

" *Horridus apparet cultu, confectus ab undis:*

&,

" *Triſtia fulſerunt Phorcynidos ora Meduſæ*
" *Horrendo aſpectu: circum Terrorque, Metuſque.*

Fluviorum præterea concurſum in eundem locum, & aquarum ſonitum ſe commiſcentium, dictione imitari atque exprimere laborans, non jam leves ſyllabas, ſed robuſtas, ſed ſono duriori concurſantes adhibet:

" *Non ſecus hyberni ſummis de montibus amnes*
" *Permiſtas volvunt plenis convallibus undas.*

Quin & ſub armis quendam vi fluminis adverſi impulſum, modò ſe ſuſtentantem, modò impetu delatum, ubi inducit, ſyllabarum eliſiones habet, temporum intervalla, & literarum crebra fulcimenta.

" *Peliden*

currunt. Mox adeò pro compoſito, ſimplex μισγομένων legunt & Reg. 1. & Colb.

19 Ἐς μισγάγκειαν.] Scribitur etiam μισγάγκειαν: ut ſignificetur locus in quo μίσγεσθαι τὰ ἄγκεα, id eſt, in quo miſcentur ſeu conjunguntur valles; convallis. *Sylburg.* † Locus eſt Iliad. δ. ψ. 452. ubi pro ὄμβριμον, ὄβριμον ſcribitur.

20 Ἀνακοπάς.] Idem ferè & Longinus habet de Euripide, Dircen à tauro raptatam deſcribente. Ἐγὶ μὲν γενναῖον τὸ λῆμμα, ἀνδρότερον δὲ γίγνοιτο τῷ τὴν ἁρμονίαν μὴ καλεσπεῦσθαι, μηδ' οἷον ἀποκύλισμά τι φέρεσθαι, ἀλλὰ γηρυσμούς τε ἔχειν πρὸς ἄλληλα τὰ ὀνόματα, καὶ ἐξειρίσμαθα τῶν χρόνων, πρὸς ἐδραῖον διαβεβηκότα ῥεῖθρον.

22 Δεινόν.]

Digitized by Google

" [21] Δεινὸν δ' ἀμφ' Ἀχιλῆα κυκώμενον ἵστατο κῦμα,
" Ὤθει δ' ἐν σάκεϊ πίπτων ῥόος, ὐδὲ πόδεσσιν
" Εἶχε στηρίξασθαι.

Ἀρατομένων δὲ περὶ πέτρας ἀνθρώπων ψόφον τε καὶ μόρον οἰκτρὸν ἐνδεικνύμενος, ἐπὶ τῶν ἀηδεστάτων τε καὶ κακοφωνοτάτων χρονιεῖ γραμμάτων, οὐδαμῇ λειαίνων τὴν κατασκευήν, οὐδὲ ἡδύνων·

" [22] Σὺν δὲ δύω μάρψας, ὥστε σκύλακας, πολὶ γαίῃ
" Κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.

Πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν, εἰ πάντων παραδείγματα βουλοίμην φέρειν καὶ καθ' ἕκαστον τόπον τόνδε, ὧν ἄν τις ἀπαιτήσειεν· ὥστε ἀρκεσθεὶς τοῖς εἰρημένοις, ἐπὶ τὰ ἑξῆς μεταβήσομαι. Φημὶ δὲ δεῖν βουλόμενον [23] ἐργάσασθαι λέξιν καλὴν, ἐν τῷ συνηθέναι τὰς φωνὰς, ὅσα καλλιλογίαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἢ σεμνότητα περιείληφεν ὀνόματα, εἰς τοῦτο συνάγειν. Εἰρῆσθαι δέ τινα περὶ τούτων καὶ Θεοφράστῳ τῷ φιλοσόφῳ κοινότερον [24] ἐν τοῖς περὶ Λέξεως· ἔνθα ὁρίζει τίνα ὀνόματα φύσει καλά· παραδείγματος ἕνεκα, ὧν συνηθημένων, καλὴν οἴεσθαι καὶ μεγαλοπρεπῆ γενήσεσθαι τὴν φράσιν· καὶ αὖθις ἕτερα μικρὰ καὶ ταπεινὰ, ἐξ ὧν ὅτε ποίημα χρὴ ὂν ἔσεσθαί φησιν, οὔτε λόγον. καὶ μὰ Δία ἐκ ἀπὸ σκοπῆς ταῦτα τῷ ἀνδρὶ εἰρῆσθαι. Εἰ μὲν οὖν ἐγχωροίη πάντα εἶναι τὰ μόρια τῆς λέξεως, ὑφ' ὧν μέλλει δηλοῦσθαι τὸ πρᾶγμα, εὐφωνά τε καὶ καλλιῤῥήμονα,

[25] μανίας

[21] Δεινόν.] Ex Iliad. φ. ψ. 240. sed pro στηρίζεσθαι, vulgatæ habent editiones Homeri στηρίξασθαι: quæ lectio videtur melior, eo quòd durius quiddam sonat; nec dubitavi jam in contextum recipere.

[22] Σὺν δὲ δύω.] Ex Odyss. ι. ψ. 289. hæc desumpta sunt. Ita quoque egregiè Virgilius:

duroque reductâ
Libravit dextrâ media inter cornua cæstus
Arduus, effractoque illisit in ossa cerebro.

Quis non, perlectis his versibus, literarum asperitate delectatur, quæ sonum, qualem ossa edunt effracta, mirabili artificio exprimunt?

[23] Ἐρ-

« *Peliden fremitu immani circumſtetit unda,*
« *Et clypeo incumbens urgebat fluctibus amnis;*
« *Nec poterat ſtabilire pedes.*

Quorundam verò hominum, capitibus hinc illinc ad ſaxa allisis, fragorem, & interitum miſerabilem oſtenſurus, inſuaviſſimis diu peſſiméque ſonantibus literis immoratur; nuſquam ſtructuram lævigat, nuſquam ſuavitate perfundit.

« *Prenſa manu, ut catulos, ſcopulis duo corpora fregit:*
« *Fluxit humi cerebrum, & rorabat ſanguine tellus.*

Immenſi ſanè laboris res eſſet, ſi omnium vellem exempla recenſere, quæ ad hunc locum pertineant, & à nonnullis fortaſſe repoſcantur. His igitur, quæ ſunt dicta, contentus, ad reliqua me conferam. Cenſeo autem, cui in animo eſt orationem quàm pulcerrimam elaborare, eum in ſtruendis vocibus omnino debere, quæcunque elegantiam ſortita, aut magnificum quiddam ac grande præ ſe ferant vocabula, in unum omnia colligere. De quibus à Theophraſto philoſopho communiùs dictum eſt, in libello *de Dictione* inſcripto, quo naturâ quæ pulcræ ſint voces, definit: (exempli gratiâ, quibus conjunctis, pulcram evaſuram arbitratur & magnificam locutionem) quædam è contra notat vocabula eſſe omnino humilia atque abjecta, è quibus nec poema conſtitui, nec orationem ullius pretii poſſe aſſerit: nec mehercule à ſcopo aberrantia hæc literis vir ille prodidit. Nam ſi ita res ſe haberet, ut omnes orationis partes quibuſcunque negotia vitæ neceſſaria

23 Ἐργάσασθαι.] Aoriſtus pro præſenti tempore ponitur. Mox pro εἰς τοῦτο, legendum forſan εἰς ταὐτὸ ζυνάγειν. verùm hæc ſententia mihi videtur eſſe mutila, & verbum aliquod, puta δεῖν, à quo pendeat Infinit. ζυνάγειν, deſiderari. Ita Sect. 6. Παραπλήσιά φημι δεῖν ποιεῖν καὶ τὰς μέλλοῦσας εὖ ζυνθήσειν τὰ τῶ λόγω μόρια.

24 Ἐν τοῖς περὶ Λέξεως.] Hujus libri meminit Dionyſius in Lyſiâ, ubi à Theophraſto reprehenditur: quin & Demetrius Sect. 175. ex hoc Theophraſti libello pulcra definit vocabula: Ὡρίσαιο δ' αὐτὰ Θεόφραστος· ἔτως· Κάλλος ὀνόματός ἐστι, τὸ πρὸς τὴν ἀκοὴν ἢ πρὸς τὴν ὄψιν ἡδύ. ἢ τὸ τῇ διανοίᾳ ἔυλημον. Hic priùs vocabatur Tyrtamus, διὰ δὲ τὸ θείως φράζειν, ut ſcribit Suidas, ὑπὸ Ἀριστόξενος ἐκλήθη

Digitized by Google

[25] μανίας ἔργον ζητεῖν τὰ χείρω· εἰ δὲ ἀδύνατον εἴη τοῦτο, ὥσπερ ἐπὶ πολλῶν ἔχει, τῇ πλοκῇ καὶ μίξει καὶ παραθέσει πειρατέον ἀφανίζειν τὴν τῶν χειρόνων φύσιν· ὅπερ Ὅμηρος εἰώθεν ἐπὶ πολλῶν ποιεῖν.

Εἰ γάρ τις ἔροιτο σύνιεῖν τῶν ποιητῶν ἢ ῥητόρων, τίνα σεμνότητα ἢ καλλιλογίαν ταῦτα ἔχει τὰ ὀνόματα, ἃ ταῖς Βοιωτίαις κεῖται πόλεσιν, [26] Ὑρία, καὶ Μυκαλησσός, καὶ Γραῖα, καὶ Ἐτεωνός, καὶ Σκῶλος, καὶ Θίσβη, καὶ Ὀγχηστός, καὶ Εὔτρησις, καὶ τἄλλα ἑξῆς, ὧν ὁ ποιητὴς μέμνηται, οὐδεὶς ἂν εἰπεῖν οὐδ' ἡνίκεν ἔχοι. ἀλλ' οὕτως αὐτὰ καλῶς ἐκεῖνος [27] συνύφανεν, καὶ παραπληρώμασιν εὐφώνοις διείληφεν, ὥστε μεγαλοπρεπέστατα φαίνεσθαι τέτων ὀνόματα.

" Βοιωτῶν μὲ Πηνέλεως καὶ Λήϊτος ἦρχον,
" Ἀρκεσίλαός τε, Προθοήνωρ τε, Κλονίος τε·
" Οἵθ' Ὑρίην ἐνέμοντο, καὶ Αὐλίδα πετρήεσσαν,
" Σχοῖνόν τε, Σκῶλόν τε, πολύκνημόν τ' Ἐτεωνὸν,
" Θέσπειαν, Γραῖάν τε, καὶ εὐρύχορον Μυκαλησσόν·
" Οἵτ' ἀμφ' [28] Ἄρμ' ἐνέμοντο, καὶ Εἰλέσιον, καὶ Ἐρυθράς·
" Οἵτ' Ἐλεῶν' εἶχον, ἠδ' Ὕλην καὶ Πετεῶνα,
" Ὠκαλέην, Μεδεῶνά τ' ἐυκτίμενον πολίεθρον.

[29] Ἐν

λήθη Εὔφρας, εἶτα Θεόφρας.

[25] Μανίας ἔργον.] Parùm compta videtur hæc lectio, quam luxatam arbitror. Locus erit facilior, siquis hoc modo legat: μανίας ἂν εἴη ἔργον ζητεῖν, seu μανίας ἂν ἔργον εἴη ζητεῖν τὰ χείρω· εἴη mox post ἀδύνατον è contextu sublato. Atque ita Chrysost. in secundâ ad Genesin Homiliâ, τῆς ἰσχάτης παραφροσύνης ἂν εἴη σημεῖον.

[26] Ὑρία.] Quæ scribenti Dionysio in memoriam prima veniebant, ea literis mandavit. Neque enim verisimile est, tantam eum versuum farraginem, quam Sylburgius annumerat, hoc loco congessisse.

[27] Συνύφανεν.] Major erit temporum similitudo, si legas Συνύφανεν: ut infrà Sect. 18. ἀλλ' εὖ Συνεκεύφασεν αὐτὰς καὶ Συνυφάνασι. Ibidem paulò antè nota, minorem Bœotiorum oppidorum à Dio-

Digitized by Google

neceſſaria exprimantur, ſonoræ fuerint & venuſtate plenæ, amentiæ eſſet incredibilis deteriores quærere: ſin verò id neutiquam fieri poteſt, quemadmodum in multis accidit, implicatione, miſturâ, ac ſitu, deterrimarum, quantum poteſt, natura eſt obſcuranda: id quod Homerus paſſim ſolet facere.

Nam ſi ex poetis quempiam, aut rhetoribus interroges, quam tandem dignitatem aut pulcritudinem habeant vocabula, quæ Bœotiæ civitatibus imponuntur, *Hyria*, *Mycaleſſus*, *Græa*, *Eteonus*, *Scolus*, *Thiſbe*, *Onchęſtus*, *Eutręſis*, & quæ ſequuntur deinceps, quorum poeta meminit; ne minimam quidem eorum vel unus his nominibus ineſſe reſponderet; quæ tamen omnia adeò pulcrè contexuit, adeò ſonoris verborum complementis diſtincta illuminavit, ut ipſa etiam ampliſſima videantur & magnifica.

" *Agmina Bœotûm, bello fortiſſima, ducunt*
" *Peneleus, patriis & Lëitus acer in armis:*
" *Arceſilauſque, Prothoenorque, Cloniuſque:*
" *Quique Hyrien coluere, atque Aulidis aſpera ſaxa,*
" *Qui Schœnon, Scolumque, & crebro monte Eteonum;*
" *Theſpiam, Græamque: & qui ſpatia ampla tenebant*
" *Antiquæ Mycaleſſi, & letho nobile vatis*
" *Argivi Harma; urbes & Erythras, Ileſiumque:*
" *Quique Eleona habuere, atque Hylen, & Peteona,*
" *Ocalean, & qui muris Medeona ſuperbam.*

Sed

à Dionyſio poni numerum, quàm paulò poſt in Homerico catalogo: & contra Θίσβην atque Ὀχηστὸν à Dionyſio memorari, quarum hìc nulla ſit mentio. Sed hìc meminneris, non integrum in vulgatis Dionyſii editionibus citari locum, atque addi poſſe ſeptem ex Homeri exemplaribus verſus. *Sylburg.*

Ibid. Συνίφασιν.] Non tantùm Sylburgii conjecturâ, ſed & codicum Reg. 1. & Colb. auctoritate inductus, hanc vocem in contextum admiſi, cùm priùs *Συνίφαντο* obtinuiſſet.

28 Ἅρμα.] Homeri Scholiaſtes: Ἅρμα, πόλις τῆς Βοιωτίας, ὀνομασθεῖσα ἀπὸ τῦ ἁρτέθη καλαποθῆναι ζὺν τοῖς ἵπποις τὸ Ἀμφιαράυ τῦ μάντεως ἅρμα ζὺν αὐτῷ. ne verſionem Latinam mireris.

28 Ἐ-

Digitized by Google

29 Ἐν εἰδόσι λέξων, οὐκ οἶομαι πλειόνων δεῖν παραδειγμάτων· ἅπας ἐστὶν ὁ Καλλίστρατος. 30 αὐτῶν τοιοῦτος, καὶ πολλὰ ἄλλα, ἐν οἷς ἀναγκασθεὶς ὀνόματα λαμβάνειν οὐ καλὰ τὴν φύσιν, ἑτέροις αὐτὰ κοσμεῖ καλοῖς, καὶ λύει τὴν ἐκείνων δυσχέρειαν τῇ τούτων εὐμορφίᾳ. Καὶ περὶ μὲν τούτων ἄλις.

29 Ἐν εἰδόσι.] Nihil hâc dicendi formulâ apud probatissimos scriptores usitatius, etsi quibusdam visa est obscurior. *Cùm nemo ferè sit, qui hæc ignorat.* Dionysius plus vice simplici utitur in *de admirandâ vi Demosthenis*; Ἀρκεῖ γάρ, ὡς ἐν εἰδόσι λέγοντας: deinde tribus interjectis paginis, Ἡ γὰρ ὑπόμνησις ὡς ἐν εἰδόσι. Pari modo locutus est & Pericles apud Thucydidem; Μακρηγορεῖν ἐν εἰδόσιν οὐ βούλομαι, ἔασον. Sed Josephus libro primo *de Bello Judaico*

ΤΜΗΜΑ ιζ.

Ἀριθμῶν ἢ ῥυθμῶν περὶ.

ΕΠΕΙ δὲ τὴν ἀριθμὸν ἔφην οὐ μικρὰν μοῖραν ἔχειν τῆς ἀξιωματικῆς καὶ μεγαλοπρεποῦς συνθέσεως, ἵνα μή μέ τις εἰκῇ δόξῃ λέγειν, ῥυθμὸν καὶ μέτρα μουσικῆς οἰκείας θεωρίας, εἰς οὐ ῥυθμικὴν οὐδ' ἐμμελῆ εἰσάγουσα διάλεκτον, ἀποδώσω καὶ τὸν ὑπὲρ τούτων λόγον. ἔχει δὲ ὧδε. Πᾶν ὄνομα καὶ ῥῆμα, καὶ ἄλλο μόριον λέξεως, ὅτι μὴ μονοσύλλαβόν ἐστιν, ἐν ῥυθμῷ τινι λέγεται· τὸ δ' αὐτὸ καλῶ πόδα καὶ ῥυθμόν.

Δισυλλάβοι πόδες.

1 Δισυλλάβου μὲν οὖν λέξεως διαφοραὶ τρεῖς. ἢ γὰρ ἐξ ἀμφοτέρων ἔσται βραχειῶν, ἢ ἐξ ἀμφοτέρων μακρῶν, ἢ τῆς μὲν βραχείας, τῆς δὲ μακρᾶς. Τὸ δὲ τρίτον τοῦτο τὸ ῥυθμοῦ διττὸς ὁ τρόπος.

1 Δισυλλάβου.] De pedibus sive numeris orationis multi scripserunt; nemo autem Dionysio fusior. Aristoteles lib. 3, Rhet. cap. 8. Cicero

Sed cùm ipſe ſcientibus hæc loquor, pluribus exemplis uti non neceſſe exiſtimo. Eſt enim tota Enumeratio ejuſdem generis, ut & multa alia: in quibus poeta coactus verba aſſumere naturâ minimè pulcra, aliis pulcrioribus exornat, eorumque aſperitatem horum venuſtate & gratiâ diluit. Sed de his quidem ſatis.

dsico dicere maluit, μᾶλλον γε πρὸς εἰδότας ἰέναι: & Homerus Il. κ. ψ. 250.

Εἰδόσι γάρ τοι ταῦτα μεθ' Ἀργείοις ἀλοχεύεις.

denique verſu pulcherrimo Sophocles:

Τὰ μὲν τοιαῦτ' ἂν εἰδότ' ἐκδιδάσκομεν.

Oedipus Theſeum alloquitur. Hæc exempla rem ſatis explicabunt, nec de ſenſu quenquam ſinent in poſterum dubitare.

3° Αὐτῶν τοιοῦτος.] Locutio infrequentior, pro αὐτὸς τοιοῦτος.

SECTIO XVII.

De numeris orationis.

QUONIAM verò ad grandem orationis compoſitionem & magnificam dixi numeros non parum conferre; ne quis forte me nullo judicio id dixiſſe arbitretur, qui numeros & metra, diſciplinæ muſices familiaria, ſermoni proſaico, & numeros & metra reſpuenti, obtrudam, de his etiam conſilii rationem daturus ſum. Sic autem ſe res habet: Omne nomen & verbum, & quævis alia pars orationis, modò non ſit monoſyllaba, numero quodam profertur: idem verò, & pedem & rythmum voco.

Diſyllabæ quidem vocis tres ſunt differentiæ: aut enim utriſque conſtat brevibus, aut utriſque longis; aut altera longa, altera brevi. Hujus autem tertii pedis duplex eſt forma: aut enim

Pedes diſyllabi.

Cicero de Orat. lib. 3. Fabius recenſet pedes, Sect. 40. qui poitidem: nam Longinus eos tantùm tiſſimùm Sublimitati adverſentur.

2 Ἀρχὸ-

Digitized by Google

τρόπος· ὁ μέν τις, ἀπὸ βραχείας [2] ἀρχόμενος, καὶ λήγων εἰς μακράν· ὁ δὲ, ἀπὸ μακρᾶς, καὶ λήγων εἰς βραχεῖαν. Ὁ μὲν οὖν βραχυσύλλαβος, [3] Ἡγεμών τε καὶ [4] Πυῤῥίχιος καλεῖται, καὶ οὔτε μεγαλοπρεπής ἐστιν, οὔτε σεμνός. σχῆμα δ' αὐτῆς τοιόνδε·

" Λέγε δὲ σὺ καλὰ ᾠδὰ [5] νεόλυτα μέλεα.

Ὁ δ' ἀμφοτέρας τὰς συλλαβὰς μακρὰς ἔχων, κέκληται μὲν [6] Σπονδεῖος, ἀξίωμα δὲ ἔχει μέγα καὶ σεμνότητα πολλήν. παράδειγμα δὲ αὐτῆς τόδε·

" [7] Ποίαν δήθ' ὁρμάσω, ταύταν ἢ ταύταν, εἰναν ἢ ταύταν;

Ὁ δὲ ἐκ βραχείας τε καὶ μακρᾶς συγκείμενος, ἐὰν μὲν τὴν ἡγεμένην λάβῃ βραχεῖαν, [8] Ἴαμβος καλεῖται, καὶ ἐκ ἔστιν ἐκ ἀγενής· ἐὰν δὲ ἀπὸ τῆς μακρᾶς ἄρχηται, [9] Τροχαῖος, καὶ ἔστι μαλακώτερος θαλέρου καὶ ἀγενέστερος. παράδειγμα δὲ τοῦ προτέρου τοιόνδε·

" Ἐπεὶ σχολὴ πάρεστι, παῖ Μενοιτίου.

τοῦ

[2] Ἀρχόμενον.] Delebatur hoc participium Colbertino codici, in impressis huc usque defideratum. Ita paucis interjectis, ὁ δὲ ἀπὸ μακρᾶς ἀρχόμενος, λήγων δὲ εἰς τὴν βραχείαν.

[3] Ἡγεμών.] De quo ita Terentianus:

Primus ille est, jure primus, ἡγεμὼν qui dictus est,
Author & ductor melorum, qui duas breves habet.

nominis rationem tradit Dionys. in Περὶ τῆς Δημοσθένους δεινότ. Καλοῦσι τὸν ἕνα καλασιναβόλα ἐυθμὸν Ἡγεμόνα, ᾠῶντον ἔχοντα λόγον τῶν ἴσων ἄρσεως τε καὶ θέσεως χρόνων.

[4] Πυῤῥίχιος.] Pyrrichius, ut primus ordine, ita dignitate postremus, cùm è duabus brevibus constet syllabis, volat potiùs quàm currit. Nullum ex eo alicujus momenti constitui potest carmen, cùm numero & pondere pene careat. Aptus duntaxat ad celeres motus exprimendos, cujusmodi erant armati saltus Corybantum apud Græcos, & Saliorum apud Romanos; unde etiam à mobilitate dictus creditur, quasi totus igneus. *J. Vossius.*

[5] Νεόλυτα.] Cujuscunque poetæ fuerit, videtur hoc versu Penthei dilaniatum exprimere.

[6] Σπονδεῖος.] Hic pes incessum habet tardum & magnificum; itaque rebus gravibus, & maximè sacris, vel ipso attestante vocabulo, imprimis adhibetur. *J. Vossius.*

[7] Ποίαν δήθ'.] En loci ex Euripidis Hecubâ consimiles: ℣. 163.

Ποίαν

enim à brevi incipit, & in longam syllabam desinit; aut incipit à longâ, & in brevem desinit. Pes autem, qui è duabus brevibus constat, vocatur *Hegemon*, sive *Pyrrichius*: numerus nec magnificus, nec gravis: cujus hæc figura est;

" *Tu verò refer è vestigio recens — soluta membra.*

Qui verò utramque habet longam, Spondeus appellatur; ac magnificum habet incessum, & plenum gravitatis. Exemplum sit,

" *Quâ tandem viâ me properè conferam? hâc, an illâ: illâ, an hâc?*

At qui è longâ & brevi constat, si brevem præeuntem acceperit, vocatur Iambus, pes modò non ignobilis: sin à longâ incœperit, Trochæus, priore multo mollior, nec ita generosus. Prioris exemplum est hujusmodi:

" *Vacat, Patrocle, mens mihi à negotiis.*

hoc

Ποίαν, ἢ ταύταν ἢ κείναν Στείχω; ℣. 1060. Ποίαν, ἢ ταύταν, ἢ τάνδ' ἐξαλλάξω; Addam ex Ennii Medea: *Quo nunc me vertam? quod iter incipiam ingredi?*

8 Ἴαμβος.] Iambo nullus usitatior pes, omnibus temporibus & ab omnibus pene gentibus præcipuè frequentatus. Incessum & percussionem habet insignem & virilem, cum à brevi incipiat & desinat in motum gravem. Est itaque non acer tantùm & bellicus, sed & mordax & iracundus, sic dictus ab ἰάσσειν, id est, θυμοῦσθαι, δάκνειν, ἰάπτειν, ut interpretantur Grammatici. *Voss.*

Ibid. Ἴαμβος.] Priorem negativam codices & Reg. 1. & Colb. non agnoscunt, quorum fidem si quis probaverit, idem cum *Vossio* sentiat necesse est; nosque mutatâ versione, *pedem in primis generosum* oportet interpretemur. Sed aliter de Iambo sentire videtur Dionysius, dum bis sequenti Sectione, & aliis in locis, inter fractos, nulliusque aut ponderis aut dignitatis pedes recenset. Nec doctos latet, Aristotelem in tertio Rhet. λέξιν τῶν ποιητῶν dicere; & heroo, cui opponitur, inferiorem judicare. Sed verba Ciceronis è tertio de Orat. libet adjicere: *Cum sint numeri plures, Iambum & Trochæum frequenter segregat ab Oratore Aristoteles; qui naturâ tamen incurrunt ipsi in orationem sermonemque nostrum; sed sunt insignes percussiones eorum numerorum, & minuti pedes.*

9 Τροχαῖος.] Iambo oppositus trochæus, à longâ incipiens, & in brevem definens syllabam. Debilem & muliebrem prorsus pes iste imitatur motum, vehemens in initio, sed citò deficiens. Quapropter lenibus & amatoriis affectibus exprimendis est aptus. *Voss.*

10 Θυμί.]

Digitized by Google

τῷ δ' ἑτέρῳ·

" [10] Θυμὲ, θύμ' ἀμηχάνοισι κήδεσι κυκώμενε.

Τρισύλλαβοι πόδες.

Δισυλλάβων μὲν δὴ μορίων λέξεως διαφοραί τε καὶ ῥυθμοὶ καὶ σχήματα τοσαῦτα· Τρισυλλάβων δ' ἕτερα πλείω τῶν εἰρημένων, καὶ ποικιλωτέραν ἔχοντα θεωρίαν. [11] ὁ μὲν γὰρ ἐξ ἁπασῶν βραχειῶν συνεστὼς, καλούμενος δὲ ὑπό τινων Χορεῖος, τρίβραχυς πούς· οὗ παράδειγμα τοιόνδε,

" [12] Βρόμιε, δορατοφόρε, ἐνυάλιε, πολεμοκέλαδε.

ταπεινός τε καὶ ἄσεμνός ἐστι, [13] καὶ ἀγενὴς] καὶ οὐδὲν ἂν ἐξ αὐτοῦ γένοιτο γενναῖον. ὁ δὲ ἐξ ἁπασῶν μακρῶν, [14] Μολοσσὸν δὲ αὐτὸν οἱ μέτρικοὶ καλοῦσιν, ὑψηλός τε καὶ ἀξιωματικός ἐστι καὶ διαβεβηκὼς ὡς ἐπὶ πολύ. παράδειγμα δὲ αὐτοῦ τόδε·

" Ὦ Ζηνὸς καὶ Λήδας, κάλλιστοι σωτῆρες.

Ὁ δ' ἐκ μακρᾶς καὶ δυοῖν βραχειῶν, μέσην μὲν λαβὼν τὴν μακρὰν ἑκατέρας τῶν βραχειῶν, Ἀμφίβραχυς ὀνόμασται, καὶ ὁ σφόδρα τῶν εὐσχημόνων ἐστὶ ῥυθμῶν, ἀλλὰ διακέκλασταί τε καὶ πολὺ τὸ θῆλυ καὶ ἀγενὲς ἔχει. οἷά ἐστι ταυτί.

" Ἴακχε διθύραμβε, σὺ τῶνδε χοραγέ.

Ὁ δὲ προλαμβάνων τὰς δύο βραχείας, Ἀνάπαιστος μὲν καλεῖται, σεμνότητα δὲ ἔχει πολλὴν· καὶ ἔνθα δεῖ μέγεθος

[10] Θυμέ.] Extat hic Archilochi verſus, cum paucis aliis, apud Stobæum, ἐκ τῶ περὶ Ὀργῆς.

[11] Ὁ μὲν γάρ.] Hic nominativus verbo ἐστὶ, qui paulò infrà ſequitur ταπεινός τε καὶ ἄσεμνός ἐστι, præcedit. De hoc pede ita Voſſius: *Tribrachys, qui totus conſtat è brevibus ſyllabis, vilis humilis, miniméque viriliſ eſt, è quo nihil generoſum confici poſſit.*

[12] Βρόμιε.] Si cum Apoſtropho legas δορατοφόρ', erit juſta metri deſinentia. Sic paulò infrà, ut juſta fiat deſinentia, legendum videtur διθαμβε, expunctâ ſyllabâ θυ: ut Bacchus dicatur διθαμβος ex eo quòd, cùm immaturus

hoc verò alterius,

" *Vita, vita macerata maximis doloribus.*

Diſyllabarum itaque dictionum differentiæ, pedes, & figuræ totidem ſunt: aliæ verò trifyllabarum; quæ plures præcedentibus, multo fuſiorem admittunt conſiderationem. Nam qui totus è brevibus conſtat, vocatus à quibuſdam Choreus, pes tribrachys; cujus hoc exemplo eſt, *Pedes triſyllabi.*

" *Bromie, Thyrſiger, Martie, belli ſtrepitu gaudens.*

abjectus eſt, & nullius aut gravitatis, aut ponderis; ex quo nihil generoſum poſſit conſtitui. qui verò ex omnibus longis conſtat, quem Moloſſum rerum metricarum ſcriptores appellant, ſublimis eſt, & dignitatem habet, latis ut plurimùm paſſibus incedens. En exemplum illius:

" *O fratres Ledæi, ſervatores optimi.*

Qui longâ & duabus conſtat brevibus, ſi mediam acceperit longam, & utrinque breves, Amphibrachys dicitur, numeros inter elegantes vix habendus. nam fractus eſt, & multum in ſe muliebre continet, multum ignobile. qualia ſunt hæc:

" *Iacche dithyrambe, qui hos choro præis.*

At qui duas initio breves ceperit, Anapæſtus vocatur, pes in primis gravis; &, ſicubi magnitudo rebus fuerit adhibenda,

immaturus à Semele per abortum eſſet editus, Διὸς ἐνιεξέαμμένῳ μηρῷ, ita demum ad maturitatem eſt perductus, vel quaſi δὶς ἐξεαμμένῳ; primum ſcilicet Semeles utero, deinde Jovis femori inſutus. *Sylburg.*

[13] Καὶ ἀξίωσις.] Si duas has voces ſuſtuleris, nihil detrimenti locus accipiet, duoſque codices & Reg. 1. & Colb. judicio ſuffragantes habebis. Lineis incluſi.

[14] Μολοσσόν.] Tribrachei contrarius Moloſſus, cùm omnes ſyllabas habeat longas, dignitatem habet præcipuam. Stabilem & magnificam pes iſte habet gravitatem; quapropter Dionyſius διαβεβηκότα illum appellat, velut latis paſſibus omnia pervadentem. *Voſſius.*

Digitized by Google

γεθος περιθεῖναι τοῖς πράγμασιν, ἢ πάθος, ἐπιῤῥήδους ἐχει παραλαμβάνεσθαι. τέτε τὸ σχῆμα τοιόνδε·

" Βαρύ μοι κεφαλῆς [15] ἐπίκρανον ἔχειν.

Ὁ δὲ ἀπὸ τῆς μακρᾶς ἀρχόμενος, λήξων δὲ ἐς τὰς βραχείας, [16] Δακτυλικὸς μὲ καλεῖται. πάνυ δὲ ἐς ἔρωτας, καὶ εἰς κάλλος ἁρμονίας ἀξιολογώτατός ἐστι, καὶ τὸ γε ἡρωϊκὸν μέτρον ἀπὸ τέτε κοσμεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. παράδειγμα δὲ αὐτῦ τόδε·

" [17] Ἰλιόθεν μὲ φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν.

Οἱ μέν τοι ῥυθμικοὶ τέτε τῦ ποδὸς τὴν μακρὰν βραχυτέραν εἶναί φασι τῆς τελείας· οὐκ ἔχοντες δὲ εἰπεῖν πόσῳ, καλέσιν αὐτὴν Ἀλογον. Ἕτερον δὲ ἁπλῆς τροφόν τινος τέτῳ ῥυθμόν, ὃς ἀπὸ τῶν βραχειῶν ἀρξάμενος ἐπὶ τὴν ἄλογον τέτον [18] τελευτᾷ, χωρίσαντες ἀπὸ τῶν ἀναπαίστων, [19] Κύκλον καλῦσι, παράδειγμα αὐτῦ φέροντες τοιόνδε·

" Κέχυται πόλις ὑψίπυλος καὶ κὶ γᾶν.

Περὶ ὧν ἂν ἕτερος λάβῃ πλείω ἀμφότερά γε τῶν πάνυ καλῶν οἱ ῥυθμοί. Ἓν ἔτι λείπεται τρισυλλάβων ῥυθμῶν γένος, ὃ συνέστηκε μὲ ἐκ δύο μακρῶν καὶ βραχείας, τρία δὲ ἔχει σχήματα· μέσης μὲ γὰρ γενομένης

[15] Ἐπίκρανον] Quod ſuper caput eſt ; *Vitta, capitis ligamentum,* καφαλόδεσμος : *tegumentum muliebre,* κρήδεμνον. ita hunc locum H. Stephanus interpretatur. At infinitivum ἔχειν, cùm priùs ἔχει legebatur, repoſui. Ex Euripidis Hippolyto locus deſumptus eſt, ν. 201 : ubi Phædra amore languens, & libidinis æſtu jam confecta, ne mundum quidem ſuſtinet muliebrem.

[16] Δακτυλικός.] Pro δακτυλικὸς ſequenti Sect. legitur δάκτυλος, ὁ δ' ἐξῆς δάκτυλος : itidemque Sect. 20. οἱ δὲ ἄλλοι πάντες εἰσὶ δάκτυλοι ; & alibi. excuſari tamen & hæc lectio poteſt, ut infrà ſequenti Sect. ἐν ᾗ μήτε σπυρίχιός ἐστι πους, μήτε ἰαμβικός : ubi ἰαμβικὸς legitur, ſubaudito ſubſtantivo nomine πους. *Sylburg.* † Δάκτυλος Reg. 1. Sed & Longinus ῥυθμὸς δακτυλικὸς εὐσυνεστάτης καὶ μιγε-

da, aut affectus majores excitandi, nullus eo numero potest accipi accommodatior. cujus figura talis est,

" *Grave est mihi capitis gestare ornamentum.*

Sed pedi, qui à longâ exorsus, brevibus duabus terminatur, nomen est Dactylo. hic gravitate eximiâ præditus, quàm plurimum ad felicem struendæ orationis venustatem confert, maximum heroici carminis ornamentum. Exemplum est:

" *Ad Cicanas tulit Iliacis celer Eurus ab oris.*

Metrici quidem scriptores longam hujus pedis syllabam, perfectâ breviorem esse dicunt; cùm verò quantum absit, nequeant dicere, *Irrationalem* nuncupant. Alium porrò pedem huic, alterâ ex parte quasi respondentem, qui à brevibus exorsus hâc terminatur irrationali, quem etiam ab Anapæsto diversum volunt, appellant *Circulum*, hoc ipsius allato exemplo,

" *Æquata solo est, urbs altis portis ornata.*

Sed de his alius fortè dicendi locus: veruntamen utrique inter pedes pulcerrimos sunt habendi. Unum adhuc restat pedum trisyllaborum genus, quod è duabus constat longis, & unâ brevi; cui tres sunt formæ. Nam cùm media brevis

μεσθοποιὸς vocat: διὰ τὸ ἡρῶον, ἢ ἴσμεν μάλιστον, μέτρον ζυγιάσαι.

17 Ἰλιόθεν.] Ex Odyss. ι. ϛ. 40. Sequenti versu, Οἳ μὲν ἐυθμικοί. Colb.

18 Τελευτᾷ.] Τελευτᾷ videtur hic activè usurpatum, pro τελευτᾷν ποιεῖ, *desinere facit*. Sylburg.

Ibid. Τελευτᾷ.] Hâc in re Sylburgio non assentior, qui τελευτᾷ activè sumi putat. nam pro τέτον, legendum est ταύτην potiùs; ἐπὶ τὸν ἄλσον ταύτην, subaudi συλλαβήν. At Colbertinus, ἐπί τινα τὸν ἄλσον τελευτᾷ.

19 Κύκλιον.] Κύκλιον legendum censeo; ita sanè doctissimus Hephæstionis scholiasta; Ὁ χορίαμβος ἀπολειπόμενος τέτῳ, ἐκ μακρᾶς δύο βραχειῶν καὶ μακρᾶς, ἐκ τῶν αὐτῶν ποδῶν ἀναπαλιν ζυγείμενος, ἃ καὶ Κύκλιος, ἢ ὑποβάκχειος, ἢ καὶ βακχεῖος καλῶ τροχαῖον. Unde fit desumptus hic versus ex anapæstis constans, mihi ignotum.

20 Κρητικός.]

νομένης τῆς βραχείας, ἄκρων δὲ τῶν μακρῶν, [20] Κρητικός τε λέγεται, καὶ ἔστιν οὐκ ἀγενής· ὑπόδειγμα δὲ αὐτοῦ τοιόνδε·

" Οἱ δ' ἐπείγοντο πλωτῆις ἀπήνηισι χαλκεμβόλοισιν.

Ἐὰν δὲ τὴν ἀρχὴν αἱ δύο μακραὶ καλάσχωσι, τὴν δὲ τελευτὴν βραχεῖα, οἷά ἐστι ταυτί·

" [21] Σοὶ, Φοῖβε Μῦσαί τε, συμβῶμεν·

[22] ἀνδρώδες δὲ πάνυ τοῦτο σχῆμα, καὶ εἰς σεμνολογίαν ἐπιτήδειον. τὸ δὲ αὐτὸ συμβήσεται, κἂν ἡ βραχεῖα πρώτη τεθῇ τῶν μακρῶν. [23] καὶ γὰρ ἔτι ὁ ῥυθμὸς ἀξίωμα ἔχει καὶ μέγεθος. παράδειγμα δὲ αὐτοῦ τόδε·

" Τίν' ἀκλὰν, τίν' ὕλαν δράμω; ποῖ πορευθῶ;

Τούτοις ἀμφοτέροις ὀνόματα [24] κεῖται ῥυθμοῖς ὑπὸ τῶν μετρικῶν, [25] Βακχεῖος μὲ τῷ πρότερῳ, Παλίῳ δὲ [26] Ὑποβάκχειος. Οὗτοι δώδεκα ῥυθμοί τε καὶ πόδες εἰσὶν οἱ πρῶτοι καταμετρηθέντες ἅπασαν ἐμμετρόν τε καὶ ἄμετρον

[20] Κρητικός] Cicero de Orat. lib. 3. *Est autem pæon hic posterior——par fortè Cretico, qui est ex longâ, & brevi, & longâ: ut,*

Quid petam præsidii, aut exsequar? quove nunc?

A quo numero exorsus est Fannius, & Quirites, minas illius. Aliàs vocatur amphimacer: est autem pes non ignobilis, præsertim si commodam sortiatur stationem.

[21] Σοὶ, Φοῖβε] Minus gravitatis habet hypobacchius, *(hic à Dionysio vocatur Bacchius)* quòd brevis syllaba subsequatur duas longas. Pes incommodus & rarus. Quapropter eum carminibus inutilem esse scribit Hephæstion. *Voss.*

[22] Ἀνδρῶδες δέ.] Legendum videtur ἀνδρῶδές τι: aut δὲ redditivè accipienda est. vel comma unum & alterum deest. In sequent. vulgati libri corruptè habent εἰς ζημότητα λογίαν: quâ de re monuit etiam Henricus Stephanus Schediasmatum libro 2. cap. 14. Σεμνολογίας autem vocabulo suprà quoque usus est Dionysius Sect. 11. καὶ τὸ βάρος, καὶ τὴν ζεμνολογίαν: & infrà aliquoties. Sequens locus citatur à Petro Victorio, Variarum lectionum lib. 4. cap. 1. ubi notat, pedem quem Fabius Quintilianus Baccheum appellat, à Dionysio Halicarnasseo

vis eſt, & extremæ longæ, appellatur Creticus; numerus haud e contemnendo genere. Exemplum autem iſtiuſmodi eſt:

" *Hi vero contendebant fluctivagis curribus, æreis roſtris.*

Quod ſi principium duæ occupaverint longæ, finem brevis; cujuſmodi ſunt,

" *Tecum, Phœbe Muſæque, ineamus gratiam.*

virilis admodum erit hæc forma, & ad dignitatem orationi conciliendam accommodata. Idem etiam eveniet, ſi brevis initio duabus longis præponatur: ſuam etenim dignitatem hic numerus habet, atque amplitudinem. En illius exemplum:

" *Quod tandem ad littus, quam ſylvam, curram? quo me conferam?*

Horum utrique ſua nomina impoſuerunt rerum metricarum ſcriptores; illo ſcilicet *Bacchio*, hoc *Hypobacchio* appellato. Hi verò ſeu rythmi, ſeu pedes, numero duodecim, primi ſunt, qui omnem emetiuntur orationem, tam vinctam quàm ſolutam,

ſeo Hypobaccheum vocari. *Sylburg.*

Ibid. Ἀνδρῶδες δέ.] Sana eſt hæc lectio, ut mihi quidem videtur. particula δὲ multo eſt ἐμφαλικωλέρα, ac ſi dicas, *enimverò, in primis*; quâ ſublatâ, ſua etiam orationi deerit elegantia.

23 Καὶ γὰρ ἔστ⊙.] Poſſis etiam ſic legere, καὶ γὰρ καὶ ἔστ⊙. *Sylburg.*

24 Κεῖται ῥυθμοῖς.] Reg. 1. & Colb. κεῖται τοῖς ποσὶν ὑπὸ τῶν; qui codices in omnibus ferè conſentiunt.

25 Βακχεῖ⊙.] Quem Βακχεῖον hic vocat Dionyſius, Hephæſtionis Scholiaſtes pag. 82. Παλιμβάκχειον nominat. tradit enim τὸν ἐκ βραχείας καὶ δύο μακρῶν, appellari Βακχεῖον; à quibuſdam etiam Ὑποβάκχειον. Βακχεῖον autem ex eo vocatum ſcribunt, quoniam dithyrambici poetæ hymnos in Bacchum plerumque iſto metri genere contexuerint. *Sylburg.*

26 Ὑποβάκχει⊙.] Bacchius, *(à Dionyſio Hypobacchius vocatus)* qui incipit à brevi & terminatur duabus longis, gravem & cum majeſtate conjunctum habet inceſſum. Frequens eſt hic pes in Bacchicis & Dithyrambicis carminibus; multum enim roboris habet in movendis magnis affectibus. *Voſſ.*

1 Τηνάλλως.]

Digitized by Google

τρον λέξιν, ἐξ ὧν γίνονται στίχοι τε καὶ κῶλα. οἱ γὰρ ἄλλοι ῥυθμοὶ καὶ ᾠδαὶ πᾶσαι ἐκ τούτων εἰσὶ σύνθετοι. Ἁπλοῦς δὲ ῥυθμὸς ἢ πᾶς, οὔτ' ἐλάττων ἐστὶ δυοῖν συλλαβῶν, οὔτε μείζων τριῶν. Καὶ περὶ μὲν τούτων οὐκ οἶδα ὅτι δεῖ πλείω λέγειν.

ΤΜΗΜΑ ή.

Ῥυθμῶν δύναμις.

Ὧν δὲ ἕνεκα νῦν ὑπῆχθην ταῦτα προειπεῖν· οὐ γὰρ δὴ [1] τηνάλλως γέ μοι πρόκειτο [2] ῥυθμῶν τε καὶ μετρικῶν ἅπτεσθαι θεωρημάτων, ἀλλὰ τὸ ἀναλκαίας ἕνεκα· ταῦτά ἐστιν, ὅτι διὰ τῶν γενναίων καὶ ἀξιωματικῶν καὶ μέγεθος ἐχόντων ῥυθμῶν, ἀξιωματικὴ γίνεται σύνθεσις καὶ βεβαία καὶ μεγαλοπρεπής· διὰ δὲ τῶν ἀγενῶν καὶ ταπεινῶν, ἀμεγέθης καὶ ἄσεμνος, ἐάν τε καθ' ἑαυτὸς ἕκαστοι τούτων λαμβάνωνται τῶν ῥυθμῶν, ἐάν τε ἀλλήλοις καλὰ τὰς ὁμοζυγίας συμπλέκωνται. [3] Εἰ μὴ οὖν ἔσται δύναμις ἐξ ἁπάντων τῶν κοινῶν ῥυθμῶν συνθεῖναι τὴν λέξιν, ἔχοι ἂν ἡμῖν καλῶς εὐχήν· εἰ δὲ ἀναλκαῖον εἴη μίσγειν τοῖς προκειμένοις τὰς χεῖρονας, ὡς ἐπὶ πολλῶν γίνεται· τὰ γὰρ ὀνόματα ἔοικε ταῖς πράγμασιν, ὡς ἔτυχεν· οἰκονομεῖν αὐτὰ χρὴ φιλοτέχνως, καὶ διακλέπτειν τῇ χάριτι τῆς συνθέσεως τὴν ἀνάγκην, ἄλλως τε καὶ πολλὴν τὴν ἄδειαν ἔχοντας. ᾠδὴ γὰρ [4] ἀπελαύνεται ῥυθμὸς ὠδεὶς ἐκ τῆς ἀμέτρου λέξεως, ὥσπερ ἐκ τῆς ἐμμέτρου.

Μαρτύ-

[1] Τηνάλλως.] Μάτην. καὶ, ὁ τηνάλλως, μετὰ τῆς ἀποφάσεως, *cum negatione*, ut hoc loco. *Suidas.*

[2] Ῥυθμῶν τε.] Possis etiam legere ῥυθμικῶν: ut sequitur καὶ μετρικῶν. *Sylburg.* † At nulla id necessitas postulat; nec quicquam muto.

[3] Εἰ μὴν ἔσται.] Pro ἔσται, fortasse legendum εἴη, & mox ἔσται pro εἴη, locis mutatis: Εἰ μὴν εἴη ἔχοιεν, simili sensu, quemadmodum dixerat,

solutam, ex quibus & versus & membra constituuntur. nam reliqui omnes numeri & pedes sunt ex his compositi. Rythmus autem simplex sive pes, neque minor est duabus syllabis, neque tribus major. Ac de his quidem haud scio, quid ampliùs dicendum sit.

SECTIO XVIII.

Numerorum vis & potestas.

AT verò quâ causâ inductus sum, ut hæc prædicerem, (neque enim temere præcepta, ad numeros & res metricas pertinentia, proposui mihi tractanda, sed omnino necessitatis gratiâ) consilii mei hæc ratio fuit; quoniam generosos propter numeros, graves & amplissimos, prodit structura majestatis plena, stabilis & magnifica; quum verò pedibus abjectis fuerit usa, exilis inde fit & contemnenda; seu per se numerorum accipiantur singuli, seu mutuâ connexione sibi invicem implicentur. Quòd si in nostrâ foret potestate, totam ex numeris præstantissimis orationem componere, pulcrè ex voto res succederet: cùm verò nobis necesse est deteriores præstantioribus, ut sæpe accidit, immiscere; (rebus enim sua nomina fortuitò imponuntur) ita oportet cum artificio disponamus, ut compositionis venustate ipsa obscuretur necessitas, idque etiam magnâ libertate usi. Neque enim ullus omninò pes, quemadmodum ex ligatâ, ita ex oratione solutâ excluditur.

Eorum

dixerat, Sect. 16. Notes si placet, Reg. 1. & Colb. habere *Συμπλέκουσι* periodo præcedente.

4 Ἀπολαύσιαι.] Pro *ἀπολαύσιαι* sensus videtur postulare *ἀπολαύσιμα* seu *ἀπολαύσιμαι*. Wolfium certè in suo libro reposuisse *ἀπολαύσιαι*, monuit me Hoeschelius. *Sylburg.* † Wolfium, re cogente, secutus sum, *ἀπολαύσιαι* prorsus repudiato: quam conjecturam libri confirmant Reg. 1. & Colb. Ita ut de eâ nullus dubitationi relinquatur locus.

Digitized by Google

Μαρτύρια δὲ ὧν εἴρηκα παραθεῖναι λοιπὸν, ἵνα μοι καὶ πίστιν ὁ λόγος λάβῃ. [5] ἔστι δὲ ὀλίγα περὶ πολλῶν. Φέρε δή, τίς ἂν ὁμολογήσειεν ἀξιωματικῶς τε συγκεῖσθαι καὶ μεγαλοπρεπῶς τὴν Θουκυδίδε λέξιν τὴν ἐν τῷ Ἐπιταφίῳ ταύτην;

" [6] Οἱ μὲν πολλοὶ τῶν ἐνθάδε ἤδη εἰρηκότων, ἐπαινοῦσι τὸ " προσθεῖναι τῷ νόμῳ τὸν λόγον τόνδε, ὡς καλὸν ἐπὶ τοῖς " ἐκ τῶν πολέμων θαπτομένοις ἀγορεύεσθαι αὐτόν.

Τί οὖν ἐστιν ὃ ποιήσας ταύτην μεγαλοπρεπῆ τὴν σύνθεσιν; τὸ ἐκ τοιούτων συγκεῖσθαι ῥυθμῶν τὰ κῶλα. Τρεῖς μὲν γὰρ οἱ τὸ πρώτου προηγέμενοι κῶλα σπονδεῖοι πόδες εἰσίν· ὁ δὲ τέταρτος, ἀνάπαιστος· ὁ δὲ μετὰ τοῦτον, αὖθις σπονδεῖος· ἔπειτα, Κρητικός· ἄπαντες ἀξιωματικοί. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον αὐτῷ κῶλον διὰ ταῦτά ἐστι σεμνόν· τὸ δὲ ἑξῆς τοῦτο,

" Ἐπαινοῦσι τὸ προσθεῖναι τῷ νόμῳ τὸν λόγον τόνδε,

[7] ὅτι δύο μὲν ἔχει τοὺς πρώτους πόδας ὑποβακχείους, Κρητικὸν δὲ τὸν τρίτον, εἶτ' αὖθις ὑποβακχείους δύο, καὶ συλλαβὴν, ὑφ' ἧς τελειοῦται τὸ κῶλον· ὥς' εἰκότως σεμνόν ἐστι καὶ τοῦτο, ἐκ τῶν εὐγενεστάτων τε καὶ καλλίστων ῥυθμῶν συγκείμενον. Τὸ δὲ δὴ τρίτον κῶλον,

" Ὡς καλὸν ἐπὶ τοῖς ἐκ τῶν πολέμων θαπτομένοις " ἀγορεύεσθαι αὐτόν·

ἄρχεται μὲν ἀπὸ [8] τοῦ Κρητικοῦ ποδὸς, δεύτερον δὲ λαμβάνει τὸν ἀνάπαιστον, καὶ τρίτον σπονδεῖον, καὶ τέταρτον αὖθις ἀνάπαιστον,

[5] Ἔστι δὲ ὀλίγα.] Mallem ἔσται futuro tempore.

[6] Οἱ μὲν πολλοί.] Ex initio orationis hæc desumpta sunt, pag. 103, edit. Oxonien. quam Pericles habuit in honorem militum, qui anno primo belli Peloponnesiaci perierunt. mox τὸ προσθεῖναι Scholiastes Thucydidis explicat, τὸν νομοθέτην, δηλονότι τὸν Σόλωνα. Sed de antiquitate hujus institutæ rei, adeundus est Dionysius lib. 5to Hist. Ὀψὲ γὰρ ποτὲ Ἀθηναῖοι προσέθεσαν τὸν ἐπιτάφιον ἔπαινον τῷ νόμῳ, εἶτ' ἀπὸ τῶν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ καὶ περὶ Σαλαμῖνι καὶ ἐν Πλαταιαῖς ὑπὲρ τῆς παλαιᾶς ἀποθανόντων ἀρξάμενοι, εἶτ' ἀπὸ τῶν περὶ

Eorum quæ dixi, proferre teſtimonia reliquum eſt, quo majorem autoritatem habeat oratio. de multis verò dabuntur pauca. Age igitur, ecquis ſummâ dignitate atque amplitudine non fatebitur illam Thucydidis orationem in *Epitaphio* conſtare?

" *Multi quidem eorum, qui ex hoc loco verba jam fecerunt, eum* " *laudant, qui hanc orationem funebrem veteri inſtituto addidit;* " *propterea quòd eam de iis, qui bello interfecti ſepelirentur, ha-* " *beri præclarum eſſet.*

Quid tandem eſt, quod magnificam verborum ſtructuram hanc, & ſublimem effecit? quod numeris ſcilicet pedibuſque ſublimibus tota conſtituuntur membra. Primi ſiquidem membri tres qui præcedunt pedes, ſpondei ſunt; quartus anapæſtus; qui ſequitur, ſpondeus; deinde Creticus: omnes dignitatis pleni. Ac primum quidem membrum propterea magnificum eſt & grave: At verò proximum,

" *Eum laudant, qui orationem hanc funebrem veteri inſtituto* " *addidit:*

quia duos priores pedes Hypobacchios habet, tertium Creticum; deinde etiam hypobacchios duos, & ſyllabam quâ membrum terminatur. jure igitur merito gravitate plena eſt & hæc ſententia, cùm nobiliſſimis ex numeris pulcerrimiſque conſtituatur. Quin & tertium membrum,

" *Propterea quòd eam de iis, qui bello interfecti ſepelirentur,* " *haberi præclarum eſſet:*

incipit à Cretico pede, cui ſecundus eſt anapæſtus, & ſpondeus tertius: quarto rurſus anapæſtum aſſumit, duos deinde dactylos,

ἐὶ Μαραθῶνα ἔρξων. ubi nempe de Bruti funere, & laudatione fuſius tractat.

7 Ὅτι δύο.] Haud immeritò diſplicet τὸ ὅτι. Hudſono, quam vocem huic loco inutilem cenſet. Sed hoc modo, ſi retineas, videtur explicanda: τὸ δὲ ἐξῆς κῶλον τοῦτο ζημιόν ἐστιν, ὅτι δύο μὲν ἴσχει. Mox tertio abhinc verſu ζυγλισιτάτων legunt Reg. 1. & Colb.

8 Τῷ Κρητικῷ.] Ut primo hujus ſententiæ pedi conſultum ſit, quid ſi dicamus legiſſe Dionyſium, ὡς καλόν γ' ἐπὶ τοῖς? Quâ enim ratione pes Creticus ex duobus his vocabulis ὡς καλὸν, elici poſſit, cùm proxima à vocali dictio incipiat, non video. Eſt enim aut pes dactylus, aut hypobacchius, qui Bacchius

Digitized by Google

ἁπαισ-ον, εἶτα δύο τὰς ἑξῆς δακ]ύλυς, κ᾽ σπονδείας δύο τὰς τελευ]αίας, εἶτα [9] κα]άληξιν. Εὐγενὲς δὴ κ᾽ τοῦτο διὰ τὰς πόδας γέ]ονε. τὰ πλεῖ-α δέ ἐ-ι παρὰ Θευκυδίδῃ τοιαῦτα, μᾶλλον δὲ ὀλίγα μὴ ἔτως ἔχου]α. ὥ-ε εἰκότως ὑψηλὸς εἶναι δοκεῖ κ᾽ [10] καλλιεπὴς, κ᾽ εὐγενὴς, ὡς ἐκλέγων τὰς ῥυθμούς.

Τὴν δὲ δὴ Πλα]ωνικὴν λέξιν ταύτην τίνι πο]ὲ ἄλλῳ κοσμηθεῖσαν, ἔτως ἀξιωμα]ικὴν εἶναι φαίη τίς ἂν κ᾽ καλὴν, εἰ μὴ τῷ συ]κεῖσθαι διὰ τῶν καλλίς-ων τε κ᾽ ἀξιολο]ώ]άτων ῥυθμῶν; ἔ-ι γὰρ δὴ τῶν πάνυ φανερῶν κ᾽ περιβοήτων, ἢ κέχρη]αι ὁ ἀνὴρ κα]ὰ τὴν τῆ᾽ Ἐπ]αφίτ-ε ἀρχήν·

" Ἔρ]ῳ μ᾽ ἡμῖν εἰδ᾽ ἔχου-ι τὰ προσήκου]α σφίσιν αὐ-
" τοῖς· ὧν τυχόν]ες, παρεύ]αι [11] τὴν εἱμαρμένην πορείαν.

Ἐν τούτοις δύο μέν ἐ-ιν ἃ συμπληροῖ τὴν περίοδον, κῶλα· ῥυθμοὶ δὲ οἱ ταῦτα διαλαμβάνου]ες, οἵδε. Βακχεῖ-ς μὲ ὁ πρῶτ-ς· ὁ γὰρ δή γε ὡς [12] ἴαμβον ἐξιώσαμ᾽ ἂν ἔγωγε τὸ κῶλον τέ]ι ῥυθμίζειν, ἐνθυμούμεν-ς ὅτι οὐκ ἐπιροχαλὲς κ᾽ ταχεῖς, ἀλλ᾽ ἀναβεβλημένης κ᾽ βραδεῖς τοῖς οἰκ]ιζομένοις προσῆκεν ἀποδίδοσθαι τὰς χρόνες. σπονδεῖ-ς δὲ [13] ἕτερ-ς· ὁ δ᾽ ἑξῆς, δάκ]υλ-ς, διαιρεμένης τῆς συναλοιφῆς· εἶτα με]ὰ τοῦτον σπονδεῖ-ς· ὁ δ᾽ ἑξῆς, μᾶλλον Κρη]ικὸς ἢ ἀνάπαις-ς· ἔπειθ᾽, ὡς ἡ ἐμὴ δόξα, σπονδεῖ-ς· ὁ δὲ τελευ]αῖ-ς, ὑποβάκχει-ς, εἰ δὲ βέλ]ει]ί τις, ἀνάπαις-ς· εἶτα κα]άληξις. τούτων τῶν ῥυθμῶν αὐδὲὶς ταπεινὸς, αὐδεὶς ἀ]ενής. Τὸ δὲ ἑξῆς κῶλ-

" Ὧν

chius à Dionyfio vocatur: nam prima ſyllaba in καλὸν eſt anceps. itidemque αι diphthongus in fine dictionis ἀ]οριύισθαι ante vocalem, quod rariùs eſt, producitur.

9 Κα]άληξιν.] Συλλαβὴν, ὑφ᾽ ἧς πελειῦται τὸ κῶλον.

10 Καλλιεπής.] Hoc loco infeliciter ſatis, κ᾽ καλλίσης εὐ]ηνίας proferunt Reg. 1. & Colb.

11 Τὴν εἱμαρμένην.] Hanc mortis periphraſin multis laudibus effert Longinus Sect. 28. Quin & ipſe Dionyſius in τῷ περὶ Δημοσθ. δεινότη-ς, de hâc Platonis dictione, quam iterum ad cenſuram ibi vocat, ſummâ cum admiratione profert ſententiam: Ἡ μὲν εἰσβολὴ θαυμασὴ, κ᾽ περίσσια ταῖς ὑποψιμένοις πρέ]μασι, κάλλιστ-

τῃ

dactylos, totidemque ad extremum spondeos, postea desinentiam, generosum sanè & hoc factum est suos ob pedes. Sunt autem plurima apud Thucydidem hujusmodi; aut potiùs rarissima sunt, quæ ita se non habeant: adeò ut meritò sublimis, & pulcerrimi sermonis scriptor, conjunctâ gravitate, haberi debeat, quod ad numerosos seligendos pertineat.

Hæc etiam Platonis sententia, quâ tandem re aliâ ornata, nobis adeò magnifica videtur & venusta, nisi quòd ex præstantissimis constat & numeris sublimibus? Est enim notissima, & magnæ apud omnes existimationis, quâ usus vir ille ad initium Laudationis:

"*Re quidem à nobis illi, quæ sua sunt, habent; eaque jam* "*assecuti, iter à fatis destinatum peragunt.*

In his duo sunt membra, quæ totam utique absolvunt periodum: numeri verò quibus distinguuntur, sunt hi. Bacchius primus est: (non enim mihi possum persuadere, Iambo esse hoc membrum dimensum, eâ potissimùm ratione inductus, quod volubiles motus, & velocia tempora nequaquam rebus miserandis, sed remissis potiùs & tardis, adhibere oporteat) hunc sequitur spondeus; deinceps, collisione vocalium resolutâ, dactylus; rursus spondeus: qui verò sequitur, is potiùs Creticus, quàm anapæstus; postea, ut mea fert opinio, spondeus: ultimus hypobacchius, aut etiam, si quis ita voluerit, anapæstus: postremo desinentia. ex his numeris nullus humilis, nullus ignobilis. Sequentis verò membri,

Eaque

τε ὀνομάτων ἕνεκα, καὶ εὐμενότητος καὶ ἁρμονίας. locum vide.

12 Ἰαμβον.] Qui confici potest ex μὲν & primâ in ἡμῖν syllabâ, aliâ scilicet mensurandi ratione initâ. Quanquam & prior syllaba in Ἔρξῃ, ob naturam scilicet τοῦ ῥ ἐπὶ τῶν ὑγρῶν γραμμάτων, brevis dicatur: quemadmodum correpta apud Menandrum occurrit in his gravissimis versibus:

Ὁ γὰρ Θεὸς βλέπει σε, πλησίον πατρῶν,
Ὃς ἥδεται δικαίοις ἠδίκοις.

13 Ἕτερος.] Forsan cum articulo legendum ὁ ἕτερος, aut contractè ἄτερος: sicut scilicet paulò suprà præcedit, βακχεῖος μὲν ὁ πρῶτος. *Sylburg.*

14 Οὗτος.]

" Ὧν τυχόντες, πορεύονται τὴν εἱμαρμένην πορείαν, δύο μέν εἰσιν οἱ πρῶτοι πόδες Κρητικοὶ, σπονδεῖοι δὲ οἱ μετὰ τούτους δύο· μεθ' οὓς αὖθις Κρητικὸς, ἔπειτα τελευταῖος ὑποβάκχειος. Ἀνάγκη δὴ τὸ ἐξ ἀπάντων συγκείμενον καλῶν ῥυθμῶν, καλὸν εἶναι λόγον. Μυρία τοιαῦτά ἐστι καὶ παρὰ Πλάτωνι. ὁ γὰρ ἀνὴρ εὐμέλειάν τε καὶ εὐρυθμίαν συνιδεῖν δαιμονιώτατος· καὶ εἴ γε δεινὸς ἦν [14] οὕτως ἐκ-
" λέξαι τὰ ὀνόματα, ὡς συνθεῖναι περιττὸς, [15] Καί νύ κεν
" ἢ παρέλασσε τὸ [16] Δημοσθένην, κάλλους ἑρμηνείας εἵνεκεν, ἢ ἀμφήριζον ἔθηκε. Νῦν δὲ δὴ περὶ μὲν τὴν Ἐκλογήν ἐστιν ἃ διαμαρτάνει, [17] καὶ μάλιστα ἐν οἷς ἂν τὴν ὑψηλὴν καὶ περιττὴν καὶ ἐκκαλάσκευον διώκει φράσιν, ὑπὲρ ὧν [18] ἐτέρωθί μοι δηλωτέον. σαφέστερον δὲ συνήθησι τὰ ὀνόματα καὶ ἡδέως, καὶ καλῶς νὴ Δία· καὶ οὐκ ἄν τις αὐτὸν ἔχοι καλὰ τοῦτο μεμψασθαι τὸ μέρος.

Ἑνὸς ἔτι παραθήσομαι λέξιν, ᾧ τὰ ἀριστεῖα τῆς ἐν λόγοις δεινότητος καθαδίδωμι. [19] ὅρος γὰρ δή τις ἐστὶν ἐκλογῆς τε ὀνομάτων, καὶ κάλλους συνθέσεως ὁ Δημοσθένης. Ἐν δὴ τῷ περὶ τοῦ Στεφάνου λόγῳ, τρία μέν ἐστιν ἃ τὴν πρώτην περίοδον συμπληροῖ κῶλα· οἱ δὲ [20] καὶ ταῦτα καταμερουῦντες, οἵδε εἰσὶν οἱ ῥυθμοί·

" [21] Πρῶτον

[14] Οὕτως.] Non absurdè legeris ἕτως, *sic*. In sequentibus alludit ad Homerum Iliad. ψ. *Idem*. † Meo sanè judicio melior erit structura, hoc modo conformata: καὶ εἴ γε δεινὸς ἂν ἦν ἕτως.

[15] Καί νύ κεν.] Homerum designat, Iliad. ψ. ψ. 382, & 525. bis etenim occurrit:

Καί νύ κεν ἢ παρέλασσε, ἢ ἀμφήριζον ἔθηκε.

Si eadem Platoni fuisset cura in seligendis nominibus, quæ componendis apparet, fore omnino censet Dionysius, ut Demostheni aut laudem ornatè dicendi ereptura videretur, aut dubiâ certè cum eo palmâ certaturus. *Quis enim uberior in dicendo Platone? Jovem aiunt Philosophi, si Græcè loquatur, sic loqui:* Cicero in Bruto; idem in Officiis; *Equidem & Platonem existimo, si genus forense dicendi tractare voluisset, gravissimè & copiosissimè potuisse dicere; & Demosthenem, si illa quæ à Platone didicerat, tenuisset, ornatè splendidéque potuisse facere.* Vide Longinum, Sect. 12: ubi cum Demosthene (ut conjicit Tollius) Platonem comparat; etsi multa eo loci è Longino periisse dolendum est.

[16] Δημοσθένην.] Atticus accusativus.

Digitized by Google

" *Eaque jam assecuti, iter à fatis destinatum perag*unt: primi duo pedes sunt Cretici, deinde spondei duo, quos sequitur Creticus; ultimus verò hypobacchius est. At verò, ipsa sit oratio venusta, quæ numeris venustis tota constat, necesse est. sexcenta sunt apud Platonem ejusdem generis. Erat enim in perspiciendâ orationis modulatione & numerorum concinnitate, homo ingenii planè admirabilis. qui, uti erat in componendis vocibus eximius, si paulò etiam seligendis fuisset curiosior, ipsum utique dicendi pulcritudine Demosthe-
" nem *aut prævertisset, aut dubiam sanè victoriam fecisset.* Sed in delectu verborum habendo nonnihil peccat; idque præcipuè, quum sublimem, elegantem, nimiâque arte factam locutionem assequi laborat: quâ de re alio jam loco nobis dictum est. Verum enimverò jucundissimè, ut liquidò apparet, atque eleganter verba componit: nec sanè est, cur ab ullo hâc in parte reprehendi debeat.

Unius præterea scriptoris sententiam, cui primas equidem in oratoriâ facultate tribuo, proponam. Est enim quasi meta & terminus, non tantùm vocabulis seligendis, sed pulcerrimâ etiam collocatione struendis, Demosthenes. In illâ jam de *Coronâ* oratione, tria sunt membra quæ primam periodum absolvunt; ea autem qui emetiuntur, pedes hi sunt:

In

sativus, pro Δημοσθένη. Rationem tradit Demet. Phalereus de Elocutione Sect. 177. καὶ ὅλως τὸν δι' εὐφημίαν ἐφίλκουσαι οἱ Ἀττικοὶ, Δημοσθένην λέγοντες καὶ Σωκράτην.

17 Καὶ μάλιστα ἐν οἷς.] Eandem rupem, ad quam toties à peritissimis alliditur, Longinus indicat, Sect. 3. Ὀλισθαίνουσι δ' εἰς τοῦτο τὸ γένος, ὀρεγόμενοι μὲν τοῦ περιττοῦ καὶ περιποιημένου, καὶ μάλιστα τοῦ ἠδέος, ἀπακέλλουσιν δὲ εἰς τροπικὸν καὶ κακόζηλον. Sed hâc de re multus est ipse Dionysius in περὶ Δημοσθ. δεινότητος, ubi Platonem fusiùs examinat.

18 Ἐτέρωθι.] De Platone seorsim agit infrà in Epistolâ ad Cn. Pompeium, 125, 30: & rursum 166, 3: 177, 22. *Sylburg.* † Sed multò se habebit rectius sententia, ut opinor, si levi mutatione quæ separantur conjunxeris; ἑτέρωθί μοι δηλῶται Σαφέστερον. Συνίθησι δὲ τὰ ὀνόματα.

19 Ὄρος.] Ita & Longinus de Demosthene, capite περὶ πλήθους μεταφορῶν eandem habet sententiam: Ὁ γὰρ Δημοσθένης ὄρος καὶ τῶν τοιούτων. quâ voce usus est & noster de Thucydide, Ἧς ὅρος καὶ κανὼν ὁ Θουκυδίδης, in *de Admir. vi dicendi in Demosthene.*

20 Καλὰ ταῦτα.] Καλὰ ante ταῦτα vel expungenda videtur, vel

Digitized by Google

" [22] Πρῶτον μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς θεοῖς εὔχο-
" μαι πᾶσι καὶ πάσας.

Ἄρχει δὲ τοῦδε τοῦ κώλου Βακχεῖος ῥυθμὸς, ἔπειθ' ἕπεται σπονδεῖος, εἶτα ἀνάπαιστος, καὶ μετὰ τοῦτον ἕτερος σπονδεῖος, εἶθ' ἑξῆς Κρητικοὶ τρεῖς, σπονδεῖος δὲ ὁ τελευταῖος. Τοῦ δὲ δευτέρου κώλου τόδε,

" Ὅσην εὔνοιαν ἔχων ἐγὼ διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ
" πᾶσιν ὑμῖν,

πρῶτος μὲν ὑποβάκχειός ἐστι πους, εἶτα Βακχεῖος, εἰ δὲ βούλεταί τις, δάκτυλος· ἔπειτα Κρητικός· μεθ' οὓς εἰσὶ δύο σπονδεῖοι πόδες, οἱ καλούμενοι [22] Παίονες· οἷς ἕπεται [23] μολοσσὸς ἢ Βακχεῖος· ἐγχωρεῖ γὰρ [24] ἀκαλέφας αὐτὸν διαιρεῖν· τελευταῖος δὲ ὁ σπονδεῖος. Τῷ δὲ τρίτῳ κώλῳ τάδε,

" Τοσαύτην ὑπάρξας μοι παρ' ὑμῶν εἰς τιμὴν τ' ἀγῶνα
" ἄρχεσι μὲν ὑποβάκχειοι δύο, ἔπειτα Κρητικὸς, ᾧ συνῆπται σπονδεῖος· [25] εἶτ' αὖθις Βακχεῖος, ἡ Κρητικὸς, καὶ ὁ τελευταῖος πάλιν Κρητικός, εἶτα καλούμενος. Τί οὖν ἐκώλυε παλαιὰν ἁρμονίαν εἶναι λέξεως, ἐν ᾗ μήτε πυῤῥίχιός ἐστι πους, μήτε ἰαμβικὸς, μήτε ἀμφίβραχυς, μήτε τῶν χαρείων ἢ τῶν τροχαίων μηδείς; Καὶ σὺ λέγω τοῦτο, ὅτι

τῶν

vel in κῷ mutanda. *Sylburg.* Καὶ particulam contextui infertam habes.

[22] Πρῶτον μὲν.] Hæc desumpta sunt ex initio orationis, quam Dionysius Sect. 25. κρείττων ἀποφαίνεται πάντων λόγων: ibi etiam denuò hæc verba examinat. Fabius quoque lib. 9. exordium hoc citat, cui videtur severa hæc Demosthenis compositio.

[22] Παίονες,] Cicero de Orator. lib. 3. *Probatur autem ab eodem illo (Aristotele) maximè pæon; qui est duplex. Nam aut à longâ oritur, quam tres breves consequuntur, ut hæc verba,* definite, incipite, comprimite: *aut à brevibus desinens tribus, extremâ productâ atque longâ, sicut illa sunt,* demuerant sonipedes. Sic & διατελῶ pæon est quartus, ut *demuerant*, qui constat ex pyrrichio & iambo: at τῇ τε πόλει non erit pæon, nisi ultima syllaba in πόλει corripiatur, contra leges metricas. est autem pes choriambus.

[23] Μολοσσὸς.] Si molossum feceris, necesse est ultima in πᾶσιν producatur ob sequentem aspirationem.

[24] Ἀκαλέφας αὐτόν.] Forsan rectiùs αὐτῶν, *ipsorum. Sylburg.* † Mallem ἀκαλέφας αὐτὸν διαιρεῖν, ut fit sensus:

" *In primis quidem, ô Athenienſes, Deos Deaſque omnes obſecro.*

Incipit hoc membrum à pede Bacchio, quem ſequitur ſpondeus, deinde anapæſtus, poſtea alius etiam ſpondeus: tum tres ordine Cretici, poſtremò autem ſpondeus. Hujus verò ſecundi membri,

" *Ut quantâ ego benevolentiâ civitatem, & vos univerſos uſque*
" *proſequor:*

pes primus hypobacchius eſt, deinde Bacchius, aut etiam, ſi quis voluerit, dactylus: poſtea Creticus: hos duo ſequuntur pedes compoſiti, Pæones appellati; deinceps Moloſſus, aut Bacchius: nam ipſorum utervis partiatur; ultimus ſpondeus eſt. At tertii hujus membri,

" *Tanto vos ſtudio in hâc contentione erga me utamini.*

primum locum hypobacchii duo obtinent, deinde Creticus, cui ſpondeus annectitur: rurſum Bacchius, aut Creticus: eſt etiam ultimus Creticus; tandem clauſula. Quid rei igitur obſtat, quo minus pulcra ſis & concinna orationis ſtructura, in quâ nec pes pyrrichius, nec Iambicus, occurrat, nec amphibrachys, neque ullus omnino aut ex choreis, aut etiam Trocheis? Id

ſenſus: *licet enim utrovis modo diſtinguere.* Hudſonus. † Tum vero αὐτὸ, ut ad κῶλον referatur, legendum. Sylburgio potius aſſentior.

25 Εἶτ' αὖθις Βακχεῖος.] Quâ tandem ſcanſione fiant hi pedes poſtremi, mihi prorſus ignotum eſt. Nam etſi liquidarum apud poetas veteres magna ſit poteſtas, ut primæ ideò ſyllabæ in Φίλος, Μίλος, & Ἐλώτια productæ legantur; & è contra in Τέκνον, Τέκνη, & Τεκμήριον correptæ: tamen an unquam apud Græcos τὸν, vocali ſequente producatur, non nihil vereor: quod quidem hoc loco neceſſe eſt. Ita enim hæc Demoſthenis verba metienda cenſet Dionyſius:

Τὸσαυτῆν, hypobacch. | ὑπαρξαῖ, idem | μοῖ πᾶρ' ὑ, Creticus | μῶν εἰς, Spondeus | πᾶντῶν', Bacch. vel τᾶντῶν', Creticus | τὸν 'ἀγῶ, Cret. | να, definentia.

Atqui hæc licentia vix poetis, nedum oratoribus, videtur concedenda: ne cavillis fortè cujuſdam Euclidis Iambici poetæ iterum detur locus:

Ἠτίχαρεν εἶδον Μαραθῶνα βαδίζοντα.

Vide Ariſt. Poet. cap. 22.

26 Πρω-

Digitized by Google

τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἕκας⟨ον⟩ οὐ κέχρηλαί πο⟨τε⟩ κ᾽ τοῖς ἀλγενε-
στέροις ῥυθμοῖς· κέχρηλαι γάρ. ἀλλ᾽ εὖ συγκεκρύφασιν
αὐτοὺς κ᾽ συνυφάγκασι, διαλαβόντες τοῖς κρείττοσι τοὺς
χείρονας.

Οἷς δὲ μὴ ἐγένε⟨το⟩ πρόνοια τούτω μέρους, οἱ μὲ ταπει-
νὰς, οἱ δὲ καλακεκλασμένας, οἱ δὲ ἄλλην τινὰ αἰσχύνην
ἢ ἀμορφίαν ἐχούσας, ἐξήνε⟨γ⟩καν τὰς γραφάς. ὧν ἐστι
[26] πρῶτός τε κ᾽ τελευταῖ⟨ος⟩ κ᾽ μέσ⟨ος⟩ ὁ Μάγνης σοφιστὴς
Ἡγησίας, ὑπὲρ οὗ, μὰ τ᾽ Δία κ᾽ τοὺς ἄλλους θεοὺς
ἅπαντας, οὐκ οἶδ᾽ ὅ, τι χρὴ λέγειν· πότερον τοσαύτη
περὶ αὐτὸν ἦν ἀναισθησία κ᾽ ταχύτης, ὥστε μὴ συνορᾶν
οἵ τινές εἰσιν εὐγενεῖς ἢ ἀγενεῖς ῥυθμοὶ, ἢ τοσαύτη [27] θεο-
βλάβεια κ᾽ διαφθορὰ τῶν φρενῶν, ὥστε εἰδότα τοὺς κρείτ-
τους, ἔπειτα αἱρεῖσθαι τοὺς χείρονας. ὃ κ᾽ μᾶλλον πείθο-
μαι. Ἀγνοίας μὲ γάρ ἐστι κ᾽ τὸ καλορθεῖν [28] πολλαχοῦ
προνοίας δέ, τὸ μηδέποτε. Ἐν γοῦν ταῖς τοσαύταις γρα-
φαῖς ἃς καλαλέλοιπεν ὁ ἀνὴρ, μίαν οὐκ ἂν εὕροι τις σε-
λίδα συγκειμένην εὐτυχῶς· ἔοικε δὲ ταῦτα ὑπολαβεῖν ἐκ-
είνων κρείττω, κ᾽ μᾶλλα σπουδῆς αὐτὰ ποιεῖν, εἰς ἃ δι᾽
ἀνάγκην ἄν τις ἐμπεσὼν ἐν λόγῳ σχεδίῳ δι᾽ αἰσχύνης
ἔθελο, φρόνημα ἔχων ἀνήρ. Θήσω δὲ κ᾽ τούτω λέξιν ἐκ τῆς
ἱστορίας, ἵνα σοὶ γένηλαι δῆλον ἐξ ἀνλιπαραθέσεως, ὅσην
μὲ ἀξίωσιν ἔχει τὸ εὐγενὲς ἐν ῥυθμοῖς, ὅσην δὲ αἰσχύνην τὸ
ἀγενές. Τί δὲ ὁ λαμβάνει πρᾶγμα ὁ σοφιστής; τοιόνδε.

Ἀλέ-

[26] Πρῶτ⟨ος⟩.] Loquendi formula aptatiſſima; ita Dio Chryſoſtomus de Homero, Ὅμηρ⟨ος⟩ κ᾽ μέσ⟨ος⟩ κ᾽ ἔσχ⟨ατος⟩ κ᾽ πρῶτ⟨ος⟩, παιδὶ κ᾽ ἀνδρὶ κ᾽ γέροντι. At de Æſchine pulcerrimè Demoſthenes: Ἐν οἷς ἔδαμεν ζῶν φανήσῃ γεγονώς· ὁ πρῶτ⟨ος⟩, ὁ δεύτερ⟨ος⟩, ὁ τρίτ⟨ος⟩, ὁ τέταρτ⟨ος⟩, ὁ πέμπτ⟨ος⟩, οὐχ ἕκ⟨ος⟩, οὐχ ὁποσοσῦν.

[27] Θεοβλάβεια.] Ex opinione veterum hæc tradueta, qui deos immortales, ut cuique homini benè aut malè conſultum cuperent, ita bonum ei aut malum conſilium dare; profuturas aut nocituras cupiditates in animum immittere, crediderunt. Notum illud Tragici,

Ὅταν δ᾽ ὁ δαίμων ἀνδρὶ πορσύνῃ κακὰ,
Τὸν νῶν ἔβλαψε πρῶτον.

Hinc etiam Virgilius,

Hic mihi neſcio quod trepido malè numen amicum,
Confuſam

Id tamen non dico, eorum ſcriptorum neminem vilioribus numeris unquam fuiſſe uſum: nam utuntur quidem; ſed eos arte occultant, & deteriores paſſim pulcrioribus immiſtos intertexunt.

Qui verò hâc in parte nullam adhibuerunt curam, illi aut humilia, aut fracta, aut quod pudeat etiam, ac deforme ſit, habentia, in lucem ſcripta protulerunt. Quorum primus eſt, ultimus, & medius, Magneſſus ſophiſta Hegeſias: de quo, per Jovem & cæteros omnes deos, quid ſit dicendum haud ſcio; an ſtupidum ei adeò ingenium fuerit & mens craſſa, ut minimè valuerit perſpicere, qui numeri generoſi, quique ignobiles; an tanta diis iratis eum occupaverit ſtoliditas mentiſque depravatio, ut, melioribus perſpectis, deteriores tamen numeros ſeligeret. quæ potior mihi videtur ſententia. " Eſt enim ignorantiæ, identidem res feliciter cedere; nunquam " verò, conſilii ac prudentiæ. Nam inter tot ſcripta, quæ nobis reliquit vir egregius, ne pagellam quidem unicam inveneris, felici orationis ſtructurâ ornatam. hos itaque pedes illis præſtantiores judicabat, & de induſtriâ viſus eſt adhibere; in quos fortè neceſſitate coactus, ſi inciderit vir ratione & judicio præditus, idque in oratione factâ ex tempore, non poterit à rubore ſibi temperare. Hominis verò ſermonem ex hiſtoriâ ſumptum ante oculos proferam; ut tibi, *mi Rufe*, ex mutuâ comparatione appareat, quantam dignitatem illud in numeris generoſum habeat, quantum dedecoris & infamiæ ſtructura ignobilis. Quam verò rem ſibi illuſtrandam ſophiſta aſſumit, ea ſe ita habet. Alex-

Confuſam eripuit mentem. Itemque ex eâdem opinione, Homerus de Glauco, arma aurea æneis permutante;

Ἔνθ' αὖτε Γλαύκῳ Κρονίδης φρένας ἐξέλετο Ζεύς.

Sed præclarè Fabius lib 9. cap. 3. illorum ſententiam refellit, qui curam omnem compoſitionis excludant, atque illum horridum ſermonem, ut fortè effluxerit, modò magis naturalem, modò etiam magis virilem eſſe contendant.

[28] Πολλαχῆ.] Reg. 1. & Colb. πολλαχῇ. Quod verò de hoc ſcriptore tradit Dionyſius, idem ferè à Cicerone comprobatur. *At Charifii vult Hegeſias eſſe ſimilis, iſque ſe ita putat Atticum, ut veros illos præ ſe pæne agreſtes putet.* de claris Orat.

[29] Χωρίον.]

Digitized by Google

Ἀλέξανδρος πολιορκῶν Γάζαν, χωρίον τι τῆς Συρίας πάνυ ἐχυρὸν, τραυμάτίας τε γινέσθαι καὶ τὴν προσβολὴν, καὶ τὸ [29] χωρίον αἱρεῖ [30] χρόνῳ φερόμενος. ὁ δ' ὑπ' ὀργῆς τές τ' ἐκκαλαληφθέντας ἀποσφάττει πάντας, ἐπιρρῶσας τοῖς Μακεδόσι τὸ ἐνυχόντα κλείνειν καὶ τὸ [31] ἡγεμόνα αὐτὸν αἰχμαλώτον λαβὼν, ἄνδρα ἐν ἀξιώματι καὶ τύχης καὶ εἴδους, ἐξ ἁρμαλείης δίφρε δῆσαι κελεύσας ζῶντα, καὶ τὲς ἵππους ἐλαύνων ἀνὰ κράτος, ἐν τῇ πάντων ὄψει διαφθείρει τέτον. Οὐκ ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν [32] δεινότερα πάθη, οὐδὲ ὄψεις φοβερωτέρας. πῶς δὴ ταῦτα ἡρμήνευκεν ὁ σοφιστὴς, ἄξιον ἰδεῖν, πότερον σεμνῶς καὶ ὑψηλῶς, ἢ τεταπεινῶς καὶ καταγελάστως.

" [33] Ὁ δὲ βασιλεὺς ἔχων τὸ σύνταγμα προηγεῖτο, καί " πως ἐκεκέλευστο τῶν πολεμίων τοῖς πρῶτοις ἀπαντᾶν εἴσ- " ιόντων. τέτο γὰρ ἔγνωστο, πρᾶξάσασιν ἑνὸς συνεκβάλλειν καὶ " τὸ πλῆθος. Ἡ μὲν οὖν ἐλπὶς αὕτη [34] συνέδραμεν εἰς " τὸ τολμᾶν, ὥστε Ἀλέξανδρον μηδὲ πολὺ κινδυνεῦσαι " πρότερον οὕτως. ἀνὴρ γὰρ τῶν πολεμίων, εἰς γόνατα συν- " καμφθεὶς, ἔδοξε τῦτ' Ἀλεξάνδρῳ τῆς ἐκείνου ἕνεκα " πρᾶξαι. [35] Προέμενος δ' ἐγὼ, μικρὸν ἐκνεύει τὸ " ζίφος

[29] Χωρίον.] *Modico præsidio*, inquit Curtius, *muros ingentis operis tuebatur* Betis. Rem fusius indicat Arrianus: Ἄραβάς τε μισθωτὲς ἐπαγόμενος, καὶ σῖτον ἐκ πολλῆς παρεσκευακὼς διαρκῆ ἐς χρόνιον πολιορκίαν, καὶ τῷ χωρίῳ πιστεύων, μήπολε ἂν βίᾳ ἁλῶναι, ἔγνω μὴ δέχεσθαι τὴν πόλιν Ἀλέξανδρον.

[30] Χρόνῳ.] Post bimestrem scilicet obsidionem, vi cepit. Diodorus, δίμηνον προσεδρεύσας, εἶτα καὶ κράτος τὴν πόλιν.

[31] Ἡγεμόνα.] Curtius lib. 4. cap. 6: *Præerat ei Betis, eximiæ in Regem suum fidei.* Batin nominat Arrianus, & fuisse eunuchum scribit: Εὐνοῦχος δέ τις, ᾧ ὄνομα ἦν Βᾶτις, κραταιὸς τῆς Ταζαίων πόλεως: Josephus Βαζενήσην vocat. Hunc autem formâ fuisse præstanti, indicat Dionysius, εἶδος vocabulo usus, sensu, ut arbitror, Homerico, Εἶδός τε μίσθός τε: quo et Euripides, in illo, quem citat Athenæus, versu pulcerrimo:

Πρῶτον μὲν εἶδος ἄξιον τυραννίδος.

At omninò contraria de Beti scribit mox Hegesias, ἰδὼν δὲ πολύσαρκον, καὶ μέλαν, ὡς βδελυρώταλον, & quæ sequuntur. Sed codices

Digitized by Google

Alexander, dum Gazam obſidione cingeret, caſtellum Syriæ munitiſſimum, vulnus inter oppugnandum accepit, neq; eam niſi longo vix demum tempore in poteſtatem redegit. Irâ itaque accenſus omnes, quos urbe ſuperſtites invenit, gladio ſuſtulit; Macedonibus permiſſo, ut quemvis occiderent obvium: ipſum etiam ducem, quem ceperat, ſummæ tam fortunâ, quàm corporis pulcritudine exiſtimationis, vivum currui bijugo alligari juſſit, hominemque equis, quantum fieri potuit, ad curſum incitatis, omnium in conſpectu interemit. Enimverò calamitatem crudeliorem enarrare, aut quidquam aſpectu horribilius, nemo poterit. Quî verò hæc oratione ſophiſta illuſtraverit, operæ pretium erit videre: an dictione ſublimi, & plenâ gravitate, an humili prorſus ac ridendâ.

" *At rex cum inſtructo agmine præibat, & primoribus hoſtium*
" *aliquo modo occurrere conſtituit, prælium ingreſſus. Hoc enim*
" *putabat, uno ſuperato, reliquam unâ ruituram multitudinem.*
" *Cui rei audendæ viſa eſt & ipſa ſpes concurrere, adeò ut in ma-*
" *jori nunquam antea periculo verſaretur Alexander. Vir quidam*
" *ex hoſtium numero in genua ſubſidens, fidem fecit Alexandro, ſup-*
" *plicandi animo id egiſſe. Eum ergo admittens propius, vix de-*
" *clinavit gladium, quem transfuga ſub ipſas loricæ pinnulas intu-*
" *lerat,*

codices Reg. 1. & Colb. ibi Βλασυρώτατον legunt.

32 Δεινότερα παθὼν.] Idem adhuc ſpiranti accidit filiæ Limones adultero, per Hippomenem, unum ex Codri poſteris. Heraclides in Politicis, Ἐκεῖνον μὲν αὐτὸν ὑπαζεύξας μιᾷ τῆς θυγατρὸς τῷ ἅρματι. *Ipſum* adulterum *necavit currui alligatum, unâ cum filiâ.* Schefferus.

33 Ὁ δὲ Βασιλεύς.] Ita vocat Betin: neque enim de Alexandro poteſt intelligi. Mox etiam de Beti, urbis præfecto; τὸν μέντοι Βασιλέα αὐτὸν ἀνήγαγον. Id etiam probat, quod ſequitur: μισήσας [ὁ Ἀλέξανδρος] ἐφ' οἷς ἐβεβούλευτο [ὁ Βάτις]: ſi conferas cum initio hoc narrationis Hegeſiacæ.

34 Συνίδραμεν.] Quo ſenſu *concurrit* apud Propertium inveniatur. Et Euripides in Oreſte, Καὶ γὰρ χρόνε τὸ μῆκος αὐτὸ ζυνδρέμε. Ἰχνος.

35 Προϊέμενος.] Ne legenti mora ſit, hæc verba ſupple: τὸν δὲ πατταίνην προϊέμενος ἔγγυς ὁ Ἀλέξανδρος: poſt ἐνέπαιεν, αὐτὸ ſubaudito, ſcilicet τὸ ξίφος.

Digitized by Google

" ξίφος ἐνέκαυσε ὑπὸ τὰ περύσια τῦ θώρακος, " ὥστε γενέσθαι κὴ τὴν πληγὴν οὐ καιριώτατην. Ἀλλὰ τὸν " μὲν αὐτὸς ἀπώλεσε, καὶ κεφαλῆς τύπτων τῇ μαχαίρᾳ· " τὸς δ' ἄλλυς ὀργὴ πρόσφατος [36] ἐπίμπρατο ἔτω γὰρ " ἑκάστε τὸ ἔλεον ἐξέστησεν ἡ τῦ τολμήσαντος ἀπόνοια [37] τῶν " μὲν ἰδόντων, τῶν δ' ἀκυσάντων, ὥστε ἑξακισχιλίυς ὑπὸ " τὴν σάλπιγγα ἐκείνην τῶν βαρβάρων καλακοπῆναι. Τὸν " μέντοι [38] βασιλέα αὐτὸν ἀνήγαγον ζῶντα Λεωνάτος κὴ " Φιλώτας. ἰδὼν δὲ πολύσαρκον, κὴ μέγαν, ὡς βδελυρώ- " τατον· μέλας γὰρ ἦν κὴ τὸ χρῶμα· μισήσας [39] ἐφ' οἷς " ἐβεβούλευτο, κὴ τὸ εἶδος, ἐκέλευσε διὰ τῶν ποδῶν " χαλκῆν [40] ψαλίον διεῖραντας, ἕλκειν κύκλῳ γυμνόν. Πι- " τέμενος δὲ κακοῖς περὶ πολλὰς τραχύτητας ἔκραζεν. " αὐτὸ δ' ἦν ὃ λέγω, τὸ συνάγον ἀνθρώπυς. ἐπέτεινε μὲν " γὰρ ὁ πόνος, βάρβαρον δ' ἐβόα δεσπότην, κὴ ἱκετεύων· " γελᾶν δὲ ὁ σολοικισμὸς ἐποίει. τὸ δὲ σέαρ κὴ τὸ κύτος " τῆς γαστρὸς, [41] ἐνέφαινε Βαβυλώνιον ζῶον ἕτερον ἀδρόν. " ὃ μὲν οὖν ὄχλος ἐνέπαιζε, σκαπτικὴν ὕβριν ὑβρίζων, " εἰδεχθῆ κὴ τῷ τρόπῳ σκαιὸν ἐχθρόν.

[42] Ἆρα

[36] Ἐπίμπρατο.] Activâ significatione accipiendum hìc videtur pro *accendebat*. vel legendum εἰς δὲ τὰς ἄλλυς. Curtius de Alexandro, *Inter primores*, inquit, *dimicat; irâ quoque accensus, quòd duo in obsidione urbis ejus acceperat vulnera.* Præcedentis Periodi mutilæ (ut videtur) sententia ex eodem Curtio peti potest; cujus lib. 4. hæc sunt verba: *Arabs quidam, Darii miles, majus fortunâ suâ ausus, clypeo gladium tegens, quasi transfuga genibus regis advolvitur. Ille assurgere supplicem, recipique inter suos jussit. At gladio barbarus strenuè in dextram translato, cervicem appetit regis: qui exiguâ corporis declinatione, in vanum manum barbari lapsam amputat gladio.* Sylburg. † Locum mutilum esse indicant Reg. 1. & Colb. in quibus vacuum reperitur spatium. Mox etiam in iisdem libris τισραικισχιλίυς habemus. *Hudsonus.*

[37] Τῶν μὲν ἰδόντων.] Exemplar Stephani habet ἰδότων, errore ambiguo. *Sylburg.*

[38] Βασιλέα αὐτὸν.] Accusativo αὐτὸν legitur etiam superiùs, κὴ τὸν ἡσιμένα αὐτὸν αἰχμάλωτον λαβεῖν: si quis utrobique αὐτῶν malit, fruatur suo judicio. Sic certè Curtius: *Betim deferuerant sui.* Arrianus historiam hanc leviter

" *lerat, ut non acciperet vulnus lethale. Sed eum quidem, impactâ in caput machærâ, ipse Rex interemit: cæteris verò militibus* " *ex integro ira exarsit. Nam singulorum usque adeò misericordiam immutârat hominis audacia perdita, non solùm eorum, qui* " *præsentes viderant, sed qui ab aliis rem acceperant, ut ad illum* " *tubæ sonitum sex millia barbarorum interficerentur. Ipsum verò* " *regem Leonatus & Philotas vivum adduxerunt: quem ubi obesum* " *conspexerat Alexander, & vasto corpore, ut nihil fœdius, (erat* " *enim nigro colore) odio non tantum ob ea, quæ molitus esset facino-* " *ra, sed etiam ob formam, concepto, jussit, ut unco pedes trajectus* " *æreo, nudus in orbem raptaretur. Quibus malis gravatus, nimiâ* " *doloris acerbitate clamorem sustulit. Hoc autem erat, quod dico,* " *cur undique confluëret multitudo. Quum verò magis magisque do-* " *lores invalescebant, barbarâ voce clamabat* Dominum, *supplica-* " *tione adhibitâ; factoque solœcismo, omnes in risum egit. Ipso au-* " *tem abdomine & ventris cavitate, saginatum aliud animal Ba-* " *bylonium oculis spectantium subjecit. Insultabat itaque multitu-* " *do, ac militari affecit contumeliâ deformem aspectu, & moribus ru-* " *dem adversarium.*

Hæccine

viter attingit, at Curtius multo luculentiùs: quem hìc cum Hegesiâ confer. *Idem.*

Ibid. Βασιλία.] Regis nomine Betim intelligit Freinshemius; & rectè: quanquam aliter sentiat Pitiscus, qui regem intelligit Alexandrum. Nec Sylburgii αὐτῶν hoc loco admittendum videtur. Nihil enim Curtii verba probant.

39 Ἐφ' οἷς ἐπεβάλετο.] Ob militis perfidiam, quem suasu Betis id facinus verisimile est suscepisse: aut quòd ipse unius urbis præfectus, Alexandro cum omni exercitu, profligatis jam Darii copiis, restare ausus, cruentam sanè Macedonibus victoriam fecisset.

40 Ψαλίον.] Rectiùs ψαλίον, uno λ; sicut etiam præcedentis tomi pag. 105, 33. Tarpejam ἕως εἰσίεχεν αι τῶν ψαλίων, ἃ περὶ τοῖς ἀριστεροῖς βραχίοσιν ἐφόρουν οἱ Σαβῖνοι. itidemque apud Hesychium Ψαλία, κρίκοι, δακτύλιοι. ψαλία dicuntur etiam frena: ut apud eundem Hesychium legimus. ψαλίον, χαλινὸς, κωλυτήριον. Apud Suidam in freni significatione ψαλίον legitur: at pro armillâ sive circulo, ψέλλιον. *Sylburg.* † At ψάλιον proparoxytanως, malit Stephanus. Ipse ψαλίον in contextum admisi, cum ita legant codices Reg. 1. & Colb.

41 Ἐνέφαινε.] Mediâ voce ἐνεφαίνετο Reg. 1. & Colb.

Digitized by Google

42 Ἆρα γε ὅμοια ταῦτά ἐστι τοῖς Ὁμηρικοῖς ἐκείνοις, ἐν οἷς Ἀχιλλεύς ἐστιν αἰκιζόμενος Ἕκτορα μετὰ τὴν τελευτήν; καίτοιγε πάθος ἐκεῖνο ἔλαττον. εἰς ἀναίσθητον γὰρ σῶμα ἡ ὕβρις. ἀλλ' ὅμως ἄξιόν ἐστιν ἰδεῖν, πόσῳ διενήνοχεν ὁ ποιητὴς τῆ σοφιστῆ.

"Ἡ ῥα, καὶ Ἕκτορα δῖον ἀεικέα μήδετο ἔργα·
"Ἀμφοτέρων μετόπισθε ποδῶν τέτρηνε 43 τένοντας
"Ἐς σφυρὸν ἐκ πτέρνης, βόεας δ' ἐξῆπτεν ἱμάντας,
"Ἐκ δίφροιο δ' ἔδησε· κάρη δ' ἔλκεσθαι ἔασεν.
"Ἐς δίφρον δ' ἀναβάς, ἀνά τε κλυτὰ τεύχε' ἀείρας,
"44 Μάστιξέν ῥ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ 45 ἀέκοντε πετέσθην.
"Τῆ δ' ἦν ἑλκομένοιο κονίσαλος· ἀμφὶ δὲ χαῖται
"Κυάνεαι πίπλανθο, κάρη δ' ἅπαν ἐν κονίῃσι
"Κεῖτο, πάρος χαρίεν· τότε δὲ Ζεὺς δυσμενέεσσι
"Δῶκεν ἀεικίσσασθαι ἐῇ ἐν πατρίδι γαίῃ.
"Ὡς τῆ ῥ' ἑκόνιτο κάρη ἅπαν· ἡ δέ νυ μήτηρ
"Τίλλε κόμην, ἀπὸ δὲ λιπαρὴν ἔρριψε καλύπτρην
"Τηλόσε· κώκυσεν δὲ μάλα μέλα πατὶδ' ἐσιδοῦσα.
"Ὠιμωξεν δ' ἐλεεινὰ πατὴρ φίλος, ἀμφὶ δὲ λαοὶ
"Κωκυτῷ τ' εἴχοντο καὶ οἰμωγῇ κατὰ ἄστυ.
"Τῷ δὲ μάλιστ' ἀρ' ἔην ἐναλίγκιον, ὡς εἰ ἅπασα
"Ἰλιος ὀφρυόεσσα πυρὶ σμύχοιτο κατ' ἄκρης.

Οὕτως εὐγενῶς ἅμα 46 καὶ δεινῶς πάθη λέγεσθαι προσ-

ήκεν

42 Ἆρά γε ὅμοια.] Ut Dionysius Hegesiæ locum hìc cum Homerico confert, ita Curtius loco citato, *Per talos spirantis*, inquit, *lora trajecta sunt, religatumque ad currum traxére circa urbem equi; gloriante rege, Achillem, à quo genus ipse deduceret, imitatum se esse pœnâ in hostem capiendâ.* Sylburg.

43 Τένοντας.] In vulgatis Homeri editionibus dualiter scriptum τένοντε. *Idem.*

44 Μάστιξεν.] In eisdem Hom. edit. mutatâ conjunctione scriptum, Μάστιξεν ῥ' ἐλάαν. & sequenti versu πίλναντο pro πίπτοντο. id non minùs aptè legeris πίτναντο. Extat autem locus Iliad. χ. ϒ. 395. *Idem.* † Sequor Homeri exemplaria, copulativâ δὲ post μάστιξεν rejectâ.

45 Ἀέ-

Hæccine tandem illis Homeri videntur comparanda, in quibus Achilles mortuum Hectorem contumeliosè vulneribus infligendis tractat? etsi perpessio hæc inferior sit. Etenim corpori sensu destituto, injuria facta est. Verùm operæ prætium erit videre, quantum sophistæ poeta antecelluit.

" *Hæc ait: & facinus molitur in Hectora sævum.*
" *Lora pedem per utrumque, ferus quos ruperat uncis*
" *A calce ad talos, ferro trajecit: & ipsum*
" *Pelle boum sectâ, raptandum adnexuit axi,*
" *Impius: heu! capite in terram vultuque profuso,*
" *Tum currum adscendens, sumptis fulgentibus armis,*
" *Acer equis scuticâ instabat, properantibus ultro.*
" *Quo tracto nubes adsurgunt pulveris: atro*
" *Tellurem verrunt concreti sanguine crines:*
" *Et caput, olim illud sacrum, vultusque decoros*
" *Jam sordes fœdant. Ipsis sic Juppiter iram*
" *Hostibus indulget, patriæ sub mœnibus urbis.*
" *Hanc sortem, hos habuit casus. At regia mater*
" *Infelix evulsa comas, procul abjicit omnem*
" *Ornatum, & miseris auras ululatibus implet.*
" *Lamentis gemituque pater crudelia clamat*
" *Sidera: nec fletus cessant effundere cives.*
" *Non aliter, quàm si ruat omne à culmine summo*
" *Ilium, & infestis considant Pergama flammis.*

Hoc demum modò enarrandi sunt affectus, spiritu sublimi, &

45 Αἴκοσε.] Contractè ἄκοσε, vulgatæ habent Hom. edit. & κάκασε, duplici κκ scriptum: & mox pro ὡς εἰ, conjunctim ὡσεὶ ἅπασα.

46 Καὶ δεινῶς.] Aliud si quæris exemplum, hujusmodi plenum affectu, Josephum lege, belli Judaici lib. 7. Ibi mulier Judæa, fame compulsa, filium lactantem interimit: interempti partem ipsa devorat, partem militibus epulandam apponit. Nihil huic simile antra habent Cyclopum; nihil cœna Thyestæa, quod jure comparari debeat: Ἔργον, ut ipse ait Josephus, οἷον μήτε παρ' Ἕλλησι, μήτε παρὰ βαρβάροις ἱστόρηται, φρικῶδον μὲν εἰπεῖν, ἄπιστον δ' ἀκοῦσαι. At quiddam etiam atrocius apud Petronium invenies: *Cum esset Numantia à Scipione capta, inventæ*

Digitized by Google

ἦκεν ὑπ' ἀνδρῶν φρόνημα καὶ νῦν ἔχόντων. 47 ὡς δὲ ὁ Μάλνης εἴρηκεν, ὡς ὑπὸ γυναικῶν ἢ καλεαγότων ἀνθρώπων λέγοι' ἄν, καὶ οὐδὲ τέτων μελὰ σπεδῆς, ἀλλ' ἐπὶ χλευασμῷ καὶ καλαγέλωλι. Τί οὖν αἴτιον ἐκείνων μὴ τῶν ποιημάτων τῆς εὐγενείας, τέτων δὲ τῶν φλυαρημάτων τῆς ταπεινότητος; ἢ τῶν ῥυθμῶν διαφορὰ μάλιςα, εἰ καὶ μὴ μόνη. ἐν ἐκείνοις μὲν γὰρ, οὐδὲ εἷς ςίχος ἄσεμνος, οὐδ' ἀδόκιμος· ἐνλαῦθα δὲ οὐδεμία περιοδος, ἥτις οὐ λυπήσει. Εἰρηκὼς δὲ καὶ περὶ τῶν ῥυθμῶν ὅσην δύναμιν ἔχεσιν, ἐπὶ τὰ λειπόμενα μελαβήσομαι.

sunt matres, quæ liberorum suorum teneren semesa in sinu corpora.

47 Ὡς δὲ ὁ Μάλνης.] Si prius ὡς retineas, proximè sequens expungendum erit, vel in articulum ὁ mutandum: sic, ὡς δὲ ὁ Μάγνης εἴρηκεν, ὁ ὑπὸ γυν. aut priore ὡς sublato ita legendum; ὁ δὲ Μάγνης

ΤΜΗΜΑ ιθ'.

Μεταβολαῖς ποικίλλειν τὴν σύνθεσιν πῶς δεῖ καὶ λέξις κρατίςη τις.

ΗΝ δέ μοι τρίτον θεώρημα τῶν ποιήλων τὴν καλὴν ἁρμονίαν, ἡ Μεταβολή· λέγω δὲ οὐ τὴν ἐκ τῶν κρειττόνων ἐπὶ τὰ χείρω· πάνυ γὰρ εὔηθες· οὐδέ γε τὴν ἐκ τῶν χειρόνων ἐπὶ τὰ κρείττω, ἀλλὰ τὴν ἐν τοῖς ὁμοειδέσι ποικιλίαν. Κόρον γὰρ ἔχει καὶ τὰ καλὰ πάνλα, ὥσπερ καὶ τὰ ἡδέα, μένονλα ἐν τῇ ταυλότητι· ποικιλλόμενα δ', ἐν ταῖς μεταβολαῖς [1] ὡς ἀεὶ καινὰ μένει. [2] Ἐν τοῖς μὲν οὖν τὰ μέτρα, καὶ τὰ μέλη γράφεσιν οὐχ ἅπανλα ἔξες μεταβάλλειν, ἢ οὐχ ἅπασιν, οὐδ' ἐφ' ὅσον βέλονλαι. Αὐτίκα

[3] τοῖς

[1] Ὡς ἀεί.] Hæ duæ voces in Reg. 1. & Colb. desiderantur. *Ipsæ etiam*, ut hoc addam, *orationis virtutes fastidium pariunt, nisi gratiâ variętatis adjutæ.*

[2] Ἐν τοῖς μὲν.] Idem ferè scribit Sect. vicesimâ sextâ; Τοῖς μὲν δὴ τὰ ἴσα καὶ τὰς ἰάμβεις, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοειδῆ μέτρα καλασκευάζεσιν, ἐκ ἔνεςι, κλ. Unde etiam apparet prop-

Digitized by Google

& movendæ miserationi accommodo, ab hominibus ingenio judicioque præditis. Quam rem non secus illustravit Magnes ille, ac si quædam garriret muliercula, aut fractæ mentis homo ignaviſſimus; idque cùm rem haud seriam agerent, joco risuque illudentes. Quid ergo rei est, cur generosa videantur hæc carmina, ista autem nugamenta quàm viliſſima? numerorum scilicet pedumque differentia potiſſimùm, etsi ea non unicè causa sit. Nam in his ne versus quidem unus suâ sine dignitate, aut improbandus occurrit: at verò in illis ne una periodus, quæ non offendat. Cùm itaque jam exposui, quantam vim habeant & potestatem numeri, ad reliqua dicenda me conferam.

Μάλιστ᾽ εἴρηκεν, ὡς ὑπὸ γυναικῶν. *Sylburg.*

Ibid. Ὡς δὲ.] Posterior Sylburgii emendatio videtur præferenda. Quòd si τοιαῦτά ἐστιν, aut aliquid ejusmodi aliud, post verbum εἴρηκε subintelligis, nullâ opus erit emendatione.

SECTIO XIX.

Quibus mutationibus illustranda sit oratio: Tum quæ dictio præstantissima haberi debeat.

ERAT autem mihi Permutatio, ex iis quæ pulcram constituerent orationis structuram, tertia proposita disputatio. Non tamen commutationem ex melioribus in deteriora factam dico, (id enim fatui hominis esset;) nec verò in meliora ex deterioribus; sed eorum quæ sunt ejusdem generis, varietatem. Nam et pulcra omnia, quemadmodum & jucunda, cùm eadem perpetuò sint, satietatem afferunt: sin crebris mutationibus variata, tanquam nova & recentia semper manent. Jam verò carmina & versus Lyricos scribentibus non omnia licet permutare, nec in omnibus, aut etiam quantum

præpositionem ἐν ex hoc loco tollendam esse. Neque enim sensus est, *in quibusdam rebus.* Error fortasse ex superiori ἐν ταῖς ortum duxit. quam particulam contextui paulò post, ante ἅπασιν siquis inserat, haud malè, ut puto, fecerit: hoc modo, ἢ ἐκ ἐν ἅπασιν.

Digitized by Google

[3] τοῖς μὲν Ἕπεσθαι μέτρον οὐκ ἔξεστι μεταβάλλειν, ἀλλ' ἀνάγκη πάντας εἶναι τοὺς στίχους ἐξαμέτρους· οὐδέ γε ῥυθμὸν, ἀλλὰ τοῖς ἀπὸ μακρᾶς ἀρχομένοις συλλαβῆς χρήσασθαι, καὶ οὐδὲ [4] τούτοις ἅπασι· τοῖς δὲ τὰ μέλη γράφουσι, τὸ μὲ τῶν στροφῶν τε καὶ [5] ἀντιστρόφων οὐκ οἷόν τε ἀλλάξαι μέλος, ἀλλ' ἐάν τε [6] ἐναρμονίους, ἐάν τε χρωματικὰς, ἐάν τε διατόνους ὑπόθωνται μελῳδίας, ἐν πάσαις δεῖ ταῖς στροφαῖς τε καὶ ἀντιστρόφοις τὰς αὐτὰς ἀγωγὰς φυλάττειν· οὐδέ γε τὸν περιέχοντας ὅλας τὰς στροφὰς ῥυθμὸς, καὶ [7] ἀντιστροφὰς, ἀλλὰ δεῖ καὶ τούτους τοὺς αὐτοὺς διαμένειν. Περὶ δὲ τὰς καλυμένας Ἐπῳδὰς ἀμφότερα κινεῖν ταῦτα ἔξεστι, τό τε μέλος, καὶ τ' ῥυθμόν· τά τε κῶλα, ἐξ ὧν ἑκάστη συνέστηκε περιοδος, ἐπὶ πολλῆς ἐξουσίας δέδοται αὐτοῖς ποικίλως διαιρεῖν, ἄλλα ἄλλα μεγέθη καὶ σχήματα αὐταῖς περιτιθέντας, ἕως ἂν ἀπαρτίσωσι τὴν στροφήν· ἔπειτα πάλιν δεῖ τὰ αὐτὰ μέτρα καὶ κῶλα ποιεῖν.

Οἱ μὲν ἐν ἀρχαῖοι μελοποιοὶ, λέγω δὲ Ἀλκαῖόν τε καὶ Σαπφὼ, [8] μικρὰς ἐποιοῦντο στροφάς· ὥστε ἐν ὀλίγοις τοῖς κώλοις ἐπολλὰς εἰσῆγον τὰς μεταβολὰς, ἐπῳδοῖς τε πάνυ [9] ἐχρῶντο ὀλίγοις

[3] Τοῖς μὲν Ἕπεσθ.] Forsan inserta rationali conjunctione legendum, τοῖς μὲν γὰρ Ἐπεσθοποιοῖς. *Sylburg.* † At si à priore periodo adverbium αὐτίκα sejunxeris, ut ā me factum vides, nullâ opus erit aliâ correctione: quâ voce sæpius initio sententiæ, imitatione fortasse Homericâ, utitur Dionysius; quod & anteà Hudsonum monuerat.

[4] Τούτοις ἅπασι.] Sensus est; nec tamen his omnibus utuntur Epici poetæ, qui à longâ syllabâ incipiunt: respuit enim Creticos, exempli gratiâ, carminis heroici mensura; quibus immistis, fiunt Priapeia.

[5] Ἀντιστρόφων.] Malim ἀντιστροφῶν: itidemque paulò pòst ἀντιστροφαῖς: sicut scilicet infrà sequitur ἀντιστροφάς. Et contra proximo versu τὰς καλυμένας ἐπῳδὰς, ut mox, ἐπῳδοῖς τε πάνυ ἐχρῶντο ὀλίγοις. *Sylburg.*

[6] Ἐναρμονίους.] Tria hæc sunt apud musicos modulandi genera. Macrobius Comm. lib. 2. cap. 4. *Cùm sint melodiæ musicæ tria genera, enarmonium, diatonum & chromaticum, primum quidem propter niniam sui difficultatem ab usu recessit; tertium verò est infame mollitie. Unde medium, id est, diatonum, mundanæ musicæ doctrina Platonis adscribitur.* Et Martian. Capella, *Enharmo-*

tum velint. Nequeunt siquidem poetæ epici mensuram carminis immutare, cùm versus omnes sex pedibus constent necesse est: nec adeò numeros, cùm iis qui à longa syllabâ incipiant, oporteat utantur, nec his tamen omnibus. Lyrici etiam scriptores nec Stropharum possunt, nec Antistropharum cantus convertere; nam, seu melodias musicæ modulis inclusas, seu colore pigmentisque ornatas, seu tonis denique copiosioribus instructas scribant, eosdem perpetuò ductus in omnibus tam strophis quàm antistrophis coguntur observare. Neque adeò pedes sunt immutandi, quibus Strophæ Antistrophæque continentur, sed iidem ipsi permaneant oportet: verùm in Epodis, eo nomine appellatis, hæc utraque, & cantum & numeros, movendi potestas illis conceditur; necnon & ipsa membra, quibus singulæ constent periodi, multâ libertate, variis modis distinguendi; qui alia atque alia sublimitatis & figurarum genera apponunt, dum totam absolverint stropham: eadem deinde sunt metra, eadem iterum membra conficienda.

Et quidem veteres Lyrici, Alcæum dico, & Sappho, parvas fecerunt strophas; ita ut in paucis membris non crebras mutationes induxerint; Epodis etiam utebantur breviſſimis. Ste-

sichorus

Enharmonion, inquit, *dicitur, quòd pluribus spatiis & angustioribus separatur: diatonon verò, quod tonis copiosum: chroma, quod de hemitoniis componitur.*

7 Ἀνλιτροφάς.] Post ἀνλιτροφὰς desiderari videtur μιλαβάλλειν ἔξεστι, vel ἐχ οἷόν τε ἀλλάξαι, ut superiùs, τῶ ἀνλιτρόφων ἐχ οἷόν τε ἀλλάξαι μίλος. *Sylburg.* † Ἀπὸ κοινῦ repetenda vox est ἀλλάξαι, nondum finitâ periodo. Sed quod monendum est, Reg. 1. & Colb. τὰς ἀνλιτροφὰς legunt, addito articulo.

8 Μικρὰς ἐποιῆλο τροφάς.] Nam, ut scribit Hephæstion, τοιύτοις χρῶνλαι τρισὶν εἰς ἑκάστω τροφὴν, εἶτα ἐπιφέρουσι τὸ τέτραβρον συνήλαβον.

9 Ἐχρῶλο ὀλίγοις.] Rectiùs feminino fine ὀλίγαις, ut suprà πρὸς δὲ τὰς καλαμώνας ἐπῳδάς. *Sylburg.* † Vera fortasse emendatio; sunt tamen & Ἐπῳδοὶ masculino genere, ut ex Hephæstione discimus; cujus verba, sumptâ hinc occasione, proferam, ut tituli ratio, quem *Epodis* suis inscripsit Horatius, magis innotescat; de quo tanta inter doctos jamdiu exorta est controversia. Εἰσὶ δὲ ἐν τοῖς ποιήμασι τῶ οἱ ἀρχαιικῶς ὕτω καλύμενοι Ἐπῳδοὶ, ὅταν μεγάλῳ στίχῳ περιτίθέ τι ἐπιφερηλαι· οἷον,

Πάτερ Λυκάμβα, ποῖον ἐφράσω τόδε!

Τίς σοὶς παρῆκε φρένας;

nempe

ὀλίγοις· οἱ δὲ περὶ [10] Στησίχορόν τε καὶ Πίνδαρον, μείζους ἐρασάμενοι τὰς περιόδους, εἰς πολλὰ μέτρα καὶ κῶλα διένειμαν αὐτὰς, οὐκ ἄλλου τινὸς ἢ τῆς μελῳδίας ἕνεκα. Οἱ δέ γε Διθυραμβοποιοὶ καὶ τὸν τρόπον μετέβαλλον, [11] Δωρίους τε καὶ Φρυγίους, καὶ Λυδίους ἐν τῷ αὐτῶν ἁρμονίᾳ ποιοῦντες· καὶ τὰς μελῳδίας ἐξήλλαττον, τοτὲ μὲν ἐναρμονίους ποιοῦντες, τοτὲ δὲ χρωματικὰς, τοτὲ δὲ διατόνους· καὶ τοῖς ῥυθμοῖς καλὰ πολλὴν ἄδειαν [12] ἐνεξουσιάζοντες διετέλουν, οἵ γε δὴ καλὰ [13] Φιλόξενον καὶ [14] Τιμόθεον καὶ [15] Τελεσῆν· ἐπεὶ παρά γε τοῖς ἀρχαίοις τελαμὼν ἦν ὁ Διθύραμβος. Ἡ δὲ περὶ λέξις ἅπασαν ἐλευθερίαν ἔχει καὶ ἄδειαν ποικίλλειν ταῖς μεταβολαῖς τὴν σύνθεσιν, ὅπως βούλεται.

Καὶ

nempe de morte sibi conscisciendâ locutus, ut arbitror. hunc locum à nemine productum miror, nisi à Turnebo, viro sanè doctissimo.

[10] Στησίχορον.] Qualis fuerit Stesichori dictio, infrà dicetur Sect. 24. Hic olim Tisias vocabatur: ἐκλήθη δὲ Στησίχορος, uti scribit Suidas, ὅτι πρῶτος κιθαρῳδίας χόρον ἔστησε. Natus est Olympiade 37. Himeræ in Siciliâ, unde Ἱμεραῖος appellatur. Scripsit poematum, teste eodem Suida, libros 26. ἐν τῇ Δωρίδι διαλέκτῳ, quas Horatius *Gravis Camœnas* vocat. Et egregiè Fabius lib. x. *Stesichorum, quàm sit ingenio validus, materiæ quoque ostendunt, maxima bella & clarissimos canentem duces, & Epici carminis onera Lyrâ sustinentem.* Hujus adeò in ore, quum infans esset, ceciniisse lusciniam Plinius tradit.

[11] Δωρίους.] Aliter verò Aristoteles: qui lib. 8. Polit. cap. 7. monet Phrygiam potiùs quàm Doricam harmoniam dithyrambis convenire. Est enim Phrygia concitatior, & commovendis ad virtutem animis non inefficax: utraque conjungit Flaccus, atque inde sibi concentum postulat;

Sonante mixtum tibiis carmen lyrâ,
Hâc Dorium, illis Barbarum.

Alii autem quatuor, alii quinque veteris musicæ modos fuisse principales scribunt; Phrygium, Lydium, Dorium, Ionicum, & Æolium. qui quatuor solummodo constituunt, sub Dorio videntur Æolium involvere; qui passim à scriptoribus confunduntur. Hos Lucianus Harmodiæ initio ita distinguit, adscripto, unicuique quod proprium videtur: τῆς ἁρμονίας ἑκάστης διαφυλάττειν τὸ ἴδιον. τῆς Φρυγίας, τὸ ἔνθεον· τῆς Λυδίου, τὸ Βακχικόν· τῆς Δωρίου, τὸ σεμνόν· τῆς Ἰωνικῆς, τὸ γλαφυρόν. Sed legunt ἐν αὐτῷ ἁρμονίᾳ Reg. 1. & 2: ἐν τῷ αὐτῶν ἁρμονίᾳ, Colb. quod reponendum duxi.

[12] Ἐνεξ-

fichorus verò & Pindarus, cùm ampliores periodos facerent, in plures verſus & membra eas diviſerunt, non aliâ inducti ratione, quàm amore & ſtudio permutationis. Quin & Dithyrambici modos immutârunt, Dorios, Phrygios, Lydioſque cantico adhibentes: alias etiam aliaſque fecerunt melodias, modò harmoniæ muſicæ modulis incluſas, modò colore pigmentiſque ornatas, modò tonis copioſioribus inſtructas; necnon multâ uſi libertate, ſeu legibus ſoluti potiùs, pedes efformârunt: Philoxenum dico, Timotheum, & Teleſtem, cùm jam à veteribus conſtitutus eſſet Dithyrambus. Oratio verò ſoluta nullam non habet libertatem, omni ſepoſito metu, ſuam, ut voluerit, variis mutationibus ornandi compoſitionem.

Illa

[12] Ἐνεξουσιάζοιλις.] Vox inſolentior; quâ tamen alibi Dionyſius utitur de Thucydide, ἐν τοῖς διαρθρώσι τὰς τῶν νοημάτων δυνάμεις ποιηλῶ τρόπον ἐνεξουσιάζων; *Solutus lege, poetarum ſibi licentiam aſſumit.* Id quod egregiè exprimit Horatius de Pindaro;

Seu per audaces nova dithyrambos
Verba devolvit, numeriſque fertur
Lege ſolutis

Ne cuiquam verò locus moram faciat, particulæ ſequentes οἵ γε δή, ſenſu peculiari accipiuntur, pro *ſcilicet, inquam, præſertim.*

[13] Φιλόξενον.] Cytherius, Euletidæ filius, qui dithyrambos viginti quatuor, ut auctor eſt Suidas, ſcripſit: à quo eos eſſe inventos putavit Pindari Scholiaſtes; ſed G. Voſſius magis Herodoto aſſentitur, qui Arioni Leſbio adſcribit. Et ex hoc loco ſatis apparet antiquiorem his ſcriptoribus fuiſſe dithyrambum. Dictio Philoxeni, quemadmodum dicit Caſaubonus, laſciva eſt & ad nugas comparata.

[14] Τιμόθεον.] Genere Mileſius fuit, idem poeta, & muſicus; contra quem inſigne Spartanorum exſtat decretum, quod veterem muſicam, lyræ quibuſdam chordis additis factam molliorem, corruperat. Multa, præter Dithyrambos duodeviginti, ut Suidas teſtatur, conſcripſit.

[15] Τελέστην.] Poeta Comicus ex urbe Selino; floruit Olympiad. 95. Philoxeno & Timotheo æqualis. Hos itidem poetas conjungit Diodorus Siculus; Ἤκμασαν δὲ κατὰ τοῦτον τὸν ἰνιαυτὸν οἱ ἐπισημότατοι διθυραμβοποιοί, Φιλόξενος Κυθήριος, Τιμόθεος Φιλήσιος [lege Μιλήσιος] Τελέστης Σελινούσιος, Πολύιδος ὃς καὶ ζωγραφικῆς καὶ μουσικῆς εἶχεν ἐμπειρίαν.

[16] Γοργ-

Καὶ ἔστι λέξις κρᾶσις πασῶν, ἥ τις ἂν ἔχοι πλείστας ἀναπαύλας τε καὶ μεταβολὰς ἁρμονίας, ὅταν τοτὲ μὲν ἐν περιόδῳ λέγηται, τοτὲ δὲ ἔξω περιόδου· καὶ ἥδε μὲν ἡ περιοδὸς ἐκ πλειόνων πλέκηται κώλων, ἥδε δὲ ἐξ ἐλαττόνων· αὐτῶν δὲ τῶν κώλων τὸ μὲν βραχύτερον ᾖ, τὸ δὲ, μακρότερον· καὶ τὸ μὲν αὐτῶν [16] γοργότερον, τὸ δὲ βραδύτερον, τὸ δὲ ἀκριβέστερον· ῥυθμοί τε ἄλλοτε ἄλλοι, καὶ σχήματα παντοῖα, καὶ τάσεις Φωνῆς αἱ καλούμεναι προσῳδίαι διάφοροι, κλέπτουσαι τῇ ποικιλίᾳ τὸν κόρον. Ἔχει δέ τινα χάριν ἐν τοῖς τοιούτοις καὶ τὸ οὕτω [17] συγκείμενον, ὥστε μὴ συνιέσθαι δοκεῖν. Οὐ πολλῶν δὲ οἶμαι δεῖν λόγων εἰς τοῦτο τὸ μέρος· ὅτι γὰρ ἥδιόν τε καὶ κάλλιον ἐν λόγοις ἡ μεταβολὴ, πάντας εἰδέναι οἴομαι.

Παράδειγμα δὲ αὐτῆς ποιοῦμαι πᾶσαν μὲν τὴν Ἡροδότου λέξιν, πᾶσαν δὲ τὴν Πλάτωνος, πᾶσαν δὲ τὴν Δημοσθένους. ἐμηχανήσαντο γὰρ εὑρεῖν τούτων ἕτερος ἐπεισοδίοις τε πλείοσι, καὶ ποικιλίαις [18] εὐρυθμοτέραις, καὶ σχήμασι πολυειδεστέροις χρησαμένους· λέγω δὲ τὸ μὲν, [19] ὡς ἐν ἱστορίας σχηματισμῷ· τὸ δὲ, ὡς ἐν διαλόγων χάριτι· τὸ δὲ, ὡς ἐν λόγων ἐναγωνίων χρείᾳ. Ἀλλ' οὐχ ἧττον [20] Ἰσοκράτους, καὶ τῶν ἐκείνου γνωρίμων αἵρεσις, ὁμοία [21] ταύταις ἦν· ἀλλὰ καίπερ ἡδέως καὶ μεταλοπρεπῶς πολλὰ συνθέντες οἱ ἄνδρες οὗτοι, περὶ τὰς μεταβολὰς καὶ τὴν ποικιλίαν οὐ πάνυ εὐτυχοῦσιν· ἀλλ' ἔστι παρ' αὐτοῖς εἰς περιόδου κύκλος, ὁμοειδὴς σχημάτων

[16] Γοργότερον.] Eodem sensu Hermog. εὐκίνητος καὶ γοργὸς λόγος, & γοργὸς ῥυθμός. Atque ita explicat Hesychius, εὐκίνητος, ταχύς. Sed ἄλλοτε sequenti versu in contextum recepi, trium codicum auctoritate, Reg. 1. & 2. & Colb. ῥυθμοί τε ἄλλοτε ἄλλοι.

[17] Συγκείμενον.] Wolfius pro *Συγκείμενον* legit *Συγκεῖσθαι*. Sylburg. † Nihil necesse est, ut Wolfii conjecturam sequamur. est autem ars maxima, artem celare.

[18] Εὐρυθμοτέραις.] Ferri potest. potest tamen admitti etiam εὐχερεστέραις. illud pulcriùs fluentes,

Illa autem omnium præstantissima habenda est dictio, quæ plurimas habet intermissiones, & structuræ varietatem; cùm quædam periodo inclusa, quædam extra periodum efferantur; cúmque altera ex pluribus membris periodus, altera ex paucioribus componatur: tum verò ex membris, cùm hoc brevius, illud longius; aliud velociori fluat cursu, aliud remissiori, aliud denique sit accuratiùs factum: Numeri præterea quum alii aliis in locis immisceantur, diversæ figuræ, vocisque variæ intensiones, qui vocantur accentus, suâ varietate fastidium satietatemque surrepturæ. Nec suâ interim venustate & gratiâ caret, quod ita constituitur, ut arte minimè constitutum videatur. Neque longo, ut arbitror, sermone opus est, ad hanc partem confirmandam; nam in oratione nihil varietate suaviùs, nihil esse formosiùs, omnes intelligere persuasum habeo.

Cujus rei mihi exemplo est tota Herodoti, tota Platonis, tota denique Demosthenis locutio: neque enim possimus alios reperire, qui novis rebus frequentiùs introductis, qui varietate affluentiori, qui figuris multiformioribus usi sint: illum inquam historiæ conformatione, alterum suavitate dialogorum, tertium orationum forensium usu. Atqui locutio Isocratis, eorumque qui ejusdem disciplinæ huic familiares sunt, neutiquam videtur illis comparanda: nam multa quamvis hi scriptores jucundissima componant, & satis cum majestate; haud tamen in commutandâ orationis structurâ & varietate, admodum sunt felices. Est enim iis unus idemque periodi circulus, uniformis figurarum structura, eadem

eos, hoc elegantiùs colonatas significat. *Sylburg.*

19 Ὡς ἐν ἰσοφίας.] Σχηματίσμῳ, τὸν δὲ ὡς ἐν διαλόγοις χάριν Reg. 1. & Colb.

20 Ἰσοκράτης.] Theodori filius, Athenienſis; octogesimâ sextâ Olympiade natus, anno ante bellum Peloponnesiacum quinto; magistrum habuit Leontinum Gorgiam. De scribendi charactere, quo usus est Isocrates, vide Sect. 23.

21 Τούτοις.] Τούτοις legendum arbitror; Demostheni scilicet, Platoni atque Herodoto.

22 Ἄλλα

μάτων τάξις, συμπλοκὴ φωνήεντων ἡ αὐτή· [22] ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα κόπτουσα τὴν ἀκρόασιν. οὐ δὴ ἀποδέχομαι τὴν αἵρεσιν ἐκείνην καὶ διὰ τοῦτο τὸ μέρος. Καὶ αὐτῷ μοι ἴσως τῷ Ἰσοκράτει πολλαὶ χάριτες ἐπήνθησαν, ταύτην ἐπικρύπτουσαι τὴν ἀμορφίαν· παρὰ δὲ τοῖς μετ' ἐκεῖνον, ἀπ' ἐλαττόνων τῶν ἄλλων καλορθωμάτων περιφανέστερον γίνεται τοῦτο τὸ ἁμάρτημα.

[22] Ἄλλα πολλά.] Copulativa particula desideratur, ut sit καὶ ἄλλα πολλά, seu ἄλλα τε πολλὰ τοιαῦτα. Exempla ex Isocrate copiosè Aristoteles Rhetor. lib. 3. cap. 9. collegit. Cujusmodi sunt; Συμβαίνει πολλάκις ἐν ταύταις, — καὶ τὰς φρονίμους ἀτυχεῖν, — καὶ τὰς

ΤΜΗΜΑ κ'.

Πρέπουσα σύνθεσις πῶς γίνεται.

ΕΙΣ ἔτι μοι καταλείπεται λόγος ὁ περὶ τοῦ Πρέποντος. [1] ὡς γὰρ τοῖς ἄλλοις σχήμασιν ἅπασι παρεῖναι δεῖ τὸ πρέπον· καὶ εἴ τι ἄλλο ἔργον ἀτυχεῖ τούτου τοῦ μέρους, εἰ καὶ μὴ τοῦ παντὸς, τοῦ κρατίστου γε ἀτυχεῖ. Περὶ μὲν οὖν ὅλης τῆς ἰδέας ταύτης οὐχ οὕτως ὁ καιρὸς ἀνασκοπεῖν· βαθεῖα γάρ τις αὕτη καὶ πολλῶν πάνυ δεομένη λόγων ἡ θεωρία. ὅσα δὲ εἰς τοῦτο συνεῖνει τὸ μέρος, ὑπὲρ οὗ τυγχάνω ποιούμενος τὸν λόγον, εἰ μὴ καὶ τὰ πάνυ, μηδὲ τὰ πλεῖστα, ὅσα γε οὖν ἐγχωρεῖ, λεγέσθω.

Ὁμολογεμένου δὴ παρὰ πᾶσιν ὅτι πρέπον ἐστὶ τὸ τοῖς ὑποκειμένοις ἁρμόζον προσώποις τε καὶ πράγμασιν, ὥσπερ ἡ Ἐκλογὴ τῶν ὀνομάτων, ἡ μέν τις ἂν εἴη πρέπουσα τοῖς ὑπο-

[1] Ὡς γὰρ τοῖς.] Mutila mihi videtur hæc sententia, & verba aliquot è contextu post τὸ πρέπον excidisse; veluti ὑπ' ἐμοῦ πρότερον εἴρηται. Ita sanè locus multo erit dilucidior. vide Sectionem 11: Τέτταρά ἐστι τὰ κυριώτατα ταῦτα καὶ κράτιστα, μέλος, καὶ

dem vocalium implicatio, aliaque ejuſdem generis multa, quæ noſtris auribus officiant: quâ in parte. Sectam hanc probare equidem non poſſum. Ipſi veruntamen Iſocrati multæ fortaſſe in ſcriptis effloreſcant gratiæ, quæ nævis hujuſmodi velum obtendant: at verò apud eos, qui ſecuti ſunt Iſocratem, cùm multo rariùs felici ſucceſſu rectè ſcribendi utantur, id vitium apparet manifeſtiùs.

τὰς ἄφρονας καλοῦσιν. Καὶ, πλεῦσαι μὲν διὰ τῆς ἠπείρου, — πιξιῦσαι δὲ διὰ τῆς θαλάττης. Τὸν μὲν Ἑλλήσποντον ζεύξας, —— τὸν δ' Ἄθω διορύξας. Καὶ, οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν κακῶς ἀπώλοντο, —— οἱ δ' αἰσχρῶς ἐσώθησαν. Necnon Homerus; Οὔρεά τε ζαθέα, —— θάλασσά τε ἠχήεσσα. Quibus alia ſexcenta accumulare, cujuſvis eſt.

SECTIO XX.

Quibus modis decora fiat, & argumento accommoda, orationis ſtructura.

ADHUC una mihi reſtat, quâ orationis *Decorum* explicetur, quæſtio. reliquis enim omnibus dicendi formis adſit decorum neceſſe eſt; quam partem ſi quod opus non fuerit aſſecutum, etſi haud de toto, re tamen præſtantiſſimâ decidet. Sed de genere quidem univerſo ſermonem inſtituere, non hujus eſt temporis. nam profunda eſt, & quæ copiosâ admodum oratione egeat, contemplatio. Quæ verò ad hanc partem, de quâ mihi nunc ſermo eſt, pertineant, etſi non omnia, neque adeò plurima, quæ tamen locus ſibi poſtulat, dicentur.

Cùm apud omnes in confeſſo ſit, id decorum eſſe, quod perſonis rebuſque ſubjectis convenit; idcirco quemadmodum delectui verborum, hic ut argumento ſit accommodus, iſte verò

ἡ ῥυθμὸς, ἡ μεταβολὴ, ἡ τὸ παρακολουθῶν τοῖς τρισὶ τούτοις περίττον: necnon initium Sect. decimæ tertiæ: Τὸ δὲ δὴ Περίττον εἰ μὴ τῷ καλῷ πλεῖστον ἴξει μέρος, σχολῇ γ' ἂν ἄλλῳ τινός.——

Digitized by Google

ὑποκειμένοις, ἡ δὲ ἀπρεπὴς, οὕτω θή πως καὶ ἡ Σύνθεσις. Παράδειγμα δὲ τούτου χρὴ παραλαμβάνειν τὴν ἀλήθειαν. ὃ δὲ λέγω, τοιοῦτόν ἐστιν. Οὐχ ὁμοίᾳ συνθήσει χρώμεθα [2] ὀργιζόμενοι καὶ χαίρουσες, οὐδὲ [3] ὀλοφυρόμενοι καὶ φοβούμενοι, οὐδ' ἐν ἄλλῳ τινὶ πάθει ἢ κακῷ ὄντες, ὥσπερ ὅταν ἐνθυμώμεθα, καὶ μηδὲν ἡμᾶς ὅλως ταράττῃ μηδὲ παραλυπῇ. Δείγματος ἢ παραδείγματος ἕνεκα ταῦτα εἰρηκα, ὀλίγα περὶ πολλῶν, ἐπεὶ μυρία ὅσα τις αἴτιος εἰπεῖν ἔχοι, τὰς ἰδέας ἁπάσας ἐκλογίζεσθαι βουλόμενος τῷ πρέποντος. ἓν δὲ, ὃ προχειρότατον ἔχω καὶ κοινότατον εἰπεῖν ὑπὲρ αὐτῶν, ἐρῶ. Οἱ αὐτοὶ ἄνθρωποι ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει [4] τῆς ψυχῆς ὄντες, ὅταν ἀπαγγέλλωσι τὰ πράγματα, οἷς ἂν παραγενόμενοι τύχωσιν, οὐχ ὁμοίᾳ χρῶνται συνθέσει περὶ πάντων, ἀλλὰ μιμητικοὶ γίνονται τῶν ἀπαγγελλομένων, καὶ ἐν τῷ συντιθέναι τὰ ὀνόματα οὐδὲν ἐπιτηδεύοντες, ἀλλὰ φυσικῶς ἐπὶ τοῦτο ἀγόμενοι. Ταῦτα δὲ παρατηρεῖν δεῖ τὸν ἀληθῆ ποιητήν τε καὶ ῥήτορα [5] μιμητικὸν εἶναι τῶν πραγμάτων, ὑπὲρ ὧν ἂν τοὺς λόγους

[2] Ὀργιζόμενοι.] Nam ut poeta ſcribit Venuſinus, *Triſtia mœſtum vultum verba decent, iratum plena minarum.* Verùm ad hæc illuſtranda, orationem lege Achillis irâ in Agamemnonem efferati: Iliad. α. ν. 149. ibi verba χωομένῳ δίκην effuſa reperies. Quin & apud Maronem Laocoontis, & curſu & indignatione anheli, ita ut uno ſpiritu verſum nequeat abſolvere, verba ad finem uſque ſunt interrupta. Quæ autem lætabundis dicendi σχήματα conveniant, docebit Anchiſæ oratio, viſo apud Inferos Æneâ. Summâ etiam arte Andromache, præ gaudio Æneæ adventantis deliquium paſſa, animo tandem recepto:

Verane te facies, verus mihi nuncius adfers,
Nate Deâ? vivisne? aut ſi lux alma receſſit,
Hector ubi eſt?

[3] Ὀλοφυρόμενοι.] Horat de Arte,

Telephus & Peleus, cum pauper & exul uterque
Projicit ampullas & ſeſquipedalia verba:
Si curat cor ſpectantis tetigiſſe querela.

Et quæ ibi ſequuntur.

[4] Τῆς ψυχῆς ὄντες.] Hæc vox poſtremis deeſt Reg. 1. & Colb.

[5] Μιμητικόν.] Hæc pulcritudo, quæ captanda eſt è ſonis vocabulorum,

verò non ita; sic etiam collocationi accidit. Cui illustrandæ rei ipsa veritas adducenda est: quod autem dico, ita velim accipias. Non eâdem nos utimur compositione irâ accensi, & gaudio exultantes; neque mœrore obruti, & perculsi metu; neque etiam, in alio quopiam quum affectu aut malo versamur, quemadmodum solemus, cùm nobiscum taciti res considerabamus, nihilque nos omninò mali aut perturbat, aut ullam affert molestiam. Vel monendi, vel illustrandi gratiâ hæc à me dicta sunt, pro multis pauca: siquidem causæ pænè sunt infinitæ, siquis singulas decori species in se percensere reciperet. Unum autem, quod promptissimum hâc de re habeo, & est communiùs, id proferam. Iidem homines, quum animorum eadem fit his constitutio, res gestas, quibus interesse contigit, aliis enarrantes, non simili in omnibus compositione utuntur; sed quæ referunt, ea figuratis gestibus imitari conantur, nullam interim curam verborum structuræ habentes; eos ipsâ ad id ultrò ducente naturâ. Hæc optimo cuique poetæ atque oratori observanda sunt, ut res, de quibus sermonem instituit, non solùm verborum delectu, sed ora-

bulorum, tenuis quidem, sed tamen jucundissima, paucis, si Homerum excipias & Virgilium, culta est atque elaborata. Et tamen eam consectetur necesse est, quisquis naturam imitari studet; ita ut jure optimo reprehendantur, qui pedibus fenis verba illigare contenti, auribus omninò servire neglexerunt. Etenim tristia flebiliter oportet, incitata celeriter, aspera asperè proferantur. Infinita hujus generis exempla facilè est è Græco Latinoque poetis colligere; quibus rerum ipsarum sonum, celeritatem, tarditatem, literarum verborumque structurâ admodùm feliciter exprimunt.

Nemo est præter Servium, cui illud, *procumbit humi bos*, non eximiè placeat. nam ut singulæ voces demptâ syllabâ decrescunt, ita versus monosyllabo terminatur: quo factum est, ut sonus ille bovis corruentis obtusus excitetur legentibus. Pari etiam artificio versus ille elaboratus;

—It clamor, & agmine facto,
Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum:

aures nostras equorum currentium sono verberat. Hæc quidem notissima: sed per totum ferè poema, si diligentiùs attenderis, idem artificium se ostendit, eadem felix industria.

Digitized by Google

γυς ἐκφέρῃ, μὴ μόνον κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ὀνομάτων, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν σύνθεσιν. ὃ ποιεῖν εἴωθεν ὁ δαιμονιώτατος Ὅμηρος, καίτοι μέτρον ἔχων ἓν, καὶ ῥυθμοὺς ὀλίγους, ἀλλ' ὅμως ἀεί τι καινουργῶν ἐν τούτοις καὶ φιλοτεχνῶν· ὥστε μηδὲν ἡμῖν διαφέρειν, γινόμενα τὰ πράγματα ἢ λεγόμενα ὁρᾶν. ἐρῶ δὲ ὀλίγα, οἷς ἄν τις δύναιτο παραδείγμασι χρῆσθαι ἐπὶ πολλῶν.

Ἀπαγγέλλων οὖν πρὸς τοὺς Φαίακας Ὀδυσσεὺς τὴν ἑαυτοῦ πλάνην, καὶ τὴν εἰς ᾅδου κατάβασιν εἰπών, τὰς ὄψεις τῶν ἐκεῖ κακῶν ἀποδίδωσιν. ἐν δὲ τούτοις καὶ τὰ περὶ τὸν Σίσυφον διηγεῖται πάθη, ὃν φασι τοὺς καταχθονίους θεοὺς ὅρον προποιῆσθαι τῆς τῶν δεινῶν ἀπαλλαγῆς, ὅταν ὑπὲρ ὄχθου τινὸς ἀνακυλίσῃ πέτρον τινά· τοῦτο δὲ ἀμήχανον εἶναι, καταπίπτουσαν, ὅταν εἰς ἄκρον ἔλθῃ, πάλιν τὸ πέτρον. Πῶς οὖν δηλώσει ταῦτα μιμητικῶς, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν σύνθεσιν τῶν ὀνομάτων, ἄξιον ἰδεῖν.

" [6] Καὶ μὴν Σίσυφον εἰσεῖδον, κρατερὰ ἄλγε' ἔχοντα,
" Λᾶαν βαστάζοντα πελώριον ἀμφοτέρῃσιν.
" Ἦτοι ὁ μὲν σκηριπτόμενος χερσίν τε ποσίν τε,
" Λᾶαν ἄνω ὤθεσκε ποτὶ λόφον.

Ἐνταῦθα ἡ σύνθεσίς ἐστιν ἡ δηλοῦσα τῶν γινομένων ἕκαστον, τὸ βάρος τοῦ πέτρου, τὴν ἐπίπονον ἐκ τῆς γῆς κίνησιν, τὸν διερειδόμενον τοῖς κώλοις, τὸν ἀναβαίνοντα πρὸς τὸν ὄχθον, τὴν μόλις ἀνωθουμένην πέτραν. Οὐδεὶς ἂν [7] ἄλλως εἴποι παρά τι γένοιτο τούτων ἕκαστον. οὐ γὰρ εἰκῇ, οὐδὲ ἀπὸ

[6] Καὶ μὴν.] Locus defumtus eſt ex Odyſſ. λ. non longè à fine. Vide Demetrium pag. 49. qui verſus hos notavit: Καὶ γὰρ ὁ στίχος (Λᾶαν ἄνω ὤθεσκε, intellige) μηκός τι ἴσχει ἐκ τῆς ζυγορυζίας, καὶ μιμεῖται τῷ λίθῳ τὴν ἀναφοράν καὶ βίαν. En etiam ex Virgilio locum confimilem; quì non minori artificio Gigantum arduos labores & molimina videtur exprimere:

Ter ſunt conati imponere Pelio Oſſam

Scilicet,

Digitized by Google

tionis etiam ſtructurâ imitetur. Quod in primis Homerus, ingenii vir admodum excellentis & divini, facere conſuevit; uno quanquam carminis genere uteretur, & pedibus pauciſſimis: novitatis tamen ubique adeò ſtudioſus eſt, adeò arti curioſæ deditus, ut parùm interſit, reſne geſtas oculis intueamur, an ab eo enarratas. Pauca proferam, quibus exemplorum loco ad multa poſſis uti.

Ulyſſes ſuos dum Phæacibus errores narrat, deſcenſu ad Inferos explicato, malorum quæ ibi ſunt, expreſſam noſtris oculis imaginem repræſentat. Inter alia & Siſyphi miſerias recenſet; cui metam hanc calamitatis finiendæ Deos inferos ferunt conſtituiſſe, ubi ſupra montem quendam ſaxum ingens protruſerit: quod tamen fieri neutiquam poteſt, ſaxo rurſus, ubi ad ſummum pervenerit, relabente. Hæc autem quâ imitatione expreſſerit per ipſam verborum ſtructuram, operæ pretium eſt videre.

" *Siſyphon aſpexi duros perferre dolores,*
" *Saxum utrâque manu geſtantem pondere vaſto.*
" *Ille quidem manibuſque humeriſque volubile ſaxum*
" *Ad juga connixus trudit:*

Hoc loco in causâ eſt ſtructura, ut oculis res ſingulæ noſtris ſubjectæ ſint; nempe ſaxi pondus, ejuſque molitio è terrâ laboriosâ, itemque Siſyphus modò totis membris connitens, modò clivum adſcendens, ſaxumque magno vix demum labore protruſum. Nemo ſanè aliud præterea dicat, à quo hæc

Scilicet, atque Oſſæ frondoſum involvere Olympum.
Synalœphâ bis neglectâ, occurſantes ſibi invicem vocalium robuſtiſſimæ operis difficultatem optimè depingunt.

7 Ἄλλως.] Arbitror legendum ἄλλο: fortaſſe etiam hoc modo; Οὐδεὶς ἂν εἴποι παρὰ τί ἄλλο γίγονε τούτων ἕκαστον. Sequenti verò periodo, πρῶτον τοῖς β' στίχοις, οἷς, Reg. 1. & Colb. deinde paucis interjectis, ἐν ἑκαίρῳ τῷ στίχῳ, Colb.

8 Ἐν

Digitized by Google

ἀπὸ ταὐτομάτου. Πρῶτον μὲν τοῖς δυσὶ στίχοις, [8] ἐν οἷς ἀνακινεῖ τὴν πέτραν, ἔξω δυοῖν ῥημάτοιν τὰ λοιπὰ τῆς λέξεως μόρια πάντα ἐστὶν ἤτοι δισύλλαβα, ἢ μονοσύλλαβα. ἔπειτα ἡμίσει πλείους εἰσὶν αἱ μακραὶ συλλαβαὶ τῶν βραχειῶν ἐν ἑπαλέρῳ τῶν στίχων. ἔπειθ' ἅπασαι διαβεβήκασιν αἱ τῶν ὀνομάτων ἁρμονίαι διαβάσεις εὐμεγέθεις, καὶ διεξήκασι πάνυ αἰσθητῶς, ἢ τῶν φωνηέντων συγκρουομένων, ἢ τῶν ἡμιφώνων τε καὶ ἀφώνων συναπτομένων· ῥυθμοῖς τε καὶ δακτύλοις καὶ σπονδείοις τοῖς μηκίστοις, καὶ πλείστην ἔχουσι διάβασιν, ἅπαντα σύγκειται.

Τί δὴ τούτων ἕκαστον δύναται; αἱ μὲν μονοσύλλαβοί τε καὶ δισύλλαβοι λέξεις, πολλὰς μεταξὺ χρόνους ἀλλήλων ἀπολείπουσαι, τὸ χρόνιον ἐμιμήσαντο τῆς ἔριδος· αἱ δὲ μακραὶ συλλαβαὶ [9] στηριγμούς τινας ἔχουσαι καὶ ἐγκαθίσματα, τὴν ἀνίσυπίαν, καὶ τὸ βάρυ, καὶ τὸ μόγις· τὸ δὲ μεταξὺ τῶν ὀνομάτων [10] ψύγμα, καὶ ἡ τῶν τραχυνόντων γραμμάτων παράθεσις, τὰ διαλείμματα τῆς ἐνεργείας, ἐποχάς τε καὶ τὸ μόχθηρὸν μέγεθος· οἱ ῥυθμοὶ δὲ ἐν μήκει θεωρούμενοι, τὴν ἕκλασιν τῶν μελῶν, καὶ τὸ διελκυσμὸν τῆς κυλίσεως, καὶ τὴν τῆς πέτρας ἔρεισιν. Καὶ ὅτι ταῦτα οὐ φύσεώς ἐστιν αὐτομαθοῦς ἔργα, ἀλλὰ τέχνης μιμήσασθαι τὰ γινόμενα πειρωμένης, τὰ τούτοις ἑξῆς λεγόμενα δηλοῖ. τὸ γὰρ [11] ἀπὸ τῆς κορυφῆς ἐπισφάλλεται πάλιν καὶ καλακυλιόμενον πέτρον. οὐ τὸ αὐτὸν ἡρμήνευσε τρόπον, ἀλλ' ἐπιλαχύνας τε καὶ συσφίξας τὴν σύνθεσιν· προειπὼν γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ σχήματι,

ἀλλ'

[8] Ἐν οἷς ἀνακινεῖ.] Versum intellige, Ἤτοι ὁ μὲν ζκηπτόμενος, cum sequente. quod autem mox addit longas in utroque carmine brevibus syllabis dimidio plures esse, id mihi non satis comperture est: sunt enim numero fere pares; ut carmina pedibus suis metienti constabit.

[9] Στηριγμούς.] Vide Longinum Sect. 39. ubi quosdam ex Euripide versus examinat, stabili

hæc ſingula proficiſcantur: neque enim temerè, aut caſu facta ſunt. Principio duobus verſibus, in quibus ſaxum protrudit, duabus exceptis vocibus, reliquæ omnes orationis partes ſunt aut diſyllabæ aut monoſyllabæ: deinde adeò longæ brevibus dimidio plures ſunt in utroque verſu. Omnes præterea vocabulorum harmoniæ latis progrediuntur paſſibus, & ſenſili admodum diſcrimine dirimuntur, aut colliſis inter ſe vocalibus, aut ſemivocalibus mutiſque conjunctis: numeris etiam dactylicis ſpondaïciſque, qui longiſſimi ſunt latoque incedunt greſſu, tota componuntur.

Quid igitur valent hæc ſingula? monoſyllabæ diſſyllabæque dictiones, quæ longo ſibi invicem intervallo temporum diſtant, moram reique diuturnitatem exprimunt; ſyllabæ longæ, obfirmatione quâdam & reſiſtentiâ præditæ, laboris aſperitatem, gravitatem, difficultatemque: at verò vocabulorum intervalla, facto quaſi reſpirandi tempore, & denſa literarum aſperrimarum poſitio, operis interruptionem apprimè pingunt, impedimenta, & laboris magnitudinem: numeri præterea quoad longitudinem conſiderati, membrorum extenſionem, molitionem ejus qui provolvit, ſaxique reſiſtentiam obfirmatam repræſentant. Hæc autem non eſſe naturæ, ſuâ ſe ſponte offerentis, opera, ſed artis omninò, quæ res geſtas imitari conetur, ex his quæ poſtea dicentur, patet. Relabentem etenim lapidem à montis vertice, devolutumque, non eodem modo expreſſit; ſed numeris ſtructuræ uſus incitatioribus & contortis. nam cùm eâdem dicendi formâ hæc eſſet elocutus,

Sed

bili firmâque compoſitione laudatos.

[10] Ψύλμα.] Quid ψόλμα fit, dubito: forſan legendum eſt ψῆλμα, *ramentum*; ſed nec illud placet. Heſychius certè ψύλμα habet errore manifeſto, pro ψῆλμα, neque enim ψῆλμα hoc loco reponi poteſt.

[11] Ἀπὸ κορυφῆς.] Addunt articulum, nec malè, ἀπὸ τῆς κορυφῆς Reg. 1. & Colb. quem contextui inſertum habes. mox etiam iidem codices ἐπιλείψασι, pro ἀποκρίψασι legunt.

Digitized by Google

" ἀλλ' ὅτε μέλλοι
" Ἄκρον ὑπερβαλέειν,
ἐπιλίθησι τύτῳ,
" τότ' ἀποςρέψασκε κραιαί' ἴς·
" [12] Αὖθις ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λᾶας ἀναιδής.

Οὐχὶ συγκαλακεκύλισται τῷ βάρει τῆς πέτρας ἡ τῶν ὀνομάτων σύνθεσις, μᾶλλον δὲ ἔφθακε τὴν τῦ λίθυ φορὰν τὸ [13] τῆς ἀπαγγελίας τάχος; ἔμοιγε δοκεῖ. Καὶ τίς ἐνταῦθα πάλιν αἰτία; καὶ γὰρ ταύτην ἄξιον ἰδεῖν· ὁ τὴν καταφορὰν δηλῶν τῦ πέτρυ στίχος, μονοσύλλαβον μὲ οὐδεμίαν, δισυλλάβυς δὲ δύο μόνας ἔχων λέξεις. τῦτο οὐκ ἐᾷ πρῶτον διεξιέναι τὰς χρόνυς, ἀλλ' ἐπιταχύνει. Ἔπειθ' ἑπταικαίδεκα συλλαβῶν οὐσῶν ἐν τῷ στίχῳ, δέκα μέν εἰσι βραχεῖαι συλλαβαὶ, ἑπτὰ δὲ μόναι μακραὶ, καὶ οὐδ' αὐταὶ τέλειοι. Ἀνάγκη οὖν [14] καθεσπᾶσθαι καὶ συστέλλεσθαι τὴν φράσιν, τῇ βραχύτητι τῶν συλλαβῶν ἐφελκομένην. Ἔτι πρὸς τύτοις οὐδὲ ὄνομα ἀπὸ ὀνόματος ἀξιόλογον εἴληφε διάστασιν· οὔτε γὰρ φωνήεντι φωνῆεν, οὔτε ἡμιφώνῳ ἡμίφωνον ἢ [15] ἄφωνον, ἃ τραχύνειν πέφυκε καὶ διιστάνειν τὰς ἁρμονίας, οὐδὲν ἐστι παρακείμενον. οὐ δὴ διάστασις αἰσθητὴ μὴ διηρημένων τῶν λέξεων, ἀλλὰ συνολισθαίνυσιν ἀλλήλαις καὶ συγκαλαφέρονται, καὶ τρόπον τινὰ μία ἐξ ἁπασῶν γίνεται διὰ τὴν τῶν ἁρμονιῶν ἀκρίβειαν. Ὁ

[12] Αὖθις.] Ita hunc locum exhibent & Homeri vulgatæ editiones, nisi quòd Αὖτις legant. At in tertio Rhetor. aliter Aristoteles citat: Αὖτις ἐπὶ δάπεδόν τε κυλίνδετο. Nostra confirmat examen quod sequitur; μονοσύλλαβον μὲν οὐδεμίαν δισυλλάβυς δὲ δύο μόνας ἔχων λέξεις. Sed Lucretium audiamus, qui libro tertio Sisyphum quoque depingit,

——— *adverso nixantem trudere monte*
Saxum; quod tamen à summo jam vertice rursum
Volvitur, & plani raptim petit æquora campi.

[13] Τῆς ἀπαγγελίας.] Observes ἀπαγγελίαν idem esse ac ἑρμηνείαν, & *elocutionem* significare; quo sensu sæpius in hoc scriptore occurrit; necnon & apud Chrysost. in 4to περὶ Ἱερωσύνης, Οὐδὲν

" *Sed culmina jam jam*
" *Tacturum,*

huic membro adjungit,

" *retro fati vis aspera vertit:*
" *Fertur ad ima ruens lapis improbus æquora campi.*

Non unà cum saxi gravitate provolvitur ipsa verborum collocatio, seu potiùs lapidis cursum prævertit dictionis volubilitas? mihi quidem videtur. Quæ tandem hoc etiam loco causa est? (nam eam investigare, operæ pretium erit.) Versus nempe, qui saxi revolutionem exprimit, cùm dictionem ne unam quidem monosyllabam, nec plures duabus habeat disyllabas. id verò imprimis tempora in longum trahi non sinit, sed quàm citissimè accelerat. deinde, cùm huic versui syllabæ sint septendecim, earum decem sunt breves, longæ solummodò septem, nec hæ longitudine absolutâ. Fieri itaque non potest, quin devehatur locutio & contorta sit, ab ipsâ syllabarum brevitate delata. Nomen præterea nullum à nomine intervallo longiusculo distat: neque enim vocali vocalis, neque semivocali aut semivocalis aut muta additur, quæ structuram orationis asperare soleant. & distrahere; nihil, inquam, horum omnium adjunctum est. Nulla etiam sensilis est distantia, cum voces non divellantur; sed eodem omnes lapsu secum videntur præcipitari, & deorsum ferri; ut unam quodammodo ex omnibus, ea est structuræ perfectio, conflatam putes. Quod verò

δέη μοι φράσεως, ἐδὲ ἀπαγγελίας μέλει.

14 Καλισπᾶσθαι.] Nota hìc dissimilitudinem temporum in καλισπᾶσθαι καὶ συλλισθαι. *Sylburg.*

Ibid. Καλισπᾶσθαι.] Erit quidem eadem temporum dissimilitudo, sed verior fortasse lectio, siquis admittendum censeat κατισπῦσθαι. eo sanè utitur Longinus Sect. 39. τῷ τὴν ἁρμονίαν μὴ καλισπῦσθαι: *eò quòd numerus non præcipitetur.*

15 Ἄφωνον γίνεσθαι.] Forsan, verbo γίνεσθαι in sequentem periodum translato, sic legendus locus: ἔστι ἡμιφώνῳ ἡμίφωνον ἢ ἄφωνον, ἃ τραχύνειν πέφυκε καὶ διϊστάνειν τὰς ἁρμονίας, ἐδέν ἐστι παρακείμενον· ἐ δὲ διάστασις αἰσθητὴ γίνεσθαι μὴ διηρημένων τῶν λέξεων. *Sylburg.* † Hanc vocem γίνεσθαι è contextu sustuli, planè otiosam, monente etiam Hudsono; cùm nec in Reg. 1. codice nec Colb. appareat.

16 Τὰς

Ὁ δὲ μάλιστα τῶν ἄλλων θαυμάζειν ἄξιον, ῥυθμὸς οὐδεὶς τῶν μακρῶν, οἳ φύσιν ἔχουσι πίπτειν εἰς μέτρον ἡρῷον, οὔτε σπονδεῖος, οὔτε βακχεῖος, ἐγκαταμέμικται τῷ στίχῳ, πλὴν ἐπὶ τῆς τελευτῆς· οἱ δὲ ἄλλοι πάντες εἰσὶ δάκτυλοι, καὶ οὗτοί γε παραδεδιωγμένας ἔχοντες [16] τὰς ἀλόγους, ὥστε μὴ πολὺ διαφέρειν ἐνίους τῶν τροχαίων. Οὐδὲν δὴ τὸ ἀνύπερθετον ἐστὶν, εὔτροχον καὶ περιφερὲς καὶ καταρρέουσαν εἶναι τὴν φράσιν, ἐκ τοιούτων συγκεκροτημένην ῥυθμῶν.

Πολλά τις ἂν ἔχοι τοιαῦτα δεῖξαι παρ' Ὁμήρῳ λεγόμενα· ἐμοὶ δὲ ἀποχρῆν ἐδόκει ταῦθ', [17] ἵνα ἐγγένηταί μοι καὶ περὶ τῶν ἄλλων εἰπεῖν. Ὧν μὴ οὖν δεῖ σοχάζεσθαι τὰς μέλλουσας καλὴν καὶ ἡδεῖαν ποιήσειν σύνθεσιν ἔν τε ποιητικῇ καὶ λόγοις ἀμέτροις, ταῦτα καθ' ἐμὴν δόξαν ἐστὶ, τά γ' οὖν κυριώτατα καὶ κράτιστα. ὅσα δὲ [18] οὐχ οἷά τε ἦν, ἐλάττω τε ὄντα τέτων, καὶ ἀμυδρότερα, καὶ διὰ πλήθους δυσπερίληπτα γραφῇ, ταῦτ' [19] ἐν ταῖς καθ' ἡμέραν γυμνασίαις προϋποθήσομαί σοι, καὶ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ποιητῶν τε καὶ συγγραφέων καὶ ῥητόρων μαρτυρίαις χρήσομαι. Νῦν δὲ τὰ καταλειπόμενα ὧν ὑπεσχόμην, καὶ οὐδενὸς ἧττον ἀναγκαῖα εἰρῆσθαι, ταῦτ' ἔτι προσθεὶς τῷ λόγῳ, παύσομαι·

"Τίνες εἰσὶ διαφοραὶ τῆς συνθέσεως, καὶ τίς ἑκάστης χα-
"ρακτὴρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τῶν τε προηυσκάνων ἐν αὐταῖς
"[20] μνησθῆναι, καὶ δείγματα ἑκάστου παρασχεῖν. Ὅταν δὲ
"ταῦτα λάβῃ μοι τέλος, τότε κἀκεῖνα [21] διευκρινήσω,
"τὰ παρὰ πολλοῖς ἀπορούμενα· Τί πό[illegible]ἐστιν, ὃ ποιεῖ τὴν πεζὴν

[16] Τὰς ἀλόγους.] Συλλαβὰς, scilicet in ᾠδαῖς, κυλίνδιλο. Vide Sect. 17. Οὐκ ἔχοντες δὲ εἰπεῖν πόσῳ, καλοῦσιν αὐτὸν ἄλογον.

[17] Ἵνα ἐγγένηταί μοι.] Mutilam esse hanc sententiam nullus dubito; scilicet aut σχολὴ, aut χρόνος desideratur. Neque enim absolutè dici potest, ut, *si liceat, vel concedatur*, interpretemur. Ita sanè Sect. primâ, Ἐὰν δὲ ἐγγένηταί μοι σχολή: & infrà, ubi agit de *Austeræ compositionis characteres*, Ἵνα δὲ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν εἴδεσιν ἐγγένηταί μοι χρόνος.

[18] Οὐχ οἷά τε ἦν.] Excidisse verbum

verò præ aliis egregiè admirationem habeat, nullus omninò è longis pes, quorum natura est in carmen heroicum incidere, neque spondeus, neque Bacchius, præterquam in fine, versui admiscetur. nam reliqui omnes sunt dactyli, iique syllabas, ad naturam *Irrationalium* quàm proximè accedentes habent, ut plerique à trochæis non multùm absint. Nihil itaque obstat, quo minus volubilis sit oratio & contorta, ac venustè fluat, quæ hujusmodi numeris temperatur.

Multa ejusdem generis ab Homero tractata, cujusvis est proferre; mihi verò sufficere videntur hæc, ut cætera etiam explicandi locum habeam. Quibus igitur assequendis animum scriptores adjungant oportet, qui pulcram cupiunt & jucundam, tam ligatæ quàm solutæ orationis compositionem efficere, hæc juxta meam opinionem longè præcipua sunt & præstantissima. Quæ verò his scriptis, *Rufe dilectissime*, facilè includi nequeunt, eò quòd minutiora sint & obscura, aut ægrè propter multitudinem assequenda; hæc tibi exercitationibus quotidianis proponam, optimorum tam poetarum quàm rerum gestarum scriptorum, ac oratorum testimoniis usurus. Nunc ubi ea quæ restant, quæque eram pollicitus, haud dictu minùs necessaria, huic sermoni addidero, finem dicendi faciam.

" *Quæ scilicet compositionis sint differentiæ; quis uniuscujusque,*
" *ut in genere dicam, character & nota; scriptorum adeò in singu-*
" *lis qui primas meruerint, mentionem facturus, suis cuique ex-*
" *emplis additis. Ea ubi finem acceperint, tunc illa etiam inqui-*
" *ram, à plurimis sæpe in quæstionem vocata: Quid tandem sit,*
quod

verbum aliquod è contextu persuasum habeo, putà λεχθῆναι, περιλαμβάνεσθαι; nisi subintelligi malueris. Est autem carminis hemistichium, δυσπερίληπτα γεαφῇ; cui non adeò absimile illud Empedoclis, δυσπερίληπτα νόῳ.

19 Ἐν παῖς καθ' ἡμέραν.] Ex hoc loco apparet Dionysium Romæ aut publicè aut privatim Rhetoricen docuisse.

20 Μνησθῆναι.] Nihil est, à quo regantur infinitivi μνησθῆναι & περασχεῖν: itaque post μνησθῆναι, βελόμενος insertum velim; seu ἐν νῷ ἔχων, ad finem periodi.

21 Διευκρινῆσαι.] Codex Reg. 3. διευκριβῆσαι, nec malè; quemadmodum

" πεζὴν λέξιν ὁμοίαν ποιήμαλι φαίνεσθαι, μένεσαν ἐν τῷ " τῦ λόγυ σχήμαλι, τὴν δὲ ποιηλικὴν φράσιν ἐμφερῆ τῷ " πεζῷ λόγῳ, φυλάτλεσαν τὴν ποιηλικὴν σεμνότηλα. Σχεδὸν γὰρ οἱ κράτις α διαλεχθέν]ες ἢ ποιήσαν]ες, ταῦτα ἔχυσιν ἐν τῇ λέξει τὰ ἀ]αθά. [22] Πειρα]έον δὴ κ᾽ περὶ τύτων ἃ φρονῶ λέ]ειν· ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῦ πρώτυ.

admodum & alii infinitivi præcesserant: mox etiam Colb. τί δὴ τὴν ποιηλικὴν, quod probare pæne cogor.

[21] Πειρα-

ΤΜΗΜΑ κά.

Συνθέσεως διαφοραὶ τίνες.

Ἔ ΓΩ᾽ τῆς συνθέσεως εἰδικὰς μὲ πολλὰς διαφορὰς σφόδρα εἶναι τίθεμαι, κ᾽ οὔτε εἰς σύνοψιν ἐλθεῖν δυναμένας, οὔτε εἰς λογισμὸν ἀκριβῆ. Οἶομαί τε ἴδιον ἡμῶν ἑκάς ῳ χαρακ]ῆρα, ὥσπερ ὄψεως, οὕτω κ᾽ συνθέσεως ὀνομάτων παρακολυθεῖν, οὐ φαύλως παραδείγμαλι χρώμεν[ο]. [1] ζωγραφίῳ. ὥσπερ γὰρ ἐν ἐκείνῃ τὰ αὐτὰ [2] φάρμακα λαμβάνον]ες ἅπαν]ες οἱ τὰ ζῶα γράφον]ες, οὐδὲν ἐοικότα ποιῦσιν ἀλλήλοις τὰ μίγμαλα· τ᾽ αὐτὸν τρόπον ἐν ποιηλικῇ τε διαλέκ]ῳ κ᾽ τῇ ἄλλῃ ἁπάσῃ, τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι χρώμενοι πάν]ες, [3] οὐχ ὁμοίως αὐτὰ συνλίθεμεν. Τὰς μέν]οι γενικὰς αὐτῆς διαφορὰς ταύτας εἶναι πείθομαι τὰς τρεῖς, αἷς ὁ βελόμεν[ο] ὀνόμα]α θήσε]αι

[1] Ζωγραφαίῳ.] In corruptâ voce ζωγραφαίῳ duplicis lectionis est vestigium; ζωγραφικῷ & ζωγραφίᾳ: quorum illud antecedenti, hoc sequenti respondet. *Sylburg.* † Ζωγραφιαίῳ Colb. Quòd si priorem Sylburgii conjecturam admiseris, post ἐκείνῃ addas licet τῇ τέχνῃ.

[2] Φάρμακα.] Colores quibus untuntur pictores, βάμμα]α, χρωμάτων ζύγκρασις. Horatius:

Lana Tarentino violas imitata veneno.

Ita & Virgilius 2do Georgic.

Alba nec Assyrio fucatur lana veneno.

[3] Οὐχ ὁμοίως αὐτά.] In tractatu, περὶ τῆς Δημοσθένυς δεινότ[η]τος quatuor

" *quod efficit, ut ſoluta oratio, quamvis permaneat in ſermonis for-*
" *mâ, ſimillima tamen carmini videatur: quid, locutio ut poe-*
" *tica pedeſtrem præ ſe ferat ſermonem, cùm dignitatem tamen*
" *poeticam ipſa tueatur.* Hæc etenim orationis ſunt ornamenta, quæ præſtantiſſimi quique ſcriptores proſaici, & poetæ comprehendunt. Nobis igitur conandum eſt, quæ de his ſentiamus, ea explicare, initio à primis ducto.

[22] Περιαλέον.] Eadem occurrunt verba non longè ab initio Sect. vicesimæ quintæ.

SECTIO XXI.

Quæ ſint compoſitionis differentiæ.

EQuidem compoſitionis ſpeciales differentias oppidò multas eſſe concedo, quæ nec in compendium, nec accuratam ſupputationem redigi poſſint. nobis etiam omnibus ſuum cuique dicendi characterem, quemadmodum in vultu, ſic & in orationis compoſitione, à naturâ eſſe inſitum exiſtimo; haud malè è picturâ traducto exemplo uſus. Nam veluti in eâ arte omnes pingendi artifices, ſumptis iiſdem coloribus, diverſas penitus colorum mixturas faciunt; eodem modo, ſeu ligata fuerit, ſeu alia quævis oratio, omnes etſi verbis iiſdem utimur, eâdem tamen ratione illa neutiquam collocamus. Generales itaque illius differentias tres eſſe arbitror, quibus ſua vocabula pro lubitu quivis imponat, earum ubi à me cha-

quatuor rationes affert Dionyſius, (quarum duas priores adſcribam) cur plura apud ſcriptores dicendi genera reperiantur, ita ut ſuo ſibi omnes ſtylo, & peculiari charactere gaudeant: pag. 302. edit. Hudſon. Τέτῳ δ' αἰτίας οἶομαι γινέσθαι πολλάς. πρῶτον μὲν, τὴν ἑκάστου φύσιν, ἣ ἄλλοι πρὸς ἄλλα πεφύκαμεν ἴδ. δευτέραν δὲ, τὴν ἐκ λόγου καὶ προαιρέσεως ἐμφυομένην δόξαν, δι' ἣν τὰ μὲν ἀσπαζόμεθα, τοῖς δ' ἀπεχθόμεθα. Duæ, ut dixi, ſubſequuntur aliæ; altera ex *opinione* animo conceptâ & longo uſu confirmata, ex *imitatione* altera traducta.

[4] Ἀτρέ-

θήσεσθαι τὰ οἰκεῖα, ἐπειδὴν τύς τε χαρακτῆρας αὐτῶν, καὶ τὰς διαφορὰς ἀκούσῃ. Ἐγὼ μέντοι κυρίοις ὀνόμασιν οὐκ ἔχων αὐτὰς προσαγορεῦσαι, ὡς ἀκαταχρήστοις, μεταφορικοῖς ὀνόμασι καλῶ, τὴν μὲν Αὐστηρὰν, τὴν δὲ Γλαφυρὰν ἢ Ἀνθηρὰν, τὴν δὲ τρίτην Κοινήν· ἣν ὅπως τοῦτε γίνεσθαι φαίην ἂν ἔγωγε, ἀπορῶ, καὶ δίχα μοι νοεῖ τρέπεσθαι εἰπεῖν, εἴτε καὶ τὴν σύνθεσιν τῶν ἄκρων ἑκατέρας, εἴτε καὶ μίξιν. οὐ γὰρ ῥᾴδιον εἰκάσαι τὸ σαφές. Μὴ τοίνυν κρεῖττον ἢ λέγειν, ὅτι καὶ τὴν ἄνεσίν τε καὶ τὴν ἐπίτασιν τῶν ἐσχάτων ὅρων, οἱ διὰ μέσου γίνονται πολλοὶ πάνυ ὄντες. Οὐ γὰρ ὥσπερ ἐν μουσικῇ τὸ ἴσον ἀπέχει τῆς νεάτης καὶ ὑπάτης ἡ μέση, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐν λόγοις ὁ μέσος ἑκατέρου τῶν ἄκρων ἴσον ἀφέστηκεν· ἀλλ' ἔστι τῶν ἐν πλάτει θεωρουμένων, ὡς ἀγέλη τε καὶ σωρὸς, καὶ ἄλλα πολλά. Ἀλλὰ γὰρ οὐχ οὕτως ὁ καιρὸς ἁρμόττων τῇ θεωρίᾳ ταύτῃ· λεκτέον δ' ὡς ὑπεθέμην, περὶ τῶν χαρακτήρων οὐχ ἅπαντ' ὅσα εἰπεῖν ἔχοιμι· μακρῶν γὰρ ἂν οἶμαι πάνυ δεήσειν λόγων· ἀλλ' αὐτὰ τὰ φανερώτατα.

TMHMA

4 Ἀτρέκειαν.] De hoc loco conſule Petrum Victorium, Var. lect. lib. 23. cap. 9: ubi clauſulam Pindaricam, ἀτρέκειαν εἰπεῖν, ſignificare arbitratur, *ut verum fatear, & quemadmodum res ipſa ſe habet, aperiam.* Sylburg.

Ibid. Ἀτρέκειαν.] Vide Ciceronis Epiſt. 38. ad Attic. lib. 13. *Nunc me juva, mi Attice, conſilio,* πότερον δίκας τεῖχος ὕψιον, *id eſt, utrum aperte hominem aſperner, & reſpuam,* ἢ σχολιᾶς ἀπάτας. *ut enim Pindaro, ſic* δίχα μοι νόος, ἀτρέκειαν εἰπεῖν. *omnino moribus meis illud aptius, ſed hoc fortaſſe temporibus.* Extant etiam hæc poetæ verba in ſecunda Platonis de Repub. & apud Maximum Tyrium Serm. 2. prope initium, ita ſe habet locus: Πότερον δίκας τεῖχος ὕψιον, ἢ σχολιᾶς ἀπάτας ἀναβαίνειν ἐπιχθόνιον γένος ἀνθρώπων, δίχα μοι νόος ἀτρέκειαν εἰπεῖν: ſeu ἐπιχθονίων, ut Stephanus corrigit. Eſt autem δίχα μοι νόος, quod aliis verbis ait Callimachus, Ἐν δοιῇ μάλα θυμός. *animus mihi hæret, ambigit.* Tollius hoc loco particulam

ὡς

characteras differentiasque audiverit. Cùm verò propria nomina, quibus appellem, ipse non habeo, tanquam suis careant nominibus, translatis usus, hanc *Austeram* voco, illam *Politam* seu *Floridam*, *Communem* tertiam. Atqui hæc tertia quo tandem modo fiat, hæreo quid censeam, atqui in dubio mihi est animus, certa quo modo statuam; sive extremorum utriusque privatione, sive implicatione eorundem & mistura. neque enim in promptu est, rei veritatem explorare. Num igitur satiùs esset affirmare, ex remissione intensioneque extremorum terminorum, medios constitui, qui multi admodum sunt? non enim, sicuti in Musicâ media ab imâ supremâque chordâ æquali intervallo distat, perinde & in orationibus accidit, ut media utrinque ab extremis pari distantiâ dirimatur. est enim ex eorum genere, quæ laxiùs tractanda minùs severam considerationem postulant, veluti *grex* & *cumulus*, aliaque id genus multa. Huic verò quæstioni fusiùs explicandæ tempus haud commodum est: nam de variis dicendi characteribus, quemadmodum proposui, aliquid ut proferam à me locus exigit; non tamen quæ possim omnia, (id enim copiosam, arbitror, orationem postularet) sed quæ sint notiora & manifesta.

SECTIO

ὡς subintelligi scribit, in notis suis ad Longinum.

[5] Εἴτε κατὰ μίξιν.] Idem in libello superiùs laudato: οἱ δὲ, Συνθέσεις ἀφ' ἑκαλέρας [ἁρμονίας] χρησιμωλάτην, μικλὴν ϗ μέσην ἐξήλωσαν αἰωγήν.

[6] Μή πού' ὦν.] Ellipsis est τῦ λοιπόν, Quamobrem; necesse est aliquid ejusmodi subintelligatur, ut habeas cui sequentia innitantur; nisi notam interrogationis cum Hudsono ponendam censueris. Verùm eadem aliquantò pleniùs tradit pag. 302. in libello de Demosthene: Τρεῖς γὰρ δὴ Συνθέσεως Συνθέσεις χαρακλῆρες ἔτοι οἱ γενικώτατοι. οἱ δὲ ἄλλοι, σαφῶς τύτως τε ϗ ἀπὸ τύτων εἰσὶ κατασκευασμένοι, πολλοὶ Ϛρόδρα ὄντες, ἐπιλάσει τε ϗ ἀνίσει διαφέροντες ἀλλήλων. Idem præterea monet, ex tribus hisce dicendi generibus, quod omni parte purum sit & integrum, inveniri non posse apud ullum seu vinctæ seu solutæ orationis scriptorem, quin mistum in se aliquid alieni coloris habeat, dispar sui atque dissimile.

[1] Συμβο-

Digitized by Google

ΤΜΗΜΑ κϚ'.

Αὐστηρᾶς ἁρμονίας χαρακτήρ.

Τῆς μὲν οὖν αὐστηρᾶς ἁρμονίας τοιόσδε καὶ ὁ χαρακτὴρ· ἐρείδεσθαι βέλτιαι τὰ ὀνόματα ἀσφαλῶς, καὶ στάσεις λαμβάνειν ἰσχυράς, ὥστε ἐκ περιφανείας ἕκαστον ὄνομα ὁρᾶσθαι· ἀπέχειν τε ἀπ' ἀλλήλων τὰ μόρια διαστάσεις ἀξιολόγους, αἰσθητοῖς χρόνοις διειργόμενα· τραχείαις τε χρῆσθαι πολλαχῇ καὶ ἀνετύποις ταῖς [1] συμβολαῖς, οὐδὲν αὐτῇ διαφέρει, οἷον γίνεσθαι [2] τῶν λογάδην συντιθεμένων ἐν οἰκοδομίαις λίθων αἱ μήτε εὐγώνιοι μήτε συνεξεσμέναι βάσεις. ἀρραὶ δέ τινες καὶ αὐτοσχέδιοι· μεγάλοις τε καὶ διαβεβηκόσιν εἰς πλάτος ὀνόμασιν ὡς τὰ πολλὰ μηκύνεσθαι φιλεῖ. τὸ γὰρ ἐκ βραχείας συλλαβῆς συνάγεσθαι, πολέμιον αὐτῇ, πλὴν εἰ πόθεν ἀνάγκη βιάζοιτο.

Ἐν μὲν δὴ τοῖς ὀνόμασι ταῦτα πειρᾶται διώκειν, καὶ τέτων γλίχεται· ἐν δὲ τοῖς κώλοις ταῦτά τε οὐχ ἥττον ἐπιτηδεύει, καὶ τὰς ῥυθμοὺς τὰς ἀξιωματικὰς καὶ τὰς μεγαλοπρεπεῖς ἐκλέλεκται, καὶ οὔτε [3] πάρισα βέλτιαι τὰ κῶλα ἀλλήλοις εἶναι, οὔτε παρόμοια, οὔτε ἀναγκαίᾳ δουλεύοντα ἀκολουθίᾳ, ἀλλ' εὐγενῆ καὶ ἁπλᾶ καὶ ἐλεύθερα. Φύσει τ' ἐοικέναι μᾶλλον αὐτὰ βέλτιαι, ἢ τέχνῃ, καὶ καλὰ πάθος λέγεσθαι μᾶλλον ἢ [4] καλ' ἤθος. Περιόδους δὲ συντιθέναι [5] συναρτι-

[1] Συμβολαῖς.] Lege ταῖς τῶν φωνηέντων Συμβολαῖς. ita loquitur pag. 303. καλὰ τὰς τῶν φωνηέντων Συμβολὰς, & ſenſus poſtulat.

[2] Τῶν λογάδην.] Thucydides libro 4to, Ἕρυμα αὐτόθι ἦν παλαιὸν, λίθων λογάδην πεποιημένων, *ex ſelectis lapidibus*.

[3] Πάρισα.] Ariſtot. Rhet. lib. 3. cap. 9: Παρίσωσις ἐὰν ἴσα τὰ κῶλα· Παραμοίωσις δὲ, ἂν ὅμοια τὰ ἴσχαλα ἔχῃ ἑκάτερον τῶν κώλων. ἀνάγκη δὲ ἢ ἐν ἀρχῇ, ἢ ἐπὶ τελευτῆς ἔχειν. Sed infinitivum εἶναι in hoc membro, nec Reg. 1. nec Colb. agnoſcunt.

[4] Καλ' ἤθος.] Ἤθη dicuntur affectus leniores & ſuaviores: contrà

Digitized by Google

SECTIO XXII.

Qui sit austeræ compositionis character.

AUsteræ itaque compositionis character hujusmodi est: Sua ut firmè stabiliantur verba, graduſque robustissimos assumant, operam dat, ita ut singula veluti ex prospectu appareant; ut partes quæque à se invicem satis justo intervallo seperentur, tempore etiam sensili disjunctæ. Asperis eadem sæpissimè & resistentibus literarum collisionibus uti, ne minimùm gravatur: perinde atque in ædibus struendis, quum lapides curâ selecti componuntur, ipsa fundamina neque angulis rectis constant, neque ad amussim poliuntur, verùm rudia sunt, & temerè conjecta: magnis etiam ut plurimùm produci dictionibus, passuque grandi incedentibus, lætatur. nihil enim huic inimicum magis, quàm brevibus coarctari syllabis; nisi id fortè necessitas postulet.

Atque hæc quidem in struendis vocabulis summâ diligentiâ conatur assequi, horumque est amantissima: nec minori studio membris incumbit, ut numeros dignitatis majestatisque plenissimos eligat; nihil omninò allaborans, ut membra sibi ipsis æqualia sint, aut similia, quæque consecutioni necessariæ inserviant, sed ut generosa, ut simplicia sint, & liberrima. Naturæ magis ea accommodari, quàm arti, studet; utque concitandis affectibus aptiora, quàm moratæ orationi proferantur. Nec de periodis componendis, quæ sensa usque animi

contra πάθη, vehementiores. Cicero lib. 1mo de Divinatione: *O poema tenerum & moratum, atque molle:* ἠθικὸν ποίημα. *Hier. Wolfius. Affectus vel illos mites, vel hos concitatos.* Quintil.

[5] Συναρμόζουσας] Post Συναρμόζουσας, ἑαυταῖς insere. Cui conjecturæ fidem adstruunt, quæ alio Dionysius loco scribit, περὶ τῆς Δημοσθ. δεινότ. Ibi enim habet τὰς περιόδους μήτε συναρπάζουσας (lege Συναρμόζουσας) ἑαυταῖς τὸν νοῦν, μήτε συμμέτρους τῷ πνεύματι. Ita alter alteri locus auxilium dabit. Neque enim Hudsono assentior, ἀπαρτίζουσας conjicienti. Mox καὶ ἐνεχθῆ habent codices.

Digitized by Google

ἀρλιζέσας τ̃ νε̃ν τὰ πολλὰ μ̃ οὔτε βέλε]αι· εἰ δέ ποτε αὐτομάτως ἐπὶ τ̃το κα]ενεχθείη, τὸ ἀνεπι]ήδευ]ον ἐμφαίνειν ἐθέλει κ᾽ ἀφελές· οὔτε προσθήκαις τισὶν ὀνομάτων, ἵνα ὁ κύκλ◎ ἐκπληρωθῇ, μηδὲν ὠφελέσαις τ̃ νε̃ν, χρωμένη, οὔθ᾽ ὅπως αἱ βάσεις αὐτῶν γένοιν]ο θεά]ρικαί τινες ἢ γλαφυραὶ, [6] σπεδὴν ἔχεσα· οὐδ᾽ ἵνα τῷ πνεύμα]ι τ̃ λέγον]◎ ὦσιν αὐτάρκεις συμμε]ρέμεναι μὰ Δία· οὐδὲ ἄλλην τινὰ πραγμα]είαν τοιαύτην ἔχεσα ἐπίτηδες ἐδεμίαν. [7] Ἔτι τῆς τοιαύτης ἁρμονίας κ᾽ ταῦτα ἴδιά ἀ]χίσροφός ἐσι περὶ τὰς π]ώσεις, ποικίλη περὶ τὲς σχημα]ισμὲς, ὀλι]οσύνδεσμος, ἄναρθρος, ἐν πολλοῖς ὑπεροπ]ικὴ τῆς ἀκολεθίας, ἤκισ]α ἀνθηρὰ, με]αλόφρων, αὐθέκας◎, ἀκόμψευ]◎, τ̃ ἀρχαϊσμὸν κ᾽ [8] τ̃ οἶνον ἔχεσα κάλλ◎.

Ταύτης δὲ τῆς ἁρμονίας πολλοὶ μ̃ ἐγένον]ο ζηλω]αὶ κατά τε ποίησιν κ᾽ ἱ]ορίαν, κ᾽ λόγες πολι]ικὲς, διαφέρον]ες δὲ τῶν ἄλλων, [9] ἐν μ̃ Ἐπικῇ ποιήσει ὅ τε Κολοφώνι◎ [10] Ἀντίμαχ◎,

[6] Σπεδὴν ἔχεσα.] In vulgatis editt. pluraliter ſcriptum ἔχεσαι: perperam. Sequenti verſu ſiquis malit adverbium αὐτάρκως, fruatur ſuo judicio. *Sylburg.*

[7] Οὐδὲ ἐπὶ τῆς.] Paulò rectiùs fortaſſe legemus, οὐδὲ ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἁρμονίας καὶ ταῦτα αἱ πλώσεις. *Idem.*

Ibid. Οὐδὲ ἐπὶ τῆς.] Parùm, opinor, lectori ſatisfaciet Sylburgii conjectura. etenim fieri non poteſt, ut πλώσεις nominandi ſit caſus, cùm præcedat ἐπιηδεύει, & mox ποικίλη, ὀλι]οσύνδεσμ◎, ſequantur: quæ voces, mutatâ ſtructurâ, abſolutè poſitæ, nihil cui adnectantur, habebunt. Quod mihi adeò tentanti in mentem veniebat, id proferam; etſi doctis, ſat ſcio, minimè placiturum. hæc etenim, & hujuſmodi loca, non ſuam aliundè, quàm à ſcriptis codicibus medicinam expetunt. En mea qualiſcunque: ἐδὲ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἁρμονίας, τὰς αὐτὰς πλώσεις. à præcedenti τοιαύτην, errore facili τοιαύτης videtur fluxiſſe.

Ita olim ſcripſi, ſed jam codicès ſequor & Reg. 1. & Colb. qui medicinam huic loco expetitam feliciter attulerunt. Quod tamen te monitum velim, ἔτι à me habes, cùm alter codex ἐπεὶ, alter ἐπὶ proferat.

[8] Τὸ οἶνον.] Forſan rectiùs τὸν οἶνον, ſubſtantivè, ut infrà Sect. 23: Οὐδ᾽ ὅσοις ἡ σεμνότης τις, ἢ βάρ◎, ἢ οἶν◎ πρόσεσιν. *Sylburg.* † Nihil dubitavi τὸν οἶνον reſcribere. quam lectionem ad confirmandam, alium tibi ex Epiſt. ad Pompeium locum adducam, p. 204: ὅ τε οἶν◎ αὐτῇ, κ᾽ χνὲς ὁ τῆς ἀρχαιότη]◎ ῥέιμα κ᾽ λελησθέτως

Digitized by Google

mi absolvant, adeò sollicita est: quod si fortè in eas unquam inciderit, negligentiam ostentare quærit, ornatumque simplicem: nec ulla nominum additamenta, ad cogitata illustranda parum facientia, tantùm ut orbes orationis rotundiùs impleantur, expetit; nullam curam adhibet, ut clausulæ sententiarum theatrali ornatù compositæ sint, aut arte expolitæ; neque adeò meherculè dicentis ut spiritui commensuratæ videantur. Omnem hujusmodi curiosam elaboratæ concinnitatis diligentiam de industriâ adhibitæ prorsus negligit. Ad hanc præterea orationis structuram imprimis pertinet, ut frequens sit & subita in mutatione casuum, varia in figuris; ut convinctionibus rarissimis utatur, nullis articulis; consecutionis ut plurimùm negligens, minimè florida, sublimitatis animosæ, præfracta, incompta, vetustatem horridumque illum & informem situm honori sibi ducens, atque ornamento.

Hanc orationis structuram summâ diligentiâ multi persecuti sunt, tam in poesi, quàm historiâ, virilique eloquentiâ: qui verò

τῳ ἐπιλέχει. Est autem αὐχμὸς, *sermonis antiqui squalor*; seu, *oratio situ & vetustate sordida.*

9 Ἐν μὲν Ἐπικῇ.] Vulgati libri habent ἐπιεικεῖ ποιήσει: nihil ad rem. Nostrum ἐπικῇ cùm aliis confirmatur locis, tum iis qui sequuntur infrà Sect. 23. Ἐποποιῶν μὲν οὖν ἧσσε μάλιστα νομίζω. & Sect. ult. Ἐκ μὲν οὖν τῆς Ἐπικῆς ποιήσεως. *Sylburg.*

10 Ἀντίμαχον.] Quintilianus lib. 10. cap. 1: *In Antimacho vis & gravitas, & minimè vulgare eloquendi genus, habet laudem. Sed quamvis ei secundas ferè Grammaticorum consensus deferat; & affectibus, & jucunditate, & dispositione & omninò arte deficitur, ut planè manifestò appareat, quanto sit aliud proximum esse, aliud secundum.* Idem à Catullo tumidus appellatur: *At populus tumido gaudeat Antimacho.* Grammaticus fuit & poeta; sed scriptor, ut reliquiæ indicant, obscurissimus, & paucis etiam ætate Hadriani notus; cùm ille Imperator τὸν Ὅμηρον καλαλύων, Ἀντίμαχον ἀνῆ' αὐτῷ εἰσῆγε. Sed quid Hadrianum, inquit Isaac. Vossius, memoro Cæsarem; cum & Platoni adeò placuerint carmina Antimachi, ut illum non tantùm, Chœrilo, sed & aliis quoque præposuerit poetis; & amico suo Heraclidi Pontico ad conquirenda pleraque Antimachi scripta Colophonem adire persuaserit? Quæ laus, ut idem censet, amicitiæ omninò tribuenda est, quæ Platoni cum Antimacho intercessit. Patrem habuit Hyparchum; & ab Ovidio Clarius appellatur ab urbe Claro, Colophoni vicina.

11 Ἐμπε-

Digitized by Google

τίμαχος, καὶ [11] Ἐμπεδοκλῆς ὁ φυσικός· [12] ἐν δὲ μελοποιΐᾳ, Πίνδαρος· ἐν δὲ τραγῳδίᾳ, Αἰσχύλος· ἐν δ' ἱστορίᾳ, Θουκυδίδης· ἐν δὲ πολιτικοῖς λόγοις, [13] Ἀντιφῶν. Ἐνταῦθα ἡ μὲ ὑπόθεσις ἀπήτει πολλὰ παραπλήσια τῶν εἰρημένων ἑκάστῳ παραδείγματα, καὶ ἴσως οὐκ ἂν ἀηδὴς ὁ λόγος ἐγένετο, πολλοῖς ὥσπερ ἄνθεσι ποικιλλόμενος ἑαρινοῖς· ἀλλ' ὑπέρμετρον ἔμελλε φανήσεσθαι τὸ σύνταγμα, καὶ σχολικὸν μᾶλλον ἢ παραγγελτικόν. οὐ μὲ δὴ ἀνέλεκτα παραλιπεῖν τὰ ῥηθέντα ἥρμοττεν, ὡς δὴ φανερὰ καὶ οὐ δεόμενα μαρτυρίας. ἔδει δέ πως τὸ μέτριον ἀμφοῖν λαβεῖν, καὶ μήτε πλεονάσαι τῷ καιρῷ, μήτε ἐλλιπεῖν τῆς πίστεως. τοῦτο δὴ πειράσομαι ποιῆσαι, δείγματα λαβὼν ὀλίγα παρὰ τῶν ἐπιφανεστάτων ἀνδρῶν. ποιητῶν μὲ οὖν Πίνδαρος ἀρκέσει [14] παρακληθείς, συγγραφέων δὲ Θουκυδίδης. κράτιστοι γὰρ οὗτοι ποιηταὶ τῆς αὐστηρᾶς ἁρμονίας. ἀρχέτω δὲ Πίνδαρος, καὶ τέτῳ Διθύραμβός τις, οὗ ἐστιν ἀρχή·

[15] Δεῦτ' [16] ἐν χορὸν Ὀλύμπιοι, ἐπί τε κλυτὰν πέμπε

[11] Ἐμπεδοκλῆς.] Poeta physicus, Agrigenti natus: de quo Aristoteles in Poet. Οὐδὲν δὲ καινόν ἐστιν Ὁμήρῳ καὶ Ἐμπεδοκλεῖ, πλὴν τὸ μέτρον. διὸ τὸν μὲν ποιητὴν δίκαιον καλεῖν· τὸν δὲ φυσιολόγον μᾶλλον ἢ ποιητήν. Sed ita de Empedocle Lucretius:

Carmina quinetiam divini pectoris ejus
Vociferantur, & exponunt præclara reperta,
Ut vix humanâ videatur stirpe creatus.

[12] Ἐν δὲ μελοποιΐᾳ.] Aliam verborum seriem proferunt Reg. 1. & Colb. ἐν μελοποιΐᾳ δὲ Πίνδαρος, ἐν τραγῳδίᾳ δ' Αἰσχύλος: & Colb. τοῖς articulum inserit ante ἑαρινοῖς. ... lices paulo post παραπ... riodo, Οὐδ' ἀνεξέλεκτα, quod sanè placet.

[13] Ἀντιφῶν.] Sophili filius, Athenienſis è tribu Rhamnuſiâ. de quo Thucydides, hujus ut fertur diſcipulus, ita ſcribit: Ἀντιφῶν, ἀνὴρ Ἀθηναίων τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀρετῇ τε οὐδενὸς ὕστερος, καὶ κράτιστος ἐνθυμηθῆναι γενόμενος, καὶ ἃ γνοίη εἰπεῖν. Quæ ſuperſunt Antiphontis Orationes, non hujus videntur.

[14] Παρακληθείς.] Παρακληφθεὶς Reg. 1. & Colb.

[15] Δεῦτε.] Tale eſt & illud odarii initium, quo uſa eſt Sappho, ut apud Hephæſtionem occurrit:

Δεῦτέ νυν, ἀοιδαὶ Χάριτες, καλλίκομοί τε Μοῖσαι.

[16] Ἐν χορόν.] Camerarius in ſuo libro pro ἐν repoſuerat ἐπ. Sed vulgatæ ſcripturæ patroci-

Digitized by Google

verò cæteris videntur præstitisse, sunt, in epicâ poesi, Colophonius Antimachus, & Empedocles, rerum naturalium scriptor: in lyricis carminibus, Pindarus: in tragœdiâ, Æschylus: in conscribendâ historiâ, Thucydides; in oratione civili, Antipho. Hoc autem loco propositi mei ratio postulare videatur, ut eorum, quæ à me sunt dicta, compluria proferam exempla: nec injucunda fortasse oratio foret, vernis veluti floribus depicta; sed in nimiam inde molem excresceret hæc instituta scriptio, atque umbraculis otioque magis convenire, quàm præceptis tradendis videretur. Ea verò quæ diximus, nullo examine præterire, tanquam satis per se essent manifesta, nec testimoniis indigerent, mihi quidem religio erat. modus scilicet utriusque habeatur oportet; ut neque prolixior sim, quam temporis ratio patiatur, nec rei probandæ desim. Hoc itaque præstare conabor, è nobilissimis scriptoribus pauca excerpens exempla: è poetis Pindarus in partes vocatus, ex historicis sufficiet Thucydides. nam in hoc austero dicendi genere hi præstantissimi sunt scriptores. Ordiatur Pindarus cum suo dithyrambo, cujus initium est:

Adeste

natur, quod Corinthus in Doricæ linguæ idiomatibus tradit, Dorienses pro communibus istis, εἰς χόρον, εἰς τὴν ἀοιδὰν, dicere ἐν χόρων, & ἐν τὰν ἀοιδὰν: sicut scilicet iidem in verborum genere pro εἰσὶ dicunt ἐνί. Joannes Grammaticus Cretensibus adscribit hunc metaplasmum. Contrà iidem Dorienses pro μὲν dicunt μές: itidemque in verborum genere τύπλομες, ποιεῦμες, ὀρῶμες. *Sylburg.* † Ita initio decreti, quod adversus Timotheum musicum fecerunt Lacedæmonii; Ἐπεὶ δὲ Τιμόθεος ὁ Μιλήσιος παραγινόμενος ἐν τὰν ἀμέλεραν πόλιν. Sed ad alia transeamus: ut ἐν pro εἰς Dorienses, ita πέδα Æoles pro μετὰ usurpant, ut ex Hesychio (licèt eâ in vocè malè intellecto) aliisque probatissimis scriptoribus constat. Quod à me ideò notatum est, ut duos Alcæi versus apud Hephæstionem corrigendi daretur occasio. Alter capite *de Antispastico metro* occurrit:

Κρονίδα βασιλῆος γένος, Αἴαν,
τὸν ἄριστον πέδ' Ἀχιλλέα.

Saturnii regis genus, Ajax, queen præstantissimum post Achillem.

Malè in omnibus huc usque impressis libris, ἄριστον πόδ' numero scilicet duali, ut interpretes volunt. Sed quid ineptius? Supple ἀποφαίνομεν, aut aliquid ejusmodi; neque enim integram sententiam protulit. Ita nihil dilucidius: imitatus est poeta illud Homeri notissimum, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα: unde et Horatius; *Ajax, heros ab Achille secundus.* Quin & Ajacem vocat Sophocles,

Digitized by Google

" πέλε χάριν θεοί· πολύκλαυτον οἴτ' ἄρσεν ὀμφαλὸν θυό-
" εντα ἐν ταῖς ἱεραῖς Ἀθήναις οἰχνεῖτε, πανδαίδαλόν τ'
" [17] εὐκλέ' ἀγοράν· ἰοδέτων λάβέ γε στεφάνων τῶν ἐαρι-
" δρέπτων λοιβάν. Διόθεν τέ με σὺν Ἀγλαΐᾳ ἴδε, πο-
" ρευθέντες ἀοιδαῖς [18] δεύτερον ἐπὶ κισσοδέταν θεὸν· ὃ Βρό-
" μιον, ὃν Ἐριβόαν βροτοὶ καλέομεν· γόνον ὑπάτων τε
" παλαίρων [19] μέλπομεν, γυναικῶν τε Καδμείαν Σεμέλαν.
" Ἐν Ἀργέᾳ Νεμέᾳ μάντιν οὐ λανθάνει φοίνικος ἔρνος,
" ὁπότ' οἰχθέντος Ὥρᾶν θαλάμοις, εὔοδμον ἐπαίωσιν ἔαρ
" φυλὰ νεκλάρεα. Τότε βάλλεαι, τότε ἐπ' ἄμβροτον
" χέρσον ἐραλὰ ἴων φόβα, ῥόδα τε κόμαισι μίγνυσαι.
" Ὑμνεῖτε ὀμφᾷ μελέων σὺν αὐλοῖς· ὑμνεῖτε Σεμέλαν
" [20] ἑλικάμπυκα, χοροί.

Ταῦθ' ὅτι μέν ἐστιν ἰσχυρὰ καὶ στιβαρὰ καὶ ἀξιωματικά, καὶ πολὺ τὸ αὐστηρὸν ἔχει. [21] τραχύνει τε ἀλύπως καὶ πικραίνει τὰς ἀκοὰς μέτριως, ἀνακέκληταί τε τοῖς χρόνοις, καὶ διαβέβηκεν ἐπὶ τὸ πολὺ ταῖς ἁρμονίαις, καὶ ὅτε θεατρικὸν δὴ τοῦτο καὶ γλαφυρὸν ἐπιδείκνυται κάλλος, ἀλλὰ τὸ ἀρχαϊκὸν ἐκεῖνο καὶ τὸ αὐστηρὸν, ἅπαντες ἂν οἶδ' ὅτι μαρτυρήσειαν, οἱ μέτριαν αἴσθησιν ἔχοντες περὶ λόγους. Τίνι δὲ καλασκευασθέντα ἐπιτηδεύσει, τοιαῦτα γέγονεν· οὐ γὰρ ἄνευ γε τέχνης καὶ λόγου τινὸς, αὐτομαθισμῷ καὶ τύχῃ χρησάμενα, τοῦτον εἴληφε τὸν χαρακτῆρα· ἐγὼ πειράσομαι δεικνύειν.

Τὸ πρῶτον αὐτῷ κῶλον ἐκ τεσσάρων σύγκειται λέξεως μορίων, ῥήματος καὶ [22] συνδέσμου, καὶ δυοῖν προσηγορικῶν. τὸ

ἄρσεν Ἀργείων, ὅσοι
Τροίαν ἀφικόμεσθα, πλὴν Ἀχιλλέως.

Jam ad alterum locum adeamus, tribus interjectis paginis, eodem morbi genere laborantem :

Ἐμὲ δειλὰν, ἐμὲ πασᾶν κακολάτων πεδέχοισαν.

Ita pro πόδ' ἔχοισαν emendo, & μεθέχουσαν communi linguâ interpretor :

Me miseram, me omnium infelicissimarum participantem.

[17] Εὐκλέα.] Κυδιάνειραν : ita enim Homerus, ἀγοραὶ ἐς κυδιάνειραν. Alia verò lectio, ut ex versione apparet, *loco aprico situm*, Henr. Stephano fuit : fortè εὐαλιον, Dorico more.

[18] Δεύτερον.] Ex secundo itaque Pindari dithyrambo hæc videntur desumpta.

[19] Μέλπομεν.] Forsan rectiùs μέλπωμεν, imperativo seu hortativo

" *Adeſte jam ad chorum cœlicolæ, & inclytam gratiam immittite*
" *Dii: qui per celebrem urbis umbilicum, thure perfuſum, ſacris*
" *Athenis oberratis, variiſque inſigne ornamentis & illuſtre forum:*
" *violis revinctarum coronarum, quæ vere decerptæ ſunt, libatio-*
" *nem accipite. Me, Jovis ædibus relictis, unà cum Aglaïâ invi-*
" *ſite, accedentes non ſine carminibus jam ſecundò ad deum hederâ*
" *redimitum: quem Bromium, quem Eriboan nos mortales vocamus.*
" *prolem è ſummis ortam parentibus cantu proſequimur, & ex mu-*
" *lieribus Cadmeam Semelen. Apud Nemeam Argivam germen pal-*
" *mæ non latet vatem, quum, recluſo Horarum thalamo, odoratum*
" *ver perſenſerint plantæ nectareæ. Tum ſe ſubjicit, tum ſuper*
" *immortalem terram amabilis violarum crinis, roſæque miſcentur*
" *comis. Celebrate voce carminum cum tibiis; celebrate, ô chori,*
" *Semelen nigros renodantem crines.*

Hæc verò nervoſa eſſe & robuſta, hæc majeſtatem præ ſe ferre, conjunctâ dicendi multâ ſeveritate; hæc audiendi ſenſum aſperare, nullo tamen dolore excitato, & leni horrore perfundere; ſuis adeò temporibus retardata, ampliſſimis ut plurimùm harmoniis incedere, nihil illius oſtentare theatrici ornatûs, nihil exquiſitæ pulcritudinis, ſed vetuſti obſoletique ſermonis cultum, ſuâ aſperitate ſqualentem, omnes, ſat ſcio, confitebuntur, qui vel mediocrem in dicendo peritiam conſecuti ſunt. Quo autem ſtudio ac diſciplinâ elaborata, hujuſmodi evaſerint, (neque enim nullius artis rationiſve miniſterio uſa, ſponte & fortuito caſu, hunc dicendi charactera acceperunt) jam pro virili explicabo.

Primum

vo verbi modo. *Sylburg.* † Nihil mutandum cenſeo: hæc enim ratio eſt, cur deos precetur, ut ſibi præſentes, cœlo relicto, velint adeſſe. mox φοίνικα ἔρνεα, Heſychius interpretatur περιφραστικῶς τὸν φοίνικα. vid. pag. 118. Φοίνικα νέον ἔρνεα.

[20] Ἑλικάμπυκα.] Idem Stephanus vertit, *crines auro nodantem:* quod potiùs videtur χρυσάμπυκα exprimere; ut Πυθ. γ, χρυσαμπύκων Μωσᾶν: idem etiam ἢ τὰν κυανάμπυκα Θήβαν.

[21] Ταχύνει.] Forſan convenientiùs τραχύνει, *exaſperat, aſperam reddit.* ut *paulò ſupra,* ἀποδιεραίχυκεν ἀξιολόγως τὴν ἁρμογήν: & τραχύνειαι τῇ θέσει. *Sylburg.* † Ita pro ταχύνει repoſui: nolui enim, ut aperto errore fœdaretur contextus.

[22] Συνδέσμου.] Eodem modo etiam ſequenti paginâ, ἐπὶ vocat ζύνδεσμον: addit tamen dubitandi formulam, εἴτε ἄρα πρόθεσιν αὐτὸ δεῖ καλεῖν.

Digitized by Google

τὸ μὲν οὖν ῥῆμα καὶ ὁ σύνδεσμος συναιλοιφῆ κερασθέντα, οὐκ ἀηδῆ πεποίηκε τὴν ἁρμονίαν· τὸ δὲ προσηγορικὸν τῷ συνδέσμῳ συνηθέμενον [23] ἀποτεράχυκεν ἀξιολόγως τὴν ἁρμογήν. τὸ γὰρ, Ἐν χορὸν, ἀνηυπόν τε καὶ οὐκ εὐπετὲς, τὸ μὲν συνδέσμου λήγοντος εἰς ἡμίφωνον στοιχεῖον τὸ ν, τὸ δὲ προσηγορικὸν τὴν ἀρχὴν λαμβάνοντος ἀφ' ἑνὸς τῶν ἀφώνων τοῦ χ· ἀσύμμικτα δὲ [24] τῇ φύσει ταῦτα τὰ στοιχεῖα καὶ ἀκόλλητα. οὐ γὰρ πέφυκε καθὰ μίαν συλλαβὴν τὸ χ [25] προτεράχθαι τὸ ν. ὥστε οὐδὲ συλλαβῶν δύο τὰ μόρια γινόμενα συνάπτει τὴν ἦχον, ἀλλ' ἀνάγκη σιωπήν τινα γίνεσθαι μέσην ἀμφοῖν, τὴν διορίζουσαν ἑκατέρου τῶν γραμμάτων τὰς δυνάμεις. Τὸ μὲν δὴ πρῶτον κῶλον οὕτω τραχύνεται τῇ συνθέσει. κῶλα δέ με δέξαι νυνὶ λέγειν οὐχ οἷς [26] Ἀριστοφάνης, ἢ τῶν ἄλλων τὶς μετρικῶν διεκόσμησε τὰς ᾠδὰς, ἀλλ' οἷς ἡ φύσις ἀξιοῖ διαιρεῖν τὸν λόγον, καὶ ῥητόρων παῖδες τὰς περιόδους διαιροῦσι.

Τὸ δὲ τούτῳ παρακείμενον κῶλον, τὸ, Ἐπί τε κλυτὰν πέμπετε χάριν, βέβηκέ τε ἀπὸ τοῦ προτέρου διάβασιν ἀξιόλογον, καὶ περιείληφεν ἐν αὑτῷ πολλὰς ἁρμονίας ἀνηυτύπους. Ἄρχει μὲν γὰρ αὐτοῦ στοιχεῖον ἓν τῶν φωνηέντων τὸ ε, καὶ παράκειται ἑτέρῳ φωνήεντι τῷ ι· εἰς τοῦτο γὰρ ἔληξε τὸ πρὸ αὐτοῦ. οὐ συναλείφεται δὲ οὐδὲ ταῦτα ἀλλήλοις, [27] ἐδὲ προ-

[23] Ἀποτεράχυκεν.] Nota ἀποτεράχυκεν sine characteristicâ γ seu ν: quia fortasse illius additio cacophonian hìc parit. regularis formationis exemplum suprà est in Συνυφάσκασι, Sect. 18. ἀλλ' εὖ Συπεκρύφασιν αὐτὰς καὶ Συνυφάσκασι. *Sylburg.*

[24] Τῇ φύσει.] Etsi φύσεως vocabulum infrà quoque legitur, Sect. 23; ubi auctor dicit, ἐν φορᾷ ὄντα καὶ φύσει Συνεχεῖ: tamen vereor ne hic φύσει mendosè scriptum sit, pro φύσει. *Idem.* † Vera lectio τῇ φύσει restituta est, sensu postulante. nihil enim hoc loco significat *orationis fluxus*. Approbatur etiam codice Reg. 1. quanquam & ipse Dionysius pag. 305. φύσιν habeat: Ἐπιλέχαλον δή τις γίνεται καὶ καλαφερὴς ἡ φύσις τῆς λέξεως. in tractatu *de Admirandâ vi Demosthenis.*

[25] Προτεράχθαι τὸ ν.] Hæc ad orthographiam pertinent, & nexus consonantium. Negat literam ν in eâdem dictione χ unquam præponi posse. quod ut faciliùs intelligatur, pauca adjiciam. Tres tantum mutas hæc litera præcedit, τ ἀλλὰ,

Primum membrum è quatuor orationis partibus conſtat, verbo, conjunctione, & duobus appellativis. Verbum autem & particula copulativa, literis coeuntibus ſibi invicem commiſta, haud injucundam effecêre ſtructuram: quin etiam appellativum convinctioni adjectum, quàm plurimum aſperitatis compoſitioni attulit. Eſt enim illud, Ἐν χόρον. ſono duriori præditum, ac minimè volubile; ſiquidem copulativa particula in ν literam ſemivocalem deſinat, appellativo initium à mutâ χ ſumente: quæ literæ, invitâ atque repugnante naturâ, miſceri inter ſe & compingi nequeunt. etenim fieri non poteſt, ut in unâ ſyllabâ ν ante χ ponatur. quo factum eſt, ut, ſyllabarum duæ cùm ſint partes, ſonum mutuò non commiſceant; ſed quoddam in medio inter utramque ſilentium fieri neceſſe ſit, quod utriuſque literæ poteſtatem diſterminet. Ac primum quidem membrum ipsâ poſitione & ſtructurâ, hoc modo aſperitatem ſibi adſcivit. Hâc autem in re nolim me ita accipias, quaſi ea dicam membra, quibus Ariſtophanes, aut alius e metricis ſcriptoribus, odas illuminârunt; ſed quibus ipſa aſſolet natura orationem dividere, & rhetores ſuas diſtinguunt periodos.

Huic autem membro quod adjungitur, Ἐπί τε κλυτὰν πέμπεῖε χάριν, greſſu haud mediocri à priore membro ſeparatum incedit, & ſtructuræ genus crebrâ aſperitate refertum in ſe continet. Etenim ab ι unâ vocalium inchoat ſententia,

τ ἀνῖὶ,
δ ἄνδιχα,
θ ἄνθ⊙ν,
& σ ἀνσάς.

alias conſonantes præire nunquam reperitur. Sequente autem χ, mutatur in γ, ut ἄγχι.

Quod tamen monendum fuit, ſequenti periodo pro τῇ θέσει codices Reg. 1. & Colb. τῇ ζυνθέσει legunt: atque ita reponendum duxi.

[26] Ἀριστοφάνης.] Alius à comico; Grammaticus Byzantius, Callimachi diſcipulus, quem etiam de Scortis Atticis ſcripſiſſe refert Athenæus. Sectione etiam ultimâ, Οὐχ ὧν Ἀριστοφάνης, ἢ ἄλλ⊙ τις καλλισκεύασε κώλων. Habes etiam inter Grammaticos à Sexto Empirico recenſitum, cap. 2. adverſus Math. Καὶ τοῖς περὶ Κράτηλα τὸν Μαλλώτην, Ἀριστοφανην τε καὶ Ἀρίσαρχον ἐκπονηθεῖσα. Sed Hephæſtionem audiamus, capite περὶ Σημείων: Ἰδίως καλὰ μὲν τὴν Ἀριστοφάνειον ἔκδοσιν. Alcæum ſcilicet ſuâ manu emendatum, ut & cæteros poetas, in lucem ediderat.

[27] Οὐδὲ προλάτλεῖαι.] Eſt enim ι vocalis,

προλάτ[ε]αι καὶ μίαν συλλαβὴν τὸ ι τῷ ε· [28] σιωπὴ δή τις ἡ μεταξὺ ἀμφοῖν γίνεσθαι, διερείδουσα τῶν μορίων ἑκάτερον, καὶ τὴν βάσιν ἀποδοῦσα αὐτοῖς ἀσφαλῆ. Ἐν δὲ τῇ καλῇ μέρει συνθέσει τῶν κώλων, τοῖς μὲν Ἐπί τε συνδέσμοις, ἀφ' ὧν ἄρχεσθαι τὸ κῶλον· εἴτε ἄρα πρόθεσιν αὐτῶν δεῖ τὸ ἡγούμενον καλεῖν· τὸ προσηγορικὸν ἐπικείμενον μόριον, [29] τὸ Κλυσὰν, ἀνύσιτυπον πεποίηκε καὶ τραχεῖαν τὴν σύνθεσιν. καίτι δή πω τοῦτο βέλτιον μὲν εἶναι βραχεῖα ἡ πρώτη συλλαβὴ τοῦ Κλυσάν· [30] μακροτέρα δέ ἐστι τῆς βραχείας, ἐξ ἀφώνου τε καὶ ἡμιφώνου καὶ φωνήεντος συνεστῶσα. τὸ δὲ μὴ εἰλικρινῶς αὐτῆς βραχυ, καὶ ἅμα τὸ ἐν τῇ κράσει τῶν γραμμάτων δυσέκφορον, ἀναβολήν τε ποιεῖ καὶ ἐγκοπὴν τῆς ἁρμονίας. Εἰ γὰρ τὸ κ τις ἀφέλοι τῆς συλλαβῆς, καὶ ποιήσειεν, Ἐπί τε λυσὰν, [31] λυθήσεσθαι καὶ τὸ βραδὺ καὶ τὸ τραχὺ τῆς ἁρμονίας. Πάλιν τῷ Κλυταὶν προσηγορικῷ, τὸ Πέμπτε ῥηματικὸν ἐπικείμενον, [32] ἐκ ἔχει συνῳδὸν οὐδ' εὐκέρασον τὸ ἦχον· ἀλλ' ἀνάγκη ϛηριχθῆναι τὸ ν, καὶ ποιεσθέντος ἱκανῶς τότε, ἀκυϛὸν γενέσθαι τὸ π. ὁ γὰρ ὑποκαλικὸν τῷ ν τὸ π. τότε δὲ αἴτιος ὁ τοῦ [33] ϛόματος σχηματισμὸς, οὔτε καθ' αὐτὸν τόπον, οὐδὲ

vocalis, ut loquuntur Grammatici, ſubjunctiva; propterea quòd in diphthongis conſtituendis ſubſequatur.

[28] Σιωπὴ δή.] Forſan mutatâ conjunctione δὴ, & tranſpoſito articulo ἡ, legendum, ϛιωπὴ δέ τις μεταξὺ ἀμφοῖν γίνεσθαι, ἡ διερείδ. ut paulò ante, ἀνάγκη σιωπήν τινα γίνεσθαι μέσην ἀμφοῖν, τὴν διορίζουσαν. *Sylburg.*

[29] Κλυσάν.] Reg. 1. τὸ κλυσὰν, præfixo articulo, quem hac impreſſione addidi.

[30] Μακροτέρα.] Vide Sect. decimam quintam, pag. 106.

[31] Λυθήσεσθαι.] Τῆς παρηχήσεως σχῆμα: etenim videtur his verbis λυσὰν & λυθήσεσθαι, nonnihil alluſiſſe. Ita & Virgilius, ſcriptor graviſſimus, obſcuriùs quidem, etſi in re triſtiſſimâ:

Ter conatus erat caſus *effingere in auro:*

Ter patriæ cecidêre *manus.*

Sed facile eſt infinita, ex optimis etiam Græcis ſcriptoribus, hujuſmodi colligere exempla. Aliam tamen è primâ Naſonis Epiſtolâ παρήχησιν libet adjicere:

—— *Reſumque Dolonaque cæſos:*
Utque ſit hic ſomno proditus, ille dolo.

Luſum poetæ apertiſſimum quis non agnoſcit? Quid igitur ſibi velint viri docti, qui hunc locum ſolicitant

Digitized by Google

tentia, alteri vocali ι adnexâ, in quam præcedens membrum definebat. Neque mutuâ collisione hæc adeò diluuntur; nam in eâdem syllabâ ι nunquam literæ ι præponitur. silentium verò, & pausa quædam vocis inter utramque facta est, quæ ambas obfirmat, stabilemque gressum attribuit. Quòd si membra sigillatim, & particulari structurâ considerantur, hisce Ἐπί τε conjunctionibus, (nisi potiùs præpositio earum prima sit appellanda) à quibus incipit sententia, adjunctâ Κλυταὶν, particulâ appellativâ, duram collidentibus literis effecit, asperamque compositionem. Ac propterea prima scilicet in Κλυταὶν syllaba corripitur; quanquam brevi sit longior, siquidem ex mutâ semivocali vocalique constet. Cujus cùm non sit perspicua correptio, nec possit nisi difficulter propter ipsam literarum commistionem proferri, moram offensionemque structuræ injicit. Quod si quis κ à primâ syllabâ ademerit, feceritque Ἐπί τε λυταὶν, dilui illico sentiet & moram orationis atque asperitatem. Huic rursus dictioni appellativæ Κλυταὶν, verbum Πέμπελε adnexum, non concordem habet, non attemperatum sonum: sed necesse est inter proferendum, litera ν vox inhæreat; quæ cum labiis sat diu fuerit compressa, tum denique π exauditur. huic etenim ν non potest unâ dictione subjungi π. Cujus rei causa videtur oris conformatio,

solicitant, cùm sanus sit & integer, equidem nescio. Siquid erroris admissum est, id sequenti contigit pentametro, describentium incuriâ, qui *dolo* negligentiori oculo hinc collectum repetiverint. Lege, *Thracia nocturno tangere castra* pede: quod & stylι purioris est, & verissimum arbitror.

32 Οὐκ ἔχει ζυνῳδόν.] Quoniam litera ν nunquam præcedit π, in eâdem dictione: nam in μ, sequente π, mutatur; ut, ζυμπόσιον. Paulò pòst fortasse particulam πρὶν ante ἀκυσὸν, desiderabis: vel, τότε δή. Hæc posterior conjectura confirmari potest ex his, quæ inferiùs, ad examen vocato Thucydide, sequuntur: δεῖ δὲ τῷ σ ζιωπῇ καλαληφθέιϛ, τότε ἀκυσὸν γενέσθαι τὸ ξ.

33 Σχήμαϛ.] Quid sit ὁ τῷ σχήμαϛ σχημαϊσμὸς, (nam antea pro γόμαϛ ita legebatur) planè ignotum est. nullus dubito, quin γόμαϛ reponendum sit. Paulò pòst: Ἐν δὴ τῷ μιλαλαμβάνειν τὸ γόμα σχημαϊσμὸν ἕτερον ἐξ ἑτέρου: deinde paucis interjectis, pag. 188. γ. 3. τῷ μὴ καλὰ τὲς ὁμοίως σχημαϊσμὲς τῷ γόμαϛ ἐπφέρεσθαι. Quam conjecturam cùm codices Reg. 1. & Colb. confirmant, apertissimum errorem è contextu sustuli.

34 Τῷ

Digitized by Google

οὐδὲ τῷ αὐτῷ τρόπῳ τῶν γραμμάτων ἑκάτερον, τὸ ω καὶ τὸ ν. [34] τῷ μὲν γὰρ περὶ τὸ ὑρανόν τε γίνεσθαι ἦχον, καὶ τῆς φλώσσης ἄκροις τοῖς ὀδοῦσι προσανισταμένης, καὶ τῷ πνεύματος διὰ τῶν ῥωθώνων μεριζομένου· τῷ δὲ π, μύσαντός τε τοῦ στόματος, καὶ οὐδὲν τῆς γλώσσης ἐνεργούσης, τῷ τε πνεύματος καθαρὰν τὴν ἄνοιξιν τῶν χειλῶν τὸ ψόφον λαμβάνοντος ἀθρόον, ὡς δὴ καὶ πρότερον [35] εἰρηταί μοι. Ἐν δὴ τῷ μεταλαμβάνειν τὸ στόμα σχηματισμὸν ἕτερον ἐξ ἑτέρου, μήτε συγγενῆ, μήτε παρόμοιον, ἐμπεριλαμβάνεταί τις χρόνος, [36] δι' οὗ συνίστασθαι τὸ λεῖον καὶ εὐπερὲς τῆς ἁρμονίας· καὶ ἅμα οὐδὲ ἡ προηγουμένη τῇ Πεμπτῇ συλλαβὴ, μαλακὸν ἔχει τὸν ἦχον, ἀλλ' ὑποῤῥαχίνει τὴν ἀκοὴν, ἄρχουσά τε ἐξ ἀφώνου, καὶ λήγουσα εἰς ἡμίφωνον. Τῷ τε Χάριν τὸ θεοὶ παρακείμενον, ἀνακόπτει τὸν ἦχον, καὶ ποιεῖ τὸν διορισμὸν ἀξιόλογον τῶν μορίων· τῷ μὲν, εἰς ἡμίφωνον [37] λήγοντος, τὸ ν· τῷ δὲ, ἄφωνον ἔχοντος ἡγούμενον, τὸ θ. οὐδενὸς δὲ πέφυκε προτάττεσθαι τῶν ἀφώνων τὰ ἡμίφωνα.

"Τούτοις ἐπιφέρεται τρίτον κῶλον τοιόνδε· Πολύβαλον "οἵτ' ἄγε ὀμφαλὸν θυόεντα ἐν ταῖς ἱεραῖς Ἀθήναις οἰκ- "νεῖτε. Ἐνταῦθα τῷ τε Ὀμφαλὸν, εἰς τὸ ν λήγοντι, τὸ Θυόεντα παρακείμενον, [38] ἀπὸ τοῦ θ ἀρχόμενον, ὁμοίαν ἀποδίδωσιν ἀνάπαιστον τῇ πρότερον· καὶ τῷ Θυόεντα, εἰς φωνῆεν τὸ α λήγοντι, ἐπεζευγμένον τὸ Ἐν ταῖς ἱεραῖς, ἀπὸ φωνήεντος τοῦ ε λαμβάνον τὴν ἀρχὴν, [39] διέσπακε τῷ μεταξὺ χρόνῳ τὸν ἦχον οὐκ ὀλίγῳ. Τούτοις ἐκεῖνα "ἔπεται, Παυδαίδαλόν τ' εὐκλεὲς ἄγαλμα. τραχεῖα κἀντεῦθα καὶ ἀνάπαιστος ἡ συζυγία. ἡμιφώνῳ γὰρ ἄφωνον συνάπ-

[34] Τῷ μὲν γάρ.] Litera ν forsan inserenda post γάρ, ut mox, τῷ δὲ π.

[35] Εἰρῆται.] Sectionem vide 14. pag. 98. 15: 102. 11.

[36] Δι' ὃ συνίστασθαι.] Ἐν ᾧ διίστασθαι Reg. 1. & Colb. Mox pro μαλακὸν iidem codices μακρὸν habent; deinde paucis interjectis pro διορισμὸν, ἐρισμὸν Reg. 1. μερισμὸν. Colb.

[37] Λήγοντος τῷ ν.] Omninò accu-

tio, quæ neque eodem loco, nec eâdem ratione utramque literarum, π & ν, exprimit. Alterius enim circa palatum conſtitutus eſt ſonus, linguâ ad extremos dentes erectâ, ſpirituque per nares leniter emiſſo: π verò, ore clauſo, linguâ nihil adlaborante, ſpiritu illico apertis labiis ſe in confertum ſonum prorumpente; ſicuti ſuperiùs à me dictum eſt. Cùm verò aliam atque aliam conformationem, nec ejuſdem generis, nec ſimilem, os ſubinde accipiat, temporis nonnihil interceptum eſt, unde læve illud ſtructuræ ac volubile, retardatum ſubſiſtit; atque adeò ne prima quidem ſyllaba dictionis Πέμπτε, mollem habet ſonum, ſed leni horrore aures perfundit, quippe quæ à mutâ incipiat, & in liquidam definat. Quinetiam vocabulo Χάριν adjunctum θεοὶ, ſonum interrumpit, facto inter voces inſigni intervallo; cùm altera in ſemivocalem ν definat, altera etiam à mutâ principium ſumat, nempe θ: nulli autem mutarum ſemivocales præponi ſolent.

His tertium membrum annectitur: Πολύθαλον οὔτ' ἄσεσ' ὀμφαλὸν θυόεντα ἐν ταῖς ἱεραῖς Ἀθήναις οἰχνεῖτε. Hoc loco dictioni Ὀμφαλὸν, quæ in ν definit, conjuncta vox Θυόεντα, quæ à θ incipit, aſperitatem priori non abſimilem attribuit. Huic etiam Θυόεντα, quæ in α vocalem definit, adnexum Ἐν ταῖς ἱεραῖς, quod ab ε vocali initium ſumit, ſonum, non parvo tempore interjecto, in longum produxit. Deinde hæc ſequuntur, Πανδαίδαλόν τ' εὐκλεὲ' ἄλσος: quæ compoſitio eſt aſperrima, ſonoque duriori prædita, ſecum concurſantibus literis,

accuſandi caſu legendum τὸ ν, ut in ſequenti membro τὸ θ. *Syl-burg.* † Cùm certiſſima eſſet hæc emendatio, nolui ulteriùs contextum fœdari.

‡3 Ἀπὸ τῦ θ ἀρχόμ.] Hæc verba nec Reg. 1. nec Colb. agnoſcunt.

‡2 Διίστακε] Sunt enim α & ε ambæ, vocales præpoſitivæ: nec in eâdem ſyllabâ coire poſſunt.

40 Ἡ

συναπῆλαι γράμμα, τῷ ν τὸ τ. καὶ διαβέβηκεν ἀξιόλογον διάστασιν [40] ἡ μέλαξυ τε προσηγορικὲ τῦ Πανδαίδαλον, καὶ τῆς συναλοιφῆς τῆς ἐπισυναπτομένης αὐτῷ. μακραὶ γάρ εἰσιν ἀμφότεραι, μείζων δὲ οὐκ ὀλίγῳ τῆς συμμέτρίας ἡ συναλείφουσα τὰς δύο συλλαβὰς, ἐξ ἀφώνυ τε καὶ δυοῖν συνεστῶσα φωνηέντων. Εἰ γῦν τις ἀφέλοιτο αὐτῆς τὸ τ, καὶ [41] ποιήσειε, Πανδαίδαλον εὐκλεᾶ ἀγοράν, εἰς τὸ δίκαιον [42] ἐλθοῦσα μέτρον, εὐπεστέραν ποιήσει τὴν ἁρμονίαν.

"Ομοια τούτοις ἐστὶ κἀκεῖνα, Ἰοδέτων λάβετε στεφάνων. παράκειται δύο ἡμίφωνα ἀλλήλοις, τὸ ν καὶ τὸ λ, [43] φυσικὴν ἐκ ἔχοντα συζυγίαν, τῷ μὴ καλὰ τὰς ὁμοίας σχηματισμὰς τῦ στόματος ἐκφέρεσθαι. Καὶ τὰ ἐπὶ τούτοις λεγόμενα μηκύνεται τε ταῖς συλλαβαῖς, καὶ διέστηκε ταῖς ἁρμονίαις ἐπὶ πολύ. Στεφάνων τῶν ἐαρινοτέρων. Μακραὶ γὰρ καὶ δεῦρο συγκρούονται συλλαβαὶ, τὸ δίκαιον ὑπεραίρουσαι μέτρον· ἥ τε λήγουσα τῦ Στεφάνων μορίυ, δυσὶ περιλαμβάνουσα ἡμιφώνοις φωνῆεν γράμμα φύσει μακρὸν, καὶ ἡ συναπτομένη ταύτῃ τρισὶ μηκυνθεῖσα γράμμασιν, ἀφώνῳ, καὶ φωνήεντι μακρῶς λεγομένῳ, καὶ ἡμιφώνῳ. Διορισμός τε οὖν γέγονε τοῖς μήκεσι τῶν συλλαβῶν, καὶ ἀνεπιτηδεία τῇ παραθέσει τῶν γραμμάτων, οὐκ ἔχοντα τὸ συνῳδὸν τῷ ν τὸ ἦχον, ὡς καὶ πρότερον εἴρηκα. Παράκειται δὲ καὶ τῷ Λοιβὰν εἰς τὸ ν λήγοντι, "ἀπὸ τῦ δ ἀρχόμενον ἄφωνον, τὸ Διόθεν τέ με· καὶ τῷ, "Σὺν Ἀγλαΐᾳ, [44] εἰς τὸ ι λήγοντι, τὸ, Ἴδετε πορευθέντες ἀοιδαῖς,

[40] Ἡ μέλαξύ.] Arbitror legendum τὴν. διάστασιν τὴν μέλαξύ. aliàs γίνεσθαι, aut quid consimile, desiderari videtur.

[41] Ποιήσει.] Major temporum similitudo foret, si legeremus ποιήσειε. *Sylburg.* † Eadem verba paulò suprà: Εἰ γῦν τὸ κ τις ἀφέλοι τῆς Συλλαβῆς, καὶ ποιήσειεν.

[42] Ἐλθοῦσα.] Ἡ Συλλαβή; ad eam enim necesse est hoc referas participium; quod, me admonente, annotavit Hudsonus.

[43] Φυσικήν.] Mutuum hæ literæ

literis. Etenim ρ semivocali τ muta connectitur; unde sat longo dirempta intervallo incedit, quod vocem inter appellativam Παυδαίδαλον, & synalœpham, quæ illi committitur, factum est. Sunt enim utræque longæ; hæc autem, proportione habitâ, non parvo longior, quæ duas factâ elisione syllabas in unum conjunxerit, ex mutâ & duabus vocalibus constituta. Quod si quis, τ ademptâ, fecerit Παυδαίδαλον εὐκλεὲ' ἀΐσομαι; justâ quamvis mensurâ carminis constet, structuram tamen longè volubiliorem reddiderit.

Nec his sunt dissimilia, Ἰοδέτων λάβεῖε στεφάνων. duæ simul connectuntur semivocales ν & λ, quæ naturalem non sortitæ sunt conjunctionem, cùm eodem oris nec habitu, nec conformatione efferantur. Quæ adeò proximè dicuntur, & syllabis in longum sunt protracta, & situ & compositione literarum à se invicem quàm plurimum distant, Στεφάνων τῶν ἐαρινοδρέπτων. Longæ etenim hoc etiam loco syllabæ sibi ipsis colliduntur, justam supergressæ mensuram; tam ultima scilicet dictionis Στεφάνων, duabus semivocalibus utrimque vocalem naturâ longam amplexa, quàm quæ huic adjuncta est, tribus literis producta, mutâ, vocali longâ, & semivocali. Est autem longitudine syllabarum separatio facta, & asperitate plena offensio, ipso literarum situ; siquidem τ non facilem habet, non convenientem cum ρ sonum, ut superiùs à me dictum est. Præterea nomini Λοιβὰν in ν desinenti, adjuncta vox est, quæ à δ incipit, Διόθεν τέ με; huic etiam Σὺν Ἀγλαΐᾳ, quod ι vocali terminatur, adnexum Ἴδεῖε πορευθέντες

teræ exercent odium; ita ut ρ, sequente λ, locum det, veluti, Ζυλλαμβάνω.

44 Εἰς τὸ ι ληξονλι.] Hæc ergo litera, quam nos præcedenti subscribimus, nec sonum habet inter proferendum, ab antiquis pronunciata est. Habent & Latini hanc diæresin, (neque enim diphthongum esse arbitror) imitati Græcos; & ad illorum morem utrasque producunt vocales: ut, *auraï*, *pictaï*. Ex lapidibus vetustis, quibus *Coloniai Beneventanaï*, sunt inscripta, hanc diphthongi dissolutionem, non modò in usu carminis fuisse, sed etiam solutæ orationis, putat doctissimus Erythræus.

45 Πρὸ-

Digitized by Google

ἀοιδαῖς, ἀρχόμενον ἀπὸ τῦ ι. Πολλά τις ἂν εὕροι τοιαῦτα, ὅλην τὴν ᾠδὴν σκοπῶν. ἵνα δὲ κ) περὶ τῶν λοιπῶν εἰπεῖν ἐγγένηταί μοι χρόν@, Πινδάρυ μὲ ἄλις ἔστω· Θεκυδίδυ δὲ λαμβανέσθω λέξις, ἡ ἐκ τῦ [45] προοιμίυ ἥδε.

" [45] Θεκυδίδης Ἀθηναῖ@ ξυνέγραψε τ πόλεμον τῶν " Πελοποννησίων κ) Ἀθηναίων, ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλ- " λήλυς· ἀρξάμεν@ [47] εὐθὺς καθισαμένυ, κ) ἐλπίσας " μέγαν τε ἔσεσθαι κ) ἀξιολογώταλον τῶν προγεγενημένων· " [48] τεκμαιρόμενός τε, ὅτι ἀκμάζονλές τε ἦσαν ἐς αὐτὸν " ἀμφότεροι παρασευῇ τῇ πάσῃ, κ) τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν " ὁρῶν ξυνιςάμενον πρὸς ἑκαλέρυς, τὸ μὲ εὐθὺς, τὸ δὲ κ) " [49] διανοέμενον. Κίνησις γὰρ αὕτη μεγίςη δὴ τοῖς Ἕλ- " λησιν ἐγένελο, κ) μέρει τινὶ τῶν βαρβάρων, ὡς δὲ εἰπεῖν, " κ) [50] ἐπὶ πλείςων ἀνθρώπων. [51] τὰ γὰρ πρὸ αὐτῦ, κ) " τὰ ἔτι παλαιότερα, σαφῶς μὲ εὑρεῖν διὰ χρόνυ πλῆ- " θ@ ἀδύναλα ἦν· ἐκ δὲ τεκμηρίων, ὧν ἐπὶ μακρόταλον " σκοπῦνλί μοι πιςεῦσαι ξυμβαίνει, οὐ μεγάλα νομίζω " γενέσθαι, οὔτε καλὰ τὺς πολέμυς, οὔτε ἐς τὰ ἄλλα.

Φαίνεται

[45] Προοιμίυ.] Hoc nomine intelligit, quæ à Thucydide ſcripta ſunt uſque ad narrationis principium; Ἐπίδαμνός ἐςι πόλις.

[46] Θεκυδίδης.] Suſpicor, vel potiùs perſuaſum habeo, ſcriptum à Thucydide fuiſſe ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ τῦ Ὀλόρυ, Ἀθηναῖ@. Vel, Θεκυδ' Ὀλ. Ἀθ. abſque articulo. *Stephan.* † Rationes ab eo allatas vide.

[47] Εὐθὺς καθισαμένυ.] Expectâſſet aliquis præpoſitionem ἀπὸ ante καθισαμένυ: hoc modo, ἀρξάμεν@ εὐθὺς ἀπὸ καθισαμένυ: ſed perinde eſſe videtur ac ſi dixiſſet ἀρξάμεν@ τῦ ζυγγράφειν εὐθὺς ὅτε καθίσαλο. Vel, Ὅτι πρῶτον καθίσαλο. *Idem.*

[48] Τεκμαιρόμεν@.] Copulativam, huic verbo annexam, uncis includit Sylburgius, nec vulgatæ Thucydidis editiones agnoſcunt; ſuam tamen ſibi vim obtinet; τεκμαιρόμενός τε, — κ) ὁρῶν. Quæ cùm Stephano non eſſet perſpecta, graviter nimis Thucydidem perſtrinxit, eo quod orationis ſtructuram mutârat; cujus hæc ſunt verba: *Nam qui Thucydides in ſcribendo non fuiſſet, ita potiùs dixiſſet,* τεκμαιρόμεν@ ὅτι ἀκμάζονλές τε ἦσαν, &c. καὶ ὅτι τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ἐώρα ξυνιςάμενον. *Vel ita,* τεκμαιρόμεν@ ἐκ τῦ ἀκμάζονλάς τε εἶναι εἰς αὐτὸν ἀμφοτέρυς, &c. κ) ἐκ τῦ ὁρᾶν τὸ

ὡς ἀφιδαῖς, quod ab ι incipit. Multa his similia, siquis totam odam examinaverit, facilè reperire possit. Ut verò & de cæteris mihi dicendi tempus sit, de Pindaro quidem hactenus: & jam Thucydidis ex Præfatione, hæc dictio nobis assumatur.

" *Thucydides Athenienſis bellum Peloponneſiorum Athenienſiumque,*
" *quo modo id inter ſe geſſerint, conſcripſit; exorſus ſtatim ab eo*
" *motu, ſperans etiam fore tum magnum, tum ſuperioribus longè*
" *memorabilius: his conjecturis adductus, quod & utrique omni bel-*
" *lico apparatu florerent, & cæteros Græcos cum alterutris ſe con-*
" *jungere videret, partim quidem ſtatim, partim verò etiam in ani-*
" *mo habere mox idem facere. Hic enim motus profectò maxi-*
" *mus inter Græcos fuit, quinetiam in quâdam barbarorum, ac*
" *propemodum (ut ita loquar) in maximâ cæterorum mortalium*
" *parte, maximus extitit. Nam ſuperiores, & qui hoc longè anti-*
" *quiores extiterunt motus, ob temporum vetuſtatem planè comperti*
" *eſſe non potuerunt. Sed conjecturis nixus, (quibus, dum ipſe re-*
" *motiſſimam à nobis antiquitatem animo contemplor, fidem adhibere*
" *contigit) eos nec in bellicis, nec in cæteris rebus ad pacem per-*
" *tinentibus, magnos fuiſſe arbitror.*

Etenim

τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ξυνισάμενον. Hæc Stephanus; χεύσια nimirum χαλκεῖα afferens. at verò memoriâ tenendum est, hanc austeram compositionem imprimis esse τῆς ἀκολουθίας ὑπηρετικήν.

49 Διανοούμενον.] Necesse est cum participio διανοούμενον subaudiamus infinitivum ξυνίσασθαι, ex participio ξυνισάμενον sumtum. ut ostendunt alii huic similes loci. *Steph.*

50 Ἐπὶ πλείστων.] In vulgatis Thucydidis editt. legitur, ἐπὶ πλεῖστον. Sequenti versu in eisdem pluraliter est αὐτῶν: & mox singulariter ἀδύναλον. *Sylburg.* † Lectionem ἐπὶ πλεῖστον pro germanâ habet Stephanus: idem ἀδύναλα magis Thucydideam (utpote veteri linguæ Atticæ, quâ potissimùm utitur Thucydides, magis convenientem) esse credit.

51 Τὰ γὰρ περὶ αὐτῦ.] Schol. Thucyd. τὰ Μηδικὰ καὶ Τρωϊκά. Verum editio Thucydidis, quæ paucis abhinc annis Oxonii, curâ Joan. Hudson, accuratissima prodiit, ut & Stephani, (annotante Sylburgio) αὐτῶν habent, nullâ lectionis nostræ mentione factâ: Si αὐτῦ retinendum censueris, ita explicari potest: περὶ τῦ πολέμυ τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων.

Digitized by Google

" βαίνεται γὰρ ἡ νῦν Ἑλλὰς κατοικουμένη, οὐ πάλαι
" βεβαίως οἰκουμένη, ἀλλὰ μεθίστασθαι πολλάκις τε οὖσαι τὰ
" πρότερα, καὶ ῥᾳδίως ἕκαστοι τὴν ἑαυτῶν ἀπολείπουσες,
" διαζόμενοι ὑπό τινων ἀεὶ πλειόνων. Τῆς γὰρ ἐμπορίας
" οὐκ οὔσης, οὐδ' ἐπιμιγνύμενες ἀδεῶς ἀλλήλοις, οὔτε κατὰ
" γῆν οὔτε διὰ θαλάσσης, νεμόμενοί τε τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι,
" [52] ὅσον ἀποζῆν, καὶ περιουσίαν χρημάτων οὐκ ἔχοντες,
" οὐδὲ γῆν φυτεύοντες· [53] ἄδηλον ὂν ὁπότε τὶς ἐπελθὼν,
" καὶ ἀτειχίστων ἅμα ὄντων, ἄλλῳ ἀφαιρήσεται τῆς καθ'
" ἡμέραν ἀναγκαίας τροφῆς πολλαχῆ ἂν ἡγεμένοι ἐπιόρα-
" τεῖν, οὐ χαλεπῶς [54] ἀναίσχυντα.

Αὕτη πάλιν ἡ λέξις ὅτι μὴ οὐκ ἔχει λείας οὐδὲ συνηρτημένας ἀκριβείας τὰς ἑρμηνίας, οὐδέ ἐστιν εὐσεκτος, καὶ λελυθότως ὀλισθαίνουσα [55] διὰ τῆς ἀκοῆς, ἀλλὰ πάλιν τὸ σαφέστατον καὶ τραχὺ καὶ σφυρὸν ἐμφαίνει· καὶ ὅτι Παναγυριῶς μὲν ἡ Θεαγενείων οὐδὲ καλὰ μικρὸν ἐφαπτέσθαι χαίρει, ἀρχαϊκὸν δέ τι καὶ σεμνὸν ἐπιδείκνυσθαι κάλλος, ὡς πρὸς εἰδότας ὁμοίως τοὺς ἀπαιδεύτους ἅπαντας, οὐδὲν δέομαι λέγειν· ἄλλως τε καὶ αὐτὸς τοῦτό γε τῇ συγγραφέως ὁμολογήσαιμι, [56] ὅτι εἰς μὲν ἀκρόασιν ἧττον ἐπιλεπτὴς ἡ γραφή ἐστι· [57] κτῆμα δὲ εἰσαεὶ μᾶλλον ἢ ἀγώνισμα εἰς τὸ

[52] Ὅσον ἀποζῆν.] Id est: ὅσον εἰς τὸ ἀποζῆν μόλις ἂν τις ἐμήσατο, *quantum ad modicè vivendum satis esset.* J. Hudson.

[53] Ἄδηλον ὄν.] Pro ἀδήλου ὄντος: quod Atticis familiare est. *Idem.*

[54] Ἀναίσχυντα.] Editiones Thucydidis ἀπαίσχαντα. quæ verior lectio sit, multum disputat Stephanus.

[55] Τῆς ἀκοῆς.] Τῆς ἀκοῆς referri potest ad præcedens adverbium λελυθότως. aut legendum ἐνολισθαίνουσα ταῖς ἀκοαῖς, *illabens auribus.* Sylburg. † Facta est ellipsis præpositionis διὰ, per incuriam librarii: lege, διὰ τῶν ἀκοῶν. atque ita jam codicum auctoritate restitutum habes. Sic in libro de *Vi Demosthenis*, διακρίνει διὰ τῆς ἀκοῆς ἕκαστα.

[56] Ὅτι εἰς μέν.] Respicit ad ea Thucydidis verba quæ sub finem proœmii leguntur: Καὶ ἐς μὲν ἀκρόασιν ἴσως τὸ μὴ μυθῶδες αὐτῶν, ἀτερπέστερον φανεῖται· ὅσοι δὲ βουλήσονται τῶν τε γενομένων τὸ σαφὲς σκοπεῖν, καὶ τῶν μελλόντων ποτὲ αὖθις, κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, τοιούτων

" *Etenim liquidò apparet, eam, quæ Græcia nunc vocatur, olim* " *non constanter habitatam fuisse: sed primis temporibus frequen-* " *tes migrationes inde fuisse factas, & facilè suos quemque fines de-* " *seruisse, semper ab aliquo majori hominum numero coactum, sedi-* " *busque expulsum. Nam cùm nulla esset negotiatio, nec ulla opera* " *mercaturæ daretur, nec ullus inter ipsos tuto commercio citra for-* " *midinem, vel terrâ vel mari, locus esset; cúmque singuli res suas* " *& agros eatenus colerent, quatenus vitam parcè ac duriter age-* " *rent, nec magnam pecuniæ vim haberent, nec humum arboribus* " *plantisque conserrent; quia incertum erat, quando quis alius in-* " *cursione repentinâ labores alienos esset ablaturus, simul etiam (quia* " *nullis muris erant muniti) & quotidianum ac necessarium victum* " *se ubique adepturos existimarent, non gravatè ex suis pristinis* " *sedibus migrabant.*

Hanc itidem orationem, nullas in se habere aut leves verborum structuras aut curâ diligenti politas, nec suavi modulatione esse temperatam, quæ sensum tacitéque nostris auribus illabatur; sed literis secum offensantibus, multâ asperitate laborare, multâ acerbitate, nec minimùm adeò attingere aut Panegyricæ aut scenicæ venustatis; antiquam verò, sibique soli placentem, pulcritudinem ostentare, cum hoc omnibus etiam imperitis pari modo perspicuum sit, non necesse habeo pluribus explicare: præsertim cùm ipse historicus fateatur, suam scribendi rationem auribus captandis minus inservire:

Illam

τοιαύτην καὶ παραπλησίων ὄντων, ὠφέλιμα κρίνειν αὐτὰ, μᾶλλον ἢ ἡδέως ἴσχει. κτῆμά τε ἐς ἀεὶ μᾶλλον ἢ ἀγώνισμα ἐς τὸ παραχρῆμα ἀκούειν ξύγκειται. *Sylburg.*

Ibid. Ὅτι εἰς μὲν.] De hoc loco ita Plinius lib. 5, epist. 8. *Nam plurimum refert, ut Thucydides ait, κτῆμα sit an ἀγώνισμα: quorum alterum oratio, alterum historia est.* Κτῆμα res perpetuæ possessionis est, ut memoria historiarum; ἀγώνισμα conflictus, ut in contentione oratorum. Quinctilianus huc videtur respexisse: *Historia scribitur ad narrandum, non ad probandum; totumque opus non ad actum rei pugnamque præsentem, sed ad memoriam posteritatis & ingenii famam componitur.* Cellarius.

57 Κτῆμα.] Scholiastes Thucydidis: κέρδος, κτῆμα, τὴν ἀνάθεσιν ἀγώνισμα, τὸν γλυκὺν λόγον. αἰνίττεται δὲ τὰ Μηδικὰ Ἡροδότου. Hunc locum etiam in *de Idiomate Thucydideo* profert Dionysius, pag. 139. rationes ibi

 affert,

τὸ παραυλίκα ἀκούειν σύγκειται. Τίνα δέ ἐστι τὰ θεωρήματα, οἷς χρησάμενος [58] ὁ ἀνὴρ οὕτως εὐπινῆ καὶ αὐστηρὰν πεποίηκε τὴν ἁρμονίαν, δι' ὀλίγων σημανῶ. ῥᾷον γάρ ἐστι μικρὰ μεγάλων εἶναι δείγματα τοῖς μὴ χαλεπῶς ἐπὶ τὴν τῶν ὁμοίων τε καὶ ἀκολούθων μεταβαίνουσι θεωρίαν.

Αὐτίκα ἐν ἀρχῇ τῷ Ἀθηναίου προσηγορικῷ τὸ Ξυγγραψε ῥῆμα ἐφαρμοττόμενον, διίσησιν ἀξιολόγως τὴν ἁρμονίαν. οὐ γὰρ προσάττεται τὸ σ τῷ ξ, καλὰ συνεκφορὰν τὴν ἐν μιᾷ συλλαβῇ γινομένην. δεῖ δὲ τῷ σ σιωπῇ καλαληφθέντος, τότε ἀκυρὸν γενέσθαι τὸ ξ. τοῦτο δὲ τραχύτητα ἐργάζεται καὶ ἀνωμαλίαν τὸ πάθος. Ἔπειθ' αἱ μετὰ τοῦτο γινόμεναι συγκοπαὶ τῶν ἤχων, τοῦ τε ν, [59] καὶ τοῦ τ, καὶ τοῦ π, καὶ τοῦ κ, τετράκις ἑξῆς ἀλλήλαις παρακείμεναι, χαράττουσιν εὖ μάλα τὴν ἀκοήν, καὶ διασαλεύουσιν ἀξιολόγως τὰς ἁρμονίας, ὅταν φῇ,

" Τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων.

Τούτων γὰρ τῶν μορίων τῆς λέξεως ὑδέν, ὅ, τι οὐχὶ καλαληφθῆναι δεῖ καὶ πιεσθῆναι πρότερον ὑπὸ τοῦ ῥόμβου, περὶ τὸ τελευταῖον γράμμα, ἵνα τὸ συναπτόμενον αὐτῷ τραχὺ καὶ καθαρὰν τὴν ἑαυτοῦ λάβῃ δύναμιν. Ἔτι πρὸς τούτοις ἡ τῶν φωνηέντων παράθεσις, ἡ καλὰ [60] τὴν τελευταίαν " τοῦ κώλου τοῦδε γινομένη ἐν τῷ Καὶ Ἀθηναίων, διακέκρουκε τὸ συνεχὲς τῆς ἁρμονίας, καὶ [61] διέσακε, πάνυ αἰσθητὸν τὸ μεταξὺ λαβοῦσα χρόνον. ἀκέραιοί τε γὰρ αἱ φωναὶ τοῦ

assert, quare veteres Historici, ante Thucydidem omnes, (ὡς οἱ πρὸ αὐτοῦ πάντες ἱστόρησαν) scriptis suis fabulosas narrationes immiscuerint. Præclarè autem Lucianus *de Conscrib. Histor.* Ὁ δ' ὦν Θουκυδίδης εὖ μάλα τοῦτο ἐνομοθέτησε, καὶ διέκρινεν ἀρχὴν καὶ κακίαν συγγραφικὴν, ὁρῶν μάλιστα θαυμαζόμενον τὸν Ἡρόδοτον, ἄχρι τοῦ καὶ Μούσας κληθῆναι αὐτοῦ τὰ βιβλία. Κτήματα γάρ φησι μᾶλλον εἰς αἰεὶ συγγράφειν, ἢ τὸν εἰς τὸ παρὸν ἀγώνισμα· καὶ μὴ τὸ μυθῶδες ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν τῶν γεγενημένων ἀκολούθειν τοῖς ὕστερον.

[58] Ἀνὴρ οὗτος.] Rectiùs cum articulo, ὁ ἀνὴρ, ut paulò infrà, μᾶλλον

" *Illam, potiùs ut perpetuum monumentum ſit, quàm ingenii certa-*
" *men, opus oſtentationis causâ ſcriptum, quod in præſentiâ audia-*
" *tur, à ſe eſſe compoſitam.* Quibus autem præceptis inſtitutiſque uteretur vir admirabilis ingenii, ut vetuſtatis ſqualore adeò eſſet oratio horrida, adeò auſterâ compoſitione prædita, pauciſſimis oſtendam. Eſt enim nihil faciliùs, quàm parvis majora indicare, iis ſcilicet hominibus, qui non ita difficulter ad ea, quæ ſunt ejuſdem generis, quæque inde ducantur, arripienda poſſint tranſire.

Jam ſtatim ab initio, nomini Ἀθηναῖος appellativo verbum Συνέλεξε conjunctum, ſatis ſenſili temporis intervallo ſtructuram diſparavit. Neque enim poteſt σ præponi literæ ξ, ita ut eâdem unà efferantur ſyllabâ. etenim neceſſe eſt, ut ſilentio σ priùs ſit involutum, quàm ξ exaudiatur. Quæ res cùm ita ſit, non ſolùm aſperitatem, ſed etiam offenſionem ſtructuræ adſcivit. Quæ his proximè ſequuntur ſonorum fractæ concurſiones, literæ ſcilicet ν & τ, & π & κ, quater ſibi ipſis ordine objectæ, ſonum auribus validiſſimum impingunt, atque ipſam compoſitionem ſatis inquietam reddunt; cùm hæc proferat,

" Τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων.

Eſt enim nulla in his orationis partibus, quæ tota comprehendi non debeat, & ab ore ad ultimam literam prius conſtringi, ut huic adnexa ſuam ſibi puram liquidamque aſſumat poteſtatem. Poſitio præterea atque ipſa vocalium ſtructura, quæ ad finem hujus membri facta eſt, Καὶ Ἀθηναίων, continuum compoſitionis tenorem interrupit atque disjunxit, ſatis ſenſile temporis intervallum in medio complexa. Neque enim permiſ-

μείξεως ἀφιόσας ὁ ἀνὴρ. *Sylburg.* Abeſſe ulteriùs nolui.

59 Καὶ τῷ τ.] Ante hæc verba inſeras neceſſe eſt, καὶ τῷ π; ut quatuor literarum fiant concurſationes in hoc quod citat membro.

60 Τὸν πολεμίων.] Non alibi ſubſtantivè me legiſſe memini.

61 Διέσπακε.] Sylburgius *diſparavit*, in Græco Indice; ſed paſſivæ potiùs ſignificationis eſt; & fortaſſe διέσπακε, quæ vox (ut idem annotat) ſtatim ſequitur, legendum. Certè ſuperiùs hâc voce uſus eſt: διέσπακε τῷ μίξαι τὸν ἦχον.

Digitized by Google

τῶ τε ι καὶ τῦ α, καὶ ἀποκόψασα [62] † ἦχον. Αὖθις ἐν τῇ "δευτέρᾳ περιόδῳ προηγούμενον κῶλον τοῦτο, Ἀρξάμενος "εὐθὺς καθισαμένου, μέτριος ἁρμόττας ὁ ἀνὴρ ὡς ἂν εὐ-φωνόν τε [63] καὶ μάλιστα φαίνοιτο μαλακοῦ· τὸ μετὰ τοῦτο πάλιν ἀποτραχύνει καὶ διασπᾷ τοῖς [64] διαχαλάσμασι τῶν ἁρμονιῶν·

"Καὶ ἐλπίσας μέγαν τε ἔσεσθαι καὶ ἀξιολογώτατον "προτετελεσμένων.

[65] Τρία γὰρ ἀλλήλοις ἑξῆς τὰ διὰ μακρᾶς παραπίπτει, τὰ φωνήεντα, συγκρουόμενα καὶ ἀμαυροῦντα, καὶ οὐκ ἐῶντα τὴν ἀκρόασιν ἁπλῆς κινεῖσθαι συνεχοῦς φωνήεντος λαμπρᾶς "φαίνειν ἢ τι περιόδου. [66] αὐτὴ πέπτωκα εἰς τὸ, Τῶν "προτετελεσμένων, οὐκ ἔχει τὴν φύσιν εὔρυθμον καὶ ἁρμο-φερῆ, ἀλλ' ἀκόρυφός τις φαίνεται καὶ ἀκαλλὴς ῥυθμός, οὐ-περ μέρος οὐδὲ τῆς δευτέρας, ἀλλ' οὐχὶ τῆς πρώτης τέλος.

Τὸ δ' αὐτὸ πέπονθε καὶ ἡ τρίτη περίοδος. καὶ γὰρ ἐνεῖνης ἀπερίῤῥαφός ἐστι καὶ ἀνέδρας ὁ βάσις, τελευταῖον "ἔχουσα μόριον, Τὸ δὲ καὶ διανοούμενον· πολλὰς ἅμα πε-ριέχουσα καὶ αὐτὴ φωνήεντων τε πρὸς φωνήεντα ἀνίσυπίας, καὶ ἡμιφώνων πρὸς ἡμίφωνα· ἅπερ ἐρίζεται τὰ μὴ συνω-δὰ τῇ φύσει, καὶ τραχύτητας. Ἵνα δὲ συνελὼν εἴπω, δώ-δεκά πως περιόδων οὐσῶν ἃς παρεθέμην, εἴ τις αὐτὰς συμμέτρως μερίζοι πρὸς τὸ πνεῦμα, κώλων δὲ τῶν ἐμ-περιλαμβανομένων ἐν αὐταῖς οὐκ ἐλαττόνων ἢ τριάκοντα, τὰ

[62] Τὸν ἦχον.] Aldinus codex post ἀποκόψασα τὸν ἦχον, habet hæc; τὸ δὲ εὐπνεῖς οἱ ζυνεχεῖς τε καὶ οἱ ζυλλειαινόμενοι ποιοῦσιν ἦχοι: quæ Stephano minus congruere visa sunt. *Sylburg.* † Eadem occurrunt in codice Colbertino.

[63] Καὶ μάλιστα.] Καὶ ante μάλιστα vel tollenda, vel in ὅτι vertenda est, ut sit *quàm maximè. Sylburg.* † Ejicienda duxi.

[64] Διαχαλάσμασι.] Duos Epicratis versus de Laide, ab Athenæo conservatos, libet adscribere; in quibus eadem pæne verba occurrunt:

Ἐπεὶ δὲ διλιχὸν τοῦτ' ἔπεσιν ἤδη τρέχει,

Τὰς

permiscerí possunt hæ voces, quas ι & α exprimunt, cùm penitùs sonum præscindant. In sequenti rursus periodo, cùm membrum quod præcedit, Ἀρξάμενος εὐθὺς καθισαμένῳ, structurâ mediocri adornârat, ut rotundum in primis & molle appareret; quod sequitur denuò exacerbat vir egregius, ac diversum, structuræ compage subindè resolutâ:

66 Καὶ ἐλπίσας μέλαν τε ἔσεσθαι καὶ ἀξιολογώτατον τῶν προσιόντων.

Tres enim vocales sibi invicem, haud ita longo intervallo adnectuntur, quæ moram colliſæ faciunt atque impedimenta; nec auditorium sinunt, ut unus continenter membri perceptum capiat. ipsa enim periodus, cùm in τῶν προσιόντων desinat, pollo rotundoque fundamento non innitit, tam fastigio desinitura quàm fine expetit visa; ita ut sequentis pars sit potiùs, non prioris clausula.

Hoc idem passa est & tertia periodus: nam ei quoque gradus est nullis limitibus circumscriptus, nec habili satis fundamento nixus, cùm in fine hanc partem habeat, Τὸ δὲ καὶ διανοούμενον; quâ crebrò vocales offensæ vocalibus, & semivocales semivocalibus colliduntur; unde prodeunt, quæ naturâ sunt dissona, atque asperitate prædita. Sed verbo ut rem expediam; cùm sint duodecim periodi, quas coram proposui, si quis commodè suo eas spiritu metiatur, membra autem, quæ iis includuntur, ad triginta, aut eo plus; ex his omnibus, scitè

Τὰς ἁρμονίας τε διαχαλᾷ τὸ σῶμα.
Hæc de structurâ corporis eleganti, annis jam luxatâ.

65 Τρία γάρ.] Scilicet in his vocibus; καὶ ἐλπίσας; τε ἔσεσθαι; καὶ ἀξιολογώτατον. Sed pro ἐξῆς, codices Reg. 1. & Colb. ἐξ ἴσου διὰ μακροῦ, sine negatione; nec βάσιν mox agnoscunt: deinde post ἡμίφωνα addunt καὶ ἄφωνα.

66 Αὐτῇ κλήσασα.] Dubito an Græcè dixeris, ἡ περιόδῳ τῷ κώλῳ κλήσασα, Cui subintellectâ: quare pro αὐτῇ, legendum αὐτὴ arbitror.

Digitized by Google

τὰ μὲ εὐεπῶς συλλειμένα καὶ συνεζεσμένα ταῖς ἁρμονίαις οὐκ ἂν εὕροι τὶς ἐξ ἧς ἐπλὰ τὰ παύλα κῶλα· φωνηέντων δὲ συμβολὰς ἐν ταῖς δώδεκα περιόδοις ὀλίγε δεῖν τριάκοντα, ἡμιφώνων τε καὶ ἀφώνων ἀνλιλύπων καὶ πικρῶν καὶ δυσεκφόρων [67] παραβολὰς, ἐξ ὧν αἵ τε ἀνακοπαὶ καὶ τὰ πολλὰ ἐξαθισμαῖα τῇ λέξει γέγονε, τοσαῦτα τὸ πλῆθος, ὥςε ὀλίγε δεῖν καθ' ἕκαςον αὐτῆς μόριον εἶναί τι τῶν τοιούτων. [68] Πολλὴ δὲ ἡ τῶν κώλων ἀσυμμετρία πρὸς ἄλληλα, καὶ ἡ τῶν περιόδων ἀνωμαλία, καὶ ἡ τῶν σχημαῖσμῶν καινότης, καὶ τὸ τῆς ἀκολυθίας ὑπερπλεκὸν, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα χαρακληριςικὰ τῆς [69] ἀκαμψεύτε τε καὶ [70] αὐςηρᾶς ἐπελογισάμην ὅλα ἁρμονίας. Ἅπαυλα γὰρ ἐπεξιέναι πάλιν ἐπὶ τῶν παραδειγμάτων, καὶ καλαδαπαναῖν εἰς ταῦτα τ' χρόνον, οὐκ ἀνελλαῖον ἡγῦμαι.

[67] Παραβολὰς.] Videtur aliquid hoc loco desiderari, quo numerus significetur: Nisi malueris, (quod mihi adeò certissimum videtur) ut mox pro τοσαῦτα, mutato genere, restituatur τοσάυτας, factâ unius literulæ additione: quod cum præcedenti construatur παραβολὰς. ideò non dubitavi, interpunctionis notâ post παραβολὰς immutatâ, comma τῷ γέγονε apponere. Error ex eo emanavit, quod ἐξαθισμαῖα (ζυγαθισμαῖα Colb.) præeunti putârunt hanc vocem conjungi debere.

[68] Πολλὴ δὲ.] Causa planè apparet, cur à Thucydide scribat Cicero in Oratore, *nihil transferri posse ad forensem usum & publicum.* Est enim, ut idem paulò post, *rerum explicator prudens, severus, gravis, non ut in judiciis versaret causas, sed ut in historiis bella narraret. Itaque nunquam est numeratus orator.* Eos

ΤΜΗΜΑ κγ'.

Γλαφυρᾶς καὶ ἀνθηρᾶς συνθέσεως χαρακλῆρ.

Ἡ δὲ γλαφυρὰ καὶ ἀνθηρὰ σύνθεσις, ἣν δευτέραν ἐθέμην τῇ τάξει, χαρακλῆρα τοιόνδε ἔχει. Οὐ ζηλεῖ καθ' ἕκαςον ὄνομα ἐκ περιφανείας ὁρᾶσθαι, οὐδὲ ἐν

ſchè quæ ſint compoſita, ſtructuràque eleganti perpolita, ſeu fortè aut ſeptem invenerit membra, haud ampliùs; at vocalium collisiones in his duodecim periodis ferè triginta, ſemivocalium porrò mutarumque, quæ duræ, peracerbæ, ac prolatu difficillimæ ſunt, concurſus tantâ multitudine, (ex quibus crebræ offenſiones orationi enaſcuntur, & frequentes ſubſultus) ut parùm abſit, quin aliquid ejuſmodi in ſe quæque habeat particula. Sunt etiam ſibi ipſis membra admodum diſparia, & inconcinna; magna periodorum inæqualitas, multa in ſententiis conformandis novitas, multus ordinis neglectus; & quæcunque id genus alia, inornatæ horridæque compoſitionis ſigna putavi eſſe ſtatuenda. Nam rurſus omnia percenſere adductis exemplis illuſtrandi gratiâ, iiſque tempus noſtrum inſumere, id minimè neceſſarium duco.

Eos ibidem etiam irridet, qui germanos ſe putant eſſe Thucydidis, *quum mutila quædam & biantia locuti ſint.*

69 Ἀκομψεύτου.] In exemplari cum σ ſcriptum ἀκομψεύτου: mirùs rectè. *Sylburg.* † Ita & ἀκολοσσάμην in Colbertino.

70 Αὐτηρᾶς.] Coronidis loco, vetus Epigramma de Thucydide adjiciam; quo egregiè admodùm compoſitionis auſteræ virtutem, & dicendi illud præfractum genus, quo imprimis Thucydides delectatur, expreſſum habes.

Ὦ φίλε, εἰ ζοφὸς εἶ, λάβε μ' ἐς χέρας· εἰ δέ γε παμπαν
Νῆις ἔφυς μυθων, ξύνεσιν ἃ μὴ νοέεις.
Εἰμὶ δέ γ' ὃ παίζουσι βαθὺς. παῖζε δ' ἀγαθοῖσι
Θουκυδίδην Ὀλόρου, Καικροπίδην τὸ γένος.

SECTIO XXIII.

Quæ forma ſeu character ſit politæ floridæque compoſitionis.

POlita verò ac florida verborum compoſitio, quam loco ſecundo poſui, hujuſmodi formâ ſeu charactere inſignitur. Non illa poſtulat, ut ſingulis in verbis ex omni parte eluceat,

Digitized by Google

ἐν ἕδρᾳ παύλα βραχείαν πλαγίᾳ τε καὶ ἀσφαλεῖ, αὐτὰ μακρὰς τὰς μεθ' ἑαυτῶν εἶναι χρόνους, οὐδ' ὅλως τὸ βραδὺ καὶ [1] σταθερὸν τοῦτο φόβον αὐτῷ· ἀλλὰ καὶ κινεῖσθαι βούλεται τὴν ἀπομεσίνην, καὶ φέρεσθαι, καὶ θάτερα παρὰ τὰ ἕτερα ἐναντία [2] ἀχεῖσθαι, τὴν [3] ἀλληλαρχίαν ποιοῦσα νύσσα βάσιν, ὥσπερ τὰ ῥέοντα νάματα καὶ μηδέποτε ἀτρεμεῖν· συνειλῆφθαί τε ἀλλήλοις ἄξιοι καὶ συνυφάνθαι [4] παύλα τὰ μόρια τῆς περιόδου, μιᾶς λέξεως ὄψιν ἀποτελοῦντα εἰς δύναμιν. Τοῦτο δὲ ποιοῦσιν αἱ τῶν ἁρμονιῶν ἀκρίβειαι, χρόνον αἰσθητὸν οὐδένα τ' μεταξὺ τῶν ὀνομάτων λαμβάνουσαι. ἔοικε τὰ καλὰ τοῦτο τὸ μέρος εὐήρισις ὑφαῖς, ἢ γραφαῖς, [5] συνειρομένοις τὰ φωνήεντα τοῖς σκιεροῖς ἐχούσαις. Εὔφωνά τε βέλτιον εἶναι παύλα ὀνόματα καὶ λεῖα, καὶ μαλακὰ, καὶ παρθενωπά. τραχείαις δὲ συλλαβαῖς καὶ ἀνήλιπτοις ἀπέχθεσθαί που· τὸ δὲ θρασὺ πᾶν καὶ παρακεκινδυνευμένον, καὶ δι' εὐλαβείας ἔχει.

Οὐ μόνον δὲ τὰ ὀνόματα τοῖς ὀνόμασιν ἐπιηδείως συνηρμόσθαι βέλτιον καὶ συνεξέσθαι, ἀλλὰ καὶ τὰ κῶλα τοῖς κώλοις συνυφάνθαι, καὶ παύλα εἰς περιόδου [6] τελευτὴν· κῶλόν τε μῆκος, ὃ μὴ βραχύτερον ἓξ καὶ μηδὲ μεῖζον τῶν μερίων, καὶ περιόδου χρόνου, ὃ πνεῦμα τέλειον ἀνδρὸς κραλήσει· ἀπερίοδον δὲ λέξιν, ἢ περίοδον ἀκώλιστον, ἢ κῶλον

[1] Σταθηρόν.] Reg. 1. & Colb. σαθερὸν, quæ vox eſt uſitatior; & admittendam cenſui.

[2] Καὶ ἀχεῖσθαι.] Hæc copulativa particula otioſa eſt: quam ſi ſuſtuleris, facilior erit & ſenſus & ſtructura. Atque adeò ſuſtuli hâc editione, cùm MSS. codices non agnoſcant: quanquam καὶ ἀχεῖσθαι conjicit Hudſonus; ἀποχεῖσθαι malim.

[3] Ἀλληλαρχίαν.] Forſan rectiùs τὴν ἀλληλαρχίας λαμβάνουσα βάσιν, aut ſenſus eſt, habens locum alii ἐν ἀλληλαρχίᾳ. Sylburg.

[4] Παύλα τὰ μόρια.] Mutilum ſanè imperfectumque hunc locum reliquerunt omnes ante nos typis impreſſi codices, quem nullâ aut ſenſûs aut ſtructuræ ratione habitâ ſic exhibent: καὶ συνυφάνθαι τὰ μόρια τῆς λέξεως ὄψιν ἀποτελοῦντα εἰς δύναμιν. Lacunam ſupplevimus è libro περὶ Δημοσθένους δεινότητος, ita ut omnia jam rectè ſe habeant, & ad priſtinam integritatem reſtituantur. En locum tibi, unde hæc deſumpta habes:

Τὸ

elucesat, nec ea ut cuncta lato stabiliqúe incedant fundamento; neque longa inter voces temporum ut sint intervalla, orationis tarditati ac morae in primis inimica: sed locutionem moveri ferrique volubiliter, verba verbis supervenire desiderat, nexuque interrupto coire atque alligari, mutuae connexioni, veluti fundamento, insistentia; qualia perennia fluenta, quae nunquam subsistunt aut interquiescunt. praeterea implicatae sibi ipsis contextaeque ut sint omnes periodi partes, exposcit, ut unius solumodò dictionis speciem, quoad possit, exhibeant. Hoc autem structurae rationi accuratissimae debetur, nullo scilicet temporis intervallo sensili inter verba admisso: quâ parte texturae eam eleganti jure comparaveris, aut tabellis pictis, quae umbris obscurioribus interfusos habent colores lucidos. Eadem requirit insuper, ut omnia pulcrè sonantia sint verba, laevia, ac mollia, virgineo quasi venustoque vultu: ab asperis autem gravioribusque concursantibus syllabis omninò abhorret; quascunque etiam audacius, & satis cum periculo usurpantur, ea religiosè cavet.

Non solùm verò nomina nominibus aptè committi, curâque poliri expetit, sed membra etiam membris contexta implicari, atque omnia periodo concludi; eam sibi membri longitudinem, quae mensurâ modoque nec brevior nec major haberi possit; id periodi tempus, quod spiritus viri integer exuperaverit: at verò orationem periodo non absolutam, aut

Τὸ γὰρ ὅλον ἐστὶν αὐτῆς βούλημα, καὶ ἡ πολλὴ περιμαίεσία, περὶ τὸ συνσπασθῆναί τε καὶ συνυφάνθαι πάσας τὰ μόρια τῆς περιόδου, μιᾶς λέξεως ἀπολελειμμένα φαίνεσθαι. Ita mutuam sibi invicem haec loca praestant lucem. His adjice, quae paulò ante occurrunt: καὶ τρόπον τινὰ μία ἐξ ἁπασῶν γίνεσθαι διὰ τὴν τῶν ἁρμονιῶν ἀκρίβειαν.

5 Συνυφθαρμένα.] De Iride eleganter Ovidius, & appositè:

In quo diversi niteant cum mille colores,
Transitus ipse tamen spectantia lumina fallit.
Usque adeò quod tangit idem est; tamen ultima distant.

Curandum est, (ut ait Petronius) *ne sententiae emineant extra corpus orationis expressae; sed intexto vestibus colore niteant.*

Sed monendus est lector, codices Reg. 1. & Colb. ὑφαῖσιν & ζωαῖς habere.

6 Τελειῶν.] Post infinitivum τελειοῦν addunt Reg. 1. & Colb. ὀφείσασαν. 7 Ὑπε-

λον ἀσύμμετρον, οὐκ ἂν [7] ὑπομείνειεν ἐργάσασθαι. [8] Χρῆται δὲ καὶ ῥυθμῶν οὐ τοῖς μηκίστοις, ἀλλὰ τοῖς μέσοις τε καὶ βραχυτέροις· καὶ τῶν περιόδων τὰς τελευτὰς εὐρύθμους εἶναι βέλτιον, καὶ βεβηκυίας, ὡς ἀπὸ στάθμης· τἀναντία ποιοῦσα ἐν ταῖς τέτων ἁρμονίαις ἢ ταῖς τῶν ὀνομάτων. ἐκεῖνα μὲν γὰρ συναλείφει, ταύτας δὲ καὶ διίστησι, καὶ ὥσπερ ἐκ περιόπτου βέλτιον φανερὰς εἶναι. σχήμασί τε οὐ τοῖς ἀρχαιοπρεπεστάτοις, οὐδ' ὅσοις ἡ σεμνότης τις, ἢ βάρος, ἢ πίνος προσέστιν, ἀλλὰ τοῖς τρυφεροῖς καὶ μαλακοῖς ὡς τὰ πολλὰ χρῆσθαι φιλεῖ· ἐν οἷς πολὺ τὸ ἀπαληλὸν ἔστι καὶ θεατρικόν. Ἵνα δὲ κοινότερον εἴπω, τἀναντίον ἔχει σχῆμα τῇ προτέρᾳ καὶ μάλιστα· ὑπὲρ ὧν οὐδὲν δέομαι πάλιν λέγειν.

Ἀκόλουθον δ' ἂν εἴη καὶ τὸς ἐν αὐτῇ προαιρουμένους καταριθμήσασθαι. Ἐποποιῶν μὲν οὖν ἥκιστα μάλιστα νομίζω [9] τελοῦντ' χαρακτῆρα ἐπεξεργάσασθαι [10] Ἡσίοδον· μελοποιῶν δὲ Σαπφὼ, καὶ μετὰ ταύτην Ἀνακρέοντά τε καὶ Σιμωνίδην· τραγῳδοποιῶν δὲ μόνον Εὐριπίδην· συγγραφέων δὲ ἀκριβῶς μὲν οὐδένα, μᾶλλον δὲ τῶν πολλῶν [11] Ἔφορόν

7 Ὑπομένειεν.] Rectiùs ὑπομένουσιν: vel ὑπομένοι. *Sylburg.* † Ita reponi curavimus, cùm illud ὑπομένειεν extra regulam formetur. Ita Lucianus in *Timone*, καὶ παύσασθαι πρότερον πάθοι ἄν, ἢ ἐμὲ προέσθαι ὑπομείνειεν ἄν.

8 Χρῆται.] Χρήσεται Reg. 1. & Colb. qui copulativam καὶ ante βεβηκυίας non agnoscunt; deinde κολακικοῖς habet Reg. 1. pro μαλακοῖς, paucis abhinc verfibus.

9 Τελοῦντ.] Τελοῦντ δοκεῖ τὸν χαρακτῆρα ἐπεξεργάσασθαι Ἡσίοδος. Reg. 1. & Colb. & mox Ἀνακρέοντά καὶ Σιμωνίδην, dein μόνον Εὐριπίδην, postea εἶδεν, atque Ἔφορός τε καὶ Θεόπομπος, ξενόφων τε Ἰσοκράτης. Quæ ferri possunt, si sub initium periodi legamus, ὡς ἐγὼ μάλιστα νομίζω. *Hudsonus.*

10 Ἡσίοδον.] In *Censurâ veterum scriptorum*, hæc de Hesiodo: Ἡσίοδος μὲν γὰρ ἐφρόντισεν ἡδονῆς, καὶ ὀνομάτων λειότητος, καὶ Συνθέσεως ἁμιλλᾶς. Cui Fabii verba adscribam: *Rarò assurgit Hesiodus,*

Digitized by Google

aut periodum fine membris, aut membrum nullâ proportione habitâ conſtitutum, effeciſſe ne quidem ſuſtinet. Pedibus etiam utitur non longiſſimis quidem, ſed mediis ac brevioribus: periodorum fines numeroſos, graduque ad amuſſim exæquato incedentes, requirit; quarum juncturis committendis, atque iis verborum, planè diverſum facit. Hæc etenim, quantum poteſt, miſturâ literiſque coeuntibus implicat: periodos autem ſeparat, eaſque veluti ex edito loco conſpicuas eſſe deſiderat. Figuris quoque, non quæ antiquitatem oleant, nec quibus aut gravitas aliqua, aut pondus adſit, aut ſordium ſqualor, ſed delicatis, ſed mollibus ut plurimùm uti amat; quibus multum lenocinii animis demulcendis, multum theatralis inſit gratiæ. Sed ut dicam generaliùs, formam habet priori quàm maximè contrariam: de quibus me denuò loqui, haud neceſſe arbitror.

Sequitur, eos jam ut enumerem, qui in hoc dicendi genere excelluerunt. Inter Epicos ſcriptores mihi quidem videtur Heſiodus in hoc charactere plurimùm elaborâſſe: inter Lyricos Sappho; cui proximi ſunt Anacreon & Simonides: inter tragicos ſolus Euripides: hiſtoricorum accuratè qui eam perſecutus ſit, prorſus repertus eſt nemo; ſed præ aliis Ephorus

ſiodus, magnaque pars ejus in nominibus eſt occupata; tamen utiles circa præcepta ſententiæ, lenitaſque verborum, & expoſitionis probabilis: daturque ei palma in illo mediocri genere dicendi. Hæc poſtrema à Dionyſio videtur accepiſſe.

11 Ἔφορον.] Demophili filius, Cumis Æolicis natus, Iſocrate magiſtro, quemadmodum & Theopompus, uſus eſt: à quo impulſi utrique, ſe ad hiſtoriam contulerunt. Leniſſimo ingenio fuit Ephorus, cui adhibere calcaria, ut refert Cicero, coactus eſt Iſocrates. De rerum diſpoſitione, & ſtylo hujus ſcriptoris hæc Diodorus: Ἔφορος τὰς κοινὰς προάξεις ἀναλαμβάνων, ὁ μόνον καλὰ τὴν λέξιν, ἀλλὰ καὶ καλὰ τὴν οἰκονομίαν, ἡμίλιτο τυγχάνει. At ſeveriori cenſurâ Suidas: Ἔφορος ἦν τὸ ἦθος ἁπλῆς, τὴν δὲ ἐμμετρίαν τῆς ἱστορίας ὕλης, καὶ ναθρὸς, καὶ μυδιμίαν ἔχων ἡμίτασιν.

12 Θεό-

Digitized by Google

ρόν τε καὶ [12] Θεόπομπον [13] ξηλόρων τε Ἰσοκράτην. Θήσω δὲ κ᾽ ταύτης παραδείγματα τῆς ἁρμονίας, ποιηθὲν μὲ προχειρισάμενος Σαπφὼ, ξηλόρων δὲ Ἰσοκράτην. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῆς μελοποιΐας.

" [14] Ποικιλόφρον ἀθάνατ᾽ Ἀφροδίτη,
" Παῖ Διὸς, [15] δολοπλόκε, λίσσομαί σε,
" Μή μ᾽ ἄσαισι μηδ᾽ ἀνίαισι δάμνα
" Πότνια θῦμον.
" [16] Ἀλλὰ τυΐδ᾽ ἔλθ᾽ αἴποκα κἀλέρωτα

Τᾶς

[12] Θεόπομπον.] Quem sub finem Epistolæ ad Pompeium, ἐπιφανίσαιον φάλων Ἰσοκράτες μαθητῶν vocat; & Strabo inter illustres Chios, unde ortum habuit, recenset. Multa scripsit, sed historiarum opus longè nobilissimum; quod eâ fide contexuit, ut ab Athenæo ἀνὴρ φιλαλήθης appelletur, multum pecuniarum ad indagandam veritatem dictus insumpsisse. Quod ad dictionem attinet, ibidem Dionysius: καθαρὰ ἡ λέξις, κ᾽ κοινὴ κ᾽ Ζαφὴς, ὑψηλή τε κ᾽ μεταλοπρεπὴς, κ᾽ τὸ σωμπικὸν ἴχνσα πολὺ, ζυγκειμένη τε καλὰ τὴν μέσην ἁρμονίαν, ἡδέως κ᾽ μαλακῶς ἔσσα. Ita sibi ipsi videtur contradicere: dum hoc loco politum, ibi mediocre dicendi genus usurpâsse Theopompum scribit.

[13] Ξηλόρων τε.] Possis etiam mutatâ conjunctione legere, ξηλόρων δὲ Ἰσοκράτην: ut mox sequenti versu, pro ταῦτα non ineptè repposueris ταύτης, ut feratur ad remotiùs substantivum τῆς ἁρμονίας. *Sylburg.* † Ita rescripsi.

[14] Ποικιλόφρον.] Sat eruditos exercuit admirabile hoc Sapphonis odarium: nos, aliis omissis, Vossium sequimur; etsi in paucis Aleaicis videtur. Lectionem ϖοικιλόφρον, ut testatur Ursinus, veteres quidam codices habent; sed vulgata ϖοικιλόθρον' magis arridet; cùm δολοπλόκε sequenti versu idem ferè, quod ϖοικιλόφρον, significet. Nec, ut putavit Portus, quantitas obstat syllabæ; nam frequens apud Sapphonem in hâc sede trochæus est: quod apertè testatur Hephæstion, hunc locum proferens. Vox ϖοικιλόφρον ex illo Homeri videtur efformata: ἐν δὶ θρόνα ϖοικίλ᾽ ἔπασσι. *Vestis variis floribus distincta utens.* Inscribit hanc Oden Faber, Ἄσμα εἰς Ἀφροδίτην.

Ibid. Ποικιλόφ.] Vulgò scribitur Ποικιλόθρον', quod quamvis rectum possit videri, cùm notum sit quàm variis in locis templa & sedes ista habeat Dea, attamen cùm in scripto Dionysii libro invenerim ϖοικιλόφρον vocandi casu, à ϖοικιλόφρων, malui sic rescribere, sensu conveniente, & more Æolico, ut notant Grammatici. *Vossius.*

Ibid. Ποικιλόφ.] Consentit hæc Ursini editio cum editione Henrici Stephani, pauculis exceptis, quæ mox indicabuntur. Initio hujus odes pro ϖοικιλόθρον' in quibusdam

rus atque Theopompus; atque inter rhetores, Isocrates. Hujus etiam structuræ pauca proferam exempla, è poetis Sapphone adducta, è rhetoribus Isocrate. Incipiam è melicâ poetriâ.

" *Diva verſutæ Cytherea mentis,*
" *Quæ Lesbi nitidis, Jove nata, damnis*
" *Ne domes, regina precor, gravique*
" Pectora luctu.
" *Huc veni: quondam mihi ſupplicanti*

Si

quibuſdam libris veteribus ſcriptum eſt πρωτιλόφεω, ut idem Urſinus annotavit. Secundæ Strophes verſu primo Stephanus ſcribit τῆδ'. In Pariſiensi Hephæſtionis editione, pag. 45. legitur ἀλλά τοι δ'. Sed τυῖδ' ſcribendum eſſe, non τῆδ', admonitum ſe Urſinus annotat à libro antiquo Farneſiano: eandemque ſcripturam confirmari à Priſciano lib. 1: qui poſtquam tradidit literam V quandoque tam vocalis quàm conſonantis vim amittere, ut cùm inter Q & aliam vocalem ponitur, item inter G & aliquam vocalem, necnon inter S & A vel E; ſubjungit: *Quod apud Æoles quoque vi ſæpe patitur, & amittit vim literæ in mitro; ut Sappho,* Ἀλλὰ τυῖδ' ἔλθ'· αἴ ποθι καὶ ἔωλα. Sed cùm *Herodianus* in quartâ chriſe verborum in μι ſcribat, τὴν νι διφθογγον ἐκ γνήσιον θαι συμφώνω ἐκφερομένην, non abſurdè ſuſpicetur aliquis Priſcianum aut τυῖδ' ſcripſiſſe, aut τόδ'. cujus utriuſque apud Heſychium quoque ſunt veſtigia. Nam τυῖ à Cretenſibus uſurpatum ait pro ἅδι: & τόδαι (ſic enim habent editiones, non τόδι) ab Æolenſibus pro ἰσλαῦθα.

Leguntur autem apud Hephæſtionem tres duntaxat hujus odæ verſus; primus ſcilicet primæ ſtrophes, primus ſecundæ ſtrophes, & poſtremus primæ ſtrophes. *Sylburg.*

15 Δολοπλόκε.] Idem Veneris Epitheton habes & in veteri poetâ ab Ariſtotele in *Ethicis* citato: Ἡ δ' ἐπιθυμία, καθάπερ φὴ Ἀφρόδιτην φασί,

Δολοπλόκε γαῖ' Κυπρογενῆς.

16 Ἀλλὰ τυῖδ'.] Locus vulgò corruptiſſimus: ille ſic concipitur in ſcriptis Dionyſii Halicarnaſſenſis libris;

Ἀλλὰ τῆδ' ἔλθ', αἴποτα καὶ ἔμεθεν ἔωλα
Τᾶς ἐμᾶς αὐδᾶς ἄϊουσα πρόσ.

unde fecimus,

Ἀλλὰ τυῖδ' ἔλθ', αἴποτα καὶ ἐμεθὲν ἔωτα
Τᾶς ἐμᾶς αὐδᾶς ἄϊουσα πρόλλ.

Citat quoque hanc Priſcianus, qui habet τυῖδ' ἔλθ', & rectè omninò, nam τυῖδι Æolicum pro τῆδε. Nec Æoles ſolum, ſed & Creſes quoque ſic dicebant, ut ex Heſychio conſtat, cum τυῖ interpretatur ὧδε. Apud eundem quoque legas Τόδαις, ἰσλαῦθα. Αἰολεῖς, pro τυῖδι. Sic quoque legendum apud illos, qui de dialectis ſcripſêre.

Ex καὶ' ἔωλα fecimus καλεξῶτα, quod & ipſum eſt Æolicum, pro ἐγγεῶθε: Heſychius, καλεγῶτα, καὶ ἄλλοῖς. Sic lege. Apol-

" Τᾶς ἐμᾶς αὐδᾶς αἴϊοισα [17] πολλύ.
" Ἔκλυες, πατρὸς δὲ δόμον λιπῆσσα
" Χρύσιον ἦλθες,
" Ἅρμ' ὑποζεύξασα. καλοὶ δέ σ' ἆγον
" Ὠκέες [18] στρυθοὶ [19] περὶ γᾶς μελαίνας,
" Πυκνὰ δινῦνες πτέρ' ἀπ' ἄρας αἰθέ-
" ρος διὰ μέσσω.
" [20] Αἶψ' ἀλλ' ἐξίκοντο. Τὺ δ', ὦ μάκαιρα,
" [21] Μειδιάσας' ἀθανάτῳ προσώπῳ,
" Ἤρε', ὅτι δ' ἦν τὸ πέπονθα, κ' ὅτι
" Δήν τε κάλημμι'
" Κ' ὅτι' ἐμῷ μάλιστα θέλω γενέσθαι
" [22] Μαινόλᾳ θύμῳ· τίνα δ' αὖτε [23] πείθη-
" μι σαλῆνέσσαν φιλότητα· Τίς σ', ὦ
" Σαπφοὶ, ἀδικῆ;

Καὶ

Apollonius in Grammaticâ; παρὰ τὸ ἴτης, ἰτεῦθε, ἀφ' ὃ καὶ τὸ παρ' Αἰολεῦσιν ἰτεῦτα. Cùm verò in libris fit, Τᾶς ἐμᾶς αὐδᾶς αἴϊσα πολλύ· id est, τῆς ἐμῆς αἰδῦς πολὺ αἴϊσα· τὸ αὐδᾶς vel potiùs αἰδῦς, uti est in alio libro, accipi possit pro cultu & observantiâ, quemadmodum sæpe alibi: sed libentiùs credo, si rectè se habet scriptura, αὐδῶς Æolicè positum pro αὐδᾶς, mutatumque ab imperitis in αἰδῦς. *Idem.*

[17] Πολλύ.] Πολλὺ pro πολύ reposuimus more Æolico, qui solebant liquidam istam geminare, ut ex Etymologo, & aliis constat Grammaticis. Itaque & Ζιλλάνα & μίλλον, pro Ζιλάνα & μίλον dicebant. Hinc est quod prima in μίλον, non tantum à Græcis, sed & à *Persio* producatur, ubi tamen vulgò pro μίλον rescripsêre *Nectar*. Hactenus invocatio. Sequitur dein, Ἔκλυες, & mox ἦλθες, & demum Αἶψ' ἀλλ' ἐξίκοντο, *Audivisti, venisti, sed cito venisti.* Idem.

[18] Στρυθοί.] Tertiæ strophes expositio est apud *Athenæum* libro 8. in sermone de passeribus. Καὶ οἱ στρυθοὶ δὲ (inquit) εἰσὶν ὀχευτικοί· διὸ καὶ Τερψιχλῆς ἐμφαγόντας φησὶ στρυθῶν, ἐπικαλαφόρους πρὸς ἀφροδίσια γίνεσθαι. Μήποτε δὲ καὶ ἡ Σαπφὼ ἀπὸ τῆς ἰσχύος, τὴν Ἀφροδίτην ἐπ' αὐτῶν φησιν ὀχεῖσθαι. Καὶ γὰρ ὀχευτικὸν τὸ ζῶον καὶ πολύσπορον. Eódem spectat versus ille in Priapum: *Vernis passeribus salaciores.* Hæc Urfinus. *Sylburg.*

[19] Περὶ γᾶς.] Sequentia in libris sic concipiuntur, περὶ γᾶς μελαίνας πυκνὰ δινῦνες πτέρ' ἀπ' ὠρας· ὠθέρ· διὰ μέσσω. Priorem vocem correctores absurdè mutârunt in πτέρυγας, ac si Veneris currus à nigris traheretur alitibus.

Quis

" *Si prece auditâ, Venus, adfuisti;*
" *Aureâ dignata domo relictâ*
" *Visere Sapphô,*
" *Vecta curru. Te tulerunt venusti*
" *Passeres lapsu celeri per orbem,*
" *Crebra jactantes per inane pennas,*
" *Æthere ab alto.*
" *Ilicet ventum est: placidoque vultu*
" *Alma subridens, rogitas, quid essem*
" *Passa; Te cœlo quibus invocarem*
" *Anxia curis.*
" *Quid velim; menti malesana poscam*
" *Quid meæ: cuinam teneros amores*
" *Suadeam capto: Tibi damna, Sappho,*
" *Intulit ecquis?*

Si

Quis non videat legendum esse?

πτερὶ γᾶς μελαίνας
Πυκνὰ δινεῦντες πτέρ' ἀπ' ὤρανὸν αἰθέ-
ρος διὰ μέσσω.

id est, πτερὶ γῆς μελαίνης πυκνὰ δινέοντες πτέρα ἀπ' ὠρανοῦ διὰ μέσου αἰθέρος. Passim occurrit γαῖα μέλαινα, estque perpetuum epithetum. *Vossius.*

20 Αἴψ' ἀλλ'.] In sequentibus, ut in Αἴψ' ἀλλ' ἐξίκοιο, & in ἔνθε κάλημμι, secuti sumus librorum fidem, & omninò sunt meliora & Αἰολικώτερα, quàm quæ vulgò leguntur, Κ' ὅτι δ' ἔνθε κάλημμι, *quare jamdudum te invocem.* Idem.

21 Μειδιάσασ'.] Videtur respexisse Horatius, cùm libro 1. *Carminum* cecinit;

Sive tu mavis, Erycina ridens,
Quam Jocus circumvolat, & Cupido.

Nisi fortè Homericum epithetum φιλομμειδὴς exprimere voluit. *Sylburg.*

22 Μαινόλα.] Valet *insano & furenti*, quique mentis suæ compos non est: quod epitheton tribuitur Baccho ab incerto poetâ, cujus versus reperiuntur apud *Atilium Fortunatianum*; ubi μαινόλης verbum Latinis litteris notatum est;

Huc ades, ô Lyæe Bassareu bicornis
Mænola, bimater, crine nitidus apto

Hæc idem Ursinus. In præcedentibus Stephanus scribit κ' ὅτι: itidemque in sequentibus. malim ego χ' ὅτι, seu χὅτι. *Sylburg.*

23 Πείθημμι.] Id est, πείθω. Σαγηνεύσαν φιλότητα; nam in libris scriptis inveni πείθομαι. Σαγηνίσσαν φιλότητα est φιλότητα αἰχμαλωτίζουσα. *Cujus,* inquit, *ô Sappho, iterum capta amore teneris?* Sic apud Phædrum, *formosam & oculis venantem viros.* Vossius.

" Καὶ γὰρ εἰ φεύξῃ, ταχέως διώξει·
" Αἰ δὲ δῶρα μὴ δέκεῖ', ἀλλὰ δώσει·
" Αἰ δὲ μὴ φιλεῖ, ταχέως φιλήσει,
" [24] Ἢ οὐκὶ ἐθέλοις.
" Ἐλθέ μοι κὴ νῦν, χαλεπᾶν δὲ λῦσον
" Ἐκ μεριμνᾶν, ὅσσα δέ μοι τελέσσαι
" Θῦμῷ ἰμέρρει, τέλεσον, σὺ δ' αὐτὰ
Σύμμαχος ἔσσο.

Ταύτης τῆς λέξεως ἡ εὐέπεια κὴ ἡ χάρις ἐν τῇ [25] συνεπείᾳ κὴ λειότητι γέγονε τῶν ἁρμονίων. παράκειται γὰρ ἀλλήλοις τὰ ὀνόματα, κὴ συνυφάνται καί πως οἰκειότητας κὴ συζυγίας φυσικὰς τῶν γραμμάτων. τὰ γὰρ φωνήεντα τοῖς ἀφώνοις τε κὴ ἡμιφώνοις συνάπτεται μικρῦ δεῖν δι' ὅλης τῆς ᾠδῆς, ὅσα προσάσσεσθαί τε κὴ [26] ὑποτάσσεσθαι [πέφυκεν] ἡμιφώνων δὲ πρὸς ἡμίφωνα, κὴ φωνηέντων πρὸς ἄλληλα συμπλώσεις, αἱ διασαλεύσαι τὰς ἤχους, ὀλίγαι πάνυ εἰσίν. Ἔγωγ' οὖν ὅλην τὴν ᾠδὴν ἀνασκοπέμενος, πένε ἢ ἓξ ἴσως εὗρον [27] ἐν τοῖς τοιούτοις ὀνόμασι κὴ ῥήμασι, κὴ τοῖς ἄλλοις μορίοις ἡμιφώνων τε γραμμάτων συμπλοκὰς τῶν μὴ πεφυκότων ἀλλήλοις κεράννυσθαι, κὴ εὐθὺς ταύτας ἐπὶ πολὺ τραχυνούσας τὴν εὐέπειαν [28] εὑρίσκω. φωνηέντων δὲ παραθέσεις τὰς μὲν ἐν τοῖς κώλοις αὐτοῖς γινομένας, ἔτι ἐλάττους ἢ τοσαύτας· τὰς δὲ συναπτούσας τὰ κῶλα ἀλλήλοις, ὀλίγῳ τινὶ τούτων πλείονας. Εἰκότως δὴ γέγονεν ἡ λέξις εὔρυθμος κὴ μάλακὴ, τῆς ἁρμονίας τῶν ὀνο-

[24] Ἢ οὐκί.] Cùm in iiſdem libris ſcriptis invenerim, ἢ ἐκὶ ἐθέλοις, non dubitavi & ſic reſcribere, vel potiùs, ἢ ἐκὶ ἰθέλλοις more Æolico. Eſt autem *Συνεκφώνησις*, ut apud Homerum:

Ἢ ἐχ' ἅλις ὅτι γυναῖκας ἀναλκιδας ἠπεροπεύεις;

Idem.

[25] Συνεπείᾳ.] *Contextu verborum.* Dicitur à Grammaticis aliquod vocabulum eſſe ἐν τῇ *Συνεπείᾳ*, quum in fine Sententiæ non ponitur. Quidam ex Σὺν & ἕπομαι, non ex ἕπω deductum putârunt. *Stephanus.*

[26] Ὑποτάσσεσθαι.] Poſt ὑποτάσσεσθαι deſideratur verbum φιλεῖ, ut

" *Si fugit jam te, citò te sequetur:*
" *Si tuum sprevit, dabit ipse munus:*
" *Suavium avertit? tibi vix volenti*
" *Porriget ultro.*
" *Jam veni, jam nunc; miserisque mentem*
" *Libera curis: fieri quod optem,*
" *Id lubens, oro, facias; & armis*
" *Protege sumptis.*

Hujus orationis venustas & gratia, ex eleganti verborum compositione & structuræ lævitate proficiscitur. Nam verba sibi invicem apponuntur, & necessitudine quadam, ac naturali conjunctione literarum contexta implicantur. Mutis siquidem & semivocalibus vocales per totam ferè oden, quæ præponi soleant aut postponi, coaptantur. Sunt autem semivocalium cum semivocalibus, vocaliumque inter se concursus, qui sonos perturbent, prorsus pauciſſimi. Mihi quidem totam diligenter oden discipienti, inter tot nomina & verba, aliasque partes orationis, quinque aut etiam sex literarum semivocalium connexiones, quæ sibi invicem à naturâ permisceri nequeant, repertæ sunt; easque non ita multum invenio dictionis aptam concinnitatem exasperare: vocalium concursationes, quæ ipsis membris acciderunt, aut totidem, aut etiam pauciores; earum verò, quæ mutuò sibi membra connectunt, paulo plures. Jure itaque facta est hæc oratio in primis & pulcrè fluens, & mollis; siquidem verborum structura sonum nec fluctuantem reddat, nec inquietum. Cætera quoque

ut suprà, ὡς τὰ πολλὰ χρῆσθαι φιλεῖ: aut σίφυκε, ut paulò post, τῶν μὴ σιφυκότων ἀλλήλοις κεράννυσθαι, vel aliud consimile. *Sylburg.* † Uncis τὸ σίφυκεν inclusimus, ex conjecturâ Sylburgii admissum, ut structura & sensus loci constaret. Mox etiam post ἡμίφωνα codex Reg. 1. ἢ ἄφωνα addit.

17 Ἐν τοῖς τοιούτοις.] Si quantitatis adjectivum malis, τοσούτοις, per me licet. *Idem.*

18 Εὐρίσκω.] Abest à Reg. 1. & Colb. & sanè abesse potest, cum εὗρον præcesserit in eâdem sententiâ. mox etiam Reg. 1. εὔφως τις ἡ λέξις ἢ μαλακή, verbis transpositis.

Digitized by Google

ὀνομάτων μηδὲν ἀποκυμαίζεσθαι τ ἦχον. Ἐλεῖν δ' ἂν κ τὰ λοιπὰ τῆς συνθέσεως ταύτης ἰδιώματα, κ ἀπεδείκνυον ἐπὶ τῶν παραδειγμάτων τοιαῦτα ὄντα, οἷα ἐγώ φημι, εἰ μὴ μακρὸς ἔμελεν ὁ λόγος γενήσεσθαι, κ ταυτολογίας τινὰ δόξαν παρέχειν. Ἐξέσται γάρ σοι, [29] κ πάλιν ἄλλῳ καθ' ἓν ἕκαστον τῶν ἐξηριθμημένων ὑπ' ἐμοῦ καὶ τὴν προέκθεσιν τῆς χαρακτῆρος, ἐπιλέγεσθαί τε κ σκοπεῖν ἐπὶ παραδειγμάτων καὶ πολλὴν εὐκαιρίαν κ σχολήν. ἐμοὶ δ' οὐκ ἐγχωρεῖ τοῦτο ποιεῖν, ἀλλ' ἀπόχρη δεῖξαι μόνον ἀρκούντως ἃ βούλομαι τοῖς δυνησομένοις παρακολουθῆσαι.

Ἑνὸς ἔτι [30] παραθήσω λέξιν ἀνδρὸς εἰς τ αὐτὸν κατεσκευασμένην χαρακτῆρα, Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος, ὃν ἐγὼ μάλιστα πάντων οἶμαι [31] τῶν περὶ τὴ λέξει χρησαμένων, ταύτην ἀκριβῶς τὴν ἁρμονίαν. Ἔστι δὲ ἡ λέξις ἐκ τοῦ [32] Ἀρειοπαγιτικοῦ ἥδε·

"Πολλοὺς ὑμῶν [33] οἶμαι θαυμάζειν, ἥν τινά ποτε "γνώμην ἔχων, περὶ σωτηρίας τὴν πρόσοδον ἐποιησάμην· "ὥσπερ τῆς πόλεως ἐν κινδύνοις οὔσης, ἢ σφαλερῶς αὐτῇ "τῶν πραγμάτων [34] καθεστώτων, ἀλλ' οὐ πλείους μὲν τρι- "ήρεις ἢ διακοσίας κεκτημένης, εἰρήνην δὲ κ τὰ περὶ τὴν "χώραν ἀγούσης, κ τῶν καλὰ θάλατταν ἀρχούσης· ἔτι δὲ "συμμάχους ἐχούσης πολλοὺς μέν, τοὺς ἑτοίμους ἡμῖν, ἤν τι δέῃ, "βοηθήσοντας, πολὺ δὲ πλείους τοὺς τὰς συνάξεις ὑποδε-

λεῖντας,

[29] Σοὶ πάλιν.] Legendum videtur, κ πάλιν ἄλλῳ, & *cuilibet alii*. *Idem*. † Ita rescripsimus, copulativâ κ insertâ.

[30] Παραθήσω.] Mediâ voce usus est Sect. 18. Ἑνὸς ἔτι παραθήσομαι λέξιν.

[31] Τῶν περὶ τῇ.] Magis fortasse compta lectio, si locis mutatis ita formetur, τῶν τῇ περὶ λέξει. Sed pari ferè structurâ Lucianus in *de conscribendâ Hist.* μεγαλῇ τῇ φωνῇ ἀναβοώντων.

[32] Ἀρειοπαγιτικοῦ.] Ita quidem reliqui omnes præter Sylburgium, qui ἄνευ διφθόγγου & hoc loco, & in Isocrate pag. 97. Ἀρειοπαγιτικῷ scribit. Cur autem eo nomine appelletur hæc oratio, ita *Henr. Stephanus*:

Existimatur vocata fuisse *Areopagitica* hæc oratio, quòd ab Isocrate

Digitized by Google

que huic compositioni quæ propria sunt & familiaria enarrâssem, & quæ mihi sunt tradita hac de re, allatis exemplis, esse vera ostendissem, nisi quòd in nimium inde excrevisset oratio, & quandam iterationis otiosæ speciem præbuisset. Tibi etenim, *mi Rufe*, vel alteri cuilibet, facultas erit ex occasione datâ atque otio, hæc singula, à me in explicando hoc charactere enumerata, recensendi, aliisque porrò adductis exemplis expendendi: mihi verò id præstare non licet, nam ea tantùm quæ velim, non ita perfunctoriè demonstrâsse sufficit, iis scilicet hominibus, qui passibus æquis nos sequi potuerint.

Unius insuper scriptoris orationem adjungam, eâdem dicendi formâ & charactere compositam, Isocratis rhetoris: quem ego omnium, quotquot solutâ utuntur oratione, hoc genus dicendi absolutissimum perfecisse arbitror. Est autem ex *Areopagiticâ* desumpta:

" *Multos vestrûm equidem mirari puto, quidnam mihi in mentem* " *venerit, ut de salute reipublicæ pro concione verba facturus pro-* " *deam; tanquam civitas in periculo jam versaretur, aut lubrico* " *rerum statu instabilique consisteret; nec triremes amplius ducen-* " *tas possideret, nec pacatam haberet regionem, nec imperium mari,* " *obtineret; magnâ tum amicorum societate munita, qui, si res* " *postulet, nobis auxilio sint, tum eorum longè plurium, qui & tri-* " *buta pendant, & imperata exequantur. Quæ cùm ita sint, nos* *quidem*

socrate in ipso Areopago habita fuerit: sed fieri etiam potest (meo quidem judicio) ut à dignitate & præstantiâ nomen hoc consecuta sit; tanquam digna, quæ vel in medio Areopago haberetur,

33 Οἶομαι.] Isocratis libri impressi οἴμαι contractum habent.

34 Καθιστώτων.] In vulgat. editionibus Isocratis incontractè legitur καθιστηκότων. In iisdem paulò pòst rectiùs legitur ἑτοίμως, hâc scilicet verborum structurâ τὰς ἑτοίμως ἡμῖν βοηθήσοντας, ἤν τι δέῃ. *Sylb.* † Editio quidem Wolfiana, anno 1570 Basileæ excusa, ἑτοίμως legit; at Stephaniana, quæ prodiit anno 1593, (neque aliæ mihi ad manus sunt) cum Dionysio in omnibus consentit. Ipse autem ἑτοίμως feci: nam ἑτοίμως Infinitivum postulat, annotante Wolfio.

 35 Ἡμῖν

Digitized by Google

" λῦσας, καὶ τὸ προσατιόμενον ποιῆσας. ἂν ὑπαρχόν-
" των, [35] ἡμᾶς μὲ ἄν τις φήσειεν εἰκὸς εἶναι θαῤῥεῖν, ὡς
" πόῤῥω τῶν κινδύνων ὄντας· τοῖς δ' ἐχθροῖς τοῖς ἡμετέροις
" προσήκειν δεδιέναι, καὶ βουλεύεσθαι περὶ σωτηρίας.

" Ὑμεῖς μὲ οὖν οἰὸ ὅτι τούτῳ χρώμενοι τῷ λογισμῷ, καὶ
" τῆς ἐμῆς προσόδε καταφρονεῖτε, καὶ πᾶσαν ἐλπίζετε τὴν
" Ἑλλάδα ταύτῃ τῇ δυνάμει καταισχήσειν· ἐγὼ δὲ δι' αὐτὰ
" ταῦτα τυγχάνω δεδιώς. ὁρῶ γὰρ τῶν πόλεων τὰς ἄριστα
" πράττειν οἰομένας, [36] τὰ κάκιστα συμβουλευομένους· καὶ
" τὰς μάλιστα θαῤῥούσας, εἰς πλείστους κινδύνους καθιστα-
" μένας. Αἴτιον δὲ τούτων ἐστὶν, ὅτι τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν
" κακῶν οὐδὲν αὐτὸ καθ' αὑτὸ παραγίνεται τοῖς ἀνθρώ-
" ποις, ἀλλὰ συνέπεσθαι καὶ συνακολουθεῖ τοῖς μὲ [37] πλή-
" θεσι καὶ ταῖς δυναστείαις ἄνοια, καὶ μετὰ ταύτης ἀκολουθία,
" ταῖς δὲ ἐνδείαις καὶ ταῖς ταπεινότησι σωφροσύνη καὶ πολλὴ
" μετριότης. ὥστε χαλεπὸν εἶναι διαγνῶναι, πότερον ἄν τις
" [38] δέξαιτο τῶν μερίδων τούτων τοῖς παισὶ τοῖς αὑτῦ κα-
" ταλιπεῖν. Ἴδοιμεν γὰρ ἂν ἐκ μὲ τῆς φαυλοτέρας εἶναι
" δοκούσης, ἐπὶ τὸ βέλτιον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰς πράξεις
" ἐπιδιδούσας· ἐκ δὲ τῆς κρείττονος φαινομένης, ἐπὶ τὸ
" χεῖρον εἰθισμένας μεταπίπτειν.

Ταῦθ' ὅτι συνείληπταί τε καὶ συγκέχρωσται, καὶ ἃ καθ' ἕν ἕκαστον ὄνομα ἐν ἕδρᾳ περιφανεῖ καὶ παλαιᾷ βέβηκεν, οὐδ' ἐν μακροῖς τοῖς μεταξὺ χρόνοις διειρῆσθαι καὶ [39] διαβέβηκεν ἀπ' ἀλλήλων, ἀλλ' ἐν κινήσει τε ὄντα φαίνεσθαι καὶ φορᾷ καὶ ῥύσει συνεχεῖ, πρεπεῖά τε αὐτῶν εἶσι καὶ μαλακὰ

[35] Ἡμᾶς μὲν.] Edit. Isocrat. ὑμᾶς.

[36] Κάκιστα βουλευομ.] In iisdem editt. legitur, τὰ κάκιστα συμβουλευομένας: & mox superlative, εἰς πλείστους κινδύνους. *Sylb.* † Articulum τὰ contextui insertum à me habes: συμβουλευομένους pro simpliciter βουλευομένας, (quam vocem Wolfius passivè intelligit, scilicet ὑπὸ τῶν ἐπιόντων) & mox πλείστους pro veteri πλείους, probante codice Reg. 1.

[37] Πλήθεσι.] Eædem Isocratis editiones habent πλουσίοις, *divitibus*: minùs congruenter. *Sylb.* † Πλήθεσι habent & Stephani, & Wolfii.

[38] Δέξαιτο.]

quidem dixerit aliquis ſecuro eſſe animo, ut qui longè à periculis abſimus, hoſtes autem noſtros cauſam habere timoris, ac ſaluti ſuæ conſulere oportere.

Vos equidem pulerè ſcio, his fretos rationibus, meum jam vos alloquendi apparatum contemnere, & totius Græciæ imperium hiſce copiis paraturos ſperare; ego verò hanc præcipuè ob cauſam in metu ſum: cùm videam florentiſſimas, ut ſibi ipſis perſuaſere, civitates peſſimis uti conſiliis; & quæ ſecuriſſimæ ſunt, plurimis periculis circumveniri. In cauſâ eſt, quod neque ſecundæ nec adverſæ res ullæ mortalibus ſolæ contingant: ſed ita comparatum eſt, ut opes & potentiam dementia, unáque intemperantia comitetur: inopiam verò ac humilitatem prudentia & vitæ moderatio. Quamobrem difficile judicatu eſt, utra iſtarum partium ſit præoptanda, quam liberis quiſpiam ſuis à ſe relictam velit: ſiquidem ex eâ quæ deterior vulgò habetur, res incrementa plerumque videmus ad feliciorem vivendi ſtatum ſibi aſſumere; ex alterâ verò, quæ præſtantior judicatur, recidere ſolere in deteriùs.

Hæc mutuo complexu ſecum cohærere, atque iiſdem coloribus elaborata eſſe; nec ſingulis in verbis conſpicuam ſibi latamque ſedem ſortita incedere, neque longis temporum intervallis à ſe invicem disjungi ſegregarique, (cùm prorſus in motu ſint, & quodam impetu videantur & fluxu perpetuò delata; eorumque harmoniæ, quibus ipſa connectitur oratio, & lenes ſint & molles, conjunctâ volubilitate) teſtimonium, nec arte ullâ nec uſu edoctus, perhibebit ipſe audiendi ſenſus.

Quod

38 Δίξαιλο.] Aſſi τῦ ἴλοιλο: ſed quid ſi εὔξαιλο? *Wolfius.* Sed eodem ſenſu & apud Lucianum *in de morte Peregrini*, hæc vox reperietur. Ὑμᾶς δ' ἐν αὐθις ἐρήσομαι· δίξαισθ' ἂν ὑμῶν τὰς παῖδας ζηλωλὰς τῦ τοιᾶτο γενίσθαι; ἢκ ἂν ἴμροιλε.

39 Διαζίζηκεν.] Ingrata eſt hæc ejuſdem vocis repetitio, ac propemodum otioſa. huic vitio occurri poteſt, ſi διαζεζηκόσι legeris: id autem cum ſuo χρόνοις cohærebit. Sed quod monendum fuit, initio hujus periodi pro ζυλπίχθησαι codex Colb. συλπίχθηλαι legit.

Digitized by Google

λακαὶ καὶ [40] προπέτειῖς αἱ συνάπτεσθαι τὴν λέξιν ἁρμονίαι, τὸ ἄλογον ἐπιμαρτυρεῖ τῆς ἀκοῆς πάθος. Ὅτι δ' οὐκ ἄλλα τινὰ τούτων ἐστὶν αἰτία, ἢ τὰ προειρημένα ὑπ' ἐμοῦ περὶ [41] τῆς αἰσωγῆς ταύτης τῶν λόγων, ῥᾴδιον ἰδεῖν. Φωνηέντων μὲν γὰρ ἀνυπόπτως οὐκ ἄν τις οὐδεμίαν εὕροι, ἐν γοῦν οἷς παρεθέμην ἀριθμοῖς, οἶομαι δ' οὐδ' ἐν ὅλῳ τῷ λόγῳ, [42] πλὴν εἴ τί με διαλέληθεν· ἡμιφώνων δὲ καὶ ἀφώνων ὀλίγας, καὶ οὐ πάνυ ἐκφανεῖς, οὐδὲ συνεχεῖς. Ταῦτα δὲ τῆς εὐεπείας αἰτία τῇ λέξει γέγονε, καὶ ἡ τῶν κώλων συμμετρία πρὸς ἄλληλα, τῶν τε περιόδων ὁ κύκλος ἔχων τι περιφανὲς καὶ εὔγραμμον, καὶ τετραμετρημένον ἄκραις ταῖς συμμετρίαις· ὑπὲρ ἅπαντα δὲ ταῦτα οἱ σχηματισμοί, [43] οἱ πολὺ τὸ νεαρὸν ἔχοντες. εἰσὶ γὰρ ἀνυπόθετοι, καὶ παρόμοιοι, καὶ πάρισοι, καὶ οἱ παραπλήσιοι τούτοις. [44] ἐξ ὧν ἡ Πανηγυρικὴ διάλεκτος ἀποτελεῖται, οὐκ ἀναγκαῖον εἶναί μοι δοκῶ μηκύνειν, καὶ τὰ λοιπὰ διεξιών. ἱκανῶς γὰρ εἴρηται καὶ περὶ ταύτης [45] τῆς συνθέσεως ὅσα γε ἥρμοττεν

T M H̃ M A

[40] Προπετεῖς.] In ſcripto codice aliam hîc adnotatam fuiſſe lectionem, προσφυεῖς teſtatur Stephanus, quo vocabulo infrà quoque Dionyſius utitur, cùm dicit ab Herodoto deligi ὀνόματα προσφυῆ τοῖς πράγμασι, pag. 131, 5. *Sylburg.* † Locus eſt in Epiſtolâ ad Pompeium, ubi de Xenophonte, non Herodoto, loquitur: ἐκλέξει δὲ ὀνόματα ζυνήθη τε καὶ προσφυῆ τοῖς πράγμασι, καὶ ζυνθήσειν αὐτὰ ἡδέως φάνυ, καὶ κεχαρισμένως, οὐχ ἧττον Ἡροδότου. Quæ vox nihil ad rem præſentem: ſunt enim ὀνόματα προσφυῆ, ut Horatii verbis utar, *vocabula rebus cognata.*

[41] Τῆς αἰσωγῆς ταύτης.] Mallem τούτων, τούτων τῶν λόγων, ſcilicet τῆς ζυνθέσεως ταύτης τῆς ἀθηρᾶς.

[42] Πλὴν εἴ τι.] Neutro genere, pro fœminino: ſignificantius.

[43] Οἱ πολύ.] Rectiùs opinor legerimus, οἱ πολὺ τὸ νεαρὸν ἔχοντες, *in quibus multum juvenilis affectationis ineſt.* Sylb. † Hanc emendationem, & à Reg. 1. & Colb. confirmatam, nolui rejicere: antea οἱ πολλοὶ τὸ νεαρὸν contextum occupârat. Alibi etiam Dionyſius de Iſocratis dictione; τὰς Γοργίου νεαρὰς σχηματισμὰς ζηλῶσα. Ab iiſdem codicibus verſu ſequenti ζυνειλεῖται habemus.

[44] Ἐξ ὧν.] Forſan inſertâ conjunctione legendum ἐξ ὧν δὴ ἡ Πανηγυρικὴ. quanquam ſuprà quoque ſimiles ellipſes annotatæ ſunt Sect. 2, ℣. 1. Forſan etiam ſequenti verſu pro participio διεξιὼν

Quòd verò nihil aliud sit eorum causa, nisi quæ sunt à me superiùs in primâ hujus dicendi formæ institutione atque disciplinâ tradita, facillimè colligi potest. Nullam etenim reperias vocalium concursationem in his, quos proposui numeros; nec, ut arbitror, in tota oratione, nisi me forte aliquid latuerit; semivocalium quidem mutarumque paucas; non tamen sunt aut conspicuæ, aut ordine confertim positæ. Hæ itaque, cur jucunda sit & suavis oratio, causæ extiterunt; nec minus & justa membrorum inter se commensuratio, orbesque periodorum, qui illustre quiddam in se habent, accuratè expressum, absolutisque temperatum dimensionibus; sed præ cæteris omnibus, dicendi figuræ, quibus multum inest juvenile, & quæsitæ venustates. Sunt enim contrapositæ, sunt figuræ membrorum similium, sunt parium clausularum, & quæ generis ejusdem, ex quibus dictio Panegyrica constituitur. Sed mihi ulteriùs sermonem protrahere, & reliqua percensere, non arbitror necesse: nam satis de hâc orationis structurâ dictum est, quod quidem ad institutum pertinere videatur.

SECTIO

ξιῶν, reponendum est Infinit. verbum διεξιέναι. de Panegyricis verò pleniùs tractat infrà 33, 3. *Idem.*

Ibid. Ἐξ ὧν.] Nullus equidem dubito, quin hæc verba ad superiorem periodum referenda sint; hâc scilicet interpunctione: καὶ οἱ παραπλήσιοι τούτοις, ἐξ ὧν ἡ Πανηγυρικὴ διάλεκτος ἀπολελείπται. Quam correctionem si admiseris, quæ sequuntur, copulativâ δὲ interpositâ, ita formes licet. Οὐκ ἀναίσχυντον δ' εἶναί μοι δοκῶ μηκύνειν. Eodem modo Hephæstion utitur, pag. 61. Ἵνα μὴ νῦν μηκύνωμεν, παραδείγματα παραλιθόμενοι. Sed hæc vox absolutè ponitur, τὸν λόγον subintellecto; quod ultimâ Sectione expressum habes; Τί γὰρ δεῖ μηκύνειν τὸν λόγον; Euripides in Phœnissis, τί δεῖ μακρηγορεῖν;

45 Τῆς Συνθέσεως.] Ita olim conjeci pro Θέσεως, quod cùm agnoscant & Reg. 1. & Colb. in contextum recipere nihil veritus sum.

Sed ut obiter id moneam, nimiâ Librariorum festinatione sæpe accidit, ut dimidiatæ pro integris voces passim in veteribus scriptis occurrant. Exemplum è Quintiliano ad Tryphonem libet proferre: *Permittamus vela ventis, & oram solventibas benè precemur.*

Quid sibi *oram* hoc loco velit, mihi eruditi non satis videntur expedire; rudentium extremitates interpretati, quibus ad oram littoris navis religatur. Unde enim hæc probant? quem alium scriptorem sibi habent suffragantem? nam istud Livii, cum planè sit mendosum, nihil moror.

Digitized by Google

ΤΜΗΜΑ κδ'.

Κοινῆς, εἴτε μέσης συνθέσεως χαρακτήρ.

Ἡ δὲ τρίτη τε καὶ μέση τῶν εἰρημένων δυοῖν ἁρμονιῶν, ἣν Κοινὴν καλῶ, [1] σπάνει τε κυρίων καὶ κρειττόνων ὀνομάτων, σχῆμα μὲν ἴδιον οὐδὲν ἔχει, κεκέρασται δὲ πως ἐξ ἐκείνων μερίως, καὶ ἔστιν ἐκλογή τις τῶν ἐν ἑκατέρᾳ χρεωτίστων. Αὕτη δοκεῖ μοι τὰ πρωτεῖα ἐπιτηδεῖα εἶναι φέρεσθαι, ἐπειδὴ μεσότης μέν ἐστι· [2] μεσότης δὲ ἡ ἀρίστη καὶ βίων, καὶ ἔργων, καὶ τεχνῶν, ὡς Ἀριστοτέλει δοκεῖ, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσοι καθ' ἑκείνην τὴν αἵρεσιν φιλοσοφοῦσιν. ὁρᾶται δὲ, ὥσπερ ἔφην καὶ πρότερον, οὐ καθὰ ἀπαρτισμὸν, ἀλλ' ἐν πλάτει, καὶ τὰς ἰδίας πολλὰς ἔχει διαφοράς. Οἵ τε χρησάμενοι αὐτῇ, οὐ τὰ αὐτὰ πάντες, οὐδ' ὁμοίως ἐπεδήμευσαν, ἀλλ' οἱ μὲν ταῦτα μᾶλλον, οἱ δ' ἐκεῖνα ἐπετηδεύσαντό τε καὶ ἀνῆκαν, ἄλλως ἄλλοι τὰ αὐτὰ, καὶ πάντες ἐγένοντο λόγου ἄξιοι καθὰ πάσας τὰς ἰδέας τῶν λόγων.

"Κορυφὴ μὲν ἔν ἀπάντων καὶ σκοπὸς, [3] ἐξ οὗ πως πάν-
"τες πολαμοὶ, καὶ πᾶσα θάλασσα, καὶ πᾶσαι πρῆναι, δι-
καίως

moror. Quidam ſagaciores *lora* ſubſtituunt, lectione, quam habemus, repudiatâ. Dicam breviter quod ſentio: caudam tantum habemus, capite detruncato. Etenim mihi perſuadere non poſſum, quin *Ancoram* ſcripſerit magnus ille dicendi magiſter, tribus prioribus literis vetuſtate abſumptis: quanquam ſcio fuiſſe, quibus hæc ita arriſere, ut pravâ imitatione in ſua avidiſſimè ſcripta tranſtulerint: inter hos Politianus, vir longè eruditiſſimus, in epiſtolâ ad Senenſem Cardinalem; *Quanquam oram nuperrimè ſolverimus.* Nihil addam præterea; neque enim pluribus, ut opinor, hæc emendatio, cùm facilis ſit, & uſitatam loquendi formulam repræſentet, ad illius vel defenſionem vel commendationem, indigebit.

[1] Σπάνει.] Vide Sectionem vigeſimam primam; ὧν ἔπος σοὶ γίνεσθαι φαίην ἂν εἶναι ἀποχῶ.

[2] Μεσότης.] Conſule Ariſtot. Ethicorum ad Nicom. lib. 2, cap. 6: μεσότης τις ἄρα ἐστὶν ἡ ἀρετὴ,

Digitized by Google

SECTIO XXIV.

Qui communis sit mediæque compositionis character & forma.

TERTIA verò, mediaque duarum compositionum, de quibus tractavimus, (quam *Communem*, proprii melioriſque vocabuli inopiâ, dico) peculiarem ſibi nullam formam habet, ſiquidem ex ſuperioribus mediocriter eſt temperata, eorumque delectu conſtat, quæ in utriſque videntur præſtantiſſima. Hæc autem facilè digna eſt, ut arbitror, quæ primas ſibi auferat, cùm ſit *mediocritas*. eſt enim mediocritas in vitâ, actionibus, artibuſque habenda virtus; quemadmodum Ariſtoteli videtur, cæteriſque ejuſdem diſciplinæ philoſophis. Sed conſideratur, ut ſuperiùs dixi, non perfectionis abſolutæ ratione habitâ, ſed in genere; multaſque proprias habet differentias. Qui verò hâc uſi ſunt, non iiſdem conſequendis omnes, nec eodem modo, operam dederunt: ſed hæc alii præcipuè, alii alia, ſtudio vel majori vel remiſſiori excoluerunt, & nonnulli eadem, ſed modis diverſis; omneſque in omnibus, quas perſecuti ſunt, dicendi formis, laude digni evaſere.

" Apex verò omnium & ſcopus, *ex quo utique omnes fluvii, &* " *totum mare, & omnes fontes* profluunt, jure optimo dicendus eſt

ἀρίλη, τοχαστική γε ὅσα τῦ μέσυ. *Eſt ergo virtus mediocritas quædam, cùm medium, veluti ſignum quoddam ſibi propoſitum, petat ac deſtinet.* Sed toties citati codices, ὡς Ἀριστοτέλει τε δοκεῖ, legunt.

3 Ἐξ ὅ πως.] Alludit ad hos verſus Iliad. φ'. ϰ. 196:

——Βαθυῤῥείταο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο,
Ἐξ ὅπερ πάντες ποταμοὶ, καὶ πᾶσα θάλασσα,
Καὶ πᾶσαι κρῆναι, καὶ φρείατα μακρὰ νάουσιν.

unde & ſua videtur hauſiſſe Ovidius:

Adjice Mæoniden: à quo, ceu fonte perenni,
Vatum Pieriis ora rigantur aquis.

Adſcribam & Longini verba in Homeri laudem: Οὐ γὰρ μόνος Ἡρόδοτος Ὁμηρικώτατος ἐγένετο, Στησίχορος ἔτι πρότερον, ὅ τε Ἀρχίλοχος πάντων δὲ τούτων μάλιστα ὁ Πλάτων, ἀπὸ τῦ Ὁμήρυ ἐκείνυ ταμιεῖον ἐς αὐτὸν μυρίας ὅσας παρῳδοπὰς ἀποχετευσάμενος. Sed & Quintilianum audiamus: *Hic enim (quemadmodum ex oceano dicit ipſe amnium vim fontiumque cursûs initium capere) omnibus eloquentiæ*

καίως ἂν Ὁμηρ⊙ λέγοιτο. πᾶς γὰρ αὐτῷ τόπ⊙, οὗ τις ἂν ἅψηται, ταῖς τε αὐστηραῖς καὶ ταῖς γλαφυραῖς ἁρμονίαις εἰς ἄκρον διαπεποίκιλται. τῶν δ' ἄλλων ὅσοι τὴν αὐτὴν ἐκείνῳ μεσότητα ἐπεδήδευσαν, [4] ὕστερον μὲ ἐκεῖνοι μακρῷ παρ' Ὅμηρον ἐξελαζόμενοι φαίνοιν' ἄν· καθ' ἑαυτὸς δὲ εἰ θεωροίη τις αὐτὸς, ἀξιοθέατοι· μελοποιῶν μὲ, Στησίχορός τε καὶ [5] Ἀλκαῖ⊙· τραγῳδοποιῶν δὲ, Σοφοκλῆς· συγγραφέων δὲ, Ἡρόδοτ⊙· ῥητόρων δὲ, Δημοσθένης· φιλοσόφων δὲ, καθ' ἐμὴν δόξαν, [6] Δημόκριτός τε, καὶ Πλάτων, καὶ Ἀριστοτέλης. τούτων γὰρ ἑτέρους εὑρεῖν ἀμήχανον ἄμεινον κεράσαντας τοὺς λόγους. Καὶ περὶ μὲ τῶν χαρακτήρων ταῦτα ἱκανά· παραδείγματα δὲ τούτων οὐκ οἴομαι δεῖν φέρειν, φανερᾶν πάντων ὄντων, καὶ οὐδὲν δεομένων λόγου.

[7] Εἰ δέ τῳ δοκεῖ καὶ πόνε πολλὲ ταῦτα καὶ πραγματείας μεγάλης ἄξια εἶναι, καὶ μάλα ὀρθῶς δοκεῖ καὶ τὸν Δημοσθένην·

quentiæ partibus exemplum & ortum dedit.

4 Ὕστερον.] Fortasse rectiùs ὕστεροι, *posteriores, inferiores. Sylburg.* † Atque ita quidem codex Colbertinus: cùm verò hæ voces, ὕστεροι μὲν ἐκεῖνοι, conjunctæ si legantur, parum gratæ nostris auribus futuræ sint, veterem lectionem censeo retinendam: quæ, participio ὄντες subaudito, videtur defendi posse.

5 Ἀλκαῖ⊙.] Lesbium civem Alcæum vocat Horatius: nam patria illi erat Mitylene. Vir bello fuit egregiè strenuus, ac Lyricorum ferè princeps; cui tantus vivo etiam honor habitus, ut communi eruditorum consensu *aureum* illi *plectrum* donaretur. *In eloquendo brevis & magnificus, & diligens, plurimumque Homero similis: sed in lusus & in amores descendit, majoribus tamen aptior.* ita Fabius. Ut verò quantus fuerit poeta, intelligatur, pauca ex fragmentis libet attexere, quibus tempestatis & naufragii miseriæ graphicè admodum depinguntur.

Τὸ μὲν γὰρ ἔνθεν κῦμα κυλίνδεται,
Τὸ δ' ἔνθεν· ἄμμες δ' ἂν τὸ μέσσον
Ναῒ φορήμεθα ζὺν μελαίνᾳ,
Χειμῶνι μοχθεῦντες μεγάλῳ. κάλα
Παρ μὲν γὰρ ἄντλ⊙ ἰσοπέδαν ἔχει.
Λαῖφ⊙ δὲ πᾶν ἄδηλον ἤδη,
Καὶ λακίδες μεγάλαι καθ' αὐτό.
Χαλᾶσι δ' αἰσχύναι.

Ex his etiam possumus de dicendi charactere, quo usus est, meliùs judicare.

6 Δημόκριτ⊙.] Insignis philosophus, Abderis natus, Olymp. octogesima; patre quidem incerto. nam alii Hegesistratum, alii Athenocritum,

Digitized by Google

est Homerus. Omnis enim, quemcunque in eo locum attigeris, austero politoque structuræ genere summâ perfectione variatur, & distinguitur. Alii autem, in eodem quotquot mediocri genere elaborârunt, si cum Homero omnes collati examinentur, multo inferiores apparebunt; quos tamen per se si quis expendat, dignos qui sint in admiratione judicabit: inter Lyricos Stesichorus & Alcæus: inter Tragicos Sophocles: inter historicos Herodotus: inter oratores Demosthenes: inter philosophos, meâ quidem sententiâ, Democritus, Plato, & Aristoteles. neque enim alios reperias, qui constructione meliori orationem temperaverint. Ac de variis quidem dicendi characteribus hæc sufficiant, quorum omnium exempla proferre, non ita necessarium existimo, quum per se satis sint manifesta, nec ulteriùs disputatione indigeant.

Quòd si nonnullis fortè videantur hæc laborem sibi plurimum, studiumque vehementiùs postulare, à vero illi non adeò aberrant, juxta opinionem Demosthenis: sin gloriam quoque

nocritum, nonnulli Damasippum fuisse scribunt. Hujus dicendi genus à Cicerone laudatum habes: *Quamobrem si ornatè locutus est, sicut fertur, & mihi videtur, physicus ille Democritus; materies illa fuit physici, de quâ dixit: ornatus verò ipse verborum, oratoris putandus est.* de Orat. Idem de Divinatione: *Valdè Heraclitus obscurus; minimè Democritus.* Quin & in Oratore, locutionem Democriti parum à versu abesse, & scriptis Comicorum poetarum comparari posse arbitratur: *Itaque video visum esse nonnullis, Platonis & Democriti locutionem, etsi absit à versu, tamen quod incitatiùs feratur, & clarissimis verborum luminibus utatur, potiùs poemati putandum, quàm Comicorum poetarum.* Huic Timonem adjicias, qui ποιμένα μύθων Democritum vocat.

7 Εἰ δέ τῳ.] Ita pro τινὶ reposuimus; quâ voce Attici scriptores imprimis gaudent. Versu etiam sequenti ἄξια à malâ esse manu nihil dubito, & aut ἔοικα, ut olim *Hudsonum* monui, aut ὥνια, quod magis placet, legi oportere. Ita scilicet ipse Dionysius in libro περὶ Δημοσθ. δεινότητος, in quem multa hic transtulit. Εἰ δέ τῳ δοκεῖ ταῦτα κ᾽ πόνε πολλῶ κ᾽ πραγματείας μεγάλης ἔοικα εἶναι, κ᾽ μάλα ὀρθῶς δοκεῖ τοῖς τὸν Δημοσθένην· Οὐδὲν γὰρ τῶν μεγάλων, μικρῶν ἐστι πόνων ὤνιον.

Sed & sequentia non pigebit adscribere, ut & argumento lucem adferre possim, & clausulæ laboranti subvenire. Ἀλλ᾽ ἐὰν ἐπι-

Digitized by Google

μοσθένην· ἀλλ' ἐὰν λογίσηται τὰς ἐξαπολειφθείσας [8] αὖ τοῖς καλοφθεμένοις ἐπαίνοις, καὶ τὸν καιρὸν [9] τῶν ἀπαιθῶν ὡς γλυκὺς, εὐπαθείας ἡγήσεται τὰς πόνους. [10] Ἐπιτερείων δὲ χορὸν, οἷς οὐδὲν μέλει τούτων, παραιτήμεθα. [11] τὸ "γὰρ, Οὐκ ἐπιπόνως τῷ γράφειν ὄντος, ὡς αὐτὸς Ἐπίκουρος λέγει, τοῖς μὴ σχολαζομένοις τῇ πυκνὰ μεταπίπτοντος κρίσεσιν, πολλῆς ἀρετῆς ἦν καὶ σκαιότητος ἀλεξιφάρμακον.

ἐπιλογίσηται τὰς ἀπολειφθείσας αὐτοῖς καιρὸς, μᾶλλον δὲ ἂν ἵνα μόνον τὸν ἔπαινον, ὃν ἀποδίδωσιν ὁ χρόνος καὶ ζῶσι καὶ μέλλα τὸν τελευτήν, πᾶσαν ἡγήσεται τὴν πραγματείαν ἐλάττω τῆς προσηκούσης. Quis non videt hæc poſtrema eſſe mutila & quædam in fine deſiderari? Legas itaque τῆς προσηκούσης αὐτῷ δόξης, & ſenſu & ſtructurâ poſtulante.

[8] Αὖ τοῖς.] Vulgatam ſcripturam αὖ τοῖς retinere nihil vetat. ſiquis tamen αὐτοῖς malit, fruatur ſuo judicio. *Sylburg.* † Recepta lectio melior longè videtur; quanquam Reg. 1. λογίσηται τὰς ἐξαπολειφθείσας αὐτοῖς.

[9] Τῶν ἀπαιθῶν.] Lege, ἐκ τῶν ἀπαιθῶν αἰώνων: de quo, ut arbitror, nulla futura eſt dubitatio: cui tamen defendendo pauca ipſe adducam loca. primus è ſequenti Sect. de Demoſthene: ἱερὰ συναστόμου αἰώνιον, καὶ δεδὲς αὐτὸν ἀπαθῶν τῷ πάσῃ βασανίζοντι φθόνῳ καὶ χρόνῳ: alter ex initio Præfationis Antiquit. Rom. petitus eſt; τὰς προαιρουμένας μνημεῖα τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς τοῖς ἐπιγιγνομένοις καταλιπεῖν, ἃ μὴ συναφανισθήσεται τοῖς σώμασιν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ χρόνου: tertius ex Herodiani procemio: παιδείας κλέος ἄφθιτον μνήμονες, ὅπως μὴ συνησθήσεται λάθοιεν, εἰς τὸν πολὺν ὅμιλον ἀριθμούμενοι. quem locum ita laxiùs interpretatus eſt Politianus: *dum famam eruditionis affectant; nomenque ſuum conantur ab injuriâ oblivionis aſſerere.* Et ne quis fortè objiciat, hanc vocem numero plurali rariùs occurrere,

ΤΜΗΜΑ κέ.

Λέξις ἄμεμπτος πῶς καλῷ ποιήματι, ἢ μέλει ὁμοία γράφεται.

Τούτων δή μοι τέλος ἐχόντων, ἐκεῖνά σε οἶομαι ποθεῖν ἔτι ἀκοῦσαι, πῶς γράφεται λέξις ἄμεμπτος ὁμοία καλῷ ποιήματι ἢ μέλει, καὶ πῶς ποίημά γε ἢ μέλος

Digitized by Google

quoque ob animum ponant, quæ eos usque hominum secuta est & sequetur, qui orationi componendæ operam feliciter dederant, omniumque annorum consequentium fructus, quàm ii dulces sint, voluptatem judicabunt, haud laborem. Est autem Epicureorum turba nobis contemnenda, qui nihil horum curant. Nam si *scribere laboriosum non est*, ut ipse Epicurus censet; id sanè plurimæ ignaviæ ac ineptitudinis iis scilicet hominibus, qui parum animadvertunt, quàm crebrò structura in aliam ex aliâ recidat formam, certissimum fuerit remedium.

occurrere, multa ego passim apud antiquissimos exempla inveni.

10 Ἐπικυρίων.] Tradit Athenæus Epicurum, omnium disciplinarum expertem, solitum fuisse μακαρίζειν τοὺς ὁμοίους αὐτῷ ἐπὶ φιλοσοφίαν παρεσκευασμένους. Scripsit idem, Laertio teste, ad Pythoclem, Παιδίαν δὲ πᾶσαν μακαρίαν φύσει. Nec omittam Quintiliani verba, lib. 12: *Nam in primis nos Epicurus à se ipse dimittit, qui fugere omnem disciplinam navigatione quàm velocissimâ jubet.* Sed Grammaticis paulò turbulentior, ut ex Sexto Empirico discere est: Συμφώνως γὰρ καὶ παιδίας ἐστὶ χρειώδης [ἡ γραμματική] ἐν οἷς φησὶν ὁ τὸν Ἐπικοῦρον, εἰ καὶ δοκεῖ τοῖς ἀπὸ τῶν μαθημάτων διεχθαίνειν. Ita & Cicero de hoc scriptore: *Sed existimo te minus eo delectari, quod ipsa Platonis, Aristotelis, Theophrasti orationis ornamenta neglexerit.* de Finibus.

11 Τὸ γὰρ, εἰκ.] Etiamsi pro τὸ γὰρ legamus, ἢ γὰρ, tamen ne sic quidem satis extricari videtur sententia. *Sylburg.* † Hæc verba, ἐκ ἐπιπόνου τοῦ γράφειν ὄντος, ex Epicuri scriptis videntur desumpta: quare τὸ materialiter accipiendum est. Sed Lucianum in *de conscribendâ Hist.* audiamus: Καί τοι οὐδὲ παραινέσεως οἱ πολλοὶ δεῖν οἴονται σφίσιν ἐπὶ τὸ πρᾶγμα, ἀ μᾶλλον ἢ τέχνης τινὸς ἐπὶ τὸ βαδίζειν, ἢ βλέπειν, ἢ ἐσθίειν, ἀλλὰ πάνυ ῥᾴστου καὶ πρόχειρου, καὶ ἀναπόδεικτου εἶναι, ἐνορίαν ζυγλεφῆναι, ἢν τις ἐρμηνεῦσαι τὸ ἐπιπόλαιον δύσηλον.

SECTIO XXV.

Quomodo soluta oratio poemati pulcro, aut odæ similis conscribatur.

HIS jam ad finem ita perductis, ea te adhuc, *mi Rufe*, velle arbitror audire, unde conscribatur oratio soluta poemati pulcro, aut versibus melicis simillima: quibus etiam modis

μάλ. περὶ λέξει καλῇ παραπλήσιον. Ἄρξομαι δὲ πρῶτον ἀπὸ τῆς ψιλῆς λέξεως, ἣν ἁπάντων ἀνθρώπων προχειρισάμενος, ὃν ἐν τοῖς μάλιστα οἶμαι τὴν ποιητικὴν ἐκμεμάχθαι, βουλόμενος μὴ καὶ πλείους, οὐκ ἔχων δὲ χρόνον ἱκανὸν [1] ἐφ' ἅπασι.

Φέρε δή, τίς οὐκ ἂν ὁμολογήσειε τοῖς κριταῖς ἐοικέναι ποιήμασί τε καὶ μέλεσι τὰς Δημοσθένους λόγους, καὶ μάλιστα τάς τε κατὰ Φιλίππου δημηγορίας, τάς τε δικανικὰς ἀγῶνας τὰς δημοσίους; ὧν ἐξ ἑνὸς ἀρκέσει προλαβεῖν τὸ προοίμιον τυχόν.

" [2] Μηδεὶς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, [3] νομίσῃ με
" μήτ' ἰδίας ἔχθρας μηδεμιᾶς ἕνεκ', ἥκειν Ἀριστοκράτους
" καταγορήσοντα τυχεῖ, μήτε μικρὸν ὀρώντά τι καὶ φαῦλον
" ἁμάρτημα, ἑτοίμως οὕτως ἐπὶ τούτῳ προαγαγεῖν ἑαυτὸν
" εἰς ἀπέχθειαν· ἀλλ' εἴπερ ἄρα ὀρθῶς ἐγὼ λογίζομαι
" καὶ σκοπῶ, περὶ τοῦ [4] τὴν Χερρόνησον ἔχειν ἀσφαλῶς
" ὑμᾶς, καὶ μὴ παρακρουσθέντας ἀποστερηθῆναι πάλιν αὐ-
" τῆς. περὶ τούτου τοίνυν ἐστί μοι ἅπασα σπουδή.

Πειραστέον δὲ καὶ περὶ τούτων λέγειν ἃ φρονῶ. Μυστηρίοις μὲ οὖν ἔοικεν ἤδη ταῦτα, καὶ οὐκ εἰς πολλοὺς οἷά τε ἐστὶν ἐκφέρεσθαι. ὥστ' οὐκ ἂν εἴην φορτικὸς, εἰ παρακαλοίην, [5] Οἷς θέμις ἐστὶν, ἥκειν ἐπὶ τὰς τελετὰς τοῦ λόγου, θύρας δ' ἐπιθέσθαι λέγοιμι ταῖς ἀκοαῖς [6] τοῦς βεβήλους

[1] Ἐφ' ἅπασι.] Sine præpositione legunt ἱκανὸν ἅπασι Reg. 1. & Colb. Paulò antè, ἐκμεμάχθαι *expressisse*, ab ἐκμάττομαι. Lucianus ἐκμεμάχθαι τὴν εἰκόνα, *expressam esse imaginem.*

[2] Μηδεὶς ὑμῶν.] Ex initio orationis contra Aristocratem. [4] mox, ἀλλ' εἴπερ ἄρα ὀρθῶς ἐγὼ λογίζομαι, mutato verborum ordine, rescripsimus: fuit autem vetus structura, εἴπερ ἀρ' ἐγὼ ὀρθῶς: quam nec editio Demosth. agnoscit, Lutetiæ excusa anno 1570, nec ipse Dionysius, infrà hoc loco ad examen vocato.

[3] Νομίσῃ.] Vulgatæ Demosthenis editiones in nonnullis hìc discrepant à Dionysianâ scripturâ, primum enim habent, νομίσῃ μήτε ἰδίας ἔχθρας ἐμὲ μιᾶ. deinde paulò pòst, εἴπερ ἄρα ὀρθῶς ἐγὼ λογίζομαι: & mox ὑπὲρ τοῦ, pro περὶ τοῦ. Tum seq. ver. ἔχειν ὑμᾶς ἀσφαλῶς: & in ultimâ periodo, περὶ τούτου τοίνυν. μοί ἐστιν ἅπασα

modis poema aut carmen lyricum, prosaicæ orationi pulcræque non diversum videatur. Initium ab oratione pedestri sumam, eo aliis omnibus hominibus præposito, quem ego in primis egregiè poeticen expressisse arbitror; plures equidem velim, sed me tempus cunctis proferendis idoneum deficit.

Age igitur, quis non orationes Demosthenis fatebitur esse præstantissimis poematibus, vel odariis similes; in primis Philippicas Actiones, & judiciaria ad populum certamina? quarum ex unâ orationum hoc accepisse exordium sufficiat.

" *Nemo vestrûm, Athenienses, existimet, me aut propriarum* " *omnino gratiâ inimicitiarum ad accusandum hunc Aristocratem* " *descendere; aut leve aliquod exiguumque adspicere peccatum,* " *ac propterea hoc apparatu me illius infenso animo velle obji-* " *cere: sed (equidem si rectè mecum considero, ineptâ non prorsus* " *conjecturâ) ut Chersonesum tutò vos habeatis, neque iterum de-* " *cepti eâ privemini. Hoc est, in quo omnis mea cura studiumque* " *versatur.*

Est igitur mihi tentandum de his quæ sentio, enarrare: quanquam mysteriis hæc similima sint, nec in multos divulganda. Haud itaque importunus fuerim, si eos ipse ad- " hortor, *quibus fas est*, adire sacra Eloquentiæ; *profanis* au- " tem edicam, *ut aurium fores occludant.* Sunt enim, qui propter

ἅπασα ἡ σπυδή. Sed Dionysiana lectio sine ullâ mutatione repetitur etiam paulò infrà, & cum similibus poetarum locis confertur. In uno tantùm loco, vulgati libri Demosthenis consentiunt cum secundâ Dionysii citatione; eo scilicet quod hoc loco, & infrà etiam, legitur; ἀλλ' εἴπερ ἄρ' ὀρθῶς ἐγὼ λογίζομαι. nisi quòd in vulgat. editionibus Demosthenis integrè scriptum est ἄρα, in Dionysii verò posteriore loco per Synalœphen ἄρ'. *Sylburg.*

4 Τὴν Χερρόνησον.] Thraciæ peninsulam, quam armis debellatam Athenienses imperio Miltiades adjecerat.

5 Οἷς θέμις] Respicit ad celebrem istum Orphei versum, à Justino etiam Martyre citatum:

Φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστὶ, θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι. *Idem.*

5 Τὰς βεβήλους.] Eodem modo Lucianus in *de Sacrificiis*: παρόντων δέ φησιν ὁ λόγος, Θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι.

Digitized by Google

βήλους. [7] εἰς γελοῖα γὰρ ἔσται λαμβάνουσι τὰ σπανιώτατα διὰ ἀπειρίαν, καὶ ἴσως οὐδὲν ἄτοπον πάσχουσιν. ἃ δ' οὖν βέλομαι λέξειν, τοιάδε ἐστί.

Πᾶσα λέξις ἡ δίχα μέτρου εἱρμένη, ποιητικὴν μὲν σαν ἢ μελικὴν χάριν οὐ δύναται προσλαβεῖν, καλὰ γὲν τὴν σύνθεσιν αὐτήν· ἐπεὶ καὶ ἡ ἐκλογὴ τῶν ὀνομάτων μέσα τι δύναται, καὶ ἔστι τις ὀνομασία ποιητική, [8] γλωττηματικῶν τε καὶ ξένων καὶ τροπικῶν καὶ πεποιημένων, οἷς ἠδύνατο ποίησις [9] εἰς κόρον, εἰκαλαμυγένων τῇ ἀμέτρῳ λέξει. ὃ ποιοῦσιν ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ οὐχ ἥκιστα Πλάτων. οὐ δὴ λέγω περὶ τῆς ἐκλογῆς· ἀλλ' ἀφεῖσθω καλὰ τὸ παρὸν ἡ περὶ ταῦτα σκέψις· περὶ τῆς συνθέσεως αὐτῆς ἔγω ἡ θεωρία, τῆς ἐν τοῖς κοινοῖς ὀνόμασι καὶ τεθραμμένοις καὶ ἥκιστα ποιητικοῖς τὰς ποιητικὰς χάριτας ἐπιδεικνυμένης. Ὅπερ οὖν ἔφην, οὐ δύναται ψιλὴ λέξις ὁμοία γενέσθαι τῇ ἐμμέτρῳ καὶ ἐμμελεῖ, ἐὰν μὴ περιέχῃ μέτρα καὶ ῥυθμούς τινας [10] εἰκαλαμεμιγμένους ἀδήλως. Οὐ μέν τοι προσήκει γε ἔμμετρον οὐδ' ἔρρυθμον αὐτὴν εἶναι δοκεῖν· ποίημα γὰρ οὕτως ἔσται καὶ μέλος, [11] ἐκβήσεταί τε ἁπλῶς τῆς αὐτῆς χαρακτῆρα· ἀλλ' εὔρυθμον αὐτὴν ἀπόχρη καὶ εὔμελες φαίνεσθαι μόνον.

βίβηλοι. nec diſſimile illud, *Odi profanum vulgus, & arceo.* Verùm inter opera Juſtini Martyris, in *Admonitione ad Græcos*, & libro *de Monarchiâ*, extant quædam carmina ſub Orphei nomine; non quòd auctorem haberent Orphea, ſed quòd præcepta ab eo tradita continerent; quemadmodum & Χρυσᾶ ἔπη, Pythagoræ nomen ſibi habent inſcriptum, cùm ea Philo Crotoniates verſibus perſecutus ſit. Horum initium fuit:

Φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστὶ, θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι
Πάντες ὁμῶς. Σὺ δ' ἄκουε, φάος

ἱερὸν ἔκγονε Μήνης
Μουσαίου. ἐξερέω γὰρ ἀληθέα

Unde Torrentii ἀμάρτημα μνημονικὸν obſerves, cujus ad Horatii verſum, quem adduximus, hæc ſunt verba: *Cui ſimile eſt, quod ex Muſæo Juſtinus Martyr refert.* Sed quæſtio eſt inter eruditos, an legi debeat, βέβηλοι πάντες ὅμως, an dandi caſu, βεβήλοις πᾶσιν. Eorum fanè opinioni hic locus favet, qui priorem lectionem tuentur. Nam ſi ab autore antiquiſſimo βεβήλοις ſcriptum fuiſſet; itidem à Dionyſio aut τοῖς βεβήλοις, aut certè τῶν βεβήλων,

propter ignorantiam res apprimè ſerias riſu excipiunt; nec fortaſſe abſurdi quicquam patiuntur. Quæ autem hâc de re habeo dicenda; hujuſmodi ſunt.

Omnis ſoluta oratio, nec pedibus conſtricta, ſuâ ſcilicet compoſitione poeticam muſam aut lyricam venuſtatem, ſibi non poteſt aſſumere: quin & ipſe verborum delectus multum valet, & quædam eſt certa poetica locutio vocabulorum, quæ jam ſunt obſoleta, quæ peregrina, figurata, facta, quibus emollitur poeſis affatim, cùm tamen & ſolutæ orationi permiſceantur: quod idem faciunt tum alii complures, tum in primis Plato. Verùm hoc quidem tempore de vocabulis ſeligendis non dicturus ſum: idcirco in præſentiâ hæc omittatur diſputatio. etenim de compoſitione nunc ſermo inſtituitur, quæ vocabulis uſa communibus, tritis, nec poetico ornatu, poeticam tamen venuſtatem & gratiam præ ſe ferre videatur. Quod igitur jam dixi, proſaïca non poteſt oratio ligatæ eſſe ſimilis pedibuſque vinctæ, niſi incluſos habeat numeros pedeſque, ita tamen ut lateant, interſperſos. At verò minimè putandum eſt, eam numeris inſtrui poeticis, aut pedibus ligari oportere: nam inde poema eſſet aut carmen lyricum; ita ut ſuum certiſſimè dicendi genus & charactera excederet. huic autem, eſſe numeris ſolummodò temperatam, & pulcrâ conſtare

βεβήλων, ſcribi oportuerit. Notes etiam, formulam apud Latinos uſitatam, *Quibus commodum eſt*, huic Græcorum, οἷς θέμις ἐστὶ, prope germanam eſſe.

7 Εἰς γελοῖα.] Rectiùs γέλωτα Reg. 1. & Colb. & ſequenti verſu ἐὸν ἄτοπον, Colb.

8 Γλωττηματικῶν.] Ariſtoteles de Poet. cap. 22: Καινὸν δὲ λέγω, γλῶτταν καὶ μεταφορὰν, καὶ ἐπέκτασιν, καὶ πᾶν τὸ παρὰ τὸ κύριον. Latiùs videntur vocabula peregrina, quàm *Linguæ*, patere. Sed membro præcedenti, pro ἐστὶ, rectiùs fortaſſe leges, ἔστι καὶ ἡ ἐκλογή,

9 Εἰς κόρον.] Diſtinctionem codicis Colbertini, quod & ipſe adnotâram, ſecutus ſum, poſito poſt κόρον commate: ſed ne ſic quidem ſatis explicat ſe ſtructura; quæ magis fortaſſe arridebit, ſi legas; οἷς ἡδύνεται ποίησις εἰς κόρον, ἐξαταμιγέντων δὲ καὶ τῇ ἀμέτρῳ λέξει.

10 Ἐξαλαμιμιξμένως.] Reg. 1. & Colb. ἐξαλαλίαξμένως ἀδήλως.

11 Ἐκβήσεται.] Cum accuſativo; ita alio loco τὸ ζαφὲς ἐκβέβηκε. Sic & apud Latinos *excedere & egredi* cum accuſativis conjuncta reperiuntur.

Digitized by Google

μόνον. οὕτω γὰρ ἂν εἴη ποιητικὴ μᾶ, οὐ μὴν ποίημά γε καὶ ἐμμελὴς μᾶ, οὐ μέλος δέ.

Τίς δ' ἐστὶν ἡ τούτων διαφορὰ, πάνυ ῥᾴδιον ἰδεῖν. ἡ μὲ ὁμοια περιλαμβάνουσα μέτρα, καὶ τελευτώσης σώζουσα ῥυθμὸς, καλὰ στίχον ἢ περίοδον ἢ στροφὴν, διὰ τῶν αὐτῶν σχημάτων περαινομένη, καπείρα πάλιν τοῖς αὐτοῖς ῥυθμοῖς καὶ μέτροις ἐπὶ τῶν ἑξῆς στίχων, ἢ περιόδων, ἢ στροφῶν χρωμένη, καὶ τοῦτο μέχρι πολλοῦ ποιοῦσα, ἔῤῥυθμός ἐστι καὶ ἔμμελος, καὶ ὀνόμαλα κεῖται τῇ τοιαύτῃ λέξει μέτρον καὶ μέλος· ἡ δὲ πεπλανημένα μέτρα καὶ ἀτάκτους ῥυθμοὺς ἐμπεριλαμβάνουσα, καὶ μήτε ἀκολουθίαν ἐμφαίνουσα αὐτῶν, μήτε ὁμοζυγίαν, μήτε ἀντιστροφὴν, εὔρυθμος μέν ἐστιν, ἐπειδὴ διαπεποίκιλταί τισι ῥυθμοῖς· οὐκ ἔῤῥυθμος δὲ, ἐπειδὴ οὐχὶ τοῖς αὐτοῖς, οὐδὲ καλὰ τὸ αὐτό. Τοιαύτην εἶναι δή φημι πᾶσαν λέξιν [12] ἄμειρον, ἥτις ἐμφαίνει τὸ ποιητικὸν καὶ μελικόν· ἣ δὴ καὶ τ' Δημοσθένη κεχρῆσθαί φημι. Καὶ ὅτι ἀληθῆ ταῦτά ἐστι, καὶ ὑδὲν ἐγὼ καινολομῶ, λάβοι μᾶ ἄν τις καὶ ἐκ τῆς Ἀριστοτέλους μαρτυρίας τὴν πίστιν. εἴρηται γὰρ τῷ Φιλοσόφῳ τά τε ἄλλα περὶ τῆς λέξεως τῆς πολιτικῆς ἐν τῇ [13] τρίτῃ βίβλῳ τῶν Ῥητορικῶν Τεχνῶν, οἵαν αὐτὴν εἶναι προσήκει, καὶ δὲ καὶ περὶ τῆς εὐρυθμίας, [14] ἐξ ὧν ἂν τοιαύτη γένοιτο· ἐν ᾗ τὰς ἐπιληθειαζούσας ὀνομάζει ῥυθμὰς, καί πῃ χρήσιμος ἑκάστου αὐτῶν καταφαίνεται, καὶ λέξεις παραλίθησί τινας, αἷς πειρᾶται βεβαιῶν τ' λόγον. χωρὶς δὲ τῆς Ἀριστοτέλους μαρτυρίας, ὅτι ἀναγκαῖόν ἐστιν ἐμπεριλαμβάνεσθαί τινας τῇ πεζῇ λέξει ῥυθμὰς,

[12] Ἄμειρον.] Rebus sanè cogentibus, feci ut ita legeretur, cùm prius ἔμμειρον præter jus fasque contextum occupârat. Hæc autem emendatio auctoritate nititur duorum codicum & Reg. 1. & Colbertini: atque adeò ita ipse Dionysius initio ultimæ Sectionis, ὥσπερ ἐπὶ τῆς ἀμέτρου ποιητικῆς.

[13] Τρίτῃ βίβλῳ.] Vide Aristotelis Rhetor. lib. 3. cap. 8: Τὸ δὲ σχῆμα τῆς λέξεως δεῖ μήτε ἔμμειρον εἶναι, μήτε ἄῤῥυθμον. Cicero in Oratore: *Ego autem sentio,*

Digitized by Google

ſtare videri modulatione, ſufficit. quo pacto evadet poetica, non tamen poema; modulata, nec ideò carmen melicum.

Quæ verò ſit horum differentia, omninò facile eſt perſpicere: nam ſiqua oratio ſimilia ſibi metra aſſumit, & inſtitutos conſervat pedes, ſive verſu ſive periodo ſive denique converſione, iiſdem figuris elaborata; deinde iiſdem ex integro uſa & pedibus & menſuris ad ſequentia carmina, ſeu periodos, ſeu converſiones, idque diu etiam multumque, ligata prorſus futura eſt, pedibuſque conſtricta; cui ſua adeò nomina imponuntur, aut verſus, aut lyricum carmen. At verò quæ vagabunda metra, & pedes nullo ordine incompoſitos includit, nullâ eorum ſerie obſervatâ, nullâ conjugatione, aut converſione, numeroſa quidem habenda eſt, ſiquidem ſuis quibuſdam pedibus diſtinguitur, eadem tamen numeris adſtricta dici non poteſt; eò quòd nec iiſdem pedibus, nec eodem in loco poſitis, ornata eſt. Hujuſmodi autem eſſe omnem orationem exiſtimo, quæ quidem numeris exculta ſit, atque aliquam poeticæ lyricæque venuſtatis ſpeciem præ ſe ferat; quâ etiam Demoſthenem uſum fuiſſe affirmo. Atque hæc vera eſſe, nec à me novitatis ſtudioſo excogitata, quilibet ſibi vel ex Ariſtotelis teſtimonio fidem certiſſimam accipiat. Sunt enim à philoſopho cùm multa alia de civili & oratoriâ dictione in tertio *Artis Rhetoricæ* tradita, qualem eam eſſe oporteat; tum verò de numerorum concinnitate, è quibus conſtituatur: quo etiam libro pedes aptiſſimos recenſet, ac quo loco eorum ſinguli commodè appareant; deinde è ſcriptoribus quædam profert exempla, quibus ſententiam confirmare nititur. Veruntamen ſine teſtimonio Ariſtotelis, quod neceſſe ſit quoſdam ſolutæ ora-

tio, omnes in oratione eſſe quaſi permiſtos & confuſos. nec enim effugere poſſemus animadverſionem, ſi ſemper iiſdem uteremur: quia neque numeroſa eſſe, ut poema; neque extra numerum, ut ſermo vulgi eſt, debet oratio.

14 Ἐξ ὧν ἄν] Ἐξ ὧν τις τοιαύτη Reg. 1. & Colb. paulò pòſt iidem codices pro ἀναſκαῖον legunt ὅτι ἂν δίκαιον: deinde pro τῆς πείρας αὐτῆς, Reg. 1. τῆς αὐτῆς, ſed Colb. τὶς αὐτῆς; & admittendum judico.

Digitized by Google

μὲς, εἰ μέλλοι τὸ ποιητικὸν ἐπανθήσειν αὐτῇ κάλλος, ἐκ τῆς πείρας αὐτῆς γνώσεσθαι.

Αὐτίκα ὁ καλὸς Ἀριστοκράτης λόγος, οὗ κὴ μικρῷ πρότερον ἐμνήσθην, ἄρχεσθαι μὲ ἀπὸ Κωμικῆς ῥίζης τετραμέτρου δι' ἀναπαίστων τῶν ῥυθμῶν εἱκειμένης· λείπεσθαι δὲ ποδὶ τὸ τελεύτ, παρ' ὃ κὴ λέληθεν·

" Μηδεὶς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίσῃ με.

[15] τοῦτο γὰρ εἰ προσλάβοι τὸ μέτρον πόδα, ἤτοι καθ' ἀρχὰς, ἢ διὰ μέσου, ἢ ἐπὶ τελευτῆς, τέλειον ἔσεσθαι τετράμετρον ἀναπαιστικὸν, ὃ καλοῦσί τινες Ἀριστοφάνειον·

" Μηδεὶς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίσῃ με παρεῖναι.

Ἴσον δὲ τῷ,

" [15] Λέξω τοίνυν τὴν ἀρχαίαν παιδείαν, ὡς διέκειτο.

Τάχα τις ἐρεῖ πρὸς ταῦτα, ὅτι οὐκ ἐξ ἐπιτηδεύσεως [16] τοῦτο, ἀλλ' ἐκ ταὐτομάτου ἐγένετο. πολλὰ γὰρ [17] αὐτοσχεδιά-

[15] Τοῦτον.] Perperam in vulgat. exemplaribus neutro genere ſcriptum τοῦτο. Jam τοῦτον πόδα ſine articulo hìc uſurpatum, ut cùm alibi ſæpe, tum infrà non longè à fine: Εἶθ' ἑξῆς τὰ ἄλλα τοῦτον καθασκευάζει τρόπον. *Sylburg.* † Sine causâ, ut nobis quidem videtur, antiquam lectionem τοῦτο ſuo loco deturbavit Sylburgius. etenim conſtructio vix eſt Dionyſiana, cùm deſit articulus, & tanto intervallo à ſe invicem diſtent voces. præterea ſatis frigidè pes ſive numerus deſignatur, τοῦτον τὸν πόδα τέλειον. hiſce rationibus τοῦτο, præcipuè cùm eſſet hæc vox antiquior, maluimus.

[16] Λέξω.] Verſus deſumptus eſt ex Ariſtoph. Νεφέλ. Act. 3. Scen. 3. ℣. 1. Dicit autem *Hephæſtion*, quare vocantur hi verſus *Ariſtophanei*: Κέκληται δὲ Ἀριστοφάνειον, ἐκ Ἀριστοφάνους αὐτὸ εὑρόντος πρῶτου, ἐπεὶ κὴ παρὰ Κρατίνῳ ἐστί·

Χαίρετε δαίμονες, οἳ Διβάδιαν
Βοιώτιον ἤθαρ ἀρέρης·

ἀλλὰ διὰ τὸ τὸν Ἀριστοφάνην αὐτῷ κεχρῆσθαι πολλῷ. Addit etiam, Epicharmum duas ſcripſiſſe fabulas ante Cratinum hoc carminis genere. Idem ferè notat & Scholiaſtes Ariſtophanis.

[17] Τοῦτο.] Addit κῶλον codex Colbertinus: paucis etiam interjectis, ἀκριβῶς deeſt & Reg. 1. & Colb.

[18] Αὐτοσχεδιάζει.] Nullos ferè non verſus ex antiquis ſcriptoribus cujuſvis eſt, ſi, repudiatâ accentuum ratione, quantitatem ſyllabarum diligentiùs attenderit, minimo negotio colligere. At Iambi longè frequentiores aliis occurrunt: magnam enim partem ex Iambis noſtra conſtat oratio:

Digitized by Google

orationi pedes adhibere, si futurum est, in eâ ut poeticæ pulcritudinis efflorescat gratia, ipsa nos docebit experientia.

Oratio illa Demosthenis in Aristocratem, cujus à me paulò superiùs facta est mentio, à Comico versu tetrametro, ex pedibus compositò anapæsticis, statim incipit; sed pede integro destituitur: quo factum, ut occultatâ arte, minùs appareret.

" *Nemo vestrûm, Athenienses, me existimet.*

Qui numerus, si pedem principio, medio, vel fine acceperit, perfectum fiet tetrametrum carmen anapæsticum, quod Aristophaneum quidam appellant:

" *Nemo vestrûm, Athenienses, me existimet adesse.*

& æquale huic,

" *Dicam itaque pristinam disciplinam, ut erat instituta.*

Sed aliquis fortasse objiciet; hæc non studio & deditâ operâ fuisse facta, sed fortuitò se ita obtulisse: multa etenim versuum

ratio: Ὁ δὲ Ἰαμβεῖος, ait Demetrius, τῇ τῶν πολλῶν λέξει ὅμοιος. πολλοὶ γὰρ μέτρα ἰαμβικὰ λαλοῦσιν, οὐκ εἰδότες. Id verò ex Aristotele desumptum videtur; lib. 3. *de Arte dicendi*: Ὁ δ' ἰαμβεῖος αὐτή ἐστιν ἡ λέξις ἡ τῶν πολλῶν· διὸ μάλιστα πάντων τῶν μέτρων ἰαμβεῖα φθέγγονται λέγοντες. idem etiam confirmat ἐν τῷ περὶ Ποιητικῆς: quo loco rariùs scribi heroicos, & à sermone communi magis abhorrere, tradit. Atque adeò, mirùs Iambicis, haud abs re fuerit aliquot heroici generis indicare exempla. Ordiamur à Cicerone; apud quem integrum distichon, lib. 3tio de Oratore, quod mireris, annotavimus. Crassus loquitur: *Ac mihi quidem veteres illi majus quiddam animo*

Complexi, plus multo etiam vidisse videntur,

Quàm quantum nostrorum ingeniorum acies

intueri potest, &c. Sic & in Livio, & Tacito integri reperiuntur versus.

Inter tot tam effrænatarum gentium Arma, nec Annibali tanto discrimine rerum.

lib. 21, cap. 9. Tac. de Germanorum moribus: *Stato tempore in silvam,*

Augurii patrum, & prisca formidine sacram.

Sed ad Græcos redeo: Demosthenes pro Ctesiphonte, ὑπὸ

Τῶν ἀλλων Ἑλλήνων πολλάκις ἐστεφανῶσθαι

Noster etiam statim ab initio hujus libelli: Οὔτε εἰς γάμου μόνου

Ὥραν, ἢ γαμεῖῆς χάριν εὔθετον· ἀλλὰ ποίημα

μὲν ἢ γύννημα παιδείας. Ultimum tibi, quod proferam, dabit Chrysostomus in tertio περὶ Ἱερωσύνης; ideò autem majori animadversione dignum, quòd periodum terminat: Καὶ τὴν ἡλιακὴν ἀκτίνων λαμπρολέρα ἔστα τύχῃ, ἀπ' ἐκείνου

Digitized by Google

σχεδιάζει μέτρα ἡ φύσις. ἔστω τοῦτο ἀληθὲς εἶναι. Ἀλλὰ καὶ τὸ συναπτόμενον τούτῳ κῶλον, εἰ διαλύσειέ τις αὐτοῦ τὴν δευτέραν συναλοιφήν, ἢ ποιήσειεν αὐτὸ ἄσημον, [19] ἐπισυνάψασα τῷ τρίτῳ κώλῳ, πεντάμετρον ἐλεγειακὸν ἂν εἶναι συντελεσμένον ἀκριβῶς τοῦτο,

"Μήτ' ἰδίας ἔχθρας μηδεμιᾶς ἕνεκα·

ὅμοιον τούτοις,

"[20] Κῆραι ἐλαφροπόδων ἵχνε' ἀειράμεναι.

Ἐὰν καὶ τοῦτ' ἔτι καθαιρεθῇ τὸ αὐτὸν ὑπολαμβάνωμεν αὐτομαλισμὸν ἄνευ γνώμης γεγονέναι, ἀλλ' ἑνὸς τοῦ μεταξὺ κώλου συν-

"κειμένου λεκτικῶς, τοῦ, Ἥκειν Ἀριστοκράτους καθηγησόμενα τοῦτο, τὸ συμπλεκόμενον τούτῳ πάλιν κῶλον ἐκ δυοῖν συνέστηκε μέτρων·

"Μήτε μικρὸν ὀρθῶς τι καὶ φαῦλον ἁμάρτημα, ἑτοίμως

"οὕτως ἐπὶ τούτῳ.

[21] τοιγάρτοι Σαπφικὸν εἴ τις Ἐπιθαλάμιον τοῦτο,

"Οὐ γὰρ ἑτέρα ἦν παῖς, ὦ γαμβρέ, τοιαύτα·

καὶ τοῦ Κωμικοῦ τετραμέτρου, λεγομένου δὲ Ἀριστοφανείου, τοῦδε,

"Ὅτ' ἐγὼ τὰ δίκαια λέγων ἤνθουν, καὶ σωφροσύνη νενό-

"μιστο·

τούς τε τελευταίους πόδας τρεῖς, καὶ τὴν καταληξιν ἐμβαλών, [22] συνάψειε τοῦτον τὸν τρόπον,

Οὐ

Τοῦ καιροῦ προσέφλεξε, καὶ ἡμαύρωσιν ἅπασαν.

Ex his exemplis, & hujuſmodi mille aliis, quæ otioſè quivis legat, non adeò vitioſum videtur, in oratione ſolutâ verſum feciſſe, ut omnes ferè artis Rhetoricæ magiſtri ſcribunt.

[19] Ἐπισυνάψασα.] Paſſivè ſumitur: ſcilicet ἑαυτῇ ſubintellecto.

[20] Κῆραι.] Similis ab Ariſtotele Rhetor. lib. 3. ex Simonide citatur locus in mulas: Χαίρε' ἀελλοπόδων θύγατρες ἵππων. *Sylb.* † Ἐλαφροπόδων Reg. 1. & Colb. qui & ἐὰν ſequenti verſu omittunt.

[21] Τοιγάρτοι.] Pro τοιγάρτοι fortaſſe legendum, τοιοῦτον γάρ: ut ſequenti verſu. Sic paulò infrà pro τοῦδε legendum videtur τάδε. *Sylburg.*

Ibid. Τοιγάρτοι.] Hoc loco, ſi quo alio, errat vir doctiſſimus: eum ſcilicet oratio longiuſcula parum attendentem elufit. hæc verborum ſtructura eſt: Τοιγάρτοι εἴ τις ἐμβαλὼν συνάψειε Σαπφικὸν Ἐπιθαλάμιον τοῦτο, Οὐ γὰρ —

καὶ

ſuum genera ſponte ſuâ aſſolet natura effundere. Sit ita ſanè. Sed membrum huic adnexum, ſi ſecundam ipſius eliſionem reſolveris, quæ, tertio cùm ſit adaptata membro, id inobſervatum fecerit, pentametrum erit elegiacum, omnibus numeris abſolutum; hoc modo:

" *Nec mihi privati cauſa doloris adeſt:*

his ſimile,

" *Vos, pernix genitor queis equus, acre genus.*

Quod ſi id caſu quoque, nec de induſtriâ factum, cenſuerimus; tamen membro uno, quod ſoluto ſermone pedeſtrique conſtat, interjecto, *Ad accuſandum hunc Ariſtocratem devenire:* alterum, quod huic adjunctum eſt membrum, ex duobus conſtituitur carminum menſuris:

" *Aut leve me aliquod exiguumque adſpicere peccatum, ac prop-*
" *terea hoc apparatu in illum.*

Etenim ſi quis hunc verſum, è Sapphonis *Epithalamio* deſumptum,

" *Neque enim alia fuit puella, ô gener, talis:*

hujuſque Comici tetrametri, quod vulgò Ariſtophaneum appellatur, hujus inquam,

" *Quum ego juſta dicens florerem, & temperantia jam eſſet more*
" *ſancta:*

tres hoſce extremos pedes, unà cum deſinentiâ, ſecum commiſſos hoc modo connexuerit,

Neque

τὴν τὰς τελευταίας πόδας τριῶν καὶ τὴν καλάλῃξιν, τῷ κωμικῷ τετραμέτρῳ, λεγομένῳ δὲ Ἀριστοφανείῳ, τῷδε, Ὅτ' ἐγὼ τὰ δίκαια— τοῦτον τὸν τρόπον, Οὐ γὰρ ἐτέρα — ὥδὶ διοίσει τῷ. Ita nihil omninò difficile, aut impeditum. Ipſe quidem propriâ conjecturâ, pro Σαπφικόν τι Ἐπιθαλάμιον, feci Σαπφικὸν εἴ τις Ἐπιθαλ. quæ lectio in primis Dionyſio familiaris eſt, & vicies hoc libro occurrit: paulò ante, εἰ διαλύσειέ τις αὐτῷ τὴν διυλίσαν ζυναλοιφήν. feci itidem ut τοιαύτα, pro neutro plurali τοιαῦτα, Sapphico verſui adjungeretur.

[22] Συνάψεις.] Pro ζυνάψεις rectiùs fortaſſe legemus εἰ ζυνάψεις, *ſi copularis.* Rectiùs etiam fortaſſe τοιαύτα, fœminino genere: hoc ſenſu, ὃ γὰρ ἑτέρα ἦν παῖς τοιαύτα, *non enim alia erat puella talis.* Quin & paulò antè, ita fortaſſe legendum eſt, Οὐ γὰρ ἑτέρα ἦν παῖς, ὦ γαμβρὲ, τοιαύτα. ut, finitâ hic Sapphici

loci

" Οὐ γὰρ ἑτέρα ἦν παῖς, ὦ γαμβρὲ, τοιαύτα, —— κ᾽
" σωφροσύνη νενόμιστο·

οὐδὲν διοίσει τῦ,

" Μήτε μικρὸν ὀρῶνλά τι κ᾽ φαῦλον ἁμάρλημα, ἑτοίμως
" οὕτως ἐπὶ τούτῳ.

Τὸ δ᾽ ἀκόλυθον ἴσον ἐστὶν ἰαμβικῷ τριμέτρῳ, ᾧ ἔσχα-
" τον ἀφῃρημένῳ πόδα, Προαίλειν ἑαυλὸν εἰς ἀπέχθειαν· τέλειον γὰρ ἔσαι προσλαβὸν πόδα, κ᾽ γενόμενον τοῦτο,

Προαίλειν ἑαυλὸν εἰς ἀπέχθειάν τινι.

Παρίσαμεν ἔτι κ᾽ ταῦτα, ὡς οὐκ ἐξ ἐπιλῃδεύσεως, ἀλλ᾽ αὐτομαλισμῷ γενόμενα. τί οὖν βέλλιον πάλιν τὸ προσεχὲς τούτῳ κῶλον; ἰάμβειον γάρ ἐστι κ᾽ τῦτο τρίμελρον ὀρθὸν,

" Ἀλλ᾽ εἴπερ ἄρ᾽ ὀρθῶς ἐγὼ λογίζομαι·

[23] τῦ Ἄρα συνδέσμυ μακρὰν λαμβάνονλος τὴν προλέραν συλλαβήν· κ᾽ ἔτι γε, νὴ Δία, μέσυ [24] παρεκπεσόνλος

" τῦ, Καὶ σκοπῶ, ὑφ᾽ οὗ δὴ τὸ μέτρον ἐπισκοπούμενον ἠφάνισαι. Τὸ δὲ ἐπὶ τούτῳ λαμβανόμενον κῶλον ἐξ ἀναπαίσων σύγκειλαι ῥυθμῶν, κ᾽ προαίλει μέχρι πολλῶν ὀκτὼ, τὸ αὐτὸ σχῆμα διασῴζον,

" Περὶ τοῦ τὴν Χερρόνησον ἔχειν ἀσφαλῶς ὑμᾶς, κ᾽
" μὴ παρακρουσθέντας·

ὅμοιον τῷ παρ᾽ Εὐριπίδῃ,

Ὦ

loci periodo, deinceps hæc Dionysii sint verba; κ᾽ τῷ Κωμικῷ τίλεαμένῳ, λεγομένῳ δὲ Ἀριστοφανίδι, τόδε: subaudito è superioribus, τοιαυτόν ἐστι, ut hic posteriorio loci sensus sit: Si cum hoc loco Sapphonis, Οὐ γὰρ ἑτέρα ἦν παῖς, ὦ γαμβρὲ, τοιαύτα, copulentur Aristophanei loci posteriores pedes tres, cum eorundem definentia, καὶ Σω - φροσύνη νυ- νενόμι νυ- το: nihil discrepaturam esse hanc compositionem ab istâ Demosthenis; μήτε μικρὸν ὀρῶνλά τι κ᾽ φαῦλον ἁμάρλημα, ἑτοίμως οὕτως ἐπὶ τούτῳ. Extat autem Aristophanis versus in Νεφέλαις. *Sylburg.*

[23] Τῦ Ἄρα.] Prima in ἄρα produci potest ob sequentem liquidam; quemadmodum in hoc Archiæ versu de Alexandro occurrit longa:

Πέλλα

" *Neque enim alia fuit puella, ô genet, talis:* —— *& tempe-*
" *rantia jam esset more sancta:*

nulla erit omninò ab hoc differentia,

" *Aut leve me aliquod exiguumque adspicere peccatum, ac propterea hoc apparatu, illius.*

Quod sequitur, æquale est Iambico trimetro, cui ademptus est pes ultimus,

" *Dare me lubenter odio obnoxium.*

nam versus erit perfectus Iambicus, si unum sibi assumpserit pedem, hujuscemodi numeros adeptum:

" *Dare me lubenter odio obnoxium gravi.*

Verùm hæc quoque prætereamus, veluti non studio & de industriâ, sed casu fortuito composita. Quid verò sibi vult proximum huic membrum? est enim trimetrum carmen Iambicum, numeris absolutum,

" *Hæc mente mecum recta si considero:*

si modò syllabam priorem conjunctio Ἀρα longam sibi assumat, &, per deos, è medio illud auferatur, Καὶ ζκοπῶ, unde carmen obscuratum evanuit. Quod adeò proximè positum est membrum, ex anapæstis constituitur, ad octo usque productum pedes, eâdem observatâ formâ;

" *Ut Chersonesum tutò vos habeatis, nec iterum decepti:*

huic simile apud Euripedem,

O

Πίλλα δ' Ἀλεξάνδρῳ ζυναπώλιλο. παλαιὸς δὶς ἄρα Ἀνδρόσων.

Et apud Euripidem in Alcestide; ℣. 477:

Ἀδμήτου ἐν δόμοισιν ἄρα πιχάνω; Loquitur Hercules.

24 Παρεκπεσόντα.] Forsan rectiùs παρεμπεσόντα. sequenti versu perperam in vulgatis libris est ἐπισκοτούμενον. nostrum ἐπισκολιοῦσθαι suprà quoque usurpatum, pag. 84, ℣. penult. ὥστε ὑπὸ τῆς ἐκείνων χάριτος ἐπισκολιοῦσθαι τὴν τούτων ἀηδίαν. *Sylburg.* † Ἐπισκοτούμενον à codicibus confirmatur. Sed quare cuiquam hæc vox παρεκπεσόντα displiceat, non video: est enim satis expedita, & cum præcedentibus optimè congruit. *Si modò*, inquit, *prima in ἄρα producatur, & ex oratione furtim hæ voces, κὴ ζκοπῶ, exciderint: quibus adeò insertis, veluti caligine circumfusâ, carmen obscuratur.*

25 Πολυ-

Ὦ βασιλεῦ χώρας τῆς [25] πολυβότου, Κισσεῦ, πεδίον
" πυρὶ μαρμαίρει.

Καὶ τὸ μετὰ τοῦτο πάλιν κείμενον τοῦ αὐτοῦ κώλου μέ-
" ρος τοῦτ', Ἀποστερηθῆναι πάλιν αὐτῆς, ἰαμβικὸν τρίμε-
τρόν ἐστι, ποδὶ καὶ ἡμίσει λεῖπον. ἐγένετο δ' ἂν τέλειον οὕτως,

" Ἀποστερηθῆναι πάλιν αὐτῆς ἐν μέρει.

Ταυτὶ [26] φῶμεν αὐτοσχέδια εἶναι καὶ ἀνεπιτήδευτα, οὕτω ποικίλα, καὶ πολλὰ ὄντα; εἰσὼ μὲ οὐκ ἀξιῶ. καὶ γὰρ τὰ ἑξῆς τούτοις ὅμοια εὑρεῖν ἐστι, πολλῶν καὶ παντοδαπῶν ἀναμεμιγμένα μέτρων τε καὶ ῥυθμῶν.

Ἀλλ' ἵνα μὴ τοῦτον ὑπολάβῃ τις μόνον οὕτω καταστασιάσθαι τὸν λόγον, ἑτέρου πάλιν ἄψομαι, τοῦ πάνυ ἡρμηνεῦσθαι δαιμονίως δοκοῦντος, τοῦ [27] ὑπὲρ Κτησιφῶντος, ὃν εἰσὼ κρατίστου ἀποφαίνομαι πάντων λόγων. Ὁρῶ δὲ κἂν τούτῳ, μετὰ τὴν προσαγόρευσιν τῶν Ἀθηναίων, εὐθέως τὸν Κρητικὸν ῥυθμόν, εἴτε ἄρα [28] Παιᾶνά τις βούλεται αὐτὸν καλεῖν· διοίσει γὰρ οὐδὲν τῶν ἐκ πέντε συγκειμένων χρόνων· οὐκ αὐτοσχεδίως μὰ Δία, ἀλλ' ὡς οἷόν τε μάλιστα ἐπιτεδευμένως δι' ὅλου τοῦ κώλου τοῦτον τὸν περιόδου,

[29] Τοῖς θεοῖς εὔχομαι πᾶσι καὶ πάσαις.

οὐ

[25] Πολυβότου.] Incertum eſt, ſitne πολυβώλου ſcribendum, an potiùs πολυβότου. *Idem.* † Feci πολυβότου. Sed multo aliter codex Colbertinus, Τῷ βασιλεῖ πολυβώλου Κισσεῦ παιδὶ πυρὶ μαρμαίρει.

[26] Φῶμεν] Ταῦτα τί φῶμεν, Reg. 1. & Colb. καὶ πολλὰ non agnoſcunt: deinde pro ἀναμεμιγμένα, ἀναλύεσθαι habent; nullo, ut opinor, ſenſu.

[27] Ὑπὲρ Κτησιφῶντος.] Cteſiphonti diem dixit Æſchines, quod contra leges ſcripſiſſet, ut Demoſthenes, nondum relatis rationibus, eo quòd propriis impenſis Athenienſium muros refeciſſet, coronâ donaretur. Hanc litem intenderat Æſchines quadriennio ante Philippi Macedonis mortem, μικρὸν ἐπάνω τῶν Χαιρωνικῶν, teſte Plutarcho: ſed judicium factum eſt decem annis pòſt, Alexandro jam Aſiam tenente: *ad quod concurſus dicitur è totâ Græciâ factus eſſe. Quid enim aut tam viſendum, aut audiendum fuit, quàm ſummorum Oratorum in graviſſimâ causâ, accurata*

" *O princeps regionis feraciſſimæ, Ciſſeu, campus igne reſplen-*
" *det.*

Hæc etiam membri ejuſdem pars deinde annexa, *Eâ in poſterum privemini*; eſt Iambicum trimetrum, niſi quòd pes ei cum dimidio deſit. etenim hoc modo eſſet integrum,

" *In poſterum nec ipſi vos privemini.*

Hæc igitur dicemus ſpontanea, hæc ſtudio nullo elaborata, cùm tam varia ſint, & tam multa? Equidem non arbitror. Nam quæ ſequuntur his omnino reperire eſt ſimilia, multis variiſque pedibus referta, & carminum menſuris.

Sed ne quis ſuſpicetur ſolam hanc orationem ita eſſe conſtructam, alii jam manúm admovebo, quæ divinâ planè elocutione videtur conſcripta; illam pro Cteſiphonte dico, omnium orationum, meo judicio, longè præſtantiſſimam. Video ſtatim à primâ Athenienſium compellatione, huic pedem ineſſe Creticum, ſive quis eum Pæana voluerit appellare, (nil etenim differt ab iis, qui ex quinque temporibus conſtituuntur) non temerè aut fortuitò mehercule, ſed, quantum pote eſt, maximo ſtudio toti membro intertextum:

" *Omnibus Diis Deabuſque fundo preces.*

an

curata & inimicitiis incenſa contentio? Cicero de optimo Orat. genere: qui & hanc, & contrariam Æſchinis, *nobiliſſimas orationes*, Latinè convertit.

[28] Παιᾶνα.] Optimè hunc locum Cicero in tertio de Oratore illuſtrat. *Eſt autem Pæon hic poſterior (qui à brevibus deinceps tribus oritur, extremâ productâ atque longâ, ſicut illa ſunt,* domuerant, ſonipedes) *non ſyllabarum numero, ſed aurium menſurâ, quod eſt acrius judicium & certius, par ferè Cretico, qui eſt ex longâ, & brevi, & longâ.* Syllaba etenim producta duabus brevibus par eſt muſico tempore. Vid. pag. 132: 142.

[29] Τοῖς θεοῖς.] Editio Demoſthenis Lutetiæ anno 1570 excuſa, articulum τοῖς non habet: ſed margini adſcribitur, in quatuor codicibus calamo exaratis repertus. Vide quæ jam de hoc loco ſcripta ſunt Sect. 18. Addam verò, annotante Libanio, ὅτι Ὁμηρικῶ εἴρηται ζήλω·

Κίκλυθί μευ ναίης τε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι.

[30] Ῥυθμοῖς.]

Digitized by Google

οὐ τοιοῦτος μέντοι κἀκεῖνός ἐστιν ὁ ῥυθμός;

" Κρησίοις ἐν [30] ῥυθμοῖς παῖδα μέλψωμεν.

ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ. ἔξω γὰρ τοῦ τελευταίου ποδὸς, τά γε ἄλλα ἐν πᾶσιν ἴσα ὥρισται. καὶ τέτω εἰ βούλεταί τις αὐτος χέδιον ἀλλὰ καὶ τὸ συναπτόμενον τούτῳ κῶλον ἰαμβικόν ἐστιν ὀρθὸν, συλλαβῆ τοῦ τελείου δέον, ἵνα κἀντεῦθεν ἄσημον γένηται τὸ μέτρον· ἐπεὶ μιᾶς γε συλλαβῆς προσθείσης τέλειον ἔσται,

" Ὅσην [31] εὔνοιαν ἔχων ἐγὼ διατελῶ.

κἄπειτα ὁ Παιὰν, ἢ ὁ Κρητικὸς ἐκεῖνος ὁ πενταχρονος. ἔχει ῥυθμὸς ἐν τοῖς ἑξῆς τούτοις,

" [32] Τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην ὑπάρξαι

" μοι παρ' ὑμῶν εἰς τελοῦντι τ' ἀγῶνα.

Τοῦτό γ' οὖν ἔοικεν, ὅτι μὴ [33] καλακεκλασμένως ἔχει δύο πόδας ἐν ἀρχαῖς, καλὰ γοῦν τὰ ἄλλα [34] πάντα τῷ παρὰ [35] Βακχυλίδῃ·

[36] Οὐχ

[30] Ῥυθμοῖς.] Hâc igitur ſcanſione, prima in ῥυθμοῖς corripiatur neceſſe eſt; ut hoc verſu Theocriti, Idyll. 26,

Λαὲξ ἐπὶ γαστέρα βᾶσα· καὶ Αὐτονόας ῥυθμὸς ὠύλος.

Ita & apud Ariſtoph. in *Nubibus* ℣. 638:

Πότερα περὶ μέτρων, ἢ περὶ ἐπῶν, ἢ ῥυθμῶν;

Aliud etiam Cretici generis exemplum proferet Plautus in *Moſtell.*

Si cades, non cades, quin cadam tecum.

Verba ſunt metriculæ comeſſatoſem ebrium in viâ ſuſtentantis. *Septem potum pota trahebat anus.* Sed, ut mihi quidem videtur, μίλτωμεν rectiùs legemus.

[31] Εὔνοιαν.] Neutiquam probanda eſt hæc carminis metiendi ratio. Quâ enim lege aut prima in εὔνοιαν corripi poteſt, aut ſi ſyllabam in fine adjeceris, pedem efficies Iambum?

[32] Τῇ πόλει.] Hoc loco particula omiſſa eſt copulativa, quam recepimus in contextum: τῇ τε πόλει.

[33] Καλακεκλωμένως.] Legendum videtur καλακλωμένως, vel καλακεκλασμένως; eâ metaphorâ quâ ſuprà, dicit καλακεκλασμένας γραφάς: ut ſenſus ſit, Τοῦτό γ' ἂν ἔοικε, δύο μόνοι πόδας ἐν ἀρχαῖς ἔχει καλακεκλασμένως. nam ὅτι μὴ alibi quoque uſurpatur pro *nonniſi, tantum.* Forſan etiam ſequenti verſu πάντα legendum τἀντὸ, *idem.* Sylburg. † Cùm nullum omnino ſenſum conficeret antiqua lectio; καλακεκλασμένως, rebus cogentibus, reſtituendum putavi. Ita apud Longinum ῥυθμὸς κεκλασμένος, Sect. 40:

an non & iſte talis eſt numerus?

" *Creticis numeris puerum canamus.*

Mihi quidem videtur. nam, ultimo pede excepto, cætera in omnibus æqualia terminantur. Hoc etiam, ſi quis ita velit, ſpontaneum vocet; at membrum quod huic adjungitur, Iambicum juſtum eſt, unicâ ſolummodò, quo minus abſolutum ſit, ſyllabâ deſtitutum, ut faciliùs hìc quoque carmen occultaretur. nam unam ſi addideris ſyllabam, perfectum erit:

" *Amore quanto cordis uſque proſequor.*

poſtea Pæan, aut pes ille Creticus, quinque conſtans temporibus, in his quæ deinceps ſequuntur, procedit,

" *Civitatem & vos univerſos, tanto vos ſtudio in hâc contentione me utamini.*

Hæc quidem, niſi quòd duos initio pedes habeant infractos, quod ad cætera omnia, his apud Bacchylidem ſimillima reperiuntur:

Non

40: Μικροποιὸν δ' ᾠδὴν ἔτως ἐν τοῖς Τψηλοῖς, ὡς ῥυθμὸς κεκλασμένος λόγε, καὶ ζαθυμένος. Alibi tamen ῥυθμὸς habemus ὑποχηματικός τε καὶ Ἰωνικὸς καὶ διακλωμένος; ut olim Hudſono indicavi.

34 Πάνλα.] Forſan legendum ταὐτὸ, inquit Sylburgius: quamobrem equidem non video. nam articulus τῷ pendet à verbo ἔοικεν; & particulæ ὅτι μὴ, Latinè valent, *niſi quòd*. Ita & in *Antiquit.* Οὔτε γὰρ Λιβύης, ὅτι μὴ τῆς πρὸς Αἰγύπλῳ, πολλῆς ὕσης ἐκράτησε. *Neque enim Africæ quæ latè patet, niſi partis Ægypto proximæ, potitum eſt.* Et Longinus, Διόπερ ᾠδὴν ὅτι μὴ κόλακες ἐβεβαίωμεν μεγαλοφυεῖς. Quem locum ita Tollius: *Quid? in Lyricis Bacchylidem tuì te eſſe malis, quàm Pindarum; aut in Tragœdiâ Ionem Chium, quàm Sophoclem?* Judicio igitur Longini, Pindaro inferior eſt Bacchylides.

35 Βακχυλίδη.] Poeta Lyricus fuit è Ceo inſulâ, & Simonidis nepos ex fratre; qui circa Olymp. octogeſimam quintam floruit. Hujus poemata etiam Pindaricis fuiſſe ab Hierone prælata, auctor eſt Pindari interpres: & Juliano Imperatori admodum placuiſſe ſcribit *Ammianus Marcellinus.* Magni reges, nec indocti; at ſubtile illud judicium videndis Muſarum laboribus deſiderari videtur. Adeamus itaque Longinum, veterum non contemnendum æſtimatorem. Ille autem, Sect. 33: Τί δ' ἐν μέλεσι μᾶλλον ἂν εἶναι Βακχυλίδης ἄλοιο, ἢ Πίνδαρος, καὶ ἐν τραγῳδίᾳ Ἴωνα ὁ Χῖος, ἢ νὴ Δία Σοφοκλῆς; ἐπεὶ τοι οἱ μὲν ἀδιάπλωτοι, καὶ ἐν τῷ γλαφυρῷ πανταχῇ κεκαλλιγραφημένοι. Quem locum ita Tollius: *Quid? in Lyricis Bacchylidem tuì te eſſe malis, quàm Pindarum; aut in Tragœdiâ Ionem Chium, quàm Sophoclem?* Judicio igitur Longini, Pindaro inferior eſt Bacchylides.

36 Οὐχ

" [36] Οὐχ ἕδρας ἔργον, οὐδ' ἀμβολᾶς,
" Ἀλλὰ χρυσαιγίδος [37] Ἰωνίας
" Χρὴ παρ' εὐδαίδαλον ναὸν
" Ἑλθόνας, ἀκρόν τι δεῖξαι.

Ὑφορῶμαί τινα πρὸς ταῦτα καταδρομὴν ἀνθρώπων, τῆς μὲ [38] ἐγκυκλίου παιδείας ἀπείρων, τὸ δὲ ἀγοραῖον τῆς Ῥητορικῆς μέρος ὁδοῦ τε καὶ τέχνης χωρὶς ἐπιηδευόνων· πρὸς οὓς ἀναγκαῖον ἀπολογήσασθαι, μὴ δόξωμεν ἔρημον ἀφεικέναι τὸν ἀγῶνα. Ἐρῶσι δὴ ταῦτα· " Ὁ Δημοσθένης οὖν [39] οὕτως ἄθλιος ἦν, ὥσθ' ὅταν [40]
" γράφῃ τοὺς λόγους, μέτρα καὶ ῥυθμοὺς, ὥσπερ οἱ πλάσαι,
" παραλιθέμενος, ἐναρμόττειν ἐπειρᾶτο τέτοις τοῖς τύποις
" τὰ κῶλα, στρέφων ἄνω καὶ κάτω τὰ ὀνόματα, καὶ παρα-
" φυλάττων τὰ μήκη καὶ τοὺς χρόνους, καὶ τὰς πλώσεις τῶν
" ὀνομάτων, καὶ τὰς ἐγκλίσεις τῶν ῥημάτων, καὶ πάντα τὰ
" συμβεβηκότα τοῖς μορίοις τοῦ λόγου πολυπραγμονῶν ;
" [40] Ἠλίθιος μέν τ' ἂν εἴη εἰς τοσαύτην σκευωρίαν καὶ
" φλυαρίαν ὁ τηλικοῦτος ἀνὴρ ἑαυτὸν διδύς. Ταῦτα δὲ καὶ τὰ τέτοις παραπλήσια κωμῳδοῦντας αὐτοὺς καὶ καταχλευάζοντας,

[36] Οὐχ ἕδρας.] Hic primus versus ab Athenæo lib. 14, cap. 7. citatur. Lucianus itidem ad finem Scythæ: Οὐχ ἕδρας τοίνυν, οὐδ' ἀμβολᾶς ἔργον, ὡς ὁ Κεῖος φησιν, ἀλλὰ χρὴ πάντα μὲν, & quæ sequuntur. nec multum abludit illud Epidici apud Plautum: *Non enim nunc tibi dormitandum, neque cunctandi copia est.* Sed Sophocles in Electrâ longè pulcherrimus:

—— ὡς ἐπείγεθ' ἡμὶν,
Ἵν' ἐκτὸς ἀκτὸς καιρὸς, ἀλλ' ἔργων ἀκμή.

[37] Ἰωνίας.] Minervæ, cognomento *Ioniæ*. Hesychius, Ἰωνία, Ἀθηνᾶ ἐν Βοιωτίᾳ. Apollonius etiam lib. 1. *Argonaut.* navem Argo appellat Ἔργον Ἀθηναίης Ἰωνίδος. quem ad locum ita Scholiastes: Ἰωνίας δὲ Ἀθηνᾶς ἐστιν ἱερὸν ἐν Κορωνείᾳ τῆς Βοιωτίας. In hoc templum Athenienses, ab Agesilao apud Coroneam devicti, se conjecerunt; quos ideò violari vetuit. Hâc de clade Pausanias: Ὡς δὲ ἐτράποντο οἱ Βοιωτοὶ, καταφεύγουσιν ἄνδρες ἐξ αὐτῶν ἐς ἱερὸν Ἀθηνᾶς ἐπίκλησιν Ἰωνίας. Error itaque est Suidæ gravissimus; Ἰτώνη καὶ Ἰωνία, ἡ Ἄρτεμις. . scribe, ἡ Ἀθηνᾶ. Id quod χρυσαιγίδος ἐπίθετον hoc loco apertiùs indicat.

[38] Ἐγκυκλίου παιδ.] Quæ & uno

" *Non jam ſedendi, non eſt cunctandi locus ;*
" *Sed auream quæ geſtat ægida, Itoniæ*
" *Oportet ad ſuperbum templum accedere,*
" *Quiddam profectos exhibere & ſplendidum.*

Quorundam verò adverſus hæc inſultum videre videor, qui debito doctrinæ ſtudiorumque curſu expertes, omnique & rerum diſpoſitione & arte deſtituti, iſtam Rhetoricæ partem circulatoriam vilemque exercent ; quibus reſpondere neceſſe eſt, ne deſertum videamur certamen reliquiſſe. Hæc ſanè objicient: " *Adeóne demens fuit Demoſthenes, ut, cùm ſcriberet orationes,* " *fabrorum more, menſuras & numeros apponens, hujuſmodi mo-* " *dulis membra conaretur adaptare, ſurſum deorſum torquens voca-* " *bula, accuratè obſervans longitudines & tempora, caſus nominum* " *verborumque modos, & cætera quæ partibus orationis accidunt,* " *ſummâ curâ ſtudioque elaborans ? Stultitiæ ſanè ac ineptiæ pueri-* " *lis meritò argueretur vir tantus, ſi tali ſe apparatu & molimine* " *hujuſmodi nugis tradiderit.* Hæc & alia his ſimilia, comicorum more,

mo verbo ἐγκυκλοπαιδεία dicitur : id eſt, *orbis diſciplinarum*, ſive artium liberalium, quæ ſeptem numero habentur, curſus juventuti inſtituendæ neceſſarius. Ita apud Heſychium, ἐγκύκλια μαθήματα, τὰ ἔξω. Sed Fabii verba appoſitè, lib. 1, cap. 10 : *Nunc de cæteris artibus, quibus inſtituendos, priuſquam tradantur rhetori pueros exiſtimo, ſtrictim ſubjungam, ut efficiatur orbis ille doctrinæ, quam Græci ἐγκυκλοπαιδείαν vocant.*

39 Οὕτως ἄθλιος.] Certè Demoſthenes, ſi quis alius laborem ſcribendi pertulit, ut ex hiſtoriâ abundè patet. Libanii rhetoris verba, quæ notiſſimum Pitheæ dicterium continent, adjiciam : Οὐ δὴ τὰς νύκτας ἐκάθευδεν, ἀλλὰ διετρυφᾶτο πρὸς φῶς σπεῖρε λόγους. ὅθεν καὶ Πυθέας ἔφη, τὰς λόγους τοῦ Δημοσθένους λύχνων ἀπόζειν. Vide & Ælian. lib. 7, cap. 7.

40 Γράφη.] Reg. 1. & Colb. 1. γράφοι ; at in libello *de Demoſthene*, ubi hunc locum iiſdem pæne verbis profert, ὅτι γράφει maluit dicere.

41 Ἠλίθιος μέν τ'.] Pro μέν τ' ἄν, fortaſſe ſcribendum μὲν γ' ἄν. *Sylburg.*

Digitized by Google

τας, οὐ χαλεπῶς ἄν τις [42] ἀποκρούσαι, τοσαῦτα εἰπών·

Πρῶτον μέν, ὅτι οὐδὲν ἄτοπον ἦν, [43] εἰ ὁ τοσαύτης δόξης ἠξιωμένος [44] ἀνὴρ, ὅσης οὐδεὶς τῶν πρότερον ὀνομασθέντων ἐπὶ δεινότητι λόγων, ἔρξα συνιστορούμενος αἰώνια, καὶ διδοὺς αὑτὸν ὑπεύθυνον τῷ πάντα βασανίζοντι [45] φθόνῳ καὶ χρόνῳ, μηδὲν εἰκῇ μήτε πρᾶγμα [46] παραλαμβάνει μήτ' ὄνομα· πολλὴν δ' ἀμφοῖν ἔχει τούτων πρόνοιαν, τῆς τε ἐν τοῖς νοήμασιν οἰκονομίας, καὶ τῆς εὐμορφίας τῆς περὶ τὰ ὀνόματα· ἄλλως τε καὶ τῶν τότε ἀνθρώπων οὐ γραπτοῖς, ἀλλὰ γλυπτοῖς καὶ τορευτοῖς ἐοικότας ἐκφερομένων λόγους λέγω δὲ Ἰσοκράτους καὶ Πλάτωνος [47] σοφιστῶν. ὁ μὲν γὰρ τὸν Παναθηναϊκὸν λόγον, ὡς δή τινές φασιν, ἐλάττονι χρόνῳ γράψας ὑποφαίνεται, [48] ἐν ἔτεσι δέκα συνειθέλεσε· ὁ δὲ Πλάτων τοὺς ἑαυτοῦ διαλόγους κλεπίζων καὶ βοστρυχίζων, καὶ πάσῃ τροπῇ ἀναπλέκων, οὐ διέλιπεν ὀγδοήκοντα γεγονώς ἔτη. Πᾶσι γὰρ δή που τοῖς φιλολόγοις γνώριμα τὰ περὶ τῆς

[42] Ἀποκρούσαι.] Variant codices; etenim Reg. 1. ἀποκρούσηται ταῦτα, sed Colb. ἀποκρούσαιτο legunt.

[43] Εἰ ὁ τοσαύτης.] Lacunam ex eodem libello feliciter supplevimus. Huc usque articulus defuit, & genitivus δόξης: sed de hâc correctione Hudsonum olim monueram.

[44] Ἀνήρ.] Post ἀνὴρ desideratur generei casûs nomen, δόξης, aut aliud simile. *Sylburg.*

[45] Φθόνῳ καὶ χρόνῳ.] In isto sæpius laudato tractatu noster φθόνον omisit; casu fortasse. Cicero in Orat. pro Marcello: *Servi igitur iis etiam judicibus, qui multis post seculis de te judicabunt: & quidem haud scio, an incorruptius, quàm nos. Nam & sine amore, & sine cupiditate, & rursus sine odio, & sine invidiâ judicabunt.* Sunt etiam verba Luciani digna, quæ huc trahantur è libello de *Conscribendâ Historiâ*: agit autem sub finem de rebus ipsis, quas memoriæ scriptor proditurus est. Καὶ μὴ πρὸς τὸ παρὸν μόνον ὁρῶν γράφε, ὡς οἱ τὴν ἐπαίνεσιν ζητοῦντες καὶ τιμήσουσιν, ἀλλὰ τῷ ξύμπαντι αἰῶνι ἐσόμενος, πρὸς τὴν ἐπείλε μᾶλλον ξυγγραφῇ, καὶ παρ' ἐκείνου ἀπαίτει τὸν μισθὸν τῆς γραφῆς, ὡς λίθινα καὶ περὶ ξύλου ἔκτιπον ἀμείνω ἐκτίθεις· ἀνὴρ ἦν, καὶ παρρησίας μεστός.

[46] Παραλαμβάνει.] In vulgatis libris infinitivè scriptum παραλαμβάνειν; errore satis evidenti: dependet enim hoc verbum ab conjunctione εἰ. *Sylburg.*

[47] Σοφιστῶν.] Wolfius legit, Πλάτωνος.

Digitized by Google

et more, cavillis insectantes irridentesque, tali responso facillimè retuderis:

Primò quidem, nihil esse absurdi, si tanto vir honore dignatus & gloriâ, quanta ante eum nemini contigisset eorum, qui eximiâ dicendi facultate inclaruerunt, scripta componens æterna, seque omnium rerum acerrimo judici, invidiæ, temporique examinandum tradens, nec rem ullam, nec verbum temerè assumpserit, multam verò utrorumque curam habuerit, & rerum dispositionis, & verborum elegantiæ: præsertim cùm eâ ætate exiterint homines, qui non tam scriptis, quàm cælatis sculptisque operibus consimiles orationes in lucem ediderunt; Isocratem dico & Platonem, viros sapientiâ insignes: quorum alter orationem Panegyricam, ex eorum sententiâ scriptorum, qui tempus assignant brevissimum, decem annis elaboratam composuit: Plato autem dialogos suos octogesimo etiam ætatis anno, verborum compru cinnitisque ornare non destitit, nullis non eos refingens modis. Sunt enim omnibus literarum studiosis nota, quæ de labore ac studio hujus viri memo-

των· καὶ τῶν Σοφιστῶν. *Idem.*

Ibid. Σοφιστῶν.] Ἐπὶ Σοφίᾳ θαυμαζομένων: ita enim se ipse explicat in libro περὶ τῆς Δημοσθ. δεινότητος. Locum adscribam, cùm lucem aliquam argumento allaturus est, & Wolfii conjecturam evertit: Ὁρῶν γε δὴ τὰς θαυμαζομένας ἐπὶ Σοφίᾳ, καὶ πεφιλτρωμένους λόγων ποιήσεις ὑπομενούσας, Ἰσοκράτην καὶ Πλάτωνα, γλυκέσι καὶ τορευτοῖς λοιπὸν ἀναθήμασι λόγους. Quod verò notandum est, sequenti versu ἀποφαίνουσι omittunt Reg. 1. & Colb.

48 Ἐν ἔτεσι δέκα.] Hæc oratio Isocratis, quam aliàs λόγον πανηγύριον καὶ πολυθρύλλητον vocat, decimo vix demum anno, ut alii, decimo quinto fuit absoluta. Unde frigidam sanè, & à Longino derisam, comparationem instituit Timæus; qui Alexandrum laudaturus, *Ajax*, inquit, *ille universam paucioribus annis subegit, quàm suum de bello Persis inferendo panegyricum Isocrates conscripserit.* Θαυμαστὸν καὶ τοῦ Μαιάνδρου ἡ πρὸς τὸν Σοφιστὴν σύγκρισις. Ita & Longinus (quod notandum) *Sophistam* vocat Isocratem. Novem etiam annos poemati suo, quod erat *Smyrna* inscriptum, elimando Cinnam indumpsisse testatur Quintilianus: *Temporis quoque esse debet modus. nam quòd Cinnæ Smyrnam novem annis excepimus scriptam, & panegyricum Isocratis, qui parcissimè,* (ita scilicet hunc locum vertit) *decem annis dicunt elaboratum, ad oratorem nihil pertinet: cujus nullum erit, si tam tardum fuerit auxilium.*

 49 Δίλλον.]

τῆς φιλοπονίας τἀνδρὸς ἱστορέμενα, τά τε ἄλλα, κὴ δὴ κὴ τὰ περὶ τὴν [49] δέλτον, ἣν τελευτήσαντ῀ αὐτῦ λέγουσιν εὑρεθῆναι, ποικίλως μεταχειριζομένην τὴν ἀρχὴν τῆς Πολιτείας ἔχουσαν, τήνδε·

[50] Κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ μετὰ Γλαύκων῀ τοῦ Ἀρίστων῀.

Τί οὖν ἦν ἄτοπον, εἰ κὴ Δημοσθένει φρονῖς εὐφωνίας τε κὴ ἐμμελείας ἐγένετο, κὴ τῦ μηδὲν εἰκῆ κὴ ἀβασανίστως τιθέναι μήτε ὄνομα μήτε ἐννόημα; Πολύ τε γὰρ μάλλον ἐμοὶ δοκεῖ προσήκειν ἀνδρὶ καταστευάζουσι λόγους πολιτικοὺς, μνημεῖα τῆς ἑαυτῦ δυνάμεως αἰώνια, μηδενὸς τῶν ἐλαχίστων ὀλιγωρεῖν, ἢ ζωγράφων τε κὴ τορευτῶν παισὶν, ἐν ὕλῃ φθαρτῇ χειρῶν εὐστοχίας κὴ πόνους ὑποδεικνυμένοις, περὶ τὰ φλέβια κὴ τὰ πτίλα [51] κὴ τ῀ χνῦν, κὴ τὰς τοιαύτας μικρολογίας, καθαιρίβειν τῆς τέχνης τὴν ἀκρίβειαν. Τούτοις δὴ τοῖς λόγοις χρώμενον, δοκεῖ μοι τὶς οὐδὲν ἔξω τῦ εἰκότ῀ αἰτιοῦν, κὴ ἔτι ἐκεῖνα εἰπών· ὅτι μειράκιον μὲ ὄντα, κὴ νεωστὶ τῦ μαθήματ῀ ἁπτόμενον αὐτὸν

[49] Δέλτον.] Tabulas quasvis ad scribendum paratas, δέλτος vocabant, quòd olim figuræ essent triangularis, ad imaginem literæ Δ. Eustathius, ἀπὸ τῶν δελτίων βιβλίων, ἦσαν ἐκ τῶν καλᾶ Δίλτα σχυσσομένων γραφῶν. Mox autem comma post μεταχειριζόμενην positum sustuli. hæc etenim constructio est: ἣν λέγουσιν εὑρεθῆναι, ἔχουσαν τὴν ἀρχὴν ποικίλως μεταχειριζόμενην.

[50] Κατέβην.] Idem refert & Fabius, Instit. lib. 8, cap. 6: *Nec aliud potest sermonem facere numerosum, quàm opportuna ordinis mutatio. Neque alio,* Κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ, *Platonis inventa sunt quatuor illa verba, quibus in illo pulcherrimo operum in Pyræeum descendisse significat, plurimis modis scripta, quod eum quoque maximi facere experiretur.* Hæc etiam à Phalereo citantur, Sect. 21: ubi articulum ante Πειραιᾶ insertum habes, εἰς τὸν Πειραιᾶ; quem tamen editio Platonis, per Ficinum Francof. 1602 excusa, non agnoscit: & rectè, cum verba à Quintiliano numerantur. Reg. etiam 1. & Colb. Γλαύκων῀ τῦ Κηφάλυ.

Quòd si Platonis hæc industria quibusdam curiosa nimis & solicita videtur, ut quæ nec ætati tanti viri, nec officio congruat; quid Cicero itidem fecerit, quantam latinitatis curam gravissimis etiam reip. negotiis districtus habuerit, in memoriam

memoriæ ſcriptores tradiderunt; tum verò inter alia, & quæ de tabulâ feruntur, quam eo mortuo inventam perhibent, variè initium illud *librorum de Republicâ* tranſpoſitum habentem:

" *Heri deſcendebam ad Piræum, cum Glaucone Ariſtonis filio.*

Quid tandem eſſet abſurdi, ſi & Demoſtheni curæ fuit elegantia verborum & numeroſa concinnitas; ſi, ne quod temerè verbum, ne qua inexplorata poneretur ſententia, operam dedit? Nam multo magis, meâ quidem opinione, ad eum pertinet, qui componendas in ſe recepit orationes civiles, æterna facultatis ſuæ monumenta, ne minimam quidem rem negligere, quàm ad pictores, aut eos qui Toreuticen exercent, felices manuum ſucceſſus & labores in materiâ brevi deperiturâ oſtentantes, ſummam artis peritiam in venulis etiam deſcribendis, in plumâ, lanugine, cæteriſque ejuſmodi minutiis inſumere. Quo ſermone ſi quis utatur, nihil mihi præter æquum rectumque videtur poſtulare; hæc idem præterea dicturus: Quod ætate dum eſſet juvenili Demoſthenes, doctrinæ præcepta nuperrimè aggreſſus, à vero non abſimile eſt, eum

riam revocent. Is annum jam agens ſexageſimum, inter medios civilium bellorum tumultus, qui à Cæſare Pompeioque excitarentur, quum neſciret, quò mittenda eſſet uxor, quò liberi, quem ad locum ſe reciperet; miſſis ad Atticum literis, ab eo doceri, an eſſet ſcribendum, *ad Piræea, in Piræea*, an *in Piræeum*, an *Piræeum ſine præpoſitione*, impenſiùs rogabat. Quæ res etſi levior, & Grammaticis propria, patrem eloquentiæ temporibus etiam periculoſiſſimis adeò exercuit, ut hæc verba, quæ amicum extimularent, addiderit: *Si hoc mihi ζήτημα perſolveris, magnâ me moleſtiâ liberâris.*

51 Καὶ τὸν χρῶτ.] Horatius de Arte poeticâ:

Faber imus & ungues
Exprimet, & molles imitabitur
ære capillos.

Nec æmulatio ſolùm cum pictoribus ſuſcepta, ſed & finis idem ferè utriſque propoſitus, noſtram in ſtudiis dicendi debet excitare diligentiam. Nam, ut ſcribit Ælianus, ὁμολόγηλαι χὴ ὁ λόγος, ἐὰν ἔχῃ, δύναμιν φρασικὴν, μηδὲν ἀσθενέστερον ὅσα βέλλιαι δεικνύναι τῶν ἀνδρῶν, τῶν καλὰ χειρουργίαν δεινῶν. Sed quod καλλιρίεσθαι τῆς τέχνης τὴν ἀκρίβειαν, vocat hoc loco, idem alibi exprimere voluit, καλλήπεσθαι εἰς ταῦτα τὰς τέχνας.

Digitized by Google

τὸν, οὐκ ἄλογον πάσχα περισπαστεῖν, ὅσα δυνατὰ ἦν εἰς ἐπιήδευσιν ἀνθρωπίνην ἐλθεῖν· ἐπειδὴ δὲ ἡ χρόνου ἄσκησις ἰσχὺν πολλὴν λαβοῦσα, τύπες τινὰς ἐν τῇ διανοίᾳ παυλὸς [52] τοῦ μεθεπομένε, καὶ σφραγῖδας ἐνεποίησεν, ἐκ τῦ ῥᾴδιε τε καὶ ἀπὸ τῆς ἕξεως αὐτὰ ἤδη ποιεῖν οἷόν τι γίνεσθαι καὶ ταῖς ἄλλαις τέχναις, [53] ὧν ἐνέργειά τις, ἡ ποίησις τὸ τέλος. Αὐτίκα οἱ κιθαρίζειν τε καὶ ψάλλειν καὶ αὐλεῖν ἄκρως εἰδότες, ὅταν χρύσεως ἀκέσωσιν ἀσυνήθες, οὐ πολλὰ παραμελευθέντες ἀπαριθμῆσιν αὐτὴν εὐθὺς ἐπὶ τῶν ὀργάνων, ἀλλα καὶ νοήσει, [54] μανθάνοντες δέ γε χρονῷ πολλῷ καὶ πόνῳ τὰς δυνάμεις τῶν φθόγγων, ἀναλαμβάνουσι. καὶ οὐκ εὐθὺς αἱ χεῖρες αὐτῶν ἐν ἕξει τοῦ ἄρχειν τὰ παραγγελλόμενα ἦσαν, ἀλλὰ δὲ πολλὴ ἄσκησις αὐτῶν τὰ ἔθος κατέστησεν εἰς φύσιν, τότε τῶν ἔργων ἐγένετο ἐπιτυχίας.

Καὶ τί δεῖ περὶ τῶν ἄλλων λέγειν; ὁ γὰρ ἅπασιν ἴσμεν, ἀπόχρη καὶ πᾶσαν αὐτῶν διασῴζειν τὴν φλυαρίαν. Τί δ' ἔστι τοῦτο; τὰ γραμματα ὅταν παιδευόμενοι, πρῶτον μὲ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐκμανθάνομεν, ἔπειτα τὺς τύπες καὶ τὰς δυνάμεις· εἶθ' οὕτω τὰς συλλαβὰς, καὶ τὰ ἐν ταύταις πάθη· καὶ μετὰ τοῦτο ἤδη τὰς λέξεις, καὶ τὰ συμβεβηκότα αὐταῖς, ἐκλάσεις τε λέγω, καὶ σύνδεσμες καὶ προσῳδίας, καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις· ὅταν δὲ τὴν τούτων ἐπιστήμην λάβωμεν, τότε ἀρχόμεθα γράφειν τε καὶ ἀναγινώσκειν καλὰ συλλαβὴν, καὶ βραδέως [55] τὸ πρῶτον. ἐπεὶ δὲ ὁ χρόνος ἀξιόλογος προσελθὼν τύπες ἰσχυρὲς αὐτῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν [56] ποιήσει, τότε ἀπὸ τῦ ῥᾴδε δρῶμεν αὐτὰ, καὶ πᾶν ὅ, τι ἂν ἐπιδῇ τις βιβλίον,

[52] Τῦ μεθεπομένε.] Μεθεπομένε Reg. 1. & Colb. Quæ lectio confirmatur ab iis, quæ in eodem toties laudato tractatu occurrunt; Ἐπεὶ δ' ἡ χρόνου ἄσκησις ἕξιν αὐτῷ ἐνεποίησε πολλὴν, καὶ τύπες ἰσχυρὲς ἐνεγράψαλο τῶν ἀεὶ μελέτωμένων.

[53] Ὧν ἐνέργεια.] Ex Aristot. Ethic. lib. 1, cap. 1. hæc accepit. Διαφορὰ δέ τις φαίνεται τῶν τέλων· τὰ μὲν γάρ εἰσιν, ἐνέργειαι· τὰ δὲ παρ' αὐτὰς, ἔργα τινά. ὧν δ' εἰσὶ τέλη παρὰ τὰς πράξεις, ἐν τούτοις βελτίω πέφυκε τῶν ἐνεργειῶν τὰ ἔργα. Videtur

cum omnia circumspexisse, quæ in studium & curam humanam possint cadere: postquam verò exercitatio tempore confirmata, magnas vires acceperat, formasque omnium rerum, quas esset assecutus, & sigilla animo infixerat, ex usu jam eadem facillimè atque habitu effecisse. Id quod aliis etiam artibus accidit, quarum est aliqua operatio finis, seu effectio. Nempe adeo & ii, qui citharam pulsare, fides movere, tibia canere sciunt exactissimè, canticum ubi aliquod insuetum audiverint, non ita magno labore, id illico instrumentis attemperatum repetunt; verùm ipsâ artis peritiâ, jam longo scilicet tempore & labore sonorum potestates edocti, in memoriam revocatum percurrunt. nec tamen eorum manus è vestigio assuefactæ poterant quælibet imperata cantica accuratè præstare; sed serò demum, longa postquam eos exercitatio, consuetudine in naturam mutatâ, stabilierat; tum denique rerum suarum peritissimi evaserunt artifices.

Et quid opus est de aliis dicere? nam quod universi scimus, eorum potest abundè omnes præcidere ineptias. Quid igitur est? Cùm discimus literas, primò quidem earum nomina, deinde figuras & potestates investigamus; sic demum syllabas, earumque affectiones, postea dictiones & quæ iis accidunt; productiones scilicet literarum, correptiones, accentuum rationem, & quæ sunt generis ejusdem. quorum omnium cognitione penitus percepta, incipimus scribere, & legere syllabatim, idque tardiusculè primò: postquam verò satis longa temporis accesserit mora, altè nostris animis rerum imagine impressâ, ex usu facillimè hæc eadem solemus præstare; omnemque librum, quem quilibet obtulerit, sine ullâ offen-

Videntur autem fines inter se discrepare. alii enim sunt, actiones: alii præter eas, opera quædam. Quarum autem rerum præter actiones aliqui sunt fines, in his opera sunt actionibus naturâ meliora.

54 Μαυθάνοντες.] Hor. in de Arte Poet. — — — *Qui Pythia cantat*
Tibicen, didicit prius, extimuitque magistrum.

55 Τὸ περίττον.] Ἄτε παρᾶς ὕσης ἔτι τῆς λέξεως, (seu ἕξεως malis) ut altero subjungit libello, ubi eadem profert.

56 Ποιήσει.] Fortasse ποιήσῃ rectiùs, vel ποιήσεται.

57 Ἀβλαβῶς.]

ελίαν, ἁπλαίως διερχόμεθα ἕξει τε καὶ τάχει ἀπίστῳ. Τοιοῦτον δὴ καὶ περὶ τὴν σύνθεσιν τῶν ὀνομάτων, καὶ περὶ τὴν εὐέπειαν τῶν κώλων ὑπολητέον γίνεσθαι παρὰ τοῖς [57] ἀθληταῖς τὸ ἔργον· τοῖς δὲ τότε ἀπείροις, ἢ ἀτριβέσιν ἔργον ὁτουοῦν, θαυμάζειν καὶ ἀπιστεῖν, εἴ τι κεκρημένως ὑφ' ἑτέρου γίνεται διὰ τέχνης, οὐκ ἄλογον. Πρὸς μὲν οὖν τοὺς εἰωθότας χλευάζειν τὰ παραγγέλματα τῶν τεχνῶν, ταῦτα εἰρήσθω.

[57] Ἀθληταῖς.] Quos ad finem, hujus libri δεινοὺς ἀγωνιστὰς vocat. Ita Longinus eâdem usus metaphorâ; Καί τοί γ' ἐκ τῆς Σωκράτους

ΤΜΗΜΑ κς'.

Πῶς παίημα, ἢ μέλος πεζῆ λέξει καλῇ παραπλήσιον γένοιτο.

ΠΕΡΙ δὲ τῆς ἐμμέλους καὶ ἐμμέτρου συνθέσεως, τῆς ἐχέσης πολλὴν ὁμοιότητα πρὸς τὴν πεζὴν λέξιν, τοιαῦτά τινα λέγειν ἔχω· Ὡς πρώτη μέν ἐστιν αἰτία καὶ ταῦθα τὸ αὐτὸν τρόπον, ὅπερ ἐπὶ τῆς ἀμέτρου ποιητικῆς, ἡ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ἁρμογή· δευτέρα δὲ, ἡ τῶν κώλων σύνθεσις· τρίτη δὲ, ἡ τῶν περιόδων ἐμμελεία. Τὸν δὲ βουλόμενον ἐν τούτῳ τῷ μέρει καλοῦν τὰ τῆς λέξεως μόρια, δεῖ πολυειδῶς στρέφειν τε καὶ συναρμόττειν, καὶ τὰ κῶλα ἐν διαστήμασι ποιεῖν [1] συμμέτρους, μὴ συναπαρτίζοντα τοῖς στίχοις, ἄλλα διαλέμποντα τὸ μέτρον, ἄνισά τε ποιεῖν αὐτὰ καὶ ἀνόμοια· πολλάκις δὲ καὶ εἰς κόμματα συνάγειν βραχύτερα κώλων, τάς τε περιόδους μήτε ἰσομεγέθεις, μήτε ὁμοιοσχήμονας, τὰς γῆν παρακειμένας [2] ἀλλήλαις

[1] Συμμέτρως.] Fortasse ἀσυμμέτρως; cùm loci sensus id videatur postulare.

[2] Ἀλλήλοις.] Omnino scribendum

offensione percurrimus, habitu quodam & celeritate incredibili. Hujusmodi etiam posse aliquid accidere, tam in componendis vocibus quàm membris concinnandis, iis hominibus, qui diu se contentione summâ exercuerint, putandum est: eos autem, qui oratoriæ facultatis imperiti sunt, aut cujusvis adeò alius negotii rudes, & admirari, & fidem non habere, si quid ab alio propter artis peritiam eâ fuerit elegantiâ præstitum, ut plausus consequatur, præter ullius opinionem videri non debet. Hæc quidem in eos dicta sint, qui soleant artium præcepta irridere.

τὰς ὕλης παλαίστρας. At Euripides in *Medea*, μειρυπλὰς λόσων appellare voluit. Mox pro adverbio, Colbertinus habet κεκρόλημένον.

SECTIO XXVI.

Quomodo carmina, sive Epica fuerint, sive Lyrica, solutæ orationi simillima constituantur.

CÆterùm de ligatâ compositione numerisque constrictâ, quæ multam cum pedestri sermone similitudinem habeat, hæc mihi sunt in promptu dicenda: Quod prima & hoc loco causa sit (quemadmodum & in oratione solutâ, numeris poeticis refertâ) ipsorum verborum mutua connexio; secunda, membrorum collocatio; tertia verò, periodorum exæquata concinnitas. Quicunque igitur id sibi destinatum habet, ut hâc etiam parte oratio felicissimè sit composita, necesse est eam multimodis contorqueat, aptè disponat, & imparibus intervallis membra constituat, iisdem nunquam, quibus versum, finibus absoluta terminet; sed ipsum potiùs carmen, iis inæqualibus dissimilibusque comparatis, intersecet: sæpe etiam ad incisa redigat, membris breviora; & periodos, quæ deinceps ordine consequuntur, nec pares magnitudine, nec formâ

dum ἀλλήλαις, genere fœminino. *Sylburg.* † Hanc emendationem secuti sumus; de quâ dubitari non potest.

Digitized by Google

λήλαις ἐρίζεσθαι. ἔχεται γὰρ φαίνεται λόγος, τὰ παρὰ τοὺς ῥυθμοὺς καὶ τὰ μέτρα περιλαμβάνων.

Τοῖς μὲν οὖν τὰ ἔπη, καὶ τοὺς ἰάμβους, καὶ τὰ ἄλλα πάντα τὰ μοιοειδῆ μέτρα καλλιεπεύεσθαι, οὐκ ἔστι πολλοῖς διαλαμβάνειν μέτροις ἢ ῥυθμοῖς τὰς ποιήσεις, ἀλλ' ἀνάγκη μένειν ἀεὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σχήματος· τοῖς δὲ μελοποιοῖς ἔξεστι πολλὰ μέτρα καὶ ῥυθμοὺς εἰς μίαν ἐμβαλεῖν περίοδον ὥσθ' οἱ μὲν [3] τὰ μονόμετρα συνιθίσαντες, ὅταν [4] διαλίπωσι τοὺς στίχους, τοῖς κώλοις διαλαμβάνουσι ἄλλοτε ἄλλως, διαχέουσι καὶ ἀφανίζουσι τὴν ἀκρίβειαν τοῦ μέτρου· καὶ ὅταν τὰς περιόδους μεγέθει τε καὶ σχήμασι ποικίλας ποιῶσιν, [5] εἰς λήθην ἐμβάλλουσι τοῦ μέτρου. οἱ δὲ μελοποιοὶ, συμμέτρους τὰς στροφὰς ἐργαζόμενοι, καὶ τῶν κώλων [6] ἑκάστου πάλιν ἀνίσων ὄντων καὶ ἀνομοίων ἀλλήλοις, ἀνομοίους τε καὶ ἀνίσους ποιούμενοι τὰς διαιρέσεις, δι' ἀμφω ταῦτα οὐκ ἐῶσι ἡμᾶς ὁμοειδῆ ἀνίλημψιν λαβεῖν ῥυθμοῦ, πολλὴν τὴν πρὸς τοὺς λόγους ὁμοιότητα καλλιεπεύουσιν ἐν τοῖς μέλεσιν. Ἔστι τε, καὶ τροπικῶν καὶ ξένων καὶ γλωττημάτων καὶ τῶν ἄλλων τῶν ποιητικῶν ὀνομάτων μενόντων ἐν τοῖς ποιήμασι, μηδὲν ἧττον αὐτὰ φαίνεσθαι λόγῳ παραπλήσια.

Μηδεὶς δὲ ὑπολαμβανέτω με λέγειν, ὅτι κακόν τι ποίημά ἐστιν ἡ καλλιρρήμων [7] Λοξοσίδεια δοκεῖ τις εἶναι· μηδὲ καλ-

[2] Τὰ μονόμετρα.] Monometra, quæ & ἡμίμετρα à Demetrio appellantur, initio περὶ Ἑρμηνείας, sunt carmina unius tantùm metri: metrum duplici pede constat; qualia sunt Juliani in Cæsaribus Anapæstica:

Ἄρχει μὲν ἀγὼν,
Τῶν καλλίστων
Ἄθλων ταμίας.
Καιρὸς δὲ καλεῖ
Μηκέτι μέλλειν.

Sed exempli gratiâ adducatur illud Petronii, *Memphitides puellæ:* xersus est quaternarius, demptâ syllabâ; vox prima binarium conficit, seu monometrum, cui clausula adjicitur Bacchiaca.

[4] Διαλίπωσι.] Διαλύσεις, Reg. 1. & Colb. mox etiam pro ζυμμέτρους τὰς στροφὰς legunt πολυμέτρους; & pro ὁμοειδῆ, ὁμοειδὲς, non malè.

[5] Εἰς λήθην ἐμβαλλ.] Hâc arte potissimum inter scriptores Elegiacos usus est Callimachus: è quo unum Epigramma, quod rem præsentem illustrabit, non gravabor describere;

Ἠῶν

formâ consimiles elaboret. etenim pedestri quàm proximè orationi acceditur, quum numeris mensurisque erratum est.

Copia quidem poetis Epicis non conceditur, iisque qui scribunt Iambos, cæteraque ejusdem formæ metra, sua pro lubitu variis numeris pedibusque carmina distinguendi, (nam eidem ut modulo immorentur, ipsa cogit necessitas:) sed venia data est Lyricis, etiam varia metrorum genera, & pedes diversos in unam concludendi periodum: adeò ut, qui monometra componunt, postquam versus missos fecerint, aliis aliisque membris orationem illuminantes, absolutam carminum perfectionem confusam reddant & obscuram: cúmque periodos & magnitudine & formis varias constituerint, faciunt, ut nos capiat versuum oblivio. At Lyrici, qui pares strophas elaborant, cùm membra uniuscujusque inæqualia sint inter se ac dissimilia, factis itidem dissimilibus inæqualibusque divisionibus, ob utraque hæc, justam numerorum perceptionem non sinentes ut animo teneamus, multam odariis suis cum solutâ orationi similitudinem adscivere. Quanquam etiam figurata, peregrina, exteranea, cæteraque vocabula poetica carminibus obversentur, nihilominus prosaicæ apparebunt orationi simillima.

Nemo autem me ignorare arbitretur, vitium esse poematis vel maximum, si ad imitationem speciemque pedestris orationis

Ἠῶοι Μελάνιππον ἰθαπλομεν, ἠελίῳ δὲ
Δυομένῳ, Βασιλῶ κάτθανε παρ-
Θενικὴ
Αὐτοχερί. ζώειν γὰρ, ἀδελφεὸν ἐν
πυρὶ θείσα,
Οὐκ ἔτλη. δίδυμον δ' εἶπε ἰσιδὲς
κακὸν
Παλῆος Ἀριστίπποιο. καλήφησεν δὲ
Κυρήνη
Πᾶσα, τὸν εὐτέκνον χῆρον ἰδοῦσα
δόμον.

En tibi ea omnia, quæ tradit Dionysius, accuratè præstita: sententiæ inæquales, disparia membra: ipsi adeò versus dissecti, nec sensu, nec verborum structurâ, nisi in sequentem usque progrediatur, absolutâ. quibus factum est, ut prosaicæ orationi, salvâ tamen dignitate, quàm proximè accedatur.

6 Ἐμάσυ.] Quantum video, scribendum est, ἐκάσης; scilicet σφοφῆς.

7 Λοσαιδεια.] Vitium illud poematis designatur, cùm nihil elatum habet aut grande, quod mentem scriptoris diviniorem prædiceet; nec assurgit unquam, sed humi repens, numeris solummodò

καταγινωσκέτω μου ταύτην τὴν ἁμαθίαν, ὡς ἄρα ἐγὼ κακίαν τινὰ ἐν ἀρεταῖς τάττω ποιημάτων, ἢ λόγων· ὡς δὲ ἀξιῶ διαιρεῖν καὶ τούτοις τὰ σπουδαῖα ἀπὸ τῶν μηδενὸς ἀξίων, [8] ἀκούσας μαθέτω. Ἐγὼ τῇ λόγῳ τὴν μὲν, ἰδιώτην ἐπισάμενον ὕλην, τὴν ἀδολέσχην τοῦτον λέγω καὶ φλύαρον· τὴν δὲ, πολιτικὸν, ἐν ᾧ πολὺ τὸ κατεσκευασμένον εἰς καὶ ἔντεχνον· [9] ὅ, τι μὲν ἂν τῶν ποιητῶν ὅμοιον εὑρίσκω τῷ φλυάρῳ καὶ ἀδολέσχῃ, γέλωτα ἄξιον αὐτὸ τίθεμαι· ὅ, τι δ' ἂν τῷ κατεσκευασμένῳ καὶ ἐντέχνῳ, ζήλου καὶ σπουδῆς ἐπιτήδειον τυγχάνειν οἶομαι. Εἰ μὲν οὖν διαφόρου προσηγορίας τῶν λόγων ἑκάτερον ἐτύγχανεν, ἀκόλουθον ἦν ἂν καὶ τῶν ποιημάτων, ἃ τούτοις ἔοικε, διαφόροις ὀνόμασι καλεῖν ἑκάτερον· ἐπειδὴ δὲ ὅ, τε σπουδαῖος, καὶ ὁ μηδενὸς ἄξιος, καλεῖται λόγος, οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις τὰ μὲν ἐοικότα τῷ καλῷ λόγῳ ποιήματα, καλὰ ἡγούμενος, τὰ δὲ τῷ μοχθηρῷ, πονηρὰ, οὐδὲν ὑπὸ τῆς τοῦ λόγου ἀμουσείας ταραττόμενος. κωλύσει γὰρ οὐδὲν ἡ τῆς ὀνομασίας ὁμοιότης, καλὰ διαφόρων τατομένη πραγμάτων, τὴν ἑκατέρου φύσιν ὁρᾶν. Καὶ περὶ τούτων μὲν ἅλις.

Ὧν

dò à pedeſtri oratione diſtinguitur. Hujuſmodi videntur fuiſſe (ſi Ariſtoteli credendum) Empedoclis carmina, de rebus naturalibus ſcripta: Οὐδὲν γὰρ κοινὸν ἐστιν Ὁμήρῳ καὶ Ἐμπεδοκλεῖ, πλὴν τὸ μέτρον. Vide fuſiùs hâc de re diſſerentem Cœl. Rhodiginum lib. 7, cap. 6: qui hunc locum Latinè interpretatus eſt. *Ex quibus*, inquit, *perſpicuum ferme arbitror dici* Logoidiam, *non tam ubi verſus ſoluta ferè oratio videtur, quàm quum futilem nugacemque imitatur: qui & in noſtris auctoribus, & apud Ciceronem in primis* logos *invenio poſitos pro ridiculis contemnendiſque dictis.*

Sed Ciceronem *in Oratore perfecto* audiamus: *At comicorum ſenarii propter ſimilitudinem ſermonis ſæpe ſunt abjecti, ut nonnunquam vix in his numerus & verſus intelligi poſſit.* Nec aliter Horatius:

Idcirco quidam, Comœdia, neçne poema
Eſſet, quæſivere; quod acer ſpiritus, ac vis
Nec verbis nec rebus ineſt; niſi quòd pede certo
Differt ſermoni ſermo merus.

Sed

Digitized by Google

onis conſcribatur, omni cultu & ſplendore deſtitutum: nemo hujuſmodi inſcitiæ me incuſet, quaſi vitium aliquod inter virtutes poematum aut orationum à me ponatur: verùm & hoc loco, quemadmodum ipſe à rebus nullius pretii bona, velim diſtincta & ſeparata, audiendo diſcat. Equidem cùm ſciam orationum aliud genus eſſe plebeium, (futile illud dico, ac nugatorium) aliud è contrà civile, cauſis judiciiſque in foro tractandis accommodum, cui venuſtates dicendi multæ inſunt, multa artis peritia: quicquid itaque apud poetas invenero, nugatorio iſti vanoque perſimile, id riſu dignum & contemptu ſtatuo; quicquid autem huic elaboratæ concinnitati, atque arte perfectæ, ſummâ æmulatione & ſtudio proſequendum arbitror. Quòd ſi diverſam appellationem utraque aſſecuta eſſet oratio, ſequeretur itidem, utrumque poema quod huic affine ſit, diverſis nominibus diſtingui debere atque appellari: quum verò & gravis, & quæ pretii nullius eſt, pariter vocetur oratio, non alienum à re fecerit, quiſquis poemata bonis orationibus perſimilia, bona cenſuerit; malis autem, mala, nihil vocum affinitate perturbatus. Etenim nil omnino impedit ſimilitudo nominis, diverſis rebus impoſita, quo minus utriuſque natura perſpiciatur. Ac de his quidem ſatis.

Earum

Sed allato exemplo, quid ſit σίχος λοξιεδὴς, explanatiùs dicet Hephæſtionis Scholiaſtes: Λοξοειδὴς δέ ἐστιν ὁ πιζότερος τῇ ζυγίᾳ ποιῶν,

Ἵππους δὲ ξανθὰς ἑκαλὸν κ᾽ ἀντήκοντα.

Nec verſus ab his *Politicos* quicquam diſtare teſtatur, ἄνευ φάθυς ἢ τρόπυ πεποιημένους; quod eodem pariter illuſtrat exemplo; licet alii plerique de his aliter ferè ſcribant.

[8] Ἀκέσας μαθέτω.] Præceſſerat μυθεῖς; eadem eſt & Horatii ſtructura:

Quî fit, Mæcenas, ut nemo, quam ſibi ſortem
Seu ratio dederit, ſeu fors objecerit, illâ
Contentus vivat: laudat diverſa ſequentes?

[9] Ὅ, τι μὲν ἄν.] Cœl. Rhodiginum ὅπλινα μὲν ἂν legiſſe, ſua indicat Verſio. *Quemcunque igitur ex poetis priùs illud genus expreſſiſſe adverto, ridiculum judico.* quàm ſit hoc ridiculum, nemo non videt. Sed meliùs fortaſſe Reg. 1. & Colb. ὅ, τι μὲν ἂν τῶν ποιημάτων.

[10] Αὐτῶ.]

Digitized by Google

Ὧν δὲ προὐθέμην τὰ παραδείγματα θεὶς, [10] αὐτῷ καταλείπω τὸν λόγον. Ἐκ δὴ οὖν τῆς Ἐπικῆς ποιήσεως ταῦτα ἀποχρῆ.

" [11] Αὐτὰρ ὅγ' ἐκ λιμένος προσέβη τρηχεῖαν ἀταρπόν·
ἔνθ' ἦ δὴ τοῦτο κῶλον. ἕτερον δὲ,

" Χῶρον ἂν' ὑλήεντα,
ἔλαττόν τε τοῦ προτέρου, καὶ δίχα τέμνον τὸν στίχον. τρίτον δὲ τοῦτο,

" Δι' ἄκριας·
ἔλαττον κῶλον κομματίου.

—— " ἣ οἱ Ἀθήνη

" Πέφραδε δῖον ὑφορβόν·
ἐξ ἡμιστίχων δύο συνηιρημένων, καὶ τοῖς προτέροις οὐδὲν ἐοικότος. ἔπειτα τὸ τελευταῖον,

—— " ὃς οἱ βιότοιο μάλιστα

" Κήδετο οἰκῆες, οὓς κτήσατο δῖος Ὀδυσσεύς.
ἀτελῆ μὲν ποιοῦν τὸν τρίτον στίχον, τοῦ δὲ τελείου τὴν προσθήκην τὴν ἀκριβεστάτην ἀφηρημένον. ἔπειτ' αὖθις,

" Τὸν δ' ἄρ' ἐνὶ προδόμῳ εὗρ' ἥμενον,
οὐ συνεκτρέχον οὐδὲ τοῦτο τῷ στίχῳ.

—— " ἔνθά οἱ αὐλὴ

" Ὑψηλὴ δέδμητο, ——
καὶ ἄνισον καὶ τοῦτο τῷ προτέρῳ. κατάπτωσις δ' ἐξῆς οὖς ἀπαρέθου ἐν κώλοις τε καὶ κόμμασι λεγόμενος, ἐπιθεὶς γάρ,

" [13] Περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,

πάλιν

[10] Αὐτῷ.] Legendum videtur αὐτὸν, ipsum. Sequens Homeri locus exstat Odyss. ξ, initio: ubi pro ὅγ' in vulgat. editt. legitur ἦ. Sylburg. † Potest & αὐτὸς legi.

[11] Αὐτὰρ ὅγ'.] Totum tibi hunc ex Homero locum delineabam, ut faciliùs inde, versibus in unum collectis, auctoris mentem percipias:

Αὐτὰρ ὁ ἐκ λιμένος προσέβη τρηχεῖαν ἀταρπόν,
Χῶρον ἂν' ὑλήεντα δι' ἄκριας· ἦ οἱ Ἀθήνη
Πέφραδε δῖον ὑφορβόν, ὃς οἱ βιότοιο μάλιστα
Κήδετο οἰκήων, ὃς κτήσατο δῖος Ὀδυσσεύς.

Τόνδ'

Digitized by Google

Earum itaque rerum quas proposui, ubi exempla produxero, clauso sermone, finem dicendi faciam. Ex Epicâ quidem poesi hæc decerpta sufficiant:

" *Egreditur portu, tenuis quo semita ducit:*

Hoc unum est membrum; alterum autem,

" *Per inania & saltus:*

brevius hoc priori, & carmen in medio sedat. tertium autem,

" *superans juga summa,*

segmentum membro brevius.

—— " *Subiit*

" *Ad tecta, auxilio divinæ Palladis:*

ex duobus hemistichiis compositum, nihil adeo prioribus simile. deinde hoc ultimum,

—— " *omnes*

" *Hic famulos instr castos fidissimus ænus.*

quod imperfectum reddit carmen tertium; quarti verò adjectione, absolutam perfectionem ademit. Deinde iterum,

" *Vestibuloque sedentem invenit:*

ne hoc quidem cum carmine æquis passibus concurrit.

—— " *quo domus altà*

" *Turribus extructa est;*

hoc etiam priori inæquale. Quæ autem dejnceps sequitur sententia, suo ambitu destituitur, membris & incisis prolata. hoc etenim adnexo,

—— " *quæ despectaret in agros:*

rursus

Τόνδ' ἔρχ' ἐπὶ πρόθυμον ὑπ' ἄρσεν, τῆθά σε σόλῃ

Ἐφύλλη Νέμεσις, περισκοπίῳ ἐν χώρᾳ,

Καλή τε μεγάλη τε, περίδρομος. Regis fuisse filium Eumæum memorant antiqui scriptores, ideo nobilis appellatur.

ἐκ Ἄσσου ἢ τῆτο.] Reg. 1. & Colb. καὶ τῆτο; qui & ἐποίσι mox pro ἐποίσι legunt: sed incommodè utroque in loco.

13 Περισκοπίῳ.] Aliam ex Eustathio lectionem profert *Barnesius*, κατωρυχίοισι λίθοισι. Vim vocabuli videtur expressisse Ovidius; *spectabilis undique campus.*

14 Ω

πάλιν ἐποίσει,

" Καλή τε μεγάλη τε.——

βραχύτερον κώλον κομμάτιον. εἶτα,

" Περίδρομος,——

ὄνομα καθ' ἑαυτὸ νεῶν τινα ἔχον. εἶθ' ἑξῆς τὰ ἄλλα τοῦτον καλασκευάζει τρόπον. τί γὰρ δεῖ μηκύνειν τὸν λόγον;

Ἐκ δὲ τῆς ποιήσεως τῆς Ἰαμβικῆς τὰ Εὐριπίδου ταυτί·

" Ὦ γαῖα παῖρὶς, ἣν Πέλοψ ὁρίζεται,

" Χαῖρ'·

τὸ πρῶτον ἄχρι τούτου κῶλον.

—— " ὅστε [15] πέτρον Ἀρκάδων δυσχειμέρων

" Ἐπεμβαλεύεις·——

τὸ δεύτερον μέχρι τοῦδε.

—— " ἔνθεν εὔχομαι γένος.

τοῦτο τρίτον. τὰ μὲ πρότερα, [15] μείζονα στίχου· τοῦτο δὲ, ἔλαττον,

" [17] Αὔλη γὰρ Ἀλέου παῖς με τῷ Τιρυνθίῳ

" Τίκτει λαθραίως Ἡρακλεῖ.

μετὰ τοῦτο,

—— " ξύνοιδ' ὄρος

" [18] Παρθένιον.——

οὐδέ-

[14] Ὦ γαῖα.] Ex Telepho Euripidis, quæ fabula, paucis versibus exceptis, jam intercidit, hæc accepit. Telephus unà cum Parthenopæo scenam (quæ in Arcadiâ posita est) ingressus, agere videtur Prologum.

[15] Πέτρον.] Metrum talem quampiam lectionem requirit, ὅστε πάτρον Ἀρκάδων δυσχειμέρων Ἐπεμβαλεύεις. *Sylburg.* † Hanc verborum structuram lubenter admisimus; nam quæ priùs obtinuerat, ὅστε πάτρον δυσχειμέρων Ἀρκάδων Ἐμβαλεύεις, ob numeros duriores vix videtur ferenda. Nec aliter *Barnesius*, Græcarum literarum sanè vir doctissimus, qui Euripidem Cantabrigiæ edidit, tacito tamen Sylburgii nomine. idem initio etiam tertii carminis τόνδ' inserit: ὅστε πάτρον Ἀρκάδων δυσχειμέρων Τόνδ' ἐμβαλεύεις. Haud malè, ut arbitror; sed auctoritatem requiro.

[16] Μείζονα στίχου.] Στίχου legendum esse pro vulgato στίχον, sensus arguit, & confirmat locus similis

rursus subjungit,

" *Pulcra, ingens:*

membro incisum breviùs. denique,

" *Adeunda ex omni parte:*"

vox una per se vim sententiæ exprimit. reliqua itidem quæ deinceps sequuntur, eodem modo elaborata disponit. Quid enim opus est, ulteriùs sermonem protrahere?

Ex poesi autem Iambicâ hi versus Euripidis desumantur:

" *O Terra patria, quam Pelops disterminat,*

" *Salve:*

huc usque primum pertingit membrum:

" *Arcadumque rupes qui calcas, hyems*

" *Quos dura vexat:*

secundum usque huc.

—— " *hinc meum duco genus.*

hoc tertium est. priora quidem mensuram carminis exuperant; hoc autem breviùs est.

" *Auge namque Alei filia me Tirynthio*

" *Peperit latenter Herculi.*

deinde,

—— " *Mons conscius*

" *Parthenius.*——

eorum

similis paulò pòst, ἴτεον σίχυ τε ἔλατίον, καὶ σίχυ μεῖζον. Αὔση quoque ibidem reponendum esse pro vulgato αὐτὴ, monuerat ante me Paulus Leopardus Emendationum lib. 3, cap. 24. quod ipsum erratum apud Pausaniam quoque à me notatum est, 455, 54. *Sylburg.*

[17] Αὔση.] Alei Tegeæ regis filia, ab Hercule compressa, Telephum peperit, quem in monte Parthenio expositit. Hanc historiam fusè persecutus est Alcidamas in oratione adversus Palamedem; ut Pausanias in Arcadicis, & Diodorus Siculus.

[18] Παρθένιον.] Callimachus Hymno in Delum, ℣. 70.

Φεύξῃ μὲν Ἀρκαδίην, φεύξῃ δ' ὄρος ἱερὸν Αὔσης
Παρθένιον.

ad quem ita Scholiastes: Ὄρος Ἀρκαδίας τὸ Παρθένιον, ἔνθα τὴν Αὔσην τὴν Ἀλεῦς θυσαλέα, ἱερεῖαν τῆς Ἀθηνᾶς, ἔφθειρεν Ἡρακλῆς.

Digitized by Google

οὐδέτερον αὐτῶν στίχῳ συμμεμιγμένον. εἶτ' αὖθις ἕτερον στίχου τε ἔλαττον καὶ στίχου μεῖζον,

—— " ἔνθα μήτηρ ὠδίνων ἐμὴν
" Ἤλυσεν Εἰλείθυια.

καὶ τὰ ἑξῆς τούτοις παραπλήσια.

Ἐκ δὲ τῆς μελικῆς τὰ Σιμωνίδεια ταῦτα. γέγραπται δὲ καλὰ διασκολὰς, οὐχ ὧν [19] Ἀριστοφάνης ἢ ἄλλος τις καλεσκεύασε κώλων, ἀλλ' ὧν ὁ ποιητὴς λόγος ἀπαιτεῖ. Πρόσεχε δὲ τῷ μέλει, καὶ ἀναγίνωσκε [20] ταῦτα καλὰ διασκολὰς, καὶ εὖ ἴσθ' ὅτι λήσεταί σε ὁ ῥυθμὸς τῆς ᾠδῆς, καὶ οὐχ ἕξεις συμβαλεῖν οὔτε στροφὴν, οὔτε ἀντίστροφὴν, οὔτ' ἐπῳδόν· ἀλλὰ φανήσεταί σοι λόγος, ὕτωσὶ διειρόμενος. Ἔστι δὲ [21] ἡ διὰ πελάσους φερομένη Δανάη, τὰς ἑαυτῆς [22] ἀποδυρομένη τύχας

" [23] Ὅτε λάρνακι ἐν δαιδαλέᾳ ἄνεμος
" βρέμῃ πνέων, κινηθεῖσα δὲ [24] λίμνα
" δείμαλι ἔρεισεν· οὔτ' ἀδιάντοις
" πορείαις,

[19] Ἀριστοφάνης.] Vide superiùs de hoc Ariſtophane, p. 182, ℣. 9. Sequenti periodo δὲ habent calamo exarati codices; Πρόσεχε δὲ τῷ μέλει.

[20] Ταῦτα.] Suſpecta eſt hæc vox; pro quâ fortè aut τάυτὸ legendum; aut ταύτας καλὰ τὰς διασκολάς: quod nobis quidem magis placet.

[21] Ἡ διὰ πελάσους.] Idem paſſa eſt & Auge, cum nato Telepho. Καὶ αὐτὴν ὁ Ἀλεὸς ἰσθέμενος ὁμοῦ τῷ παιδὶ εἰς λάρνακα, ἀφῆσαι εἰς θάλασσαν. Pauſanias. quod ſupplicium vitiatis videtur fuiſſe olim commune. De *Iliâ* paulò aliter Dionyſius: ἐδικαίωσαν καὶ αἱ Σύνεδροι, χρῆσθαι τῷ νόμῳ πειλεύσαι τὴν μὲν αἰσχύνασαν τὸ ζῶμα, ῥάβδοις αἰκισθεῖσαν ἀποθανεῖν, τὸ δὲ γεννηθὲν εἰς τὸ τοῦ πολέμου βάλλεσθαι ῥεῖθρον. Sed hanc puellæ calamitatem tangit Apollonius 4to Argonaut.

Οἷα δὲ καὶ Δανάη πόντῳ ἔνι σταμὶς αὐτὴ
Πατρὸς ἀτασθαλίῃσι. Quem ad locum ita Scholiaſtes: Ὅτε δὲ Περσεὺς τριέτης ἢ τετραέτης ἐγένετο, ἤκουσεν Ἀκρίσιος αὐτοῦ τῆς φωνῆς παίζοντος καὶ διὰ τῶν θεραπόντων μεταπεμψάμενος τὴν Δανάην ζῶν τῇ τροφῷ, τὴν μὲν ἀναιρεῖ, Δανάην δὲ εἰς λάρνακα ἐμβιβάζει μετὰ τοῦ παιδὸς, καὶ κλείσας καθαπτοῖς. Καὶ φερόμενοι ἀφικνεῖσθαι εἰς Σέριφον τὴν νῆσον· καὶ αὐτοὺς ἐξέλκει Δίκτυς ὁ Περισθένους, δικτύῳ ἁλιεύων. Et quæ ſequuntur.

[22] Ἀποδυρομένη.] Inter alia poemata, Simonidem Θρῆνος ſcripſiſſe

Digitized by Google

eorum neutrum parem habet cum versu mensuram, deinde aliud est brevius carmine, aliud etiam longius:

" *hic nam partum doloribus*
" *Lucina matrem solvit.*

& quæ sequuntur his similia.

Ex lyricis verò carminibus hæc Simonidis. Sunt autem scripta per distinctiones membrorum, non quæ Aristophanes, aut alius è metricis quispiam instituit, sed quæ sibi oratio soluta postulat. Odario mentem adhibe, totumque his usus divisionibus perlege; atque pro certo habeas, te numeros odarii neutiquam sensurum, nec Strophan posse, aut Antistrophan, aut Epodum dignoscere: verùm nuda tibi & simplex oratio apparebit, hoc modo distincta. Est autem Danae, quæ ventis per mare agitata, suam deplorat calamitatem.

" *Quum navigio elegantî arte compositô, ventus*
" *infremeret spirans, pelagique stagna commota*
" *aspero fluctu id effint eversura; haud siccis quidem*

genis,

pisse auctor est Suidas; ex quo opere hæc videntur desumpta. Fuit autem hujus poetæ, Fabio teste, præcipua in commiseratione virtus. *Simonides tenuis, alioqui sermone proprio & jucunditate quâdam commendari potest: præcipua tamen ejus in commovendâ miseratione virtus, ut quidam in hâc eum parte omnibus ejusdem operis auctoribus præferant.* Dionysius etiam Pindaro anteponit in *Censura Veterum*: καὶ ὁ βελτίων ὑφίστασθαι τῷ Πινδάρῳ ἐν τῷ παθητικῶς διαλέγεσθαι. unde illud Catulli notissimum: *Manstius lacrymis Simonideis.*

Ibid.] Simonidem in rerum tristium commemoratione excelluisse constat. Sanè Basilius Magnus Epist. CCCLXXIX ad Martinianum hâc in parte unà cum poni-

ponit Æschylo, Σιμωνίδου ὕλης, ἤ τινος τοιούτου μιλτοποιοῦ, διόμεθα, ἀναργῶς εἰδότος ἐπιτανύζειν τοῖς παθήμασι. Καί τοι τί λέγω Σιμωνίδην; δίνη Αἴσχυλον εἰπεῖν, ἢ εἴ δέ τις ἕτερος παρεπλησίως ἐκείνῳ ξυμφορᾶς μίσθος ἀναργῶς διαθέμενος, μεγαλοφώνως ὠδύρατο. Hinc *Cea nænia* Horatio. *Is. Vossius* in notis ad Catullum.

[23] Ὅτε λάρναξ.] Fuit hæc Ode Περσεὺς inscripta, uti ex Athenæo discimus, lib. 9. cap. 12: Σιμωνίδης δ' ἐπὶ τῆ Περσέως τὴν Δανάην φωνεῖ λέγουσαν. Nos autem in eâ describendâ, Fulvii Ursini distinctionem secuti sumus, quam in notis suis Sylburgius exhibet.

[24] Δίμνα.] Ursinus annotat, quosdam pro λίμνα δίμαλι, reponere πρύμνα τύμαλι. Paulò post,

Digitized by Google

" παρειαῖς, ἀμφί τε Περσεῖ βάλλε
" φίλαν χέρα, εἶπέν τε· [25] Ὦ τέκνον,
" οἷον ἔχω πόνον! σὺ δ' αὖτε γαλαθηνῷ
" ἤτορι κνώσσεις ἐν ἀτερπεῖ δώματι,
" χαλχεογόμφῳ δὲ, [26] νυκτιλαμπεῖ,
" κυανέῳ τε δνόφῳ. Τὺ δ' αὐαλέαν
" ὑπερθε τεὰν κόμαν βαθεῖαν
" παριόν]α κύμα]α οὐκ ἀλέγεις,
" ὐδ' ἀνέμῳ φθόγγων, πορφυρέᾳ
" πείμεν]α ἐν χλανίδι, [27] πρόσωπον καλόν.
" Εἰ δέ τοι δεινὸν τόδε δεινὸν ἦν,
" καί κεν ἐμῶν ῥημάτων [28] λεπτὸν
" ὑπείχες οὖας. [29] Κέλομαι, εὖδε, βρέφ]α,
" εὐδέτω δὲ πόν]α, εὐδέτω ἄμετρον κακόν.
" Μαῖαι ὀβελία δέ τις φανείη,
" Ζεῦ πάτερ, ἐκ σέο· ὅ, τι δὴ θαρσαλέον
" ἔπ]α, εὔχομαι τεκνόφι δίκας μοι.

Τοιαῦτά ἐστι τὰ ὅμοια τοῖς καλοῖς λόγοις μέτρα καὶ μέλη, διὰ ταύτας γινόμενα τὰς αἰτίας, ἃς προείπά σοι.

Τοῦθ'

ℳ. 5. pro τέκνον Athenæus lib. 9. (in sermone περὶ τῶν γαλαθηνῶν) habet τέκ]α: nullâ nec metri nec sensûs variatione. *Sylb.*

† Idem Athenæus ℳ. 6: Σὺ δ' αὖτε εἰς γαλαθηνῷ δ' ἤτορι: unde, Musis faventibus, Casaubonus, Σὺ δ' ἀϊδρείς, γαλαθηνῷ τ' ἤτορι κνώσσεις.

[25] Ὦ τέκνον.] Hæc verba sunt inquinata mendis: Ὦ τέκ]α, οἷον ἔχω πόνον; Σὺ δ' αὖτε εἰς γαλαθηνῷ δ' ἤτορι κνώσσεις. Restitue poeticum & Homericum verbum, ac lege: ὦ τέκ]α, οἷον ἔχω πόνον; Σὺ δ' ἀϊδρείς, γαλαθηνῷ τ' ἤτορι κνώσσεις. *O fili, quantos ego cruciatus fero! at tu interea dulcem somnum carpis, & infanti animo flertis.* Ἀϊδρεῖν est ἀπαυθίζεσθαι τὸν ὕπνον, quod vulgò dicimus, primum somnum dormire. Homerus,

Μηκέτι νῦν ἔϋδοντες ἀϊδρείτε γλυκὺν ὕπνον. *Casaubonus.*

[26] Νυκτιλαμπεῖ.] Lunæ potiùs cognomen, quàm Epitheton. Ita Horatius, quod Muretus annotavit: *Ritè crescentem face Noctilucam.* Hæc tamen vox ad dignitatem Græci Νυκτιλαμπὲς haud assurgit. ideò alteram lectionem *face noctilucâ*, tantùm non anteponо: quemadmodum eâ usus est Varro: *noctilucam tolle, ad focum fer*e,

Digitized by Google

" *genis, Perſeoque circum injecit*
" *amicam manum, dixitque: O Fili,*
" *Quos ſuſtineo labores! tu verò infanti*
" *animo dormis, in domo illætabili,*
" *claviſque ferreis compactâ, ſub incertâ lunâ,*
" *atrâque caligine. Tu porrò ſiccam*
" *ſupra tuam cæſariem profundam,*
" *aſſilientem fluctum nihil curas;*
" *nec venti ſonos, purpureâ ipſe*
" *lænâ perfectus, infans vultu pulcerrimo.*
" *Quòd ſi gravis hæc, itidem & tibi gravis eſſet calamitas,*
" *meis tum ſaltem queſtibus tenuem*
" *ſupponeres articulam. Jubeo, dormi, infans:*
" *dormiat & pontus: dormiat immenſum malum.*
" *Inane autem conſilium hoc inimicorum reperiatur,*
" *Jupiter pater, per te: quod fortè audaciùs*
" *ſit dictum, filii operâ precor mihi vindicatum iri.*

Hujuſmodi carmina, tam heroici generis quàm lyrici, pulcris videntur orationibus ſimillima, idque ob cauſas ſuperiùs à me allatas.

Hoc

fero, inſto, anima reviviſcit. Scilicet è verſu præcedenti (quod in expedito eſt) *Latonæ puellam* oportet intelligamus. Quod ad conſtructionem hujus loci attinet, repetenda eſt præpoſitio ἐν. Hanc autem vocem Sylburgius, ut ex Græco Indice conſtat, cùm δώμαſι connectit: *domo, cui nox ſola illucet, idque tenebroſa.* Nec malè, ut arbitror.

27 Πρόσωπον.] Hen. Stephanus, *purpureâ in tunicula conditam habens faciem pulcram.* At quæ hæc ſyntaxis? vocandi caſus eſt, ὦ πρόσωπον καλόν. unde major etiam affectus.

28 Λεπλόν.] Codices gemelli λεπλῶν habent: & Colbertinus poematium claudit, addito poſt δίκας ζύγγνωθι; cui editio Aldina aſſentitur, δίκας ζύγγνωθί μοι.

29 Κίλομαι.] Hæc non multum videntur abludere à næniis iſtis, quibus teneræ matres infantulos conſopire ſolebant. Ita apud Theocritum pueris dormientibus Alcmena adblanditur:

Εὕδετ' ἐμὰ βρέφεα γλυκερὸν κὴ ἐγέρσιμον ὕπνον·
Εὕδετ' ἐμὰ ψυχά, δύ' ἀδελφεὼ, εὖσοα τέκνα.
Ὄλβιοι εὐνάζοισθε, κὴ ὄλβιοι αὖῶ ἔκοισθε.

Digitized by Google

Τῦθ' ἕξεις δῶρον ἡμέτερον, ὦ Ῥῆφι, [30] πολλῶν αὐτάξιον ἄλλων, εἰ βεληθείης ἐν ταῖς χερσί τε [31] αὐτὸ συνεχῶς, ὥσπερ τι καὶ ἄλλο τῶν πάνυ χρησίμων, ἔχειν, καὶ συνασκεῖν αὖ [32] ταῖς καθ' ἡμέραν γυμνασίαις. οὐ γὰρ αὐτάρκη τὰ παραγέλματα τῶν τεχνῶν ἐς δεινὸς ἀναλωνισὰς ποιῆσαι τὸν βεβιωμένον, [33] δίχα μελέτης τε καὶ γυμνασίας· ἀλλ' ἐπὶ [34] τοῖς πονεῖν καὶ κακοπαθεῖν κεῖται, ἡ ὄπερ δαῖα εἶναι τὰ παραγέλματα καὶ λόγε ἄξια, ἢ φαῦλα καὶ ἄχρηστα.

Quibus ſanè verſibus nihil unquam dulciùs aut amœniùs excogitari potuit.

[30] Πολλῶν.] Alludit ad carmen notiſſimum, Iliad. λ:

Ἰηλεὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀνέρων ἄλλων.

[31] Αὐτὰ ξυνεχῶς.] Rectiùs αὐτὸ, ſingulariter: & paulo pòſt ταῖς pro αὐταῖς: ut ſuprà 170, 17: ταῦτ' ἐν ταῖς καθ' ἡμέραν γυμνασίαις περιπτύσσομαί σοι. Sequenti verſu pro ἀναλωνισὰς ſcribendum videtur ἀν ἀλωνισὰς, vel ſimpliciter ἀλωνισὰς. *Sylb.* † Feci ut αὐτὸ, rei veritatem ſecutus, legeretur: & mox pro αὐταῖς καθ' ἡμέραν, disjunctim αὖ ταῖς, nè quid intereidat. Sic p. 222, 1. τὰς ἐξακολουθήσεις αὖ τοῖς καλοῦ θυμίοις. Sed Codex Colb. αὐτὸ ταῖς καθ' ἡμέραν.

[32] Ταῖς καθ' ἡμέραν.] Euripides in Medea:

Καὶ παισὶ πάρεσν', οἷα χρὴ καθ' ἡμέραν.

Quod verò hortatur Dionyſius hoc loco juvenem Rufum ut faciat, idem de probatiſſimis veterum Græcorum ſcriptis præcipit poëta Venuſinus, totidem ferè verbis:

——*Vos exemplaria Græca*
Nocturnâ verſate manu, verſate diurnâ.

[33] Δίχα μελέτης.] Nam quod præclarè ſcribit Quintilianus ad finem præfationis; *Hæc ipſa ſine doctore perito, ſtudio pertinaci, ſcribendi, legendi, dicendi multâ & continuâ exercitatione, per ſe nihil proſunt.* Idem docet Cicero in Officiis: *Nec medici, nec imperatores,*

TELOS.

Digitized by Google

Hoc meum habebis munus, *mi Rufe, quo non aliud præstantius ullum*; si modò volueris id assiduè, veluti quid aliud imprimis utile, manibus versare, & quotidianis exercitiis pro virili incumbere. Neque enim per se possunt artium præcepta, absque meditatione & labore studiorum debito, strenuos dicendi concertatores exhibere: verùm & hæc præcepta, in eorum adeò potestate situm est, qui laborem velint molestiamque perferre, an gravia evadant & digna memoratu, an etiam vilia, nulliusque aut pretii aut momenti.

tores, nec oratores, quamvis artis præcepta perceperint, quidquam magnâ laude dignum sine usu & exercitatione consequi possunt. Et initio Rhet. ad Herennium, *Artem sine assiduitate dicendi non multum juvare.* Nec omittendum quod Epictetus præcipit: Εἰδέναι χρὴ, ὅτι ὐ ῥᾴδιον δόξμα παραξενίσθαι ἀνθρώπῳ, εἰ μὴ καθ' ἑκάστην ἡμέραν τὰ αὐτὰ κ᾽ λέξη τις κ᾽ ἀκούῃ, κ᾽ ἅμα χρῶτο πρὸς τὸν βίον.

34 Τοῖς ποιεῖν.] Cùm τοῖς ποιεῖν κ᾽ κακοπαθεῖν, subaudiendum participium ἰθέλυσι, βυλομένοις, aut aliud consimile. Wolfius legit, τοῖς ποιεῖν αἰρυμένοις κ᾽ κακοπαθεῖν. *Idem.*

Ibid. Τοῖς ποιεῖν.] Hanc Wolfii conjecturam paucis opinor satisfacturam. Quid enim de vocibus τὰς βυλομένας prioris membri sentiendum est? aut quæ ibi constructio? Equidem inductus sum, ut credam verba (τοῖς βυλομένοις) loco mota librarii oscitantiâ, hanc sedem occupâsse; ac postea, cùm nulla esset structura, in accusandi casum fuisse mutata. Totam itaque periodum ita reformari debere contendo: δεινὰς αἰσλαίνεσας ποιῆσαι δίκας μελέτης τε κ᾽ γυμνασίας· ἀλλ' ἐπὶ τοῖς βυλομένοις ποιεῖν κ᾽ κακοπαθεῖν κεῖται. Quàm recta sit hæc mea sententia, aliorum esto judicium. Scriptum sanè testatur Hudsonus in margine codicis Colb. ἐπὶ τοῖς ποιεῖν κ᾽ κακοπαθεῖν βυλομένοις. Nec plura libet addere. Τὴν Σοφίην Σοφὸς ἰθύνει.

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

SIMONIS BIRCOVII

EXEMPLA LATINA,

Græcis DIONYSII respondentia.

Digitized by Google

NOMINA AUCTORUM,

Ex quibus Latina exempla ſunt ſumpta.

Ælius Spartianus
A. Gellius
Auctor ad Herennium
C. Val. Catullus
M. T. Cicero
Ennius
Glossarium vetus
Hegeſippus
Hermogenes
Horatius
T. Livius
Lucretius
Marius Victorinus
Plinius
Rufinus
Salluſtius
Terentius
Varro
P. Virgilius.

Digitized by Google

LECTORI BENEVOLO

SALUTEM

SIMON BIRCOVIUS.

CUM hunc libellum Dionysii Latinum faciẽ, cogitavi mecum frustra me laborem impensurum, si is qui Græce intelligerent, Latina obtruderem, aut iis qui Latinè loquuntur Dionysium legere vellent, æquè difficilem, propter exemplorum Græcorum multitudinem, proponerem. Nam præcepta elocutionis frustra sanè à Græcis petuntur, si usus eorum in bonis Latinis auctoribus non ostendatur. Cùm verò vellem quomodocunque præcepta Dionysii Latinis exemplis explicare; alia me difficultas pressit. Video enim dicendi bonos artifices, non tam ad suas præceptiones aliorum scripta examinare; quàm ad alicujus summi Oratoris aut Poetæ illas conformare. Non enim ille divinus impetus scribendi aut dicendi præceptorum cancellis continetur; sed potiùs imitandus ab ingeniosis dicendi magistris proponitur. ut non mirum sit, si Cicero ipse assiduâ quâdam exercitatione in dicendo, seipsum superârit: qui non tam præceptis suas orationes, quàm præcepta orationibus dirigebat. Me igitur hoc ipsum, ne Latinis exemplis Græcorum

Digitized by Google

corum præcepta illuſtrarem, reprimebat. Verumtamen cùm viderem Latinos quoſdam id præſtare conatos fuiſſe; ut dum Dionyſii doctrinam ad ſua ſcripta transferrent, eandem Latinis exemplis illuſtrarent, itidem ipſe faciendum putavi; ut Dionyſium non ſolùm Latinè loquentem & præcepta tradentem exhiberem; ſed præceptis Latina etiam exempla, quoad fieri poſſet, accommodarem: ne omnino in Latino ſermone Græcorum induſtria deſideraretur, aut cùm in Latinâ converſione, ſententiis expreſſis, Verborum Collocationis via ac ordo ſervari non poſſet, à Græcæ linguæ ignaris minùs intelligerentur.

EXEMPLA

Digitized by Google

EXEMPLA LATINA

Græcis Dionysii respondentia.

PAG. 18, ℣. 17. Τῷδ' αὖτ' ἐν πλησίῃς.] Virgilius etiam res humiles pari elegantiâ conscripsit, *Georg.* 2, ℣. 385:

Nec non Ausonii, Trojâ gens missa, coloni
Versibus incomptis ludunt, risuque soluto;
Oraque corticibus sumunt horrenda cavatis.
Et te, Bacche, vocant per carmina læta, tibique
Oscilla ex altâ suspendunt mollia pinu.

Æneid. quoque lib. 5. ℣. 328.

——Levi cum sanguine Nisus
Labitur infelix: cæsis ut forte juvencis
Fusus humum, viridesque super madefecerat herbas,

et infra, ℣. 357:

Et simul his dictis faciem ostentabat, & udo
Turpia membra fimo. risit pater optimus olli.

Pag. 24, ℣. 1. Γύῃ, οὐ γάρ σε δοκῶ.] Pari verborum suavitate, & elegantiâ collocationis, ea quæ in operto fuerunt, T. Livius lib. 39, cap. 9. descripsit. *Scortum*, inquit, *nobile libertina Hispala Fecenia, non digna quæstu cui ancillula assueverat; etiam postquam manumissa erat, eodem se genere tuebatur. Huic consuetudo juxta vicinitatem cum Æbutio fuit; minime adolescentis aut rei aut famæ damnosa: ultro enim amatus appetitusque erat. et malignè omnia præbentibus suis, meretriculæ munificentia sustinebatur. Quin eò processerat consuetudine capta, ut post patroni mortem, quia in nullius manu erat, tutore à tribunis & prætore petito, quum testamentum faceret, unum Æbutium instituerat hæredem. Hæc amoris pignora cum essent, nec quicquam secretum alter ab altero haberent, per jocum adolescens*

Digitized by Google

oleſcens vetat eam mirari, ſi per aliquot noctes ſecubuiſſet. Religionis ſe cauſa, ut voto pro valetudine ſuâ facto liberetur, Bacchis initiari velle. Id ubi mulier audivit, perturbata Dii meliora! *inquit:* mori & ſibi & illi ſatius eſſe, quàm id faceret, & in caput eorum deteſtari minas periculáque qui id ſuaſiſſent. *Admiratus quum verba, tum perturbationem tantam adoleſcens, Parcere execrationibus jubet: matrem id ſibi, aſſentiente vitrico, imperâſſe;* &c.

Cic. in orat. pro Milone: *Milo autem cùm in Senatu fuiſſet eo die, quoad Senatus dimiſſus eſt; domum venit: calceos, & veſtimenta mutavit: pauliſper, dum ſe uxor (ut fit) comparat, commoratus eſt: deinde profectus eſt id temporis, cum jam Clodius, ſiquidem eo die Romam venturus erat, redire potuiſſet.*

Pag. 28, ℣. 11. Ἀλλ' ἐχον ὧδε.] Exemplis his utitur etiam Hermogenes de Ideis. Sed ut Dionyſius Homeri verſus alio genere carminis immutat, ut vim Collocationis oſtendat; ita nobis facere liceat in Virgilio, cujus carmina ex Æneid. lib. 8. Ithyphalica faciamus. Sunt autem hæc:

Inde, ubi prima quies medio jam noctis abactæ
Curriculo expulerat ſomnum, cùm fœmina, primum
Cui tolerare colo vitam tenuique Minervâ,
Impoſitum cinerem & ſopitos ſuſcitat ignes,
Noctem addens operi, famulaſque ad lumina longo
Exercet penſo; caſtum ut ſervare cubile
Conjugis, & poſſit parvos educere natos.

Ithyphalica autem erunt hoc modo:

Curriculo veluti noctis medio jam abactæ
Fœmina, cui tolerare colo & tenui Minervâ
Vitam, impoſitum cinerem ſuſcitat, & ſopitos
Ignes, noctem addens operi, famulaſque longo ad
Lumina penſo exercet, conjugis ut cubile
Caſtum ſervare, atque educere poſſit natos.

Pag. 32, ℣. 20. Ὅτι ἢ κἀ ἡ περὶ λέξις.] Solutam quoque orationem, quod & ligata, pati poſſe, ut alia atque alia,

Digitized by Google

alia, mutatâ collocatione, esse videatur, Cicero in Oratore prope finem docet his verbis:

Quantum autem sit aptè dicere, experiri licet, si aut compositi oratoris bene structam collocationem dissolvas permutatione verborum. corrumpetur enim tota res, ut & hæc nostra in Corneliana, & deinceps omnia. Neque me divitiæ movent, quibus omnes Africanos, & Lælios multi venalicii, mercatoresque superârunt. *Immuta paullum, ut sit,* multi superârunt mercatores, venaliciique; *perierit tota res. Et quæ sequuntur,* Neque vestis, aut cælatum aurum, & argentum, quo nostros veteres Marcellos, Maximosque, multi eunuchi è Syriâ Ægyptoque vicerunt. *Verba permuta sic, ut sit,* Vicerunt eunuchi è Syriâ Ægyptoque. *Adde tertium,* Neque verò ornamenta ista villarum, quibus L. Paullum, & L. Mummium, qui rebus his urbem Italiamque omnem referserunt, ab aliquo video perfacilè Deliaco, aut Syro potuisse superari: *Fac ita,* potuisse superari ab aliquo Syro, aut Deliaco.

Videsne, ut ordine verborum paullum commutato, iisdem verbis, stante sententiâ, ad nihilum omnia recidant, cùm sint ex aptis dissoluta? aut si alicujus inconditi arripias dissipatam aliquam sententiam, eamque, ordine verborum paullum commutato, in quadrum redigas, efficiatur aptum illud, quod fuerit antea diffluens, ac solutum? Age, sume de Gracchi apud censores illud, Abesse non potest, quin ejusdem hominis sit, probos improbare, qui improbos probet. *Quanto aptius, si ita dixisset,* quin ejusdem hominis sit, qui improbos probet, probos improbare? *Hoc modo dicere nemo unquam voluit: nemoque potuit, quin dixerit.*

Pag. 44, ỳ. 17. Ἄνδρα μοι ἔννεπε.] Similiter Virgilius Æneid. lib. 1, à nomine inchoat:

Arma virumque cano.

et, Æneid. 11.

Oceanum interea surgens Aurora reliquit.

Pag. 46, ỳ. 9. Κλῦθί μευ.] Eodem modo Virg, à verbo incipit Æneid. lib. 7.

Pandite

Digitized by Google

Pandite nunc Helicona, Deæ, cantusque movete.

et lib. 1, ℣. 319. ——*dederatque comas diffundere ventis.*

Pag. 46, ℣. 23. Τύπτε δ' ἐπιστροφάδην.] Virgilius etiam id obſervavit: nam primùm verba, pòſt adverbia poſuit; ut Æneid. lib. 1, ℣. 389. *Perge modò, atque hinc te reginæ ad limina perfer.* et ℣. 401.

Perge modò, & quà te ducit via, dirige greſſum.

et ibidem,

Corripuere viam interea, quà ſemita monſtrat.

Pag. 48, ℣. 5. Βόλυδὸν ἢ πέτουλαι.] Etiam Virgilius non obſervavit verba præponere adverbiis. ut Æneid. lib. 7.

Nunc age qui reges Erato.

et lib. 8:

Ocyus ire equites Tyrrheni ad littora regis.

Pag. 48, ℣. 12. Αὖ ἔφυσαν μέν.] Sic Terentius in Andriâ ſequitur rerum ordinem, dum dicit,

Effertur, imus, ad ſepulchrum venimus:
In ignem poſita 'ſt, fletur.

et Virg. Æneid. 11, ℣. 858.

Dixit: & auratâ volucrem Threiſſa ſagittam
Depromſit pharetrâ, cornuque infenſa tetendit,
Et duxit longè; donec curvata coïrent
Inter ſe capita, & manibus jam tangeret æquis,
Lævâ aciem ferri, dextrâ nervoque papillam.

Pag. ead. ℣. 20. Πλῆξεν ἀναχόμενον.] Etiam Virgilius hac ὑστερολογίᾳ uſus eſt; ut Æneid. 1, ℣. 178.

* *Et torrere parant flammis, & frangere ſaxo.*

et ℣. 175.

Suſcepitque ignem foliis, atque arida circum
Nutrimenta dedit, rapuitque in fomite flammam.

Pag. 56, ℣. 33. Τῆτο τὸ στοιχεῖον.] Sic etiam Latini poetæ, *Gnatus* pro *natus*. Virg. Æneid. ix, ℣. 55. *Evandre* pro *Evander*:—*At non Evandre, pudendis Volneribus pulſum aſpicies. Temnere*, pro *contemnere*. Sic etiam Cicero ſynalœphâ uſus eſſe videtur: *Cred' ego vos*

* Nulla eſt in his, ut falsò autumat Bircovius, ὑστερολογίᾳ. adi Servium.

mirari,

Digitized by Google

mirari, &c. cum hîc nulla esse videatur. *Ego omni officio.* Sic *conficere*, pro *facere*: *amârunt*, pro *amaverunt*. Hujus generis sunt Comicorum etiam verba: *Dic sodes*: &, *apage sis*: &, *Ædepol*, &, *Ædastor*. Etiam historicorum, *Mehercule*, *medius fidius*. Sic etiam cùm dicitur, *agier* pro *agi*: *dicier*, pro *dici*. De transformatione vocabulorum vide Ciceronem in Oratore.

Pag. 58, ¥. 20. Ὑμεῖς τε ὦ Λακεδαιμόνιοι.] Sic Cicero *in Oratore* cap. 66, L. Crassi dictionem transformat, & ex bona malam efficiens, ostendit quæ vis sit Collocationis, his verbis: *Ex hoc genere illud est Crassi*, Missos faciant patronos: ipsi prodeant. *Nisi intervallo dixisses.*———ipsi prodeant,———*sensisset profectò effugisse senarium: omnino melius caderet*, prodeant ipsi. Jam vero, cap. 63, de industria ex bono facit deterius: Patris dictum sapiens temeritas filii comprobavit. *Hoc dichoreo tantus clamor concionis excitatus est, ut admirabile esset. Quæro nonne id numerus effecerit?* verborum ordinem *immuta*; *fac fit*, comprobavit filii temeritas: *jam nihil erit.*

Pag. 62, ¥. 6. Εἰ τῶν ἐξήνεγκε τὸν τρόπον.] Simili gradatione per negationem Cicero 12. Philip. cap. 3, usus est. *Quid enim, per Deos immortales! potest Reipublicæ prodesse nostra legatio? prodesse dico? quid si etiam obfutura est? obfutura? quid si etiam nocuit?* Si autem ita protulisset, *Nostra legatio non poterit prodesse Reip. immo obfutura est, & jam nocuit*, universa elegantia corrueret. Similiter 1, Offic. cap. 1, est gradatio: *Quamobrem discres tu quidem à principe hujus ætatis Philosophorum, & discres, quamdiu voles: tamdiu autem velle debebis, quoad te, quantum proficias, non pœnitebit.* Quod quidem hac simplici forma potuisset proferre, *Quamobrem tu quidem discres à principe Philosophorum hujus ætatis, quamdiu voles, & quoad te, quantum proficias non pœnitebit.*

Pag. 62, ¥. 23. Τίς δὲ οὐκ ὁμολογήσαι.] Sic pleno orbe utitur Sallustius in bello Jugurthino, cap. 4. *Qui si reputaverint, & quibus ego temporibus magistratum ad-*

 eptus

Digitized by Google

eptus sim; & quales viri idem assequi nequiverint; & postea quæ genera hominum in Senatum pervenerint; profecto existimabunt, me magis merito, quàm ignavia, judicium animi mei mutaviſſe. Plenus eſt orbis hujus ſententiæ; verumtamen addidit adhuc duo membra, *majuſque commodum ex otio meo, quam ex aliorum negotiis, Reipublicæ venturum.* Etiam verbi ſit adjectio, ut apud eundem ibidem: *Verum ego liberius, altiuſque proceſſi, dum me civitatis morum piget, tædetque.* poſtremum verbum additum non ſolum ſententiam pleniorem facit, ſed etiam clauſulam reddit numeroſiorem.

Et Cicero lib. 3, Accuſ. in C. Verrem, *Nam ſi poteſt iſta pecunia ſine aratorum injuria detrahi, Populus Romanus habeat: præſertim in tantis ærarii angustiis.* hîc ultima verba adjecta ſunt, καὶ ἐπισώρευσιν.

Idem lib. 4, Accuſ. in C. Verrem, *Itaque hoc nefario ſcelere concepto, nihil poſtea tota in Sicilia neque ſacri, neque religioſi eſſe duxit.* verbum non neceſſarium (*neque religioſi*) adjectum eſt.

Pag. 64, ϒ. 16. Τί ϑ δὴ τὸ παρ' Αἰχίνῃ.] Cicero ejuſmodi etiam converſione utitur, rarius tamen propter nimiam illius elegantiam; ut pro Milone: *Quis eos ſervos poſtulavit? Appius. Quis produxit? Appius. Unde? ab Appio:* Si autem dixiſſet, *Appius eos ſervos poſtulavit, & produxit,* nulla gratia eſſet. Et pro domo ſua, *Dico igitur, & quam poſſum maxima voce dico.* Non haberet autem hanc gratiam, ſi dixiſſet, *Dico igitur maxima voce.*

Pag. 66, ϒ. 2. Τῆς ϑ Ἀφαιρέσεως τίς.] Cicero in Divinatione, cap. 18, uſus eſt periodo nimis conciſa: *Hic tu, ſi læſum te à Verre eſſe dices; patiar, & concedam: ſi injuriam tibi factam quereris; defendam, & negabo.* dicere ſiquidem Cicero potuit, *defendam Verrem, & negabo tibi eſſe injuriam factam.* Et pro Cornelio Balbo, *Quid eſt, Judices, non ſolùm in legibus poſitum, ſed etiam in privatorum voluntate?* ſi adjeciſſet *poſitum,* nulla eſſet orationis ſuavitas. Periodos ejuſmodi Græci, μονόκωλα appellant.

Pag.

Digitized by Google

Pag. 76, ℣. 5. Διαλέκτου μὲν ἓν.] Pronunciationis occulta vis in componendo, μέλος, id est *modulatio*, dicitur. Melos enim est modulatio vocis suavis, quam intentio facit, & remissio, in certis quibusdam & definitis locis. Hæc intentio aut remissio dicitur Græcis διάστημα, Latinè spatium. Vox autem triplex est: Cantus, sermo, & clamor. Cantus proprie dicitur vox διαστηματική, hoc est, *spatiis distincta*, quæ variè resonando sursum deorsumque subsistit. cernitur non tantum in homine, sed & in instrumentis musicis. Sermo dicitur vox συγχὴς, *confusa*. hæc continuè & tractim progreditur, ita ut vix signato spacio, mox continuo recurrat. Clamor autem μέλος non recipit, nec tono comprehenditur. Spatia hæc διαστήματα dicuntur, tonorum quædam rationes & modi. Quæ licet non appareant adeo in sermone, atque in cantu, sunt tamen: sed aliter in sermone, aliter in cantu observantur, ut Dionysius notat. Intentionem autem, & remissionem modulationis syllabarum in sermone, intra diapente, ex quo μέλος nascitur, metiendam esse Rhetores docent. primum ex quantitate; deinde, ex accentu dictionis proprio; tertiò, ex natura vocalis argutæ; quartò, ex allocutionis forma, seu figura sententiæ, quæ separatur à dictione. Ex quantitate; nam semper longa elevatur, brevis deprimitur. Ex accentu; nam & syllabæ breves accentu acuto notatæ elevantur. Ex natura vocalis; nam una vocalis longa, longior aliquando fit ex complexu consonantium; similiter brevis brevior: ergo elevatur longior magis, quàm simpliciter longa. Item vocalis brevis eadem fit aliquando brevior propter complexionem consonantium: ideo magis deprimenda, quam simpliciter brevis. Sed de his aget auctor noster, cum μέλος in oratione bona explicabit. Porro allocutiones suas intensiones, & depressiones habent. Nam interrogatio finalem acuit; ut, *Qua spe inimica in gente moraris?* unde eam Varro casum verbi appellat. Obsecratio circumflectit penultimas, etiamsi breves; ut, *Serva me obsecro.* Sic oratio virilis,

Digitized by Google

commota, religiosa, lamentabilis, varia, flexa, flebilis, suavis, intensa, remissa, furibunda, plana, moderata, gravis, magnifica.

Nunc examinemus exemplum Euripidis, quo Dionysius utitur :

Σίγα σίγα, λεύκον ἴχνος ἀερθύλης τιθεῖτε, μὴ κλυπεῖτε.
Ἀπὸ πρόβαλ' ἑκεῖσ' ὀπίπροθι κοίτας.

Imprimis dicit tres dictiones Σίγα, σίγα, λεύκον, in unisono proferri, sine differentia accentuum : ratio est, quia est oratio virilis cohortans, & habet ab initio syllabarum intentionem, unde nec accentus valent. Hæc autem dictio λεύκον etiam in unisono profertur : quoniam primæ syllabæ longæ sine accentu, posterior brevis cum accentu æqualis est. similiter & ἴχνος. Hæc autem dictio ἀερθύλης duas posteriores acuit ; quoniam prima syllaba est sine accentu, media acuitur, etsi sit brevis, propter ultimam longam ; ultima etiam acuitur, quia longa. Hæc rursus dictio τιθεῖτε, etsi mediam circumflectit, tamen quia est adhortantis vox, duas posteriores acuit ; similiter & κλυπεῖτε. Porrò ὀπὶ πρόβαλ' perdit suum accentum in πρό. nam dictionis ὀπὶ ultima syllaba longa est, propter sequentes consonantes ; πρόβαλε autem brevia sunt ; ideò major ratio in elevando longæ habenda est, quam brevis. Quare ut ex accentu μίλος appareat, omissis propriis accentibus, in his carminibus, ubi elevatio aut depressio esse debeat, sic annotemus.

Σίγα σίγα, λεύκον ἴχνος ἀερθύλης τιθεῖτε μὴ κλυπεῖτε. ὀπὶ πρόβαλ' ἑκεῖσ' ὀπίπροθι κοίτας. Hæc syllabarum elevatio, aut depressio intra spatium *diapente* contineri debet. Sed quæ syllabæ superius aut inferius ponantur, (nam potest syllaba longa longior esse) quæ syllabæ intra *diapente* uno tono eleventur, aut deprimantur, quæ deinde ditono, quæ per quartam, quæ per semitonium usque ad summum *diapente*, jam scrupulosioris investigationis est. Author tamen noster infra, cum de vocalibus sonoris, mediis, & infimis docet, & de consonantium generositate & ignobilitate tractat, annotare videtur

Digitized by Google

videtur locos modulandi ſermonis intra *diapente*. Nam quæ vocales ſonoræ ſupra, quæ minus ſonantes infra ponentur. Hoc idem & de conſonantibus intelligendum.

In Latinis etiam eam modulationem conſideremus exemplis. Terentius in Andria, *Juno Lucina fer opem. ſerva me obſecro.*

Iſta dialectus intra *diapente* non continetur: quia vox clamantis potiùs mulierculæ eſt, quam dicentis: habet tamen tonos ſuos. Imprimis tres priores ſyllabæ in unitono proferuntur: quoniam omnes ſunt longæ; nec prima elevatur, quia eſt oratio erecta. Media in dictione *Lucina* uſque ad quintam elevatur: quoniam vox implorantis eſt, tum quia natura accentum circumflexum habet. Ultima deprimitur duobus tonis & ſemitonio: quoniam eſt brevis natura, longior tamen quam tres illæ ſyllabæ priores: ideo ſuperior erit illis tono. Illa deinde dictio *Fer*, tono inferior eſt primis tribus ſyllabis, atque deprimitur tono ſub *diapente*: quia, ut dixi, magis clamor eſt, quam ſermo, mulierque quàm maximè poteſt intendit, & remittit vocem: deprimitur autem adeo graviter, quod neque conſonantes, neque vocalem generoſam habet. Aſſurgit tono dictionis prima ſyllaba, *Opem*, quam poſterior tono ſuperat: quoniam *O* vocalis generoſa eſt, ſed ſyllaba *pem* longior. Porrò tres ſyllabæ ſequentes ſemitono aſcendunt ſupra: inſurgit enim, & molleſcit ſimul oratio. Ultima dictio *Obſecro*, deprimit primam ſyllabam ſemitono, alteram ſemitono eodem elevat, tertiam ſemitono & tono deprimit: quoniam, ut dixi, obſecratio penultimas attollit, etſi breves ſint: unde catalexis illius convenit cum principio.

Illud etiam, (Cic. in Oratore, cap. 49.) *Auratos aries Colchorum*, magnificum & venerandum eſt; quod diatonico genere clauſulam complet. Horatii illud,

Mæceñas, atavis edite regibus:

nunc tono, nunc ſemiditono, nunc ditono, progreditur. Illud præterea,

Digitized by Google

Lydiâ, dic, per omnes
Te Deas orâ, Sybarin cur properas amando
Perdere.

descendit statim ditono; frequentiusque descendit, & tonum flectit, cum catalexi ditona. Illud verò,

Scribaris Vario fortis, & hostium
Victor, Maeoniì carminis alitè,
Quàm rem cumque ferox navibus aut equis
Miles, te ducè gesserit.

Hîc hemitonum spatium bis repetit, deinde semiditonum & toniceum, attollens ultimam in catalexi. Sic Cicero in Oratione pro Milone, *Etsi vereor, judices, ne turpe sit, pro fortissimo viro dicere incipientem, timere.* Nam hucusque progrediens systema fecit in *diapente*; hinc descendit, & in eâdem chordâ haeret; praeterquam in penultimâ hujus membri, quàm semitonio inflexit, & denique clausula quievit pentasyllaba. Ad perfectam autem eorum omnium cognitionem, cognoscendi sunt toni, videlicet Dorius, Phrygius, Lydius, Sublydius; qui suo more inflectere harmoniam docent. Sed haec scrupulosius persequi nimis operosum.

Pag. 76, ℣. 7. οὔτε ἀνίεσθαι.] Verte *neque remittatur*: quippe *intendi* & *remitti* respondent Graecis ἐπιτείνεσθαι & ἀνίεσθαι. Quanquam enim hodie (& per aliquot secula) nos *acutum in alto ponimus & grave in imo*: sciendum autem, (quod tamen pauci advertunt) Graecorum musicorum veterrimos fecisse contrarium. Adeoque, quum eorum lyra erat Tetrachordis, Gravissima dicebatur *Hypate*, ὑπάτη, *Summa*; & Acutissima quidem *Nete*, νήτη vel νεάτη, *Ima vel ultima.* Sic utique sensebantur, & hoc ordine, *Hypate, Parypate, Paranete, Nete:* id est, *Summa, Prope-summa, Prope-ima, Ima.* Quod quum posteriores aliquot scriptores (per aliquot retro secula) non bene notaverint, multum sibi fecerunt negotii, seque mire torserunt in exponendis veterum nominibus & loquendi formulis. Vide Wallisii τῷ μαχαιρίτῃ Appendicem ad Ptolemaei Harmonica ab ipso edita. *Hudsonus.*

Ibid.

Digitized by Google

Ibid. Καὶ ἓν μέρος λόγου.] Malim interpretari *una ſermonis* (quam *orationis*) *particula*. Non enim hic agitur de *octo partibus Orationis* ut in Grammatica loqui ſolent, ſed de *ſermonis ſeu prolationis* particula. Quippe hoc vult; non omnem dictionem, quæ uno prolationis membro continetur (monoſyllabam intellige) ſic poſſe vel gravi tenſione (pariter ac acuta) proferri: ſed nec (omnem) utraque: (quippe monoſyllaba vox brevis, accentum ſiquem habet, acutum natura ſua poſtulat; longa verò, nunc acutum, nunc circumflexum) quæ verò dictiones utraſque admittunt tenſiones, earum aliæ habent in eadem ſyllaba cum acuto commiſtum grave, quas tenſiones circumflexas vocamus; aliæ in alio atque alio loco (ſeparatim) utrumque, propriam ſui naturam retinens. Siqua vero vox accentum inclinat ſuum, vel nullum habet, hoc eſt præter naturam rei. *Idem.*

Pag. 92, ℣. 8. Ὁ ἀριθμὸς ἢ πάντων.] Cùm multæ ſint opiniones de numero, & ſufficientia Latinarum literarum, licebit nobis naturam ipſam ſequi, nec plures ſtatuere, quam quot Latini ſtatuerunt. Natura enim diſcimus, ſi principia & originem literarum ſcrutemur, non plures eſſe, quam quas Latini delegere. Quinque vocales A, e, i, o, u: unam aſpirationem, h: quatuor mutas molles, b, d, g, q: totidemque tenues, b, c, t, k: quatuor liquidas, l, m, n, r: unam ſemivocalem ſ. Aliæ autem literæ, ſi quæ ſunt, partim ab his corruptæ, partim compoſitæ, partim ſecundum idioma cujuſcunque linguæ immutatæ, partim Græcæ. Nam F longo tempore Latini caruerunt; nihilque aliud eſt, niſi aſpiratum p. Porrò, x, y, z, Græcorum ſunt.

Pag. ead. ℣. 19. Ἔστι ἢ ταῦτα.] Septem vocales Græcorum Latini habent. α Græcum, a Latinum exprimit: ε, Latinum e breve: η, e longum: ο Græcum, o breve Latinum: υ, u commune Latinum: ω, o longum Latinum: η enim Græcorum, duplex e ε valet, ω autem duplex o o.

Digitized by Google

Pag. 94, ℣. 16. Αὐτῶν ᾗ τ μακρῶν.] A longum non tantum apud Græcos, ſed apud Latinos etiam ſonantiſſimum eſt: ut, *fatum amabant.* Cicero Accuſ. 6, *Propter eſt ſpelunca quædam, converſa ad Aquilonem, infinita altitudine.* Apud eundem (in Tuſcul. Quæſt. cap. 9, lib. 2.) extant è Trachiniis Sophoclis converſa carmina, mira ſuavitate A repetitâ.

Hæc dextra Lernam tetram, maculata excetra,
Placavit: hæc bicorporem afflixit manum:
Erymanthiam hæc vaſtificam abjecit beluam:
Hæc à Tartarea tenebrica extractum plaga
Tricipitem eduxit Hydra generatum canem.

Virgil. Æneid. 9, ℣. 50.

Maculis quem Thracius albis
Portat equus, criſtaque tegit galeâ aurea rubra.

et lib. 7mo ℣. 785.

Crinita juba galea alta Chimeram.

Pag. ead. ℣. ult. Δεύτερον ᾗ τὸ η.] Secundum locum obtinet apud Latinos E longum.

Ovid. *Ut flerent, oculos erudiere ſuos.*

Virg. Æneid. 2.

Conticuere omnes, intentique ora tenebant.

et, *Quæ tantæ tenuere moræ?* et, *Incubuere mari.* et, *O terque quaterque beati.*

Pag. 96, ℣. 3. Τρίτον ᾗ τὸ ω.] Tertium locum obtinet O longum: Cicero, *Ego omni officio cæteris ſatisfacio omnibus.* Et pro Roſcio cap. 1. *Credo ego vos, judices, mirari.* Et, *Video P. C. in me omnium ora atque oculos eſſe converſos: video vos non ſolùm de veſtro ac Reipublicæ, verum etiam, ſi id depulſum ſit, de meo periculo eſſe ſollicitos.*

Virg. Æneid. 5. ℣. penult.

O nimium cælo & pelago confiſe ſereno.

Pag. ead. ℣. 5. Ἐσι ᾗ ἦτλον τύτῳ τὸ υ.] Non inferiorem vim habet u Latinorum; ſed tum ſonantius, cum eſt longum: ut Virg.

Nos patriam fugimus: tu, Tityre lentus in umbra.

Pag. ead. ℣. 7. Ἔχαλον ᾗ πάντων τὸ ι.] I Latinum,

* Lego, *placavit.*

quem-

Digitized by Google

quemadmodum duplex est, longum & breve: ita etiam suave, vel insuave est. I breve minùs suave est, ut *imitari*. cum longum est, semper est sonans, & tum præsertim, cum insignis est collocatio: ut Virg. Ecl. 8. ℣. 41.

Ut vidi, ut perii, ut me malus abstulit error!

In *perii* tantam vim habet littera I, ut ab insequente u non fit absorpta.

Pag. ead. ℣. 10. Τῶν ᾗ βεφχίων.] E Latinum breve, minus aures ferit: O autem breve laudatur magis, propter sonum pleniorem & rotundiorem. Exemplum e brevis apud Ciceronem in Tusc. *Neque te mei miseret, surge & sepeli natum.* Et Virg. Æneid. 1.

Contigit oppetere.

Pag. 98, ℣. 26. Ἡδυώ μὲν δὴ αὐτῶν τὸ λ.] Littera L suavis est. ut Virg. *Qui legitis flores.* et Æneid. 8. ℣. 140.

At Majam, auditis si quicquam credimus, Atlas,
Idem Atlas generat, cæli qui sidera tollit.

Contrariam autem naturam L & r obtinent. Nam ut r asperum quid, ita L humile denotat. ideo res humiles litera L designat. ut, *Labella, tenella, mollicellum, suaviolum.* Virg. *Mollia luteolâ pingit vaccinia calthâ.* et Catullus, *Turgiduli ocelli.* Virg. *Si quis mihi parvulus aulâ Luderet Æneas.* Autor ad Heren. lib. 4. *Qui tuo nomine velis èx aliorum laude libare laudem.*

Pag. 100, ℣. 1. Μέσως δὲ πως.] M adhibetur, ubi res magna vel machina describitur: Virg. 1. ℣. 61. *Molemque & montes insuper altos.* Propter mollitiem autem apud Latinos contrahitur; quanquam suam gravitatem retinet.

Pag. ead. ℣. 3. Ἀχαιὸς ᾗ ἡ ἀηδὲς τὸ σ.] Ideo propter frequentem repetitionem S, non satis illa Ciceronis initio *Topicorum* congruunt: *Majores nos res scribere ingressos, C. Trebati, & iis libris, quos brevi tempore satis multos edidimus, digniores, è cursu ipso revocavit voluntas tua.*

Quanquam animadvertitur, quoties moderatè sumitur, neque mollem, neque barbarum sonum efficere: suavis enim versus ille 1 Georg. ℣. 389.

Et

Digitized by Google

Et ſola in ſiccâ ſecum ſpatiatur arenâ.

et ille virilis, Æneid. 5, ℣. 46.

Annuus exactis completur menſibus orbis.

Pag. 102, ℣. 1. Τελῶν ὃ Ψ ἄλλων.] Ψ Litera apud Latinos non eſt, nec ζ: fulciunt tamen hæc duo elementa imitationem, quæ à ſimilibus literis fieri ſolet. Nam una quæpiam vox, in qua ζ ſit, adjuncta aliis ubi S repetitur, illam adjuvat. Ψ verò, etſi non eſt apud Latinos, tamen ejus ſonum imitatur ſyllaba ex duabus conſonantibus P S. ut Æneid. 1. ℣. 118. *Ipſius ante oculos ingens à vertice pontus.* Cum autem eſt vehemens aliquid exponendum, non P S rectum ponitur, ſed etiam inverſum: ut, Æneid. 7, ℣. 568. *Hic ſpecus horrendum, ſævi ſpiracula Ditis.* Z autem Virg. uſurpat: ut, *Troja gaza per undas:* et, *nemoroſa Zacynthos.* et, *Liquitur & Zephyro putris ſe gleba reſolvit.* X etiam non inſuave: ut *Ovid. Xanthe retro propera.* et, *Pabula gaſtâſſent Trojæ, Xanthumque bibiſſent.* Virg. Æneid. 1, ℣. 473.

Pag. 102, ℣. 7. Τῶν ὃ καλυμένων ἀφώνων.] Mutæ quia per ſe ſonare non poſſunt, hoc nomen ſortitæ ſunt. Harum omnium natura eſt, ut linguam inter pronunciandum remorentur, & quaſi cum faſtidio fine labore quodam vocum pronunciationem efficiant. Latini autem carent mutis, quæ referant χ & ϑ: quanquam loco χ, utantur c cum aſpiratione: ut *Achaïca caſtra.* Et ϑ ſit apud Latinos ex T & aſpiratione; ut, *thorus, thalamus.* Additur vocalis V conſonans facta, quæ etiam mutæ naturam referre videtur. Habent autem & apud Latinos ſimilitudinem inter ſe mutæ. Nam β π φ, ſunt inter ſe ſimilia, tenuitateque & denſitate differunt. Latini autem *b p f* habent: aliquando p cum aſpiratione ponunt, & referunt Græcorum φ. Deinde γ κ χ Latinis efferuntur per *g c* & *ch.* Tantam autem ſimilitudinem inter ſe G & C habent, ut altera in alteram tranſeat: ut, *Gurgulio, Curculio.* Imo & pronunciationis ſimilitudo fallit aliquando aures; ut, *Longa canoros,* et, *—Pelago confiſe:* et,— *Grates perſolvere.* et,—*Umbonum crates.*——Quod apparet itaque in illo lib. 4. Georg. ℣. 35.

Digitized by Google

¥. 35. *Nam frigore mella Cogit hyems.* Eandem autem vim concedere poterimus ipſi C, quæ eſt G. diſcrimen tamen eſt inter hæc duo elementa, quod cum G pronunciamus, lingua versùs interiorem partem retrocedit, & ſonum ipſius C quodammodo aſperat. C verò etiam ſi palato proferatur, non tamen lingua intus coit: ex quâ retroceſſione, fieri remorationem putandum eſt. Quoniam autem G & C ſimilia ſunt, Q autem pariter ſimile eſt ipſi C: ſequetur inter Q & C eſſe etiam convenientiam. Solum intereſt, quod Q U vocalem ſemper quærit, & hoc facit ſonum etiam paullo differentem. Verum ubi poſt G etiam U ponitur, vix agnoſci poteſt pronunciationis diſcrimen, ut, *linguam*, & *linquam*. Verum, quod Q ſimilis ſit ipſi C, ex eo colligere licet, quia nonnulla ſunt nomina, quæ inflectione partim per Q, partim per C, variantur: ut, *Quis*, *quem*, *cui*, *cujus*: et verba, ut, *Sequor*, *ſecutus*; *alloquor*, *allocutus*. Hinc aliqui *Quotidie* ſcribunt; alii malunt *Cotidie*. quidam *Quum*, alii *cum*. Præterea δ, τ, θ, Græcorum referunt Latinorum d, t, th. Quæ autem hîc ab authore obſervantur de qualitate harum conſonantium, etiam apud Latinos obſervari poſſunt.

Pag. 104, ¥. 20. Ἔσαι ἢ τῦτο φανερόν.] Hoc idem apud Latinos obſervatur, apud quos brevibus ſyllabis ſunt breviores, & longis longiores. Nam E in dictione *Ego*, brevis eſt: ſi addideris R, & dicas *Rego*, eſt quidem brevis, non tamen ſimiliter. tum ſi adhuc addas unam conſonantem, & dicas *Tremo*; jam plus eſt additum: quòd ſi dicas *Strepo*, prima ſyllaba eſt longior, quàm illa quæ breviſſima eſt. Similiter longa eſt prima τῆ *Ora*: longior eſt *Os*: longior hac *Dos*: porrò longiſſima *Glos*: quòd ſi dicas *Scrobs*, * omnes illas ſuperabit. Ejuſdem itaque legis non eandem quantitatem ſyllaba retinet, ſed longior breviorque fit additione detractioneque conſonantis, quæ vocalem præcedit. Nec immeritò Græci non à ſequente, in pleriſ-

* Parum rectè: quia litera o in voce *ſcrobs*, brevis eſt: ut videmus ex obliquis caſibus.

que

Digitized by Google

que quantitatem, ſed à feriente vocalem litera metiuntur: conſiderantque, non quanta ſit vocalis, ſed quæ majoris ponderis & ſoni. Inde A. Gellius (lib. 9, cap. 6.) minus intellexit, quid Grammatici doctiſſimi de duobus hiſce verbis, *Dictito* & *Actito*, pronunciârunt: quia non originis, aut conjugationis proculdubio rationem haberi voluerunt, ſed literarum. Nam in *Actito* latioris literæ hiatus, primam ſyllabam diutius retinet ac remoratur: in *Dictito* autem, (quandoquidem linguæ plectrum, eodem modo actum, eodem recutit, cumque ejuſdem literæ ſono in eodem ſitu reperitur) ſine morâ, & celeri ſeu frequenti motu ſyllabam confecit. Quare longam dixerunt primam in *Actito*, brevem in *Dictito*: non quòd brevis hæc ſit, & unius temporis ſyllaba, quæ poſitione producitur duarum conſonantium; ſed non ita longa, atque alia eſt. Quare non tantum literarum coitione augeſcunt ſyllabæ, aut decreſcunt: ſed etiam ipsâ vocalium naturâ, uti oſtendimus.

Pag. 110, ℣. 6. Ἐπὶ μὲν προσλωίμων.] Sic Virgilius extendit ſyllabas, frequenti O, rerum extenſionem imitatus: ut, Æneid. lib. 4.

Et fœmineo ululatu. et Æneid. 3, ℣. 672.

Clamorem immenſum tollit; quo pontus, & omnes
Intremuere undæ. et Æneid. 5, ℣. 245.

Victorem magnâ præconis voce Cloanthum.

Jam verò illud in Græco ἐρέσσομένης vehementiam & impetum undarum ſignificat. ρ enim celeritatem notat: Sic Virg.

Intremuere undæ. et lib. 1, Æneid. ℣. 117.—*Rapidus vorat æquore vortex.*

Pag. ead. ℣. 9. Ἐπὶ ᾗ τῦ τυφλωμένυ.] Doloris magnitudo, & ponderis gravitas, oſtenditur ab Homero dictione στεναχων. Nam τ gemitum ſignificat & dolorem: ut, Æneid. 2, ℣. 69.

Heu! quæ nunc tellus, inquit, quæ me æquora poſſunt
Accipere?

Gravitas

Digitized by Google

Gravitas ponderis exprimitur verbis illis, Χερσὶ ψηλαφόων· ϱ enim & σ coire non possunt; unde mora quædam in allevando pondere. Sic Virg. Æneid. 3, ℣. 566. gravitatem percussionis expressit his versibus,

Ter scopuli clamorem inter cava saxa dedere:
Ter spumam elisam, & rorantia vidimus astra.

P vero significat perseverantiam sive studii, sive mandati; nam non violento motu fertur. ut, Æneid. 4, ℣. 338.

—Ille patris magni parêre parabat
Imperio.

Ubi vero ipsi σ admiscetur, quædam assiduitatis compressio, atque agitatio denotatur. ut Æneid. 1, ℣. 118.

Ipsius ante oculos ingens à vertice pontus
In puppim ferit.

Pag. ead. ℣. 16. Οὐδ' εἴ κεν μάλα.] Celeritatem dactylis expressit Homerus. Virg. Æneid. 4, de eodem Mercurio,

——— Turbida tranat
Nubila: jamque volans apicem, & latera ardua cernit
Atlantis duri.

Pag. ead. ℣. 18. Χρόνῳ Μήκϖ.] Temporis longitudo: ut, Virgilius, Æneid. 1, ℣. 272.

Hic jam tercentum totos regnabitur annos. vocali O diduxit temporis spatium. Et Æneid. 3. ℣. 284.

Interea magnum sol circumvolvitur annum.

Pag. ead. ℣. 19. Σώμαϊϖ μίσεϐϖ.] Corporis magnitudo: ut, Virg. Æneid. 7, ℣. 783.

Ipse inter primos præstanti corpore Turnus. Nam ipso P quasi plausum quendam facit, & I elevationem.

Pag. ead. ℣. 19. Πάθες ὑπερϐολῶ.] Ut, Æn. 9, ℣. 176. *Excussi manibus radii, revolutaque pensa.* Et gaudii magnitudo celeritate carminis lib. 7, ℣. 122. Æneid. exprimitur:

Hic domus, hæc patria est. genitor mihi talia, (namque.

Pag. 112, ℣. 4. Ἀμϐλήδλω.] Dolor per syllabam βλη, & vocales ο, ο, ω, exprimitur. Sic Virg. Æneid. 9, ℣. 477.

Digitized by Google

℣. 477. litera L dolorem notat, & gemitum per vocales e, o, u: ut,

Evolat infelix, & fœmineo ululatu, Scissa comam.

Pag. ead. ℣. 6. Ἡνίοχοι.] Exemplum de equis Achillis. Sic Virg. Æneid. 12, ℣. 469.

Aurigam Turni media inter lora Metiscum
Excutit, & longè lapsum temone relinquit:

Pag. 114, ℣. 3. Ῥοχθεῖ δὲ μέγα.] Sic Virg. Æneid. 1, ℣. 108. fluctum frementem exprimens, utitur litera r:

Tres Notus abreptas in saxa latentia torquet.

Pag. ead. ℣. 4. Αὖτις δέ.] Similiter Virg. de columba, Æneid. 5, ℣. 512.

Illa Notos atque atra volans in nubila fugit.

Pag. ead. ℣. 5. Αἰθάλῳ.] Sic Virg. lib. 1, ℣. 207. tempestatem furentem exprimit,

——*His unda dehiscens*
Terram inter fluctus aperit; furit æstus arenis.

Pag. ead. ℣. 6. Σκίπλει.] Virg. lib. 5, ℣. 438.

Corpore tela modò, atque oculis vigilantibus exit.

Pag. ead. ℣. 10. Ὑφ' ὧν ἐδιδάχθημεν.] Animalibus voces ita attributæ sunt, ut naturam eorum exprimere videantur. Unde cervorum est, *hardire & rugire*: Gloss. * ἔλαφος κεκράγει, *hardit & rugit*. Varro Aboriginibus: *Mugit bos, ovis balat, equi hinniunt, gallina pipat, grunnit sus: tepido lacte satur molâ mactatus porcus.* Ælius Spartianus in Getæ vitâ: *Familiare illi fuit has quæstiones Grammaticis proponere, ut dicerent, singula animalia quomodo vocem emitterent: velut, agni balant, porcelli grunniunt, palumbes minuriunt, ursi sæviunt, leones rugiunt, leopardi rictant, elephanti barriunt, ranæ coaxant, equi hinniunt, asini rudunt, tauri mugiunt.* Sic etiam dices, *hirundines fritinnire, corvos crocitare, turtures gemere, lupos ululare:* ut & caninum genus, cui etiam attribuitur *nictare, latrare, gannire, hirrire, ringere:* asini *rudunt*, hirci *hirquitalliunt, ganniunt* vulpes, cygni *drensant*, anseres *gingriunt*, cameli *blaterant*, gallinæ *glociunt*

* Andreas Schottus Observ. Poet. lib. 2, cap. 51. ἀλίφας legit. quamobrem non video. Glossarium consule.

unt

unt, & glocitant: miluï *jugerunt*, grues *gruunt*, minutæ aves *minuriunt:* ut Festus docet.

Pag. 116, ỳ. 25. Ἡ δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο.] Sic Virg. Æneid. 1, ỳ. 496.

Regina ad templum formâ pulcherrima Dido
Incessit, magnâ juvenum stipante catervâ.
Qualis in Eurotæ ripis, aut per juga Cynthi
Exercet Diana choros.

et Æneid. 12, ỳ. 67.

Indum sanguineo veluti violaverit ostro
Si quis ebur, vel mista rubent ubi lilia multâ
Alba rosâ; tales virgo dabat ore colores.

Pag. 118, ỳ. 11. Σμερδαλέῳ δ'.] Sic Virg. Æneid. 12, ỳ. 332.

Sanguineus Mavors clypeo increpat, atque furentes
Bella movens immittit eques. et,
Iræque, Insidiæque, Dei comitatus, aguntur.

et, 10, ỳ. 591.

Quem pius Æneas dictis affatur amaris.

et, Æneid. 8, ỳ. 433.

Parte aliâ Marti currumque rotasque volucres
Instabant; quibus ille viros, quibus excitat urbes:
Ægidaque horriferam, turbatæ Palladis arma,
Certatim squammis serpentum, auroque polibant,
Connexosque angues, ipsamque in pectore divæ
Gorgona, defecto vertentem lumina collo.

Pag. ead. ỳ. 18. Ὡς δ' ὅτε χειμάρροος.] Virg. Æneid. 10, ỳ. 603.

———*Torrentis aquæ, vel turbinis atri*
More furens,

et, Æneid. 2, ỳ. 496.

Non sic, aggeribus ruptis cùm spumeus amnis
Exiit, oppositasque evicit gurgite moles,
Fertur in arva furens cumulo, camposque per omnes
Cum stabulis armenta trahit.

Pag. 120, ỳ. 1. Δεινὸν δ' ἀμφ' Ἀχιλῆα.] Sic Virg. Æneid. 10, ỳ. 305. de nave Tarchontis,

Solvitur, atque viros mediis exponit in undis:

. . . . . *Fragmina*

Digitized by Google

Fragmina remorum, quos & fluitantia transtra
Impediunt, retrahitque pedes simul unda relabens.

Pag. ead. ℣. 8. Σὼ ᾧ δύω μάςψας.] Virg. Æneid. 3, ℣. 623.

Vidi egomet, duo de numero cùm corpora nostro
Prensa manu magnâ, medio resupinus in antro
Frangeret ad saxum, sanieque adspersa natarent
Limina: vidi, atro cùm membra fluentia tabo
Manderet, & tepidi tremerent sub dentibus artus.

et Æneid. 1, ℣. 44.

Illum exspirantem transfixo pectore flammas
Turbine corripuit, scopuloque infixit acuto.

Pag. 122, ℣. 14. Βοιωτῶν μὲν Πλωτίλεως.] Sic Virg. Georg. 4, ℣. 334.

——Eam circum Milesia vellera Nymphæ
Carpebant, hyali saturo fucata colore:
Drymoque, Xanthoque, Ligeaque, Phyllodoceque,
Cæsariem effusæ nitidam per candida colla:
Nesæe, Spioque, Thaliaque, Cymodoceque,
Cydippeque, & flava Lycorias; altera virgo,
Altera tum primos Lucinæ experta labores:
Clioque & Beroe soror, Oceanitides ambæ,
Ambæ auro, pictis incinctæ pellibus ambæ,
Atque Ephyre, atque Opis, & Asia Deïopea;
Et tandem positis velox Arethusa sagittis.

et Æneid. 2, ℣. 261.

Thessandrus, Sthenelusque duces, & dirus Ulysses,
Demissum lapsi per funem, Acamasque, Thoasque,
Pelidesque Neoptolemus, primusque Machaon,
Et Menelaus, & ipse doli fabricator Epëos.

et lib. 7, ℣. 710.

Una ingens Amiterna cohors, priscique Quirites,
Ereti manus omnis, oliviferæque Mutuscæ:
Qui Nomentum urbem, qui Rosea rura Velini,
Qui Tetricæ horrentis rupes, montemque Severum,
Casperiamque colunt, Forulosque, & flumen Himellæ:
Qui Tiberim Fabarimque bibunt, quos frigida misit
Nursia, & Hortinæ classes, populique Latini:
Quosque secans infaustum interluit Allia nomen.

Pag.

Digitized by Google

Pag. 126, ℣. 7. Ἄεῖε ϑ σύ.] Simile carmen ex pyrrhichiis apud Marium Victorinum lib. 3.

Id agite, peragite celeriter.

Pag. ead. ℣. 10. Ποίαν δήθ' ὁρμάσω.] Sic ille versus Ennii ex puris spondeis:

Olli respondit rex Albaï longaï.

et Lucretii lib. 6, ℣. 1133.

* *An cœlum nobis naturam intro corruptam.*

Pag. ead. ℣. ult. Ἐγὼ σχολή.] Horat. Epod. 2.

Beatus ille, qui procul negotiis.

Pag. 128, ℣. 2. Θῦμε θῦμ'.] Exemplum trocheorum erit in illo carmine Mauri Terentiani, lib. 1.

Roma, Roma, cerne, quanta sit Deûm benignitas.

et lib. 2.

Phœbe, tu lyrâ sonante, flecte corda, cum sorore canticisque.

Pag. ead. ℣. 9. Βρόμιε δορυτρόφορε.] Apud eundem sunt tribrachi, seu proceleusmatici, in his:

Nemus ave reticuit, ager homine sonat.

item,

Perit, abit avipedis animula leporis.

Pag. 128, ℣. 16. Ὦ Ζεῦς.] Molossi in hoc carmine apud eundem, eodem libro:

Ite, ô Parcæ primores fausteæ, nunc Parcas ducentes.

Pag. ead. ℣. 22. Ἰαχὲ διθυραμβε.] Sic illa apud Virgil. Ecl. 8. ex Amphibrachis constabunt,

—Ab urbe domum, mea carmina, ducite Daphnim.

Pag. ead. ℣. 17. Βαρύ μοι.] Cicero anapæstis utitur,

Tibi causam aliquam reditûs darem.

purum anapæsticum apud Marium Victorinum tale est:

Nitet aurea purpureæ Veneris coma resecida, lactea cervix.

Pag. 130, ℣. 3. Ἰλιόθεν μέ.] Ex dactylis illud Virg. Æneid. 9, ℣. 503. constat:

At tuba terribilem sonitum procul ære canoro.

et illud Georg. lib. 3, ℣. 284.

Sed fugit interea, fugit irreparabile tempus.

* Variè hic versus legitur: quem Faber ita exhibet,

An cœlum nobis ultro natura cruentum.

Digitized by Google

Pag. 132, ℣. 3. Οἱ δ' ἐπείσονλο.] Sic Cretici apud Terentium in *Andria*, Act. 4. Sc. 1, ℣. 8. licet quarto in loco reſolvatur :

Tum coacti, neceſſariò ſe aperiunt : et timent.

Pag. ead. ℣. 5. Ἐὰν δ' ἢ ἀφχίω.] Rufinus de metris Comicis : *Ful. Cariſius de numeris Comicis ſic dicit, Bacchium metrum tale eſt :*

Bacchare, lætare, præſente Frontone.

Porrò exemplum Antibacchii habes apud Marium Victorinum lib. 2. in hoc carmine ; ſed tantùm in primis tribus pedibus :

Ab Euro ſonorum, quis Ætnæ per maria.

Pag. 136, ℣. 6. Οἱ μὲν πολλοὶ τῶν ἐνθάδε.] Apud Livium primam periodum elegantiſſimam dicere poſſumus, propter pedes, ex quibus conficitur, elegantes. Nam etſi quidam non admodum videantur exornare orationem ; tamen adeò quorundam bonitate vincuntur, ut non appareant. Eſt igitur principium hiſtoriæ ejus :

Facturuſne operæ pretium ſim, ſi à primordio Urbis res Populi Romani perſcripſerim, nec ſatis ſcio ; nec ſi ſciam, dicere auſim. Quippe qui quum veterem tum vulgatam eſſe rem videam, dum novi ſemper ſcriptores, aut in rebus certius aliquid allaturos ſe, aut ſcribendi arte rudem vetuſtatem ſuperaturos credunt.

Periodus hæc elegantiſſimis pedibus conſtat. Primum membrum duodecim pedes continet. Primus eſt ſpondeus, gravis & honorandus : alter (* non colliſis vocalibus) dactylus pulcher & ſplendidus : tertius amphibrachys, qui mollis quidem, ſed à ſequenti hypobacchio, qui gravis & magnificus eſt, excipitur duobus ſpondeis conſequentibus, cum hypobacchio, deinde & ſpondeo. ſequitur deinde anapæſtus, quem venerandum, & amplitudini aptiſſimum dixit Dionyſius : hunc duo ſpondei, cum ultimo Cretico, quem generoſum

* Malè. colliduntur enim vocales, quemadmodum multi annotârunt, ut ſit heroici carminis hemiſtichium, *Facturuſne operæ pretium ſim.*

author

Digitized by Google

author docet, conſequuntur. Alterum membrum, *Nec ſatis ſcio; nec ſi ſciam, dicere auſim.* Hic quinque pedes contineri videas. Primus eſt Creticus, alter hypobacchius, tertius Creticus, quartus dactylus, quintus ſpondeus. Ad finem periodi, viginti quatuor pedes numerantur, omnes elegantes, quarto decimo excepto. Horum primus eſt Creticus, alter dactylus: tum duo ſpondei; quintus Bacchius, qui virilis cenſetur, ſextus dactylus cum ſpondeo ſeptimo; octavus hypobacchius, cum quatuor ſequentibus ſpondeis: tertius decimus eſt Bacchius: quartus decimus tribrachys, ſed à quinque ſpondeis ſequentibus obſcuratur: vigeſimus, & vigeſimus primus ſunt hypobacchii, vigeſimus ſecundus eſt dactylus, vigeſimus tertius eſt moloſſus, ſummæ dignitatis & amplitudinis; ultimus ſpondeus.

Pag. 138, ℣. 12. Ἐρέῳ μὲν ἡμῖν.] Salluſtius in bello Catilinario, *Omnes homines, qui ſeſe ſtudent præſtare cæteris animalibus, ſummâ ope niti decet, ne vitam ſilentio tranſeant, veluti pecora; quæ natura prona, atque ventri obedientia finxit.* Periodo hac viginti tres pedes continentur: Primus ſpondeus, alter anapæſtus, tertius ſpondeus, quartus Creticus, quintus Bacchius, ſextus dactylus, ſeptimus anapæſtus, octavus hypobacchius, nonus dactylus, decimus Bacchius: undecimus cum duodecimo ſpondei, decimus tertius amphibrachys: hunc ſequitur ſpondeus, quem denuo duo amphibrachii. Hîc quoque nullus pes eſt, qui gravitatem orationis impediat. Rufinus lib. de metris Comicis, *Nunc ſi videatur*, inquit, *Salluſtianæ periodi numeros inſpiciamus.* Res popu- *dactylus* | li Romani Marco, *tres ſpondei* | Lepido, *anapæſtus* | Quinto Catulo, *ſpondeus, & anapæſtus* | Conſulibus, *Pæan primus* | ac deinde, *dichoreus, ſive ditrochæus* | militi- *dactylus* | æ & domi, *Creticus* | geſtas, *ſpondeus* | compoſui, *choriambus, ex longâ & brevi, brevi & longâ.*

Pag. 140, ℣. 8. Ἡ παρέλασσεν.] Adhibet carmen Homeri ex Iliad. ψ. quod etiam Virg. 5, Æneid. ℣.

Digitized by Google

325. expreſſit;——*Spatia & ſi plura ſuperſint, Tranſeat elapſus prior, ambiguumque relinquat.*

Pag. ead. ỳ. 16. Ἐνὸς ἔτι παρεθήσομαι.] Demoſtheni Ciceronem opponamus, qui orationem poſt reditum in Senatu, à graviſſimis pedibus inchoat. Ejus itaque prima periodus eſt; *Si, Patres conſcripti, pro veſtris immortalibus in me, fratremque meum, liberoſque noſtros meritis, parum vobis cumulatè gratias egero.* In hoc primo membro pedes præſtantiſſimi quindecim ſunt. Primi tres moloſſi, quartus ſpondeus, quintus dactylus, hunc ſequitur ſpondeus cum Bacchio, mox amphibrachii duo, quos excipit ſpondeus cum anapæſto: rurſus * amphibrachys cum hypobacchio, ad extremum duo Cretici. Alterum membrum: *Quæſo, obteſtorque, ne meæ naturæ potius, quàm magnitudini veſtrorum beneficiorum, id tribuendum putetis.* In hoc membro ſunt pedes tredecim: primi duo ſpondei, tertius Creticus, quartus hypobacchius, quintus Bacchius; hunc ſequitur hypobacchius, mox Creticus cum hypobacchio; hunc ſequitur Bacchius: decimus eſt tribrachys, ſed bonitate aliorum pedum obſcuratur; undecimo loco ponitur Creticus, duodecimo anapæſtus: hos claudit dichoreus, familiaris Ciceroni. Sic in oratione pro Milone, *Etſi vereor, Judices, ne turpe ſit, pro fortiſſimo viro dicere incipientem, timere.* Primus pes ſpondeus eſt, ſecundus anapæſtus, ſpondeo par intervallo, non ſyllabis: tertius amphimacer, utroque gravior; quartus rurſum ſpondeus: quintum locum tenet iambus, ſexto loco ſpondeus, ſeptimo iterum amphimacer: octavo iambus ſecundus: nono amphimacer tertius: decimo tertius anapæſtus, omnes pedes nobiles, & generoſi.

Pag. 144, ỳ. 5. Οἷς ἢ μὴ ἐγένετο.] Quod Dionyſius in Hegeſia oſtendit exemplum ineptæ collocationis, etiam in Latino hiſtorico Hegeſippo oſtendi poteſt, quanquam in alio affectu. Nam apud hunc equis diſtrahitur rex vivus; apud illum autem mater deplo-

* Perperam *vobis* omiſerat Bircovius: hìc ergo amphibrachys conficitur ex *parum* & primâ in *cumulatè*.

rat

rat filium, quem putavit interfectum. Hunc ergo affectum ita describit lib. 5, de excidio urbis Hierosolymitanæ, Cap. 23.

Comperto mater filii sui vulnere, & insultantium latronum conspernata vocibus, mortis ejus formidinem simul & fidem induit. miserabiliter quoque deplorare occæpit, ad hos fructus fœcunditatis se reservatam, ut nec officio viventis filii potiretur, nec sepeliret defunctum. Voti quidem sui fuisse, ut ipse potius matri sepulturam daret; inter ejus manus supremum exhalaret spiritum. Ille frigidos artus deficientis foveret: ille ultimos ore anhelitus legeret: ille oculos morientis clauderet; ille spirantia adhuc ora componeret. Sed quia voto exciderat, solatium fuisse, si vel ipsa interesse potuisset filii morientis supremis. Miserabili quidem sorte, sed tolerabili tamen, ut quem superstitem optaverat, ejus vel funus teneret. Verumtamen vel de muro, inquit, spectare mihi mea funera liceat: & si contingere non licet, utinam quidem nemo arceret. Sed quem metuam tanto destituta filio? Quid pertimescam, cui beneficium est mori? utinam in me tela sua omnes contorquant. omnes gladio me transfigant: quod vivens non potui, saltem filii mei corpus veste meâ protegam. Abundat unius vestimentum ad sepulturam duorum: & fortasse quisquam hostium miserebitur, ut amictu filii matris oculos tegat, & oculos oculis, manus manibus, ori ora connectat. Proripiens itaque se ad muros, cælum ipsum miserabili questu replebat. Insultabant sui, flebant Romani: apud socios crudelitas, apud hostes misericordia. Figite (*inquit*) me, si qua est pietas; ego genui, quem persequendum putatis. Ego infelicia ubera dedi; me extinguite, si de illo vindictam quæritis. Eundem affectum Virgilius quantâ suavitate protulerit, lib. Æneid. 9, ℣. 743. legenti conspicuum erit.

Interea pavidam volitans pennata per urbem
Nuntia fama ruit, matrisque adlabitur aures
Euryali: at subitus miseræ calor ossa reliquit.
Excussi manibus radii, revolutaque pensa.

Digitized by Google

Evolat infelix, & fæmineo ululatu,
Scissa comam, muros amens atque agmina cursu
Prima petit. non illa virûm, non illa pericli
Telorumque memor: cœlum dehinc quæstibus implet.
Hunc ego te, Euryale, aspicio? tune ille senectæ
Sera meæ requies; potuisti linquere solam,
Crudelis? nec te, sub tanta pericula missum,
Adfari extremum miseræ data copia matri?
Heu, terrâ ignotâ, canibus data præda Latinis
Alitibusque jaces! nec te tua funera mater
Produxi, pressive oculos, aut vulnera lavi,
Veste tegens; tibi quam noctes festina diesque
Urgebam, & telâ curas solabar aniles.
Quo sequar? aut quæ nunc artus, avolsaque membra,
Et funus lacerum tellus habet? hoc mihi de te,
Nate, refers? hoc sum terrâque marique secuta?
Figite me, si qua est pietas; in me omnia tela
Conjicite, ô Rutuli: me primam absumite ferro:
Aut tu, magne pater divûm, miserere, tuoque
Invisum hoc detrude caput sub Tartara telo:
Quando aliter nequeo crudelem abrumpere vitam.
Hoc fletu concussi animi, mœstusque per omnes
It genitus.

Pag. 150, ℣. 6. Ἡ ῥὰ νύ μιν Ἔκλυεν:] Eundem affectum Virg. expressit lib. 2. Æneid. ℣. 268.

Tempus erat, quo prima quies mortalibus ægris
Incipit, & dono divûm gratissima serpit.
In somnis, ecce! ante oculos mœstissimus Hector
Visus adesse mihi, largosque effundere fletus;
Raptatus bigis, ut quondam, aterque cruento
Pulvere, perque pedes trajectus lora tumentes.
Hei mihi, qualis erat! quantum mutatus ab illo
Hectore; qui redit exuvias indutus Achillei,
Vel Danaûm Phrygios jaculatus puppibus ignes!
Squalentem barbam, & concretos sanguine crines,
Vulneraque illa gerens, quæ circum plurima muros
Accepit patrios,

Pag.

Digitized by Google

Pag. 156, ỳ. 11. Ἡ ἡ περὶ λέξις.] Numerum atque concentum ad amuſſim examinari, veteres in ſolo carmine, & poëmate voluerunt, non item in ſermone. Cauſa fuit, quoniam in illis totum hoc quærebant, quod Græce dicunt ἔμμελες & ἔῤῥυθμον. In oratione itaque ſolutâ, non cernitur hæc harmoniæ perfectio: ſed tamen obſcurè adhibetur. Hæc diligentia cùm commendetur à Dionyſio in Græcis, in Cicerone etiam obſervari poteſt. Proponamus igitur loco exempli verba hæc, ex oratione pro Milone: *Eſt enim, judices, hæc non ſcripta, ſed nata lex: quam non didicimus, accepimus, legimus; verùm ex naturâ ipsâ arripuimus, hauſimus, expreſſimus: ad quam non docti, ſed facti: non inſtituti, ſed imbuti ſumus.* In hoc exemplo quatuor *metaboles* concinnitatis partes obſervare poteris, ſi paullum ordinem mutaveris: erit enim ſtrophe, *Hanc non didicimus, accepimus, legimus:* ſequitur antiſtrophe, principio ſimilis; *Verùm ex naturâ ipsâ arripuimus, hauſimus, expreſſimus:* poſtea ſequitur extenſio, *Ad quam non docti, ſed facti; non inſtituti, ſed imbuti ſumus.* claditur epiphonemate, tanquam epodo, *Hæc enim lex, judices, non ſcripta, ſed nata eſt.* Hujus ergo loci in hunc modum diſpoſita concinnitas, quatuor *metaboles* partes habebit manifeſtas.

Pag. 160, ỳ. 18. Ὁμολογημένως δὴ πρεπόν.] Decorum poſitum eſt, vel in ſermone moribus perſonæ idoneo, ſcilicet ut temerè loquatur puer, ſolicitè mater, perturbatus exclamet: ut, Æneid. 2, ỳ. 66.

Namque, ut conſpectu in medio turbatus inermis
Conſtitit, atque oculis Phrygia agmina circumſpexit:
Heu! quæ nunc tellus, inquit, quæ me æquora poſſunt
Accipere?

vel in aptâ compoſitione verborum, quaſi res ipſa ante oculos habeatur: non ſolùm enim perſonæ moribus neceſſe eſt convenire dictionem, ſed etiam rebus.

Digitized by Google

Pag. 164, ℣. 2. Ὁ ποιῶν ἄνθρ ὁ δαιμονιώτατος.] Hoc idem πρέπον in Virgilio videre possumus. Examinemus enim eâdem formâ aliquot exempla, & primo ex lib. 2, Æneid. ℣. 237.

—*Scandit fatalis machina muros,*
Fœta armis.

hîc quasi oculis tarditas illa primùm spondei, deinde molossi, & literarum ἀνίλυσία, trahentium conatum, ipsiusque machinæ pondus & resistentiam ostendit. *Scandit fatalis*, hîc videtur vix posse subduci: deinde quasi in declive aliquod protracta, paullulum decurrit dactylo & spondeo, *Machina muros*. Rursum resistens, ut fieri solet, succumbentibus molliter viribus hominum, subsistit etiam, *Fœta armis*. nec tantùm subsistit ratione pedum, sed etiam lassitudinem trahentium, interceptionem spiritûs, collisione vocalium expressit. Item illud, quod sequitur,

Illa subit, mediæque minans illabitur urbi.

Hîc syllaba *Nans*, veluti pendèntem, & tanquam suspensam anteriorem partem equi ostendit. Nam litera *N* naturâ sursum spiritum trahit, & linguam palato suspendit: tum quies inter hanc & secundam dictionem, motum dirimit, ut paullulum ex eo loco prospectâsse urbem totam undique arbitreris. Jam post parvam quietem, statim illa machina prona ruit; *Illabitur urbi*. Hîc ergo pedes exprimant rei naturam. Quomodo verò literæ exprimant naturas rerum, apud eundem multis locis notari potest, & primùm in illo, Æneid. 10, ℣. 336.

Et jacit; illa volans clypei transverberat æra.

Nam tres sunt in hoc versu varietates, à totidem rebus. Primò enim jactus est, qui per *T* repræsentatur, quia conatum ostendit: deinde volatum exprimit, qui per *L* literam sæpius inculcatam notatur: postremò, est armorum transverberatio, qui motus, quia est in re durâ & ferreâ, ideo per literam *R* exprimitur. Item lib. 2, Æneid. ℣. 304. multam vocum asperitatem, multumque horrorem in iis quæsivit, quæ naturâ sic erant:

In

In ſegetem veluti cùm flamma furentibus auſtris
Incidit, aut rapidus montano flumine torrens
Sternit agros, ſternit ſata læta, boumque labores;
Præcipiteſque trahit ſylvas: ſtupet inſcius alto
Accipiens ſonitum ſaxi de vertice paſtor.

Hic plures ſunt renitentiæ aſperitates, quàm dictiones. *Flamma furentibus auſtris: Torrens rapidus:* omnia hæc aſpera ſunt, & furorem imitantia: *Montano* vaſtum: in *Flumine* prima ſyllaba inſuavis eſt. *Sternit* aſperum eſt, cùm natura caninæ literæ, tum *antitypiâ* ejuſdem cum *N. Agros ſternit*, aſperum. *Sternit ſata læta*, diſyllabæ dictiones tres, duæ vaſtæ, una aſpera. *Boumque* mugitum refert, & ſonitum, quem inter montes referunt *catachyſmi. Præcipiteſque*, hîc eſt rictus caninæ literæ, nulla verò conſonans ſuavis, aut liquida mixta: quia etiam ipſæ vocales ſtridulæ, minimumque jucundæ ſunt. *Trahit ſylvas, antitypia T & S, L & V* conſonantis, & pluſquam agreſtis expreſſa natura ſemivocali *S.* quæ ſequuntur, non tam horrida videntur, quàm affecta. *Stupet* enim brevitate ſyllabarum & tenuitate conſonantium, ac vocalium ingratitudine, ſpiritum tanquam defeciſſe docet paſtoris illius, quem ſolitudo etiam deterrebat. *Inſcius alto* ſuavius eſt, & dignum miſericordiâ. Sic & mœſtum, quod ſequitur, ob vocalium triſtitiam. *Accipiens ſonitum ſaxi de vertice paſtor.* Aliud exemplum ex eodem lib. 2, Æneid. ℣. 172.

Vix poſitum caſtris ſimulachrum; arcere coruſcæ
Luminibus flammæ arrectis, ſalſuſque per artus
Sudor iit. terque ipſa ſolo (mirabile dictu)
Emicuit, parmamque ferens haſtamque trementem.

Hæc non tam à Sinone dicta, quàm timore & horrore ſignata eſſe videntur. Sic Cicero in Miloniana cap. 10. exiguas voces accumulans, muliebrem certè moram expreſſit: *Pauliſper, dum ſe uxor, (ut fit) comparat, commoratus eſt.* Dionyſii exemplum (ex Homero allatum) refert illud Virg. lib. 6. *Saxum ingens volvunt alii.* Nam denſitatem conſonantium inſuavium habet: canina ſiquidem litera in principio ponitur *S*; *A* verò

A verò amplitudinem habet: eliſio verò hiatum, & defatigationem deſignat: *antitypiam* verò, *S* & *V* conſonantes.

Pag. 180, ℣. 13. Ποιηλῶν μὲν ἓν Πίνδαρ&c.] Quæ in Pindari ode obſervavit Dionyſius; eadem obſervari poſſunt in illa Horatii Ode 12, Carm. lib. 1:

Quem virum, aut heroa, lyrâ, vel acri
Tibiâ ſumes celebrare, Clio?
Quem Deum? cujus recinet jocoſa
Nomen imago.

Hîc ſunt duo membra, duobus verbis clauſa. Primum membrum habet nomina appellativa quinque, unum adjectivum, præpoſitiones duas, infinitum unum, omnia appellativa aſpera. Nam *virum*, *heroa*, *lyra*, *acri*, propter frequens *R*, caninum quendam, & aſperum ſonitum faciunt. *Tibia*, propter repetitum *I*, motum ſignificat. Jam *ſumes* ingratum propter ſibilum, & *V* vocalem, & *M* quod os claudit. *Celebrare* verò, propter mutam & liquidam *B R*, aſperum. *Clio*, propter vocalium concurſum, ingens. Alterum membrum duo nomina ſubſtantiva habet, unum epitheton cum relativo, & unum verbum: quæ etſi ita grandia non ſunt, tamen ἀντιτυπίαν habent. Hæc de ſingulis verbis. Jam conjunctio verborum habent *antitypiam*. Nam *Quem virum*, propter *M* & *V* conſonantes, quæ in unam ſyllabam coire non poſſunt, *antitypiam* faciunt. Conjunctio *aut*, hiat propter eliſionem: *Heroa* amplum, propter vocalium διαίρεσιν, & amplitudinem: *Lyra*, *vel acri*, propter *I* & *A* repetitum, amplum eſt: & *ſumes celebrare*, propter *S* & *C*, *antitypiam* habent, & ſilentium inferunt: *Clio* hiatum refert.

Quem Deum? cujus recinet jocoſa
Nomen imago.

Habent ἀντιτυπίαν *M D*: deinde *M* & *C*, poſtea *S R*, poſt *T* & *J* conſonans. *Nomen imago*, propter *O* repetitum, & *A* penultimum, magnificam orationem habet.

Pag. ead. Δεῦτ' ἐν χοροὶν.] Hos *Pindari* verſus ſuis numeris reſtituit, Latinè interpretatus eſt, & pro eâ quâ

Digitized by Google

quâ pollet, humanitate mecum communicavit vir egregius, quo nemo fere mortalium de Græcis literis præclarius meritus est, *J. Barnesius*, amicorum optimus & integerrimus.

Δεῦτ' ἐν χορὸν, Ὀλύμπιοι,
Ἐπί τε κλυτὰν πέμπετε χάριν, θεοί·
Πολυβάθμου οἵτ' ἄστεος ὀμφαλὸν θυόεντα
Ἐν ἱεραῖς Ἀθήναις
Οἰκνεῖτε, παντοδαίδαλόν τ' ὄγκλεσι εἰλοχρῶτα.
Ἰοδέτων λάβετε στεφάνων
Τῶν εὐανθερέπλων λοιβάν.
Διόθεν τέ με σὺν Ἀγλαΐᾳ ἴδετε,
Ποικιλόσαυλες ἀοιδαῖς δεύτερον
Ἐπὶ κισσοδέταν Θεὸν,
Ὃν Βρόμιον, ὃν Ἐλικάων βροτοὶ καλέομεν·
Γόνον ὑπάτων παλαίων μέλπωμεν,
Γυναικῶν τε Καδμείαν Σεμέλαν.
Ἐν Ἀργείᾳ Νεμέᾳ μανίην ὑ λαυθάνῃ
Φοίνικος ἔργα, ὁπότ',
Οἰχθέντος Ὠρῶν θαλάμων,
Εὔοδμον ἐπαίωσιν ἔαρ
Φυλὰ νεολαίαια.
Τότε βάλλεν,
Τότ' ἐπ' ἄμβροτον χέρσον,
Ἐρατὰ τ' ἴων φόβα,
Ῥόδα τε κόμαισι μίσγυν.
Ὑμνεῖτ' ὀμφᾷ μελέων σὺν αὐλοῖς,
Ὑμνεῖτε Σεμέλαν ἑλικοβόμπυκα, χοροί.

Noſtris adeſte, numina ſancta, choris;
Et celebrem, Dii, affundite gratiam:
Qui frequentem populis, urbis umbilicum, ſuffitibus odorum
Caſtis in Athenis
Adventatis, varium mobilemque cœtum
Cinctæ violis vere decerptis,
Dona accipite blanda corollæ.

Meque

Digitized by Google

Meque de cælo respicite benignè,
Carmine nunc iterum canentem
Hederâ coronatum Deum;
Quem Bromium, quem Gravistrepum vocant mortales,
Prolem canamus superûm Parentum,
Cadmeamque decus Semelen puellis.
Argivâ in Nemeâ vatem haud latebunt
Virgulta palmæ, quando,
Horarum thalamo recluso,
Nectareæ olfacient plantæ
Veris odores.
Tum diffunditur,
Tum tellure virenti
Formosa violarum juba,
Miscenturque comis rosæ.
Tibiis mixtâ carminum voce
Celebrate, chori, Semelen celebrate decentem.

Ex Editione Hudsoni desumpta.

Pag. 192, ℣. 4. Θυκυδίδε ἢ λεμβονίδε.] Apud Sallustium, in principio belli Jugurthini, summum dicendi genus, & collocationis neglectum observare licebit. Verba illius sunt: *Bellum scripturus sum, quod populus Romanus cum Jugurtha rege Numidarum gessit: primum, quia magnum & atrox, variaque victoria fuit: dein, quia tum primum superbiæ nobilitatis obviam itum est. quæ contentio divina & humana cuncta permiscuit, eoque vecordiæ processit, ut studiis civilibus bellum, atque vastitas Italiæ finem facerent.* In eo exemplo eadem, quæ in Thucydidis Dionysius annotavit, observari poterunt. In primis membrum hoc, * *Bellum scripturus sum*, propter *MS*, manifestam διάστασιν habet, & geminatum *S* sibilum facit alterum membrum, *Quod populus Romanus cum Jugurtha rege Numidarum gessit*, propter voca-

* Observes carmen esse heroicum, quinto pede spondeo: *Bellum scripturus sum, quod populus Romanus.*

lium

lium amplitudinem, & propter manifeſtam dictionum diſtantiam, amplum eſt. Nam *D* & *P* coire in unam ſyllabam non poſſunt, & *S* cum *R*, & cum *C*: & *M* cum *F* conſonante pugnant, aſperumque ſonitum faciunt, ut & *M* cum *G* ἀνίλυτον. præterea *R* quater repetitum, mutæ etiam *P D C G* orationis ſplendorem obtundunt: & *V* vocalis, gratiam aufert. Tertium membrum, *Primum, quia magnum & atrox, variaque victoria fuit*, nullam gratiam habet. primo, quia ter repetit *ia*, nimis ingraté: deinde, quia ἀνίλυτον *M* & *Q*, *X* & *V*, conſonantes habent. Quartum membrum, *Dein, quia tum primum ſuperbiæ nobilitatis obviam itum eſt*. Hæc oratio magnifica eſt propter res amplas: verba quoque, *nobilitatis obviam itum*, magnifica; ἀνίλυτα autem literarum *N* & *Q*, *M* & *P*, *M* & *S*, ultimum membrum, *Eoque vecordiæ proceſſit; ut ſtudiis civilibus bellum, atque vaſtitas Italiæ finem facerent*, verba habet ſatis ampla, & quæ ſuis baſibus innituntur, quanquam non adeò frequens ἀνίλυτα, niſi *S* & *B*, & *M* cum *F*, jam membrorum harmonia neglecta eſſe videtur: nam continuis ſpondeis primum membrum abſolvit. Alterum membrum huic in quantitate minimè reſpondet: nam multis dictionibus protenditur varios pedes habentibus, licet duobus ſpondeis claudatur. Tertium membrum, qui dactylo clauditur, ſtudioſè effectum eſſe videtur. Quartum membrum dicoreo terminatum eſt, ſed hiat propter eliſionem. Quintum membrum aliud quiddam, & diverſum à totâ periodo, infert. Unde in periodo hac nullus circulus, nulla certa baſis, ſed omnia diviſa, omnia diſſipata.

Pag. 202, ℣. 7. Ἀρξομαι ϑ ἀπὸ τ.] Huic ode Sapphûs etſi ex Horatio commodum exemplum comparari poſſit, tamen quoniam hujus Poetriæ aliam oden Catullus vertit, eam ob rem illius exemplum examinabo. Incipit autem illius Ode,

Φαίνεται

Digitized by Google

φαίνεταί μοι κῆνος ἴσος θεοῖσιν.

Eam sic vertit Catullus;

Ille mi par esse deo videtur,
Ille, si fas est, superare divos,
Qui sedens adversus, identidem te
Spectat, & audit
Dulce ridentem: misero quod omnis
Eripit sensus mihi: nam simul te,
Lesbia, adspexi, nihil est super mi,
Quod loquar amens. *Parthenius.*
Lingua sed torpet. tenuis sub artus
Flamma dimanat: sonitu suopte
Tintinant aures; geminâ teguntur
Lumina nocte.

In eo carmine causæ hujus elegantiæ eædem annotari possent, quas in Poetriæ suæ odario Dionysius observavit. Imprimis, dictiones ita secum conjunguntur, ut naturali complexione conjunctæ esse videantur. Nam, exceptis sex locis, in quibus diversæ dictiones ἀνίλιγκτον habent, aliæ omnes molliſſimæ & leniſſimæ sunt. Jam vocales frequentius subjunguntur mutis, consonantibus, & semivocalibus, quàm præponuntur. Præterea semivocales secum non pugnant: vocalium verò concursus; & hiatus haud frequens est. Ad extremum, membra membris ita cohærent, ut nullum manifestum tempus inter ea appareat; sed ut verbum ex verbo, sic membrum ex membro, fluere videatur. Quare, quod auctor ait, non ultra examinanda ode hæc, ne ταυτολογίας vitium incurramus. De naturâ enim vocalium, & consonantium satis jam dixit.

Pag. 212, ℣. 12. Ἐνὸς ἔτι σοφίσω.] Apud Ciceronem verò, quem Isocrati opponimus, etsi studiosè omnia inflexa sunt; (vir enim summus, ab humilitate, vulgique sermone abhorruit) tamen, quoniam ipse orationem pro Cæcinâ in hoc genere esse scribit, ideo principium hujus orationis exemplo huic Isocratis opponamus. Est autem hoc; *Si, quantum in agro lociſque desertis*

Digitized by Google

deſertis audacia poteſt, tantum in foro, atque in judiciis impudentia valeret: non minùs nunc in causâ cederet A. Cæcina Sex. Æbutii impudentiæ, quàm tum in vi facienda ceſſit audaciæ. Verum & illud conſiderati hominis eſſe putavit, quâ de re jure decertari oporteret, armis non contendere: & hoc conſtantis, quicum vi, & armis certare noluiſſet, eum jure, judicioque ſuperare. In hoc exemplo verba ſecum ita cohærent, ut ἀνθιλυπία rara ſit, membra autem ita exæquata & directa, ut quod in auſtero dicendi genere vitium eſſet, hîc cum ſummâ elegantiâ, & venuſtate poſitum ſit. Quare & ea omnia, quæ Dionyſius ineſſe in exemplo Iſocratis oſtendit, hîc nullo negotio reperies.

Pag. 224, ℣. 6. *Φέρε δή τις εἰκὸς ὁμολογήσειε.*] Ab iſtâ diligentiâ Cicero nunquam abhorruit, qui ſtudiosè numeris orationem ſuam exornabat, & de numero multa conſcripſit. Illius exempla aliquot adducenda ſunt, ut fidem oratio habeat. Ac primùm occurrit locus ex oratione pro Plancio; in quâ cùm dixiſſet, *Victoriæ noſtræ graves adverſarios paratos*, ad ſenſus perfectionem ſubjunxit, *Interitûs nullos ultores eſſe videbam.* Et in oratione poſt reditum ad Quirites ita habet: *Sed etiam rerum mearum,*

Auctores, teſtes, laudatoreſque fuere.

Præterea in principio Archianæ, integro hexametro utitur; cùm enim ait, *Aut ſi qua exercitatio dicendi*, ſubjungit verſum,

In quâ me non inficior mediocriter eſſe
Verſatum. Et in reliquo Academicæ, *Quæ*
Cùm ſint dicta in conſpectu, conſedimus omnes.

et Tuſcul. 4. *Illud*, inquit, *animorum corporumque diſſimile eſt, quòd animi valentes*, addit verſum;

Morbo tentari non poſſunt, corpora poſſunt.

et Tuſculan. 5. ubi ita Cicero, *Hoc loco multa ab Epicureis diſputantur.*

Hæque voluptates ſingillatim extenuantur.

Magis autem eſt artificioſum in orationibus verſus admiſcere, ubi ad impellendos animos non parum juvat numeri

Digitized by Google

numeri ſuavitas; ut Cicero in Orat. ſcribit: qui gloriatur ſeſe orationem numeroſam adhibuiſſe, in *Accuſ. in Verrem ſecundo*, ubi de Siciliæ laude dixit: & in Senatu, de Conſulatu ſuo. Sic & in quarto Accuſ. de Ennenſi Cerere; de Segeſtana Diana; de Syracuſarum ſitu: ſed & in principio orationis pro Sex. Roſcio Amerino, hoc obſervari poteſt: ejus loca aliquot annotabo. ſunt verba Ciceronis, *Credo ego vos, judices, mirari, quid Sit, quod, cùm tot ſummi oratores hominesque, nobiliſſimi ſedeant:* en ſtatim hexametrum integrum collocavit. deinde proſequitur, *Ego potiſſimùm ſurrexerim, qui neque ætate, neque ingenio, neque auctoritate,* ſequitur carmen hendecaſyllabum, unâ ſyllabâ in medio abundante obſcuratum: *Sim cum iis, qui ſedeant, comparandus. omnes:* &c. Paulo poſt: *At tanto officio ſior, quàm cæteri.* trimeter chorêum habens in ſecundo pede; rurſuſque paulò poſt, duos trimetros ponit, nonnullis interjectis, oratione ſolutâ: *His de cauſis ego huic cauſæ patronus extiti:* deinde interponit, *Non electus unus, qui maximo ingenio, ſed relictus.* alter trimeter, *Ex omnibus, qui minimo periculo Poſſem dicere*; &c. Multi etiam ſunt dimetri: ut, *Tales viros impediat.* ſunt etiam alia carmina ſummo artificio ocultata, quod facile obſervari poteſt. In quartâ etiam Verrinâ multa carmina obſervari poſſunt: primum quidem, primis remotis verbis, incipit à dimetro hypercatalectico ſic: *Venio nunc,* * *Ad iſtius, quemadmodum ipſe,* &c. deinde hemiſtichium hexametri proponit illis, *Neſcio, rem vobis proponam,* &c. Tum Alcaicum dactylicum, cùm inquit, *Genus* * *Ipſum prius cognoſcite, judices*; ſicut & illud Horatianum, *O matre pulchrâ filia pulchrior.* Deinde ſenarium, & ſimul dimetrum hypercatalecticum, *Nego in Sicilia tota,* * *Tam locupleti, tam vetere provincia,* * *Tot oppidis, tot familiis.* paullo poſt hendecaſyllabum habet: nam inquit, *Nego ullam picturam neque in* * *Tabula, neque textili fuiſſe.* paullo poſt Sapphicum hypercatalecticum: † *Non enim ver-*

† Negatoriè ſatis: nam hæc eſt Ciceronis ſententia: *Non enim verbi, neque criminis augendi causâ complector omnia.*

bi,

bi, neque criminis cauſa. Poſt hexametrum integrum, latentem tamen ob compoſitionem ſolam: nam cùm dixiſſet, *Unde igitur potiùs incipiam, quàm ab ea civitate, quæ tibi una in amore, atque in*

Deliciis fuit? aut ex quo potius numero, quàm ex ipſis laudatoribus. jam verò in Milonianæ orationis peroratione, cap. 35, ſimilia obſervari poſſunt. primum eſt hexametrum carmen integrum, cùm ſic ait, *Eſſe hanc,*

Unam, quæ brevitatem vitæ poſteritatis memoriâ conſolaretur. et deinde ſubſequuntur verſus hexametri ſpondaici; ut cùm dicit, *De me, inquit, ſemper populus Romanus, ſemper * Omnes gentes loquentur.* & pòſt ſic, *Quam*

Fines imperii populi Romani ſunt, ea non ſolùm fama jam de illo, &c. & paullo poſt, *Omnibus in terris, & jam verſatur, & ſemper:* ſed in quinto vice dactyli Creticum habet. Rurſus hendecaſyllabum ſequitur, uno tantum tempore longius, *Sed, quo eſt illa magis divina virtus:* poſt paullo, acephalum hexametrum *Quodnam ego concepi tantum ſcelus? aut quod—in me tantum facinus admiſi?* rurſus duo fines hexametri, *Meoſque redundant* †. &, *Ex iſto fonte dolores.* Non vitavit itaque Cicero carmina, imo ſtudioſe accerſivit; ut ex multis aliis locis colligi poſſet. Ut & illud ad Varronem, *Latent iſta omnia, Varro,*

Magnis obſcurata, & circumfuſa tenebris. & in Verrinis plenum verſum una ſyllaba inutilem fudit, *Cum loquerer, tanti fletus gemituſque fiebant.* Nec finem vitavit elegi, *Oderat ille bonos.* incurrit etiam in hendecaſyllabum, *Succeſſit tibi Lucius Metellus.* & multis aliis locis probari poſſet Ciceronem verſus non vitâſſe. Alii quoque authores Latini effugere non poterant: Salluſtius ab hexametro incipit bellum Jugurthinum: *Bellum ſcripturus ſum, quod populus Romanus.* & Plinius Panegy-

† At vera lectio eſt, *omnes in me meoſque redundant ex fonte illo dolores.*

Digitized by Google

ricum incepit à fine hexametri, cui ſubjungit integrum hexametrum : *Bene ac ſapienter,*

Patres Conſcripti, majores inſtituerunt.

et Livius lib. 1. hexametrum habet, *Pugnatum eſt*

Porta Collina totius viribus urbis.

et ibid. *Ipſe ubi illuxit, in radicibus montium extendere aciem cœpit*

Seduló, ut adverſus montes conſiſteret hoſtis.

Sed de his ſatis eſt. nam ſi quis vellet Hieronymi Peripatetici more (quod Cicero dicit) verſus apud ipſum Ciceronem, & alios ſcriptores obſervare, fortaſſe nullum eſſet verbum, quod non in aliquâ metri lege collocatum eſſet. Illud verò multo artificioſius eſt, quod annotat Hermogenes de formis Orat. lib. 2, (pag. 381, ℣. 2. edit. Porti, 1569) cum de Politica oratione agit, Homerum in ſuis carminibus omnia genera poematum effinxiſſe. Cùm enim poeſis omnium ſit imitatio, optimus omni in genere Homerus eſt dicendus : vivam enim, accommodatamque ſubjectis perſonis imitationem, & in his, quæ ad dictionem pertinent, & inductionem perſonarum, & varias differentias metrorum præſtitit ; ex quibus varia quoque carmina fieri contingit. Verba Hermogenis hæc ſunt de Homero :

Ἄριστος ἐν πᾶσι λόγοις εἶδη, καὶ ποιητῶν ἁπάντων, καὶ ῥητόρων, καὶ λογοσοφίων Ὁμηρος, καὶ γὰρ μηγέθη, καὶ ἡδονὰς, καὶ ὀξυμελείας, καὶ δεινότητας, καὶ τὸ μέσιον ποιήσεως, μίμησιν ἐναργῆ, καὶ περίπτωσιν τῶν ὑποκειμένων, καὶ τῆς λέξιν, καὶ τὴν εἰσαγωγὰς τῶν προσώπων, καὶ μύθων διατυπώσεις, καὶ μέτρων διαφόρους τομὰς, ἐξ ὧν καὶ διάφορά πως συμβαίνει γίνεσθαι τὰ μέτρα, καὶ ταῦτα ἐν διόλου, καὶ τῆς λόγου μεταβαλλόμενα πρὸς τῶ, καὶ τὸ φύσει πάντων ἄριστον μέτρον προυρῆσθαι, καὶ ὅλως τὸ ποικίλον, καὶ ἐξ ἁπάντων ἓν ὅτι κάλλιστον, ὁ μαλιστα ἐρασάμενος ὢν πάντας ποιητὰς, ἔστ' ἐστιν. Id eſt, *Omnibus igitur dicendi figuris, præſtantiſſimus omnium poetarum, & oratorum, & ſcriptorum Homerus. Nam & orationis amplitudines, & ſuavitates, & ſcriptiones accuratas, & gravitates, &, quod maximum eſt in poeſi, apertam imitationem & convenientem rebus perſonisque ſubjectis, tum verborum genere & ornamen.i ;*

Digitized by Google

mentis, tum personarum productione, descriptione & fabularum conformatione, tum versuum sectionibus variis, quibus varia & differentia versuum genera fieri solent, & hæc ipsa convenienter, & ratione certâ inter se variata, ut hoc illudve, quod natura præstantissimum sit, carminis genus propositum habeat: denique ut varium, & ex omnibus præstantissimum qui effecerit, præ cæteris poetis sit Homerus. Deinde (pag. 385. ỳ. 5.) multis interjectis ait, Ἐξίσαι δὲ καὶ τῶν οἰκείων πολλάκις τὸ μέτρον ῥυθμῷ καὶ τὰς ποίας τῶν στίχων τομὰς, καὶ ἀναπαύσεις ἐννοιῶν καὶ τὰ κῶλα. τὸ γὰρ, —— Αὐτὰς δ' ἑλώρια τεῦχε κυήσασιν· —— ἀναπαιστικόν πως ἐστὶ, ῥηθείσης ἀναπαύσεως ἐν τῷ, Ἡφαίστου. Id est, *Sæpe enim versus declinat à suo numero proprio, & sectiones varias versuum habet: & clausulas sententiarum in ipsis membris. Nam illud,* Αὐτὰς δ' ἑλώρια τεῦχε κυήσασιν, *anapæsticus est numerus, cum clausula facta fuerit in primo verbo* Ἡφαίστου. Quod etiam nos in Latino poeta observare possumus, is enim pro diversitate materiarum, diversis carminibus uti videtur: ita ut paucis mutatis, genus aliud carminis manifestum sit. Nam lyrica carmina inter hexametra inseruit, cum lyricam materiam narrabat: similiter elegiaca, cum elegi cantandi essent. Exemplis rem demonstrabo: lib. 5, Æneid. ỳ. 245, carmen Sapphicum miro artificio in hexametrum immiscuit. nam in his,

Victorem magna præconis voce Cloanthum
Declarat, viridique advelat tempora lauro:

abjice vocem *Cloanthum*, & in verbo, *advelát*, præpositionem omitte, erit Sapphicum:

Voce declarat, viridique velat
Tempora lauro.

Ibidem est carmen,

Cuncti adsint, meritæque expectent præmia palmæ:

quod videtur Sapphicum præ se ferre, si pauca mutaveris. Sic in Ecloga 6, ỳ. 30,

Nec tantum Rhodope miratur & Ismarus Orphea.

fiet ex eo Asclepiadeum,

Digitized by Google

Nec tantum Rhodope & Iſmarus Orphea:
tum illud,
Tum durare ſolum, & diſcludere Nerea ponto
Cæperit:
refert Aſclepiadeum,
Tum durare ſolum, & cludere Nerea
Ponto cæperit.
et Eclog. 9, ℣. 53.
Nunc oblita mihi tot carmina: vox quoque Mærin
Ipſa fugit:
fiet Aſclepiadeum.
Nunc oblita mihi carmina: vox quoque
Mærin ipſa fugit.

Et innumera ejuſmodi alia quis inveniet apud Maronem, quæ non ſine ſummâ induſtriâ, atque incredibili artificio elaborata ſunt. Sed non licet præterire Eclogam illam, quæ *Gallus* inſcribitur; quæ, quia lacrymabiles elegos continet, ipſa quoque carmina elegiaca eſſe videntur. en ſecundum carmen,

Pauca meo Gallo, quæ legat ipſa Lyco—ris. Et,
Naiades, indigno cùm Gallus amore periret:
abjice *cùm*, & ultimam ſyllabam, erit pentameter;
Naiades, indigno Gallus amore perit.
hoc carmen ſi conjungeretur cum ſuperiori hexametro, quàm miram ſuavitatem faceret? Sic & in illo verſu,
Omnes, unde amor iſte, rogant, tibi? venit Apollo:
abjice primam literam, & verba tranſpone, erit pentameter;
Unde amor iſte, rogant, venit, Apollo, tibi.
ſic ex eo verſu,
Veſtra meos olim ſi fiſtula dicat amores:
abjice *ſi*, & ultimam ſyllabam, erit pentameter. Similiter ex eo,
Hic gelidi fontes: hic mollia prata, Lycori:
abjice alterum *hic* cum ultimâ ſyllabâ: ſenſus quidem pervertitur, aut nullus erit; ſed nos numerum, non ſenſum quærimus, dum ex hexametro pentametrum elicere volumus. Sunt ergo in hâc ultimâ Eclogâ mul-

Digitized by Google

ta, quæ duobus dactylis cum cæsurâ finiunt, quæ potiùs imaginem retinent finis pentametri, quàm principium hexametri: ut,

Me sine sola vides. et, *Omnia vincit amor.*

quapropter hæc mirâ dulcedine aures complent. Sed de his satis sit.

Pag. 230, ℣. 3. Αὐτίκα ὁ κῆ Ἀρισοκράτης λέγ.] Exemplum Demosthenis examinat Dionysius: in quo observavit primum metrum esse anapæsticum, uno pede mutilum. huic autem adhæret pentameter elegiacus exactissimus, si synalœphen auferas: deinde paucis solutè interjectis, adest Sapphicum metrum Epithalamium, & Aristophaneum tetrametrum: posthæc duplex iambicum dimetrum: rursus anapæsticum pedum octo, ac demum iambicum. quare verba Demosthenis ita digeri possunt:

Μηδεὶς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίσῃ με
μήτ' ἰδίας ἔχθρας μηδεμιᾶς ἕνεκ'
ἥκειν, Ἀρισοκράτης καὶ Σωσθένους τινὶ,
μήτε μικρὸν ῥᾳδίως τι καὶ φαῦλον ἀμ-
φισβήτημα, ἑτοίμως ἔτως ὑπὸ τούτῳ
προαίσειν ἐμαυτὸν εἰς ἀπέχθειαν·
ἀλλ' εἴπερ ἀρ' ὀρθῶς ἐγὼ λογίζομαι,
καὶ σκοπῶ,
ὡς τὸ Χερρόνησον ἔχειν ἀσφαλῶς ὑμᾶς, καὶ μὴ ἀναπεπτωκέναι
ὑπὸ τοῦ Φιλίππου πάλιν αὐτῆς.

Pag. 248, ℣. 5. Ὧν ἐγὼ προσθήσω.] Quæ præcepta exemplis Homeri, Euripidis, & Simonidis illustrat, nos eadem apud Virgilium, Terentium, & Horatium ostendemus. In Virgilio itaque, cum omnia pæne scripta sic examinari possunt, tum etiam locus ille in lib. Æneid. 1, ℣. 180. *Æneas scopulum interea conscendit,*—unum membrum: alterum, *et omnem Prospectum latè pelago petit,*——id membrum longius est, & hemistichia duo amplectitur: jam verò, quod sequitur, longius est,

Digitized by Google

——Anthea ſi qua
Jactatum vento videat, Phrygiaſque biremes:
Aut Capyn, aut celſis in puppibus arma Caïci.

Hæc prima periodus tria membra inequalia habet: nullum verò uno carmine abſolvit. Alterius periodi primum membrum:

Navem in conſpectu nullam: tres littore cervos
Proſpicit errantes:

alterum membrum minùs priori,

—hos tota armenta ſequantur

A tergo: tertium adhuc minus, *& longum per valles paſcitur agmen.* Tertiæ periodi primum membrum exiguum, *Conſtitit hic,*—alterum huic prorſus inæquale,—

—arcumque manu, celereſque ſagittas
Corripuit; tertium autem καὶ παρένθετον proferri poteſt,
—fidus quæ tela gerebat Achates. deinde quartum majus,
Ductoreſque ipſos primum, capita alta ferentes
Cornibus arboreis, ſternit;

hemiſtichio clauſit membrum: & ſequens carmini integro additum membrum facit, — *tum volgus & omnem*
Miſcet agens telis nemora inter frondea turbam.

Hæc periodus. obſervabis hic non tantum compoſitionem ſolutæ orationi ſimilem, ſed & carmina, ita ſecum cohærere, ut epitheta ſequentia trahant vocabula: verba diverſa carmina conjugant, eaque prorſus omnia, quæ diſſipatam & fluxam, ſed ſibi cohærentem, orationem faciant.

Pag. 256, ℣. 6. Ἐκ τῆς ποιήσεως.] Hoc idem in Phormione Terentii demonſtrari poteſt, ubi Davus loquitur:

Amicus ſummus meus, & popularis Geta
Heri ad me venit:

Membrum primum ex integro carmine & hemiſtichio conflatum: aliud membrum magis hoc priori,

——erat ei de ratiunculâ
Jampridem apud me reliquum pauxillulum
Nummorum:

Reliquum

Digitized by Google

Reliquum membrum minus prioribus,—*id ut conficerem.*— deinde duo verba, ſeorſim ſuas ſententias habentia, *Confeci: adfero.* alterius periodi primum membrum,

Nam herilem filium ejus duxiſſe audio
Uxorem:

alterum membrum minus eſt, *ei credo munus hoc conraditur.* Periodus altera. tertia periodus membrum parvum habet, nec carmen implet,

Quam inique comparatum eſt,— alterum prolixius, quod hemiſtichio, & carmine integro conſtat: ut,—*ii qui minus habent,*

Ut ſemper aliquid addant divitioribus!

Pag. 258, ℣. 7. Ἐκ ϑ᾽ ἁ μελικᾶς.] Sic & illa apud Horat. 3, Carm. Ode 27. legi poſſunt, ut pauca veſtigia carminum appareant. Etſi enim ſunt ſtrophæ, tamen collocatione membrorum ita diſſident, ut non tam repetitum carmen, quàm continua oratio eſſe videatur. eſt autem Europa, errorem ſuum incuſans:

Quæ ſimul centum tetigit potentem oppidis Creten: Pater, ô relictum filiæ nomen, pietaſque! dixit victa furore. Unde? quò veni? levis una mors eſt virginum culpæ. vigilanſque ploro turpe commiſſum; an vitiis carentem ludit imago vana, quæ portâ fugiens eburnâ, ſomnium ducit? meliuſne fluctus ire per longos fuit, an recentes carpere flores? Si quis infamem mihi nunc juvencum dedat iratæ, lacerare ferro & frangere enitar modò multum amati cornua tauri. Impudens liqui patrios Penates: impudens orcum moror! ô Deorum ſi quis hæc audis, utinam inter errem nuda leones: antequam turpis macies decentes occupet malas, teneræque ſuccus defluat prædæ, ſpecioſa quæro paſcere tigres. Hæc, & multa alia apud hunc poetam videntur eſſe ſimilia ſolutæ orationi, id autem maximè ob eas cauſas, quas auctor memoravit.

Digitized by Google

INDEX Verborum & Formularum, quæ viſæ ſunt notatu digniores.

A

A *Literæ ſonus*, 94, 17.
ἀβασανίστως τιθέναι, 244, 8.
ἀΐσιος σχῆμα, 34, 22. ἀΐσιος ὠδή, 126, 8. ἀΐσιοι ῥυθμοὶ, 144, 12.
ἀγίρωχος ὄψις, *inſolens & immane viſum*, 118, 7.
ἀΐωσαι τῶν τροφῶν, *ductus*, 154, 8.
ἀδιάλειπτοι παρειαῖς, 250, 15.
ἀδολέσχης καὶ φλύαρος λόγος, 252, 8.
ἄζηλα καὶ φαῦλα, 20, 21.
αἰθληταὶ τῇ ἕρσει, 240, 3.
αἰθρῶν ψόφον λαμβάνειν, 188, 7.
αἱ *Æolicè pro* εἰ, *ſi*, 206, 6.
δι' αἰσχύνης θέσθαι, 144, 20.
ἀκαιρίμαν γλῶσσαν, 8, 4.
ἀκαρὴς παραλλαγὴ, 106, 5.
ἀκαλάστροφος, 198, 14.
ἀκαλονόμαστος, ἀνώνυμος, 174, 3.
ἀκίρατοι φωναὶ, 196, 24.
ἀκόμψευσις Ζύνθεσις, 178, 12. *ſic* ἀκόμψευσις ἁρμονία, 200, 11.
ἀκόσυφος καὶ ἀκαλάστροφος, 198, 14.
ἀκραλίζεσθαι, *jentare*, 18, 12.
εἰς ἄκρον, *ſummè*, 220, 2.
ἄκρως εἰδότες αὐλεῖν, 246, 8.
ἀκροτόμιον, 96, 5.
ἀκωλιστος περίοδος, 200, 11.
ἀλεξιφάρμακον, *remedium*, 222, 7.
ἀλληλυχίας βάσις, 202, 16.
ἄλογος αἴσθησις *ſeu* ἀνάλογος, 106, 13. ἄλογοι καὶ ἐνθυσιώδεις ὁρμαὶ, 8, 1.
ἄλλο *pro* ἤλαλο, 48, 3.
ἀμ' ἠοῖ, 18, 18.
ἀμβολήδην γοόωσα, 112, 4.
ἀμβολᾶς *pro* ἀναβολῆς, *dilatio*, 240, 1.
ἄμβροτοι χέρσοι, 182, 10.
ἀμεγίθης καὶ ἄσιμος, 134, 13.
ἄμειρον κακὸν, 260, 14.
ἀμυδρότερα, 170, 16.
ἀμφήρισον ἔθηκε, 140, 10.
ἀνακοπαὶ *in verb. compoſ.* 198, 10.
ἀναχυλίσαι ὑπὲρ ὄχθυ, 164, 13.
ἀνάπαιστοι ῥυθμοὶ, 230, 15.
ἀνάπαυλαι *in dictione*, 158, 2.
ἀναπόδειπτα λέγειν, 18, 1.
ἀνίλασκος, 180, 9.
ἀνίδρασος βάσις, 198, 18.
ἀνιπτοπάτως ἐίπλεσθαι, 16, 4.
ἀνεπιλήδευτον καὶ ἀφιλὲς, 178, 2.
ἀνέκλειπτα, 26, 9.
ἀνίστροφος, *reſpondens*, 130, 12.
ἀντίστροφοι, *pro* ἀνίστροφαὶ, 154, 8.
ἀντίτυπος ἁρμονία, 184, 19. ἀντίτυπος Ζυζυγία, 188, *ult.*
ἀντωνυμίαι *pronomina*, 12, 9.
ἀνωθεῖσθαι, 164, 24. *idem* ἄνω ὠθεῖσθαι *ibidem* 20: *Et* ἀναχυλίεσθαι 164, 13.
ἀξιοθέατος, 216, 6.
ἀπαγγέλλειν *enunciare*, 164, 8.
ἀπαγγελία, *idem ac* ἑρμηνία, *elocutio*, 168, 8.
ἀπαρίμφαλα ῥήματα, 50, 9.
ἀπαρχὰς προχειρίσασθαι, 18, 7.
κατ' ἀπαρίθμησιν, *abſolute*, 218, 10.
ἀπερίγραφος βάσις, 198, 18.
ἀπερίοδος λέξις, 200, 11. ἀπερίοδος νῆς, 254, 23.
ἀπευθύνειν, 80, 5.
ἀπέχθεσθαι, *offendi*, 200, 4.
ἀπῆναι, πλοῖαι, *naves*, 132, 4.
ἀπὸ τῆ ῥάϊσ, *facillime*, 246, *ult. penult. idem* ἐκ τῆ ῥάϊσ, 246, 5. ἀπὸ τῆς ἕξεως, *habitu*, 246, 5.

Digitized by Google

ἐκ ἀπὸ ζκοπῦ, 120, 22.
ἀποδέχομαι, *probo*, 160, 2.
ἀποζῆν, *vitam tolerare*, 194, 6.
ἀποίητος λόγος, 10, 14.
ἀποκρεῦσαι, *in disput. rejicere*, 242, 1.
ἀποκυμαλίζειν τὸν ἦχον 212, 1.
ἀπομαχόμενος μὴ — 22, 15.
ἀποπλανᾶσθαι ἀπὸ τῆς ἀληθείας, 42, 5.
ἀπόπροθι κοίτας, 78, 7.
ἀποπλυσμῦ δηλοῦικὰ γεάμματα, 90, 15.
ἐποσφάττει πάϊλας, 146, 4.
ἀπολεαχύνειν, 198, 5. ἀπολιλεάχυνειν, *sine* γ, 184, 3.
ἄρα *priore syllaba producta*, 234, 16.
ἀρᾶτλεσθαι περὶ πίτρας, 120, 4.
ἀρβύλης ἴχνος, 78, 5.
Ἀργία Νιμία, 182, 8.
ἀρεῖα *pro* ἀργία, 222, 7.
ἄρθρα τῦ λόγυ, 12, 7.
ἀριθμοὶ *pro* ῥυθμοὶ, *Numeri Oratorii*, 124, 8.
ἁρμάτειος δίφρος, 146, 7. *Curtius lib.* 4. *currum vocat.*
ἁρμογὴ τῶν ὀνομάτων, 248, 15. ἁρμογὴ τῶν κώλων, 58, 1. ἁρμογαὶ περιόδων, 200, 16.
ἁρμόζον, *conveniens*, 160, *ult. penult.*
ἁρμονία, *Compositio, seu concinna compositio*, 62, 22. 72, 7. 88, 15. 176, 2. *pro eodem* ζύνθεσις, 172, 8. ἁρμονίας λεκτικῆς δύναμις, 16, 9. ἁρμονία γραμμάτων, 116, 23.
ἁρμόσαι ὀνόματα πρὸς ἄλληλα, *aptare*, 58, 8. *Sic* ἁρμότλεσθαι πρὸς ἄλληλα, 52, 15.
ἀρληρία· τῆς ἀρληρίας ὑπηχύσης τῷ πνεύματι, 104, 2.
ἀρχαϊκὸν κάλλος, 194, 17.
ἀρχαιοπρεπῆ σχήματα, 204, 7.
ἄσεμνος σίχος, 152, 7.
ἄσιγμοι ᾠδαὶ, 100, 7.
ἀσωτεῖς τε κὴ ἄνοσοι, 10, 1.
ἀσύμφωνος χορδὴ, 72, 24. ἀσυμφώνως ἐμπνεύσας, 72, *ult.*
ἀτοπία, 82, 11.
ἀτρέκειαν εἰπεῖν, 174, 7.
ἀτριβὴς ἕξις ὀτουῦν, 248, 4.
Ἀτρυλώνη, Διὸς τίκος, 44, 19.
αὖ ἔρυσαν, 48, 13.
αὐλαία κόμα, 258, 9.
αὐλὸς τῦ πνεύματος, 94, 7.
αὐτὰ τὰ ἀναξαιόταλα, *pro* μόνα τὰ ἀναξαιόταλα, 52, 10. αὐτὰ τὰ φανερώταλα, *pro* μόνα τὰ φανερώταλα, 174, *ult.*
αὐτομαλισμῷ κὴ τύχῃ χρησάμενα, 182, 22. φύσις αὐτομαλίζουσα, 166, 22. αὐτομαλισμῷ γενόμενα, 234, 12. καὶ' αὐτομαλισμὸν, 232, 1.
αὐτοσχεδιάζειν μίτρα, 230, 15.
αὐτόλειλῆ, *perfecta*, 92, 3. αὐτολελῶς, *perfecte*, 92, 5.
ἀφαιρήσομαι *pro* ἀφαιρεθήσομαι, 56, 14.
Ἀφροδίτη, *venustas*, 16, 12.
ἄφωνα γεάμματα, 92, 5.

B

B *Litera ut proferatur*, 102, 13. βαίνεσθαι, *scandi, de metro*, 28, 15.
βάρος, *gravitas dictionis*, 70, 15. βάρος ἡ ζυνότης, 204, 8.
βάσεις θεαίρικαὶ ἢ γλαφυραὶ, 178, 5.
βλάβος τι ζοι γένηται, 24, 15.
βλοσυρῶπις Γοργὼ, 118, 12.
βοσχυρίζειν τὲς λόγες, 242, 15.
βρέμει ἄνεμος, 258, 14. βρέμεται αἰγιαλῶ, 114, 5.
βρόμος ἀνέμων, 114, 12. ἔ φθόγγος, 258, 9.
Βρόμος, *Bacchus*, 128, 9. 182, 5.

Γ

Γαλαθηνὸν ἦτορ, 258, 6.
γαμέλη, *uxor*, 4, 3.
γενέθλιος ἡμέρα, 2, 3.

Digitized by Google

γενικωτάτη διαφορά, *differentia generalissima*, 10, 9.
γλαφυρᾶς καὶ ἀσθενοῦς ζυνθέσεως χαρακτὴρ, 200, 17.
γλίχεσθαι τέτων, 176, 16.
γλυκαίνειν τὴν ἀκοὴν, 108, 26. γλυκύτης λέξεως, 70, 6.
γλῶτται *orationem figurant*, 20, 23.
γλωττηματικὰ ὀνόματα, 250, 18.
γοητεύεσθαι ὑπὸ — 72, 17.
γοητεία ἡ ἐν ᾠδαῖς, 74, 17.
γογγὺς κῶλα, 158, 6.
γράμματα *unde dicta*, 90, 5.

Δ

ΔΑΙ᾽ *pro* διὰ, 60, 2.
δαιμόνιος, *divinus, excellens*, 140, 7. δαιμονίως, *divine, excellenter*, 236, 14.
δακτυλικὸς *pro* δάκτυλος, 130, 5.
δάμνα *doma, subige*, 202, 10.
δασία ἄφωνα, 102, 8.
δαψιλὴς, *crebrum, frequens*, 54, 21.
δέον ζυλλαβῆ τῇ τελείᾳ, *syllaba iadigens ad perfectionem*, 238, 6.
δείσματος, τὰ παραδείσματος ἕνεκα, 162, 7.
Δεῖμός τε Φόβος τε, 118, 13.
δεξιῶς εἴρηται, 22, 19.
δημιεργοὶ τέχναι, 52, 11. δημιούργημα χειρῶν, 4, 1.
διὰ πάντε, 76, 15. διὰ πασῶν, 76, 15.
διαβεβηκότα εἰς πλάτος ὀνόματα, 176, 11.
διαβάσεις εὐμεγέθεις, 166, 6.
διαπλήττειν, *occulere*, 134, 20.
διάλεκτος, *sermo, elocutio*, 20, 23.
διάλεκτος πεζῆ, 22, 7. διαλέκτῳ μάλος πῶς μέλεται, 76, 1.
διαλλάττειν, *mutare*, 34, 14. διαλλάττειν ἢ διαφέρειν *pro eodem*, 102, 23. τῷ ποσῷ διαλλάττουσα τῆς — 74, 23. διαλλαγὴ, *mutatio*, 74, *ỳ. uit.*
διαναπαύειν, 86, 12.
διασαλεύειν τὰς ἠχὼς, 210, 16. διασαλεύειν τὰς ἁρμονίας, 196, 14.
διάτονοι μελῳδίαι, 154, 17. 156, 7. τὸ διάτονον, 76, 16.
διαφέρειν· οὐδὲν αὐτῇ διαφέρει, *nihil ejus interest*, 176, 8.
διαφθορὰ φρενῶν, 144, 13.
διαχαλάσμαλα τῶν ἁρμονιῶν, 198, 5.
δεδὼς ἑαυτὸν εἰς, *dedens se*, 240, *ỳ. penult.* δεδὼς αὐτὸν ὑπεύθυνον, *judicandum se præbens*, 242, 5.
διεξεγόμενα χρόνοις αἰσθητοῖς, 176, 6. διεῖρειν, *trajicere*, 148, 12.
διερόμενος λόγος, 258, 3.
διελκυσμὸς, *distractio*, 166, 20.
διερεῖδειν τὰ μόρια, 186, 2.
δίεσις *harmonica*, 76, 16.
διευκρινήσω καθεξῆς, 170, *ỳ. penult.*
διευσοπεῖν ἐν ἅπασι, 74, 18.
Διθύραμβος, *Bacchi Epitheton*, 128, 21.
διϊσάνειν τὰς ἁρμονίας, 168, 19.
διέσακε, *disparavit*, 196, *ỳ. penult. mox.* διασπᾷν *dicit*.
διοχλεῖν τὴν ἀκρόασιν, 66, 3.
δίχα μοι νόος ἀτρέκειαν εἰπεῖν, 174, 6.
δίχρονα φωνήεντα, 92, 21.
δολοπλόκος, *Venus*, 202, 9.
δύπος ἀκόνων, 114, 6.
δύναμις ἐγένετο. *pro* δυνατὸν ἦν, 52, 9.
δυσαρεστεῖσθαι, ὅτι — 74, 8.
δύσιδρον, 54. 5.
δυσίκφορα, 116, 22. 118, 9.
δυσηχὲς, γράμμα, 96, 12.
δυσκερίλητα γραφῆ, 170, 17.
δυσχείμεροι Ἀρκάδες, 256, 10.
δυσωπεῖσθαι ᾠδὴν, 86, 7.

E

ΕΑρίδρεπτοι σίφανοι, 182, 3.
ἐγγένηται, *concedatur, liceat*, 170, 11.

ἐγγέ-

INDEX.

ἀσχόλιαί μοι σχολὴ, *detur otium*, 8, 15.

ἀσκωθίσμαῖα *in Compositione*, 200, 6.

ἀσκαλαληφθέντες, 146, 4.

ἀσκαλαπλίκειν, 84, 23.

ἀσκαλάσκευος φράσις, 140, 12.

ἀσκειμένη *pro* Συσκειμένη, 226, 4. 250, 5.

ἀσκεπλωμένα ῥήματα, 50, 8.

ἀσκλίσεις *verborum, nominantur à quibusdam etiam* πλώσεις, 54, 22.

ἀσκοπὴ τῆς ἁρμονίας, 186, 13.

ἀσκύκλιος παιδεία, 240, 6.

ἀσχωροίη, *liceret, contingeret*, 120, *ỳ. penult.* ὧν ἀσχωρεῖ, *non conceditur seu licet*, 72, 3. ἐφ' ὅσον ἂν ἀσχωρῇ, 56, 5.

ἀδρόσαι ἐπὶ — 56, 5. 54, 4

εἰ δὴ ἄρα, *si modo*, 10, 1.

εἰδεχθὴς ἰχθυὸς, 148, *ỳ. ult.*

εἰδέναι διηφορεῖ, 172, 8.

εἶδος, *forma, pulcritudo*, 24, 2.

εἶσαι, *sum* εἰς εἶ, 194, 21.

εἴτε ἄρα, *sive, seu*, 236, 17.

ἐκλογίζεσθαι, *expendere*, 162, 9.

ἐκμεμάχθαι, *imitando exprimere*, 224, 3.

ἐκμέλειαν αὐλεῖν, 74, 1.

ἐκμιμεῖσθαι, *imitando effingere*, 10, 14.

ἐκφανὴς, *evidens*, 216, 8.

ἐκφέρειν γραφὴν, *edere, scribere*, 8, 16. ἐκφέρεσθαι, *proferri, enuntiari*, 92, 4. *idem* ἐκφωνεῖσθαι, 92, 6.

ἐκφορὰ, *prolatio, pronuntiatio*, 94, 12.

ἐκφωνεῖσθαι, *pronuntiari*, 92, 6. 94, 3. 98, 11.

ἐλεϊακὸν στιλαμάτρον, 232, 4.

ἐλικάμπυξ Σεμέλη, 182, 12.

ἐλπίσας, *ratus*, 192, 8.

ἐμμελὴς καὶ ἔμμελος Σύνθεσις, 248, 11. ἐμμελὴς ἢ εὐμελὴς, *diversa*, 80, 10.

ἔμμελος καὶ εὔρυθμος λέξις *quæ dicatur*, 228, 13. ἐμμέλεια *ubi*-

ὁδων, 243, 16.

ἐμφαίνειν, *indicare, ostendere*, 178, 3.

ἐν χορὸν, *Doricè pro* εἰς χορὸν, 180, *ỳ. ult.*

ἐπ' εἰδόσι λέγειν, *peritis scientibusque loqui*, 124, 1.

ἐναγώνιοι λόγοι, *quibus in judicio, vel pro concione causa aliqua agitur*, 158, 9, ἢ ἐναγώνιον πλάσμα, 34, 3.

ἐναρμόνιον *pro* εὐαρμόνιον, 56, 2.

ἐναρμόττειν τὰ κῶλα τοῖς τόποις, 240, 12.

ἐνδεικνύμενος *oculis exhibens*, 120, 5.

ἐνεξουσιάζειν τοῖς ῥυθμοῖς, 156, 8.

ἐνθουσιώδεις ὁρμαὶ, 8, 1.

ἐνόημα, *sententia*, 244, 7.

ἔνρυθμον ἢ εὔρυθμον *diversa*, 80, 12. *usitatius* ἐρρύθμους.

ἔνλεκτος λόγος 252, 9.

Ἐνυάλιος, *Bacchi Epitheton*, 128, 9.

ἐπαγωγικὸν πλάσμα, 34, 10.

ἐπαναλείπεσθαι *prius est quàm* τὸ πλῆξαι, 48, *ỳ. ult.*

ἐπιγραφαὶ βιβλιοθηκῶν, *librorum tituli*, 50, 20.

ἐπεισόδια *orationis*, 158, 16.

ἔπη, *epici versus*, 250, 3.

ἐπὶ ξαυτῷ, *per teipsum, tuopte Marte*, 116, 15. ἐπὶ τελευτῆς, 226, 1. ἐπὶ τούτῳ, *post hoc*, 58, 3. ἐπὶ γλῶσσαν ἐλθεῖν, 8, 4.

ἐπίδοσις *pro* ἐπίληψις, 38, 10.

ἐπιεικὴς ὁμοιος, *assimilis*, 46, 13.

ἐπικὴ ποίησις, 178, *ỳ. ult.*

ἐπίκοινον, *seu μέσον ἄφωνον, ut β, γ, δ*, 102, *ỳ. penult.*

ἐπίκρανον, 130, 3.

ἐπικρατεῖν, *potiri*, 194, 10.

ἐπιλαμπρύνειν τὸν ἦχον, 96, 10.

ἐπιλείπει με ὁ τῆς ἡμέρας χρόνος, 40, 5.

ἐπὶ μακρότατον σκοπεῖν, 192, 18.

ἐπιῤῥήματα διεῖλον τινὲς ἀπὸ ῥημάτων, 12, 11.

ἐπισκοτεῖσθαι, *obscurari*, 84, 26.

ἐπτα-

Digitized by Google

ἐπιτασία ἴμφεως, 8, 3.
ἐπιτροφάδην, 46, 23.
ἐπισυνάφειαν, 232, 4.
ἐπίτασις & ἄνεσις, 174, 9.
ἐπιτάφιος λόγος Θουκυδίδου καὶ Πλάτωνος, 64, 6. 136, 5. 138, 12.
ἐπιλαχύνειν τὴν ζύνθεσιν, 166, ϗ. *penult.*
ἐπιλειπὴς εἰς ἀκρόασιν, 194, 20.
ἐπιλελησμένως, 236, 20.
ἐπιλέχαλος καὶ ταχὺς, 138, 19.
ἐπιλυχεῖς τῶν ἔργων ἐγένοντο, 246, 15.
ἐποποιοὶ, *Epici poetæ*, 154, 1.
ἐπῳδαὶ *pro* ἀοιδοὶ, 154, ϗ. *ult.*
οὐχ ἕδρας ἔργον, 240, 1.
ἔρεισις τῷ φύτρῳ, 166, 21.
Ἐριβόας, *Bacchus*, 182, 6.
ἑρμηνείας ἀρχὴ, 18, 15. ὡραϊσμὸς, 8, 11.
ἄῤῥυθμος καὶ ἄμμελὴς λέξις *quæ dicatur*, 226, 17. *pro eodem* ἀρυθμος, 80, 10. *minus usitatum.*
μιλαβολῆς ἕρωτι, 156, 3.
ἐξ ἑτοίμου λαμβάνειν, 14, 23.
εὖ λέγειν, 6, 4.
εὔγλωσσον, 10, 12.
εὔγραμμος βάσις, 198, 13.
εὐγώνιοι βάσεις, 176, 9.
εὐδαίδαλος, *affabre factus*, 240, 3.
εὔεδρον ποιῆσαι, 54, 6.
εὐεπὴς λέξις, 194, 13. εὐεπεία τῶν κώλων, 248, 2. λέξεως εὐέπεια καὶ χάρις, 210, 9. εὐεπῶς ζυγκείμενα, 200, 1.
εὐήτριοι ὑφαὶ, 198, ϗ. *ult.*
εὔηχον γράμμα, 96, 11.
εὔθικος εἰς χάριν, 4, 4.
καλὰ πολλὴν εὐπαιρίαν καὶ σχολὴν, 212, 8.
εὐκρασος ἦχος, 186, 17.
δι' εὐλαβείας ἔχειν, *religiose cavere*, 200. 5.
εὐμελὴς & ἐμμελὴς *diversa*, 80, 9. εὐμελὴ & εὔρυθμα, 84, 20. εὐπνοὴς καὶ αὐστηρὰ ἁρμονία, 196, 2.
Εὐριπίδεια, 32, 15.
εὔρως λέξις, 208, 7. εὐροώτερος, 158, 17.
εὐρυθμος καὶ εὐμίλητος λέξις τίς, 228, 12. εὐρυθμον & ἄνρυθμον *diversa*, 80, 12. εὐρυθμίας φύσει, 228.
εὐτομία λέξεως, 58, 15.
εὐτοχίαν ὑποδείκνυσθαι, 244, 13.
εὔτροχος φράσις, 170, 7.
ἐφάμιλλα τοῖς — 64, 13.
ἐφάπτεσθαι, *attingere*, 36, ϗ. *ult.* 100, 5.

Z

Z *Omnium duplicium suavissimè aures afficit*, 102, 2. Z *profertur per* σ & δ, 98, 3.
ζωγράφοι, & οἱ τὰ ζῶα γράφοντες, *pictores*, 172, 13.

H

H *Literæ sonus*, 94, ϗ. *ult.*
ἡγεμὼν, *pes idem qui Pyrrhichius*, 126, 3.
ἡδονὴ λέξεως, *quas sub se contineat species*, 70, 12.
ἡδύνες βοόωσιν, 110, 8.
ἡκιακία πολιαῖς καληρυμένη, 6, 10.
ἡμιστίχων *pro* ἡμιστιχίων, 254, 13.
ἡμιτέλειαι φωναὶ, 92, 6.
ἡμιτόνιον, 76, 7, 22.
ἡμίφωνα γράμματα, 96, 16.
ἡρῷον μέτρον, 170, 2.
ἠχεῖσθαι καθ' αὐτὸ, 90, ϗ. *penult.*

Θ

Θ Αμινὰ, *identidem*, 82, 23. Θεατρικὴ ζυνθέσεως χάρις, 194, 16.
οἷς θέμις ἐστὶ, 224, ϗ. *penult.*
Θηραῖος ἐπιστήμη, 84, 13.
Θρυλισμὸν αὐλεῖν, 72, ϗ. *ult.*

I

I *Literæ sonus*, 96, 8. *finalis litera in impropriis diphthongi,*

Digitized by Google

ᾳ, ῃ, ῳ, 190. ϑ. *ult.* I *in* τέλοις *compositioni aliquid addit ponderis & decoris*, 56, 5.

ἰάμβειον τρίμετρον ὀρθὸν, 234, 13. ἰάμβειον & ἰαμβικὸν *pro eodem*, 236, 4. ἰαμβικὸς πούς, 126, 12.

ἰδιώμαΐα ζυνθέσεως, 212, 2.

ἰδιώτης λόγος, 252, 4.

ἰδρυθίσίαι, 54, 14.

ἴησι ; *unde* ἴξησι *pro* ἴξεσι, *exit.* 32, ϑ. *penult.*

Ἰθυφάλλια μέτρα, 30, 1.

Ἴλιος *pro* Ἴλιον, 150, ϑ. *penult.*

ἰόδειοι στέφανοι, 182, 3.

K

Καθολικὴ καὶ ἔλλειψις περίληψις, 84, 12.

καινολομεῖν ᾠδὴν, 228, 17.

καίτοι ἴχνει, *quanquam babet*, 78, 5.

κακόφωνα, 82, 15.

καλλιεπὴς, 138, 5.

καλλιλογία, 120, 14. καλλιλογεῖσθαι, 22, 17.

καλλιρρήμων λέξις, 18, 1.

καλλιρρήμονα λέξεως μορία, 120, ϑ. *ult.*

κάλλος τῆς λέξεως *quas continent sub se species*, 70, 9. τὸ καλὸν, *separatur & distinguitur*, ἀπὸ τοῦ ἡδέος, 68, 15.

καπύσσαι, 46, ϑ. *penult.*

καὶὰ τῆς ἄκρας ἴξεως, *pro* μέλα, 72, 26. καὶ' ὅρισφι, *pro* καὶ' ὁρίων, 118, 10.

καὶαγελάσως, 146, 12. ἐπὶ καὶαγέλωῖι, *risus movendi gratia*, 152, 4.

καὶεαγότες ἄνθρωποι, 152, 2.

καὶεαδαπανᾷν εἰς ταῦτα τὸν χρόνον, 200, 14.

καὶαδιδόναι τὰ περῳεῖα, 140, 16.

καὶακεκλασμένοι πόδες, 238, 14.

καὶακεκλασμέναι γραφαὶ, 144, 6.

καὶακλείειν τὸν λόγον, 254, 1.

καὶάληξις, 138, 2. 138, 9. & ϑ. *penult.*

καὶαπυκνῶσαι ἀφώνοις ζυλλαβὰς, 118, 9.

καὶάστασις τῆς ψυχῆς, 162, 11.

καὶαῖρίζειν τὸν λόγον περὶ — 72, 4.

καὶαφορὰ τῦ πίτευ, 168, 10.

καὶαχλευάζειν, 240, 19.

καὶιδὼν *pro* ἰδὼν, 54, 26.

κεκρολημένως, 248, 5.

κεφαλοειδεῖς ἔχει, 100, 3.

κεφάλαια τῆς γραφῆς, 10, 5. κεφαλαιωδῶς περιλαβεῖν, 70, 10.

κήδια, *curae*, 128, 2.

κηλεῖν τὰς ἀκόας, 20, 11.

κίβδαλον ζὰν, 100, 9.

Κισσοδέτας Διὸς, *Bacchus*, 182, 15.

κλάγξας πίτῦλο, 114, 4.

κνώσσειν, *dormire*, 258, 9.

κοίτη, *cubile*, 26, 1.

κόμμαΐα βραχύτερα κώλων, 248, 22. κομμάτιον *colo minus*, 256, 3.

κόπλοιλα τὴν ἀκρόασιν, 158, 9.

κορυφὴ ἀπάντων καὶ ζκοπὸς, 218, ϑ. *penult.*

μέχρι κορωνίδος διελθεῖν, *usque ad calcem perlegere*, 38, 16.

Κρησίοις ἐν ῥυθμοῖς, 238, 2.

κριλήριον πυκνὰ μιλαπίπλει, 222, 6.

κρότησις *in pronunciatione*, 98, 8.

κλινίζειν καὶ βοτρυχίζειν, 242, 15.

κλῆμα καὶ χρῆμα ἰσόμετον, 4, 5.

κυάνεος δόφος, 260, 6.

κύκλος, *pes qui*, 130, 15. κύκλου ἀναπλήρωσις *in compos.* 178, 4.

κῶλον εᾶ ferè *significatione*, quā *vulgo* κόμμα ; *pro imperfecto scilicet periodi membro*, 194, 19. & 198, 2. *Et in seq.* κῶλα, *membra orationis, contexuntur à partium orationis connexu*, 12, ϑ. *ult.* κῶλα, *quibus Rhetores, & natura ipsa periodos distinguit, diversa sunt à metricis odarum colis*, 184, 8. κῶλα *pedestris orationis, diversa sunt ab iis quibus Aristophanes & ejus generis alii sunt usi*, 184, 12. κῶλα

Digitized by Google

κῶλα quomodo inter se contexenda, ut apta fiant orationis compositio, 56, 17. κῶλα periodorum ut variande in optimo dicendi genere, 158, 3. κῶλα quædam transformantur ut concinnior fiat compositio, 62, 5. κῶλα in austera compositione liberiora, 173, 18. κώλων εὐρυθμία magis spectatur quàm ἀκρίβεια, 66, 21. κώλων ἀσυμμετρία, 200, 8. κῶλα Heroici carminis examinata, 254, 5. κῶλα Iambici carminis examinata, 256, 9. Τρικῶλα periodi exemplum, 64, 17. τρίκωλον elegans, 64, 16.

Λ

Λ Ut proferatur, 98, 12. semivocalium dulcissima, 98, ϗ. ult.
λεαίνειν τὴν κατασκευὴν, 116, 21.
λέγεσθαι, pronunciari, 102, 16, 25. idem ἐκφωνεῖσθαι, ibid. 9.
λεκτικὸς τόπος, 8, 16. & 6, 4. & 40, ϗ. penult.
λέξις, prosa oratio, 70, 1.
λευκὸν ἴχνος, vestigium levi pede impressum, ita ut vix appareat, & quodammodo album fit, 78, 5.
λήρων ἱερεὺς, 36, 4.
λογογράφοι, 112, 13.
λογοειδεία, vitium poëseos, 250, ϗ. ult.
λοιδὴ στεφάνων, 182, 3.
λόφος & ὄχθος pro eodem, 164, 12.
λελύσθαι pro λυθήσεσθαι, 56, 9.

M

M Ut proferatur, 98, 13, & 100, 1.
μαθηκὸν σχῆμα, 36, 4.
μαεμαίρειν συρὶ, 236, 1.
μαθαιοβυλία, 258, 16.
μελικὴ ποίησις 258, 4. μελικὴ χάρις, 226, 5.
τὸ μελιχρὸν ἐν ταῖς ἀκοαῖς, 10, 12.
μιλοποιοὶ, melici poetæ, 154, 18.
μίλος ἢ μίτρον τί, 228, 10. μίλος εὐρυθμίας, 88, 6.
μιλῳδιῶν contra tria, 154, 6, & 156, 6.
μισότης ἡ ἀρετὴ, 218, 7.
μίσταγενέτειροι, 12, 6.
μισαναστάσεις, migrationes, 194, 2.
μισαπωλικὰ φωνήεντα, 94, 3.
μισασκευάζειν τὰς λέξεις, 56, 17.
μισασκευὴς τρόποι τρεῖς, 52, 12.
μισυπότατοι ὀδόντες, 102, 20.
μιλοχαὶ, participia, 12, 13.
μίτρον τί, ἢ τί λέξις ἔμμιλος, 228, 9.
μηδὲν ἧττον, nihilominus, 250, 20.
μηκύνειν absolute ponitur, 216, ϗ. penult. sic Aristoph. in Lysist.

——πόσους
εἴποιμ' ἂν ἄλλως εἴ με μηκύνειν δέοι.

μὴ πολὺ ἂν κρεῖττον ἦ — subaudito verbo Σκιαπόδιον, aut simili, 174, 9.
μικρόκομψον σχῆμα, 36, 3.
μικρόφωνα γράμματα, 94, 15.
μισγάγγεια pro μισγάγκεια, 118, 19.
μογοστόκος Εἰλείθυια, 48, 6.
μονογράμματος Συλλαβὴ, 108, 1.
μονόμιλος quibus legibus adstricta, 250, 8.
μόρος οἰκείος, 118, 20.
μῶσα ποιητικὴ, poetica & musica concinnitas, 226, 4.
μυκήματα ταύρων, 114, 12.

N

N Ut proferatur, 98, 15. & 184, 17. N literæ sonus qualis

Digitized by Google

qualis, 100, 1. N *verbis in* ι *terminatis additum aut detractum aliquid ad compositionis elegantiam confert*, 56, 13. N *non recipit post se* ϖ 184, 15. N *cum* χ *in unam eandemque syllabam non coit*, 184, 8.
ναυπηγὸς τίνα ϖραῖμαλεύεσθαι, 54, 6.
νεαρὰ ἡλικία, 6, 14. τὸ νεαρὸν ἔχουσις πολὺ, 216, 13. *alibi* μειρακιώδες *dicit*.
νεάτης καὶ ὑπάτης ἴσον ἀπέχει ἡ μέση, 174, 11.
Νεικάρεια φιλὰ, 182, 10.
εἰς νέφλα, 8, 18.
νῦς ἐν διάνοια *pro eodem, id est sententia*, 254, 23. *Sic* νῦν τινα ἔχειν *habere aliquam sententiam*, 256, 5. ἐπὶ νῦν ἄγειν, *in mentem afferre*. 10, 3.
νυκτιλαμπὶς δῶμα, 258, 3. *alii Lunæ cognomen esse volunt*.

Ξ

Ξ *Profertur pro* κ ἐν σ, 98, 3. ἐν 102, 3.

O

O *Literæ sonus*, 96, 11.
ὁδῷ τὸ ϖραῖμα χωρεῖ, 44, 4. καθ' ὁδὸν χωρεῖ ὁ λόγος, 72, 10.
οἰκῆες *pro* οἰκέται, 254, 16.
οἴκημα, *cubiculum*, 24, 17.
οἰκοδομικὴ, 14, 18. 52, 12.
οἶομαι ἐν οἴμαι, 212, 14.
ὀλίγον ὕστερον, 86, 17.
ὀλιγοσύνδεσμος Σύνθεσις, 178, 11.
ὀλισθαίνειν *illabi*, 194, 14.
τὸ ὅλον, *in summa*, 84, 21.
ὁμοζυγία, *in compositione*, 224, 4.
ὁμοιοειδῆ μέτρα, 248, 13.
ὁμοιοσχήμονες ϖερίοδοι, 248, ἐν *ult*.
ὁμοιότονα, 82, 16.
ὁμοιόχρονα, 82, 17.
ὁμότονος Συλλαβὴ, 78, 11.
ὁμόφωνοι λέξεις, 78, 13.
ὁμφὰ μελίων, 182, 12.
ὄμφαλον ἄστεος θυόεντα, 182, 1.
ὄναρ· ὑδὲ ὄναρ εἶδον, *ne per somnium quidem viderunt*, 40, 16.
ὀνόμασι καὶ δόξης ἀξιωθεὶς, 40, 11.
ὀνομαστικὰ, 12, 8. ὀνομαστικὰ *an semper præponenda adjectivis*, 48, 16. ὀνομαστικῶν πλῶσις, 82, ἐν *ult*.
ὀνομασία, *nomenclatura*, 226, 7.
ὅπου γε, *cum* 40, 4.
ὀργανικὴ μῶσα, 76, 13.
ὄρεσφι *pro* ὄρεσιν, 118, 10.
ὀρθὴ πλῶσις, 54, 7. ὀρθὰ ῥήματα, 54, 11. ὀρθὸν πλάσμα, 34, 3.
ὀτιδήποτε, 54, 4.
οὐδὲν ὅτε μὴ, 26, 9.
οὐκ εἶπον μὲν, οὐκ ἔγραψα δὲ, 60, 19. οὐχὶ τὰ μὲν—αἱ δὲ—74, 4.
οὐ μὴν—γε *non tamen*, 68. 11, 13.
οὐδὲν ὅτε μεῖζον ὅτε ἔλαττον, 42, 1.
οὐρανὸς, *palatum*, 94, 18.
οὕτωσὶ *pro* αὐτομάτως, 258, 13.
ὄχθον *Dionysius vocat quem Homerus* λόφον, *collem, clivum*, 164, 13. ἐν ϗ. *penult*.

Π

Π *Litera ut proferatur*, 102, 11. ἐν 188, 4.
παῖδες ζωγράφων *pro* οἱ ζωγράφοι, 244, 12. *sic* παῖδες ῥήτορες, *pro* οἱ ῥήτορες, 184, 15.
παμπληθῆ, *permulta*, 114, 9.
παιδαίδαλος ἄϊσορα, 182, 2.
παιηνσυρικὴ διάλεκτος, 216, 15.
παρ' ἄλληλα, 14, 2. παρ' ὃ, *quamobrem*, 224, 25.
παραδείγματος ἕνεκα, *exempli gratia*, 120, 18.
παράθεσις τῶν γραμμάτων, 108, 25. ἐν 190, 22. παράθεσις τῶν φωνηέντων, 196, 20. παραθέσει Συγκρύψαι, 82, 13.

Παρα-

Digitized by Google

INDEX.

παραλλαγὴ, *mutatio*, 106, 5.
παραλυπεῖν, 162, 6.
παραπλήρωμα λέξεως, 62, 20.
παραυξηθεὶς προσθήκαις, 106, 16.
παραυφυλάττειν, *observare*, 242, 13.
παρελάσαι, *superare*, 140, 9.
παρεμφαίνειν ἐγκλήματα, 48, 20.
παρθενικὰ ὀνόματα, 200, 3.
πάρισα κῶλα, 64, 2.
πάσσοφα, *pro* παχίοντα, 36, 15.
πάταγος ἀνέμων, 114, 12. πάταγος ὑδάτων, 118, 14.
πατρῷης ἱστίης, 32, 3.
πέδονδε, *in planitiem*, 168, 5.
ἡ πειθὼ τῶν λόγων, 20, 13.
πενταχρόνου ῥυθμὸς, 238, 10.
πέρα τῶν τριῶν τόνων, 76, 2.
περαιτέρω προβαίνειν, 40, 8.
περίοδος *ea ferè significatione qua vulgo* κῶλον, 198, 12. 15, 20. ἐκ περιόπτου φανερὸς, 204, 6.
περισσίαν ἔχειν, *copiam habere*, 194, 7.
περίσσιος χῶρος, 254, *ver. ult.*
περισπᾶσθαι συλλαβαὶ, 76, 13.
περισπασμὸς, *circumflexio*, 78, 14.
περιτὸς, δεινὸς, & δαιμόνιος, *pro eodem*, 140, 8.
ἐκ περιφανείας ὁρᾶσθαι, 176, 4. & 200, *ver. ult.*
πέτρος *Dionysio, qui Homero* λᾶας, 164, 13. *pro eodem* πέτρα 168, 6.
πεφυλαγμένως, *caute*, 100, 5.
πιλούμενος κακοῖς, 148, 12.
πίνος τῆς συνθέσεως, 200, 20. ὁ πίνος *in austera compositione pro ornamento est*, 178, 10.
πίπτειν παρασχεῖν, 14, 23.
πλάγιαι πλῶσεις, 54, 7.
ἐν πλάτει θεωρεῖσθαι, 174, 14. & 218, 11.
πλὴν ὅτι, *nisi quod*, 104, 4.
ποιεῖν, *poesin condere*, 172, 4. τὰ ποιημένα ὀνόματα, 22, 2.
ποίημα, ἢ γέννημα ψυχῆς 4, 5. ποιήματα, *carminis versus*, 18, 16.
ποικιλλόμενος ἄνθεσι, 180, 6. ποικιλίκη, 14, 17.
πολεμοκέλαδος, *Bacchus*, 128, 9.
πολίτικοὶ λόγοι, 4, 9. 252, 6. & *alibi passim.*
πολὺ ἂν ἔργον εἴη, 120, 10. πολὺ πλείους, 212, *ver ult.*
πολύβαλος, *celebris, frequens*, 182, 1.
πολυειδῶς γράφειν, 244, 4.
πολυφωνόταλος ποιητῶν Ὅμηρος, 116, 16.
πραγμάτικος τόπος, 6, 3. ὁ πολλὰ πραγματευθείς, *non magno negotio*, 246, 9.
πρεπεῖαι ἁρμονίαι, 214, *ver. ult.*
πρέπον τί, 160, 18.
πρόδομος, 254, 19.
προέκθεσις τῆς χαρακτῆρος, 208, 14.
προπροκυλινδόμενος παιδὸς, 110, 17.
προσαγόρευσις, *compellatio in exordio orationis*, 236, 16.
προσαίσασθαι ἄκροις τοῖς ὀδοῦσι, *impingi summis dentibus*, 188, 3.
προσειρωνίζεσθαι, 64, 8.
προσηγορικὰ διήρηται ἀπὸ τῶν ὀνοματικῶν, 12, 8.
προσίσασθαι ταῖς ἀκοαῖς, *aures offendere*, 82, 20.
προσκαλασκευάσαι, 58, 10.
πρόσοδον ποιεῖν, *ad dicendum accedere*, 212, 18.
προσῳδίαι, *accentus*, 158. 8.
προσῳδικοὶ *versus*, 28, 19.
τὰ πρωτεῖα φέρεσθαι, 218, 6.
πρῶργυ ἐστὶ, 18, 1.
προχειρίσασθαι, *deligere*, 18, 7. & 202, 6.
πτίλα, *pinnæ*, 244, 14.
πτῶσεις τῶν ἐγκλιτῶν, 54, 13.

Digitized by Google

INDEX.

P

P *Quomodo proferatur*, 98, 17. P *semivocalium generosissima*, 100, 1.
ἐκ τῆ ῥάσι, 246, 5. *idem* ἀπὸ τῆ ῥάσι, 246, 28.
ῥημαϊκὸν, *verbum à recto suo themate deflexum*, 186, 16.
ῥοϊζῶ· ὀϊζῶν, 114, 6. ῥοίζε δηλωτικὸν γράμμα, 90, 14.
ῥοχθεῖ κῦμα πολὺ — 114, 3.
ῥυθμίζειν κῶλα, 138, 18.
ῥυθμὸς τῆς ᾠδῆς, 258, 10. ῥυθμὸς καὶ πνεῦς, ταυτὸ, 124, 5. ῥυθμῶν *observatio multum afficit*, 74, 7. ῥυθμὸς ἀξιωματικὸς, 88, 5.
ἐν ῥύσει συνεχεῖ ὄντα, 214, *ult.*
ῥώθωνες, *nares*, 98, 15. & 188, 4.

Σ

Σ *Quomodo proferatur*, 98, 19. Σ *insuavem sonum reddit, ac, si pluries usurpetur, vehementer offendit*, 100, 3. Σ *rarius & cautius usurpatum à veteribus; à quibusdam etiam planè in carminibus vitatum*, 100, 6. Σ *non præponitur duplæ* ξ *in una eademque syllaba*, 196, 8.
Σαγηνεῦσα Φιλότης, 208, 14.
Σὰν, τὸ Σῖγμα, 100, 10.
Σέλις, *pagina libri*, 144, 17.
Σεμνολογία, *species* τῆ κάλλους 70, 15.
Σῖγα, Σῖγα, *tacitè*, 78, 5.
Σιμωνίδεια μέλη, 258, 6.
Σκυλεὺς ἀπὸ Μαγνησίας, 36, 7.
Σκευωρία καὶ φλυαρία, 240, 8.
Σκιρτᾶσθαι *idem quod* διερείδεσθαι, 164, 19.
Σμαραγδῆ πόλει, 114, 5.
Σμερδαλέε ἐφάνη, 118, 14.
Σολοικισμὸς *risum movet*, 148, 16.
Σοφόκλεια, 66, 5.
Σπαδονίζειν τὸν ἦχον, *spadonicum sonum reddere*, 94, 15.
Σπάνει κρείττονος ὀνόματος, *melioris nominis inopia*, 218, 3.
Σπουδὴν ἔχειν, *operam dare*, 178, 6.
Σπουδῆ, *studio & diligentiâ adhibitâ*, 70, 19.
ἀπὸ στάθμης, 204, 4.
στάσεις λαμβάνειν ἰσχυρὰς *in verborum compositione*, 176, 4.
οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς, 42, 10. *iidem* οἱ Στωϊκοὶ, & οἱ τῆς Στωϊκῆς αἱρέσεως, 12, 6.
στοιχεῖα φωνῆς, 90, 6. στοιχεῖα τῆς λέξεως, 12, 1. στοιχειώδεις δυνάμεις, 92, 1.
στραληλάται φρόνιμοι, 84, *ult.*
στρογγύλλεσθαι, *rotundari*, 96, 3.
στρογγύλη λέξις, 58, 25.
στρυφνὴ καὶ τραχεῖα λέξις, 194, 15.
στύφειν & διαχεῖν, *oppos.* 108, 26.
Συγγραφεῖς, *historici*, 50, 10. 62, 9.
Συκαλαικυλίεσθαι, 168, 6.
Συκαλαιφέρουσαι ἀλλήλαις, 168, *ult. penult.*
Συκοπὴ πνεύματος, 112, 4. Συκοπαὶ τῶν ἤχων, 196, 12.
Συκρύπτειν, *occulere*, 86, 10.
Συκίκχρωσαι, 214, 21.
Συζυγία τῶν ὀνομάτων, 28, 5. Συζυγίαν λαβὸν ἑτέραν, 54, 6. & 58, 4.
Συμβάλλεσθαί τι τῷ, 38, 5.
Συμμείρειν, 80, 11.
Συναλείφειν δύο συλλαβὰς, 190, 5. Συναλείφεται ἀλλήλοις, 184, 22. Συναλοιφὴ περασθεῖσα, 184, 11. Συναλοιφὴ *per Apostrophum*, 56, 11.
Συναπαρλίζειν τοῖς τίχοις, 244, 5.
Συναρμόττειν οἰκείως, 66, 24.
Συναρλίζειν τὸν νεῦν, 174, 23.
Συνασκεῖν, 258, 10.
τὰ συνεδρεύοντα αὐτοῖς, 44, 19.
Συνεκλέγειν τῷ τίχῳ, 254, 20.

Digitized by Google

Συνεκφερὰ, 194, 1.
Συνεξεσμέναι βάσεις, 176, 10. Συνεξεσμέναι ἁρμονίαι, 194, 12.
Συνηχεῖσθαι, 100, 2.
Σύνθεσις τί ἐστι, 10, 19.
Συνθέσεως ἐπιστήμης ὅρια τρία, 52, 2.
Συνολισθαίνουσιν ἀλλήλαις, 168, ỳ. *penult.*
εἰς Σύνοψιν ἐλθεῖν, 172, 9.
πρὸς Συνθέσεις ὑπόθεσιν, 212, ỳ. *ult.* Συνθέτεσθαι, *componere, conscribere*, 40, 18.
Συνυφάπτεσθαι τοῖς κώλοις, 202, 7.
Συνῳδὸς ἦχος, 186, 17. & 190, 23.
Σύριγμα, *sibilus*, 98, 22. Συρισμὸς, θηριώδης φωνὴ, 100, 4. *apud Virgil. stridor rudentum.* Συρισμῶ ὁμοίαν γράμμα, 90, 15.
Σύγχυσις πόλεμον, 118, 14.
Σφαλερῶς αὐτῇ τῶν πραγμάτων καθεστώτων, 212, 19.
Σχέδιος λόγος, 144, 20.
Σχῆμα *pro* Σχηματισμὸς τῆς ἐκφορᾶς, *pronuntiationis figura seu habitus*, 102, 18. & 104, 3. Σχηματισμὸς λέξεων, 60, 11.
Σχοινοτενὴ φωνήεντα, 100, 9.
Σχολῇ γ' ἂν — *aegrè, vix*, 88, 11.
Σχολικὸν σύνταγμα, 180, 8.

T

ΤΑ'σεις, *seu tóni*, 78, 10. τάσεις φωνῆς, *toni, seu accentus*, 158, 8.
τάττεσθαι καλὰ διαφόρων, *pro* λέγεσθαι, 252, ỳ. *penult.*
ταυτολογίας δόξαν παρέχειν, 212, 4.
ταυτότης διαναπαύειν, 86, 3.
τεκνόφι, *filii operâ*, 260, 15.
τεκτονικὴ, 14, 18.
τελεταὶ, *ritus & ceremoniæ*, 224, ỳ. *penult.*
τελικώταται, 68, 8.
τένοντες ᾠδῶν, 150, 7. τῷ τάρῳ, 50, 1.
τηνάλλως, 134, 7.
τιμιώτατος ἐμοὶ φίλων, 4, 12.
τίτρωσι, *perforavit*, 150, 7.
τόπος, *locus, quæstionis caput*, τόπος λεξικὸς, 6, 4. τόπος πραγματικὸς, 6, 3.
τορευταὶ *Cælatores*, 244, 12. τορευτὰ, *cælata*, 242, 11.
τραχὺς καὶ παθαρὸς, 194, 14.
τετριμμένα ὀνόματα, 226, 13.
τροπικὴ διάλεκτος, 20, ỳ. *ult.*
τυτθὲ, *huc, Æolice*, 208, 1.
τύποι τῶν γραμμάτων, *literarum formæ seu figuræ*, 246, 20. τύποι ἐν τῇ διανοίᾳ, *notæ menti impressæ*, 246, 3. Ὡς τύπῳ περιλαβεῖν, *ut crassè delineam*, 10, 17.

Y

Υ *Litera sonus*, 96, 5.
ὑγιᾶ λόγον, 24, 5.
ὑλάειν, *latrare*, 18, ỳ. *ult.*
ὑπαλλαγαὶ, *tropi*, 20, 22.
ὑπὲρ τῆς Συνθέσεως, *de structura*, 40, 14.
ὑπέρυ, *supra modum, bene*, 18, 12.
ὑπηχεῖν, 104, 2.
ὑπόδειγμα, 130, 14. *idem* παράδειγμα, *ibid.* 6. & 128, 8, 13.
ὑπορραχύνειν τὴν ἀκοὴν, 188, 12.
ὕπτια ῥήματα, 54, 21.
ὑστερολογίας *seu* πρωθυστέρου *exempla*, 48, 20.

Φ

Φ *Litera ut proferatur*, 102, 10.
φάοσδε, *in lucem*, 46, 18.
φάρμακα, *pigmenta*, 172, 14.
φαῦλον ἁμάρτημα, *frivolum & leve peccatum*, 224, 13.

φιλο-

Digitized by Google

φιλοδέχνως, 134, 20. φιλοδιχνεῖν, 114, 3. & 164, 4.
φλέβια *seu* φλεβία, *venulæ*, 244, 14.
φλυαρήμαλα, *nugamenta*, 152, 5.
φόβα ἰῶν, *coma violarum*, 182, 11.
φρυαγμὸς τράγων, 114, 11.
φωνεῖσθαι καθ' αὑτὸ, 92, 2.
φωνήεντα γράμματα, 92, *ult. penult.*

X

Χλεπτὴ νέοις, 6, 8.
χαλκέμβολοι ἀκάτιαι, *navigia*, 132, 4.
χαλκεόγομφον δῶμα, 258, 5.
χαρακλὴρ *pro* ἰδίωμα, 22, 23.
χαρακληρισμὰ τῆς αὐστηρᾶς ἁρμονίας, 176, 2.
χαράττειν τὴν ἀποὴν, 196, 13.
χάρις λέξεως, 70, 13.
χειλέων ἄκρων, 102, 12. *item contracte* χειλῶν ἄνοιξις, 188, 6.
χείμαῤῥοι πόλαμοὶ, 118, 18.
χειρόλεχνης, 20, 18.
χερνῆτις γυνὴ, 28, 12.
χλευάζειν, *ludificari*, 248, 7. ἐπὶ χλευασμῷ, *per illusionem*, 152, 4.
χνῦς, *lanugo plumea*, 244, 14.
χρεμπισμὸς ἵππων, 114, 11.
χρονίζειν ἐπὶ — 120, 6.
χρόνιος ἄσκησις, 246, 2.
χρυσαιγὶς Ἰωνίας, 240, 2.
χώραν ἔχει διυλέραν, 14, 13.
χωροφιλῆσαι *pro* φιλοχωρῆσαι, 56, 16.

Υ

Υ *Profertur per* ου & σ, 98, 4. 102, 3.
ψαλίον *pro* ψέλλιον, *armilla, circulus, orbis*, 148, 12.
ψάλλειν κὴ αὐλεῖν, 246, 7.
ψιλὰ ἄφωνα, 102, 4. ψιλὴ φωνὴ, *simplex vox*, 80, 9. ψιλὴ λέξις, *prosa oratio*, 224, 2.
ψόφος ἀπολελυθῆλα γράμματα, 90, 12.
ψοφοειδῆ φωνήεντα, 118, 9.
ψύγμα τὸ μαλαχὸ τῶν ὀνομάτων, 166, 17.

Ω

Ω *Literæ sonus*, 96, 3.
ὥρα λέξεως, 70, 6. ὥραν κὴ χάριν ἔχειν, 74, 7. ὥρα ἑωθινὴ, *tempus matutinum*, 18, 11.
ὥραν *exili spiritu* : ὥραν ποιεῖσθαι μηδεμίαν τῦ — *idem quod*, φροντίδα ποιεῖσθαι μηδεμίαν, 20, 19.
ὡραϊσμὸς τῆς Ἑρμηνείας, 8, 1.
ὀργιασμένος, *Orgiis operatus*, 30, 4.
ὡς ἡ ἐμὴ δόξα, 138, 23.

Digitized by Google

INDEX

Rerum notatu digniorum.

A

Accentuum diverſitas, 158, 8.
accuſatio unius non debet incommodare omnibus, 66, 13.
Achilles flumine circumdatus, 120, 1. Hectorem bigis raptat, 150, 5.
acies à prudentibus ducibus inſtrui ut ſoleat, 86, ỳ. ult.
acutos duos unum verbum capere non poteſt, 78, 12.
additio compoſitioni ſæpè aliquid confert, 56, 4.
Adjectiva an ſemper poſtponantur, 50, 6.
adoleſcentium impetus, 8, 1.
adverbia à verbis ſeparata, 12, 10. adverbia verbis quandoque præponuntur, 46, 19. adverbiorum ſignificationes, 46, 6.
ædificator tria ſpectat, 54, 1.
Æſchinis locus ad oſtendendam aptam colorum in periodo conformationem, 64, 16.
Æſchylus auſtero compoſitionis genere uſus in ſuis tragœdiis, 180, 2.
affectiones rerum, vocum, & ſyllabarum conſimilibus affectionibus exprimendæ ſunt, 110, 18.
affectuum varietas compoſitionem quoque variat, 158, 4.
Alcæus, unus è priſcis Melicis, breves faciebat Strophas, 154, 18. Alcæi dictio qualis, 220, 7.
Alei filia Auge, 256, 16.
Alexander ad Gazam vulneratus, & maleficum, & urbem gravibus pœnis afficit, 146, 15.
Alys fluvius Lydiæ, 32, 6.
amphibrachys pes qui, & qualis, 128, 17.
Anacreontis dictio qualis, 202, 1.
anapæſtus pes qui, & qualis, 128, 21. anapæſticum tetrametrum, 250, 4.
ancipites, ſeu bitempores vocales, 94, 1.
Antilogi (vel potius Antiochi Syracuſam) ſtylus, 40, 2.
Antimachus Colophonius, poeta Epicus, auſtera compoſitione uſus, 178, ỳ. ult.
Antiphontis Rhamnuſii dictio pulchra quidem, at non item ſuavis, 68, 19. Antipho auſtera compoſitione uſus in ſuis orationibus, 180, 3.
appellativum nomen, ut *Athenienſis*, 196, 6. appellativa à nominibus ſeparata, 12, 9. appellativa an ſemper præponantur in orationis contextu, 50, 6.
Arcades hyberni, 256, 10.
Arceſilaus, Bœotorum dux, 122, 5.
archaïſmus in auſtera compoſitione pro ornamento eſt, 176, 13.
Architectura tria ſpectat, 54, 1.
Ariſtophanis cola 184, 13. Ariſtophanis verſus tetrameter anapæſticus, ex Νεφέλαις 230, 13. Ariſtophaneum tetrametrum, 232, 20.
Ariſtoteles virtutem dicit eſſe mediocritatem, 218, 7. Orationis partes quot & quas fecerit, 12, 1. Ariſtoteles de civili orationis genere

Digitized by Google

genere quæ tradiderit Rhetoricῶν libro tertio, 228, 17. Aristotelis compositio qualis, 220, 10.
Aristoxenus musicus de literarum discrimine ut existimârit, 90, 10.
Artium præcepta non aspernanda, 248, 7. artium præcepta sine assidua meditatione atque exercitatione, nihili sunt, 260, ỳ. penult.
articulos à conjunctionibus separarunt Stoici, 12, 5. articulis parcius & rarius utitur austera compositio, 178, 11.
aspiratæ mutæ, 102, 8.
Athenæ sacræ, 182, 2.
auditus & visus ferè eodem modo afficiuntur, 82, 3. 66, 24.
Auge, Alei filia, ex Hercule gravida, 256, 16.
Aulis Bœotiæ oppidum, 122, 16.
auribus fidei tribuitur minus quàm oculis, 24, 1. aurium judicium duo requirit, ut compositio suavis sit & pulchra, 68, 1. aures quibus delectentur, 72, 1. aures permulcentur eleganti verborum compositione, 20, 12.
austeræ compositionis character, 176, 2. austero compositionis genere qui scriptores usi, 180, 1. austeræ compositionis optimi artifices Pindarus & Thucydides, 180, 14.

B

BAcchi sputum, 36, 8. Bacchi epitheta seu nomina, 128, 9.
Bacchêus pes qui, & qualis, 132, 12.
Bacchylidis locus, 142, 1.
bigis raptatus hostis, 148, 14.
Bœoticorum ducum & oppidorum catalogus ex Homero, 122, 13.
breves syllabæ quæ, 104, 19. quomodo inter se differunt, 104, 11.
Bromius, Bacchus, 128, 9.

C

CÆlatorum diligentia 244, 12.
Calantianus Demetrius 40, 1. est autem Calantis, seu Callantis, Siciliæ oppidum, Cæcilii Rhetoris patria, teste Suida.
Candaules, Lydorum rex, 22, 6.
canes notis adblandiuntur, ignotos adlatrant, 18, 21.
carmen quid, 228, 3. prosæ orationi simile ut fiat, 248, 11.
casuum mutatio compositionem adjuvat, 54, 15. casus verborum, 54, 23.
catalogus oppidorum per se minus pulcer & suavis, quibus scitamentis ab Homero sit conditus, 122, 11.
Chloris, Nelei uxor, 118, 5.
choreus pes qui, & qualis, 128, 8.
Chrysippi Stoici libri duo de Orationis partium Collocatione, ad Civilem eloquentiam nihil conferunt, 42, 15. Chrysippus Stoicus in scriptis suis compositionis elegantiam neglexit, 40, 9.
circumflexæ syllabæ, 76, 13. circumflexus in moduli pronuntiatione obliteratus, 78, 14.
Cisseus, rex, 236, 1.
citharista ob unius chordæ dissonantiam explosus, 72, 23.
civilis eloquentia, 4, 9. civile seu Politicum dicendi genus, 246, 14. civilis Eloquentia Musicæ quædam species, 74, 22.
Clonius, Bœotorum dux, 122, 15.
cola, quære in Græco Indice.
collisio vocalium inter se, & item consonantium, austeram efficit compositionem, 198, 19.

Digitized by Google

commata colis breviora, 248, ỳ. ult. 256, 3.
commune (ſeu medium) compoſitionis genus quod, 218, 2.
componere quælibet cum quibuſlibet, non ſimiliter animum & aures afficit, 54, 12.
Compoſitio quid ſit, 10, 20. Electione poſterior eſt, 14, 11. Perfectius opus quàm Electio, 18, 2. Plus virium habet quàm Electio, 14, 8. Magis afficit quàm Electio, 20, 12. Pulchra ut fiat, 88, 2. Compoſitio elegans quot & quæ ſpectare debeat, 54, 8. Compoſitio ſuavis ut fiat, 80, 12. & 86, 18. Compoſitio apta & concinna, debet eſſe ſuavis & pulchra, 68, 9. Compoſitio pro affectuum varietate varia eſt, 162, 3. Compoſitionis ſpecies quot ſint, & qui cujuſque character, 172, 11. Compoſitionis ſpecies quæ primas ferat, 218, 6. Compoſitionis artificioſæ munus triplex, 52, 12. Compoſitio artificioſa Minervæ Homericæ comparari poteſt, 36, 14. Compoſitio à veteribus diligenter obſervata; à recentioribus neglecta fuit, 38, 9, 38, 9. Compoſitio proſæ Orationis ut poemati & carmini fiat ſimilis, 222, 11. Compoſitionis genus occultum ſeu latens, 158, 19. Compoſitio confidenter pertexenda eſt, 86, 13. Compoſitio vim quantam habeat, 14, 13. Compoſitionis auſteræ character, 176, 1. Compoſitionis politæ ac floridæ character, 200, 16. Compoſitionis deformis exemplar, 146, 12. Compoſitione verborum gravi ac ſuavi ornatur oratio, 8, 7. Compoſitionis mutatio venuſtatem orationi adimit, 32, 9. Compoſitoriæ artes, 14, 18.
conjunctionum uſus in auſtera compoſitione rarior, 178, 11.
conſecutionis ratio ſæpè negligitur in auſtera compoſitione 178, 12.
conſuetudo longo uſu in naturam vertitur, 246, 13.
contractiones per apoſtrophum, ſæpè compoſitioni aliquid afferunt elegantiæ, 56, 11.
Cratylus Platonis, 114, 18.
Creticus pes qui, & qualis, 132, 1. Creticus & Pæan pro eodem, 236, 17. Creticus numeris decantare, 238, 2.
Crœſus, Alyattæ filius, Lydorum rex. 34, 5.
Cteſiæ Cnidii dictio ſuavis quidem, at non item pulchra, 70, 2.
curru raptatus hoſtis, 146, 7. &, 148, 14.
Cyclops in viſûs orbitate gemens ac palpans, qualibus verbis ab Homero expreſſus, 110, 12.

D

DActylus pes qui, & qualis, 130, 4. Dactyli ad celeriores motus exprimendos apti, 170, 7.
Danaæ fortunam ſuam deplorans apud Simonidem, 258, 13.
Decorum quid ſit, 160, 18. decorum quantam vim habeat, 74, 19. Figura & habitus omnes commendat, 160, 7.
delectus verborum plurimum poteſt, 226, 6. viſe & verba.
Demetrii Calantiani ſtylus, 40, 1.
Democriti compoſitio qualis, 220, 9.

Digitized by Google

INDEX.

Demosthenes qua re Platoni præstet, 140, 9. Demosthenes in scribendis orationibus, an sursum ac deorsum volutatis verbis & membris, ad metricam numerorum concinnitatem exegerit omnia, 240, 10. Post diuturnam exercitationem consuetudine & habitu facile præstitit, quod primis annis magno labore ac studio vix assequi potuit, 246, 2. Verborum compositione quali usus, 220, 9. Demosthenis dictio pulcris & suavibus mutationibus variata, 158, 15. Demosthenis Orationes optimis poematibus & carminibus similes, 224, 7. Demosthenis oratio pro Ctesiphonte omnium orat. præstantissima, 236, 15. Demosthenis locus, è quo docetur quantum elegantiæ afferat apta verborum figuratio, 60, 16. Locus, è quo elegans colorum inter se coagmentatio demonstratur, 60, 3. Locus, quo elegans colorum transformatio ostenditur, 64, 1. item ex Oratione contra Leptinem, 66, 13. è Demosthenis Oratione pro Ctesiphonte proœmium; ad ostendendam in eo Oratore poeticam & modulatam compositionem, 236, ϗ. ult. è Demosthenis Oratione pro Corona pulcræ compositionis exemplum, 142, 1. è Demosthenis Oratione adversus Aristocratem proœmium; ad ostendendam in eo scriptore poeticam & modulatam compositionem, 224. 7.

detractio colis in oratione sæpè multum affert elegantiæ, 66, 2.

Dii inferi, 164, 11.

Dialecticæ artis scriptores, compositionis elegantiam neglexerunt, 40, 6. Dialecticæ artis ductus an ad compositionis elegantiam necessarius, 42, 10. 50, 19. Dialecticas artes Chrysippus Stoicus omnium exactissimè tractavit, 40, 10.

dicendi exercitatio in duobus consistit, 6, 1. Dicendi venustas affectatur à juvenibus, 6, 16. Dicendi primas Demostheni tribuit Dionysius, 140, 16.

dictiones modulis subjiciendæ, non moduli dictionibus, 78, 1. dictio optima quæ sit, 158, 1. dictionis elementa, 12, 1.

Dionysius Halicarnasseus Rhetoricen Romæ vel publicè vel privatim docuisse videtur, 170, 17. Promittitur librum de Electione verborum, 8, 15. promittit ὑποτύπωσιν τῆς χαρακτῆρας τῶν ἁρμονιῶν, 72, 6. de quibus infra.

dissonantiæ. levis causa explosus citharista & tibicen, 72, 22.

distinctiones pro periodorum & colorum commatumque ratione, 257, 5.

Dithyrambus apud veteres certis legibus adstrictus erat, 156, 10. Dithyrambi poetæ quibus usi mutationibus, 156, 4. Junceas exilesque literas repudiârunt, veteres dithyrambici, 100, 8.

divitias comitatur vecordia & intemperantia, 214, 14.

Dorii modi in Dithyrambis, 156, 5.

duplices literæ quot, quæ, & cur sic dictæ, 98, 1. Duplicium literarum suavissima ζ, 102, 2.

Duris quali usus stylo 38, 16.

duces prudentes aciei ordines instruere ut soleant, 86, ϗ. ult.

Electio

INDEX.

E.

Electio verborum, natura prior est quàm compositio, 14, 6. In eleganti oratione requiritur, 8, 6.
Elegiacum pentametrum, 232, 4.
elementa dictionis, 12, 1. elementa vocis, literæ, 90, 3.
Eleon, oppidum Bœotiæ, 122, ỳ. penult.
eloquentiæ studiosis observanda quæ, 6, 5. Eloquentiæ principatum Demostheni tribuit Dionysius, 140, 16.
Empedocles physicus, austera compositione usus in suo carmine, 180, 1.
Ephori dictio qualis, 204, ỳ. ult.
Epici poetæ metrum mutare non possunt, 154, 1. Epici austero compositionis genere usi, Antimachus & Empedocles, 180, 1.
Epicurus & Epicurei elaboratum compositionis genus spreverunt, 222, 3.
Epidamnus, urbs Illyriæ, 34, 18.
epodos mutare licet melicis, non item strophas & antistrophas, 154, 16. epodis paucis utebantur prisci melici, 154, ỳ. ult.
Erythræ, Bœotiæ, oppidum, 122, 19.
Eteonus, Bœotiæ oppidum, 122, 17.
Etymologiam primus attigit Plato, 114, 18.
Euripidis dictio qualis, 204, 18. Euripidis locus, 32, 16. Locus ex Oreste, quo docetur dictiones servire modulis, non contra, 78, 4. Locus de Auge; quo docetur pulcram esse poesin, quæ ad prosæ orationis similitudinem fit composita, 156, 8.
Eutresis, oppidum Bœotiæ, 122, 8.
exempla magnarum rerum esse possunt etiam res parvæ, 196, 3.
exercitatio assidua requiritur ad artium præceptiones, 254, 20. exercitationis diuturnæ vis, 260, 13.
experientia & usus, dicendi magister, 50, 10.

F.

Figuræ dictionis multæ, sicut etiam sententiæ, 60, 13.
figuratio dictionis 60, 12. Figurationum innovatio, 200, 10.
Floridæ compositionis character, 200, 16. vise & Polita compositio.
fluviorum confluxum Homerus quomodo expresserit, 118, 19.
futurum medium pro passivo 56, 14. futurum paulo post, pro futuro simplici, 56, 16.

G

Gaza, Syriæ urbs, 146, 1.
generosa dictio, 88, 11. Generosi moduli, 88, 8.
generum mutatio (masculinorum scilicet in fœminina, vel neutra, & contra) sæpè compositionem adjuvat, 54, 15.
Glauco, Aristonis filius, 244, 5.
Gorgias de tempestivitatis artificio nihil scripsit, quod sit memorabile, 84, 11.
Gorgo truci aspectu, 118, 12.
Græcia non fuit olim firmiter habitata, 194, 1.
Graja, seu Græa, Bœotiæ oppidum, 122, 8.
Grammaticen quemadmodum pueri discant, 246, 18.

Habitus

Digitized by Google

H

HAbitus longo usu contractus difficilia reddit facilia, 246, 3.
Harma, Bœotiæ oppidum, 122, 19.
Hector mortuus ab Achille bigis raptatur, 150, 6.
Hegesiæ Magnetis stylus, 34, 21. Hegesias Magnes, deformis compositionis primas, medias, & postremas omnibus præripuit, 144, 8. ex Hegesia Magnete deformis compositionis exemplum, 146, 13. Hegesiaca dictionis forma, qualis, 34, 21.
Helena Homeri quibus verbis Telemacho *Xenia* dederit, 2, 1.
Heraclidæ Historici stylus, 40, 3.
Herodoti compositio qualis, 220, 8, & 68, 16. Herodoti dictio pulcris & suavibus mutationibus variata, 158, 14. Herodoti locus de Gyge, 24, 1. Locus de Cræso 32, 20. Herodoteæ dictionis compositio & pulcra est & suavis, 70, 6. Herodoteæ dictionis elegantia magis in compositione verborum sita quàm in Electione, 26, 7.
heroicum metrum, 28, 12. Heroici metri pedes, 170, 1. Heroicum metrum dactylo pede ornatur, 230, 6.
Hesiodi dictio qualis, 204, 16.
Hieronymi (Cardiani) stylus, 40, 2.
hinnitus equorum, 114, 11.
Homerus scriptorum omnium veluti caput & fons, 218, ϒ. penult. In rerum affectionibus exprimendis, aptis eam ad rem vocabulorum ac syllabarum accentibus usus est, 110, 5. In Imitatione rerum semper novum aliquod artificium adhibet, 164, 3. Deformiores compositionis partes ut tegat, 122, 3. An semper nomina verbis, & verba adverbiis præposuerit in orationis contextu, 44, 7. Homericæ dictionis elegantia magis in compositione verborum quam in electione posita est, 18, 16. Homeri Helena quibus verbis Telemacho xenia obtulerit, 2, 1. Homeri lanifica, 28, 12. Locus de Hectore ab Achille bigis raptato, cum Hegesiæ loco simili collatus, 149, 5. Locus ex Odyss. Ξ. quo docetur, pulcrum esse carmen quod ad prosæ orationis similitudinem sit compositum, 254, 4.
Horarum thalamus, 182, 9.
Hyle, oppidum Bœotiæ, 122, ϒ. penult.
hypate scil. chorda 174, 11.
hypobacchêus pes qui, & qualis 132, ϒ. penult.
Hyria, Bœotiæ oppidum, 122, 15.

I

IAccus, Bacchus, 128, 21.
Iambus pes qui & qualis, 126, 11. Iambicum trimetrum rectum, 234, 13. & 236, 4.
jentare soliti veteres, 18, 12.
ignorantia interdum scopum attingit, 144, 15.
Ilesium, Bœotiæ oppidum, 122, 19.
Ilithyia partus dolore gravidas liberat, 48, 6.
imitari rerum & animi affectus in enuntiatione solemus 162, 11. imitari rerum affectiones consimilibus vocum & syllabarum affectionibus, natura docuit, 114, 7.

Digitized by Google

imperiti artem & exercitationem contemnunt, 240, 5.
infernalis pœna ſempiterna, 164, 11.
invidiæ cenſura, 242, 6.
Ionicum metrum, 30, 8.
Iſocrates Panegyrico decem annos impendit, 242, 13. Iſocratis dictio qualis, 206, 3. Iſocratea dictio Herodoteam, Platonicam & Demoſthenicam mutationum varietate non adæquat, 158, 20. Iſocratis proœmium ex Areopagitico; quo docetur, eum politum & floridum compoſitionis genus ſectatum eſſe, 212, 17. Iſocratica ſecta magiſtrum ſuum non adæquavit, 160, 4.
Ithyphallici verſus, 28, 20.
Itonia, Minerva, 240, 2.

L

LAbor dulcedine temperatur, 220, ℣. penult.
lacrymæ præ gaudio, 20, 10.
lata verba, 176, 11.
laurus pullulans, 118, 3. & 182, 8.
Ledæ filii, Servatores, 128, 15.
Leitus, Bœotorum dux, 122, 14.
Leonatus Macedo, 148, 8.
literæ, vocis articulatæ prima principia, & elementa, 90, 3. à litura ſeu delineatione denominatæ, 90, 5. Ut diſcantur, 246, 18. Literæ numero quot ſint, 92, 6. Ut pronuntientur, 94, 2. Ut differant, 90, 10.
litoris ventoſi expreſſio, 110, 7.
loco priora an ſemper eſſe debeant, quæ priora ſunt tempore, 48, 9.
longæ ſyllabæ quæ, 104, 19. Quomodo inter ſe differant, 104, 19.
Lydii modi in Dithyrambis, 156, 5.

M

MEdeon, Bœotiæ oppidum, 122, ℣. ult.
medietas virtus eſt, 218, 7.
meditatio & exercitatio aſſidua requiritur ad artium præceptiones, 258, 20.
medium ſeu mixum compoſitionis genus quod, 218, 1. Medium dicendi genus quo ſenſu dicatur, 174, 6.
Melici poetæ qua in re plus libertatis habeant quàm Epici & cæteri, 154, 5. Quibus legibus adſtricti, & quibus in rebus liberiores ſint Epicis, 154, 1. Melici veteres faciebant parvas ſtrophas, 154, 19.
Melitius Rufus, 4, 12.
Menætii filius, 126, ℣. ult.
meſa, ſcil. chorda, æqualiter à Nete & hypate diſtat, 174, 12.
metaphoris utimur ubi propria deſunt nomina, 174, 2.
metrum intercidere, 248, 20. Metrica oratio quid, 228, 3. Metrica oratio ſæpè nobis ex tempore excidit, 230, 15.
Minervæ Homericæ in Ulyſſe tranſmutando artificium, 36, 14.
mixtione & temperatione occultare, 82, 13. Miſcenda melioribus ſæpè deteriora ob penuriam, 86, 10. & 122, 2. Mixtum dicendi genus; quære Medium dicendi genus, 218, 2.
modulata Oratio quid, 228, 3. moduli non dictionibus ſerviunt, ſed dictiones modulis, 78, 1.
moloſſus pes qui & qualis, 128, 11.

motus

Digitized by Google

motus tardiores & celeres quomodo expreſſerit Homerus, 164, 17. & 168, 5.
mugitus taurorum, 114, 10.
muſica Organica, & vocalis, 76, 18. Muſices & orationis concinnitas qua re differant, 74, 23.
mutæ literæ, 102, 5. & 92, 3. quot ſint, quomodo differant, quomodo proferantur, & quomodo aures afficiant, 102, 6.
mutationum & Decori vis, 74, 6. mutatio in quavis re grata eſt, 86, 4. Mutatio ſeu variatio, compoſitioni multum affert elegantiæ, 152, 17. Mutationis ſeu transformationis modi tres, 52, 2.
Myrſilus Græcis qui Lydis Candaules, 22, 12.
myſteria non efferuntur in vulgus, 224, 19.

N

NAtalis dies ſolenni feſto celebratus, 4, 1.
natura, omnis rei & omnis quæſtionis optimum principium, 42, 16. Natura in propriis ac ſignificantibus nominibus confingendis dux & magiſtra optima, 114, 7. Naturæ ductus an ubique ſequendus, 44, 2.
navis fabricator quæ ſpectet, 52, 21. Navium Periphraſis, 132, 4.
negotiationes genti cum gente conſuetudinem pariunt, 194, 4.
Neleus Chlorin ducit, 118, 5.
Neoptolemus hiſtrio, 56, 8.
nomina rebus indita ut fors tulit, 134, 19. Nomina ad Imitationem conficta rebus imponere, docuit natura, 114, 7. Nominibus propriis & ſignificantibus enuntiandæ res ſunt, 112, 15. Nomina Metaphorica uſurpantur, cùm deſunt propria, 174, 3. Nomina minus pulchra & ſuavia, quibus condiri ab Homero ſcitamentis ſoleant, 122, 11. Nomina Poetica, Gloſſematica, peregrina, tropica, factitia, poeſi ſuavitatem conciliant, 226, 7. nomina, rerum ſubſtantiam indicant; verba earundem accidentia, 44, 15. Nomina ſubſtantiva & adjectiva, appellativa & ſubſtantiva, an eodem ſemper ordine in orationis contextu vel præponantur vel poſt-ponantur, 50, 6. Nomina an ſemper verbis præponenda in orationis contextu, 44, 14. Nominum caſus ſæpè mutantur, concinnitatis gratia, 48, 19.
nudam videre mulierem, nefas, 24, 7.
nugatorium dictionis genus, 34, 21.
numerus & pes idem, 124, 14. Numerus Metricus occultatur, ſi poema ſecundum proſæ orationis diſtinctiones legatur, 258, 8. Numeris nullus è ſoluta dictione excluditur, 134, 22. Numerus ad compoſitionis gravitatem & magnificentiam permultum confert, 124, 8. De numeris oratoriis tradidit etiam Ariſtoteles, 228, 18.
numeroſa oratio quæ, 228, 10. Numeroſa concinnitate delectamur omnes, 72, 12.
numeri mutatio ſæpe compoſitionem juvat, 54, 5.

O

OCalea, Bœotiæ oppidum, 122, ℣. ult.
Onche ſtus,

Digitized by Google

Oncheſtus, oppidum Bœotiæ, 122, 8.
oppidorum catalogum, per ſe minus elegantem & ſuavem, quibus ſcitamentis condierit Homerus, 122, 11.
orator bonus res de quibus verba facit, imitari debet. 162, 17.
Orationis elementa, 12, 1. Oratio fit primum literis, deinde ſyllabis, tum vocalibus variè compoſitis, 116, 1. Oratio è plurimis colorum periodis contexitur, 14, 1. Orationis partes quot & quæ, 12, 2. Orationis partes elementares, Theodecti & Ariſtoteli tres ſunt; nomen, Verbum, Convinctiones, 12, 1. Orationis partes quomodo aptè componantur, 44, 2. De Orationis partium collocatione ſcripſit Chryſippus Stoicus, 42, 15. Orationis partes non omnes æquè aures afficiunt, 82, 2. Orationis toni, 76, 6.
Oratio ut figuretur, 60, 12. Oratio elegans, rebus præclarè geſtis multum addit ornamenti, 64, 9. Oratio pulcra, non item ſuavis eſt, 68, 17. Oratio pulcra ut fiat, 116, 5. Oratio ſuavis & pulcra fit quatuor modis, 70, 9. Oratio aut metrica eſt, aut metri expers, 16, 2. Oratio pedeſtris ſeu proſa, omnem variandi poteſtatem habet, 156, 11. Oratio proſa, poeticæ orationi ſeu pulcro poemati ſimilis ut fiat, 222, 10. Orationes ſcalpro & cælo expolitæ, ut Iſocratis & Platonis, 242, 11. Orationis concinnitas à Muſices concinnitate quid differat, 74, 23.
Oratio plebeia quæ, & quæ civilis, 252, 4. Oratio civilis quomodo componenda, ut ſuaviter aures afficiat, 82, 2. Orationes Civiles plus accurationis merentur quam picturæ & ſculpturæ, 244, 12.
ordine priora an ſemper eſſe debeant quæ priora ſunt tempore, 48, 10.
oſculo excipitur amicus, 20, 9.

P

Pæan, ſeu pæon pes compoſitus, 236, 17.
pæones pedes, 142, 11.
pagina in Hegeſia nulla eſt, in qua reperiatur concinnæ compoſitionis exemplum, 144, 17.
panegyrica dictio è quibus conflatur, 216, 15.
Partheneius mons Arcadiæ, 256, 19.
participia ab Appellativis ſejunxerunt nonnulli, 12, 12.
Paſſeres Veneris, currum trahunt, 208, 5.
Peloponneſiacum bellum Thucydidi videtur omnium maximum, 192, 6.
Pelops, Peloponeſi conditor, 256, 8.
Penelaus, Bœotorum dux, 122, 14.
Penelopes è thalamo egreſſus, 116, ỳ. penult.
pentametrum Elegiacum, 232, 4.
peplum Telemacho donat Helena, 4, 2.
periodi Orationis è colis complentur, 14, 1. Periodorum cola ut numeroſa ſint & concinna, magis ſpectatur quàm ut ſint perfecta, 65, 20. Periodi & Cola in polito & florido compoſitionis genere qualia, 202, 8. Periodi in auſtera compoſitione liberiores, 176, 22.

Digitized by Google

22. Periodi ut variandæ in optimo dicendi genere, 158, 5. Periodorum Thucydidei Prooemii examen, 194, 12. Periodorum variatio, 248, 18. Periodorum inequalitas, 200, 9. Periodi justa magnitudo, 202, 21. Periodorum exitus in polita & florida compositione quales, 202, 10. Periodis quando utendum & quousque, 66, 25. Periodi περικώλου exemplum, 140, 19.
Perseum in cunis ut allocuta sit Danae Simonidea, 258, 11.
pes & numerus idem, 124, 14. pedes disyllabi qui, & quomodo differant. 124, 16. Pedes trisyllabi qui, & quomodo differant, 128, 5. Pedes compositi 132, 15.
Petεὼν oppidum Bœotiæ, 122, ỳ. penult.
philosophi compositionis elegantiam neglexerunt, 40, 7. è Philosophis qui temperatissimo Compositionis genere usi, 220, 9.
Philotas Macedo, 148, 9.
Philoxenus Melicus, 156, 9.
Phrygii modi in Dithyrambis, 156, 5.
Phylarchi Stylus, 38. ỳ. ult.
pictorum diligentia, 244, 12.
picturæ lumina, 202, 12.
pigmentorum in pingendo mistura, 172, 15.
Pindarus Melicus, austera compositione usus in suis modulis, 180, 2. Epodos in multa metra & cola diffudit, 154, 4. Locus de exilibus, Dithyrambornm vocalibus, & adulterino Σ, 100, 9. Locus è Dithyrambo quodam, ad præbendum austeræ compositionis exemplum, 180, ỳ. ult.
Platæensium apud Thucydidem Oratio, 58, 20.
Plato Socraticus, Etymologiam primus & omnium optime attigit, 114, 17. Poetica & alia consimilia vocabula compositioni suæ inserit, 226, 10. Demosthene qua re inferior, 140, 10. Dialogos suos usque ad annum ætatis LXXX pectere & *calamistrare* non desiit, 242, 15.
Platonis compositio qualis, 220, 10. Platonis dictio pulcris & suavibus mutationibus variata, 158, 15. Platonis tabellæ diligentiæ illius indices, 244, 2. è Platonis Funebri oratione, pulcræ compositionis exemplum, 138, 12. Locus ex Epitaphio, ad ostendendam elegantem colorum in periodo conformationem, 64, 9.
plebeium, seu vulgare dictionis genus, 36, 3.
poemata pulcræ orationi similia, pulcra sunt; & contra, 248, 10. Poematis vitium ἡ λοξοδιάτμα, id est compositio, prosæ orationi similis, 250. ỳ. ult.
poesi suavitas qualibus verbis concilietur, 226, 7. Poesis solutæ Orationi similis ut fiat, 248, 12.
poeta bonus, res de quibus verba facit, imitari debet, 162, ỳ. penult. Poetica verba, 250, 19. Poetica ut fiat prosa oratio, non tamen poema, 226, 17.
politæ comptæque, seu floridæ compositionis character, 200, 17. Polito compositionis genere qui scriptores usi, 204, ỳ. penult.
Polybii stylus, 40, 1.
præceptiones sine quotidiana meditatione atque exercitatione nihili sunt, 258, 15.

Digitized by Google

Priapei verſus, 36, 3.
priora tempore, an etiam loco priora ſemper accipienda, 48, 10.
pronomina à nominibus ſejuncta, 12, 7. Pronomina an appellativis in oratione ſemper præponenda, 50, 6.
pronuntiationis inſtrumenta, 94, 3, & deincepe.
proſodici verſus, 28, 20.
pulcritudo compoſitionis, quibus rationibus paretur, 88, 5. Pulcritudo orationis quas contineat ſub ſe ſpecies, 70. 10.
pyrrichius pes qui, & qualis, 126, 4.

Q

QUæſtionis omnis optimum principium natura, 44, 2.

R

RErum ſubſtantiam ſignificant nomina; accidentia, verba, 44, 15. Rerum locus ſeu character, difficilis, 6, 7. Res enuntiandæ ſunt propriis & ſignificantibus nominibus, 26, 12. Rei omnis optimum principium natura, 44, 3.
Rufus Melitius, 4, 12. 290, 2.
rythmici, 130, 10.

S

SAltationis gratia, 74, 17.
Saonis ſtylus, 40, 1.
Sapphûs dictio qualis, 202, 1. Sappho, una è priſcis melicis breves faciebat ſtrophas, 154, 18. Sapphonis Ode ad Venerem, è qua oſtenditur, eam politum & floridum compoſitionis genus ſectatam eſſe, 208, 11. Sapphûs locus ex Epithalamio, 232, 16.
ſatietas offendit, 74, 14. Satietatem afferunt, etiam pulcra & ſuavia, ſi eadem ſemper maneant, nec mutatione aliqua varientur, 152, 17.
ſaxum ex alto delabens ut expreſſerit Homerus, 168, 4.
Schænus, Bœotiæ oppidum, 122, 17.
Scolus, Bœotiæ oppidum, 122, 17.
ſcribere laborioſum eſſe negavit Epicurus, 222, 5.
ſculptorum diligentia, 244, 12.
Semele Cadmea, 180, 7.
ſemivocales literæ, 96, 14. Semivocales nulli mutæ præponi poſſunt, 188, 17. Semivocalium numerus & differentia, 96, 15.
ſenſus non omnes ſimiliter afficiuntur à quibuſlibet objectis ſeu moventibus, 82, 2.
ſententiarum & verborum affinitas, 16, 16. Sententia figuratur variè, 60, 13.
ſibilus, magis brutæ quàm rationalis vocis ſonus eſt, 100, 3.
Simonidis dictio qualis, 204, 18. Simonidis locus de Danae; quo docetur puleram eſſe poeſin, quæ ad proſæ orationis ſimilitudinem fit compoſita, 258, 6.
Sipylenſis ex Magneſia, 36, 7.
Siſyphi apud inferos labor, artificioſa imitatione ab Homero expreſſus, 164, 17.
Sophoclis compoſitio qualis, 220, 8. Sophoclis locus ad oſtendendam aptam colorum in periodo conformationem, 66, 7.
Sotadea carmina, 32, 1.
ſpondeus pes qui, & qualis, 126, 8.
Steſichorus Melicus epodos in multa metra & cola diffudit, 156, 1. Steſichori dictio qualis, 220, 6.
Stoici non exigua cura dictionis locum

Digitized by Google

locum ſeu artificium tractarunt, 42, 12. Stoicæ ſectæ principes quot partes orationis fecerint, 12, 5.
ſtropharum & Antiſtropharum lex apud Melicos, 154, 5.
ſtudio delinquere, 144, 13.
ſuavitas Orationis quas ſub ſe contineat ſpecies, 70, 13.
ſubſtantia naturâ prior eſt accidentibus, 44, 16. Subſtantiva nomina an ſemper adjectivis præponenda in orationis contextu, 50, 5.
ſupina verba, 54, 21.
ſupplices preces quomodò expreſſerit Homerus, 110, 17.
ſyllabæ undè fiant, 104, 12. Syllaba longa, etiamſi uſque ad ſeptem literas extendatur, non tamen excedit naturam ſuam: nec brevis, etiamſi è pluribus ad unam redigatur, 108, 3. Syllabarum quantitas, & ſyllabarum in vocibus numerus, multum confert ad artificioſam affectionum imitationem, 164, 19. Syllabarum quantitatem Muſica & Rythmica ſæpè mutant, 80, 3.
ſynalœphæ ſæpe compoſitioni afferunt aliquid elegantiæ, 56, 11.

T

TAbellæ Platonis, 244, 2.
Taulantiii, gens Illyrica, 34, 19.
Telemachi è Peloponneſiaca profectione reditus, 18, 10.
Teleſtes Melicus, 156, 9.
tempeſtivitas, ſuavitatis & inſuavitatis norma optima, 84, 9. Tempeſtivitatis artificium nemo hactenus tradidit, 84, 16.
tempus & invidia accurati præteritorum judices, 236, 17.
temporum quinque numerus ſeu pes, 242, 6.
tenues Mutæ, 102, 6.
tetrametrum melos, 30, 9. tetrametrum Anapæſticum ſeu Ariſtophaneum, 230, 9. verſus tetrametri comici, 232, 18.
Theatricum judicium, 72, 20.
Theodectes orationis partes quot & quas fecerit, 12, 1.
Theophraſti liber de dictione, ſeu oratione, 120, 16.
Theopompi dictio qualis, 206, 1.
Theſpia, Bœotiæ oppidum, 122, 8.
Thiſbe, oppidum Bœotiæ, 122, 9.
Thucydides Athenienſis, 192, 5. Thucydidis ſtylus qualis, 188, 3. Thucydides de ſtylo ſuo quæ ipſe ſit teſtatus, 194, 19. Thucydidis dictio pulcra quidem, at non item ſuavis, 68, 9. Thucydidis locus ex Hiſtoriæ proœmio, ad oſtendendum in eo auctore auſterum compoſitionis genus, 192, 6. Locus è *Funebri* Oratione ad præbendum gravis & magnifica compoſitionis exemplum, 136, 6. Locus è Plataenſium oratione, 58, 20. Locus de Epidamno, 34, 16.
tibicen optimus ob leviculum delictum exploſus, 72, 24.
Timotheus Melicus, 156, 9.
toni orationis, 76, 3.
tragicorum poetarum ſolus Euripides politum & floridum compoſitionis genus ſecutus eſt, 204, *. penult.
transformationis modi tres, 52, 11.
tribrachys pes, 128, 8.
trimetrum Iambicum rectum, 234, 13.
triſyllabi pedes, 128, 4.
trochæus pes qui, & qualis, 126, 14.

V

VArietas ut in aliis, ita etiam in compoſitione delectat, 152, 14. & 158, 11.

Digitized by Google

INDEX.

Venus à Sapphone invocatur, 208, 1.

verborum & ſententiarum affinitas, 16, 16. Verba pulcra quæ verba, rerum accidentia; nomina ſubſtantiam ſignificant, 44, 16. Verborum accidentia mutari, ſæpè compoſitionem juvat, 54, 16. Verborum mutatio, rectorum ſcilicet in ſupina, & vice verſa, ſæpè compoſitionem adjuvat, 54, 16. Verba nominibus quandoque præponuntur in orationis contextu, 44, 15. Verba recta an inflexis, & finitiva an infinitivis ſemper in oratione præponantur, 50, 8. Verba adverbiis an ſemper præponantur in orationis contextu, 46, 17.

videre ſua licitum; aliena, nefas eſt, 24, 8.

vinum ſuave, ſed furioſum, vel amnis potius, 36, 10.

virgæ contactu Ulyſſem mutat Minerva, 36, 14.

virilem togam ſumere, 2, 7.

virtus, medietas eſt, 218, 7.

vitia pro virtutibus ponenda non ſunt, 252, 2.

Ulyſſes à Minerva ſubinde transmutatus, 36, 14. Deſcenſum ſuum ad inferos Phæacibus eleganti rerum imitatione exponit, 164, 8.

umbilicus urbis, 182, 1.

vocales literæ, 92, 17. Vocalium concurſus auſteram compoſitionem efficit, 198, 19.

vocis elementa quot ſint, 92, 6. Vocis articulatæ principia & elementa literæ, 90, 3. Vocis moduli, 76, 5.

uſus, dicendi magiſter, 50, 12.

vulgare ſeu idioticum dicendi genus, 252, 4.

uxor cuique ſua tantum ſpectanda, 24, 9.

X

XEnophontis Socratici dictio ſuavis quidem, at non pulchra 70, 3.

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

87. 4

Digitized by Google

Digitized by Google